



This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

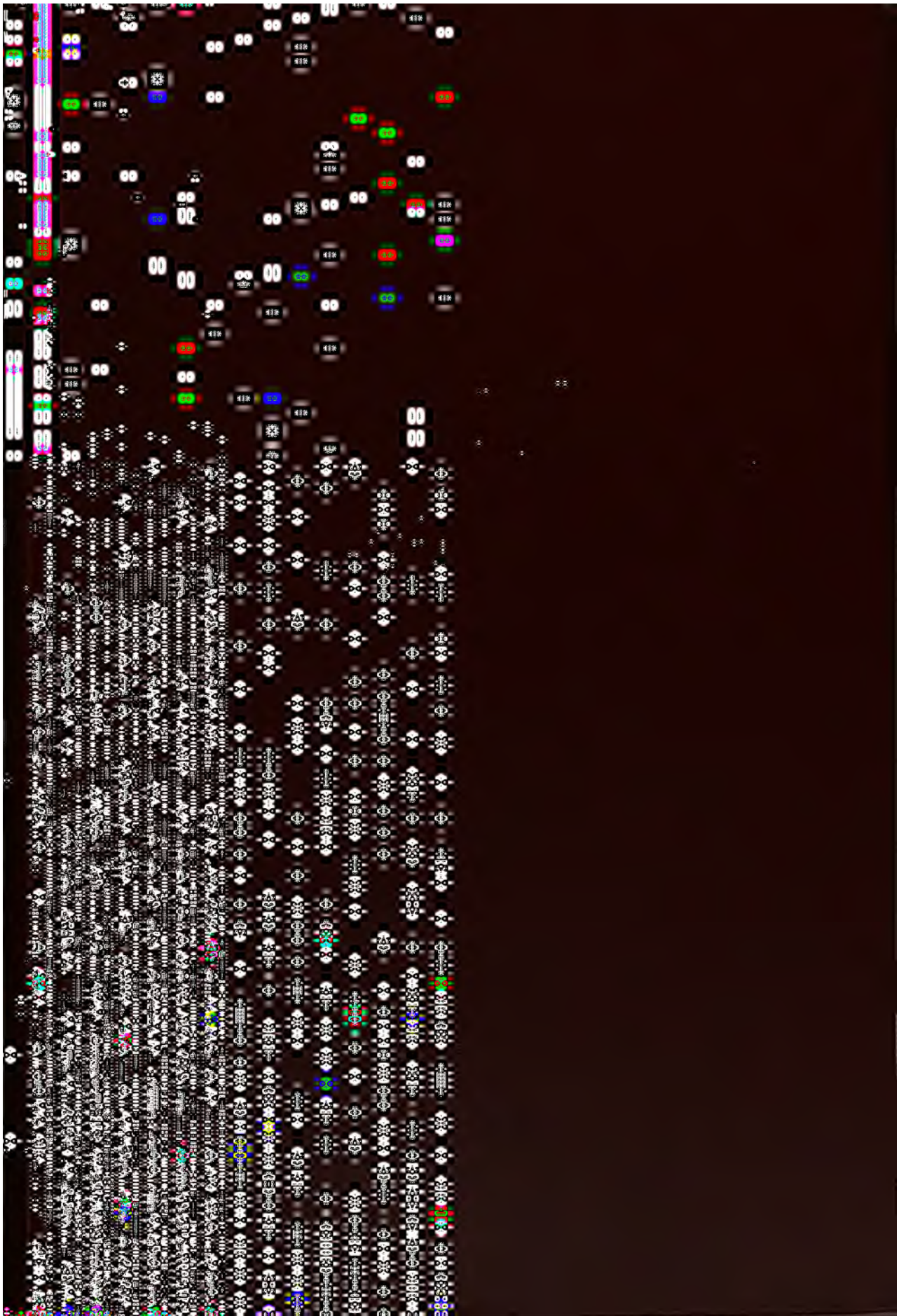
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

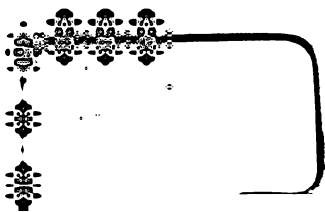
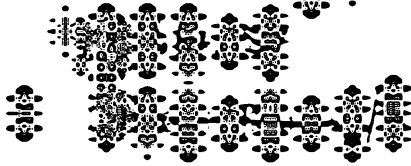
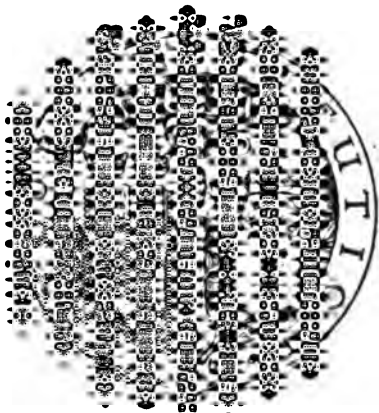
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>







303258340S

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

.

.

.

.

.

STARI
PISCI HRVATSKI.

NA SVIET IZDAJE

JUGOSLAVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI.

KNJIGA TREĆA.

U ZAGREBU 1871.

U KNJIŽARI FR. ŽUPANA (ALBRECHTA I FIDLERA) NA PRODAJU.

PJESME
MA VRA VETRANIĆA ČAVČIĆA

SKUPILI

Dr. V. JAGIĆ i Dr. I. A. KAZNAČIĆ.

NA SVIET IZDALA

JUGOSLAVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI.

DIO I.

U ZAGREBU 1871.

U KNJIŽARI FR. ŽUPANA (ALBRECHTA I FIDLERA) NA PRODAJU.



Štamparija Dragutina Albrehta u Zagrebu.

PREDGOVOR.

Ima godina dana, što sam u drugoj knjizi starih pisaca hrvatskih izdao sabrane pjesme Šiška Menčetića i Gjore Držića. Već onda bijaše mi u glavi znameniti pjesnik Mavro Vetranic Čavčić, kojega smatrah po vremenu i vrijednosti najdostojnijim, eda bi se što skorije pridružio oniem dvjema prvencima bogatoga parnasa dubrovačkoga. Nenadana i nedragovoljna dokolica dopusti mi prionuti za taj zadatak prije no što i mišljah. Poznavajući gradju već iz god. 1867, imajući je po nešto i skupljenu (gled. moj putni izvještaj u Radu knj. XII. na str. 228) te stupiv u dogovor s prijateljem u Dubrovniku gosp. drom. I. A. Kaznačićem, koji se drage volje odazva mojemu pozivu, da bi mi pomogao izdati ostavštinu staroga pjesnika oca Mavra, udružismo se te evo iznosimo na sviet prvu knjigu pjesama Mavra Vetranica Čavčića. Buduć da će g. dr. Kaznačić kod druge knjige na šire govoriti o životu pjesnikovu, to je meni ovdje samo nekoliko rieči reći o sadržaju ove prve knjige, koju sam ja za štampu priredio.

Upitamo li naše dojakošnje literarne historike, redom od najstarijih do najnovijih, što znadu o pjesmah Mavra Vetranica — odgovor njihov ne može nas udovoljiti. Nesložni medju sobom, jer im ne bijaše stvar pravo poznata, govore i pišu po najviše jedan za drugim na vjeru, pridodavajući koje što od svoga, što je tko slučajno vidio. Općenito priznaju svi, da je Mavro spjevao Evripidovu Hekubu i Posvetilište Abrahamovo; Susane i Uskrsnuća Isukrstova ne spominju svi. Ignj. Gjorgjić u rukopisnom djelu (*Vitae et carmina illustr. Rhaecuseorum*) sjeća se samo Posvetilišta Abrahamova i Hekube; Dolei (*Fasti*, 45) dodaje i Susanu; Dellabella bješe od dramatskih djela za svoj rječnik upotrebio samo Posvetilište Abrahamovo. Appendini (II, 220) nabraja istina sve tri drame i četvrti prievod Evripidove Hekube, ali je u drugom koje čemu pogriješio. Veća je njihova mješavina kod nedramatskih pjesama našega pjesnika. Kao po predavanju navode

II

svi redom njegovieh šest knjiga razlikieh pjesni: to ćete naći u Gjorgjića (item sex libros variorum carminum), u Dolča (Variorum carminum libri VI), u Dellabelle (libri sei di diverse poesie, cioè: rime sacre, scientifiche, morali e burlesche), i u Appendina (sei libri di poesie varie, cioè: sacre, morali, filosofiche e giocose). Samo Stulli odustaje od broja šest te veli da je za svoj rječnik upotrebio: „tri djela razlicieh pjesana i bogomilieh, djeloispravnieh, sepotnieh i mudroznanieh“. Nema sumnje, da su oba leksikografa Dellabella i Stulli svakojako još najpouzdaniji svjedoci, jer upotrebljujuć oni Vetranićeve pjesme za rječnik moradjahu ih za cielo i čitati. Čudno je dakle, što se upravo Dellabella i Stulli ne slažu u broju od šest knjiga. Nego taj nesklad mislim da se dađe razdriešiti, kako ćemo niže vidjeti. Manje vjere zaslužuju ostali svjedoci toga radi, što povrh onieh šest knjiga navode poimence još nekoje pjesme, kojih ne bi bili na po se spominjali, da su iz bliže proučili onaj zbornik od šest knjiga; jer bi bili našli, da su one njihove pjesni već ondje u onieh šest knjiga u svoj red stavljene. Osobito je Appendini ukora vriedan, jer je upravo on najvećma to pitanje pomjerio pak i potonje literarne historike, kao Kukuljevića i mene, na krive puteve zaveo. On bo povrh šest knjiga razlikieh pjesni ne samo što još na po se spominje „Putnika“ — ja ne znam, odakle njemu taj hrvatski naslov, pošto sam pjesnik svagdje upotrebljuje talijansku rieč: pelegrin ili piligrin — nego kao samostalne pjesme dodaje još: due lunghe composizioni col titolo di Remeta i un Carme in difesa di Marino Darscich. — A to nijesu van sastavni dielovi pete knjige razlikieh pjesni, kako svjedoči današnji kodeks, koji bješe po svoj prilici pristupan i Appendinu isto onako, kako nama danas.

Budući dakle stariji historici literarni dosta nepouzdati, ne možemo mi današnjici na prazno vjerovati njihoviem riečima, već treba da gradimo znanje svoje iznovice na proučavanju samieh izvora. Pa tako umijemo i o Vetranićevoj ostavštini na osnovu rukopisnieh izvora puno izvjestnije govoriti, no što govoraše Appendini ili ma tko prije njega. U knjižnici dubrovačke male braće nalazi se pod brojem 77 znamenit rukopis in folio, na 98 ispisanieh listova (ali list 2 ispade), koji sudeći po pismu svakako spada u 17 viek, prem da je drugu polovicu rukopisa pisala druga, možda nešto kasnija ruka. Taj rukopis glavnim da gotovo i jedinim je izvorom za nedramatske pjesme Vetranićeve, po njemu je i ova prva knjiga izdana. On razriešava takodjer zagonetku o gori spominjanom broju od šest

knjiga razlikieh pjesni. Iz sadržaja bo ovoga kodeksa vidi se očito, da taj folio-svezak sadrži samo drugu polovicu razlikieh pjesni Vetranićevieh, na ime knjigu IV, V i VI, a ovomu jednaki prvi folio-svezak, u kojem bješe za cijelo knjiga I—III razlikieh pjesni Vetranićevieh, propade negdje već od davna. Mi imamo dakle danas ne šest nego samo još tri knjige razlikieh pjesni Mavra Vetranića, i to knjigu IV, V i VI, a knjige I, II i III nemamo, jer je onaj folio-svezak, u kojem bjehu prve tri knjige, nesrećom propao. Što dakle Stulli govori u svojem rječniku o „tri djela razlicieh pjesana,“ postaje nam sada razumljivo: vidi se da je i on imao na umu samo jedan ovakav folio-svezak, i to za cijelo ovaj potonji, koji se do danas sačuvao. Dolci spominje, da je Vetranić napisao 6 knjiga razlikieh pjesni „cum appendice“: i zbilja u našem rukopisu dolazi nakon 6 knjige, iliti na koncu pjesme Pelegrina, kojom se završuje 6 knjiga, jošter nekoliko pjesama pod naslovom „nakladak“ — ovo ime nadjenu im jedan od braće Matthaei, kojih svojinom bješe taj rukopis prije no što ga pokloniše manastiru ježuvitskomu u Dubrovniku — ili kako je u rukopisu pisano: „opere di deto autore fuor di suo duo libri“. Iz ovih rieči lako je izvoditi, da pjesme što su u nakladku, bjehu unesene u naš kodeks iz nekojega posebnoga rukopisa, gdje je valjda skupljeno bilo samo nekoliko pjesama Vetranićevieh, izvadjenih iz njegovieh „dviju“ knjiga, kojih dviju, da li prve i druge, ili druge i treće, to ne znamo; samo znamo, da nijedne pjesme, koja stoji u nakladku, nema ni u četvrtoj ni u petoj, ni u šestoj knjizi našega rukopisa. Sumnjam, da će se i gda više naći onaj prvi, izgubljeni ili propali folio-svezak, u kojem bjehu knjige I—III. Po mojemu nagoviještanju propade on već odavna, za što ima koje gdje u raznih rukopisih po koja pjesma Vetranićeva na po se upisana, kao u akad. rukopisu „Vrtlu“ (br. 324) na listu 185 pjesma „Italiji Dum Mavro Dubrovčanin“, u rukopisu br. 374 „Remeta“; ista pjesma u rukopisu VIII (Strossmajerove zbirke). Tako ima u biblioteci kneza Meda Pucića rukopis s naslovom „Pjesni D. Maura Vetrani“, koji sadržaje 7 raznieh pjesama — ipak sve te pjesme ubrojene su u jednu od posljednjih triju knjiga Vetranićevieh pjesama, stoje dakle u našem folio-svezku u knjizi 4. ili 5., a nigdje nema baš nijedne pjesme, za bilježene imenom Vetranićeviem, koje ne bismo mogli naći u našem kodeksu, za koju bismo dakle imali pravo reći, da je stajala u I—III knjizi Vetranićevieh razlikieh pjesni. Samo po nesigurnom nagoviještanju moglo bi se vjerovati za dvie pjesme, koje su u akad. ruko-

IV

pisu pod brojem 779, da su Vetranićeve; a kako ih nema u našem kodeksu, da su spadale u onaj izgubljeni prvi folio-svezak: te dvie pjesme štampane su u dodatku.

Velika većina ovieh pjesama izlazi sada prvi put na sviet. Izdaje je osnovano na istih načelih, po kojih su uređene prve dvie knjige starih pisaca hrvatskih. Ja se što duže to čvršće uvjeravam, da samiem načelima nema prigovora te da ih se jugosl. akademija ima i u napredak držati, ako hoće da njezina sjajna i skupocjena izdanja budu ne samo obilatim nego i bistrim vrelom, odakle će to literarni historik to filologijska nauka crpati pouzdanu gradju.

Ne mogu ipak da ne ispovjedim, kako već u drugoj a gotovo još više sada u trećoj knjizi staranju mojemu oko vjernosti staje na put nepodpunost našega pravopisa. Ne radi se tu samo o vjernijem izražaju Vukova ħ, kojemu misle neki naši pisci doskočiti pišući gj, nego se hoće i razlikovanja medju љ i љj, medju њ i њj, gdje mi nemamo van lj, nj. Tako ja ne samo što nijesam mogao vjerno izraziti, da stari rukopisi — toli onaj po kojemu su izdane pjesme Šiška Menčetića i Gjore Držića koli ovaj, po kojemu sada izdajemo Vetranića — prave razliku n. pr. izmedju дјевица и туђин, pišući prvu rieč dieuiza ili djeuiza a drugu tugin, nego meni je valjalo takodjer izraziti razlikost medju расцвиѣен и дјепота, što je stari izgovor razlikovao na toliko, da su i stari rukopisi tu razlikos izgovora ovako izražavali: raszuiglien, liepota ili ljepota; ili razlikost medju ѡеров и ѡјерыѡем, koju su stari rukopisi ovako označivali: gniegou a niegujem ili niegujem ili nyegujem. Sviem oviem razlikostima nema žalibog za sada još u našem pravopisu vjerna izražaja. Samo za nevolju pomogoh si kod riečce дје, koju naš kodeks redovito piše lie, lje ili lye, tiem što sam je štampano lie, držeći da je tiem manje pogriešeno no da sam uzeo pisati lje. Za akademičko izdanje nijesu take stvari presitne.

Prem da bi mi lakše bilo, da sam štampano pjesme oniem redom kako su u rukopisu, ne htjedoh ipak literarnim historikom uskratiti neke pomoći, koju će im, nadam se, pružiti moje razredjenje po sadržaju. Nego valja znati, da su u tom prvom dielu Vetranićevieh pjesama štampane samo pjesme iz četvrte i pete knjige razlikieh pjesni i iz nakladka; ciela šesta knjiga, računajući u nju i Pelegrina, ostavljena je za drugi dio, koji će osim toga donieti i dramska djela, za tiem uvod o životu i pjesmah našega pjesnika.

U Zagrebu 31 srpnja 1871.

V. Jagić.

Sadržaj.

I.

	Strana.
1. Pjesanca Kufu [V. 23]	3
2. Pjesanca : Aurea Aetas [V. 26]	6
3. Remeta [V. 38]	12
4. Remeta [V. 47]	26
5. Pjesanca gospodi krstjanskoj [IV. 9]	37
6. Pjesanca slavi carevoj [IV. 11]	41
7. Tužba grada Budima [IV. 12]	53
8. Pjesanca u vrieme od pošljice [IV. 8]	65
9. Pjesanca Latinom [IV. 10]	82
10. Pjesanca košuti ranjenoj [V. 5]	88
11. Sviet i moje pjesni [V. 56]	108
12. Pjesanca Plotonu [V. 6]	112
13. Pjesanca moru [V. 7]	122
14. Bojnikom [Nakl. 1]	135
15. Pjesanca o Jobu [IV. 21]	147
16. Tužba kralja Davida vrhu Absalona [IV. 13]	151
17. Pjesanca jaganjcu [V. 24]	154
18. Pjesanca lakomosti [V. 25]	158
19. Moja plavca [V. 22]	169
20. Prava mudrost [IV. 20]	175

II.

1. Čudno prikazanje [IV. 2]	181
2. Pjesanca na smrt sestre [IV. 1]	185
3. Pjesanca bolježljiva druga [IV. 3]	191
4. Pjesanca Lili na grobu [IV. 4]	196
5. Lili druga [IV. 5]	198
6. Lukreciji romanoj vladici [IV. 6]	200
7. Kasandri Trojani [IV. 7]	201
8. Nadgrobnica Antunu Lučiću [Nakl. 10]	204
9. Vlasteostvu Hvarskomu [Nakl. 6]	205
10. Pjesanca Marinu Držiću u pomoć [V. 39]	208
11. Pisanca u pomoć poetam [V. 40]	212
12. Orlača ridjanka, rečeno u Blatu ribarom [Nakl. 2]	212

13. Orlača ridjanka Peraštu [Nakl. 3]	220
14. Galiun [Nakl. 9]	224
15. Pjesanca spurjanom [V. 55]	226
16. Trgovci Armeni i Indijani [V. 50]	230
17. Dvie robinjice [V. 51]	237
18. Pastiri [V. 52]	243
19. Lanci Alemani, trumbetari i pifari [V. 53]	248
20. Vuk ovci priko rieke [V. 54]	250
21. Tužba kralja Davida [V. 49]	252

III.

1. Tužba moja [V. 21]	258
2. Pjesanca protiv oholasti [IV. 15]	267
3. Pjesanca kratku roku našega života [IV. 16]	268
4. Pjesanca grješniku [IV. 17]	270
5. Pjesanca : mlohavo je svjetovno ufanje [IV. 19]	271
6. Pjesanca razmišljanja od smrti [IV. 18]	272
7. Pjesanca o blaženstvu nebeskom [V. 14]	274
8. Tko je blažen [Nakl. 7]	276
9. Pjesanca salamandri [V. 13]	276
10. Pjesanca o pokori [V. 3]	277
11. Štit od napasti [V. 15]	279
12. Pjesanca smrti [V. 4]	280
13. Pjesanca suda napokonjega [V. 27]	283
14. Na noć od božjega poroda [Nakl. 4]	300
15. Bogoljubno razmišljanje od muke Isukrstove [Nakl. 5]	317
16. Pjesanca Jesusu na križu [V. 41]	328
17. Tužba djevice Marije [V. 48]	331
18. Molitva od križa [Nakl. 8]	351
19. Pjesanca božanstvu [V. 30]	351
20. Pjesanca vrhu očenaša [V. 31]	362
21. Vjervanje [V. 32]	374

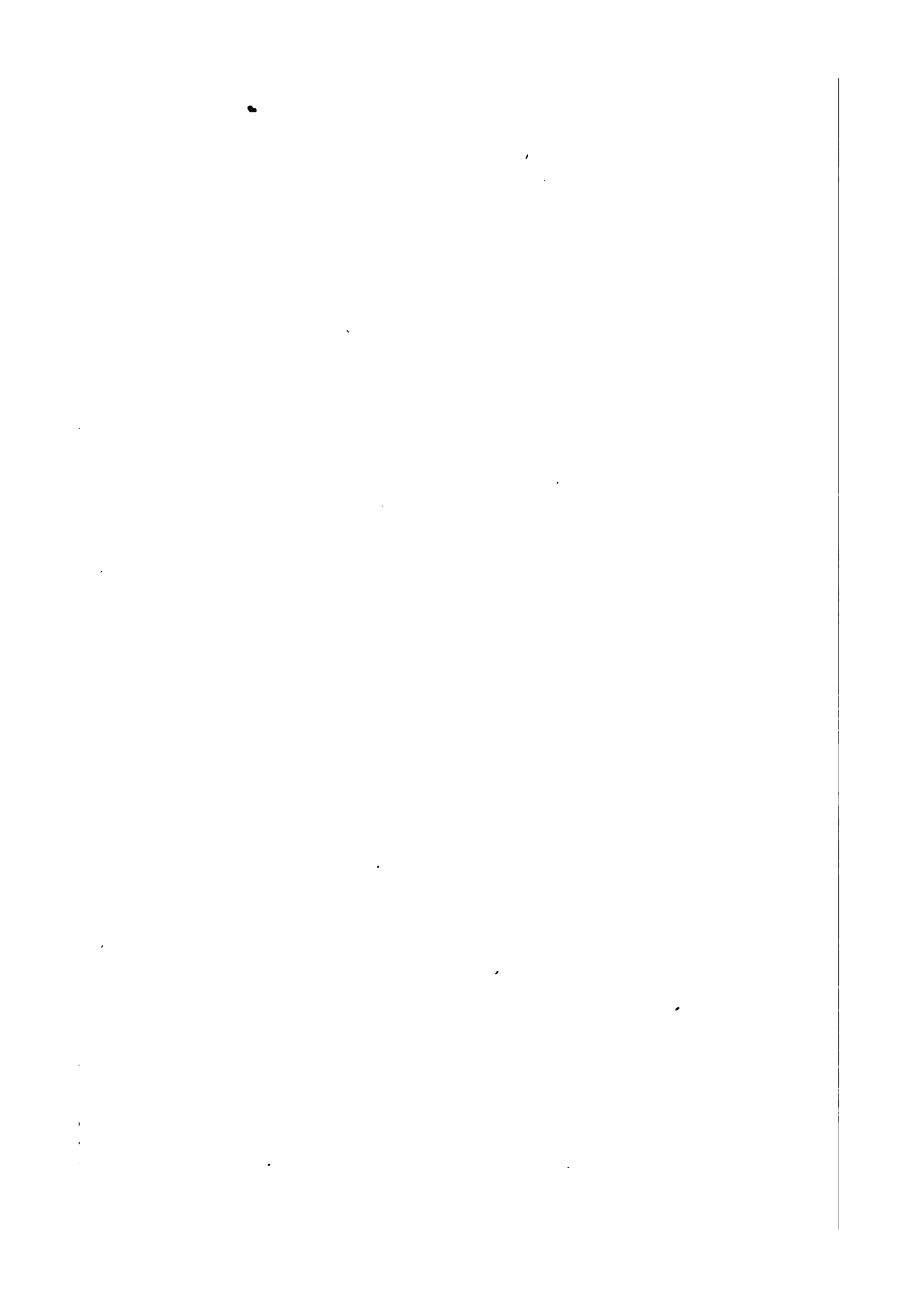
IV.

1. Pjesanca Jesusu prva [IV. 14]	382
2. Pjesanca Jesusu druga [IV. 22]	383
3. Pjesanca košuti (Jesusu treća) [V. 2]	388
4. Pjesanca Jesusu četvrta [V. 8]	389
5. Tielu Jesusovu [V. 9]	391
6. Pjesanca Jesusu peta [V. 10]	392
7. Molitva Jesusu [V. 16]	393
8. Molitva propetomu Jesusu [V. 17]	396
9. Pjesanca Jesusu šesta [V. 18]	398
10. Pjesanca djevici prva [V. 1]	399
11. Pjesanca Fenici (djevici druga) [V. 11]	402

12. Pjesanca Fenici druga (djevici treća) [V. 12]	404
13. Pjesanca djevici četvrta [V. 28]	406
14. Pjesanca djevici peta [V. 42]	410
15. Pjesanca šturku [djevici šesta] [V. 43]	412
16. Pjesanca djevici sedma [V. 44]	415
17. Pjesanca djevici osma [V. 45]	417
18. Pjesanca djevici deveta [V. 46]	419
19. Pjesanca Augjelom [V. 19]	426
20. Pjesanca svomu angjelu [V. 20]	427
21. Pjesanca trojstvu [V. 29]	429

V.

1. Psalam 37: domine ne in furore tuo [V. 33]	431
2. Psalam 50: miserere mei Deus [V. 34]	434
3. Psalam 30: In te domine speravi [V. 35]	445
4. Psalam 129: De profundis clamavi [V. 36]	458
5. Psalam 68: Salvum me fac Deus [V. 37]	465
Ispravci i dodatci	478



Spjevanja i skladanja
GOSPARA DUM MAVRA ČAVČIĆA
DUBROVČANINA

PJESNI RAZLIKE.

1

Pjesanca Kufu.

Koli je plačan glas, moj bože prislavan,
kad je kuf u on čas na prieku smrt spravan,
ter taj kuf pribieli kraj rieke studene
pojući procvieli, travica da vene!
Mnim da bi mramorno srdačće toj bilo, 5
da ne bi jadovno i grozno evililo,
slišaje tuj pticu u pjesan gdi cvili,
pojući dušicu da s tielom razdili.
Za-č rieka gdi čuti jadovne te pjesni, 10
smete se i smuti u velje boljezni.
Još da bi plah vojnuk u oružju tuj prošal,
pješac ali konjik, i pticu tuj našal,
gdi gorče od jada kraj rieke cvileći
jadove uklada, s duhom se dieleći:
kraj rieke tuj stoje i on bi proplakal 15
i oružje svoje po zemlji povrgal;
ter bi se cvileći, sadružen s tugami,
po zemlji ničeći vas oprao suzami.
Za što je plač priljut, za što je boljezan
na smrti kufa čut gdi poje u pjesan, 20
stojeći kraj rieke, gdi vajmeh pun vaja
od smrti od prieke tužice pobraja.
Ne da ima sumnju i strah, da život svoj skрати

Pj. 1: u rkp. kao pj. 23 knjige V. na listu 31^b i 32.

*

i da ga smrt u prah i u zemlju obrati; pojući ter veli taj ptica pribiela :	25
život se moj želi rastavit od tiela, za-č sviētu na službi odkli se porodih, moje dni u tužbi do sada provodih. Pjesnivac još bi taj svu zabio tužicu,	30
ki obide vas sviet taj ištući družicu, hoteći život svoj od truda i muke za ljuven nepokoj smrti dat u ruke ; ter s lirom pojući na pokon nabata, u suzah plovući, od pakla na vrata, moleći prid vrati, gdi je spila pakljena,	35
da mu se povrati družica ljuvena. Arion jošte taj, ki pjesan tuj spravi, rad koje na suh kraj riba ga priplavi, ki s lirom pojući u veljoj nezgodi na ribi plovući smrti se slobodi :	40
da kufa tuj čuje gdi s veljom boljezni na smrti klikuje, pojući u pjesni, pučinom vajmeh tač pojući prislatko i sebe i svoj plač zabil bi tutako.	45
Još scienim nie pastir, ni morska sirena, ni vila ni satir od luga zelena, ni zvieri ni ptice od svake naravi, da grozne suzice s boljezni ne spravi, slišaje tuj pticu, kraj rieke gdi stoje, dieleći dušicu, umira i poje.	50
Jošte mnim biesan lav ošal bi loveći zlosrdi svoj narav, dubravom hodeći, i svoju usilos s biesom bi prikralil i u ljubav i u milos zlosrd'je obratil, gdi se kuf skončava, pojući ter tako smrti se pridava ljuveno i slatko.	55
Nie jele ni bora, hrasta ni jasena, ni suha javora ni briesta zelena, ni dubak ostali razlika narava, veliki ni mali, što zemlja sazdava,	60

ni s travom niedan cviet, tuj žalos da čuje,
 gdi taj kuf na on sviet pojući putuje,
 za velju ljuvezan da ne bi bože moj
 očutil boljjezan za tolik nepokoj.
 Za što bi pravedno tuj pticu sadružiti 65
 i š njome zajedno i cvilit i tužit,
 gdi vajme na pokon . . . pritužna
 smrti se pod zakon (ter) prida za sužna,
 prieku smrt ter toli s velikom ljubavi
 zaklina i moli, da svoj bies ustavi; 70
 pojući ter pravi toliko priklono :
 o smrtna naravi, za mao čas stan gojno.
 Čin' tvoja taj striela da me još ne cvieli,
 da moj duh od tiela jošte se ne dieli,
 čiem tužbu svu moju, kraj rieke stojeći, 75
 na svrsi ne spoju, suzice roneći.
 Za-č vrieme me kratko i moj rok na svieti
 daleč će tutako moj život zanieti,
 gdi će moj bieli dan i sunčana svitlos
 svrnut se u vječni san i u vječnu mrklos. 80
 Tko nebi suzice, o vječna milosti,
 prolievao niz lice s velikom žalosti,
 gdi smrtni taj narav i taj stril priljuti
 na molbu i ljubav neće se svrnuti ?
 Ne gleda cviljen'je, ne gleda plačan glas, 85
 ni velje smiljen'je ni od pjesni mednu slas ;
 zlosrd'je ner shiedi ter mno-krat na svieti
 prie cvietak povriedi, ki je ljepši vidjeti.
 Ter s tomem oblasti učini taj strila
 srdačce propasti od kufa pribila, 90
 iz glasa ki takoj pojući kraj rieke
 prikrati život svoj od smrti od prieka.
 Pokli je nagla tač, moj bože, smrt prieka,
 ka ranu kako mač zadava bez lieka :
 tebi se ja molim, ki s' vječna dobrota, 95
 čin' malo da prodlijim rok moga života ;

63 u rkp. pogrješno na nebi 67 u rukopisu osta prazno 68 rieč ogradjena
 umetnuta je za popunu stiha.

ne daj mi još smrti, o vječna milosti,
 u pepeo satrti me tielo i kosti,
 čiem moje sve pjesni do konca zaglavim, 100
 da s veljom ljuvezni hvalim te i slavim.
 Ke pjesni poslati ja mislim u kril tvoj,
 ako smrt ne skrati prie reda život moj.
 Još ljubav tuj tvoju ja molim, sluga tvoj.,
 otvori svies moju i odrieši život moj,
 ter čini tolik dar da jezik moj steče, 105
 prikornu niednu stvar da ludu ne reče,
 neka mi ne reče tko godi s prikorom :
 zašal je daleče dubravom i gorom,
 kara je dostojan, za č polje ostavi,
 gdi bješe pokojan, sliedeći drum pravi. 110
 Naglos ga primože bezumjem za jedno
 ter svršit ne može pjesance naredno.
 O bože prislavan, za toj t' je za svu moć
 moj život pripravan tebe zvati na pomoć,
 da tvojom ljubavi i tvojom milosti 115
 kaže mi drum pravi od vječne svjetlosti,
 da mogu poznati ja oni kram i vidjeti,
 gdi drugo sunce sja, više nas na on svijet ;
 to sunce govoru, ko vlada nad nami
 danicu i zoru nad sviemi zvjezdami. 120

2

Pjesanca : Aurea Aetas.

Svies moja manena, sebe van ostaje,
 prva ona vrijeme u sebi smišljaje ;
 onadaj najliše, kad sjaše zlati dan,
 spilica kad biše človjeku dom i stan, 5
 na trzni ali pak u evietju i travi
 gdi prši tih hladak od rajske ljubavi.
 A mnogi kraj gore ki sbožno živjehu,
 od prutja obore i od kala pletjehu ;
 i od slame i od stane ki bjehu slavni tad,

gdi svračke i vrane ne bi se legle sad.	10
Rajska ti bješe stvar, moj bože, na sviesti toliko slavan dar očima vidjeti, gdi jel'je i borje i s desna i s lieva i rajsko lovorje živ človjek uživa,	
i dubja ostala razlika narava	15
velika i mala što zemlja sazdava, gora i (s) zagorjem aliti planinom : pod borjem i jel'jem, poljem i ravninom pojate pletući, gdi voda studena žuberi tekući sried sjene zelena.	20
Od ljudi stvar svaka gdi gojno živjaše a zida ni klaka još ništor ne znaše ; polače bjehu toj i dvori izbrani, o bože višnji moj, o stvorče prislavni!	
Gdi človik zemaljski, ki vrieme toj bješe, na zemlji angjelski bezlobno živješe.	25
Nu ne viem, bože moj, tko je pamet tuj stekal, blaženstvo da bi toj jezikom izrekal, sunačce gdi sjaše u vrime u svako i na jedno rok staše, ne vruće ner mlako,	30
kozin rog i raka jednako topleći i stvoren'ja svaka toplinom gojeći. Stvoritelj za-č bješe naredil toj takoj, da hrana ne lipše naravi človječoj.	
Još bješe blaženstvo radovat u sebi, gdi niedno kraljevstvo ne bješe po sebi ; ni saj sviet razdieljen na mnogo granica, ni toli rasevieljen od mnozieh tužica.	35
Nit bješe gradova ni slavnieh polača, ni trudnieh jadova ni tužbe ni plača.	40
Nit bješe poznalo govedo u te dni ni jaram ni ralo ni lemiš gvozdeni. Na sviesti ne bješe rodil se još nitkor, skovati da umješe motiku ni kosor, ni gvozdja ostala, o višnji bože moj, koja su zadala težaku krvni znoj.	45
Niti se trapljaše po vas dan u brazdi, ni lozje sadjaše, kako se sad sadi.	

- S glotinom pšenica jošte se ne znaše,
što dava zemljica u ove dni naše; 50
za što bog za hranu človjeku davaše
nebesku tuj manu, ka na tli padaše;
a komuj drienjine i maginje slatke,
želudi i smrjekinje i voćke još svake
pitomo sve voće davaše s divjači, 55
da človjek što hoće uživa i slači.
I dubja još mnoga svaki hip i svak čas
iz stabra iz svoga točahu rajsku slas,
koja bi taj slados človjeku zaniela
u nebesku rados trudan duh iz tiela. 60
Nit bješe skrlata ni grimiz vidjeti,
ni biser ni zlata nigdjere na svieti;
nit bjehu raskoš, ni bludi ostali,
koji su, moj bože, u ove dni nastali;
ner bješe, moj bože, človjeka i žene 65
odjeća od kože, i tu ne strojene,
i od lista smokvena, človjeku neka je
naga put skrovena, da sramom ne ostaje.
Sve iman'je i blago ter bješe za ništa,
i kamen'je drago jak pljeva od strništa. 70
Nit bješe rat ni boj, vaj bože ljuveni,
ner ljubav, mir i goj, i život općeni.
Ni oružje skovano, s koga je sviet krvav,
ni u more u slano taknula niedna plav.
Nit koga koljahu gusari prihudi, 75
ni u robstvo vodjahu niednu vrst od ljudi,
ner gojno, bože moj, mogaše svak stati
i u sjenci zelenoj počivat i spati,
gdi bješe slatki kus človjeka hranica
svakoga bil'ja bus i bistra vodica. 80
I zimi i ljeti ter bješe, čudna stvar,
od boga vidjeti toliko slavan dar,
razlike gdje ptice u miru i u goju
kod bistre vodice žubere i poju,
i zvieri ostale, od puste dubrave, 85
velike i male, gdi gojno borave.
Prijazan pridraga za-č ktješe da takoj

u stadih jednaga provode život svoj,
 ljuveno ter bješe i milo gledati,
 gdi ovce ne ktješe gorski vuk zaklati; 90
 ali pak biesan lav ne ktješe da tjeri,
 kako je svoj narav, niednu vrst od zvieri,
 ner kako jaganjac ki ne zna niednu zled
 u stadu od ovac sliedjaše blagi red.
 Koje se blaženstvo mogaše veće reć 95
 ali se kraljevstvo na ovomu svietu steć,
 nego li pribivat u travi i cvietju
 i slados uživat od ptica u pietju;
 i divje zvieren'je u stadih gdje stoji,
 općeno smiren'je meu sobom ter goji. 100
 Nu kom se objavi s gvozdenom rudom vaj,
 u nemir postavi i u tužbu vas sviet saj;
 za-č Vulkan mač skova, a Marte svom vlasti,
 vrimena sva nova u krvi omasti;
 sva zloba i hinstvo ter saj sviet rasevieli 105
 i općeno jedinstvo od drazieh razdieli.
 A pak se namjeri mjerilac hitri taj,
 ki tanko razmjeri do lakta vas sviet saj,
 i u zemlju postavi marginje bez broja,
 neka svak boravi što mu da čes svoja, 110
 da mogu narodi svieh strana po svieti,
 ke narav rasplodi, po sebi živjeti.
 Cerera pak njeka ralom grm privrati,
 gdi žita razlika tuj poče sijati;
 posija pšenicu i ostala sočiva, 115
 da človjek hranicu nudeći dobiva.
 Ter nauči orače volovi orati
 i ostale kopače motikom kopati.
 Pak težak zabrazdi blaženu zemljicu,
 u koju nasadi razliku lozicu, 120
 u vrime toj lozje da na sviet sazdava
 i vino i grozdje razlika narava;
 razlike naravi, ter tko se opoji

92 u rkp. pogrj. mjesto zvieri pisano ljudi 122 grozdje dodah po smislu, u
 rkp. pogrješno lozje.

dočiem ga probavi, sebe van taj stoji,
 i stoji sebe van, izgubiv svoju moć, 125
 ter mu se čini dan jak da je tmasta noć.
 Što pride brime i čas, koli bih rad znati,
 vodenu ter nam slas u naliep obrati?
 što vajmeh pride rok, što vrime toj minu,
 na vodi raden sok da učini prominu? 130
 Vaj vodo studena, jur gubim svies moju,
 što nova vrimena stlačiše slas tvoju!
 što gorko toliku jadovna poraza
 himbenos človiku u vinu pokaza?
 kako zvier od gore ter človjek kad je pjan, 135
 prijati ne more pokoja ni tih san.
 Ter grubše nie ništor, ni ondruna ka smrdi,
 ner človjek, boži stvor, kad se pjan pogrđi.
 Još višnji bože moj, vaj meni vaj meni,
 što minu vrime toj i oni dni blaženi, 140
 kad žena vretence ne bješe poznala,
 ni tanko predence na klupko smotala;
 kad žena ne znaše razboj ni brdila,
 niti se veo tkaše, ni zlato ni svila;
 nit koprenu tkahu, ka se tče sieh dana, 145
 nit biser nizahu vrh zlatieh gojtana.
 I skrlat oholi još vajmeh ne tkahu,
 ušibnu nego li odjeću nošahu,
 vaj da je put sama človjeka i žene
 skrovena od srama u one dni blažene. 150
 A sad je toj takoj, pravedno mogu riet,
 taj pakljen nepokoj obujmil vas saj sviet;
 za što su, moj bože, meu zlobe ohale
 tolike raskošie sieh dana nastale
 svieh strana po svieti, ter ne viem, moj bože, 155
 tva pravda trpjeti tolik smrad gdi može.
 Najlišie gdi žene sadanjieh vrijeme
 nose oplažene prsi i ramena

125—126 dolaze u rkp, po dužini stupca još ovako pisani :

· izgubiv svoju moć i stoji sebe van,
 ter mu se čini noć jak da je bieli dan.

pod tužniem skrlatom, biserom i svilom, vezeno sve zlatom i ostaliem tamnilom.	160
Svila se taj plazi, neka se dušami pakljen jaz zajazi, gdi je plač suzami. Za toj éu plakati prvahno vrieme toj, dokli smrt prikrati čemeran život moj ;	165
za što je pravedno do konca plakati, pokli se bezredno na nica privrati vaj narav taj stara toliko blažena, ku stlači i shara zloba sieh vrjemena ; ku stlači taj zloba i djavlja himba taj, rad ke se podoba da zgori vas sviet saj,	170
neka sve raskošé i zledi ostale poginu, moj bože, ke su sad nastale. Za što se svieh strana, moj bože, po svieti ne može sieh dana bezgrješno živjeti.	175
Tiem hoće svaki sud i razlog na svieti, da budu svaki trud te duše podnieti, i s plačem svaki jad i boles i tuge, a navlaš rat i glad i ponor od kuge. Tiem bože milos daj i ljubav ne skrati, ner ovi običaj u stari obrati,	180
neka se sviet ovi, u bludu ki tone, opeta ponovi u stare zakone, da se svi narodi, podobno ako je, o zelj'u i vodi njeguju i goje ; neka se miene sad po svietu strana svieh polače i svaki grad od slame na stanieh.	185
Biseru i zlatu i svili grimiznoj i finom skrlatu skrati vlas, bože moj ; da je zlato i svila i biser za ništa, kako je prie bila u stara godišta ;	190
i skrlat, moj bože, čin' dragos da skrati, u odjeću od kože svoj ures da obrati. Još višnji moj bože, molim se ja tebi, ako se steć može ka milos pri tebi, prijazan sastavi od draga do mila, s pravednom ljubavi kako je prie bila, i mimo sve ino opeta sjedini	195

općenstvo jedino a himbu rasčini.
 Za-č veće nie sade, mogu reć, ni malo
 razloga i pravde za sjeme ostalo, 200
 ni ostalih dobara, općenstvu najliše,
 u vrijeme stara kako no prie biše.

3

Remeta.

Stante zvieri, stante ptice
 i ostali boži stvore,
 navlaš ribe pliskavice,
 ke plovete sinje more, 5
 moju tugu i nevolju
 da čujete i boljezni,
 što pripievam sam na školju
 u jadovne moje pjesni.
 O Neptune i tebe molju, 10
 zlosrdo se ti ne plaši,
 i valovom ne daj volju
 ner pučinom sve utaži.
 I molim te rad ljubavi,
 da namiriš trudna mene,
 iz pučine sve priplavi 15
 na kraj školja sve Sirene :
 neka vide, neka čuju
 bolježnive tužbe moje,
 gdi ja cvilim i tuguju
 sam na školju ovdí stoje. 20
 Arione moj ljuveni,
 kad valovi stanu mirom,
 na kraj školja i ti k meni
 na dupinu pridi s lirom ;
 na kraj školja ter ćeš čuti 25
 jadovite moje pjesni,
 što srdačce moje čuti

Pj. 3 : u rkp. knj. 5. pj. 38, list. 48b. Poredi istu pjesmu u kukulj. starih pjesn. I. 77, gdje je naštampana po rukopisu br. 374. 3 rkp. piskavice.

od tužice i boljezni.	
Ako ljubav biti može, i ti tvoju otvor' spilu, o Eole plahi bože, ter od vjetar pošlji silu, da opteku sve planine, sve lugove i dubrave, i sva polja i ravnine, same vile gdi borave;	30
da od vihar priešne sile u pučini, gdi ja stoju, na školj ždenu gorske vile, gdi pjesance tužne poju.	35
Neka vide, neka čuju mene, velmi boljezniva, gdi na školju sam tuguju, gdi nie vidit duha živa.	40
Gdi sam ovdi boga slavlju, u okolo ter se vrtim kako galeb na senjalu, gdi tužice mnoge patim.	45
Obrah dvore za pokoru, gdi nie čuti razgovora, da se s drazim razgovoru u pučini sinja mora.	50
Za pokoru obrah spile, gdi su stiene i litice, gdi je hrid'je i gomile, kudi laze gušterice.	55
Gdi pitome nie zeleni, nit je buksa ni čepresa, ner u hrid'ju meu grebeni mnoštvo raste od čepļjesa.	60
Ošļji badelj jošte raste i broća se još nahodi, u što žene jaja maste, uskrsen'je kad prihodi.	65
I drugoga nije lieka, kad se koja boles zgodi,	

ner bokvice, sljeza i drienka, što se u hrid'ju samo plodi.	
I bieloga liera malo, i bobovnik i divja ruta, što se je samo usijalo pri medjinah ukraj puta.	70
Sried gomile kamenite jošte rastu daj dva busa od travice zlamenite, ka se zove medjnja rusa.	75
Još su moji slavni stani, tetivika gdi se plete i gdi čapje, morovrani, oko mene svuda lete.	80
Grličice a nie čuti oko mene ni goluba, za-č ga soko podlabuti, kom ga čuje da zaguka.	
I ptičice nie čut ine, er kad pride k meni koja, od sokola taj pogine i ostavi perja svoja.	85
Još nie čuti ni za želju da u proljetje slavic poje, ner na suhu na badelju zlata popi svuda stoje.	90
Još po travi i po sljezu, ali pake po rasadu, goli spuži svuda ljezu ter mi tugu velju dadu ;	95
vas rasadnik priko noći ter mi mno-krat opogane, da nie milo k njemu doći, kad bio danak s jutra svane.	
U jesencu nu prihode priko mora modrokosi	100

76 rkp. piše megnia rusa, Stuli ima menja rusa. 78 u rkp. totivika 79 u rkp: čape.

- ter oštiplju do jagode
što na divjoj raste lozi.
- I dodje mi još plakati, 105
gdi obisnu hustoline,
kako da sve grad pomlati,
ter se vide sparožine.
- Nu galebak dojde bieli 110
ter lupare kljunom para ;
na markienti pak se krili,
kako da me razgovara.
- Dračé mi je za ružicu
a koštrava za tratorak,
i kopriva za ljubicu, 115
za naranče suh javorak.
- Lovor mi je za lemune,
troskot mi je za bosilak,
a česvina za četrune,
koja smeće zelen listak ; 120
navlaš ljeti i jeseni
gorko sunce kad sve sprazi,
ter nie cvietka ni zeleni,
dočiem daždic zemlju svlaži,
- do korienka ter sve sahne ; 125
još je tuga vele trudna,
da dušica tuj izdahne,
gdi se pije voda mutna.
- Mno-krat bude još do plača,
ar nie moći trpjet glada, 130
za-č nie motra ni morača,
i pogine kozja brada.
- Još srdačce sve povene
i trpjet je velja muka,
za-č u stienah oko mene 135
nie divjega vidjet luka.
- Nu kad pride primaljetje
ter zemljicu daždic skvasi,
sva zelenca i sve cvietje
na dvor zemlje sve izlazi. 140
I opet se sve objavi,

- priko ljeta što prisiše,
 ter se moj duh oporavi,
 divje cvitje gdi miriše.
- Oštra zima kad li pride 145
 ter se nadme sinje more,
 valovi se svuda vide
 po pučini kako gore.
- Ter su tuge ter su jadi, 150
 gdi od oštra i garbina,
 kad se more s krajem svadi,
 vali jašu do vrh stiena ;
 kad li s kraja sjever dune
 ali plaha tramuntana,
 oči mi su suza pune, 155
 gdi prah lieta sa svih strana.
- Od mećave još pečalim
 i od mraza još tuguju,
 na pepelu gdi se palim
 a za nokti zapuhuju. 160
- Još ni ljeti, još ni zimi
 nie k čerieniu moći priti,
 kako u paklu za-č se dimi
 ter mi hoće oči ispliti.
- Još je tuga i nevolja, 165
 munja oči gdi zablješti,
 i sve trepti do vrh školja
 kad zagromi i zatriješti.
- Još je njeka huda mraka 170
 i boljezni i tužice,
 gdi obsinu iz oblaka
 nad pučinom pijavice ;
 ter se more ognjem stvori
 i sve more zakrvave,
 kako pakao ter sve gori, 175
 put od školja kad se sprave.
- Nu ja tada boga molju
 i u zvonce tada zvonim,

ter tuj tugu i nevolju ja od sebe takoj gonim	180
Vrh svieh tuga još su tuge, kad se vali s krajom svade, podiraju sve poluge, kako da ih djavli vade.	
Ter ja stenjem i uzdišu, moju plavcu kad izvlaču u spilicu u najvišu, gdi do grma vali plaču.	185
A nie koga vajmeh zvati, trudnu meni da pomože tužnu plavcu remižati, ka se shranit jur ne može ; ner pakljene pridu muke, gdi se meni vajmeh starcu sve do kosti gule ruke	190
izvlačeći moju plavcu.	195
Ter bi tužno pogledati, gdi taj tuga i nevolja mojom plavcom svudi mlati po mrkientah oko školja.	200
Kad li vali s mirom stoje, tadaj ćutim muku veću, za što tužne mrježe moje do potrjebe zaman meću ; kurentija za-č svieh strana, ali ljeti ali zimi, kako votom od libana oko soka svije njimi.	205
Ali kad se pak buleta, kolovrat mi vrti brodom, i bulentin vas mi smeta kurentija s plahom vodom.	210
Jošte ne smiem vrše plesti, da ih vrgu na murine, za-č ih nose sve zle česti	215

204 *rkp.* do potiehe. 208 soka] *valjda* seka. 210 *rkp.* vrati.

- pod mrkiente u dubine.
 Kad odvržem jošte s kraja
 moj odmetac i tunjicu,
 ne lipše mi s tugom vaja,
 za-č ne izmem ni udicu. 220
- Nu za ribu malo marim,
 kad bi veće ne truditi,
 a što malo zel'ja sparim,
 nie ga čime obuljiti. 225
- Cutim tugu još priljutu,
 ne mogući podniet duha,
 gdi proz zube ciedim blutu
 a pogrizam kruha suha.
 Kad li pridu još poklade,
 tužica je i nevolja, 230
 gdi ja vodim norce mlade
 po liticah oko školja.
- Ter pečalim i tuguju
 i od straha vajmeh trepim,
 gdi se noge popuzuju,
 da niz stiene na vrat sletim. 235
- Za nevolju toj se pati,
 kokošice za-č ne bude,
 da mi se je konfortati
 u nevoljne moje trude. 240
- Neka vam se još potužu,
 po sva ljeta i godišta
 ni za boga ni za dušu
 ne dava mi nitko ništa. 245
- U sve tuge i nezgode
 još da bi me ne pokrali,
 koji mene tuj pohode,
 kako da bi svega dali.
- U plavei se noćno brode,
 ne da sa mnom boga mole, 250
 ner mi ništor ne ohode
 i vrtac mi vas ogole.

245 u rkp. nevolje, ali stih ište rieč nezgode

- Ne ojdu mi nigdir struka
ni morača ni bitvice,
ni divjega pora luka, 255
ni piljuga žetjenice,
ni repušca ni čevčega;
i gdi najdu trs kupusa,
s korienkom ga podru svega,
kako da je turska gusa. 260
- Još su tuge i žalosti,
gdi sparoge sve pobiru
u korizmu kad se posti,
a na me se-ne obziru. 265
- Kad mi zel'je sve poberu
po mrkientah pak se sprave
ter narikle sve poberu,
i lupara ne ostave. 270
- Potajno se još privlače,
krajem školja ter ribaju
i ribe mi sve divjače,
oko mene ke plivaju. 275
- Tužica je jošte gora,
kad osekne, gdi po braku
gazom hode pokraj mora
ne dadu se zapriet raku. 280
- Još do skaoma i do štopa,
da mi dadu veću muku,
ne smiem na dvor bez zaklopa
ostaviti na paloku. 285
- Lupeški se jošte sprave,
kad me doma ne ugledaju,
ter sva vrata i sve brave
gramandielom otvoraju.
- Ter sočiva što pripravim
ali koje stvari ine,
priko zime da boravim,
sve pokradu i popline.

257 rkp. valjda grieškom nepušca. 274 rkp. po brahu 276 rkp. zapriet,
valjda grieškom.

*

Ni od boga ni od duše nije straha ni spomene, ne(r) se takoj sami ruže pljenujući često mene.	290
Kako jošte višnji bože jadovito srce moje ove tuge trpjet može u pustinji ovdi stoje!	295
Gdi se na školj privezoše i pridoše k momu stanu, ter sve sa (s)viem ponesoše, da ni o čem ne ostanu.	300
Ponesoše sve do konca, sve do igle i do šila, do tripilja i do lonca i s skrabicom od ognjila.	305
Sve do strune i do udice što mogoše sve odnesoše, na pokon mi iz tikvice malo soli istresoše.	310
Ne lipše mi jošte jada, gdi nalegu gusjenice, ter ne ostane struk rasada ali mlade čimulice.	315
I što sijem u škrapice, navade se i naklate njeki pruzi i gagrice, drobne mravlje i krilate;	320
ter kad nikne koje zrno, sve pogrizu sa svieh strana i učine sve toj crno, jak da oprudi s mrazom slana.	325
Još je pečao, još je bieda, što se trpi što se pati od morskoga od medvjeda, ki se sa mnom često rati; na odmetac i tršticu	325

- er kad počnem ja ribati,
 raždene mi svu ribicu,
 kad se pečao taj naklati.
 Kad ga hoću otjerati,
 nit me haje nit me čuje, 330
 ner se počne ocierati
 i očima namiguje.
- I taj pustoš kad se tjera,
 zgledati ga nije milo,
 s brei čeljuš gdi ociera 335
 i na mene krivi rilo.
- Još me obhodi velja tuga,
 gdi plovući tiho bata
 i mnome se trudniem ruga
 kriveći se priko vrata. 340
- Pak zanori ter zaprdi
 ter se more zabobuči,
 ter do Pšunja sve zasmrdi
 kako u paklu gdi vre ključi. 345
- A pak s jutra kad podrani,
 tužice su i žalosti,
 oko školja gdi pogani
 i bez stida gdi pakosti.
- Još ne mogu sanan spati 350
 od napasti njeke hude,
 ni u podne počivati
 gdi kriesovi mene bude.
- Ter se velja ćuti muka,
 ter kolik je ljetnji danak,
 od kriesova stoji buka, 355
 da nie moći vidjet sanak.
- Jadovite još su stvari,
 gdi me s večer' priko noći
 bodu čami i komari,
 da nie oka stisnut moći. 360
- Što su kimci, što su buhe,
 jošte tomuj nije broja,

i na pokon konjske muhe, da nie mira ni pokoja.	
Jošt nesrećni pride danak, što nie bio prjedje toga: nagnjezdi se crni vranak kod samoga stana moga, ter mi dava velje jade	365
na vrh stiena gdi ne graće, ner pljesnive hljepce krade, — a remeti srce plaće.	370
Nu si jedno dobro pati, er po školju sa sve strane nigdir miša nije čuti, tiem se mačke i ne hrane;	375
malo hljepca pljesnivita nu s večera što mi ostane, skarabeže toj do svieta toj pogrizu i opogane.	380
Još su tužbe, još su trudi i pečali jošte gore, zli krstjani i zli ljudi kontrabantom gdi me tvore.	385
Ter su tuge vaj priljute, gdi pridoše oružnici, da pograbe malo blute što ja hranih u pivnici.	
Nu vlastele moji stari mene stara opraviše, a zliem ljudem da nie hari, ki me zlobno obadiše.	390
Jošte sieda pride svinja, da pocrpe bario vode, er mu ne dah piti vina zloglasit me poče hode;	395
i divjega što bi lozja i na lozju što bi malo, pokrade mi dodić grozdja	

366 bio] *rkp.* bila. 396 poče hode] *novijom rukom ispravljeno* podje suda.

što kosovom bješe ostalo.	400
Druzi vaji još su gori, ki me u misleh ne popuste, da me Turci ali Mori ne povezu vozit fuste ;	
ter korablju kad ku vidim put od školja da se plavi, od tužice vas prohlidim, kako da me tjere lavi.	405
K tomuj činte prave sude bogomolne duše vjerne, podnosim li velje trude i žalosti neizmjerne :	410
na vrh stiena gdi sjedeći na sunačcu česah svrabi, biela vrana zgar leteći podriska me i pohabi.	415
I osmjehnuh se od žalosti i rieħ : da ti kljun povene, ka se takoj upakosti i nečisto shabi mene ;	420
sve pogiblo sjeme od tebe i tvoj stanak ne poznala, i kad hoćeš poč od sebe, krvaviem se natezala.	
Nu ti narav tvoj prisudi, da ne ostavljaš vrano biela prinečiste tvoje čudi i nečista tvoja djela ;	425
a ja trude sve podnosim, u pustinji ovdi stoje, da u boga toj isprosim, što bi htjelo srce moje.	430
Parjah vajmeh vranu bielu a prignuh se po struk luka, ter zgrominjah niz gomilu, gdi me stiže velja muka,	435

410 bogomolne] *ispravljeno novijom rukom* bogoljubne.

- gdi u draču i u kupienu
 uvalih se po nesreći,
 smrskah rebra sva o stienu
 i nejake moje pleći. 440
- I o kupienu i o draču
 po nesreći gdi se stavih,
 odrieh stegna i mahaču
 i koljeni okrvavih ;
 ter sve tuge zaboravih 445
 pri toj tuzi ka me stiže,
 gdi se jedva oporavih
 i dokli me bog podviže.
- Lie u draču tuj stojeći
 meju trude sve ostale, 450
 priko volje, ne hoteći
 shabih moje svite male ;
 i skrpljene rubetine,
 ke za boga meni daše,
 od vedahne suknetine, 455
 o draču se rasparkaše.
- Nu lazeći k momu stanu
 ni toj ne bi još bez plača ;
 da na travi nogom stanu
 propade mi nogom drača, 460
 zavi ka se sva do kosti
 ter sam ne znah gdi živ ostah
 od boljezni i žalosti,
 vrh svieh truda koje poznah.
- I bolan se po tleh prostrieh 465
 ne domakši k momu stanu,
 dočiem nokti draču podrieh,
 ka mi zada mač na ranu.
- A ne bivši nikogare 470
 da me bude podvignuti,
 ponavlja je trude stare
 kako tovar počeh ruti,

439 smrskah] *rkp. piše* smarkah. 442 stavih] *rkp. stanih* 444 *istom rukom*
pisano *također* goljeni. 461 *rkp. safi.* 466 ne] *rkp. pogr. de.*

vapijući: višnji bože, što si skratio milos tvoju ter u trudu ne pomože kamenitu staros moju.	475
U toj tuzi i nevolji takoj k bogu klikujući oćutih se malo bolji, lie pećaono tugujući.	480
Privih drienka i skrobuta i rieħ: neka takoj stoji, da se ovaj rana ljuta ne ozledi i ne oĝnoji.	485
Tiem stvoren'je molim svako da učini prave sude, gorko li je ali sladko probavljati ove trude.	490
Ne za drugoj, višnji bože, obrah ovoj za pokoru, ner me ljuba(v) tva primože, da se s tobom razgovoru.	495
Za-č ne vidjeh ja na svieti, slavni bože, drumak pravi da bih mogal k tebi priti, živ kladenče od ljubavi; u pustinji ner stojeći i u spili sam po sebe tebe s plačem tuj moleći, da me izbaviš vječne tužbe.	500
U pustinju tiem se spravih ter svjetovne sve prijazni i sve blude ja ostavih, čiem nas djavo hitro blazni.	505
Sve vladanje i oblasti sve pogrđih i sam sebe, neka slaću ove slasti u pustinji radi tebe.	

487 sladko] ove rieči ne mogoh pročitati jer je rukopis izderan, nego od nagovieštanja metnuh ovamo.

I sve trude rado patim
 i sve primam milo k sebi, 510
 da se tamo dobro platim,
 kad na razlog pridu k tebi.

4

Remeta.

Razmišljaje smrtnu silu
 i od svieta taštu slavu,
 u pustinji moju spilu
 ostavio sam i dubravu; 5
 i prišal sam u ove strane
 iz pustinje, neka znate,
 ne da pitam od vas hrane
 ni pjeneza da mi date;
 ni da mene počtujete 10
 vele trudna i neboga,
 ner li samo da čujete
 strahovitu rieč od boga.
 Da budete svi poznati
 prave pute i načine,
 kako ćete poplesati 15
 svu oholas i taštine.
 Tiem vas molim, moji drazi,
 stante gojno rad ljubavi,
 er mnim da će vaši vlasi 20
 potreptati svi na glavi;
 za-č su rieči mnogo ljute,
 nu blažen će mnogo biti
 tko ih bude po sve pute
 po načinu oblužiti.
 Kralj Salamun ovoj veli: 25
 razbirajte svi narodi,
 tko spasen'je duši želi
 vazda s bogom pravo hodi.
 Ali spite ali bdite,

po sve hipe i sve čase razbirajte i mislite ove moje slavne glase.	30
Za-č je mnogo slavna slava od človeka, ki na svieti sebe žudi i spoznava, ako žive da će umrieti.	35
I blaženstvo veliko je od človeka, ki razbira : kako čini djelo svoje, da na pokon tač umira.	40
Česte činte još spomene er stojite na granici, a človiku život vene, kako cvitak na travici.	45
A nie moći kud uteći, za-č smrt mnogo biesno plaši, kako suho sieno u peći da telesa naša praži.	45
Još mislite nauk sveti moji drazi, što ste bili i od šta ste vi začeti, prie ner ste se porodili.	50
I vidjet je liepa sada, o človječe, dika tvoja, a unutra je puna smrada jak' smrdeća vrjeća gnoja.	55
Još se spomen', što ćeš biti i gdi li ćeš vajmeh doći, kada bude k zemlji priti i svjetovno blago oći.	60
Pokli taman sviet nas vara a smrt ne da živjet dugo, ner telesa naša hara : što želimo blago drugo, ner uboštvu uživati i haljine nosit loše	65

46 plaši]po nagovieštanju, u rkp ne može se pročitati.

i bogu se pridavati da pomože duše naše?	
Za-č pod nebom sve iman'je što je stvoril bog na sviti i oholas i gizdan'je na nebesa ne da priti.	70
I kada se crna gnjila skoro bude satvoriti od tvojega tužna tiela, što ćeš tada govoriti?	75
U tamnilu tomuj stoje gdi ćeš diku svu skratiti, bi li prosuo blago tvoje da ti se je povratiti?	80
Za toj ki se vi topite u raskošah i u bludu, vaša uha otvorite, da moj nauk nie za ludu.	
Crna zemljo i pepele, čiem se dičiš i oholiš, ter svjetovne s bludom želje vazda slediš i ne ohodiš?	85
Sve svjetovne čutiš slasti, slediš diku i gizdan'je, u velike oholasti ufajući i u iman'je.	90
Gladiš lica, gladiš kose, a ne vidiš sa svieh strana mrtva tiela gdi pronose, k zemlji da su ukopana.	95
Za klobukom nosiš perje kako paun ter se gizdaš, a ne vidiš tuge velje ter suzice ne prolievaš,	100
oštru kosu gdi smrt nosi, sa svieh strana ter intačno kako sieno sebe kosi, toli trudno i toli plačno!	
Kosi kralje i česare,	105

- kosi pješce i konjike,
 kosi mlade, kosi stare,
 i knjižnike i oružnike.
 Dieli bratju i sestrice
 i od dražieh vrste svake, 110
 ljubovnike i ljubovnice,
 i od sinak tužne majke.
- Jadovno se još tuguje,
 u povelju gdi smrt ljuta
 i od prsi odkiduje 115
 tužniem majkam sinke od skuta.
- Meju sve je vidjet žalos
 i boljezan i tužica,
 gdi gizdava prid njom mlados
 po tli pada sva na nica; 120
 tužne majke i sestrice
 gdi se š njimi tuj rastaju
 ter krvave nokti lice
 u tužici i u vaju.
- Ter se puca driervo i kami, 125
 razbiraje plačne glase,
 nad grobovi gdi suzami
 podiraju svoje vlase.
- A zaman je tuj plakati. —
 Velika je jošte tužba, 130
 kad se vajme(h) stanu k vrati
 uzdišući plačna družba.
- Što se ernim odievate,
 nu mi recte vajmeh sada,
 i suzice prolievate 135
 od tužice i od jada?
- Odkli nie moć' iz mrtvila
 ni uzdahom ni suzami
 povratiti togaj tila,
 ko priklopi studen kami. 140
 Nu se često spomenite,
 er imate i vi leći
 prjedje mnogo ner li mnite,
 gdi je miris taj smrdeći.

Ter od kuda moji drazi na sviet taman ishodimo, opet goli, opet nazi, k crnoj zemlji pohodimo.	145
A smrt milos niednu ne ima, ter su tuge jošte gore, gdi nas zemlja k sebi prima kako vodu u ponore.	150
I vi vajmeh ne predate od jadova i žalosti, tolik rasap gdi gledate od mladosti i starosti?	155
Ner vodite lake tance vašu mlados ter trajete, pripievaje u pjesance, a za dušu ne hajete.	160
Oholasti što se baniš i u svili i u zlatu? prjedje ner se u zemlji staniš, ako ć' tvoju vidjet platu: stlači ures, stlači diku, ter po grobju podji malo, da živ vidiš svoju sliku i jadovno ogledalo.	165
Ter ćeš vidjet i poznati, kolike su tuj žalosti, gdi se vide susi gnjati i u prahu gole kosti.	170
Tuj ćeš vidjet i poznati, na sem svieti što su bili i oholi i bogati a pak su se razagnjili!	175
Tuj ćeš vidjet svoja lica, gdi su sa svieh strana od jadovnieh gušterica i od zmija ogrizana!	180
Tuj svjetovnu gledaj službu,	

178 nestaju stihu dvie slovke, ali je tako u rukopisu.

- čiem na pokon sviet nas plati,
 koju ćemo imat platu,
 kad se život naš prikrati.
- I ne odvrćaj nazad pleći, 185
 ner razmišljaj te žalosti,
 s tomem družbom gdi ćeš leći
 i u smradu i u tamnosti.
- Gdi će oči i zenice
 u tom smradu sve isteći, 190
 u kieh se će gušterice
 i repate zmije leći.
- Još kad ležeš na dno groba,
 u tom tielu neće biti 195
 toli mala čljana i zgloba,
 ki se neće rastvoriti.
- Tuj razbiraj tvoje dike,
 gdi su toli tužni dvori,
 gdi do suda po sve vike
 neć' se moći dvignut gori. 200
- Čemu biser, čemu svila,
 čemu zlato toj se dere,
 pokli tužna naša tila
 kako ponor zemlja tere ?
- Čemu biele rukavice 205
 i od moska miris liepi,
 ali voda od ružice,
 čiem vas djaval takoj sliepi ?
- Čemu li su slatke pjesni,
 pokli život naš se skrati 210
 ter vesel'je u boljezni
 na pokon se sve obrati ?
- Pokli tielo golo i nago
 bit će skoro ukopano,
 što je kamen'je toj pridrago 215
 u prstene ukovano ?
- Što li vise u taštini
 na vašemu grlu i vratu

diamanti i kafini, pripleskani svi u zlatu :	220
pokli vam je prišlo spati u mrtvilu mrtvi sanak, gdi se nie moć povraćati na sunačce i bio danak.	
Vaj čemu li ustezate vaša čela i obrvi, pokoli se svi nadate da ih grizu zmije i crvi ?	225
Što svjetovno još(te) blago vi želite uživati, pokli tielo golo i nago u smradu će prebivati ?	230
Što li vajmeh oko glave pronosite vence i krune, ke su liepe i gizdave i taštine svake pune, ki biserom i ki svilom i zlatom su raspletani, pokli naša tiela silom smrt u prahu stlačit kani ?	235
U frecetieh što li hrusti na skrlatu biser bieli, pokli vam će ostat pusti, kad nas s duhom smrt razdieli ?	240
Što li prsi i ramena takoj naga vi nosite, do sred mišce oprazena, pokli u zemlju pohodite ?	245
Svi do pasa nafrapani čemu li su ti sajuni, odkoli su vaši stani gdi su žabe i škarpjuni ?	250
Što li svilu i grimize u podveze uplietate, gdi kombali zlatni vise ke biserom uplietate ?	255
Što nosite svione pase,	

- koje srebrom okivate,
i na glavi što li vlase
tanciem velom pokrivate? 260
- S diademom gdi se nose
toli liso urešene
za taštinu tudje kose
a svoje su ostrižene?
odkoli će vaša mlados 265
kako svieća ugasnuti
i vesel'je sve u žalos
skoro vam se obrnuti.
- Tiem svjetovna tašta slavo
što isprazno dni provodiš, 270
rec' istinu, reci pravo,
ter u gizdah duše topiš?
- U gizdan'ju topiš duše
ter padaju u ponore,
da bez konca u viek tuže, 275
gdi u živom plamu gore.
- Gdi je cvieljen'je, gdi je tužba,
gdi je uzdah bez pokoja,
gdi je skržit još od zuba
od dušica, kiem nie broja. 280
- Što li zgrade i polače
tač oholo vi gradite,
svu zelencu i naranče
u perivoj ter sadite?
pokoli je slava svaka 285
i vesel'je segaj svita
toli mala, toli kratka
na priliku liepa cvieta,
ki na travi jutrom zene,
a u podne prihini se, 290
a k večeru vas povene
a k večeru ponizi se.
- Ter taj cvietak ne miriše,
za-č mu sunce lipos krati,

262 liso] *rkp.* lisso. 273 u *rkp.* gizdamu.

Stari pisci hrvatski III.

- i k večeru vas polipše 295
i u prah se vas obrati.
- U raskošah i u bludu
žirite se još na volju,
kako vepri u želudu
u dubravi i u polju. 300
- Pritili ste i bogati,
nu se na vas željno tužu,
za-č nečete ništor dati
ni za boga ni za dušu. 305
- I ubogari kada prose,
vi topite vaše duše,
er sokline prazne nose
ter se bogu na vas tuže.
- Ah to li je prava pravda,
oh jesu li plačne stvari, 310
gdi od žedje i od glada
premeću se ubogari ?
- Mislite li priti k bogu,
gdi se u blagu vi toвите
kako svinje u brlogu 315
ter svoj život provodite ?
- I vi zemlju ki sudite,
što se smrti ne bojite,
tudje blago ner žudite
da pravednieh ogolite ? 320
- Na vas plaču udovice,
na vas plače puk ostali,
od jadova i tužice
za-č ste djavlu dušu dali.
- U mitu se vi topite 325
i mitom se zakladate,
a boga se ne bojite
i smrti se ne nadate.
- Ne znate li da smrt prieka 330
grozno strielja, grozno evieli,
i kriposna nie človjeka,
koga s duhom ne razdieli ?
Tiem ne mojte pribirati

- plačna blaga bremenita,
ni sirote odirati, 335
ni vazimat tužna mita.
Za-č će pravda činit prava,
pusto blago da ostane,
i da vaša tašta slava
u prahu se sva rastane. 340
- O trgovci lakomiti
ke lakomos vajmeh čini
druge sviete nahoditi
brodeći se po pučini :
što lakomos taj vas vlada 345
ter sve kopno ter sve more
i od istoka do zapada
obhodite polja i gore ?
I od zviezde tramuntane
put od oštra putujući 350
bez pokoja tudje strane
probijate tugujući ;
ter od žedje ter od glada
i od mraza i topline,
ja očito vidim sada, 355
da vas tamo mnogo gine !
Pučina vas mnogo žere
a gusa vas inostrana
svudi kolje, svudi dere
u tudjini sa svieh strana. 360
- Recite mi, ja vas molju,
kad srebrne i kad zlate
rude tamo na svu volju
gdi trudite i kopate ;
i kada se nakrcate 365
suha srebra, suha zlata :
smrt kopate a ne znate
da u tomuj nie vam plata !
Za-č vesel'je srjeća krati,

359 rkp. žere, ja sam ispravio u dere, moglo bi biti i tere. 360 rkp. tudji-
nieh 363 rude] rkp. rudu.

- a smrt prieka kada pride, 370
 sve uzgori dnom obrati
 i u štetu sve otide.
- I u kratko se sve toj stvori
 kako pljeva od strništa,
 ali požar kad pogori 375
 ter ostane sve za ništa.
- Koliko bi bogu drago,
 da lakomos ne sliedite
 (t)er za vami da toj blago
 za dušicu razdielite ; 380
- o pjenezu ner mislite,
 ter trudeći po vas danak
 i u noći kada spite
 ne vidite tihi sanak.
- Za-č kad vrieme pride spati, 385
 vi u goju ne stojite,
 er o trgu i kamati
 vašu pamet zavodite.
- A plaštine otrieskane
 sve na sebi vi nosite 390
 i uljacom omazane,
 kako prasci vi hodite ;
- a haljina pune škrinje
 ke su s vrhom naložene,
 toj vam grizu crne grinje, 395
 kako da su s liet tečene.
- Er lakomos taj vas čini
 svoga blaga da stradjate,
 ka vas vara, ka vas hini,
 da zloj česti dušu date. 400
- A nećete razmišljati,
 kad u grebu vi ležete,
 da smrt neće ništor dati
 da u zemlju ponesete.
- I na pokon sve zlo podje 405
 vaše blago i vaša stoka,
 kad ne mlite er smrt dodje
 prie vrijeme i prie roka.

Moji drazi ter smrt prieka učinít će u toj vrieme kako niemcem bez jezika vaše usta da zanieme.	410
Neka niema vaša usta riet ne mogu grieha svoga, i tuj stoku ka je pusta dat za dušu ni za boga.	415

5

Pjesanca gospodi krstjanskoj.

Viem, da je jelen plah i biesno se plaši, od lava nu ga strah u gori utaži ; ter lava kad čuje da gorom prohodi, u krovu tuguje čiem ga slobodi.	5
S vrijemeom nu lava loveći po gori izgubi dubrava, za-č ga smr(t) umori ; za što je smrt jača ner kripas od lava, ka ranu od mača bez lieka zadava.	
Ohol je još soko i plaho se vija, leteći visoko ptičice kad zbija ;	10
taj sokol pelegrin kako tries zatrepti, kada se iz visin za pticom zaleti, i ako je toli plah i ohole naravi, lie i njega smrt u prah s vrijemeom postavi ;	15
ter se zaman vija i uzda u krila, za-č je smrt hrlija ner ptica i strila.	
Orao se još visi na oblak uzgori, nu ga smrt ponizi s vrijemeom i umori ; ter što mu pomaga visine ištući, pokli smrt primaga svaki duh živući ;	20
što li mu krunica pomaga na glavi i da se svieh ptica naziva kralj pravi, pokli ne razbira prieka smr(t) i tužna kralja ni pastira, slobodna i sužna, vaj, razmi nje prieša i nagle privare	25

jednaga sve mieša i mlade i stare,
 bogata i uboga, razumna i luda
 i strilja svakoga i cvili od svuda.
 Još paun gizdavi meju stvor ostali
 perjem se sam slavi i gizda i hvali; 30
 nu s tomem ljepotom kratka je oholas,
 za-č ga smrt životom rastavlja u mao čas;
 za što smrt ne prosti po vas viek nikada
 niednojzi lieposti, što godi bog sazda.
 Za toj sve su zaman lieposti i dike 35
 i nitko nie ufan živovat u vieke;
 za-č smrti protiva, kako se znat može,
 nijedna stvar živa odoljet ne može;
 ni kopja ni mači, ni oružje sve golo,
 za-č sve zgnie i tlači svieh strana okolo, 40
 sve sobom zanosi jak rieka sila nje
 i sebe sve kosi jak sieno kad se žnje.
 Človječe a za toj kamo se ó' uvrieti,
 pokli (je) narav tvoj da budeš umrieti? 45
 Istočni vaj care, sva slavo poganska,
 zapadnji česare, o kruno krstjanska,
 o kralji od France, banovi i duke,
 gdi vam su ufance i vaše odluke?
 Da li vi mislite u vieke živjeti 50
 ter narod cvilite, da stoji u sjeti?
 Pješce i konjike što u vojsku sabraste,
 od smrti od prieke da li strah ne imaste?
 ter mači i sablje nage se podiru
 i vaše korablje sviet pliene i odiru! 55
 I sve su poljane i drumi svieh strana
 u krvi oprane od tžnieh krstjana!
 I sila poganska umnoži svoju vlas
 a krv se krstjanska prolieva svaki čas!
 I kopno i more tuži se za svu moć,
 za-č nitkor ne more slobodno drumom proč! 60
 A nije milosti, ni mira ni goja,
 ner velje žalosti i tužbe bez broja,

i uzdaha s tugami od stara do mlada, i svake suzami polieva od jada majke i sestrice, za-č svojih stradaju, i mnoge udovice u crnu dni traju.	65
A za toj svih molju, recte mi boga rad, što se ste u polju s oružjem stali sad? čemu je tuj lipos i dika gizdava, čemu li tva kriepos i jakos od lava?	70
Čemu je iman'je, čemu je slavan glas, čemu li vladan'je, pokli smrt tlači vas? Čemu je bez broja gradova oborit i silom od boja toliku krv prolit?	75
Čemu je dobiti države tolike i u harač složiti narode razlike? Čemu je gospoctvo, čemu su česarstva, i stavit u robstvo bez broja sužanstva?	80
Čemu su grobovi sa zlatom pengani, pokli ste robovi, o kralji i bani, od smrti pritužne, u malo koja vas jak robe i sužne pod svoju stavlja vlas?	85
Čemu je vas istok i zapad vladati a svomu kratki rok životu imati? Čemu je sve blago od svieta uživat i kamen'je drago na krilu razbirat, pokli smrt sve tlači, prid kojom sve plače i u zemlji jednači s gospodom kopače?	90
A toj su poznali gospoda Rimljane, ki su sviet vladali po sve četir strane; a gole njih kosti u prah se stvoriše, ke svojom kriposti vas sviet saj dobiše; imena od kojih u zabit ostaju, i pisma na grobih jedva se poznaju.	95
A plače krv na vas prid bogom i cvili, koju ste do danas po zemlji prolili; prid boga suzice još se su skupile, bezgrešne dušice koje su prolile, vajmeh oružnikom za što vi daste v(l)as, pješčem i konjikom, neka im vazmu čas.	100
Da bi se ne steklo i da vam nie prirok,	

što se je vam reklo za plačni vas uzrok,
 i što vam govore, kojieh vi cvielite,
 polače i dvore kojiem vi plienite,
 i takoj u plienu jaki no sve ludi 105
 činite nescjenu i od boga i od ljudi!
 Vaj da li božji sud i pravdu splesaste,
 pravednieh odasvud gdi takoj prognaste?
 Ah je li toj pravo, hoće li toj pravda,
 oružje krvavo krstjane da vlada? 110
 Vaj što puk cvielite ter sudom nepravieim
 države dielite oružjem krvavieim?
 Misli li koji vas, pod zemlju kada poč,
 koji će pusti glas za sobom skoro oć?
 ki ćete odgovor prid bogom tamo dat, 115
 kada vas višnji dvor na pravdu bude zvāt?
 što ćete tuj reći, kad vas sud porazi,
 kamo li uteći i goli i nazi?
 Taj sila i taj vlas gdi se će staniti
 i oružna oholas čieim se će braniti? 120
 Jeda se uzdate u sile tolike,
 ar krvi vladate države razlike?
 Viem koga toj vara, scienim ga da je lud,
 za-č višnji od zgara inako čini sud,
 ter tko mni imati svjetovno vesel'je, 125
 smrt mu ga obrati u plačno dresel'je!
 Za što svak na pokon sve blago ostavi,
 pokli smrt pod zakon človjeka postavi:
 ter što je vas sviet steć i od svieta sve blago,
 pokli će tielo leć i golo i nago? 130
 tri lakti u dljinu gdi mu su za dosti,
 da mu tuj počinu svi gnjati i kosti!
 O kralji, a za toj ljuveno molim vas,
 prikloni svak stieg svoj i oružnu oholas,
 smirte se meu vami rad božje ljubavi, 135
 grozni plač (s) suzami neka se ustavi,
 da narod ne jada, koji ste cvielili,
 koji ste do sada oružjem dielili.
 Neka še raduju, neka se vesele,
 koji sad tuguju i mira ki žele; 140

neka se cvilen'je zabude s porazi,
kad vaše smiren'je svietu se porazi.

6

Pjesanca slavi carevoj.

Sliš' svako stvoren'je razlike naravi
me grozno cviljen'je i moj plač krvavi,
slišite uzdah moj i gorku boljezan
i tužni nepokoj ki ćutim noć i dan.
Vidj gorko sunačce i nebo (s) zvjezdami 5
me željno srdačce združeno s tugami,
gdi ranom bridak mač rani me bez lieka,
da ćutim grozni plač i tužbu do vieka.
Mjeseče moj jasni, tebi se još molju,
tvoje mi prijazni ne brani na volju; 10
ne prieši k zapadu, sried neba ner stani,
da vidiš u jadu stril ki me izrani.
I vi sve gospoje, žene i djevice,
pozrite vaj moje s čemerom tužice,
od mene neboga ter slište tužan glas, 15
ki k nebu prid boga posilam svaki čas,
gdi se vas snebivam od velje tužice
i grozno polievam suzami mu lice.
U tugah ter stoje vaj život moj cvieli 20
i srce na dvoje ciepa se i dieli,
i sve se podira jednaga s tešerom,
gdi žalos razbira i tužbu s čemerom.
Sve zvieri i ptice za toj se skupte sad,
da gorke tužice slišate i moj jad;
ne samo vi gorske, vaj, zvieri i ptice, 25
ner jošte sve morske razlike ribice
na suh kraj isplite, molim vas za rados,
da moj trud vidite i tužbu i žalos.
Čujte još planine, čujte me sve gore,
polja i ravnine, sve rieke i more; 30

Pj. 6: u rkp. knjige 1V, pj. 12 na listu 10; dolazi i u akad. rkp. br. 776. 8 tužbu do vieka po ak.] naš rkp. ranu bez lieka. 10 ne bran' mi naš rkp.,

čujte me dubrave, čujte me svi luzi,
 i svaki list trave gdi cvilim u tuzi;
 kamen'je još živo ja zovem da čuje,
 koli bolježljivo moj život tuguje.

I tebe zemljo još slatko ću moliti, 35
 jeda me kako mož u tughah združiti,
 čin' da se za jedno, o zemljo, združimo,
 da s plačem naredno prid boga tužimo,
 da nas bog usliši, da milos ne krati,

ner da nas utieši i k sebi obrati; 40
 da strašno ne sudi, ner svojom ljubavi
 na svieti zle ljudi na pravi drum stavi,
 ki misal svu svoju staviše u oholas,
 da rimsku gospodu pod svoju stave vlas,

svaki njih ter zove iz glasa, dan i noć, 45
 istočne vukove da im su na pomoć,
 vukove i lave ter k sebi potežu,
 da rimske sve slave do traga poplešu.
 Biesan lav ter stoji s istoka pripravno,

da rimsko posvoji gospoetvo prislavno 50
 i rimsku gospoju, ku sam bog obljubi,
 koja sad vlas svoju na priešu jur gubi.
 Vaj, gubi svoju vlas, ku je prie dobila,
 i svoju slavnu čas, kom se je gojila,

odkli je poznala Davidov slavan cviet 55
 i Petra i Pavla, kojiem se dići sviet,
 i k tomuj ostale učenike prave,
 koji su sve hvale dostojni i slave;
 kojiem bi pridana za djela tolika

majka svieh krstjana, crkva katolika, 60
 da vežu i drieše a navlaš bez plate
 krstjane, ki grieše i ki se povrate,
 pravi drum sliedeći, kud hode izbrani,
 suzami scieneći da će bit oprani.

Učenici stari ter ki se spoznaše, 65
 od raja vratari i od pakla ostaše,

39 ter milos ne skrati *ak.* 40 i k nam se obrati *ak.* 53—72 *nema u akad. rukopisu.*

neka zna vas sviet saĵ, da im bi dana vlas,
 otvorit višnji raj i od pakla tmasti jaz.
 Nu ne viem, za ki sud ne može pokoja
 prijati ner li trud taj rimska gospoja ? 70
 jak da je sudjena da bude na svieti
 velmi utrudjena sve vaje podnieti.
 Za toj sam vaj svako stvoren'je na plač zval,
 ljuveno i slatko i glasom klikoval.
 Nu neću zvat Muže na moje boljezni, 75
 da moj plač sadruže i jadne me pjesni,
 nit mislim nauka ja od njih pitati,
 što je ma odluka da budem pisati,
 kako ih jur družu klikuju i zovu,
 u jađu i u tuzi i u suzah ki plovu ; 80
 ali pak ki čute vesel'je s ljubavi
 neka ih napute da najđu drum pravi,
 ter pamet svu svoju i misal postave,
 s načinom gdi poju pjesance gizdave. 85
 Ner zovu tebe zgor, o kralju vrhu svieh,
 i s tobom višnji dvor svieh duha blaženieh.
 Ti koji sam jesi. ki vladaš sviem nami,
 i svietom s nebesi i sviemi zviezdami.
 Ti bože ki s' sazdao razlika čudesa
 i andjele zle prognao s višnjieh nebesa, 90
 i'ti ih pogrdi rad zlobe tolike
 a dobre potvrdi s blaženstvom u vieke.
 Ti vječna ljubavi, ki stvori svaki stvor,
 i dobriem pripravi na nebi višnji dvor ;
 ti koji zle ljudi za zlobe i grieh svoj 95
 razložno osudi u vječni nepokoj.
 Ti bože ki si sam vrhu svieh u slavi,
 u kom je živi plam od vječne ljubavi ;
 ti koji človjeka stvorio si od kala,
 da t' bude do vieka po njem čas i hvala. 100
 Ti bože ki si prav i živeš u vieke,
 koji si taj ljubav, ka ne ima prilike,
 ki čudno razdieli poljane od gora

84 gdi] da ak. 93 svaki po ak. naš rkp. vječni.

i od noći dan bieli i rieke od mora,
 jagance i lave, koga su pričudno 105
 sve od svieta države i nebo sve puno :
 tebi se pridaju, za-č si ti pravi bog,
 u komu poznaju svu pravdu i razlog;
 i koji kraljuješ i vladaš svaku stvar,
 neka mi daruješ grješniku tolik dar, 110
 da otvoriš svies moju, da jezik moj spravim,
 da rimsku gospoju u pjesni požalim ;
 da milos još stečem pri tvojoj milosti,
 prie smrti da rečem jadovne žalosti
 od ljudi pozlobnieh, ki po zlom zakonu 115
 tope se u griesieh, svaki čas i tonu.
 Za koju vajmeh stvar, uzrokom zlieh ljudi,
 prolieva slavan car krstjansku krv svudi.
 Tiem svjetlos zgar dana sa sviemi nebesi
 prosvietli Otmana i oružjem uresi, 120
 mimo sve ter ino za naš se grieh zgodi,
 otmansko koljeno da napried prohodi :
 i bog ga umnoži za griehe tolike
 pod svoj stieg da složi države razlike.
 Sabljom ga opasa i ktie mu vlas dati, 125
 da ljudi zla glasa sve u krv obrati.
 Jošte ga umnoži božja moć velika,
 da u harač podloži gospoctva razlika ;
 ter kopja i sablje jak sunce svietle se
 i svoje korablje po moru biele se, 130
 kad jedra otvore, da ih je vidjeti
 kako snieg vrh gore i zimi i ljeti.
 I svudi gdi pade ter s vojskom pribiva,
 sve ravne livade šatori pokriva.
 Kad li se uputi, biele se tumbani, 135
 jak bieli labuti po ravnoj poljani.
 A što su škufije u zlatu potkane,

104 noći *po ak. naš rkp* nebi. 117—118 *u ak.* ovako :

za koju vajmeh stvar is desna islieva
 krstjansku slavni car svudi krv prolieva.

132 jak bil snig *ak. Stihova* 133—140 *nema u ak. rukopisu.*

što li demiškije srebrom okovane ! I perje od vitez, što nose na glavi pod nebom taj ures ljepši se ne objavi!	140
Ter slavno gospodstvo i slavna vlas svoja. postavi u robstvo sažanstva bez broja ; sve sabljom povali i u krvi zamuti, i ognjem popali kako zmaj priljuti ;	145
i leti visoko, oholo se vija, jaki no plah soko, ždralove kad zbija. Sviem carom ter je car, jošte je k tomuj sad sviem kraljem gospodar s istoka u zapad, kako tries gromeći iz višnjieh oblaka sve sile lomeći krstjanscieh junaka ;	150
i mnoge viteze desnica njegova priputi u veze i u singjer okova. I slavna svoja vlas i svoj mač krvavi u malo istok vas poda se postavi, njegove ter sile, pravo se može riet,	155
proгнаše Kasile deri tja na on sviet, Mangrele i Sike, Čerkase, Karmane, Tartare velike i Uzumkazane ; i svu Natoliju s kraljevstvom od Troje i svu Amaziju, Armeni gdi stoje ;	160
i Crno sve more, od grada do grada, branit se ne more, ner mu se sve prida. Istočne sve strane posil'jem ter takoj do rieke Latane podloži pod kril svoj.	165
I Vlasi na pokon zaman se rvaše, ter mu se pod zakon s haraćem pridaše. Suriom Egipat i Arabe još mnoge obrati pod svoj bat i skljusi pod noge, Egipat ter je vas i polja i gore	170
posvojil u mao čas i rumeno more.	

144 kako] jaki *ak.* 149 još gromi *ak.* 150 ter sile sve lomi *ak.* 153—154
u *ak. ovako :*

i slavna svoja vlas pod svoj stieg postavi
u malo istok vas i svoj mač krvavi

164 kril] stieg *ak.* 169 gore *ak.* more *naš.*

- O grčko cesarstvo, prislavno na svit saj,
 za tvoje neharstvo i tobom drakun taj
 svasma se zajazi, ter tebe vajmeh tač
 do traga porazi i u vječni stavi plač. 175
 Slavna Romanija ter Turkom sad služi
 i sva Arbanija i cvili i tuži.
- Despoti i kralji od Bosne što bjehu,
 hercezi Sandalji ki u slavi slovjehu,
 vojvode, knezove i ostala gospoda
 i slavni banove, gdi vam je sloboda? 180
 Ni car vas ne odtjera, ni car vas ne dobi,
 ner vaša nevjera takoj vas oznobi!
 ter se ste stanili pod lavom svi sade,
 za-č niste shranili ni vjere ni pravde,
 krstjanstvo ter plače s nevjere te vaše, 185
 i rimske polače u tuzi ostaše.
- O slavni Hrvati**, i vas li ognjen zmaj
 do traga pomlati i da vam plačni vaj!
 ter vaše gradove i kotar ostali
 i slavne banove sve ognjem popali, 190
 i vašoj državi, ku nogom poplesa,
 niednog ne ostavi hrabrenog viteza!
 Ner sam **Klis** ostaje, u ki se uzda puk,
 nu i njega s potaje obtieče biesan vuk,
 na njega ter reži i husta još zubi 195
 i hitro ga preži da ga prie izgubi!
 Ter ga će zaklati iz krova skoro dan,
 za-č ga će izdati zli ljudi od krstjan. —
- O slavni Klišani**, što vam sad ja velim,
 vitezi izbrani, raspa vam ne želim; 200
 ner za vas ja molju višnjega svaki čas,
 tuj s tugom nevolju da odvrati svu od vas;
 a meni prostite na ovuj rieč moju
 i vi krv prolite hrabreno u boju.
- Vaj drazi Klišani, ali vi ne znate 205
 što su zli krstjani, a u njih se uzdate!
 Čujte se svakoga i oči prostrite,

- i samo od boga pomoći prosite,
neka vas on vlada, neka vas on shrani,
i u vieke i sada zlieh ljudi obrani. 210
- Opet a moj Klise, ovo t' se govori,
bljudi se bljudi se, blizu t' su zlotvori;
i naliep toli gork, kako znaš, probavi,
za-č ti se skrati rok vesel'ju i slavi. 215
- Još po tom zle zgođe, silan se car spravi,
i sam se put Rode svom silom odpravi.
I Rodu tuj prija, jaki sve ljuti zmaj,
koja mu dodija, plieneći morski kraj;
koja se pravljaše gospoja gradom sviem,
i još se hranjaše oružjem krvaviem. 220
- A i slavni **Biograde** i ti mi govori,
tvrđine i zgrade tko tvoje obori?
Tvoja li krajišta, o slavni Biograde,
ostaše za ništa, u zabit sva sade?
Tko kopja i sablje sada će lomiti 225
i oružne korablje Dunavom voditi?
Gdje li su tve šajke, Dunavom poplile,
koje su junake plienovi hranile?
Ugarska stražice, cviliš li ti sada,
vitežka hranice, gdi tebe car vlada, 230
istočni vaj lave, što tvoj stieg odpravi,
biogradske ter slave u zabit postavi?
Ne bješe li bolje, da se tuj po travi
sabljami toj polje vitežki krvavi?
ulafu vitešku vojnici da broje, 235
nego li na žensku trbuhe da goje?
O kruno ugarska, s nebesa poslana,
sva slavo krstjanska i časti ufana,
tko tvoju pohvalu i toli slavan glas
potlači u kalu s oružjem u mao čas? 240
ner sam car otmanski, koji te pomlati,

211—214 *nema u ak.* 215 A po tom do zgođe *ak.* 217 jaki sve ljuti zmaj]
posil'jem rveći *ak.* 218 po moru plieneći *ak.* Izmedju 222 i 223 *stih*
dolazi još ovo u ak.:

Gdi je tvoj slavan glas od bana i knezov
i s perjem slavna čas od tvojih vitezov

i tvoj stieg krstjanski gori dnom obrati,
 Selima slavna sin ter tvoje gospostvo
 i u krv i u plin postavi u robstvo ;
 ter Savu i Dravu i tihi još Dunaj 245
 učini krvavu, jaki no ljuti zmaj.
 Oh je li živ človjek, da pravo procieni
 slavni car što tolík tuj plienak poplieni ?
 Za-č da imam sto jezik u glavi ja tužan,
 vaj ne bih po vas vik pobrojil tieh sužan, 250
 niti bih procienio ni učinio sud pravi,
 što je car poplienio u tojzi državi.
 Da željno procvieli zemlja, lies i kami,
 gdi Dunaj vas bieli smuti se suzami ;
 Dunajske još šajke sve grozno cvieljahu 255
 gdi sinke i majke na oči dieljahu,
 djevice i žene i ljudi jošte tač
 velmi poražene spoznaše grozni plač ;
 bratja i sestrice jošte procvieleše,
 od velje tužice gdi se razdieliše. 260
 Vaj bože milostiv, aj slavni moj bože,
 ovi trud bolježniv procienit tko može !
 Sve ugarsko vesel'je da u tužbi vajmeh tač
 očuti dresel'je i združil tolík plač !
 Aj ti li ktie takoj, da tvojom odlukom 265
 toj stado krstjansko ra(s)pe se prid vukom ?
 I ugarske polače i crkve sve tvoje,
 po tli se potlače i u zabit da stoje ?
 Vaj tko li nadaše zle ljudi, bože moj,
 ter kralja izdaše, gdje vjerno bije boj! 270
 Nie drugo, nego li nevjere krstjanske,
 ter se taj krv proli gospode ugarske.
 A sad svak na svieti učini pravi sud,
 gdi mogu podnieti nebesa tolík trud ;
 i svako stvoren'je kako se ne smuti, 275
 moje govoren'je žalosno gdi čuti,
 gdi željno tuguju misleći taj poraz,

257—258 *nema akad.* 266 sve pade pred vukom *akad.* 268 da se sad potlače *ak.*

- a zaman klikuju svaki hip i svak čas,
 da zlobe ostave krstjane i grieh svoj,
 i da se priprave jednaga biti boj; 280
 da se sva samire gospoda od krstjan,
 da lava odtjere k istoku na svoj stan.
 A neće na volju čuti moj tužan glas,
 ner li se sve kolju meu sobom svaki čas;
 a taj ih lav zoblje, čemeran i jadan, 285
 i plieni i kolje s istoka noć i dan;
 njegova ter slava, njegova ter sila,
 tudjih je država bez broja skupila.
Dubrovnik slabi grad jošte se njemu tač
 od mnogo liet do sad postavi u harač, 290
 i služi mu vjerno, vazda je vjeran bil,
 ter gojno i mirno počiva pod svoj kril.
 I Turci ki znaju, koli ga ljubi car,
 svi mu se klanjaju, scieneći dragu stvar.
 Ma nu se ja boju, gizardi grade moj, 295
 da slavu tuj tvoju ne izgubiš za grieh tvoj;
 biesan lav za-č može i tvoju skratit vlas
 za tvoje raskoš i tvoju oholas.
 Molim te tiem drago, za ljubav jedinu,
 ne uzdaj se u blago ni u tvoju tvrđinu; 300
 ne uzdaj se u cara, ni u pomoć krstjansku,
 za-č višnji bog zgara koriepi zled svaku.
 Za toj se ti spravi ter hrlo na pospjeh
 oholas ostavi i ostali svaki grieh,
 s bogom se ti združi i mimo sve ino 305
 i dvori i služi otmansko koljeno.
 I tebi govoru, koja neć vojevat,
 po kopnu i moru ako ćeš kraljevat,
 u slavi vrh blata, razbludno stojeći,
 i lava krilata pri sebi gojeći: 310
 baniš se i dičiš, da more kraljuješ,
 a s carem lisičiš a s kraljem vuhuješ;
 ter se hoć toviti vrh blata ležeći,
 i s himbom loviti iz krova prežeći:

289 slabi] zlati *ak.* 309 razbludno *po ak. rkp. naš tekst* u slavi.

Stari pisec hrvatski III.

- ne leži, ne leži, veće se ne tovi, 315
 i hitro ne preši ner kasno lov lovi.
 Za-č nije ni pravo, ni ti se pristoji,
 oružje rdjavo da tvoje tač stoji.
 Oružje tve pouran' ter izljev' iz blata,
 i tvoj stieg prislavan rastresi od zlata, 320
 prislavna gospoje, ter se njim uresi
 i oružje sve tvoje ti nago iznesi,
 da suncu odsieva, po moru kad plove
 i s desna i s lieva u slavi da slove.
 Korablje porini krasne i gizdave 325
 po morskoj pučini, neka te proslave,
 neka svak poznavava, da niesi lisica,
 ner da si ti prava od mora kraljica.
 Za-č ljudi govore po svieti svieh strana,
 da tvoje nie more ner da je Otmana. 330
 To li je tvoja čas, da Otman s istoka
 posvoji tvoju vlas od mora široka?
 Za-č ležiš u bludu, za toj te svak huli
 a glavu i kudu slavan ti car guli.
 Ođ tvoga marcoka, ki bješe nekadar 335
 od mora široka uz množan gospodar,
 sadanjieh godišta, a kako vidi svak,
 došal je na ništa, došal je na manjak.
 Nu scienim gospoje, da imaš strah poginut
 korablje ter tvoje ti nečas porinut, 340
 ni oružje tve podriet, pravo ti velim ja,
 ni lavu odoljet, s istoka koji sja;
 istočni za-č je car, pravo t' se može riet,
 jak drugi Leksandar, ki prija vas saj sviet,
 ter tlači sve strane ter preži svaki čas, 345
 sve od svieta krstjane pod svoju stavit vlas;
 svieh strana ter plieni i robi i hara,
 i ništár ne scieni kralja ni česara.

325 krasne] liepe *ak.* 337 a ovieh godišta vaj kako vidi svak *ak.* 339 ja
 mnim *ok.* 340 nečas] ne smieš *ak.* 345—346 :

ter klusi krstjane i preži svaki dan
 napokon Rimljane pod svoju stavi(t) vlas

- Za-č nitkor dobiti ne može š njim boja,
gdi kopje dohiti i sablja još svoja. 350
- A ti nies' ufana ni se ćeš ufati
od tužnieh krstjana pomoći imati
za velje osvade, s kieh ginu njih slave,
meu sobom ter vade očice iz glave. 355
- A tebi, vaj, samoj ne grede od ruke
odtjerit na stan svoj lavove i vuke.
Tiem hoće neharstvo zlieh krstjan i svada,
istočno da carstvo sviem oči izbada.
Pokli je toj takoj, nie tebi s priekora,
u miru tiem se goj u blatu kraj mora; 360
- za-č nije pravedno i pravda nie prava,
s kiem si ti za jedno, da te tač izdava.
Za toj se ti vladaj i kraljuj sviem blatom,
i lava zakladaj i srebrom i zlatom ;
njim (d)vori i vuhuj, nu slavna gospoje 365
- samo se sebe čuj u blatu tuj stoje ;
za-č zaman svak liha i varan ostaje
taj, tko se od grieha skrušeno ne kaje.
Za toj grieh ostavi i tvoje raskoš, 370
- da te bog proslavi i da te pomože ;
a neka oholi, ki o ništa boj biju,
kokoti i orli svoju krv proliju.
Pokli bog višnji tač toj takoj sudil jes
ter posla krvav mač od zgara iz nebes, 375
- neka se na volju za grieha krstjana
meju sobom iskolju gospoda izbrana.
Ter se sad krvave za zledi za naše
krstjanske države, ke u tužbi ostaše ;
jošte se izdaju meu sobom pritužni, 380
- a Turkom ostaju robovi i sužni.
Za toj se veseli slavni car otmanski,
ki drugo ne želi, ner nemir krstjanski.
Za-č vajmeh, da budu krstjani u goju,
car bi bio zaludu svom silom u boju ;

353 za velje njih svade *ak.* 354 meu sobom gdi vade *ak.* 360 vrh blata *ak.*
368 skrušeno]srdaćcem *ak.* 376 iskolju] *naš rkp.* i kolju, *ak.* pokolju. 382
nemir] nesklad *ak.*

*

niti bi u robstvo krstjani ostali.	385
ni svoje gospostvo tudjinom podali. — Ljuveni i drazi oto ste sad čuli, koji su porazi svies moju prignuli, da toli intačno i željno uzdišu, suzami ter plačno prignut si da pišu;	390
za koju, vajmeh, stvar toliku ima vlas istočni slavan car kraljevat vrhu nas. Za toj svaki iskusi žalosne me pjesni, ter željno prosuzi od velje boljezni; dostojno za što jes u tuzi plakati	395
i u suzah vrh nebes prid boga poslati, jeda ga bog čuje po svojoj milosti, ter ljubav daruje, da nam grieh oprosti, i da nas slobodi istočnoga zmaja po kopnu i vodi, i ostalih svieh vaja!	400

7

Tužba grada Budima.

Ja Budim tužan grad k nebesom klikuju, nebesa vajmeh sad da vide i čuju, gdi moje gospostvo, ko ctieše u slavi, silan car u robstvo poda se postavi.	5
Ljuto me rasevieli, grozno me rasplaka, jošte me razdieli na mnogo sandžaka; s vukovi i lavi ter se zmaj veseli, po ugarskoj državi koje svud naseli.	
Jošte je tužica i žalos i boles, gdi sveta krunica, poslana zgar s nebes, stavi se na glavu rad zledi krstjanske istočnomu lavu od krvi otmanske, koji se oholi, gdi sablja njegova u mao čas krv proli od mnogo banova, ka cvili prid bogom meu vas stvor ostali, za-č ne bi nikoga, da kralja požali,	10 15

930 prignut si] tako u rkp., možda bi valjalo čitati prignuv se, ak. rkp. ima prignu se.

Pj. 7: u rkp. knjige IV. pj. 12. na listu 12.

ki vječnu pohvalu, u oružju uresan,
 ostavi u kalu, od svojieh poplesan,
 ter slava budimska, bijući hrabren boj,
 i krv Kazimirska završi porod svoj. 20
 Krstjanske podhibe ku vajmeh izdaše,
 ter moj stieg pogibe, jak sunce ki sjaše.
 A pak me dieliše Ardeljci, Bečani,
 i grozno cviliše istočni pogani ;
 dieleći ter takoj jadovan za dosta 25
 prislavni kotar moj u plaču vas osta.
 Tiem s togaj dieljen'ja neće mi po viek vas
 vječnoga cvieljen'ja lipsati ni mao čas.
 Cvilit će i druzi i željno plakati,
 koji će u tuzi svoj život trajati, 30
 kako ja Budim grad, u vaju i tužbi
 koji sam ostao sad; Otmanom na službi;
 ter se moj slavan glas na nica obrati,
 uzmnožna moja vlas do konca prikrati. 35
 Meu sva zla ostala stiže me velik trud
 i tužba nemala, ja ne viem za ki sud;
 za-č mi se zgodi tač, da tužbe minute
 povriedi grozni plač i rane priljute,
 ter tužna čas moja bez boja i rati
 ne da mi pokoja ni mira prijati, 40
 da malo počinem bez tuge i vaja,
 prie neg li poginem poražen od zmaja.
 Česarov za-č se brat s Otmani urati
 ter s vojskom često krat poče me rvati;
 nu ni kralj ni česar ne može odolit, 45
 da mene slavan car ne bude posvojit.
 Za-č sila tolika pride u kotar moj
 careviah konjika, kojim se ne zna broj,
 krstjansciah ter malo u oružju što bješe
 vojnika ostalo, i toj me odbježe; 50
 i toj me odbježe, za-č Turci hrabreni
 sabljami naprieše, jak zmaji ognjeni;
 sandžaci i baše i š njimi slavan car
 ter mene prijaše, kako sve pustu stvar ;
 i pride hip i čas, da od mene ostane 55

po svieti pusti glas, svudi po sve strane.
 Za toj se ja bolim, u suzah plovući,
 i željno ja molim iz glasa zovući,
 ako je gdje vojnik u oružju ushranjen,
 pješac ali konjik, za sjeme ushranjen 60
 na ugarskoj državi, hrlo se vajmeh sad
 na službu pripravi i na moj plačni jad,
 ter svietlo sve svuci oružje toj s sebe
 a crno obući sve ruho na sebe.

Vojniče dragi moj pak polit suzami 65
 hrabreno perje toj ter pleši nogami,
 i odpaši svietli mač, neka ti rdjavi,
 u suze i u plač ter se vas postavi
 i oderi sva lica, skubući vlas po vlas,
 pak zemlji na nica prostri se vajmeh vas, 70
 ter cvili i tuži u suze krvave,
 i u plaču sve združi ugarske države;
 i veće oružan u vojsku ne hodi
 ner plačan i tužan tvoj život provodi.

Za-č su sva krajišta i ugarska pohvala 75
 jur došla na ništa i pusta ostala.
 Lie takoj u plaču, meju jad ostali,
 kraljevu polaču najveće požali,
 u oružju ka sjaše, prid kiem car treptieše,
 sandžaci i baše a pak ju odrieše. 80
 Ter je toj pogiblo oružje prislavno,
 ko je vazda bilo s vojnici pripravno
 krajinom ugarskom hrabreno boj biti
 i krvi junačkom **Kosovo** politi;
 i kopja lomiti i korde i sablje, 85
 i uz Dunaj brodit i šajke i korablje,
 da mno-krat tih Dunav, krajišta gdi su taj,
 činil je vas krvav jedan i drugi kraj.

Slavniju vajmeh stvar ter viekom na svieti 90
 ne bješe nikadar očima vidjeti,
 ner gdi se bojnici perjani stajahu,
 u oružju konjici jak sunce ki sjahu,
 ter kopja praskahu vojnička do šake,
 a po tleh padahu škufije i šapke;

i svioni klobuci i perje hrabreno, gdi Ugri i Turci boj biju hrabreno.	95
Ter vajmeh gdi staše u oružju trepet taj, mnjah da se oraše s nebesi vas sviet saj!	
Vaj bože, vaj bože, na svieti je li tko, izrieti da može hrabrenstvo toliko,	100
gdi od sabalj i od štita trieskovi gromljahu, i od konjsciech kopita, ki svojieh plesahu.	
Ar vuci i lavi i zvieri ostale u pustoj dubravi kad bi se sastale, ne bi tač u boju zlosrdo stojeći	105
prolile krv svoju, zubi se koseći, vojnici kako ti, koji se koljahu, gdi kopja i štiti u krvi plivahu.	
Mnim da još plakahu sve zviezde s nebesi, gdi s konja padahu ranjeni vitezi,	110
i mnozieh do mišce ki bojak bijahu, nage se desnice krvave vidjahu.	
Lie od te mladosti koji bi ostali, velje bi radosti po boju poznali ; za što bi u boju bojući hrabren boj	115
dielili na volju meu sobom blago toj, navlaš demiškije, srebrom zakovane, i šapke skuñje i biele tumbane,	
hazdije i šube i kacige biele najveće da ljube vojnici da diele ;	120
i perja zlaćena, što nose na glavi, čiem mlados hrabrena diči se i slavi, jezdeći konjice u vječnoj pohvali, koji bi od vojnice životom rastali. —	
A sad nie Ugrina, Čeka ni Poljaka, da s kopjem Turčina u polju dočaka ;	125
nie veće Hrvatini od Bosne vitez taj, ni hrabren Dalmatin, Ardeljac i Ugrovlah, ki vjeru krstjansku sabljom su dielili i u krv pogansku desnice mastili.	130
A sad nie Kosova, a sad ni Krbave,	

ni polja ravnoga ni **hrvacke** slave ;
 ner li je pogibla vojnika sva slava,
 i k zemlji ponikla jak sieno i trava,

135

kada mraz i slana naglo se objavi,
 ter se tuj poljana zelencom rastavi,
 ali ti s munjom tries, sliedeći narav svoj,
 kad sprazi zelen lies dubravi planinskoj.
 Ter je plač i tužba planinom uslišat
 pastierska gdi družba tuj počne uzdisat,

140

jadovno evileći za svu moć i snagu,
 planinu videći bez zelence nagu.
 Vojniče tiekom sad za toj se poteži
 u stojni Biograd, Matijaš gdi leži,

145

ter klikuj : vaj meni, raseviljen u tuzi
 da mramor studeni od jada posuzi ;
 i reci : kralju moj, razberi tužan glas,
 pogibe Budim tvoj i ostali kotar vas ;
 pogibe sva slava i ugarska sva hvala,
 i u čeljus od lava svasma je upala !

150

Tiem kralju prislavan, ake se može riet,
 ustani groba van opeta na saj sviet,
 da vidiš polače i tvoje dvorove,
 čizmami ke tlače carevi robove !

155

O Janko vojvodo, molim te boga rad,
 i ostala gospodo, dvižite se malo sad,
 vjekušti sanak taj ne mojte spati tač,
 ner vidjte trudni vaj, i tužbu i moj plač,
 i rane priljute ke prijah ja Budim,
 slobode minute u robstvu ki žudim,

160

bogu se moleći i svetiem na nebi,
 suzice roneći udovac po sebi,
 pun vaja i tužbe, lie s gorom ljubavi
 od poganske službe da me bog izbavi :
 jeda vas opeta višnji bog uskrasi,

165

ter zmaja prokleta vaša vlas porazi,
 dvigši se iz praha taj vaša pohvala,
 koja je prie straha sviem carom zadala,
 krajišta braneći i ostali kotar moj,
 viteze hraneći kojiem se ne zna broj.

170

- Nu je moj zaman plač i uzdah pritužan,
 pokli sam ostal tač carev rob i sužan,
 u tužbi i vaju da vajmeh poražen
 jadovne dni traju po vas viek i amen. 175
 Svu kriepos oružnu za što sam izgubil,
 a službu pritužnu priz volju obljubil;
 lie mi je za ludu, lie mi je sve zaman,
 evieliti u trudu i ob noć i ob dan,
 za-č slavna ma kriepos snagom je lipsala,
 i oružna vaj svietlos prahom je propala; 180
 po mojoj državi ter vajmeh strana svieh
 oružje rdjavi od vitez hrabrenieh,
 me oružno gizdan'je ter se sve prikрати
 i ni u kom ufan'je već nie moć prijati.
 Jaoh moja svjetlosti, kamo tvoj počten glas, 185
 tko tvoje krieposti potlači u mao čas?
 tko t' slavu poplesa, da u tvojoj državi
 hrabrena viteza za sjeme ne ostavi?
 Kazimirska slavo, vaj kruno blažena,
 takoj li bi pravo da si sad satrena, 190
 da tvoja sva hvala kraljevske općine
 plesana vrh kala u oružju pogine?
 A ja ću na svieti bez kraljeve družbe
 sve trude podnieti i gork plač i tužbe,
 kako se pristoji onomuj, tko tuži, 195
 raseviljen ki stoji, sužanstvo kad združii;
 a moje nitkore pod nebom na svieti
 milosti ne more jezikom izrieti,
 smišljaje najliše krvave tužice,
 gdi se sad staniše ugarske djevice, 200
 ali pak tolik broj razlike mladosti
 od žena i od gospoj izvrsnieh za dosti,
 ni sada ni po tom kojiem se u vieke
 ne mogu ljepotom izrieti prilike.
 Tko li još mladience s plamenom rastavi, 205
 biserne ki vience nošahu na glavi,
 ke Budim ja tužan po mojoj državi
 njegovah oružan, kad plovieh u slavi,
 a ne viem za ki sud izgubih tuj družbu

ter združih tolik trud, vječni plač i tužbu. 210
 Gdi je vajmeh ostala u robstvu mlados taj,
 koja bi rvala s vrimenom vas sviet saj?
 Vas saj sviet rvala, k tomuj bi zlotvora
 sviem stanom prognala na on kraj priek mora.
 Još vajmeh žagorno job Budim cvilim sad, 215
 za-č mi je zazorno pobrajat ovi jad,
 i čemer toli ljut od tužne zdravice,
 rad koje podvignut ne mogu glavice,
 ner svasma na nice po zemlji ponikoh
 s priplačne vojnice, s koje sad pogiboh, 220
 u oružju gdi sjaše i vojska i kralj moj,
 kada se sastaše da s carem biju boj
 na polju Muhaču hrabreno za dosti;
 ter vajmeh sad plaču od velje žalosti
 stradajaje vojnike, s kojih sam častan bil, 225
 pješce i konjike, koje bjeh odgojil,
 u oružju nagomu kako tries ki bjehu,
 po vladanju momu ki u slavi castjehu;
 ter moje sve sile minutieh godišta
 sve se su prožile i došle na ništa. 230
 Tiem vajmeh krstjani, sada me svak žali,
 za-č me su pogani do traga splesali.
 Lie vajmeh dobro znam i sviet će toj znati,
 vjekušti priekor vam da neće lipsati;
 s priekorom u tužbi još ćete tužiti 235
 i mene na službi poganskoj združiti.
 Za-č malo po malo, da vam je sad znati,
 što vas je ostalo, toj će car pobrati
 i stavit pod krilo ter ćete tad rieti:
 živjet nam nie milo, želimo umrieti. 240
 Budim smo izdali poganom u ruke,
 za toj smo poznali sve trude i muke;
 Budimov plačni glas i tužba nemala
 s raspom je vrhu nas od boga zgar pala,
 ter nas bog naplati, da naša sva rados 245
 svrne se i obrati u tužbu i žalos,

- nevjerni krstjani neka smo svieh strana
 van doma prognani od tužnieh pogana,
 za nevjeru navlaš, ku s himbom snovasmo,
 ter mi i porod naš u robstvu ostasmo. 250
- Ja Budim govoru ovi trud prijadan
 svakomu zlotvoru, od koga bih izdan,
 neka se poznavaj od mnozieh svieh dana,
 što j' bila ma slava, ka je sad skončana.
 A ja ću tužiti raseviejlen i tužan 255
 i cara služiti vječni rob i sužan.
- Cviejlit ću vajmeh tač i ob dan i ob noć,
 jeda moj grozni plač prid boga bude doć;
 ter meni objavi, za koji vajmeh trud
 svak mene ostavi, da trpim tolik trud, 260
 ter nitkor na saj svit, kralj bivši u polju,
 na pomoć ne ktie prit u svoju nevolju.
 K tomuj ga odbježe još neki sluga svoj,
 potrebno kad bješe za s carem biti boj,
 u polju gdi toli trudan se kralj spleša 265
 i gdi se krv proli od mnozieh viteza,
 od mnozieh viteza, gdi Turci naprieše
 ter s mrtvievh telesa oružje odrieše;
 oružje odrieše, gdi takoj gdi takoj
 mašteno sve bješe u krvi junačkoj; 270
 i ruho ostalo koje se sve bješe
 u krvi opralo, gdi kralja razbiše,
 gdi moj kralj pokleče u nečas za mene
 ter rieka poteče od krvi hrabrene,
 pravedan gdi kralj moj, Ludovik gizdavi, 275
 u oružju život svoj zavijen ostavi.
- Za ukazat pohvalu, stiže ga smrt prieka,
 splešana u kalu od svojievh vojnika,
 na polju Muhaću viteštvo dieleći,
 rad koga u plaću ja ostah cvieleći, 280
 suzice roneći travica da vene,
 jednaga žaleći i kralja i mene,
 i ostalu gospodu od moga kotara,
 i moju slobodu koja se sva shara,
 i svasma poginu i dnom se privrati, 285

na prjednju stojbinu da se već ne vrati.
 Sve ugarske gospoje tiem suze prolite
 i pierge sve moje ernilom pokrite,
 i kraljev slavni dvor ki evieli i tuži,
 neka ga svaki stvor u plaču sadruži, 290
 neka se poznavaj, kako je sieh dana
 sva moja država do konca sharana ;
 ter moje gospoectvo i slava minuta
 stani se u robstvo od zmaja priljuta ;
 grozni plač ter skladam u vele plačan glas, 295
 za-č se već ne nadam slobodit prjednju vlas,
 ni prjednju slobodu da mi se povrati
 na ishodnjieh ishodu ka se dnom obrati.
 Za-č vajmeh nie toga kralja ni vojvode,
 sužanstva ovoga da mene slobode, 300
 careva za-č sablja krvava gdi stoji
 česara ni kralja ništor se ne boji.
 Tiem mnozi govore, Suliman da sada
 i kopno i more kraljuje i vlada,
 i svoj stieg prislavan, kako je znati toj, 305
 vazda je pripravan sviem kraljem biti boj.
 Za-č da bi sve sile u oružju od krstjan
 za jedno se skupile na taj stieg od Otman :
 ne bi ga nikada gdi se s Turci kolju
 jednu ped nazada potiskli u polju. 310
 Tiem ništa ne haje nikoga vajmeh car,
 za-č vazda ostaje u polju gospodar ;
 i nitkor ne more pod nebom na svieti
 na svoje tabore posil'jem naprieti,
 za što ih čuvaju vojnici hrabreni, 315
 ki ognjem puhaju kako zmaj ognjeni.
 Ter gdi je tabor taj, da vam je sviem znati,
 ne može vas sviet saj hješju stvar sazdati.
 Taj carev tabor sam ter kad se otvori,
 jaki no živi plam vas sine i gori ; 320
 u svjetlosti sine i u plamu goreći,
 jak munja kad šine pri d trieskom gromeći.
 U kojoj svjetlosti od našieh sabalja
 izavrie za dosti krvavieh kapalja ;

- i u polju sva trava, kad se boj razbije, 325
ostane krvava i u krvi sve plije.
- Vaj bože, vaj bože, za toj bih rad znati
prid carom tko može u polju ostati ?
- Lie toj znam ja Budim, u robstvu ki sada
i cvilim i trudim, gorčije od jada, 330
u robstvu kako je poganom u rukah
trajati dni svoje u trudu i u mukah.
- Lie takoj činim sud u mojoj pameti,
krstjanska da zla ćud i nesklad prokleti
nenavid mi pravi, s neskladom ter takoj 335
naprieda postavi koljeno otmansko ;
ter čini taj nesklad (jaoh moje zle zgode)
s istoka do zapad da Otmani prohode ;
u zapad prohode oružni ter takoj
sužanstvo izvode, komu se ne zna broj. 340
- Ter takoj svud plieni Soliman i hara
i ništör ne scieni kralja ni česara ;
ter kopno ter more ni s desna ni s lieva
projti se ne more bez plačnoga gnjeva.
- Meju sve ostale države krstjanske, 345
koje su poznale jadove poganske,
najveće ja Budim i cvilim i tužim,
minutu ki žudim slobodu da združim.
- Tužice nu moje zama je ponavljat,
pokli nie taj tko je može me odrvat ; 350
za-č mene Budim grad svom mojom državom
podal je taj nesklad vukovom i lavom ;
da vuci i lavi legu se i plode,
da mojoj državi na volju kud hode,
svud hode na volju ter malo po malo 355
rasaplju i kolju toj što je ostalo.
- Ter neće živ človjek do malo vrjemena
najti se moć za liek od moga sjemena ;
za što će Otmani kako sve jaka stvar
posijat tumbani vaskolik moj kotar, 360
i ništör na svieti po ugarskoj državi
neće se vidjeti da nose na glavi,
ner samo tumbani, skufige ali pak,

što nose pogani, neka ih pozna svak. 565
 Koliko za sada, ne mogu drugu stvar
 pobrajat od jada, koli je slavan car,
 koji se umnoži ter svoje gospoetvo
 svasma me podloži i stavi u robstvo.
 Tiem cvielit i plakat počnite sve gore,
 pokli me odrvat ne može nitkore; 370
 zelene dubrave počnite plakati,
 pokli mi sve slave Suliman prikrati.
 Doline i brjegove još molim da tuže,
 da moje piergove u tužbi sadruže.
 Molim još sve luge, da grozno procviele 375
 i moj plač i tuge sa mnome podiele.
 Molim još sve ptice i zvieri ostale,
 da moje tužice s jadovi požale.
 Zemlja lies i kami i živine svake
 i nebo zvezdami i vode sve slatke, 380
 i more ti slano i ostali vas sviet saj,
 molim vas srčano, slište moj plačni vaj,
 plačni vaj i tužbu pakljenih jadova,
 što meni za službu krstjanstvo darova.
 Ja Budim spravan bjeh s razmirjem u rati 385
 u oružju vrhu svieh s Turci se rvati,
 i slavan bio sam štit, ki ne dah na sviet saj
 Otmanom Savu prit ni Dravu ni Dunaj;
 i oružjem sahranih vladan'je ugarsko
 i od pogan još branih pristol'je krstjansko. 390
 Krstjansko neharstvo nu volju ispuni
 istočno ter carstvo mnome se okruni,
 ter s mojom svom slavom, u kojoj predje ctieh,
 vukovom i lavom ostal sam u noktieh,
 plač, tužba i žalos ter sada vlada mnom, 395
 za-č moja sva rados svrnu se gori dnom,
 u plaču i tužbi ter sužan ostaju
 na poganskoj službi u vječnomu vaju.
 Za što je plačna stvar i žalos i tuga,
 tko je bil gospodar, zvati se pak sluga; 400
 a sami čin'te sud, molim svu gospodu,
 je li ki veći trud ner stradjat slobodu,

sloboda za-č je taj, svi mudri govore,
 sve blago na sviet saj da ju platit ne more.
 A dobro toj znaju ki u robstvu stojeći 405
 u tužbi dni traju slobode želeći,
 najliše od svojieh ako je tko izdan,
 kako ja od mojieh u ruke turske dan.
 Za toj me svak plači, skladaje tužicu, -
 pokli mi car tlači prisvietlu krunicu, 410
 ka kruna izbrana, kako sve vriedna stvar,
 bješe mi pridana od boga vajmeh zgar,
 vaj neka taj kruna krasnoga uresa
 biesnoga drokuna na uzdu usteza, 415
 drokuna i lava, pod kiem je sieh dana
 sva ugarska država do konca sharana.
 Tiem žalim tuj krunu mimo zla ostala,
 ka se je drokunu posil'jem podala,
 kojom se gizdah ja u oružju prislavan, 420
 jak sunce koje sja vrhu nas po vas dan,
 danica ali pak u vrieme od zore.
 dielivši noćni mrak, kad sine vrh gore.
 A sada u mraku ja ostah takmeno,
 jak sunce u oblaku, kada je skroveno, 425
 u mraku i tmasti ostal sam, pravo dim,
 bez kraljeve vlasti udovac ja Budim.
 Lie veća tužica plač mi je zadala,
 ner onaj kraljica kad je mnom vladala
 i čedo u povoju, koje car proslavi
 krunicu da moju ponosi na glavi. 430
 Za-č mi bješe bolje da žena mnom vlada,
 u moje nevolje pravo vam dim sada,
 i čedo nejako, koje car proslavi,
 ner da me ovako poplešu pogani ; 435
 i harač plaćati, nego li vaj meni
 slobodu stradjati bez konca po sve dni.
 Bolje bi trpjeti i čedo i ženu,
 ner da se po svieti banovi proženu ;
 ali pak svi bani s gospodom ugarskom
 ne bi tač poklani desnicom poganskom. 440
 Još vajmeh ostalo što bješe gospode,

ne bi tač stradalo minute slobode ;
 niti bi slavan car od krvi otmanske
 razdielio u timar države ugarske,
 ner bih ja u goju, da vam je sviem znati, 445
 provodio čes moju bez boja i rati.
 I ako bih ja harač Otmanom obslužil,
 vaj ne bih tolik plač i tužbu sadružil,
 kako ju družim sad, gdi rane ponavljam,
 s čemerom gorki jad ter plačno probavljam. 450
 Harač bih tiem nebog odbrajal ja čaru,
 dokli bi višnji bog pomogao česaru
 i ostaloj gospodi (ako su gdi koja)
 da mene slobodi s vrjemenom čes moja.
 Nu ne viem taj tko je (o višnji moj bože), 455
 sužanstvo da moje odrvat sad može,
 ali me slobodit od tužbe priljute,
 da budem provodit radosti minute ;
 ner sama vlas tvoja toliko uzmnožna,
 pod kom su svakoja stvoren'ja podložna. 460
 Za-č tvoja desnica, može se pravo riet,
 mogla bi na nica svrnuti vas saj sviet.
 Nu ja mnim da tvoj sud hotje li toj takoj,
 da trpim tolik trud i tolik nepokoj,
 u trudu i u mukah po vas viek tužeći, 465
 Otmanom u rukah priz volju služeći.
 A sad éu vas moj plač vrh zlotvor uložit,
 ki me činiše tač pod cara podložit ;
 na Beč éu najliše prid boga plakati,
 ki cara podviže da moju vlas skрати, 470
 k tebi me, Bečane, Budim grad posvojit,
 da moje sve rane budu mi ponovit.
 Vaj Beču pritužan, nie li ti s priekora,
 da ostanem ja sužan navlaš bez uzroka.
 Vaj što se nadaše ter se tač izludi 475
 ter cara ki spaše s naporom probudi !
 Ter sam ja Budim grad i sa svom državom
 na službi ostal sad vukovom i lavom.
 Ne znaš li Beču moj, ar što car vazima,
 da veće nigdar toj opet se ne prima ! 480

Za što se ne boji posil'ja niednoga,
 u oružju kad stoji, ner srde od boga.
 K tomuj ga krstjanstvo nevjerom pomaga,
 ter svoje toj carstvo sve sile primaga. 485
 Tiem veće po viek vas veće se ne nadam
 minutu steći vlas, kraljevstvom da vladam.
 Nu moje gospoetvo ki vajmeh izdaše,
 sužanstvo i robstvo na pokon poznaše ;
 za-č pride Suliman ter tudjih i mojieh 490
 iz moga doma van tutako progna svieh,
 neka me već nitkor plieneći ne evieli
 i mene i moj dvor oružjem ne dieli.

8

Pjesanca u vrieme od pošljice.

Leute tvoja slas vaj što se prikрати,
 u toli plačan glas ter skopos obrati ?
 Koje se tužice s jadovi stekoše,
 s kolieneci sve žitce ter se tač smetoše,
 smeteno ter sada u plačan glas zvoniš 5
 kako sve od jada suzice da roniš,
 ter sciени život moj, da u plačnoj nezgodi
 jadovit uzdah tvoj na on sviet prohodi ?
 Moj dragi leute, toj li su tve službe 10
 da moje minute ponavlja sve tužbe !
 Leute ljuveni, nies li tvom sladosti
 razgovor bil meni u svakoj žalosti ?
 A sad se sva rados i rajski skopos tvoj
 obrati u žalos i u plačni nepokoj, 15
 zvonjen'je toj tvoje s veljega nemira
 s korienkom ter moje sve srce podira ;
 za-č moje sve pjesni i moju svu rados
 u plačne boljezni obrati i u žalos.
 Vaj ne viem, što bi toj ter tužbu tuj spravi,
 da trudan život moj s tielom se rastavi, 20
 i željno uzdišu u mucu i trudu

gdi tvoj buk uslišu, jak gusli gdi gudu.
 Za toj sad svaki stvor vapiju, da čuje
 moj plačni razgovor gdi sa mnom tuguje,
 da čuje plač priljut, vaj ki mi domori, 25
 za što se moj leut u gusli satvori.

Elikonsku družbu s planine tiem zovem
 na moj plač i tužbu, u suzah gdi plovem,
 da čuje taj družba od gore zelene,
 što je plač i tužba i muke pakljene, 30
 gdje mene sad prieka zatieče tužna smrt,
 jak trudna jeljenka prid lovcu biesan hrt;
 ter ćete vajmeh čut ter ćete poznati,
 kako se moj leut u gusli obrati.

O vile vodene, molim vas jadovan, 35
 iz vode studene izljeste malo van,
 jezera od vode s kladenci ostavte,
 na moje zle zgode ter se sve pripravte,
 ter ćete vidjeti vode van stojeći,
 kako je cvieleći, jadove brojeći; 40
 jadovan najliše, s kojim je čes huda
 gdi željno uzdiše od muke i truda,
 ter se tuj od jada, gdi roni suzice,
 živ kamen raspada od velje tužice;
 ter ćete vajmeh čut ter ćete poznati, 45
 kako se moj leut u gusli obrati.

O vile ljuvene od polja i od ravnin
 i od gore zelene aliti od planin,
 od svake zelence, ako cviet berete
 u gizdave vence, što tamo pletete 50
 pri vodi studenoj, o družbo gizdava,
 u gori zelenoj, gdi je vaša dubrava,
 rad božje ljubavi slišajte uzdah moj,
 po zeleni travi ne berte cvietje toj.
 Vaj, to li u zoru pojete pjesance, 55
 livadom u horu izvodeći tance,
 o družbo pridraga, blazneći satire,

da s vami jednaga i poju i svire :
 skratite tančac taj, skratite i pjesni,
 a čujte tužan vaj i moje boljezni ; 60
 ter ćete vajmeh čut ter ćete poznati,
 kako se moj leut u gusli obrati.

Satiri, molim vas, ljuveni i mili,
 slišite moj plačan glas, jadovno ki cvili,
 i tamo ostavte dubrave i luge, 65
 i svi se pripravte na moj plač i tuge ;
 ter ćete vajmeh čut ter ćete poznati,
 kako se moj leut u gusli obrati.

Vaj morske sirene, jeda još može bit,
 trudjahna vi mene ne mojte oznobit, 70
 ne mojte za vas sviet rad moga poraza
 toliko slatko pjet pučinom iz glasa ;
 iz dubin na kraj suh nego li pridite,
 raseviljen ner moj duh u tužbi vidite :
 ter ćete vajmeh čut ter ćete poznati, 75
 kako se moj leut u gusli obrati.

Arion dragi moj, ako se sad brodiš
 u plavec u kojoj mrnare ter dvoriš,
 koji ti govore prieteći i prave, 80
 da tebe umore i s blagom rastave ;
 priz volju ter poješ pučinu brodeći
 iz dubin ter zoveš dupina moleći,
 da tebe riba taj po svojoj ljubavi
 na zdravje na suh kraj pučinom priplavi :
 tako ti zdravo prit tuj morsku pučinu, 85
 ne moj me ostavit u tužbi gdi ginu ;
 molim te rad boga, Arion gizdavi,
 do mene neboga hrlo se sad spravi,
 tere ćeš vajmeh čut tere ćeš poznati, 90
 kako se moj leut u gusli obrati.

To li gdi hodeći Orfeo gizdavi
 u liru zvoneći hodiš po dubravi,
 pojući prislanko, ter gdi glas tvoj čuje
 zvieren'je tuj svako za tobom putuje,
 i ptice ne poju protivniem naravom, 95
 gdi slados tuj tvoju hiraju dubravom ;
 zemlja, lies i kami još gdi glas tvoj slišu
 i zviezde na(d) nami od slasti uzdišu ;
 od pakla prid vrati to li si sad prišal,
 da ti se povrati, što želi tvoj misal, 100
 skladaje tuj tužbu ter poješ i zvoniš,
 pakljenu da družbu na milos prikloniš,
 ter tvoj plač primaga pakljenu usilos,
 Euridiče draga da t' se da za milos :
 tako ti dobiti tuj tvoju družicu, 105
 ne moj već zvoniti, skladaje tužicu,
 ner li se hrlo sprav', tegući put mene,
 da vidi tva ljubav gdi život moj vene ;
 tere ćeš vajmeh čut tere ćeš poznati,
 kako se moj leut u gusli obrati. 110

To li gdi planduju pastiri kon stada
 tere se raduju bez tuge i jada,
 i gdi se vesele pri vodi stojeći
 pod sjenom od jele u dipli zvoneći :
 ljuveno sad molju pastirsku tuj družbu, 115
 da čuje nevolju i moj plač i tužbu,
 groznije gdi plačem i gorče od jada,
 ner da mi tko mačem srdačce propada ;
 ter ćete vajmeh čut ter ćete poznati,
 kako se moj leut u gusli obrati. 120

I vi sve djevice, i vi sve gospoje,
 slišajte tužice i jade sve moje
 i velju boljezan, gdi trudi svies moja,
 da javi ni u san ne imam pokoja,
 ner plačnu i tužnu duh se moj skončaje, 125
 jak robu i sužnu, ki u vezu dni traje ;
 ter ćete vajmeh čut ter ćete poznati,
 kako se moj leut u gusli obrati.

I ostala mladosti, molim vas boga rad,
 slišajte žalosti i s tužbom gorči jad, 130
 gdi mene vajmeh tač tolik trud rasevieli,
 jak bolna smr(t)ni mač kad s duhom razdieli;
 ter vajmeh u tužbi suzice roneći
 skončam se na službi, nesrjeću dvoreći,
 nesrjećni jeda čas svrnut se kad bude, 135
 ter tužan moj poraz s plačem se zabude;
 ter ćete vajmeh čut ter ćete poznati,
 kako se moj leut u gusli obrati.

To li je gdi gusar u gori zelenoj
 na toli plačnu stvar sadružiti život moj, 140
 da vidi i čuje i pravo da sudi,
 kako taj tuguje, tko prieku smrt žudi,
 jak ranjen taj čovjek ki jedva kopore,
 ranici svojoj liek gdi najti ne more;
 ter ćete vajmeh čut ter ćete poznati, 145
 kako se moj leut u gusli obrati

To li je gdi vojnik oružan u boju,
 i pješac i konjik, za ljubav za moju
 oružje vrz' svoje ter malo gojno stoj 150
 a tužbe sliš' moje i trudni nepokoj,
 gdi vene i bliedi u suzah me lice,
 a plač mi moj vriedi u srcu ranice;
 ter ćete vajmeh čut ter ćete poznati,
 kako se moj leut u gusli obrati.

To li je gdi sužan, koji se dreseli, 155
 okovan i tužan slobode ter želi:
 zabudi tužan jad i ostalu zlu volju
 ter moju vajmeh sad razbiraj nevolju,
 vaj gdi se uzdah moj od srca podira, 160
 jak smrtni nepokoj da u sebi razbira;
 i duh se moj dieli suzice roneći,
 kako kuf pribieli kraj rieke stojeći,
 videći smrtni čas kraj rieke studene,
 ter pusti željan glas, travica da vene;

ter ćete vajmeh čut ter ćete poznati, 165
kako se moj leut u gusli obrati.

O ptice razlike, sve koje bog stvori,
drobne i velike u polju i u gori,
u slavnom proljetju kad žuber spravite 170
po travi i cvietju ter se tač slavite :

ostavte žuber taj po cvietju i travi
a slište tužben vaj i moj plač krvavi,
gdi trepti m' moja put ne inako, pravo dim,
ner kako gibak prut kad vihar svije njim ;
aliti taj sužan, ki čezne i preda, 175
životom ki je dužan ter prieku smrt gleda ;
ter ćete vajmeh čut ter ćete poznati,
kako se moj leut u gusli obrati.

Zvieren'je ostalo, rad božje ljubavi,
veliko i malo, razlike naravi, 180

postojte u goju ter vajmeh pridite,
da tužbu svu moju i žalos vidite,
gdi mi se svaki vlas izvija na glavi,
smišljaje moć i vlas od smrtne naravi,
ka svojom krieposti strilami luk spravi 185
ter život ne prosti mladosti gizdavi ;
ter ćete vajmeh čut ter ćete poznati,
kako se moj leut u gusli obrati.

To li gdi ostaje mlada udovica
ter joj smrt zadaje ljuvena strjelica, 190
molim ju rad boga, da ostavi čemer taj,

a na me neboga i tužna pogledaj,
nepokoj gdi mene u vječni plač stavi,
od družbe ljuvene koji me rastavi ;
ter ćete vajmeh čut ter ćete poznati, 195
kako se moj leut u gusli obrati.

Toj li je gdi majka u plaču i tužbi,
stara i nejaka nesreći na službi,
kojoj smrt prostrieli jedinog(a) sinka,

ter tuži i evieli iz glasa i vika : 200
 tuj majku ja molju, rad božje ljubavi,
 da svoju zlu volju i svoj plač ustavi,
 a k meni da pride, gdi vajmeh tuguju,
 nje oči da vide i uši da čuju,
 kako ja suzami terem se vajmeh vas, 205
 da puca živ karíi, slišaje moj poraz ;
 za-č ne viem na svieti ja tužan nikadar
 jezikom izrieti toliko plačnu stvar ;
 da puca tvrd mramor i zemlja da tuži,
 i zene suh javor, da moj plač sadruži, 210
 u suzah gdje plovu prie mrtav ner li živ,
 i svaki stvor zovu na moj plač bolježljiv ;
 ter éete vajmeh čut ter éete poznati,
 kako se moj leut u gusli obrati.

To li je sestrice gdi plačna ostala, 215
 kojoj je strjelica srdačce propala,
 ter se sva od jada za bratcom evieleći
 u plaču raspada dušicu dieleći,
 i odira svoj obraz i nokte krvavi
 skubući pram i vlas od tuge na glavi : 220
 molim tuj sestricu s velikom ljubezni,
 do ostavi tužicu i svoje boljezni,
 da veće ne tuži i brateca ne žali,
 ner mene da združi meu vas stvor ostali,
 gdi me smr' oznobi ter s veljom žalosti 225
 sad mi se svi zglobi rastaju od kosti,
 i tužno me srce vaj sve se podira,
 jak na čas od smrce, kad bolan umira ;
 ter éete vajmeh čut ter éete poznati,
 kako se moj leut u gusli obrati 230

To li gdi grlica jadove razbira
 kojojzi tužica srdačce podira,
 i s plačem i s tugom gdi pušta uzdah svoj,
 cvileći za drugom na grani na suhoj ;

- ali pak gdi muti vir bistre vodice, 235
 svršeno da ćuti ljuvene tužice :
 bogom ću tuj pticu zaklinat ja sade,
 da parja tužicu i svoje sve jade,
 neka se uputi put mene ljuveno,
 da ćuje što ćuti me srce ledeno, 240
 koje se u sto dil jadovno raspada,
 jak da ga jedan stril obje stran propada ;
 ter ćete vajmeh ćut ter ćete poznati,
 gdi mi se moj leut u gusli obrati.
- Napokon javor suh klikuju iz gore, 245
 da vidi gdi moj duh smirit se ne more,
 ner li se pripravlja to većma svaki ćas,
 da moj trud ponavlja i tužni moj poraz,
 gdi neće moj leut uzrok mi kazati,
 u ćemer toli ljut što sladost obrati. 250
 Vaj suhi javore, ter tužna svies moja
 ni moj duh ne more prijati pokoja,
 moj leut rajsku slas gdi vajmeh izgubi,
 a toli plaćan glas s jadovi obljudi.
 Tiem suhi javore, gdi moj duh sad tuži, 255
 jaoh ako bit more, trudna me sadruži
 u tužnoj boljezni, ka srce me dvoji,
 pojući u pjesni gdi se plać moj goji ;
 tere ćeš poznati, koje su tužice
 komu ćes obrati svu rados na nice, 260
 tere ćeš vajmeh ćut tere ćeš poznati,
 kako se moj leut u gusli obrati.
- To li je gdi lovor u gori zelenoj,
 sliš' plaćni razgovor i tužni uzdah moj, 265
 s kolikom boljezni provodim sve trude,
 u plaćne boljezni gdi leut moj gude ;
 i leut moj mili od velje tužice
 grozno me rasevili u jadne suzice,
 a neće za vas sviet, za ljubav i milos,
 tužbu mi svoju riet ni plaćnu usilos, 270
 ni svoje zvonjen'je jadovno gdi zvoni

na moje moljen'je da vajmeh prikloni,
 s goruštom ljubavi vaj gdi ga sad molju,
 da mi trud objavi i moju nevolju.
 A za toj, a za toj, lovore zeleni, 275
 spravi se na plač moj, vaj meni, vaj meni,
 tere ćeš vajmeh čut, tere ćeš poznati,
 kako se moj leut u gusli obrati.

To li je gdje jela sred gore zelene
 granice nadvela vrh vode studene, 280
 ter svojom zelencom gdi rajski hladak svoj
 nad živim studencom jezero brani toj,
 i čini dobar štit i ne da za ništa
 sunčanoj zraci prit sva ljeta i godišta :
 na plač ću zvati moj tuj jelu visoku, 285
 da vidi nepokoj i tužbu žestoku,
 koje su boljezni i žalos i tuga,
 gdje srce me biesni podriet se iz kruga ;

za-č tolik nepokoj ne može nositi,
 gdi neće leut moj veselo zvoniti, 290
 ner svak čas od jada plaču mu sve žitce,
 ter većma priklada k jadovom suzice ;
 ter ćete vajmeh čut ter ćete poznati,
 kako se moj leut u gusli obrati.

To li je zelen bor, ki čini hladište, 295
 gdi je vilam razgovor i rajsko plandište,
 proljetjem najliše sred zelene gore,
 gdi slavic biljiše s večera do zore,
 u kom je stražica vilinjoj naravi,
 dokoli danica bio danak objavi : 300
 pritihi slavicu, ljuveni slavju moj,
 ostavi stražicu toj družbi vilinjoj,
 neka spe u cvietju te vile svoj sanak,
 a ti tač u pietju ne čekaj bio danak ;
 čin' vile da budi dubravom i lugom 305
 grlica ka trudi cvileći za drugom,
 vaj a ti sadruži, molim te boga rad,
 moj život ki tuži i cvili grozno sad.

a sa mnom ti plači, moj slavju gizdavi,
 ter ve mi tomači, što leut moj pravi. 310
 Za što se meni mni, za što ja činim sud,
 moj leut ljuveni da sledi plačni trud,
 koji trud nitkore, govoru ja tebi,
 poznati ne more ner sam bog na nebi,
 ter neče zvoniti kako je naučan 315
 ni svoj trud odkriti, za što je tač mučan.
 Samo mnim, da veli: plačna je stvar ovoj;
 iskusit tko želi moj pakljen nepokoj,
 sliš' mene leuta ter čete poznati,
 što je tužba priljuta i grozno plakati. 320
 U vrime u svako, svaki čas do sada,
 zvonil sam prislatko bez tuge i jada,
 i učini ma sladost, koju sad bog skrati,
 razliku da mlados u mramor obrati,
 i od mnozieh jošte vil činil sam mom slasti 325
 da bude ljuven stril srdačca propasti;
 činil sam još množstvo od djevic i gospoj
 staviti u robstvo ljubavi pod stieg svoj;
 i činih veće krat, da mnoge gospoje
 van sebe budu stat sladosti rad moje; 330
 mno-krat je uzdisal još mramor studeni,
 kada je uslišal moj skopos ljuveni;
 i činih suzami suh javor oprati,
 i da se živ kami gori dnom obrati;
 ma sladost tolika čini panj plakati 335
 i oružna vojnika s konjica sjahati,
 ter pješa(c) sta muče, gdi slatko zvonjah ja,
 i oružje sve svučē i od sebe smetnu tja;
 rad moje ljubavi još činih po glasu
 vukovi i lavi s jaganjci da pasu; 340
 još činih nekada srjed guste dubrave
 pastiri sva stada da u zabit postave,
 goveda i krave i ostalo što bješe,
 ni siena ni trave ter pasti ne htješe;
 i sve pse stražnike jednaga sa ovcami 345
 od slasti tolike moj skopos zamami,
 vaj svi se smamiše te biesno u prieko

- po zemlji proliše sir, maslo i mlieko.
 Još čini satire prislatki skopos moj
 da u dipli ne svire u gori zelenoj, 350
 i u svakom kako mraz da srce ostane,
 dokli moj slatki glas zvoneći pristane.
 Još čini travica, gdi skopos moj zvoni,
 po zemlji na nica da listak prikloni;
 jošte ma velja slas zvoneći učini 355
 serenam vazet glas po morskoj pučini,
 kako panj ter staše vrh vala morskoga
 i svaka uzdaše zvonjen'ja rad moga.
 A sad se ma mlados prem svasma prikrati
 i ljuven moj skopos u žalos obrati, 360
 za-č hotie moja čes, jadovno da tužim
 i žalos i boles cvieleći da združim.
 videći gdi onaj, ka od tiela duh svlači
 i koja vas sviet saj i pleše i tlači,
 kraljica ohola u kruni stojeći, 365
 s tetivom vrh kola napet luk noseći,
 i tužna nakazan na bedri na suhoj
 nošaše napasan strielami trkač svoj!
 Tužniju vajmeh stvar pod nebom na svieti
 ne bješe nikadar očima vidjeti, 370
 vaj razmi gledati od puka gdi mnoštvo,
 gola kos' i gnjati, vodjaše u robstvo;
 vodjaše svezane care i česare,
 i kralje i bane i mlade i stare;
 pape s gardenali jošte tuj vodjahu, 375
 zlati pluviali na kieh se svietljahu,
 i dmitre bogate nošahu vaj meni
 biserne i zlate s draziemi kameni;
 biskupe ostale još vidjah, gdi hode
 ter tužbe ne male meu sobom provode. 380
 U robstvu u tomu svezani još stahu,
 u oružju svietlomu jak sunce ki sjahu,
 hrabreni vojnici, vitezi pristali,
 pješci i konjici, ki bi sviet rvali,
 i mladci gizdavi, ljuveni i mili, 385
 s vukovi i lavi koji bi boj bili.

Razlicieh gospoja još bješe vidjeti,
 ke od plača svies moja ne može izrieti.
 a navlaš kraljice, krunjene ke bjehu,
 i uresne djevice, jak cvietje ke ctiehu. 390
 Još mi se objavi, gdje bješe mnoštvo toj
 djetinske naravi vidjeti velik broj,
 meu sužne ostale još se tuj vidjaše,
 mladience gdi male u robstvu vodjaše,
 mladience nejake, ke bješe nje sila 395
 od prsi od majke zlosrdo zgrabila,
 od ženske utrobe ki bjehu prem pali
 a grieha ni zlobe ne bjehu poznali,
 ter tužni i plačni počese pihati,
 jak žedni i lačni da hoće sisati. 400
 Još tužba velika bješe svieh država,
 razlicieh jezika, što narav sazdava;
 i kad čuh jezik moj cvileći u plačan glas,
 gorčiji nepokoj ne očutih do danas.
 Ovo je ona, rieh, tjelesi ka vlada, 405
 za prvi koju grieh na saj sviet bog zada.
 Ter se plačne čuju s jadovi suzice,
 gdi majke tuguju i plačne udovice.
 i od tužnieh sestrica ke bratju izgubiše
 ter blieda sva lica suzami poliše; 410
 vaj ter su (ne mali) žalostni jadove,
 drag draga gdi žali a u suzah svak plove.
 I počeh gledati vrh robstva vrh toga,
 mogu li poznati od drazieh gdi koga;
 i poznah za dosti u tomuj vaj mnoštvu 415
 razlike mladosti i starieh u robstvu,
 jednaga u stadu, što bješe plienila
 u našem gradu prieka smrt nemila.
 Meu mlados ostalu tuj poznah jadovan
 i **Krista i Lulu** ter ostah mramoran, 420
 gdi u pored hodjahu, roneći suzice,
 i smrtne nošahu na grlu uzice,
 čiem veže svakoga nagla smrt i puti,
 odluku od boga kad godier očuti;

406 *zada izvorno bješe sazda.* 424 odluku] *rkp.* od luka.

ki uzao ni vez taj nije moć razdvojiti, 425
 čiem bude vas sviet saj plamom se ponovit,
 mramoran tač stoje i leden kako mraz,
 sve rane ter tvoje povriedja svaki čas,
 a ti si toli blag, Jesuse ljuveni,
 Jesuse moj pridrag, Jesuse blaženi, 430
 ter čekaš grješnika, jeda se obrati
 prie ner mu smrt prieka svoj život prikrati.
 Neizmjernu tvu ljubav ter mogu poznati,
 gdi nećeš mač krvav s nebesa poslati,
 da budeš poklati svieh ki te kunu tač, 435
 i u propas poslati, gdi je s trudom vječni plač,
 vaj neka te duše tač tvrde od grješnik
 i cvile i tuže u pakli po vas vik ;
 zemlja, lies i kami, za-č ne viem moj bože,
 i nebo zviezdami gdje trpjet to može, 440
 suzami ter sve toj neće se satvorit
 ali pak bože moj vas sviet se oborit,
 vaj, sviet se oborit, kako bi hotil sud,
 da bude poklopit grješnike za zlu čud,
 neka sviet ne čuje človječe neharstvo, 445
 gdje kune i psuje toj tvoje božanstvo ;
 za što je strašna stvar, da človjek zlosrdi
 zlobno te za nehar psujući pogrdi,
 spomene od smrti a neće učinit,
 ka ga će rastrti i u pepeo rasčinit, 450
 i da će vrieme doć, kad se će rastvorit,
 i kad se neće moć za zledi pokorit.
 ni grieha riet svoga ni da se pokaje
 jaki sve od boga tko u zabit ostaje. 455
 O srce mramorno, vaj srce ledeno,
 o srce jadovno, vaj srce kameno,
 što se saj led i mraz u tebi njeguje,
 ter boga i božju vlas priklono ne čtuje ?
 što je taj tvrdina u tebi ostala,
 vrhu svieh živina, što je narav sazdala, 460
 ter nećeš omekšat, kako bi razlog ktio,
 i onomu hvalu dat, ki te je satvorio ?
 Moj oče nebeski, o višnji vladaoče,

o kralju angeoski i stvari svieh stvorče,
 sva hvala i slava samomu se tebi 465
 bez konca sazdava u višnjieh na nebi.
 Nebeske države sve od zgora nad nami
 hvale te i slave jednaga s zviezdami;
 ne samo višnji dvor hvalu ti sazdava,
 ner jošte svaki stvor razlika narava, 470
 sve zvieri, sve ptice, hvalu ti sazdaju
 i k zemlji na nice prid tobom padaju;
 sva dubja, sve trave, sve vode i kamen
 hvale te i slave, u vieke i amen;
 svi briezi, sve gore, rudine i polja, 475
 s ribami sve more, svi otoci do školja;
 slavi te i hvali u množtvu, moj bože,
 i vas stvor ostali, koji se riet može,
 stvoren'je ter svako, koje ti objavi,
 slavi te prislatko s goruštom ljubavi. 480
 Još dusi prokleti, ki u paklu viek trajaju,
 moj bože prisveti očito poznaju,
 stvoritelj da si taj, po rieči ki stvori
 s nebesi vas sviet saj i pakal ki gori,
 i da ćeš jošte prit u oblacieh prislavan, 485
 po plamu ponovit ovi sviet pritaman.
 Moj bože blaženi, prid tobom ter trepte
 svi dusi pakljeni od jame proklete,
 i velmi tuguju pakljene sile sve,
 kad godi začuju mjentovat ime tve; 490
 ali križ prisveti kad čuje djavlja vlas,
 na kom se propeti tvoj sinak da za nas,
 na nica padaju, o slavni bože moj,
 za-č svasma poznaju, da je Jesus sinak tvoj,
 ki se tuj poboli, nam zdravje želeći 495
 ter dragu krv proli, nam zdravje želeći;
 i s tvojom oblasti pak slavan pristupi,
 od vječne propasti ter vrata razlupi,
 ter slavna vlas svoja i svoja usilos
 sužanstva bez broja izvede na svitlos. 500
 A človjek vajmeh sam stvoren'je mimo sve
 zabivši strah i sram, pogrdi ime tve!

- Tiem čudno u sebi razbiram ovuj stvar,
što človjek tuj tebi pokaza zlu nehar,
ter bože blaženi ne pošlješ ti sada 505
vrh nas plam ognjeni i krupe od grada,
i š njimi daž krvav, sumpor i crnu mas,
človječi da narav očuti tvoju vlas,
da človjek može riet: pravi je sud hotil
onogaj, ki je sviet s nebesi satvoril, 510
uzmnožna svoja vlas za zlobu prokletu
zgar posla vrhu nas zlosrdu osvetu,
i pride brieme toj, da plača ne lipše
i vječni nepokoj neka nas pedipše;
stvoritelj pravi naš, koga smo psovali, 515
posla nam krvav daž i ovi trud ostali,
neka se dreseli svaki nas viek viekom,
ki ga smo prokleli poganskiem jezikom,
a zvjere divjačno poznavava božju vlas
ter hvalu intačno dava mu svaki čas. 520
Latinko velika, tebi se jur sada
sva ovaj prilika s boljezni priklada;
za-č si ti sama taj, neka t' je toj znati,
rad koje plačni vaj krstjanstvo sve pati.
Latinko prikrasna, zao sanak zaspala, 525
probud' se iza sna, dvigni se iz kala.
Dosta se s' gojila u gnusnu ležeći,
jak svinja pritila žiroin se toveći.
Molim te boga rad, sliš' tužan uzdah moj,
hrlo se dvigni sad i skrati sanak tvoj, 530
i krioece sve razim' ter vajmeh sred krila
pjesancu ovuj prim', koja t' se posila,
koja je sieh dana od mene neboga
u plaču skladana s naredbom od boga.
Tiem otvor' tve uši i stani vrh sebe, 535
svaki stvor gdi tuži prid bogom na tebe.
Za-č tvoje neharstvo i tvoja oholas
ne haje božanstvo ni božju moć i vlas,
i ti si najveća na svieti ostala
stontina smrdeća svieh grieha i zala;
i taj smrad u tebi, ki se je uplodil, 540

- bogu je na nebi i svetiem dotrudnil ;
 žalosti i tuge ter neće lipsati
 od glada i kuge i boja i rati.
- A sama čini sud, hoće li na svieti 545
 od tebe tolik trud višnji bog podnieti ;
 za-č se ne pristoji, za što je grjehota,
 u gnusnu da stoji taj tvoja ljepota.
- Za-č nije tvoja čas, da gnusiš u kalu 550
 gizardi tvoj obraz i svu put ostalu,
 za što si gospoje vas kolik ovi sviet
 u vesel'ju stoje vladala mnogo liet ;
 a sada tva hvala i s dikom oholom
 u gnusu ostala nesrjeći pod kolom,
 od Nila ter rieka ni vode ostale 555
 ne bi te do vieka od gnusa oprale,
 razmi plač i suze, bogu se moleći,
 konopac i uze na grlu noseći.
- Da sam bog na nebi po svojoj milosti
 sgriešen'je sve tebi i tvoju zled prosti ! 560
 Za toj mi rec' malo : što srca ne spraviš,
 isprazna pohvalo, ter boga ne slaviš,
 ner većma tko more u tvojoj državi,
 kune ga to gore bez niedne ljubavi.
- Za toj se ustavi, ne moj ga kleti tač, 565
 za-č ve se jur spravi s nebesa krvav mač,
 s kiem će bog poslati rasrdu i gnjev svoj,
 da bude poklati s državom kotar tvoj.
- Vaj što li ne bude poklati krvav mač, 570
 sve će toj poznati s tužicom grozni plač,
 u tžbi i u mukah po sve dni trudeći,
 tudjinom u rukah u robstvu služeći.
- Ne samo krstjanom stati ćeš na službi,
 ma jošte poganom u plaču i tužbi.
- Za-č ve se korablje s istoka spravljaju, 575
 i kopja i sablje, da tebe karaju
 i pliene i robe ; za-č hoće božji sud,
 za griehe i zlobe da trpiš tolik trud,
- ter ti će bit zaman po tom se kajati
 i ob noć i ob dan tvoju zled plakati, 580

- za-č veće ni kamo ruhovat ni tlapit,
 ni sjemo ni tamó repom se podštápit ;
 ter žalos i tuga, smišljaje taku stvar,
 tko t' je prie bil sluga, da t' je sad gospodar !
 Za što bez razloga u tebi manen bies 585
 i svetieh i boga proklina u nesvies.
 A sad te ja molju, jaki sve gospoju,
 da ne imaš zlu volju na pjesan na moju,
 usilan za-č sam bio, prišlo je pravo riet,
 da ovo što sam pio, priz volju budu pjet. 590
 Za-č naglos vaj prieka od njekuda prieši,
 ter s moga jezika tvr' uzao odrieši,
 i usta otvori, oh, neka u pjesni
 jezik moj govori tolike boljezni,
 koje te čekaju za griehe i zlobe, 595
 u suzi i vaju da tebe oznobe.
 Za toj nie za ništa od mene rič ovaj,
 ner ti se naviešta očiti plač i vaj,
 neka pak ne mož reć Latinka neboga :
 ne mogoh ljubav steć ni milos od boga, 600
 ter ne bi nikoga pod nebom na svieti,
 da moj plač prie toga i žalos naviesti,
 ter bih zled parjala, velmi se boleći
 i moj grieh oprala suzice roneći.
 Tiem dvigni glavicu i u gnusu ne sjedi, 605
 ter ovuj zdravicu, kako znaš, ociedi,
 koju ti posila Latinko, vajmeh, sad
 istočna sva sila i sjever i zapad.
 Ljuta je i gorka, pravo se može riet,
 nu je malo još roka, da ju ćeš svu proždriet, 610
 da ju ćeš svu proždriet ter vidim u duhu,
 da će sva izgorjet sirova u suhu.
 Za toj me grozni plač, Latinko, sustiže,
 sve srce tužno tač da željno uzdiše ;
 za-č prieši plačni dan, neka t' je toj znati, 615
 da s krivcem pravedan jednako zlopati.

9

Pjesanca Latinom.

Latinko gospoje, oholi tvoj ures
 i dike te tvoje slove se do nebes,
 za što je tva gizda, govoru ja tebi,
 jak jedna od zvizda, najsvjetlja na nebi; 5
 i stoji u slavi tvoj pozor izbrani
 jak paun gizdavi u ravnoj poljani,
 i oholo gizda se i perjem se hvali,
 ružicu gdi pase i cvietak ostali.
 Ljepotom još veljom baniš se u vencu,
 jak vila pod jelom pri živom studencu. 10
 Ter veće nie druge, vojnici svi prave,
 kraljice ni sluge toliko gizdave;
 ni veće slavnije gospoje na svieta,
 ni ljepše, spravnije u oružju vidjeti.
 Za-č gdi se tva liepos oružjem odieva, 15
 rekal bi taj svjetlos da suncu odsieva,
 ter se tobom diče viteške sve slave,
 nu na te krv liče razlike države.
 Za-č si ti uzrok vas od mnogo jur zala,
 za što si tvoju vlas tudjinom podala; 20
 ter zoveš tudjine i ljudi neznane,
 da t' robe i pliene latinske te strane.
 Robe te i pliene i odiru svaki čas,
 na priešu ter gine prislavna tvoja vlas.
 Nepravi krstjane ner meu sve zle zgode 25
 pojamši pogane k tebi se sad brode,
 da t' splešu toj malo tej vojske razlike

Pj. 9: u rkp. knjige IV. pj. 10. na listu 9—10.; ista pjesma dolazi i u rkp. „Vrtlu“ br. 324 na l. 185 pod naslovom: Italii Dum Mavro Dubrovčanin, odakle ću razlikosti teksta navesti uza znak v. (t. j. vrtal); sr. Kukulj. st. pjesn. I, 75. 2 te] tej v. 4 najsvjetlja] najsvitlja v. 9 baniš se] bani se v. 11 vojnici] vitezi v. 13—14 sviti—viditi v. 15—16 lipos—svitlos v. 17 viteške] od vitez v. 19 zač] er v. 22 da robe v. tej v. 23 pline v svaki] svak v. 24 priešu] prišu v. 25 ner meu sve zle zgode] još k tebi hoće doć v. 26 cieti stih ovako: i sobom pogane dovesti na pomoć v. 27 rkp. pogr. slešu.

što ti je ostalo lieposti i dike.
 A je li toj pravo, da t' se sad potlači
 tve lice gizdavo ne kopji ni mači, 30
 ner samiem neskladom, ki silu primaga,
 i himbom i svadom, gospoje pridraga?
 Za koju vajmeh stvar, može se toj znati,
 slavan kralj i česar da ostaše u rati;
 i vojsku svak svoju spravil je u polju, 35
 da se tuj u boju kako psi iskolju.
 Kolju se i dave, kako psi i vuci,
 i pliene t' države krstjane i Turci;
 sva zemlja, sve vode, sve more ter takoj
 ne imaju slobode ner s plačem nepokoj. 40
 Svudi je za dosti tužica s jadovi,
 puna su žalosti sela i gradovi.
 Aj tko bi sad zbrojil, gospoje od gospoj,
 uzumnožan što je bil prie toga ures tvojoj?
 i što si ti sada i koji imaš dil, 45
 mramor bi od jada u suze prosuzil!
 Radosti minute nu neću pobrajat
 ni tuge priljute iz nova ponavljat;
 za-č veća nie žalos ni veća boljezan,
 minutu ner rados pripievat u pjesan. 50
 Vaj kad se prikrati minuta tva rados
 i svasma obrati u tužbu i u žalos.
 A sama znati mož, kada je vlas tvoja
 vladala velju množ naroda bez broja!
 vas istok i zapad ne bi li vajmeh svoj, 55
 i stavi svaki grad na svieti pod kril svoj?
 Kolike harače tebi su brojili,
 i rimske polače što ti su nosili!
 Gospoje boga rad za toj bih rad znati,
 kamo toj blago sad, kamo se obrati! 60

28 što] čto t. j. čto v. 29 da se v. 31 ner] neg v. 35 spravil] sabral v. 36
 tuj] svi v. 38 i pliene v. 39 sve more sve vode sva zemlja v. 40 ner] neg v.
 41 tužica] tuga vaj v. 44 umnožan čto v. 45 i čto v. 49 zač] ter v. 50
 ner] neg v. 51 vaj kad] kada v tva] sva v. *Stihovi 53—56 pripisani su u
 našem rkp. na okrajku ali istom rukom, u vrtlu dolaze u tekstu.* 55 naš
 rkp. toj. a v tvojoj. 56 pod kril] prid v. 58 čto v. 60 kamo se] gdje li se v.

❖

Gdi t' je plav krcata razlikoga blaga
 i srebra i zlata i kamen'ja draga!
 Gdi li t' su mramori i zidi ostali,
 što t' nesklad obori i ognjem popali!
 Gdi li t' su česari, vitezi gizdavi, 65
 koje bog nadari da plovu u slavi,
 koji se spraviše tebi dat svu slavu
 i vičnu t' staviše krunicu na glavu!
 Gdje li t' su korune, od kraljev zlamen'ja, 70
 u zlatu sve pune dragoga kamen'ja,
 i ostale još stvari, s triunfi što t' daše
 ti slavni česari, koji sviet rvaše!
 ki care i bane i kraljev još mnoštvo
 daše ti svezane za poklon u robstvo.
 Nu nemir, gospoje, tvoju vlas prikрати, 75
 horugve ter tvoje gori dnom obrati;
 i Marte oholi, oružnik vrhu svieh,
 svasma te ogoli od vitez tolicieh,
 i tebe rasevieli i skrati t' sve slave
 i sve ti razdieli tudjinom države. 80
 I od tolike slave ništo t' nie ostalo
 za dike gizdave ner perja toj malo,
 što nose na glavi i čiem se gizdaju
 vitezi gizdavi, u oružju ki sjaju.
 Još mala pohvala, govoru ja tebi, 85
 sama je ostala kraj mora pri sebi,
 sjedeći vrh blata u ženskomu bludu
 u kruni od zlata, ku nosi za ludu,
 pameti i umom ter se sama zove,
 pritanciem razumom vrhu svieh da plove; 90
 ter krili još prši i još se podpira,

63 zidi] zide v. 64 čto v. 67 tebi] tebie v. 68 vječnu v. 71 još] sve v. s triunfi što] u slavi čto v. 72 sviet rvaše] svit prijaše v. 73 i od kralji toj mnoštvo v. 74 svezane] sve strane v. 76 horugve] korablje v. 77—78 svih—tolicih v. 81 ništo t' ni ostalo od tolike slave v. 82 ner perja toj malo za dike gizdave v. 83 čto v. 83—84 zamienjene su druge polovice stiha u v. 86 pri sebi] po sebi v. 87 sjedeći] i sjedi v u ženskom bludu] koju bog umnoži v. 88 ku nosi za ludu] i tuj se bogoži v. 89—90 nema u v. 91 i još sad podbira v.

i blago uzdrži, što družieh odira ;
 nu nesklad uklada meu kralji najliše,
 da tuge i jada krstjanstvu ne lipše.
 Latinko gospoje, za toj te sad molju, 95
 na molbe na moje priklon' se na volju,
 ter sada odluči da smiriš gospodu,
 da se boj razluči prie ner se izbodu.
 Za-č ako u boju budu se sastati.
 prolit će krv svoju, neka t' je toj znati. 100
 Vaj ter će sva trava od ravne poljane
 ogreznut krvava, gdi se boj sastane.
 A je li sud pravi, gospoje izbrana,
 da se tač krvavi viteška poljana,
 da kopja praskaju, vaj gdi se vojnici 105
 na ruke sastaju, pješci i konjici!
 Ter kopja gdi uzlome, čut se će strašan glas,
 jak gromi da grome u oblaku vrhu nas!
 Je li još pravedno, da budu popliti
 u krvi bezredno i kopja i štiti? 110
 i oružje ostalo, i perja s glavami,
 gdi će bit ne malo uzdaha suzami,
 da zemlja izčezne od jada, gdi takoj
 oružje pogrezne u krvi krstjanskoj!
 Gdi će pomrčati sunačce (s) zvezdami, 115
 kad budu trčati konjici vaj sami
 bez konjik na volju i svojieh plesati,
 u krvi po polju ki budu ležati.
 Kolik će jošte strah sve živo prijati,

92 što družieh odira] i k tomu pribira v. *Stihova 93—96 nema u v.* 97 ter sadá] za toj sad v. da smiriš] ter smiri v. 99 zač] er v. 101 vaj ter će] ter će taj v. od ravne poljane] vitezi gdi leže v. 102 gdi se boj sastane] čto voj-ska taj pleše v. 103 gospoje] Latinko v. *Mjesto stihova 105—112 dolaze ovi :*

gdi se kopja lome ter trepet čuti jes
 jaki no kad grome gromovi iz nebes ;
 još gdi će popliti u krvi tolici
 sva kopja i štiti jaki no po rici

115 hoće li pomrčat v. 116 kad budu tuj trčat konjevi vaj sami v. 118 ki budu] gdi budu v. *Mjesto stihova 119—132 dolazi ovo :*

Hoće li strah imat države sve one
 kad budu uslišat trumbete gdi zvone ?

- kada se bude prah do nebes dvizati. 120
 K tomuj mnim svak će riet: prišal je hip i čas,
 da pade vas saj sviet i nebo vrhu nas
 od trieske tolike zlosrdieh vojnika,
 kojoj nač prilike ne mogu do vieka;
 čujućí najliše gdi plačno suzami 125
 od jada uzdiše zemlja, lies i kami,
 kad počnu gromjeti lumbarde ognjene
 i bublji zvoniti i trublje medene.
 Vaj ter će veći broj viteza lipsati,
 ner niedan pčela roj kada se urati. 130
 Tolike tužice tko li će zbrajati,
 kad počnu sulice i kopja praskati,
 i kad se rasprše po polju ter stoke
 i maće iskrše i korde žestoke.
 Mnim se će groba van još mrtvi dvizati, 135
 kad počnu grom strašan pod zemljom slišati,
 gdi grome lumbarde od trieska prilikom
 ter tužbe i jade zadaju vojnikom.
 Hoće li Vulkan sam još željno uzdisat,
 kada se bude plam do neba uzdvizat! 140
 Hoće li biti jad i čemer priljuti,
 šćopeti kako grad kad budu sasuti,
 i strile gdi uzlete, gdi će taj stat se boj
 jak ose proklete ali ti pčela roj!
 Hoće li oblaci krvav znoj proliti, 145
 kad budu junaci u krvi popliti?
 Vajmeh smrt nemila hoće li još rieti:

Hoće li imat strah jaoh svaka živina,
 kada se dvigne prah do oblačnih višina?
 Tko li će tužice i žalos zbrojiti,
 kad počnu sulice i kopja lomiti?

Mjesto stihova 135—138 dolaze ova dva:

Hoće li iz grobov još mrtvi ustati,
 od pušak kad gromov taj počne bućati?

139 još željno] od jada v. 143—144:

gdi strile uzlete od čela do čela
 jak ose proklete i roj taj od pčela.

145 znoj] daž v. *Stihova 147—149 nema u v.*

niesam prie primila tolik trud na svieti,
 u zemlju skladaje tolik broj vojnika,
 kiem se duh rastaje od rane bez lieka. 150
 Nu čuti nematico trud jadovna svies moja,
 za-č ne viem pravi sud učinit od boja,
 kad svrší Marte boj zlosrd'je ter skrati,
 koga će veći broj u polju lipsati,
 koji će vajmeh stieg od vojnika u polju 155
 ostati za biljeg kada se pokolju?
 Tko li će tuj žalos izreći i taj plač,
 hrabrena gdi mlados u krvi pade tač?
 O starče Karone, a ti se pripravi,
 pakljeni parune, ter veću plav spravi, 160
 i tamo kraj rieke, blatina gdi je taj,
 nakosi tršljike ter plavcu koničaj;
 Palinura k sebi jošte ćeš prizvati,
 da t' plavcu tuj tebi pomaga štivati;
 i tojzi još plavi, Karone stari moj, 165
 vozaca pripravi, kojih je veći broj,
 koji će privozit vješto i naredno
 tuj plavcu na izmit s tobome zajedno.
 Za što će množstvo doć bez broja na sviet saj,
 koje sam nećeš moć priplavit na on kraj. 170
 Latinka gospoja ako sad ne smiri
 gospodu bez broja, što kokot razmiri.
 Sudče Radamante, sa(d) što ćeš i ti rit,
 kad bude prida te toliko množstvo prit?
 Hoćeš li čuti trud i velik nepokoj, 175
 kad pride prid tvoj sud toliko množstvo toj?
 ako se ne spravi Latinka gospoja,
 da vječni mir stavi meu kralji vlas svoja.
 Gospoje od gospoj a sad se spomeni,
 sama se ti posvoj a tudjih odreni, 180
 oružni tač zvokot neka se ne čuje,
 i orao i kokot neka te ne kljuje.

162 koničaj (koniciai)] napravljaj v. 164 štivati] spravljati v. 166 kojih
 je veći broj] djetića velik broj v. 167 vješto] čisto v. 170 pripraviti] pri-
 brodit v. *Stihova 173—178 nema u v.* 179 a sad] za toj v. 180 a tuje
 odždeni v.

Čin' da t' se pokloni kokotov plahi bies, u oružju ki zvoni i gromi kako tries ;	
čin' da te Akvila, Latinko, na cvieli,	185
koja sad sva krila daleče raskrili ;	
čin' da te ne cviele istočni pogani i oružjem ne diele tudjini ne znani.	
To li su odluke, da se ćeš udati, ne daj se u ruke od mnozieh vladati ;	190
jednoga ti vjeri i posvoj za sebe, a ostale odtjeri daleče od sebe,	
neka se slobodiš od tuge i jada, da vesel provodiš tvoj život od sada ;	
da majke ne ostaju i tužne sestrice	195
u tužbi i vaju i plačne udovice,	
ke velmi uzdišu prid tvojiem uresom i ruke uzdižu cvileći k nebesom,	
dokli se ti smiliš, Latinko gospoje, ter kralje namiriš u rati ki stoje.	200

10

Pjesanca košuti ranjenoj.

Tko može na sviati od cvilne košute grozni plač izrieti i jade priljute,	
košutu dim koja sprijaznit ne more tihoga pokoja ni od polja ni od gore,	
tihi mir i pokoj ter se š njom rastavi,	5
gdi plačna život svoj skončava u dubravi ; takodjer i u lugu suzice roneći,	
plač, žalos i tugu pri sebi gojeći, radosti minute kad joj čes prikрати	
i u tužbe priljute vesel'je obrati.	10
Ter je trud, moj bože, košuta gdi plaha ustavit ne može jasnoga uzdaha ;	

188 ne diele] nadile v. 189 toli su] toj li si v. 191 posvoj] drži v. 192 od tebe v. 193 tuge] tuga v. 194 i vesel v. 195 ostanu v. 196 u plaču i jadu v. i mlade udovice v. 197 velmi] tvrdo v. 200 i kraje samiriš v.

Pj. 10: u rkp. V. knjige pj. 5 na listu 19^b ; dolazi i u rukop. knesa Pucića pod brojem 2., odakle su navedene glavne razlikosti.

ni uzdah ni plač svoj, ner gorče od jada
 po gori zelenoj plačan glas uklada,
 uklada i tužicu prieku smrt videći, 15
 naliepnu strjelicu pri sreč noseći,
 kad lovac od lova prie sunca podrani
 ter hitro iz krova strilom ju izrani.
 Koli je jadan čut i tužan za dosti
 taj čemer toli ljut i plačne žalosti, 20
 planina i lug taj gdi velmi tuguje,
 toliko plačan vaj u sebi gdi čuje!
 Još taj trud s tugami i plačna boljehan
 stanovit živ kami podira zemlje van;
 a mramor pribieli, pri tužbi toj stoje, 25
 ciepa se i dieli od jada na dvoje.
 Svaka zvier i ptica, gdi jošte toj čuti,
 i bistra vodica smete se i smuti;
 a slavie na jeli u pustoj toj gori
 sam sebi smrt želi, da ga prie umori, 30
 da žalos ne čuje gdi takoj cvileći
 košuta tuguje s duhom se dieleći.
 A kamo plačan glas dubravom gdi leti,
 putnika svaki vlas na glavi da trepti!
 a tužbe najliše, dubravom gdi takoj 35
 s vapajem uzdiše po gori zelenoj!
 Tužben je još poraz pritužna narava,
 gdi joj svoj tužan glas ponavlja dubrava;
 gori i dubravi za što je dana vlas,
 da tudjer odjavi s vapajem svaki glas. 40
 Ako je glas vesel, ponavlja vesel'je;
 to li je glas dresel, ponavlja dresel'je.
 Ter gusar ter vojnik sam sebe dobiva,
 i pješac i konjik gdje taj glas priziva.
 Na pokon travica za tolik nepokoj 45
 po zemlji na nica prevrati listak svoj,
 ter vene ter bliedi ter vajmeh ranjenu
 strjelica taj vriedi košutu trapenu;

40 odjavi] objavi p. 44 u rkp. prixiua, što bi valjalo čitati priziva, ali p. priziva 48 trapenu] starpjenu p.

trapenu vajmeh tač, gdi lugom pastire
 priziva na svoj plač i gorske satire, 50
 s vilinjom mladosti od gustieh dubrava
 gdi ju trudnu za dosti prieka smrt skončava.
 Vičući ter veli i od truda i od jada :
 drugu stvar ne želi moj život za sada,
 planinsku ner družbu, iz glasa ku zovem 55
 na moj plač i tužbu, u suzah gdi plovem.
 Ako gdje koja vil u jezeru studenu
 opira obraz bil za diku ljuvenu,
 prosapši zlatan vlas niz bil vrat do pasa :
 sliši moj plačan glas tužnoga poraza, 60
 željno te molim ja, polita suzami,
 za sunce koje sja i mjasec (s) zvjezdami.
 Ako ja ljubavi mogu steć koji dil,
 jezera ostavi, ne opiraj obraz bil,
 i ne plet' u kosu i u vjenčac plamen tvoj, 65
 niz bil vrat ki prosu u vodi studenoj,
 ner hrlo upriši ter tvojom ljubavi
 plačnu me utješi u ovoj dubravi.
 Ter najprie draga vil, za ljubav ku t' nosim, 70
 podri moj jadan stril, pri sreću ki nosim ;
 pak bil'je vaj svako, željno te ja molju,
 priesjećí tutako razbiraj na volju,
 nu ne daj ružicu, kaloper ni bosil,
 ni hromu ljubicu ni rumen trendofil, 75
 oksjenčem i rutom ner samo boga rad
 i ljutiem skrobotom ranu mi povi' sad :
 i na ovi plačan trud mimo sva jaoh ina
 gorkoga ne zabud' smiešati pelina,
 s gorkosti te trave, te trave s gorkosti, 80
 jeda me ozdrave od ove žalosti.
 U rajsko zagorje uvedi pak mene.
 pod jel'je i borje na vire vodene.
 Kad bistre vodice duh se moj nasiti,
 daj malo dušice da mogu pojmiti ;
 za-č kom bih dušicu pri vodi pojmila. 85

- gorku bih tužicu s boljezni zabila,
i ljutu jaoh strielu, toliko žagornu,
ku nosim u tielu pri srcu jadovnu.
Nu odkli se ne more nač bil'je ni trava,
ni od polja ni od gore takogaj narava, 90
u pustoj dubravi gdi trudan duh dielim,
da me sad ozdravi, da veće ne evielim:
prie roka umrieti za-č vajmeh prie volju,
ner ovuj trpjeti s jadovi nevolju.
Živući tiem bože, koji si na nebi, 95
ako se ka može steć milos pri tebi,
pošlji sad prieku smrt, da svojom naravi
svasma me bude strt i u prah me postavi,
da taj šip priljuti, ki mi smrt zadava,
me srce ne ćuti, ko se sad skončava; 100
tolike na svieti da veće ne budu
jadove trpjeti u mukah i trudu,
gdi cvilim grozeći, gledaje smrtni hip,
prie srcu noseći strilicom ljuti šip.
Lie vajmeh, trud veći pod nebom nitkore 105
jezikom izreći na svieti ne more,
razmi tuj tužicu s kojom se smr' spravi,
da trudnu dušicu od tiela rastavi;
zviretu najliše, vaj komu u gori
tudjer duh polipše, kad ga smrt umori, 110
ter viekom nikada umrla zvierca taj
veće se ne nada uskriesit na sviet saj.
Za-č zviere kad umre, umre duh i tielo,
i u ernu zemlju gre, gdje mu je i djelo.
Za toj se bolim ja, za-č veće na svieti 115
sunačca, koje sja, ne mislim vidjeti;
ni sunca ni bil dan, ni višnje radosti,
kada me vični san obujmi tamnosti.
Plač, žalos i tuge tiem vajmeh ponavljam,
dubrave i luge za-č sada ostavljam, 120

86 tužicu *po p.*, naš *rkp.* *griěškom* dušicu. 88 jadovnu *po p.* u našem *rkp.* *griěškom* *opeta* žagornu. 99 ki *p.* koji naš *rkp.*. 103 grozeći] grozneći *p.* hip *po p.*, naš *rkp.* *griěškom* xip. 107 smr] smrt *p.* 109 zvjeretu *p.* 118 vični] vječni *p.*

i rajska plandišta i vira vodena,
 od mnogo godišta gdi sam ja gojena ;
 a kamo planine od jel'ja i borja,
 i poljske ravnine i blaga zagorja,
 i livade slavne plodnoga narava, 125
 ke su vazda spravne razlicieh dat trava,
 i pozna i rana gdi se zelen plodi,
 košutam ter hrana vazda se nahodi !
 Još vajmeh plač priljut grozno me rascvieli,
 od stada od košut za-č me čes razdieli, 130
 ter mene grozni vaj sada će skončati,
 a moja družba taj živa će ostati,
 ka će nakon mene, kad me smrt umori,
 studence vodene uživat po gori
 i zelen razliku vesele za dosti 135
 za milos i diku s velikom radosti,
 i žuber i pietje od razlicieh ptica
 i razliko evietje ko plodi travica.
 Vrh svega vrh toga pod suncem koje sja
 proljetja slavnoga najveće žalim ja, 140
 proljetje za-č je toj, ljuveno i milo,
 s mirisom život moj planinom gojilo.
 Vaj, gdi bi biesan lav prihinjen za dosti
 ponikal za ljubav s mirisne sladosti,
 s tolikom ljubavi ter biesni svaki duh, 145
 gdi prši u dubravi tihoga vjetra éuh,
 na jeli visokoj ali pak na boru,
 gdi éuši listak svoj, najliše u zoru
 kad svietla danica s kolom se odpravi,
 gusarska stražica, bio danak da objavi ; 150
 ter šuštan taj slatki gdi gorom prohodi,
 živući duh svaki sebe van zahodi ;
 i slavic taj ptica kriocem se poklopi,
 jutrnja rosica iz vedra gdi kropi,
 pod kriocem ter tako gdi tuj slas razbira, 155
 ljuveno i slatko rajski glas rastira ;
 pjesance ter poje s medenom sladosti,

vrh jele tuj stoje od velje radosti,
 gdi sam ja poznala planinski svaki blud,
 'a sad sam ostala, sliedeći svaki trud! 160
 Ter kad ja na svieti još mišljah, vaj meni,
 u dugo živjeti u rajskoj zeleni :
 tad mi smrt zaprie put, stlačit me hoteći,
 ovi stril toli ljut pri sreu noseći,
 gdi plačna žedneći smrtni trud razbiram. 165
 vodice želeći a od žedje umiram.
 Tiem tvrdi mramore, mramore studeni,
 jaoh jeda bit more, pusti vir vodeni,
 molim te neboga, jeda bit može toj,
 nasiti rad boga čemeran život moj 170
 te vode studene u ovojzi dubravi,
 prie ner li smrt mene životom rastavi.
 Za-č kom bih ja sita vode se napila,
 moja bi čestita prieka smrt sad bila.
 Dubrave i luzi, i gore zelene, 175
 sad vidjte u tuzi gdi život moj vene ;
 ter sada po gori s vapajem dajte glas,
 kako me umori od smrti prieke vlas :
 lovac me rascvieli u gori zelenoj,
 gdi vajmeh prostrieli srdačce i duh moj, 180
 ranjena ter sad mrem od truda ne mala,
 i u crnu zemlju grem, ka me je sazдала,
 a ostavljam svietu sviet, kako je vazda bil,
 ki smrtno mogu riet da me je oznobil,
 kako se vidi toj, gdi strila žestoka 185
 potlači živoj moj i tilo prie roka,
 nevidom ter mene u krasnoj dubravi
 srjed gore zelene nevidom rastavi,
 u krasnoj dubravi, gdi mi će nemilo
 vukovi i lavi razdrpit sve tilo. 190
 Toj me će prigrdo, kom budu izdahnut,
 zvieren'je zlosrdo na kuse razmaknut ;
 još mi će sve ptice, krvave naravi,
 rasključvat sve lice i oči u glavi.

- Zlosrda za-č je čud zvieren'ja od gore : 195
 kad živu smrtni trud zadat se ne more,
 mrtvoga na volju jak pčele i ose,
 i drpe i kolju i u zubieh raznose ;
 i ptice ostale mrtvu mu zadadu
 tužice ne male, kada se na-nj nakladu. 200
 Sad čini pravi sud sve živo stvoren'je,
 je li toj velik trud vrh glave trpjenje ?
 Jesu li žalosti i pakljeni nepokoj,
 mrtačke do kosti zvierenje drpi toj ?
 O zemljo, i ti sad razbiraj u sebi, 205
 je li toj velik jad, molim se ja tebi,
 je li toj tužica, ali trud najveći,
 ki živa dušica ne može izreći !
 planinska pridraga plandišta ostavit,
 i s tilom jednaga trudan duh rastavit, 210
 i ostale raskošne od slavnih dubrava,
 koje svak riet može, da ih narav sazda,
 zemaljski da je raj košutam u gori,
 zelenca gdi je taj, ku sam bog satvori.
- Rekla si košuto, koli je na svieti 215
 čemerno i ljuto, jadan stril podnieti,
 i umrieti srjed gore, gdi vajmeh po vas viek
 najti se ne more smrtnojzi rani liek ;
 najliše žedneći od truda gdi čezne, 220
 živi vir želeći od vode studene,
 a ne ima gdi piti u gori zelenoj,
 trudan duh pojmiti pri vodi studenoj.
 I ja taj činim sud, košuto ranjena,
 da je toj velik trud i muka pakljena. 225
 Plačne su još tužbe, pravedno mogu riet,
 samomu bez družbe u pustoj gori mriet.
 Rasevilna košuto, nu ne moj vajmeh sad
 toliko priljuto skladati plačan jad,
 ustavi gorki plač, ustavi tužice,
 ter ne moj grozno tač prolievat suzice. 230

Ako tvoj duh dieliš, gdi t' se smrt približe,
 što jadaš, što cvieliš, što t' se tač uzdiše ?
 Pokli si umrla i vidiš smrtni čas,
 što s' tolik prostrla s vapaje(m) tužan glas,
 ter trude svi luzi i puste dubrave, 235
 gdi život tvoj suzi u suze krvave ?
 I sve je smeteno, do zvieri, do ptice,
 gdi toli bezredno prolievaš suzice !
 A tvoj je zaman plač i grozno cviljen'je,
 pokli t' je prišlo tač životom dieljen'je. 240
 Nu ako ti razbiraš, ranjena tom strilom,
 da takoj umiraš i s duhom i tilom,
 košuto družice, željno te molim ja,
 te tvoje tužice na stranu parja' tja :
 jednom ćeš umrieti, jednom ćeš k zemlji poč, 245
 jednom ćeš na svieti svjetovna djela oć ;
 Jednom ćeš prikratit tuj tvoju holjezan,
 i u prah se obratit, iz koga s' prišla van.
 I u prahu tuj stoje, neka t' je još znati,
 holjezni te tvoje tudjer ćeš parjati ; 250
 za što zvier od gore, po tom se svrne u prah,
 veće ju ne more obujmit niedan strah.
 Zaman si rekla toj i zaman svjedočiš,
 ka pereš obraz svoj suzami ke točiš ;
 da po tom premine s života zviere toj, 255
 s njim tudjer pogine u vjetru i duh svoj,
 ter ne zna strašni sud, po plamu ki će doć,
 i što je plačni trud, vjekušta gdi je noć,
 i vječne pomrake, gdi nigdar na svieti
 svjetlosti ni zrake nije moć vidjeti ; 260
 i grješne gdi duše njeguju plačni glas,
 gdi cvile i tuže bez konca po viek vas ;
 gdi plačna ta družba gorčije od jada
 s kržitom od zuba trud k trudu priklada ;
 ter tko tuj pribiva u mrkloj tamnosti, 265
 vjekušte priživa s holjezni žalosti,

246 svjetovna] životna p. 254 ka] da p. 255 s života] naš rkp. životom s
 života, što je preko broja slogova, p. samo : životom. 256 u vjetru] u ništa p.
 259 na svieti] ne svieti p.

gdi vajmeh nikada, po vas viek do vieka,
 ne može niedna stvar odkupit grješnika ;
 za-č hoće pravda toj i s pravdom višnji sud,
 da grješnik za grieh svoj vjekušti pati trud. 270
 A u tebi razuma ne vidim ja toga,
 ni sviesti ni uma, ni suda pravoga,
 da biraš i kusiš, što je žalos i tuga,
 i tanko da sudiš vaj što je smrt druga ;
 od božje odluke za-č dano nie tebi, 275
 da taj trud i muke razbiraš u sebi ;
 i ne znaš što je slava, gdi je gori nad nami
 nebeska država nad sviemi zviezdami,
 visoko tamo tja gdi s božjom milosti
 sunačce drugo sja s vjekuštom svjetlosti, 280
 ko sunce nikada ne ima istoka,
 ni strma zapada, vrijeme na ni roka ;
 u vrieme u svako ner tamo gdi stoji,
 tuj svjetlos jednako njeguje i goji ;
 gdi je danak vjekušti bez noćnoga mraka, 285
 i plamen gorušti i svietla taj zraka.
 Još ne viem tko more umrlieh na svieti
 polače i dvore od višnjieh izrieti,
 od višnje dubrave gdi je svake za dosti
 vesel'ja i slave i obilne radosti ; 290
 gdi je slavno kraljevstvo i gdi se razbira
 vjekušte blaženstvo i gdi se ne umira.
 Blaženstvo ter tko toj trudeći dobiva,
 vječni mir i pokoj po trudu priživa.
 A to je pripravio višnji bog človjeku, 295
 koga je satvorio na svoju priliku,
 kad saj sviet ostavi, da se tuj nastani,
 s vesel'jem u slavi gdje stoje izbrani,
 gdi nie čut jeseni ni zime nikada,
 s razlike zeleni da listak sam spada ; 300
 proljetja ni ljeta još se tuj ne znaju,
 vrijeme od svieta ka ovdie vladaju ;
 i tuj se ne čuti slana, led, snieg i mraz,

287 umrlieh *po p. naš rkp. grieškom* u višnjieh. 288 od *p. u naš rkp.*

- ni sjever priljuti ki često znobi nas.
 Sunčana pomraka još nie tuj nikada 305
 ni s maglomi oblaka ni dažda ni grada,
 ni jutrnje rose, ka zorom kropi nas,
 ku pčele raznose birajuć mednu slas.
 Pun mjesec na nebi gdi niednom oblasti
 mrkline u sebi ne pati ni tmasti; 310
 gdi strašno ne gromi, gdi viekom po sve dni
 plah vihar ne lomi planinske zeleni;
 gdi čuti nie trieska, ni s trieskom plamena,
 nit se lamp svjetliska ni munja ognjena,
 ni zvijezde s kudami ke mno-krat vidimo 315
 leteći nad nami, ter im se čudimo.
 Kraljevstvo slavno toj ter sada i vazda
 tihi mir, vječni goj, njeguje i vlada;
 blažene ter duše, ke se tuj nasele,
 ni cvile ni tuže, ner li se vesele 320
 u taj dvor priblažen, ter se tuj sazdava
 po vas viek i amen sva hvala i slava
 višnjemu u višnjieh, koji je uzmnožan,
 stvoritelj vrhu svieh koji je razložan.
 A ti se ne nadaj uživat tuj rados, 325
 gdi je vječna slava taj s vesel'jem i rados.
 Nu odkli se ne nadaš višnjemu vesel'ju,
 što cvieliš i jadaš u groznom dresel'ju,
 od truda žedneći gdi tvoj duh umira
 bistroga želeći kladenca i vira? 330
 I odkli te djavlja vlas ne more povući
 pod zemlju u propas, gdi je plamen gorući,
 čemu su suzice bezredno proliti,
 gdi ne mož dušice od jada pojmiti?
 To li ćeš meni reć, košuto ranjena, 335
 ne mogu zdravja steć nit ću bit shranjena
 ni u tielu ni u duši, po vas viek do vieka,
 tiem život moj tuži rane rad bez lieka,
 tužicu vrh tuge ter sada ponavljam
 dubrave i luge za-č sada ostavljam, 340

308 biraju ć p. biraju naš rkp., možebiti biraje.

Stari pisci hrvatski III.

7

i ostale raskoše, ke éu sad parjati,
 za-č (se) toj ne može bez truda zbrajati :
 košuto ne moj tač, ne moj tač košuto
 ponavljat grozni plač cvileći priljuto; 345
 zabudi žalosti, zabudi dresel'je,
 zabudi radosti i od svieta vesel'je,
 zabudi i duh tvoj, ki dieliš od tiela,
 pokli je toj takoj tvoja čes hotjela,
 pokli ée prieka smrt za niedno zlo djelo 350
 jednaga u prah strt i tvoj duh i tielo.
 Viem, odkli s' ti pala od majke utrobe,
 da niesi poznala ni grieha ni zlobe,
 za ku se pristoji pakljenoj oblasti,
 da tvoj duh posvoji u vječnoj propasti ; 355
 za-č se si gojila po tvojoj naravi,
 kako si hotjela u gustoj dubravi ;
 pasla si travicu u gori i u polju,
 i bistru vodicu pila si na volju ;
 ter ti je hranica u gori zeleni 360
 drobahna travica i viri vodeni.
 Nies' prela ni tkala, takodjer ni šila,
 i niesi poznala, što je biser i svila ;
 ni srebra ni zlata, ni kamenja draga,
 ni čista skrlata, ni ostaloga blaga ; 365
 ni tanke koprene, ni vela pribielá
 od velje procjene za odjeću od tiela.
 Imala nies' brige dikom se gojiti,
 ni zlate verige na grlu nositi ;
 ni raspliet ni veze, ki su sad nastali,
 najliše podveze zlatiemi čombali. 370
 I meu zla ostala ti niesi ramena
 sva naga kazala i prsi oplážena,
 kako ih vajmeh sad svud kažu po sviati,
 koju stvar kako gad nie milo vidjeti.
 K tomuj se još tužu, vlastite gdi kose 375
 i strigu i stružu, a tudje pronose,

342 ogradjenu rječ dodah stiha radi. 361 žnila pogr. p. 366 odjeću p.
 naš rkp. samo oču. 370 čombali] u rkp. pogr. conbabali } p. cjombali.

diademom pokrovne, da ih mladost pohvali,
 plamenu dostojne, da im glave popali.
 U stara vremena nu prjedje nie bila
 taj tuga pakljena, ka je sad isplila. 380
 A ne viem, od kud toj na saj sviet ispliva,
 u misleh život moj ter se vas snebiva.
 Nu ne viem drugi sud, ner da nas po zlobi
 hitroga djavla ćud tiem djelom oznobi.
 Još niesam nigda mnio, slobodno mogu reć,
 vaj da će riganio toliku dragos steć, 385
 ki je bio za ništa, košuto ljuvena,
 minutieh godišta, u prjednja vremena ;
 a od malo jur godiš, zu diku za veću,
 na obruč ga u okoliš u krkla umeću, 390
 da im su sve strane, kad se ka obrati,
 stupajem prostrane na volju stupati ;
 i okrugle njih skute nad gležnjieh noseći,
 zapiru sve skute okolo hodeći.
 Nu okorno i ako je, što vam ću sad rieti 395
 u pjesni u moje, ne mojte zazrieti ;
 ne imajte zle volje, za-č se zled ne tvori,
 kada se za bolje što komu govori,
 a same činte sud, ter vidjte s razlogom
 taj s griehom djavlja ćud smrdi li pred bogom. 400
 Prociente malo sad taj način od skuta,
 je li smrad, je li gad i rana priljuta,
 i pakao na svieti, o duše neboge,
 vrh gležan vidjeti do lista sve noge,
 neka se zajazi vas ponor pakljeni 405
 timiemi porazi u ove naše dni.
 Još niesi poznala, kušuto, po viek vas
 češlja ni zrcala, gladeći ženski vlas,
 ni vode od ružice s mirisnom pomasti,
 što tiska dušice u vječne propasti. 410
 Tvoje su još bile ložnice i stani,
 koje su pokrile skrobotom brštani,

378 plamenom *p.* glavu *p.* 379 nu prjedje] običaj *p.* 380 tuga] taka *p.*
 388 naš *rkp. piše*: minutie hogixta. 404 vrh] *rkp. piše* var, ali *p.* varh.

i ostala zelenca, košuto gizdava,
 gdi je rajska taj sjenca u dupljah skrovena,
 s naredbom od gore gdi si pribivala, 415
 polače i dvore a niesi zidala
 kamenom tesaniem od biela mramora,
 naravom ner samiem, ki dava taj gora.
 Ter gdje si ti stala košuto u gori
 niesi se bojala, da ti tko obori 420
 polače i dvore, ni grada zidana,
 kako ih sad ore po svieti svieh strana
 s naporom oružniem, s desnicom krvavom,
 zlosrd'jem pritužniem, s lakomiem naravom.
 Ter kud se prohodi, po stranah od svita, 425
 zemlja se nahodi svud krvi polita.
 Tiem sudi, je li plač, je li bič od gnjeva,
 človječja da se tač svudi krv proljeva;
 krstjanska najliše, ka se sad proljeva,
 da željno uzdiše prid bogom na on sviet (sic!). 430
 Posudi još pravo, košuto ranjena,
 tako ti bit zdravo i da si shranjena,
 robove i sužne je li grieh oznobiti,
 i plačne i tužne u okovieh voditi,
 najliše krstjane, plieneći ke sada 435
 izvode prognane jak ovce u stada;
 ter s trudom plačno je pobrajat te stvari,
 gdi puni svud stoje robova pazari,
 i tmaste tamnice, ke sunce ne obtieče
 gdi pasje hranice jedva im dotieče! 440
 A uzrok je tomuj vas nenavid i nesklad,
 krstjancieh glava vlas, koje se kolju sad;
 kolju se meu sobom, kako se može znat,
 i s himbom i s zlobom sliedeći boj i rat.
 Ter što se krstjani neskladom vladaju, 445
 za to ih svieh pogani poda se skladaju!
 Nu je li pravedno, ako je zla glava,
 da š njome zajedno pogine krv prava?

414 dupliah *naš rkp.*, spilah *p.* 417 tesaniem] dilaniem *p.* 429—430 *nema u p.*, i jesu *sbilja sumljivi kao interpolacija.*

Ter mi je bolno sad, govoru ja tebi,
 toliko trudan jad razmišljat u sebi, 450
 košuto pridraga, za-č ne viem poznati,
 pravedan jednaga što s krivcem zlópati.
 A je li pravi sud, hoće li toj bozi,
 pravedan tolik trud da s krivcem podnosi ?
 A taj smo vidjeli očito trudan jad, 455
 ugarsko gdi cvieli gospoectvo vajmeh sad,
 ko glave krstjanske za nesklad izdaše
 i u ruke poganske svasma ga podaše;
 i mnoge ostale države od krstjan,
 koje su upale u nokti od pogan. 460
 A taj zla postaše, pravo se može riet,
 za grieha za naše, kieh je pun vas saj sviet.
 Košuto ljuvena, tiem gdi se zlo tvori,
 sirova i zelena jednako sve gori,
 ter čemer taj priljut i taj jad krvavi 465
 probavlja i čuti i krivac i pravi.
 Za sad ću prikratit ovi jad priljuti,
 za-č se ću povratit na moj trud minuti,
 košutu da združim u trude sve svoje.
 neka š njom potužim u pjesni u moje ; 470
 za što se pristoji, da človjek, božji stvor,
 u trudu tko stoji dati mu razgovor,
 i koga rasevieli nesreća huda tač,
 na pola da dieli š njim tužbu i svoj plač.
 Kako se podoba, za toj ću sliediti 475
 košutu do groba i š njom plač dieliti,
 u plačne pjesance, s velikom ljubavi,
 pokli nie ufance, ranjena da ozdravi.
 Košuto ranjena, a zdravja što žudiš,
 da si ti shranjena, da veće ne trudiš. 480
 i da se naseliš, gdi je tvoja dubrava,
 i da se veseliš čestita i zdrava :
 i da tuj pribivaš vesela za dosti,
 i opeta da uživaš minute radosti.
 Istinu viem veliš ranjena košuto, 485
 dug život da želiš i dobro minuto,
 tvojojzi naravi za što je dano toj,

u krasnoj dubravi provodit život svoj;
 i u miru i u goju kako bi ti ktjela,
 sliediti čes svoju i gorka tva djela. 490
 Nu misal ostavi, a pak ćeš pravo riet,
 kako se probavi slas koju dava sviet;
 za-č svakom radosti čiem nas sviet daruje,
 s hitrom nas sladosti tom vara i truje,
 truje nas i vara hitrosti pokrovnom, 495
 kolje nas i hara sladosti otrovnom;
 i kada mi mnimo da nas čiem pokriepi,
 tadaj vid gubimo, za-č nas tiem zasliepi;
 i rados još svaku, ku od svieta primamo,
 jak vjetar u šaku za ludu stiskamo. 500
 i od dara svjetovnieh ufan'je tko ima,
 taj zaman šupalj mieh u nesvies nadima.
 Još malo razberi, košuto, što ću riet,
 koji su čemeri, ke dieli taman sviet.
 Ako ste u gori, ako ste u lugu. 505
 svud stoje zlotvori, jak zmije u krugu;
 dim lovci od lova, ki se tuj skitaju
 zvieren'je iz lova ter hitro strieljaju,
 da mno-krat ništore ni od lovac ni od pasa
 shranit vas ne more smrtnoga poraza. 510
 I ka se slobodi od pasa i od lovac,
 mno-krat se prigodi, da uvezne u tonotac;
 i u pleter od očac i u tonot uvezne,
 u krovu taj lovac ki hitro protegne;
 i ka se prie nada sahranit svoj život, 515
 najprjedje upada nevidom u tonot.
 I kada žednite, ter vas je želja pit,
 slobodne ne smiete k jezeru bistru prit,
 k jezeru od vode za-č često pastiri
 i vile prihode i gorsci satiri, 520
 vilinja ter vam ćud, ali pak satirska,
 zadava ne mao trud i straža pastirska,
 s lukom i strilami, kojiem bi jadovno
 probili živ kami i srce mramorno.

490 gorka] nije li gorska? 500 jak] naš rkp. još. 515 ka se prie p, naš
 rkp. i a se prit nada. 524 probili živ kami p. živ kamen probile naš rkp.

Planinske dubrave koja li pohodi, vukove i lave još tamo nahodi, ki tamo na volju planinom gdi zadju sve drže i kolju nejače što nadju.	525
Još ako livadom koja vas prohodi, s trudom se i jadom združena nahodi, za-č trepti, za-č preda u strahu žagornu, sužanstvo gdi gleda ali smrt jadovnu.	530
Rudinom to li gre ali pak po briegu, i tamo strahom mre i misli o biegu.	535
Za što vas svak tjeri, i zliedi i mori, jaki no sve zvieri kieh je plod u gori.	540
Ter vam je svaka slas dubravska i lužna, svaki hip i svak čas jadovna i tužna, i mjesto još svako, ko mnite uživati, ljuveno i slatko u goju počivati,	545
tad vam čes privrati na nicea vesel'je i rados obrati u gorko dresel'je, ter nigdir na svieti vesela s radosti ne moreš zanieti košuto tve kosti ;	550
da moreš pravo reć, priplaćna ma drugo, ovdje ću zdravje steć i živjet u dugo.	555
A sama vidiš toj, kad niesi ti mnjela u gori život tvoj razlučit od tiela, ranjena tom strilom s kojom ćeš zemlji poč i s duhom i s tilom zagrlit vječnu noć,	560
ranicom bez lieka a sad te u gori nevidom smrt prieka bezredno umori. za što je ktjela toj tvoja čes prihuda, prie roka život tvoj da skратиš od truda.	565
A ostale tužice ne mogu za sada, košuto družice, pobrajat od jada ; za-č veće što poju u plaćne me pjesni nezgodu tu tvoju i tvoje boljezni, većna se užičem u jadu gorkomu, željnije uzdišem na rastanju momu,	570

534 o biegu *p.* u biegu *naš rkp.* 541 sad *p.* tad *naš rkp.* 552 bezredno]
neredno *p.* 558 tvoje] gorke *p.*

groznije cvileći u pjesni u moje,
 s tobome dieleći jadove te tvoje.
 Nu meu sve ostalo, košuto neboga,
 promisli sad malo, molim te rad boga,
 ako ti cviliš tač ter žalos razbiraš, 565
 skladaje grozni plač, gdje od straha umiraš,
 gdi tvoje ostavljaš dubrave i luge
 ter tako ponavljaš jadove i tuge,
 i gdje t' će tielo leć, kad budeš umrieti,
 da sunca nećeš već ni bil dan vidjeti: 570
 što ću ja vajmeh reć jadovan zadosti,
 kad budem mrtav leć u mrkloj mrklosti?
 gdi stvari nie ine, kad budem tuj leći,
 ner grde živine i miris smrdeći;
 i u zemlji put moja kad bude ostati, 575
 š njom se će svakoja svjetovna rastati;
 i oćućen'je svako od telesne puti,
 ni gorko ni slatko, neću ga tuj čuti.
 Nu čeznem u trudu, misleći za svu moć,
 umrieti kad budu, gdi mi će duša doć? 580
 Ali će poč k raju u višnje radosti,
 ali će poč k vaju u nižnje žalosti?
 Ako će k višnjem poč od dvora slavnoga,
 ja ne viem s čiem će doć pred boga pravoga;
 za-č mudri govore, da ništo na sviet saj 585
 dušicu ne more odvesti u dvor taj,
 ner milost od boga, ka je spravna za dosti
 sahranit svakoga tko ište milosti;
 onogaj najliše, tko suze roneći
 jadovno uzdiše za grieh se boleći. 590
 To li ju višnji sud osudi tamo poč,
 priplačni gdi je trud i vječna gdi je noć,
 u tmaste mrklosti, gdi viekom nitkore
 sunčane svitlosti vidjeti ne more:
 vaj što ću reć tadaj, reci mi rad boga, 595
 ako me tužba taj dostigne neboga.
 Tiem zajdem sebe van u veljoj tužici,

571 jadovan p. nuš rkp. jadovna.

misleći gdi će stan bit mojoj dušici,
 ter i ob dan i ob noć košuto od straha
 pihan'ja nie mi moć ustavit ni uzdaha. 600
 Misal je još druga, koja me skončava,
 i tugu vrh toga trudnu mi zadava,
 slišaje vrhu nas, u oblačnoj državi,
 toliko strašan glas, trubeći ki pravi :
 dvižite se zemlje van, mrtačke vi kosti, 605
 sudnji je prišal dan s velikom krieposti,
 ter mrtvi i živi skupte se na jedan stog,
 i pravi i krivi, za-č vas će sudit bog.
 Sve sudnje tužice za sad éu parjati,
 košuto družice, samo bih rad znati, 610
 koji je toj razlog, da duše svieh ljudi
 dvie vote višnji bog opravda i sudi ?
 Za-č kom se rastavi dušica od tiela,
 sudi ju sud pravi, kako je živjela.
 Što vajmeh duša taj, kad život svoj skrati, 615
 u tielo na sviet saj opet se povrati,
 i opet se prisudi ali prit k radosti
 ali pak da trudi u vječnoj žalosti ?
 opet so povrati taj duša u tielo,
 i tač ju bog plati, kako je nje djelo. 620
 Vaj nu se govori, da je uzrok samo taj :
 višnji bog, ki stvori nebesa i sviet saj,
 kad bude vas saj sviet pred pravdom pravednom
 do konca pogorjet ognjeniem plamenom,
 neka se sve duše, košuto pridraga, 625
 opeta sadruže s telesi jednaga,
 da duše i tiela na puno sve sa sviem
 kako su njih djela plaćene budu tiem.
 Ka dobrom zasluži, da bude shranjena,
 u tielu i u duši po vas viek blažena ; 630
 koja li zla bude, zlobniem će tiem djelom
 trpjeti sve trude i s dušom i tielom
 u mrkloj mrklosti, beza dna gdi je mraz,
 gdi nie čut radosti, nego li plačan glas.

612 dvie vote] dva krati p. 630 tielu p. naš rkp. tielo.

- Košuto tiem da znaš, čula si razlog taj, 635
 za što bog sudi dvaš človečiči naraštaj.
 Košuto družice, ljuvena i mila,
 sad sudi dušice razlučne od tiela;
 nu kada buđe prit po plamu da sudi,
 s tielom će tad sudit svaku vrst od ljudi. 640
- Vaj tko nie izranjen od grieha zlom strilom,
 da bude sahranjen i s duhom i s tilom,
 u tielu i duši da u višnjoj državi
 kraljevstvo sadruži, gdi se sam bog slavi;
 a duša u tieli po vas viek da plače, 645
 koju grieh razdieli od višnje polače;
 u vječnoj tamnosti vječno zlo da pati,
 gdi nigdar žalosti ne može da skrati.
 Ako je moj uzdah i ovi moj plačni jad
 u pjesan sudnji strah spomenuo često sad, 650
 tomuj se ne čudi, pojući što uzdišem,
 ni ludo ne sudi da ne znam što pišem,
 košuto pridraga, za što me s boljezni
 strah velik primaga, da pojem u pjesni
 priplačnu ovuj stvar, ku nitkor na svieta 655
 ne može nikadar jezikom izrieti,
 ni moja slaba moć ni kratak život moj
 ne može vrha doć toj tužbi velikoj.
 Za-č da se od gore, košuto ljuvena,
 u jedan list stvore sva listja zelena, 660
 i kad bi višnja vlas za čudo stvorila
 u crnu vajmeh mast svu riekü od Nila
 i ostala jezera i vire vodene,
 i od ptica sva pera u pene gvozdene,
 da pišem sva ljeta: ne bih ja pripisal 665
 do konce od svieta, što čuti ma misal,
 koji će biti trud i žalos i boles,
 kad pride strašni sud na zemlju zgar s nebes!
 Sad vajmeh košuto meni je u pjesni
 skladati priljuto sve tvoje boljezni, 670
 za što sviet što dava i zemlja što plodi,

sve se toj skončava i u zemlju pohodi ;
 a tebi i meni narav je sazдала,
 potrajat kratke dni i živjet do mala.
 Za-č mudri govore, a prava bilj je toj, 675
 da nitkor ne more prodljiti život svoj ;
 vremena za-č svaka, razuman još pravi,
 slaba su i kratka živućoj naravi,
 i naša godišta, vremena i ljeta,
 sva nam su za ništa s taštinom od svieta. 680
 I očito vidju sam, da nam se toj tvori,
 od lana kako pram u kratko ki zgori.
 K tomuj znam, k tomuj viem, i mogu reć sada,
 da kako sjenca sviem vrieme se ukrada,
 krađe se i bježi, a sami ne znamo 685
 čas u ki smr' prieši, da joj se pridamo.
 Svjetovnom ljubavi još se svi vozimo
 i u gnjiloj svi plavi pučinu brodimo,
 a sviet nas tač vara jaki no mračna noć
 nevješta mrnara, ki ne umie k portu doć ; 690
 a težko toj duši, a težko duši toj,
 kojoj smrt prituži, kad skрати život svoj,
 koja je upala u djavlju privarku,
 mušica jak mala u mrježu pritanku,
 ku prede sam pauk, prede i prostira, 695
 sviem da je za nauk, na svietu tko umira.
 A blago toj duši ka u nesvies ne tone,
 ner li-sve obsluži pravedne zakone.
 Košuto, a ti sad u pustoj dubravi
 tvoj trudni s plačem jad i tužbu ostavi, 700
 i željan tvoj uzdah, s kiem cviliš prid smrti,
 koja će skoro u prah tve tielo rastrti.
 Vaj veće ne cvieli toliko jadovno,
 ner s tielom duh dieli pokojno i gojno ;
 za što je zaman sve, što cvieliš i jadaš, 705
 i tužbe tako tve priplačno ukladaš,
 pokli t' je prišal čas, da te smrt umori,

675 *rukopis piše*: biglie, p. rieč. 682 od lanap. *naš rkp.* do lana 687 *rkp.*
 vorimo *ispravlj.* u vozimo, p. varimo.

i da te pusti glas ostane u gori;
 za-č veće nie t' lieka ni u bil'ju ni u travi,
 pokli te smrt prieka životom rastavi, 670

11

Sviet i moje pjesni.

Nie toli jaganjac na smrti umiljen,
 ni jelen od lovac strjelicom ustriljen;
 ni grlica plačna, kojoj duh od jada
 ranica taj mačna i sree propada, 5
 za drugom cvileći vrh svake granice,
 s duhom se dieleći od velje tužice;
 ni bil kuf kraj rieke kad poje cvileći,
 od smrti od prieke svoj konac videći;
 ni tužna košuta, kada joj u gori
 strjelica priljuta lanece umori, 10
 ali nju kad lovac bez pasa od lova
 u himben tonotac uhvati iz krova,
 slobodu želeći a tužna ne more
 na volju uteći u svoj lug od gore;
 ni živi sokol taj vrh jele stojeći, 15
 ki čuti plačni vaj suzice roneći,
 kad mu gorska vila tužniemi jadovi
 oskube sva krila da veće ne lovi,
 ter cvieli i tuži na jeli vrh gore,
 da prieku smrt združi a umrieti ne more: 20
 kako ja umiljen, ki u tužbi i u vaju
 vaj velmi rascviejlen s boljezni dni traju,
 s boljezni dni traju ter toli bolježljiv,
 umrieti ne haju, ni veće biti živ,
 gdi vajmeh intačno svud kudi ja hodim, 25
 jadovno i plačno moj život provodim,
 da ni u čem na svieti, o višnji bože moj,
 ne mogu ja rieti: najдох mir i pokoj;
 za-č mene svud sliede razlike žalosti,

i život moj vriede trudjahnu za dosti. 30
 I gdi mnim ja blažen provodit život moj,
 tuj veće poražen nahodim nepokoj.
 Za-č mi čes prisudi svaki hip i svak čas,
 da život moj trudi do groba po viek vas ;
 da se sviet mnom ruga i da me pogrđi 35
 pun himbe i tuga svoj narav zlosrdi.
 A ja se rugam njim svaki hip i svak čas
 jak orahom gnjilim, ranketan kad je vas ;
 za-č vidim svoj narav vaj da nas u tuzi
 u šuplju kreca plav, da nas prie ponuzi. 40
 Lie nam da kad godi iman'je za službu,
 koje nas dovodi na pokon na tužbu ;
 i što nam dariva, sve je to za ludu,
 za-č se sve priživa u mucu i trudu. 45
 Ni milo ni drago, ni rado ni slatko,
 svjetovno za-č blago u vrieme u kratko
 izlinja kako sjen i uteče u mao čas,
 ter kako ljuti hrjen učini suzit nas.
 Ter što nam sazđaje, kako je svoj zakon,
 sve pusto ostaje za nami na pokon, 50
 jak zemlja što dava i zemlja što plodi,
 sve se to skončava i u zemlju pohodi.
 Smiljeno lie takoj i javi i speći
 taj trudni nepokoj podnosim vrh pleći,
 dočiem se prigodi, da pride vrieme toj, 55
 da od truda slobodi rasevieljen život moj
 vladalac višnji taj, ki sada i vazda
 nebesa i sviet saj kraljuje i vlada.
 A što me sviet zliedi i rane sve moje
 ponavlja i vriedi, naučan kako je : 60
 da mu je mala har, što mi je dosmrdio,
 za-č kako gnilu stvar ja ga sam pogrđio.
 Za-č milos tuj stekoh, kojom me bog plati
 ter ga se odrekoh i stlačih potplati ;
 sa svom ga krieposti stlačena pogrđih, 65
 u božjoj milosti za-č se vas potvrđih.
 I ako š njim provodim ke tužbe u vaju,
 vesel se nahodim i vesel ostaju ;

vesel sam za dosti, za-č vrieme prihodi od tmaste mrklosti da me bog slobodi;	70
ter éu moč tadaj riet: počiva' život moj, dobil sam taman sviet, ki mi da trudan boj, dobil sam i zmaja, ki svojom gorkosti tužice i vaja zada mi za dosti;	
dobil sam i lava, zlosrda i nemila, pakljena dubrava koga je gojila;	75
i zmižu pribliedu, punu svieh otrova, ka mno-krat u griedu peči me iz krova, ter čemer svoj ljuti, pun gorscieh otrovi, nepokoj minuti mno-krat mi ponovi:	80
mno-krat mi trud zada i velju tužicu, da pojmit od jada ne mogoh dušicu. Koji éu nepokoj za sada parjati, dokli se život moj na svjetlos povrati,	85
na oni drum, na oni put, gdje éu ja boljezni i čemer moj priljut probavit u pjesni. Tužbu éu zbrojiti, po malo po malo, ter éu sve odkriti, što se je tajalo;	
lie neću raniti odkrovno nikoga, ner éu čas shraniti svakomu rad boga,	90
da nitko na saj sviet, o višnji moj bože, s prikorom meni riet bezočno ne može: boden'je odveće ter protiv zlotvoru crnilo razmeće jak sipa po moru.	
O tomuj ne radim, niti éu raditi,	95
niti se tiem branim nit se éu braniti; pripravan ner stoju, pravi drum ter sledim, da shranim čas moju, a družieh ne vriedim. Tiem ako budu živ, još se ée na svieti, tko je prav tko li kriv, napokon vidjeti.	100
Za-č tko trud zadaje ne imavši razloga, sam dužan ostaje, gdje tuži svakoga. A pravdu skrio je sviet ter je sud za ludu, za što prav ne smie riet razloga na sudu;	
za-č se sud prodava i sud se kupuje,	105

i za krivca dava, vaj tko se prav čuje.
 I tko je siromah ter ga sviet progoni,
 pase ga svoj uzdah i suze ke roni.
 Nu ne viem, za ki sud razlog se skončava,
 nepravda tolik trud ter praviem zadava; 110
 ter tko je plemenit taman sviet uživa,
 i ako je pozlobit
 Vaj sviete pritužan, što se tač oholiš,
 tko nie kriv ni dužan, da ga tač progoniš?
 Pravedna progoniš, a tko je pun zloba, 115
 njeguješ i gojiš i kriliš do groba!
 Ah, je li pravedno, hoće li višnji toj,
 da toli bezredno njeguješ narav tvoj?
 Da dobri i sveti tobom su prognani,
 a ki su prokleti, zovu se izbrani! 120
 Ter muči i trudi misleći život moj.
 kad godi posudi, koj je razlog toj,
 da je zlobniem čestit put, svieh strana kud hode,
 a dobri trud priljut svud putom nahode;
 ter dobri svud trude, svud sliede nevolju, 125
 a zlobni što žude, sve im je na volju.
 Tiem bože milos daj, molim te sluga tvoj,
 ter krmi i vladaj trudjahan život moj,
 dokli bil dan svane ter s tvojom milosti
 život se moj stane sunčanom svjetlosti. 130
 Drugo dim sunce ja, ner onoj, ko sada
 vrhu nas vas dan sja, a večer zapada.
 Dim sunce višnje zgar, ko slavni moj bože
 pod zemlju nikadar zapasti ne može.
 Tadaž éu poznati, da od mene neboga 135
 trud se ée rastati, o bože svieh boga.
 Kad bude vrijeme doć, da s tvojom milosti
 moja se tmasta noć satvori svjetlosti:
 tadaž ée svak čuti, tadaž ée svak vidjet,
 što srce me éuti i ke éu pjesni pjet. 140

12

Pjesanca Plotonu.

Sračimski i rimski boj iskusit tko je rad,
 Lukan je pisal toj, Lukana išti sad,
 tere će tuj čuti, što je kripas od lava,
 što je boj priljuti, ali rat krvava.
 Tko li vlas od boja željan je sad znati, 5
 s koga se sva Troja gori dnom obrati,
 pod kojom za dosti i s desna i s lieva
 hrabrene mladosti u krvi popliva,
 Omera pogledaj ter će znat, kako je 10
 u krvi rasap taj učinjen od Troje;
 a uzrok bi Elena, neka (se) po sve dni
 travica zelena po Troji zeleni,
 spomene vjekušte neka se mogu riet
 od Troje pripuste, dokoli teče sviet.
 Tko li se sam spravi, da vene i bliedi, 15
 stieg tužne ljubavi podj tjeraj i sliedi;
 Ovid'ja podj legaj od ljuvena djela,
 da t' reče, kako taj peri se zla striela.
 Toj li će tko saj sviet mjeriti s nebesi,
 Euklide toj će riet, ki se tiem uresi; 20
 Euklida tiem legaj, ter ti će razlog dat,
 kako se mjera taj po tanku može znat.
 K tomuj se može reć, da Arkimed vrh toga
 rečene može steć milosti od boga,
 Toj li će(š) saznati razloge sve sade, 25
 kako je zidati polače i grade,
 Vitruvja tiho čti, ter ćeš nač po tanku,
 kako ćeš zidati po mjeri stvar svaku.
 Tko li će čudesa razbirat nad nami,
 kako se nebesa vladaju s zviezdami, 30

Pj. 12: u rukp. knjige V. pj. 6 na listu 23; ovu pjesmu ima i rkp. kneza Pucića, odakle razlikosti teksta pripominjem znakom p. 7 lieva] liva p. 8 popliva] propliva p. 11 se dodah radi stiha, ali ga nema u rukopisima. 16 tjeraj] tjeri p. 17 peri se] tjeri se p. Stihova 21—22 nema u p. 25 saznati p. sad znati naš rkp. 27 čti] ští p. nač] znat p.

- Ptolomeo riet će toj i мноzi ostali,
 koji su razum svoj na razum taj dali.
 Tko li će pengati po veljoj tančini,
 i mramor djelati, prilike da čini,
 podj išti Apela, pravo ti ja velju, 35
 ali Praksitela, ter ispun svu želju;
 za što se može riet, da mimo njih djela
 ljepša se na saj sviet još niesu vidjela.
 To li ćeš što kovat, podj išti Vulkana
 ter ti će poslovat taj djela prislavna. 40
 Ako li tko želi labirint zidati,
 tomuj se sad veli: trjebi je iskati
 hitroga Dedala, komu je izbrana
 tančina ne mala i vridnos zgar dana. 45
 Tko li je rad čuti jadovne boljezni,
 ali plač priljuti pojući u pjesni,
 prid pakal podj sada, gdi Orfeo cvili tač,
 pojući ter sklada pod liru grozni plač
 od pakla prid vrati, gdi je velja tužica,
 da mu se povrati ljuvena družica. 50
 Toj li si željan čut priliku k tomuj, vaj
 ne moj stupa smaknut, na morski pridi kraj,
 ter uho postavi da čuješ boljezni,
 Arion gizdavi ke poje u pjesni
 u liru zvoneći, gdje njeka riba taj 55
 pučinu brodeći plavi ga na suh kraj.
 Takmenu tñzicu tko li će čut drugu,
 podj nadji grlicu gdi cvili u lugu
 vrh suhe granice, gdi s jadam i s tugom
 priljute suzice prolieva za drugom, 60
 žestoko ter suzi i željna svedj mira,
 ljuveno gdi u tuzi skončan'je razbira.
 Tko li će po tanku pjesance skladati,
 podj išti Petrarku, ter će toj kazati,
 naj veće gdi slavi pojući i hvali 65
 lovorak gizdavi nad vas dub ostali.

34 djelati] djeljati p. 36 prazitela p. ispuni tvu p. 38 ljepšija na saj sviet
 niesu se vidjela p. 40 poslovat] vježbovat p. 48 grozni] jadan p. 56 plavi]
 plovi p. 61 umira *naš rkp.* svedj mira p.

Tko li će još znati, što je pakao što li raj,
 podj Danta privrati, da vidiš razlog taj.
 Tko li je pripravan da bude na svieti
 u razum prislavan svoju svies zanieti, 70
 po tihu najliše, spametno najliše,
 privrati sve knjige Salamun što piše,
 ter ćeš nač razum taj, ki mnogi govore,
 da ništo na sviet saj stignut ga ne more.
 Tko li je dan na to u zemlji kopati 75
 to srebro i zlato, za ko sviet zlopatai,
 Plutona podj pitaj, ki u pakli pribiva,
 potajna ruda taj kako se odkriva.
 K tomuj će Pluton reć, ki ti će meštar bit,
 kako se može steć iman'je i dobit; 80
 dobitak za što taj u pakli pribiva
 i opeta na sviet saj na rasap ispliva.
 Tiem Pluto pakljeni, za tvoju tuj krunu
 ufano rec' meni, živieim te ja kunu,
 za što taj plaćan vaj var mrkle propasti 85
 objavlja(š) na sviet saj tom tvojom oblasti,
 sve srebro i zlato ter na dvor ishodi,
 pakljeno sve blato što sije i plodi;
 iz pakla ishodi ter se za-nj krvave
 svi od svieta narodi i za-nj se krvave; 90
 ter nigdir život moj ne more najti sad
 tihi mir i pokoj, pribivat s kiem bih rad.
 O Pluto, vaj Pluto, bezredno ter takoj
 čemerno i ljuto uzdiše život moj,
 na te se boleći ter piham i jadam 95
 suzice roneći i tužbu ukladam,
 moleći svaki čas višnjega na nebi,
 lakomu tvoju vlas da strati tuj tebi,
 jeda bog naredi, ter se čas prigodi,
 da tvoje te zledi vas se sviet slobodi, 100
 od zlate te rude da za liek sjemena
 ostati ne bude ni manje imena.

67 što li raj] što je raj p. 68 vidiš] čudiš p. 74 nitko na svieti p. 77 paklu p. 79 tomu će p. ki mu će p. 81 paklu p. 82 za rasap p. 86 obavljáš] oba rkp. obavlja. 91 najti] naći p. 92 s kiem bi p.

Jošte se snébiva moja svies i smeta,
 gdi s tobom pribiva lakomos prokleta,
 u kruni tuj stoje, koja je pokrila, 105
 iman'je sve tvoje i blago skupila ;
 za-č je njoj pridano, da svojom oblasti
 čuva ga ufano u tmastoj mrklosti.
 A sada ruda taj zlatnoga poraza
 ishodi na sviet saj od časa do časa, 110
 ka dieli mač krvav ; još mnozi govore,
 š njom milos i ljubav da skrasit ne more,
 rodjake ner dieli i mila i dragu,
 i sirote cvili, tužnoga rad boga.
 I ljubav jedina, može se još reći, 115
 od oca do sina meće se za pleći ;
 i k tomuj materi, (što je trudno izrieti)
 sinovi i kéeri žele smrt vidjeti ;
 i od brata do brata svu ljubav i milos
 od srebra i zlata rastavlja usilos. 120
 I jošte kiem vlada jadovna ruda taj,
 viekom se ne nada uživat vječni raj,
 aj tužni Plutone, za-č hoće višnji toj,
 taj človjek da tone smrdeći u kao tvoj ;
 da tone u tvoj kao, u trude bez mira, 125
 gdi sumpor i pakao s plamenom izvira,
 gdi tužan život moj ni nitkor na svieti
 od duša tolik broj ne može izrieti.
 Ter se duh moj čudi, sebe van stojeći,
 gdi Karon tuj trudi, toj mnoštvo brodeći, 130
 a prie bi poginuo, da veće ne živi,
 ner malo počinuo kraj rieke na rivi.
 Samo se vidi toj, jantoli gdi utira
 na čelu krvav znoj, ki mu tuj izvira.
 Nu kad se toj zgodi, lievom znoj otira 135
 a desnom plav brodi, ali ju odpira ;
 najliše gdje pozna rekeša kada je,
 da je pod njom malo dna, trudno se vladaje ;

107 njoj] *naš rkp.* njo, *p.* njem. 109 zlatnoga] od zlatna *p.* 111 ka] ku
naš rkp. ka *p.* 122 vječni] višnji *p.* 123 aj] ah *p.* 133 *rkp.* *nerazumljivo*
iantoli, p. za-č toli. 135 s lievom *p.* 136 ali ju] i tad ju *p.*

•

običaj za-č ima taj rieka pakljena, da oseče i plima u njeka vrjemena.	140
Plah sjever iz luke kada li još dune, krvave sve ruke žulja se napune, na veslo gdje bneta, što može najbrže, da plata opeta nazad ga ne vrže.	145
Još mu nie zaman stat, kada se obrati oposlom kolovrat, da mu plav ne izvrti; kolovrat za što taj kad mu se prigodi, ne da mu na on kraj da plaveu pribrodi.	150
Ter trude velike i snagu svu stavi, na on kraj od rieke dušice da plavi.	155
K tomuj se, moj bože, snebiva život moj, u tuj plav gdi može skreat se tolik broj, s tegote tolike koja so po viek vas na drugi kraj rieke pripravlja svaki čas ; ter Karon pokoja nigdare ne stiže, te duše bez broja na izmit gdi dviže.	160
Oto s' čuo Plutonè, što se sad govori, što u pakao tvoj tone, u paklu tvom gori.	165
Nu čekam odgovor, koji ćeš sad dati, neka ja božji stvor umiem se vladati.	170
Je li toj istina. molim te boga rad, da je tva krívina, što mi si rekao sad ? Nu Pluton sad veli : prava me ne sudi, za-č zlato toj želi svaka vrst od ljudi.	175
Tiem se svak zove lud, ali stvar bezredna, tko čini pravi sud od mene pravedna ; a bog zna ki je živ nada sve ostalo, da tomuj niesam kriv ni vele ni malo.	180
Ner li vi ki ste zgar, timiem se tovite a mene pravu stvar krivinom tvorite, ter mi je-na vas žao, neka vi svi znàte, da niesam toli zao, kako me pengate ; ner ste vi uzrok vas, a na me jadate	185

143 gdje bneta] upriet ga p. 144 plata] pluta p. opeta] opet ga p. nazad ga] nazada p. 154 pripravlja svaki čas] privadja po svak čas p. 157 oto s' čuo *naš rkp.* je l' laživo p. 158 tvoj] tvom *naš rkp.*, tvoj p. 179 timiem se] teziem se p.

i na me zloban glas i tužbu skladate. S rudom ste od zlata probili bez boja od pakla sva vrata, gdi stoji vlas moja, ter vam su prostrana, da sada i vazda toj zlato svieh strana u pakao upada. Sva vrata probiste, prostrana da stoje i krunu moliste lakome gospoje,	175
da izajde pakla van, da je s vami u družbi svaki hip, čas i dan, a vi njoj na službi. Ter pride pakljen mos od polače naše kraljica lakomos na molbe na vaše, sami ju dozvaste, i sami bez mene u zemlji kopaste š njom rude zlačene. I sad ih kopate i ob dan i ob noć, a očito svi znate na pokon gdi će doć.	180
Nu kom se odpravi izajti na bil dan da pakal ostavi, da je njoj vječni dan, ja rekoh : gospoje, kamo se odpravljaš, nie djelo toj tvoje, da pakal ostavljaš. Jeda ti što lipše, gospoje pridraga, iman'ja najliše, i svakoga blaga ?	190
Pod tvoju nie li vlas jaki sve gospoji ovi moj pakljen jaz, sve blago gdi stoji ? Nie li stvar bogata, nu sama prosudi, od srebra i zlata što mi šlju zli ljudi, sve zlato i blago ter moj dvor uživa, i kamen'je drago što mi sviet dariva.	195
Sve vrsti od svila nie li ti za dosti, što sviet zgar posila u moje tamnosti ? Frapanieh sajuna ne imaš li bez broja i zlatieh korduna, jaki sve gospoja ? kojoj ćeš dopusti, po svomu da djelu u zlatu sva hrusti i u biseru biel.	200
Ne imaš li još krune od zlata samoga, koje su sve pune kamen'ja dragoga ? ke nose na glavi ki hoće na sviati	205

190 da] i p. 203 istkanieh galunaa p. 207 krune] krunu p. 208 iz okol
sviem punu p. 209 ke] ku p.

- s taštinom u slavi oholo živjeti. 210
 Ter za tuj oholas, kojom se sviet vlada,
 pod moju sve se vlas toj zbira i sklada.
 Nie li pun pakao moj munite razlike,
 kojoi se ne zna broj nit ima prilike?
 A kamo prsteni i verige zlate 215
 i drazi kameni bez ciene i plate?
 što nitkor na svieti ni u mojoj mrklosti
 ne može izrieti, koje su vriednosti,
 što se faozo kuje, što se zlo prodava,
 što se zlo kupuje i u vjeru zadava. 220
 Toj sada i vazda, svaki hip i svak čas,
 u ponor upada, beza dna gdi je jaz.
 A kamo kamata, toliko skupa stvar,
 ka srebra i zlata šalje nam mnoštvo zgar,
 koga su svi puni i s desna i s lieva 225
 od pakla kantuni, gdi svak čas pripliva?
 Za-č svietu ki služe rad tužna iman'ja,
 ni od boga ni od duše ne imaju spoznan'ja.
 Lakomeu svakomu ter što zlo stekal jes,
 van ali na domu, grabi mu huda čas. 230
 Jošte k nam od zgara, pravo t' se sad pravi,
 od karat i od cara dobit sve sva plavi;
 prateži još svake ovdí se pribiru,
 sirote nejake što tamo odiru
 i plačne udovice, od kojieh mogu riet 235
 prid boga suzice da lete na on sviet,
 zovući osvetu, sve što se grabi njim,
 u rasap i štetu da projde kako dim.
 Tiem kamo misliš poč. slavna lakomosti,
 i moje dvore oć, gdi je blaga za dosti? 240
 Rad moje ljubavi, ako se može riet,
 tvoj stupaj ustavi, ne hodi na on sviet,
 za-č tamo na svieti, pravo se riet može,
 s tebe će odrieti haljine te loše;
 za što tuj zli ljudi svakoga odiru, 245

210 s taštinam *p.* 219 faozo] falzo *p.* 221 i svaki hip i čas *p.* 226 pripliva] pribiva *p.* 232 dobit sve sva *rkp.* dobit sva da *p.* možda se sva. 239 grabi *p. naš rkp.* rabi 241 ako t' se *p.* 242 on] tako u *p. naš rkp.* saj.

koji su zle čudi i svi zlo umiru.
 Tiem sada čuj mene, rubine tej svuci,
 a ke su krpjene, na sebe obuci.
 Nu mene ne haja, ner li stieg vazam svoj
 me molbe sve parja, i ostavi pakal moj. — 250
 Nu reče: Plutone, u tvoje vladan'je
 od zgara sve tone svjetovno iman'je;
 tiem je sve bogato, i to je slavna stvar,
 sve srebro i zlato gdi ti se siplje zgar.
 Ja sam toj poznala podobno kako je, 255
 koja sam vladala iman'je sve tvoje.
 Sve što je zgar splilo, nie meni branjeno,
 pod moj ključ i krilo ner je sve shranjeno;
 nu mi nie za dosti, za-č sita niesam još
 lakome sladosti, kako sam znati mož. 260
 A sviet me zove vas, Plutone ljuveni,
 svaki hip i svak čas na službu da je meni;
 meni se dariva ljuveno i drago,
 da sa mnom priživa sve iman'je i blago.
 Nu odkli se meni sviet vas prida bez boja, 265
 prava se mogu riet svjetovna gospoja;
 a ti ćeš ostati stojbine gdi su tve,
 gdi ti ću poslati svjetovno blago sve,
 za sjeme što je malo, Plutone, na volju
 sviem ljudem ostalo, za ko se svi kolju 270
 po svakoj državi, ter s desna i s lieva
 vas se sviet krvavi i s desna i s lieva.
 Ter veće bogata ja te ću učinit,
 i srebra i zlata tvoj pakao napunit,
 ner je bil nikada, pravo ti mogu riet, 275
 s početka do sada, odkli je stvoren sviet.
 Još ćeš rad ostati, za-č ti će vlas moja
 s tiem blagom poslati zlieh ljudi bez broja.
 Za bledno tve lice, a po tom rekoh njoj,
 lakoma kraljice, pokli je toj takoj, 280
 a ti se odpravi, smjerno te ja molju

249 ner] neg p. vazam] vazmi p. 253 tiem] tiem je p. 271—272 nema
 u p. 276 odkli je] od kad je p. 277 rad ostati] rado stati p. 278 zlieh] još
 p. 279 naš rkp. bledno.

ter taj sviet u slavi gospoduj na volju.
 O umrli zli ljudi, tiem što me tvorite,
 ako vi zle čudi pri sebi gojite? 285
 Ter blaga želeći jak bolan ki grozi
 u vodi žedneći, intačno pit prosi,
 a njega takmeno gdi želi žedan pit,
 jezero vodeno ne more nasitit,
 ner žedan umira, i trudan za dosti
 dvie smrti razbira, kakve su žalosti: 290
 prva smrt ka od tieli razdvaja dušice,
 a druga, ka dieli vjekušte tužice.
 Takoj vi mrete dvaš, ki se tač vladate,
 i u pakal ovdí naš strmoglav padate;
 ter plačan i jadan tko ovdí prihodi, 295
 na sunce i bil dan taj veće ne ishodi,
 sunčane svitlosti ter vidjet ne more
 ni božje milosti, ni višnje tej dvore,
 gdi je tamo višnji kram u slavnoj državi,
 gorušti gdi je plam od božje ljubavi; 300
 gdi je vječno vesel'je, gdi sam bog kraljuje,
 gdi niedno dresel'je s plačem se ne čuje.
 O mili i drazi, Pluton je rekal sad,
 koji su porazi i što je plačan jad;
 človjeku svakomu kako je još družít, 305
 kraljicu lakomu tko hoće tač služít;
 i tko ju još služi, ne može život svoj
 ni u tjelu ni u duši prijat mir ni pokoj,
 kako pas rabijan ner se sve osieca,
 kad stoji privezan, na mieni mjeseca. 310
 O žedje vjekušta, o zlosrdi glade,
 tko zlatu dopušta taj čemer i jade,
 da se s njim gojite, ter duše svaki čas
 u jami topíte, beza dna gdi je jaz.
 O sliepi narode, lakome naravi, 315
 kamo te zavode od blaga ljubavi?
 što zlato ljubíte, jak sliepi hodeći,

383 umrli p., o marli naš rkp. 307 tko ju] ko je p. 314 topíte p., naš rkp.
 grieškom opeta gojíte.

- ter duše gubite, ludo se topeći ?
 Plutona jeste li svi čuli vajmeh sad,
 kako se dreseli, tko taki sliedi jad, 320
 i kako tuguje za djela zla svoja,
 koga tač kraljuje lakomos gospoja !
 Tiem sebe poznajte, a niedne krivine
 Plutonu ne dajte, što tolik puk gine.
 Sami ste uzrok vas, da se tač umira, 325
 i da vas pakljen jaz lakomo proždira.
 Za toj se spomente, hrabreno ter takoj
 lakomos prožente opeta na dom svoj,
 odkli je izašla u pakal k Plutonu,
 svi griesi i sva zla da tuj š njom potonu. 330
 A česte spomene činite, molim vas,
 od slave blažene, koja je vrhu nas,
 taj slava prislavna, gdi je ljubav od boga,
 ka je vazda pripravna prijati svakoga,
 na ljubav i milos da uživa višnji kram, 335
 tko čini usilos i svietu i sebi sam,
 ter neće da družu taman sviet na volju,
 ni s blagom da združu lakomos djavolju,
 ka takoj u zlobi za svoja zla djela
 lakomce sve znobi i u pakal posila. 340
 Komu je tiem drago kram imat nad nami,
 sve iman'je i blago potlači nogami.
 O duše pridraga, tiem gledaj prisveta
 ranava i naga Jesusa propeta,
 na križu gdi visi umiljen i priblag, 345
 da tebe uzvisi, ako ti budeš nag,
 dokli si na svieti, kako se podoba,
 pravedno sliediti uboštvo do groba.
 Ter ćeš bit uzvišen i vječno blago steć,
 ki se sad ponižen ubogar možeš reć, 350
 i dobit tuj platu, ku vajmeh nitkore
 u srebru i zlatu dobiti ne more,
 u višnjoj državi koje se nahodi,
 a nigdar ne rdjavi ni u rasap prohodi.

13

Pjesanca moru.

(*hoc mare magnum et spatiosum manibus est*).

Procienit svak more i sviem je toj znano,
veliko da je more, i rukam prostrano,
u kom su dubine, i gdi su razlike
od riba živine, drobne i velike,
kiem slaba svies moja ni nitkor na svieti 5
razlikos ni broja ne može izrieti.
I velja voda taj, i voda taj slana
obtječe vas sviet saj, okolo svieh strana,
i kripos tuj ima, da u zapad i u istok 10
oseče i plima, i na jedan stoji rok.
I narav još svoja čini, da toj more
vazda bez pokoja kreće se i kopore,
koliko da razlog i način poznavava,
ki od zgar višnji bog naravi sazdava,
i slatke sve vode od rieka i od vira, 15
zemlje van ke ishode i teku bez mira.
A slavno toj more k brdu se ne dviže,
pristupit da more zemaljske medjiše:
i tko bi u-nj prolio sve od svieta sladosti,
ne bi mu odsolio grkušte slanosti. 20
Nu darov svoj slavan tko može izrieti,
gdi je ravno kako dlan, i plitko vidjeti,
a kruglo i plitko, dugo i široko,
i slano i žitko, mioko i duboko.
A božja odluka stvori ga i učini, 25
da kako jabuka vazda je u oblini;
ter slane te vode od sinjega mora
sve briege nadhode i vrhe od gora.
A stvar je čudna riet, da je voda vrhu nas
i u vodah dolnji sviet poklopljen da je vas, 30

*Pj. 13: u rukp. pj. 7. knjige V^e, list 24^b. u rukopisu knesa Pucića
pj. 4. Hrvatski naslov iz p., latinski iz frat. rukopisa. 7 voda taj slana]
velja taj slana p. 16 i teku bez mira p. lakomo ke izvira naš rkp. 18 naš
rkp. nerazumljivo, p. medjuše, ako je prepisac dobro čitao.*

stojeći takmeno od voda u pupku,
 jak pice praskveno povito u klupku.
 A zemlja ostaje vode van i kraj suh,
 gdi život svoj traje živući svaki duh,
 sunačce gdi ju takoj i topli i vrući, 35
 da sliedi narav svoj svaki duh živući ;
 človjeku najliše gdi je milos zgar dana,
 da nigdar ne lipše odjeća ni hrana,
 i vodica slatka da mu je na volju 40
 u vrijeme svaka u gori i u polju,
 i u vieke po sve dni pod vodom gdi *stoji*,
 razlike zeleni da plodi i goji ;
 i zvieri i ptice i človjече sjeme,
 i dubja i travice s naredbom u vrieme 45
 što plješe i hodi, naravom da takoj
 po kopnu provodi vode van život svoj.
 Nu ne viem, moj bože, toj čudo vrh čuda
 u sebi tko može razbirat bez truda.
 gdi slane te vode doli su pod nami,
 a od zgar nas nadhode, i od zgar su nad nami! 50
 I nebesko kolo, k tomuj se može riet,
 da obtiče okolo pod vodu vas saj sviet,
 pod vodom ter slanom, gdi sunce zahodi,
 opet nam svom stranom svoj istok izvodi.
 I takoj sudim ja, da donjiem pod nami 55
 toj isto sunce sja, koje sja nad nami.
 Nu nas tiem nadieli višnjega vlas i moć,
 kad je nam dan bieli, da je donjiem tmasta noć ;
 tmasta noć i sanak kad li se nam zgodi,
 tada njim bio danak danica izvodi, 60
 i sunčano kolo da ih s desna i s lieva
 svieh strana okolo svjetlosti obsieva ;
 sunce ih obsieva i mlako i vruće,
 i zemlja prolieva vodice vjekuće.
 I od srebra i od zlata rude se nahode, 65
 i jezera i blata i rieke od vode :

**32 pice p. pitce naš rkp. 39 vodice slatke p. 47 vrh] od p. 64 vjekuće]
 prije bijaše vjekušte, ali je ispravljeno, p. vjekušće.**

i u njih je proljetje i ljeto s jeseni,
 i trava i cvietje s razlikom zeleni,
 s mosuri ledeni i u njih je tamo mraz
 u zimnje studeni, kako no i u nas ; 70
 vrhu njih još pada daždiva vodica
 i krupe od grada i jutrnja rosica.
 I vedro i oblačno zgradja se još tamo,
 i jasno i mračno, kako no ovamo.
 I njim se prigodi, da i oni nad sobom 75
 očute kad godi, da prašti tries i grom ;
 i kako nad nami mun'je im sievaju,
 i zviezde s kudami veće krat gledaju ;
 i guste magline često im osvanu,
 sva polja i ravnine da u mraku ostanu, 80
 ni briega ni gore da nigdir na svieti
 ni sinje još more ne mogu vidjeti ;
 i rdja i slana, općena kako stvar,
 veće krat i mana na tle im pada zgar.
 I od polja i od gora. vjetri se tuj čute, 85
 i mno-krat sva mora s valom se zamute ;
 smuti se pjenami sve velje toj more,
 da kako meu nami brodit se ne more.
 A mno-krat živi duh, ki tuda putuje,
 najmanši vjetra čuh ni čuti ni čuje ; 90
 za-č po svoj pučini toj more veliko
 tiho se učini, jak ul'je i mliko.
 I školji i otoci mnozi su još tamo
 u morskoj optoci, kako no i ovamo ;
 nigdi se milina pod vodom nahodi, 95
 a njegdje dubina, kako no i ovdi.
 Pod nami tamo još po moru ki brode,
 mrkienat velju množ i seka nahode.
 I u donje te strane pod nami ke stoje,
 trudom se lie hrane, njeguju i goje ; 100
 za-č je tvoj hotil sud, o višnji moj bože,
 da ljudem nigdir trud lipsati ne može.

69 medeni naš rkp. ledeni p. 72 grada p. jada naš rkp. 77 mun'je] munje
 p. sievaju p. siecaju naš rkp. Stihova 79—84 nema p. 80 ostanu] rkp. osta-
 ju, što ne valja radi sroka. 89 a] i p. 90 čuh] duh p. 96 ovdi] odi p.

- I tuj se razbira boljezan s tugami,
i tuj se umira, kako no meu nami.
- I tamo smrt prieka, ka s kosom ku nosi, 105
kako plaha rieka sve sobom zanosi;
zanosi i tlači, zlosrdom ter čudi
u zemlji jednači svaku vrst od ljudi,
ter sve što kopore i u čem se duh čuje,
uvriet se ne more, kudi smrt putuje; 110
i ki se radjaju i na sviet ishode,
vesel'ja stradjaju a žalos provode.
Svudi su tiem dake svom vrsti od ljudi
tužice jednake, nepokoj i trudi!
- Da svudi nepokoj, da svudi grozni plač, 115
o višnji bože moj, človjeka sledi tač,
kako se vidi sad, koliko žestok trud
i koli plačan jad po svieti zene svud.
Odkli su tiem dake srid vode srid slane
u pupku zemaljske osnovi snovane, 120
a voda svaki čas vidi se pod nami
i nebo svrhu nas sa sviemi zviezdami:
može li tko godi s razlogom pravo riet,
da plove u vodi zemaljski ovi sviet?
- živuća stvar svaka za-č se tiem snebiva, 125
tegota zemaljska gdi može da pliva!
Za-č zemlja da plove, mi bismo poznali,
da morsci valove svietom bi nišali;
ter strane na stranu mogal bi svak vidjet,
po moru po slanu da nam se brodi sviet! 130
Toj li se može riet, gdi je slavno toj more,
srjed njega da saj sviet ganut se ne more,
temeljno ner tako, stojeći u vodi,
u vrieme u svako, vazda se nahodi.
- I razlog toj pravi, da saj sviet moj bože, 135
što bi vlas na glavi, ganut se ne može,
ni sjemo, ni tamo, kako toj svi znaju,
ne ludi, ner samo ki razlog poznaju.
Nu kad je ovi sviet osnovan u vodi,

koja se može riet da ga zdal pohodi, 140
o višnji bože moj tko može toj poznat,
u vodi u žitkoj da o sebi može stat,
ne imavši podpora, kako taj teška stvar
pod vodu od mora ne može pasti zgar ?
Tiem da tko razbira taj čuda velika, 145
na čem se podpira tegota tolika,
prjedje bi izgubil i pamet i um svoj,
ner li bi iskusil, kako bit može toj.
Nu grihom od zgode kad bi sviet od zgar pao
pod slane te vode, na čem bi doli stao ? 150
gdi bi se stanile tegote tolike,
gdi li se shranile živine razlike ?
razlike živine svakoga narava,
i stvari sve ine, što zemlja sazdava.
Tko da znat toj može, ner kripos taj tvoja, 155
o višnji moj bože, ki stvori svakoja !
A meni ni dano, dokli sam na svieti,
toj djelo otajno da mogu vidjeti.
Tiem ću sad parjati taki sud trudan ja,
za-č se vrieme krati a muža bježi tja. 160
Muža me ohodi ljuvena i slatka,
a slabos pohodi i snaga nejaka ;
i moja sva pamet i moja svies mala
krade se u zanovet i u grmja ostala.
Za-č većma što brodim te morske pučine, 165
to većma zahodim beza dna u dubine !
po sebi ter kad sam, razbiram toj djelo,
niti viem niti znam, što je crno ni bielo.
Od družieh vrh pleći tiem prti ovuj stvar,
ka meni izreći nie dana nikadar, 170
neka svak razbira i ob noć i ob dan,
čiem se sviet podpira srjed voda osnovan ?
Nu bože prislavni, toj hotje vlas tvoja,
ka mjeri na dlani i uzdrži svakoja,
neka se poznavava na svietu ovomu 175
sva kripos i slava u stvoren'ju tvomu ;

160 muža *naš rkp.* život *p.* 161 ohodi] *oba rkp.* nahodi.

da pravo svak reče, stvoritelj da si taj,
 ki vodom obtječe posušni vas sviet saj,
 i od zdal, i od zgar neka nas te vode
 kako sve čudna stvar nadhode i obhode. 180
 Tiem tko će drugo riet i sudit po sebi,
 ner da se vas saj sviet uzdrži po tebi,
 da tvojom oblasti bez konca po viek vas
 ne može upasti poda se u propas.
 Inostran svaki sud ako bi tko činio, 185
 taj bi lud i prilud i manen svasma bio.
 Druzi su još trudi i mislit i rieti,
 koja vrst od ljudi učini na sviati,
 da zelen od gore, ka goru odieva,
 vlači se na more i u more porieva? 190
 Svieh strana ter sade, o višnja ljubavi,
 snuju se i grade korablje i plavi,
 korablje i plavi, ter po njem plovu svud,
 človječoj naravi da diele ne mao trud.
 Za-č kad se rasrdi zlosrdom naravi, 195
 sve od svieta pogrđi korablje i plavi
 s tolikom plahosti, ku pravo riet mogu
 sve od svieta jakosti da utažit ne mogu,
 ali ga svrnuti, da tihos učini,
 valove gdi muti po pustoj pučini; 200
 ali da ne rika lupaje o suh kraj,
 gdi tuga velika svoj gledat biesni vaj;
 gdi se tač propina ter motar pokriva,
 po kraju vrh stiena gdi pjene prolieva,
 najliše od juga kad dima vjetar plah, 205
 taj žalos i tuga ter zada velik strah
 mrnarom ki brode, valovi gdi od mora
 svu plaveu nadhode jak vrsi od gora;
 od tuge i jada gdi takoj jedreći
 duša se raspada, prieku smrt videći, 210
 raspada i cvieli, razlučit gdi nie moć,
 ali je dan bieli ali je tmasta noć,

182 tebi] *oba rkp.* sebi. 190 vlači se *naš rkp.* odvlači se *p.* porieva *nema*
 * *p.* 201 lupaje] lupajuć *p.*

gdi zraka pogine, a nigdir na svieti
 najmanše vedrine nije moć vidjeti;
 svi zglobi da trnu, da preda srdačce, 215
 u oblaku u crnu gdi je skrovno sunačce;
 na srjeću ner takoj brodi se i jedri,
 sliedeći nepokoj, dočiem se razvedri,
 i dokl' zgar sine sunačce gorušte
 ter tmaste magline rasčini priguste. 220
 Sjeverne plahosti kad li se prigode,
 kolike žalosti mرنari provode!
 gdi sjever plah dima, gdje se tač u plavi
 mرنarom požima svaki vlas na glavi;
 gorušti dim krvav gdi užeže sve more, 225
 timunom da se plav vladati ne more;
 krvave te plate trudnu plav gdje takoj
 progone i prate u velik nepokoj;
 i taj bies krvavi prie ner se razbere,
 veće krat od plavi sva jedra razdere; 230
 i oholo gdi prši, veće krat bies spravi,
 otiemne da skrši i argutle od plavi.
 Tko može još izriet jadove vrh jada,
 gdi zvezde nie vidjet, kojom se sviet vlada,
 tmasta noć s pomrakom kad bio dan progoni 235
 ter mrkliem oblakom tuj zvezdu zasloni;
 ter počne trudan vaj mرنara vriediti,
 bez zvezde niedan kraj gdi ne umi sliediti.
 K tomuj mu još trepte svi vlasi na glavi,
 nesreća kad smete busulo u plavi, 240
 najliše nečesti gdi čine da takoj
 i karte i šesti dá izgube razlog svoj.
 A trud je najveći mرنarom trpjjet sviem
 po tmasti jedreći s busulom smeteniem!
 Trudi su još gori, gdi u pustoj pučini 245
 plavca se rastvori i sva se rasčini,
 ali pak meu vali, o višnji moj bože,
 svu bandu zaveli, a uzdignut ne može;

214 najmanše] najmanje p. 231 oholo *ispravljeno is okolo u naš rkp., p.*
 okolo. 232 otiemne] timune p. 237 mرنare p. 238 ne umiju p. 239 k to-
 muj im p. 242 razlog] život p. 248 uzdignut p. uzdahnut *naš rkp.*

- noreći ter takoj zamkne se pod vodu,
 sliedeći nepokoj i svoju zlu zgodu, 250
 i na dnu se stani, gdi vajmeh neboga
 ne može da shrani sobome nikoga.
 Svak tko toj razbira, rec' je li plaćna stvar,
 gdi more proždira a na dno tone zgar
 srjed morske pućine, gdi nie moć ispliti, 255
 a ufan'je pogine u svemu na svieti!
 I druga nevolja nie manja, ner li taj,
 gdi ju plata put školja nažene na suh kraj,
 i seka taj gdi je, pokrovna skorupi,
 ter se plav razbije i u trieske razlupi! 260
 Oh je li još tuga, o bože živući,
 gdi gleda drug druga prid sobom plovući,
 a jedan k drugomu ne može plovom doć,
 u trudu smrtnomu ufanu dat pomoć!
 Ner željno procviele spravivši grozni plać, 265
 prijazan gdi diele, tonući vajmeh tać;
 i zaman cvileći vrh vode vrh slane
 boljezan dieleći na dnu se pak stane,
 tonući ter takoj s velikom žalosti
 ostave život svoj i blago i kosti, 270
 gdi legu groba van, pridavši duh bogu
 i odkli se na svoj stan vrnuti ne mogu;
 gdje zaspe mrtvi san, gdi dokle teče sviet,
 sunaće ni bil dan nije čut ni vidjet,
 ni svojte ni roda: da suh panj procvieli, 275
 kad ih taj nezgoda s draziemi razdieli!
 A željno taj suzi na domu rascviejlen,
 tko je tać u tuzi s draziemi razdieljen!
 K tomuj su još trudi i plaćni nepokoj,
 svieh strana zli ljudi gdi brode more toj, 280
 da nigdir, moj bože, ni ob dan ni ob noć
 morem se ne može u plavci gojno proć
 od mnogo ljudi zlieh, ki plovu svieh strana,
 a od Turak vrhu svieh i ostalieh pogana,

249 zamkne] smakne p. 254 gdi more proždira p. gdi u more poždira *naš rkp.*, *može biti*: gdi u more ponira. 258 narene p. 263 k drugomu p. drugomu *naš rkp.*

s istoka k zapadu najliše ki brode, sužanstvo u stadu jak ovce gdje izvode.	285
A toj se vidi sad svaki hip i svak čas, po moru da je zapad od pogan plienjen vas, i robljen i plienjen s velikom žalosti i grozno rasevieljen, stradjaje radosti;	290
otoci najliše na pokon i kraj suh, gdi željno uzdiše živući svaki duh, zemlja, lies i kami da gdi toj razbira, grozniemi suzami jedno se opira.	295
I ja vas povenem i srce me grozi, kada se spomenem, kudi se privozi veliko toj mnoštvo od vjere krstjanske povodom u robstvo u strane poganske; dim kojieh život moj ni nitkor na svieti ne može tolik broj jezikom izrieti.	300
A činte pravi sud i pravo svak procien, koli je plaćan trud, gdi se taj čini plien, da zemlja uzdiše i mramor da cvieli, gledaje najliše gdi se taj plien dieli;	305
a navlaš nejake mladience videći, pri prseh od majke u suze cvieleći, ki jedva sisaju, u robstvu a takoj jehteći pihaju u ruci poganskoj.	310
A ostale dušice, ke u robstvu ostaju, kolike tužice s boljezni poznaju, gdi mlados i staros, što u plienu izvode, plač tužbu i žalos do groba provode.	315
Mladosti gizdava a ti toj poznaváš, u nokti od lava ka često upadaš!	315
A djevice mlade, ljuvene i mile, ke se su, zapade, u tebi gojile, čini li zla zgoda, da tuže i cviele, od svojte i od roda kada se razdiele? jehte li i groze, čute li pakljen vaj. kada ih privoze nevjerni na on kraj?	320

286 izvode] vode *p.* 290 stradjaje *naš rkp.*, uhiljen *p.* 298 povodom *naš rkp.*, *p.* po vodam. 305 nejake *p.* jednake *naš rkp.* 308 jehteći] jekteći *p.* 317 čini li *naš rkp.* čini im *p.* 317 jehte] jekte *p.* čute li] čuteći *p.*

za što se mni meni i taki činim sud,
 da u jami pakljeni ne raste tolik trud,
 ni taki nepokoj, ki nitkor na svieti,
 vaj višnji stvorče moj, ne može izrieti, 325
 djevice grozni plač gdi kladu u tužbi
 stojeći vajmeh tač poganom na službi,
 ter svaka vlas po vlas podira na glavi
 i nokti svoj obraz i lica krvavi,
 da blidi travica tolik broj videći 330
 od plačnieh djevica, suzice roneći,
 u gori da vene od jada zelen bor,
 i u lugu da zene i procti suh javor,
 da može vidjeti da može poznati
 ko djevstvo na svieti od pogan zlo pati! 335
 A navlaš gdi uzdišu meu vuci i lavi
 i ruke podvižu k nebeskoj državi,
 k nebeskoj državi s vapajem iz glasa,
 da ih bog izbavi turskoga poraza.
 Jeda taj grozni plač kako sve divna stvar 340
 s nebesa krvav mač učini pasti zgar,
 da božja osveta i taj mač krvavi
 s vrh glave do peta zločinca rastavi,
 koji se pridava pod krilo pogansko,
 ter hitro izdava česarstvo krstjansko, 345
 kako je sviem znati, da, slavni stvorče moj,
 s razmirjem u rati provodi život svoj,
 istočne pogane po moru vodeći,
 da vode krstjane zapadom brodeći.
 Tiem bi ktil, sud pravi i pravda od boga 350
 da s glavom rastavi zločinca takoga,
 neka je človjek zao tiem raspom nadieljen,
 ki je taj uzrok dao, da je zapad raseviljen.
 Ja vajmeh s boljezni raseviljen za dosti,
 ponavljam u pjesni tolike žalosti, 355
 biraje, moj bože, što toli jadan stril
 upasti ne može prida te u tvoj kril ?

348 vode] naš rkp. brode, p. vodu. 351 nadieljen p. naš rkp. samiexen
 356 prida] uza p.

Grozni plač suzami gdi gorče od jada
 stanovit živ kami obje stran propada ;
 a uzdasi priljuti i od suza usilos
 ne može svrnuti na ljubav i milos 360
 toj tvoje božanstvo, da očima pogleda
 na tužno krstjanstvo, prid Turci ko preda ;
 i trepti i preda, i od straha svi trnu,
 jak čedo kad zgleđa najmanšu sjen crnu ;
 ali prut nejaki, kiem trepti na volju 365
 od vjetra čuh svaki u gori i u polju.
 A navlaš tvoj zapad, od koga morski kraj
 provodi vajmeh sad toliko plačan vaj!
 Sad višnji moj bože, pritrudna svies moja
 dosegnut ne može otajstva taj tvoja, 370
 ni trudan život moj, ni javi ni speći,
 prijat mir ni pokoj ne može misleći,
 pokli su naredne sve pravde i tvoj sud,
 dušice pravedne što trpe tolik trud ?
 što li su rodjene izašad na bil dan, 375
 pokli su robljene svieh strana od pogan ?
 Otroci najliše bez grieha i zlobe
 koju zled tvoriše da ih Turci tač robe ?
 A djevice mlade, ke grieha ne znaju,
 što te tač, zapade, u robstvu stradaju ? 380
 Pravedne dušice, ke grozno cvilite,
 ter plačne tužice meu sobom dielite,
 mnim vaša nie zloba, za ku se može reć,
 za ku se podoba tolike trude steć ;
 ner li se govori, vaj družbo pridraga, 385
 sirova da gori pri suhoj jednaga.
 Nie zloba, ni vaš grieh, nu očito vidim ja,
 vrhu zlieh i dobrieh da gorko sunce sja ;
 i sada i vazda, općena kako stvar,
 voda nam od dažda iz oblak pada zgar, 390
 ner s desna i s lieva, i okolo strana svieh,
 taj se dažd prolieva vrhu zlieh i dobrieh.

375 rodjene] ranjene p. 376 pokli su robljene] ke li su robljene p., *naš rkp.*
grieškom kokli su. 377 otroci] od Turci p. 381 grozno] *naš rkp.* rosno, p.
 ružno. 386 sirovo — suhu p.

- I otci minuti ogriestu zobaše,
 a zubi strnuti sinovom ostaše!
 I družu još prave, kako svud leti glas, 395
 krstjanske da glave uzrok su tomuj vas;
 ter nemir ter nesklad s razmirjem u rati
 čini vas takoj sad u robstvu plakati.
 Pravedni tiem dake pri zlobnieh u družbi
 provode jednake jadove u tužbi. 400
 Mudrei tiem prave razložno za dosti,
 boljezan da s glave prohodi sve kosti;
 ter glava kad čuti boljezan od truda,
 u ostaloj svoj puti bole se sva uda. 405
 Vaj nu je trudna stvar u sebi smišljati,
 što zloban i dobar jednako zlo pati.
 Nu ohajmo stvar taku, ne mojmo truditi,
 toliko po tanku toj djelo suditi;
 za-č zaman svak trudi, zaman je vas trud svoj,
 po sebi tko sudi otajstvo božje toj. 410
 A navlaš moj bože, komu nie zgar dano,
 dosegnut tko može toj djelo otajno?
 Za-č moj plač i suze i uzdahe sve moje
 posilam, Jesuse, u krilo u tvoje,
 i ove sve pjesni za ljubav za tvoju 415
 s velikom boljezni ke skladam i poju,
 jeda te primogu za ljubav, ku t' nosim,
 da milos steć mogu, koju te ja prosim!
 Vaj da se dostojiš, da krilo toj tvoje,
 Jesuse, otvoriš, na molbe na moje, 420
 koje se ne brani, ni se će braniti,
 Jesuse izbrani, pravedne shraniti;
 a navlaš tko se tač trudeći skončava,
 sliedeći grozni plač, ter ti se pridava.
 Tiem grozne suzice, koje se proliste 425
 ter živo s tužice kamen'je probiste,
 ne mojte u trudu, molim vas boga rad,
 cvileći za ludu skladati tolik jad,
 gdi trnu svi vlasi, gdi se mramor dvoji,
 željniemi porazi gdi tužba taj stoji. 430
 A taj jad priljuti, i vaši svi trudi

ne mogu svrnuti na milos zle ljudi,
 ki puni sve zlobe pojamši pogane
 pljenuju i robe svieh strana krstjane.
 Tiem suze priljute, svom silom molim vas, 435
 oblake probi'te i nebo vrhu nas,
 hrleći na pospjeh ter tamo suzice
 višnjemu u višnjieh pojdite prid lice;
 i tuj se umnožite ter vajmeh molim vas
 s vapajem umnožite cvileći tužben glas. 440
 I recte: moj bože, jur veće na svieti
 tolik trud ne može pod nebom podnieti,
 krstjanske za-č glave, ke umriet ne sciene,
 kolju se i dave, robe se i pliene. 445
 K tomuj su ne male još tuge s jadovi,
 sela se sva pale, ore se gradovi;
 i u tojzi nezgodi, o višnji bože moj,
 robje se izvodi, komu se ne zna broj;
 s razmirjem taj nesklad ter čini, da takoj
 podnosi tvoj zapad toliki nepokoj, 450
 zapadnje države ter se tač bezredno
 meu sobom krvave, kako nie pravedno.
 Koju zled ne tvori ni djelo toj plačno
 dubravom u gori zvieren'je divjačno,
 i zvieri sve grube, planina ke plodi, 455
 većma se vaj ljube, ner li zli narodi.
 A tuj zled podnose u robstvu krstjane,
 u gvozdju ki voze nečiste pogane;
 voze ih priz volju dušice pravedne,
 sliedeći nevolju i trude bezredne, 460
 sliedeći gorki jad, stradjaje slobode,
 za nemir i nesklad zapadnje gospode,
 s kieh zemlja sad plače u suze krvave,
 gdi kokot naskače na orla s dvi glave;
 a orao se potuli iz krova ter takoj 465
 kokota oguli, prišadši na dom svoj.
 Sguli ga do kože, da od velje tužice

440 tužben] jadan p. 455 naš rkp. pogrješno klanina 458 ki naš rkp.,
 ke p..

sam u se ne može pojmiti dušice. Tiem suze grozimo s velikom žalosti i milos prosimo od tvoje milosti,	470,
da nam tuj milos daš, podobno ako je, da blago pogledaš krstjanstvo sve tvoje, da se tvoj gnjiev skrati, da veće u gnjievu s razmirjem u rati kraljevi ne živu ;	475
neka se može riet, nesklad je poginuo, jur je sad trudan sviet u miru počينو ; neka se puk spravi, da bože priblažen hvali te i slavi po vas viek i amen.	480
Vrh svega moj bože, veliki i pravi, ako se steć može dil tvoje ljubavi, sliši moj tužan glas i uzdahe s tugami, i pozri, gdi se vas opiram suzami, božanstvo da tvoje bude se svrnuti na molbe na moje, i na plač priljuti ;	485
da taj lies od gore s korienkom pogine, od koga na more vlače se karine ; dim taj lies, u kom se nevjerne hudobe s pogani privoze da pliene i robe, a sama plavčica na zdravje da pliva, pravedna hranica s kojom se dobiva.	490

14

Bojnikom.

Moj bože, kolicu košuljne rukave hrabreni vojnici u polju krvave, gdje mno-krat i glavu plah konjik ostavi za taštu steć slavu, kojom se sviet slavi ;	5
ter s kopjem u boju, gdje perje dobiva, za shranit čas svoju sve trude zabiva, aliti zlatan vez na grlo da stavi, u družbi od vitez neka se njim slavi.	10
Ter to čes dariva, da uživa na volju tko s kopjem dobiva krvnika u polju ;	10

ter vitez na glavi kad nosi perje toj,
 većma se njim slavi ner da je vas sviet svoj,
 scieneći da dika nie veća na svieti,
 ner s perjem vojnika u oružju vidjeti.

I verigu zlatu kad mu čes daruje, 15
 da ju nosi na vratu, mni da svit kraljuje;
 ter s kopjem u ruci zabi da u polju
 kako lavi i vuci bodu se i kolju,
 gdje s desna i s lieva od polja hrabrena
 krvi se polieva travica zelena; 20
 svudi po sve strane ter polje prislavno
 na pokon ostane u krvi oprano.

Nu tko se ne vlada kako vojnik pravi,
 perja se ne nada, da se njim proslavi,
 ni verizi zlatoj da ju nosi počteno, 25
 za lotra er nie toj ner žensko vreteno.

A vojnik ki je slavan, vazda je na svieti
 u oružju pripravan hrabreno umrieti,
 a strah ga ne vlada ni od kopja ni od strile,
 da uspregne nazada od smrti nemile, 30
 i prie će sve muke ali smrt obrati,
 neg živ se u ruke krvniku predati.

Tiem neće nikada u svoj trud najveći
 ustupit nazada ni ozrit se na pleći,
 da mu tko ne reče: boja se ispri, 35
 na žensku uteče, strah ga je od smrti;
 a ino je kraj školja lupare parati,
 a ino je sred polja s hrabrim se sastati.

I tuj se poznaju kreposti hrabrene,
 gdje kopje primaju u štite perene, 40
 zamjerna ter je stvar i mnogo gizdava,
 gdje hrabar i hrabar, jaki no dva lava,
 rvu se i kolju, kako hoć ti znati,
 na pokon u polju tko će živ ostati; -
 a hvala i slava, hrabrenstvo gdi je toj, 45
 tada se poznavo, kada se svrší boj.

Vojnici još sciene veliku steć slavu,

17 da] rkp. dar, ali je poslije r prekrižen.

- kad svuku i opliene poljanu krvavu,
 ter se tač ohole ; a zemlja procvieli,
 kad polje ogole i plien se razdieli. 50
 O višnji moj bože, nu gdi je mudros taj,
 procienit da može toliko trudan vaj,
 tolik broj telesa na trzni videći
 od mrtvih viteza u polju ležeći !
 Gdje vajmeh po travi, nagi i odrti, 55
 mrtvi i krvavi, ostaju prostrti.
 A trud je na svieti i velik nepokoj,
 očima vidjeti zlosrd'je tolikoj,
 gdje mnozi vojnici mrtvi se valjaju,
 pješci i konjici, ter grobja stradaju, 60
 stradaju i sjeni da im kosti počinu,
 gdje leže potreni i gdi tač poginu !
 Toj ti su žalosti i velja boljezan,
 vojnika gdje kosti osahnu zemlje van ;
 a tuj nie nikoga, moj bože, na svieti, 65
 tudjina ni svoga u polju vidjeti,
 vodicom blaženom da mrtvih pokropi,
 i pločom kamenom u zemlji poklopi ;
 da reče još takoj : o umrle kosti,
 duši vam vječni goj a grieh vam bog prosti ! 70
 Još scieni svies moja, da je trudno za dosti
 ostale od boja pobrajat žalosti,
 od mrtvih najliše gdje svudi svieh strana
 grdobno miriše vojnika poljana ;
 i takoj gdje smrde, na pokon orlove 75
 i zvieri zlosrde rane im ponove,
 vojnike izbrane ter zvieri i ptice
 gorčije izrane, ner ljute sulice
 i sablje i mači, gdje mnoštvo bez broja
 huda čes potlači u polju od boja. 80
 Gorka je još tuga, gdi vajmeh moj bože
 gospodar ni sluga poznat se ne može ;
 a majka jedina kolik trud toj pati,
 gdje muža ni sina ne može poznati,
 ni brata sestrica, gdje leži poražen 85
 obrazom na nica, u krvi omašten !

Trudi su i muke vidjeti još mnoge
 nekoga bez ruke, nekoga bez noge ;
 ter trudan taj poraz ponovi sve rane,
 njetko hrom njetko klas' gdje takoj ostane ; 90
 ali tač nemilo' gdje kopje vojnika
 obje stran probilo, a rani nie lieka.
 Hoksjenač i rutu ma nie kad iskati,
 tuj ranu priljutu tko bi htíl vidati.
 Mnim, da stup mramoran jošte bi prosuzil, 95
 tolik trud jadovan kada bi iskusil,
 gdje zemlja proplače i gdi sahne trava,
 gdi (se) utrobe povlače i crieva krvava.
 Trud je još na svieti jadovan za dosti,
 očima vidjeti ostale žalosti, 100
 najliše gdje mnozi u polju u ravnu
 vojnici nebozi s glavom se rastanu.
 Ter tko je da zbroji tolike poraze,
 gdje (s') strane trup stoji od glave po na se !
 A mnoge čes huda sužanstvom pedepše, 105
 da im muke i truda boljezni ne lipše,
 u robstvu gdje takoj sindjere noseći
 provode život svoj slobode želeći,
 a trudna čes svoja ne da im na svieti
 tihoga pokoja ni sanká vidjeti ; 110
 ter gdje tač nesrećan svoj život provode,
 i ob noć i ob dan trudni se nahode,
 sindjere gdje nose, a od božje ljubavi
 cvieleći smrt prose, da ih truda izbavi.
 Za što je trudna stvar koga čes povriedi, 115
 tko je bil gospodar, sužanstvo da sliedi ;
 i mnozi čine sud, najliše tko pati,
 pakljeni da je trud slobodu stradjati ;
 u trudu i u mukah er život provodi,
 sužanstvu u rukah tko se tač nahodi, 120
 i u svomu slobodstvu prie voli umrieti,
 ner li tač u robstvu u dugo živjeti.
 A s kopjem u ruci što vojnik dobiva,

- po trudu i mucu do mala uživa.
 A što je drugo plien, razni plam od stienja, 125
 aliti jedna sjen ka tudjer izlinja?
 A tko se prie nada više bit uzvišen,
 svrh kola prie pada po zemlji ponižen;
 od sreće er kolo od danka do danka
 vrti se okolo, a ne ima pristanka; 130
 i mnozi govore, zlohitra sreća taj
 da smirit ne more nikoga na sviet saj;
 za-č ubog i bogat u vrieme u svako
 boljanin i kuriat lomi svies jednako,
 iman'ja želeći, stradjaje tihi mir, 135
 jak jeljen žedneći ištući bistar vir.
 Tiem ako ufate od sreće u pomoć,
 ludo se vladate, za-č je toj slaba moć,
 er drugo nie sreća, slišajte, molim svieh,
 razmi prazna vreća aliti šupalj mieh, 140
 a blažen se veli, tko svoju svies spravi,
 da mnogo ne želi a o malu boravi.
 A toj se blaženstvo slavnije može riet,
 neg niedno kraljevstvo što vlada trudan sviet.
 Tiem ako ć' sviet dobit i blago sve steći, 145
 ne moj ti trudno bit svieta se odreći;
 i ako ćeš dobit raj i vječnu pohvalu,
 oružje sve podaj i stoku ostalu,
 ter pjenez razdieli po trudnieh i ubozieh,
 a k tomu procvieli, da ti bog prosti grieh. 150
 Križem se oružaj i vjerom potvrdi,
 ter sebe i sviet saj i oholas pogrdi;
 pak zadji u pustoš, u mjesta prisveta,
 gdje ćeš nać velju množ blaženieh remeta.
 Tuj ti će nauk bit, pustinja gdi je taj, 155
 kako ćeš pridobit i sebe i sviet saj,
 gdje s božjom oblasti, tko tamo pribiva,
 sve djavlje napasti pokorom dobiva.
 Toj ti je hrabren boj, komu se sazdava,
 vojniče dragi moj, sva hvala i slava. 160
 Tuj je jakos i snaga od vojske hrabrene,
 koja sve primaga krieposti pakljene

bez kopja, bez mača, ner samo posteći
 skrušen'jem od plača na molbi stojeći;
 ter žedni i lačni gdje život svoj traju, 165
 rascvilni i plačni bogu se predaju;
 gdje niedan božji stvor ne može na svieta
 polaču ali dvor od zida vidjeti,
 neg jame i spile i hrid'ja ostala,
 za zvieri nemile što je narav snovala, 170
 gdje trude po vas dan i velik dio noći,
 a kad ih stigne san, bore se svom moći;
 varu se i bore, i velmi se bljudu,
 da ih sanak ne more pridobit u trudu;
 ter zimi ni ljeti, ni priz noć ni priz dan, 175
 ne žele vidjeti pokoja ni tih san;
 tih sanak progone i pokoj ne družu,
 pustinjske zakone da pravo obslužu.
 Prie bi svak smrt obrao, da skrate život svoj,
 ner bi se sit naspao da tielu da pokoj! 180
 A leže na slami gdje ob noć borave,
 i studen sam kami pod glavu postave,
 da trudna put svoja, o višnji moj bože,
 ni u čem pokoja prijati ne može;
 ter javi i speći gdje tmastu noć traju, 185
 prieku smrt videći bogu se pridaju.
 A mnozieh nemaio trud od straha oblieta,
 misleći ognjen sud i konac od svieta;
 ter cviele grozeći s velikom gorkosti,
 bogu se moleći da im se grieh prosti. 190
 A mnozi ne haju, da sklone glavicu,
 ner bdeći čekaju istočnu danicu,
 da š njimi jednako s goruštom ljubavi,
 ljuveno i slatko, višnjega proslavi;
 da zorom poznavaju istočnu danicu, 195
 koga je narava remetska vojnica.
 A po tom sunčan zrak obujmi danicu,
 na teg se spravi svak dobivat hranicu;
 nu njetko težeći hranicu dobiva,
 a njetko klečeći suzice proliva, 200
 klečeći ter takoj koljena krvavi,

višnji bog da duh svoj kraljevstva dobavi.
 Toj su sluge prave, ki grozno cvileći
 koljena krvave spasen'ja želeći ;
 er suza priljuta s grozniemi uzdasi 205
 sva djela minuta i grieha porazi.
 Od suza sniženstvo er gdje tač ishodi,
 na vječno blaženstvo skrušen duh privodi,
 ter mnozi govore, angjelski da je dvor
 pustinja od gore, gdje človik boži stvor 210
 zvieren'jem u družbi svoj život provodi,
 a s bogom na službi vazda se nahodi.
 A ne ima ufance tko tamo planduje,
 da drugo brašance ali smok blaguje,
 neg hljebac i tušac i pitje od vode, 215
 čiem jedva tužan duh i život provode.
 Za-č s punom utrobom, kad se tko nasiti,
 ne može s hudobom ni s tielom boj biti.
 Takodjer svrh svega priporit ciene kus,
 kupusa divjega ako gdje nadju bus, 220
 i zel'ja ostala za u čestut jedini,
 što je narav sazdala u pustoj ledini.
 I toj se ne osoli, ni obuli ni svari,
 sirove nego li blaguju te stvari.
 Kad li se prigodi da blagdan počtuju, 225
 pokislo u vodi sočivo blaguju ;
 i toj se jahtoli, kad se blagdan slavi,
 obuli i soli, rad božje ljubavi.
 A život gdje traju ter tolik trud čute,
 vinca se čuvaju, jak zmiije priljute ; 230
 za-č ljudi duhovni svi sciene za istinu,
 da naliep i otrovi taje se u vinu.
 A rasap očiti vidi se svaki čas,
 kad se tko nasiti, pod svoju da nie vlas ;
 a tielo tko služi ter žive u zlobi, 235
 s bogom se razdruži a rob je hudobi.
 Ter pravo riet mogu, taj človjek da je brav,
 za-č duši i bogu ne može biti prav.

Takodjer još mnogi pustinjom zahode
 bez obuće bosí, ištući vir vode; 240
 a gdje im vir vode svoj angjel objavi,
 tuj zvieri nahode zlosrde naravi,
 nu niedna od zvieri, po daru od boga,
 ne znobi ni tjeri remetu neboga,
 i mno-krat biesan lav š njime (se) sadruži, 245
 ter vjerno za ljubav dvori ga i služi;
 i zvieri ostale ke plješú i hode,
 velike i male, pustinje što plode,
 sve im se pridaju i još ih sadruže,
 očito er znaju višnjega da služe. 250
 I tuj svak poznavá, tko tanko razbire,
 pokora što je prava i zakon od vjere.
 Za-č je rieč velika, gdje s veljom ljubavi
 dvori zvír človika protiva naravi,
 gdje sam lav najliše, ki oštrom naravi 255
 nigdare ne lipše, da zube krvavi.
 A što se čudnije može zvat na svieti,
 ner zvieri i zmije pitome vidjeti!
 Zvieren'je u polju aliti u gori
 človjeka na volju pitomo da dvori! 260
 Jošte bog dopušta, da u gori kad godi
 ptičica letušta remetu pohodi;
 ter sam duh prisveti naviesti tuj pticu,
 da u gori remeti donosi hranicu,
 jaki no crni vran ki Pavlu dvoraše 265
 tere mu svaki dan pol hljeba nošaše,
 gdje blažen Paval taj, koga grieh ne oznobi,
 i sebe i sviet saj i djavla pridobi;
 pokorno gdje tako s goruštóm ljubavi
 u vrieme u svako višnji se bog slavi, 270
 u spili stojeći pustinjak izbrani,
 bogu se moleći da svoj duh sahrani;
 gdje smoka ne znaše, ner samo voće toj
 što palma radjaše, da kriepi život svoj.
 A kriepos od vina ni slados ne znaše, 275

- ner kako živina vodicu pijaše.
 Vazda bos hodjaše a za ures i diku
 od palme nošaše pletenu tuniku.
 To je ures i dika i sva je slava toj
 od svetieh vojnika, ki s djavli biju boj! 280
 Toj ti su pancieri i oružja biela,
 pustinjak čiem tjeri pod zemlju zla dila!
 Tuj sablje i mači i kopja povita:
 uzdasi i plači za zlobe od svita!
 To je svila i skrat i kamen'je drago, 285
 to (ti) je prsten zlat i raskošno blago.
 Toj ti je iman'je, pustinja gdi je sveta,
 i liso gizdan'je od pravieh remeta.
 Toj ti je hrabrenstvo, gdje takoj u gori
 vjekušto blaženstvo pustinjak izdвори. 290
 Vojniče dragi moj, tiem se može rieti,
 remetski da je boj najtvrdji na svieti,
 skrušeno gdje toli s goruštom ljubavi
 višnji se bog moli u svetoj dubravi;
 gdje gora najliše blažena i sveta 295
 svetinjom miriše od slavnieh remeta;
 a uzdasi suzami koji se tuj plode,
 oblake nad nami i zvezde nadhode;
 ljuveno i milo gdje sam bog na nebi
 prima ih u krilo i uzdrži pri sebi. 300
 Tiem suze gorušte pustinjak proliva,
 blaženstvo vjekušte u višnjieh dobiva;
 remetska suzica er je mnogo jača,
 neg oštra sulica i zamah od mača.
 Pustinjak ter tako kad gorom prohodi, 305
 pokorno život svoj suzami provodi,
 gdi je kriepos, gdi je vlas, gdi je jakos izbrana,
 gdje djavlja oholas pod zemlju pognana;
 gdje s božjom oblasti, i ob dan i ob noć,
 svakoji napasti može se vrha doć. 310
 I toj se je djelo, kako se govori,
 često krat zgodilo remetam u gori,
 Antonu najliše, kad ga tač nemilo
 zli dusi izbiše za niedno zlo dilo,

- i u tolik trudan boj gdje se prinemože : 315
 Jesus ga slatki svoj kripeći pomože,
 po trudu i mucu ter s viencem na glavi
 i s palmom u ruci na on se sviet spravi.
 A kamo ostali, ki se su do groba
 s hudobom rvali, kako se podoba, 320
 toliko hrabrenstvo ter nam svim kazahu,
 za dobit blaženstvo, komu se nadahu!
 A gdi se bojahu, sve s božjom oblasti
 od sebe gonjahu djavolje napasti,
 ni siti ni pjani, ni oholi ni biesni, 325
 neg žedni i gladni, i čisti i triezni.
 Ter život remetski u pustoj dubravi
 život je angjelski, gdje se sam bog slavi;
 angjelska družba taj gdje se tač potvrdi
 ter sebe i sviet saj i djavla pogrđi; 330
 ter jakos i snaga od vojske blažene
 pod noge podlaga sve sile pakljene.
 Nu kriepos taj slavna na svietu tamnomu
 općeno nie dana uživat svakomu,
 samo je remeti od boga dano toj, 335
 ki dobar i sveti provodi život svoj;
 onomuj najliše ki grozno cvileći
 sam sebe pedepše, pokoru želeći,
 u polju i u gori ter s božjom oblasti
 rve se i bori protiva napasti; 340
 gdje krotka i blaga remetska usilos
 divjačno primaga zvieren'je na milos;
 remetsko hrabrenstvo ter gdje tač pribiva,
 vjekušto blaženstvo pokorno dobiva.
 Krasno je još vidjet, gdje svoja krasna vlas 345
 pod zemlju na on sviet progoni oholas,
 progoni oholas i pleše i tlači,
 a od grla niednu slas ni ljuti ni slači;
 ter trude do groba vojnici izbrani,
 da im hitro hudoba blažen duh ne kani, 350
 gdje oko njih veći broj od striela oblieta,
 ner niedan pčela roj u vrieme od cvieta.
 Šipi su od striela naliepom trovani,

- od duše i od tiela na rasap kovani,
a teško svakomu, teško će i biti, 355
u boju u tomu tko se da dobiti.
- Vojnica to je prava, gdje po sva godišta
svjetovna sva slava scienu se za ništa ;
gdje iman'je i blago i ostale taštine
i kamen'je drago za ništa ne sciene; 360
svilom i skrlatom ter život gdje traju
i srebrom i zlatom vazda se rugaju.
- Ter tko tuj pribiva, svaki boži sluga,
blaženstvo dobiva a svietom se ruga. 365
A blažen sluga taj, ki trpi sve trude,
da sebe i sviet saj i djavla dobude.
- Toj su tri vojvode i zvieri manene,
ke duše zavode u trude pakljene :
prvo je sviet tamni, na komu za dosti
do groba po sve dni ne lipsa žalosti; 370
drugo je naša put, koja nam svaki čas
u čemer toli ljut obraća mednu slas,
medne dim sladosti telesnieh požuda,
s kieh dušam žalosti ne lipše ni truda,
a djaval nastoji, neprijatelj krvavi, 375
da dušu razdvoji od božje ljubavi.
- Tiem ko je željan znat, vojnica što je prava,
što je boj što je rat i crkovna slava,
od samieh remeta vidj što je hrabren boj
i djela prisveta i krjepak život svoj, 380
tere ćeš sam rieti, da od remete hrabrenstvo
dobiva na svieti vjekušto blaženstvo,
skrušeno gdje toli, i ob dan i ob noć,
višnji se bog moli suzami za svu moć ;
i gdje su remete od života sveta, 385
tuj gniezdo ne plete oholas prokleta ;
er djavlju oholas i ostala zla djela
progone u propas, odakle su izvrela.
- Cvileći ter takoj gdi život svoj traju,
u brieme u svako bogu se pridaju, 390
a uzdahe priljute kad k nebu odprave,
sve trude minute u zabit postave.

Remetstvo prisveto er gdi tač uzdiše,
na nebo deveto skrušen duh podviže.
ter kako u zrcalu gledaju kad godi 395
svu slavu i hvalu da se tuj provodi.
A niedan boži stvor ne može na svieti
taj rajski kram i dvor jezikom izrieti,
gdje višnjieh nad nami u rajskoj državi
nad svimi zviezdami višnji se bog slavi, 400
s velikom radosti, s goruštom ljubavi,
s mednome sladosti pojući u pjesni;
gdje nie tme ni mraka ni guste magline,
ni sinja oblaka ner vjerne vedrine.
A ostalo otajstvo tko može da zbroji, 405
jedino blaženstvo u trojstvu gdje stoji,
gdi je pravo istina u kipu od boga
do oca i sina i duha svetoga,
a od sina i od oca i duha svetoga
početka ni konca ne znaju niednoga. 410
Nu vidi, gdi otac taj umnožit i slavni
nebesa i sviet saj uzdrži nad nami,
i vrhu nebesa u vrieme rasklada
i naša telesa sazdava i vlada.
A ostale radosti, ke su na tom svieti, 415
mojojzi slabosti trudno je izrieti;
za-č ne imam ufance, ni taku vlas i moć,
od ove pjesance da mogu na vrh doć.
a muza ljuvena, ku verno poslužih,
rad stara vrijeme jur se š njom razdružih. 420
Svjetovni vojnici, za toj vas molim sad,
pješci i konjici, recte mi boga rad,
što je drugo oholas i tašta što je slava,
neg samo satren klas ki ploda ne dava?
I drugo nie djelo od vaše naravi, 425
ner oružje bielo i perje na glavi,
i oholas tolika, ka mnozi govore
da joj se prilika dosegnut ne more.
Tiem činte odluke, da oružje parjate

395 *rkp.* gladuju. 412 nad nami *iznad redka, u redku* zviezdami.

a da se u ruke Jesusu pridate, 430
neka vas on vlada, neka vam za trude
blaženstvo vječno da, potrebno kad bude.

15

Pjesanca o Jobu.

Odkle si sviet stvoril, do sada bože moj,
nitkore nie vidil s razmirjem veći boj,
razmi boj od Joba, s kiem se je rvala
himbena hudoba i trud mu zadala ;
zada mu trudan boj s razmirjem u rati, 5
da trudan život svoj u tielu zlopati ;
zada mu tužice i velje žalosti
i sve mu na nice obrati radosti.
Najprije ga oznobi, za-č gusa njegove
sve s plienom porobi u polju volove. 10
Veće mu još vaje gusari zadaše,
za-č mu sve rataje do jednoga poklaše ;
taj zamah nu dobi strpjen'je od Joba,
i ne da hudobi vladat se za roba,
niti Job prisveti tuj sruđu požali, 15
na raspu i šteti ner boga zahvali.
I reče : bože moj, blažen bud i slavan,
a ja sam sluga tvoj na svaki trud spravan.
Ti si mi dal bože i tvoja vlas sveta
vazet mi sve može na volju opeta. 20
S neba se pak spušta ognje(ne) plahosti
usilos gorušta zadat mu žalosti,
da napas prokleta kriposti Jobovoj
ponovi opeta s boljezni pravi boj ;
sve ovce u paši ter taj plam toli pláh 25
s ovčari popraži i obrati sve u prah.
Jobova nu duša s božjom se ljubavi
tutako oruža i u taj se boj spravi,
jak vitez pripravvan s hudobom boj biti,
venačac prislavan da bude dobiti ; 30

Pj. 15 : u rukp. pj. 21^a knjige IV^a, na list. 17^{om}. 20 opeta u rkp. oteta.

✱

na tojzi protivi ter bogu zahvali,
 iz neba plam živi što mu tuj popali.
 Ni u tom ga ne može čes hude naravi
 rastavit, moj bože, od tvoje ljubavi,
 ner li se potvrdi u tvojoj milosti, 35
 ter taj trud pogrđi s velikom kriposti.
 Ne bi toj za dosti hudobi prokletej,
 Jobovoj žalosti što zada tolik boj,
 ner posla na troje kaldeosko posil'je, 40
 tere mu sve svoje plieniše kamil'je ;
 kamil'je pognaše gusarske potjere
 i sve mu pognaše do jednoga pastire.
 Tiem tuga i vaja nu se Job na sviet saj
 ništore ne haja i udarac primi taj 45
 u tilak pravi svoj, s kiem bješe pripravan
 do groba biti boj, jak vitez prislavan.
 Huda čes pritužna ma nu se još spravi,
 da Joba za sužna pod svoju vlas stavi,
 ter vihar pustinjom svivši se svrh gore 50
 svrnu mu gori dnom polače i dvore,
 i u tojzi polači taj rasap od zidov
 spraži mu i stlači vas porod od sinov.
 Taj rasap priljuti stlači mu sinove,
 svi trudi minuti da mu se ponove ; 55
 za-č tužna nezgoda pakljene naravi
 od svoga poroda svasma ga rastavi.
 Moj bože, trud veći može li na sviet saj
 živ človjek izreći, ner li bi rasap-taj,
 ki s veljom naglosti, u vrieme u kratko, 60
 sa svom ga radosti razluči tutako!
 Vaze mu dobitak, kamile i volove,
 i ostali vas žitak i sinke njegove ;
 vaze mu sve blago, sa sviem ga rastavi,
 ner golo i nago tielo mu ostavi.
 Nu ni taj rasap vas ni trudi minuti 65
 ne imaše niednu vlas na grieh ga prignuti ;

43 tiem *rkp.* možda bi bolje bilo : tieh ? 45 u tilak] *rukopis* u titak *možda* u žitak ?

za kripos jedinu nu s togaj poraza
 rastrgnu naglinu, ostrugan, bez vlasa,
 po zemlji poniče, vas prostrt ter takoj
 skrušeno pokliče : hvala ti bože moj, 70
 sva hvala i slava, jak bogu pravomu,
 tebi se sazdava na daru svakomu.
 Ti s' bože dal meni i ti mi s' vazel sve,
 u vieke po sve dni blaženo ime tve.
 Moljen'je sliš moje, neka se bože moj 75
 ispuni sve tvoje hotjen'je i sud tvoj.
 Ni tuj ga trudan boj ne može rasevietit,
 ni od božje duh se svoj milosti razdielit.
 Himbena hudoba nu se još povrati,
 da kripos od Joba gori dnom obrati, 80
 i s većom naglosti u boj se pripravi,
 da s trudom žalosti većemu pojavi ;
 ter Joba blažena hudoba prokleta
 učini ranjena s vrh glave do peta,
 ranice priljute da puti Jobovi, 85
 sve trude minute jeda mu ponovi,
 jeda ga obhine, jeda ga rastavi
 od prave istine i božje ljubavi.
 Ni taj trud krvavi nu njega ne može
 od tvoje ljubavi rastavit, moj bože, 90
 ner ranjen do kosti od česti prihude
 s velikom kriposti podnese sve trude,
 i svaki nepokoj strpil je u tieli,
 da od tebe duh se svoj moj bože ne dieli.
 I s tvojom oblasti, jak vitez izbrani, 95
 ženskoj se napasti hrabreno obrani.
 Kad ktješe taj napas vrhu svieh napasti
 činit ga u propas pakljenu upasti,
 ni ženska taj zloba ni čemer priljuti
 ne može od Joba stranputnu rieč čuti ; 100
 ner ranjen u trudu trud ženom pogrđi
 ne rekši rieč ludu, da boga rasrdi.
 A kamo tri druzi, himbena narava,

ki prišad u tuzi, da Joba ranava
 pohode u gnoju gdi smrdeć leži vas, 105
 dušicu da svoju zavedu u napas,
 himbeni razgovor meu sobom spravivši,
 jeda Job božji stvor s bogom se razdruži,
 u gnoju da takoj vas ranav smrdeći
 prikrati život svoj s bogom se dieleći. 110
 Lie se Job rvaše ter trudan po sebi
 višnjemu davaše svu hvalu na nebi,
 da ga bog sabljude i da mu da milos,
 da sebe dobude i djavlju usilos,
 i saj sviet da spleše kripostnom naravi, 115
 ki puti i veže himbenom ljubavi.
 Stranputnu niednu stvar ni za toj ne izusti,
 ter toli slavan dar bog njemu dopusti,
 bez konca po viek vas dušica da svoja
 uživa vičnu slas bez rati i boja 120
 u višnjoj državi, gdi je dvor priblažen,
 gdi se bog sam slavi po vas viek i amen.
 Dobivši dake boj taj vitez izbrani,
 učini da duh svoj strpjen'je sahrani.
 Strpjen'je toj dake tko s trudom provodi, 125
 od tužbe od svake jednom se slobodi,
 potrjebno kad bude, kad skonča život svoj
 ter vas trud zabude pri slavi nebeskoj.
 Dim tko se pripravi, da gorko i slatko
 strpjeno probavi i u vrieme u svako, 130
 ter ništor ne scieni svjetovne žalosti,
 ke gori promieni u višnjoj sladosti.
 Jesuse prislutki, slavo milostiva,
 pokli se trud svaki strpjen'jem dobiva,
 Jesuse blaženi, o vječna ljuvezni, 135
 strpjen'je daj meni u trudnoj boljezni,
 rad koje život moj ne može prijati
 tihi mir i pokoj bez boja i rati;
 za što je vajmeh moj mimo sve na sviati
 toliko trudan boj, ki ne viem izrieti, 140
 ki javi i u sni svak čas me skončava
 tolikom boljezni, koju mi zadava.

Razlike nebogu dava mi tužice,
 da mno-krat ne mogu pojmiti dušice.
 boljezniv lie tako gdi plačno tuguju, 145
 u vrieme u svako tvu milos klikuju,
 i ob dan i ob noć cvileći u suze,
 da mi si na pomoć, moj slatki Jesuse,
 sve od svieta boljezni neka ja pogrdim,
 pri tvojoj ljuvezni da se vas potyrdim. 150
 Jošte ću sluga tvoj skrušeno moliti,
 řin' da ovi trudan boj ja budem dobiti,
 boj djavlje napasti, koj me ne ohodi,
 u vječne propasti ner li me zavodi.
 K tomuj me još bljudi prislavna vlas tvoja 155
 od himbe zlieh ljudi, kojih je bez broja.

16

Tužba kralja Davida vrhu Absalona.

Absalon sinko moj, moj sinko ljuveni,
 skonča me nepokoj i nemir pakljeni,
 u suzah plovući, ćuteći gorki jad,
 prieku smrt želeći, da umrem tebe rad. 5
 A smrt je zackniela i neće luk spraviti,
 da moj duh od tiela sad bude rastaviti;
 za-č volim umrieti i živ bit ne hajju,
 ner s plačem na svieti da u tuzi dni trajju.
 Absalon sinko moj, predragi moj sinu,
 vaj ne viem što bi toj ter mi tač poginu! 10
 Jedina ljubavi, što tebe dragoga
 sa mnom smrt rastavi, reci mi rad boga;
 prieka smrt ter takoj željno me rasevieli,
 prie roka život moj da s tielom razdieli,
 da mojoj starosti ka željno uzdiše 15
 vjekušte žalosti do groba ne lipše,
 plač, tužba i žalos od plača i od duše
 po sve dni mu staros do groba da družje;
 tužeći da takoj s tobome razdiljen

skonča me nepokoj u plaču raseviljen. 20
 Za-č plačan ostaju bez tvoje ljubezni,
 ter umriet ne haju od velje boljezni.
 Vaj, tko mi prida glas i š njim plač i tužbu,
 Absalon da za vlas obisnu o dubu,
 moja ga tužica do groba sledila, 25
 i onaj mu strilica srdačce probila,
 ka oštra sulica me srce propade,
 Absalon na nica po zemlji gdi pade.
 Birajte dvorani, kušajte djevice,
 i majke izbrane i sve udovice, 30
 ter činte pravi sud, gdi može na sviati
 me srce tolik trud i žalos podnieti,
 skladaje grozni plač u veljoj nezgodi,
 gdi moj duh bridak mač obje stran prohodi.
 I vi sve gospoje sa mnome u družbu 35
 jadove sve moje dielite i tužbu,
 za-č vrieme prišlo jes sa mnome cvieliti,
 i žalos i boles na pola dieliti.
 Oh, zlate prstene tiem vrz'te sve s ruka,
 pokli je trud mene obujmil i muka; 40
 i biser i svilu pronosit ne mojite,
 u mrklom tamnilu dreselo ner stojte.
 Vojnici prida mnom i vi svi stanite,
 viteška gori dnom ter kopja svrnite;
 hrabrena s glavice još perja dvignite, 45
 i vaše konjice sve crnie(m) pokrite;
 i zlaćene štite i oružje vaše sad
 sve prahom pospite, molim vas boga rad,
 neka se da znati po svemu rusagu,
 koje kralj zlo pati, izgubiv svu snagu, 50
 crnilo ki nosi za tolik nepokoj
 i u boga smrt prosi, da skрати život svoj,
 gorčije od jada gdi vajmeh cvieleći
 duh mu se raspada od tiela dieleći,
 gdi taj plač provodi u tužbi ter takoj 55
 na on svit prohodi čemeran uzdah svoj,

i svoje suzice, koje se proliše
 od velje tužice, živ kamen probiše.
 Tiem nebo sad zovem i zemlju na moj plač,
 u suzah gdi plovem cvileći vajmeh tač, 60
 i nebo da čuti i zemlja da čuje,
 u čemer priljuti kako kralj tuguje.
 Absalon vajmeh vaj, vaj moja ljuvezni,
 mogu li na sviet saj veće bit boljezni,
 boljezan ner moja i moj plač i žalos, 65
 pokli je taj tvoja pogibla sva mladost;
 smrt tvojoj mladosti gdi život prikrati,
 a moje starosti sve u plač obrati.
 Absalon sinko moj, Absalon, Absalon,
 pokli je htíl takoj nesrećni taj zakon, 70
 da nas smrt razluči i svasma razdvoji,
 i duh moj da muči i u tužbi da stoji,
 bez tebe čemu je čemeran život moj,
 da u plaču tuguje boljezniv otac tvoj?
 Čemu je moja vlas, kraljevat u kruni, 75
 pokli taj plačan glas tužbe me napuni?
 Što li se kralj zovem, pokoli cvileći
 u suzah vas plovem, tužan duh dieleći?
 Čemu je sva služba, čemu su dvorani,
 pokli me taj tužba naliepom izrani? 80
 Čemu su polače i ostale radosti,
 pokoli kralj plače za tvojom mladosti?
 Čemu je sve blago i zlato na svieti
 i kamen'je drago, pokli je umrieti?
 Absalon ljuveni, koji htje vajmeh sud, 85
 u staros da meni ostaviš tolik trud,
 da s ranom bez lieka moj se plač umnoži,
 dokli me smrt prieka u zemlju položi;
 cvileći malo živ gdi uzdišem od jada,
 a uzdah moj boljezniv na on svit propada! 90
 Absalon srćani, pridragi sinko moj,
 ustani ustani da vidiš nepokoj,
 priljuta gdi zmiija i žalos i tuga

68 starosti] u rkp. pometnjom mladosti.

me srce izvija s korienkom iz kruga ;
 za-č svojom ljubavi brezredno smrt prieka 95
 svasma me rastavi, vajmeh mi, do vieka.
 Vaj, nu éu boljéžniv svu hvalu dat bogu,
 u zemlju pokli živ kopat se ne mogu,
 i perja ne možem ni krila sad steći,
 iz plača da možem na nebo uteći. 100
 Nu pokli ne skрати višnji bog pogled svoj,
 da u zemlju obrati čemeran život moj,
 crnilom polače pokri'te svieh strana,
 do groba da plače ma staros skončana ;
 dvorane pridrazi, ljuveno molim vas, 105
 pokli se proglasi jadovit ovi glas,
 ne tješ' me nitkore, ni mi daj razgovor,
 dočiem se satvore me suze u mramor ;
 za-č éu prie izdahnut, éuteéi tužicu,
 ner li ée prisahnut me suze na licu ; 110
 za-č mi se podoba, da cvielit ja budu
 za sinkom do groba u mucu i trudu.

17

Pjesanca Jaganjcu.

Velmi t' je nebavac smiljen na skončan'ju
 pritihi jaganjac, kad je na zaklan'ju,
 ki neće da preda, ni kaže zlu volju,
 bridak nož gdi gleda da mu njim prikolju ; 5
 smiljeno ner takoj ne bleje ni muči,
 dokli smrt život svoj od tiela razluči.
 Niti ée u plačan glas suzice roniti,
 gdi očiti vidi čas da ée krv proliti,
 rad blaga narava ner li se bez muke
 smiljeno pridava krvnika u ruke, 10
 koliko da pravi jagnjece tiho toj :
 rad božje ljubavi sahrani život moj.
 Jagnje sam bezgrešno, zlosrd'je tiem skрати,

*Pj. 17 : u rkp. pj. 24 knjige V. na listu 32. 11 jaganjece, rkp. ja-
 gnje t se.*

vaj ne moj tač priešno me grlo priklati, za-č ni sud podoban da ni će pravda toj,	15
ja ki sam bezloban, da skратиš život moj; ar vajmeh boljezniv, pravedno mogu riet, nikomu niesam kriv što živjeh na saj sviet, ni raspa ni štete ne učinih nikada, nit pitam osvete vrh tebe ja sada,	20
koji zled tuj tvoriš, da mene tač cvieliš, vaj da me umoriš i s duhom razdieliš. Ja bivši toli blag, reci mi rad boga, što si nož spravil nag na mene neboga?	25
Ovca me porodi i mlikom zadoji, pak zemlja ku plodi travica odgoji; niti se kud skitam, za toj zna pravi bog, obuču da pitam i odjeću ja nebog, za-č me je božja vlas, ka me je tač ktjela, da trpim snieg i mraz, vunicom odjela;	30
zada mi još papke, da u družieh ne prosim postole ni opanke, na volju da nosim. Još mi je hranica u travi zeleni, i bistra vodica, gdi je vir studeni;	35
ter po tom podrani, kad vidim danicu, po ravnoj poljani ja pasem travicu; travicu tuj беру za sunca po vas dan, dokoli k večeru izajde mrkli san, človečjoj naravi da malo po malo na čeljus postavi i uzdu i žvalo,	40
ter mrkli taj sanak, koji sviet kraljuje, ukroti bio danak, na posluh da mu je, i muklo sve stane, i polja i gore, dočiem se rasvane, s večera do zore.	45
Ner samo u proljetje, kada se u dubravi sam slavie u pietje pojući postavi, pojući da trudi do istočne danice, zvieren'je da budi i ostale sve ptice, da u lugu i u dubravi, aliti u polju, svaka se zvier spravi i ptica na volju,	50

po naravu svomu u polju i u gori
 (da) hvalu da onomu svakoja ki stvori.
 S večera ali pak po svu noć kad poje
 malahni taj šturak, u travici stoje,
 ki pokoj ne čuti nit vidi tih sanak, 55
 dočiem se uputi s danicom bio danak ;
 ter šturak taj mali po svojoj naravi
 stvoritelja hvali pojući i slavi ;
 s večera pak pastir ždene me u obor svoj
 po svu noć gdi je mir i rajski gdi je goj ; 60
 ter travu ku zbiram priko dne pasući,
 tuj svu noć priživam, opeta slačući,
 gdi sam ja ufano od vuka krvnika
 jagnjece čuvano oda psa stražnika,
 po svu noć ki laju i ne spe ni malo, 65
 ner mene čuvaju i stado ostalo.
 Još gojno kad leže, neće spat po svu noć,
 lupeža ner preže, hoće li krasti doć,
 u vrime najliše, kada se prvi san
 k pastirom približe, ki trude po vas dan, 70
 ter svoj dlan pripravi, kako je običaj,
 pastirom da stavi na oči sanak taj.
 Još kad sam u paši, ako spe pastiri,
 psi mi su na straži od vukov i zvieri,
 i umriet ne haju za mene tutako 75
 psi ki me čuvaju, jagnece nejako.
 A ti tu zled tvoriš, a ne viem za ki sud,
 da me prie umoriš, zadat mi smrtni trud.
 Nie togaj narava, pravo t' se govori,
 usilos od lava u pustošnoj gori, 80
 zlosrdu usilos da ne bi prikralil,
 na ljubnu umilos ner li se obratil,
 da mu se pridaju jaki no tebi sad,
 gdi očito poznaju podnieti smrtni jad.
 Vaj ne bi život moj od tiela razdielio, 85
 kad bih se toliko ja njemu primilio,
 kako se umiljen ja tebi pridah vas,

ki s duhom razdijeljen jur vidim smrtni čas ;
 a zlosrd tvoj se jad na milos (ne) obrati,
 ter nožem hoće sad me grlo priklati, 90
 desnicu tuj tvoju ter spravljaš pojmiti,
 pravednu krv moju da budeš proliti.
 Koji bi boži stvor bez velje tužice
 na ovaki razgovor ne prolio suzice,
 gdi se tač pridava u ruke krvniku, 95
 od koga poznavava prijati smrt prieku !
 Ar kamen stanovit na toli plačan glas
 pod zemlju na on svit propal bi u propas,
 da grozno procvili i tuži kamen taj 100
 u pakljenoj spili, vjekušti gdi je vaj,
 na človječi narav, ki je tvrdji, vaj meni,
 nego li biesan lav ali zmaj ognjeni.
 Jeda bi taj sila od dvora pakljena
 s tužbom plač dilila od svoga kamena,
 slišaje tuj tužbu da od suza usilos 105
 pakljenu svu družbu privede na milos,
 na toli jadovit i toli plačan glas
 da učini otvorit od zemlje strmen jaz,
 da s tužbom i jadom svi u propas padaju,
 kraljicom nepravdom ki u propas padaju (sic!), 110
 ki neće pravoga zakona obslužit !
 A nie se na koga ni cvilit ni tužit,
 za što su jur mali, slobodno mogu riet,
 pravedni ostali ki sude ovi sviet, 115
 ki vajmeh na volju sve stado nejako
 i deru i kolju u vrime u svako ;
 ter ne viem, bog pravi što trpi i pati,
 da našoj naravi zlosrd'je ne skrati,
 da od zgar višnji kram vrhu nas ne otvori.
 da pošlje živi plam vrhu nas da zgori. 120
 Ar da se sviet ovi, kako bi razlog ktio,
 opeta ponovi, vele bi blažen bio ;
 nu se grieh i zloba ponavlja svaki čas,
 rad ke se podoba da pade vrhu nas
 zlosrd'je od boga, vaj neka sud pravi 125

- pediepše svakoga, tko svoj grieh ne ostavi.
 O višnji moj bože, o slavni stvorče moj,
 nu ne viem tko može izreći tolik broj,
 izreći tolik broj, ki u zlobah dni traju
 a neće da grieh svoj i zlobu poznaju, 130
 ni sebe spoznati, ni sebe ostavit,
 da im duša zlopatori, da pridu on svit.
 Vaj, ali ne znaju, koje su tužice
 gdi doli padaju od griešnih dušice,
 kad vajmeh izgube s vesel'jem vječni raj, 135
 ki dušu ne ljube ner tielo i sviet saj,
 u zlobah ter takoj na svietu tamnomu
 provode život svoj u griehu svakomu;
 takodjer i u bludu, a za grieh ne sciene,
 koji blud na trudu vječnomu promiene, 140
 kad im se sva rados i život minuti
 obrati u žalos i u plač priljuti;
 kad im se rastavi trudan duh od tiela,
 ter se slas probavi od mnogo zlieh djela.
 O srca kamena, mramorna naravi, 145
 nepravdo bezredna, o vučja ljubavi,
 o umrli ljudi, k bogu se priklonte,
 parjajte zle čudi, pravednieh ne koljte,
 zle čudi bezredne pri sebi ne gojte,
 i krvi pravedne prolievat ne mojte. 150

18

Pjesanca lakomosti.

- Moj bože, tko bi taj, koli bih rad znati,
 u zemlji vječni vaj tko poče kopati,
 od zlata ter rude iskopa človjek taj,
 rad koga sve trude provodi vas sviet saj.
 Nu ne viem stvar drugu, o višnja ljubavi, 5
 tuj žalos i tugu da na sviet objavi,
 ner Pluton, ki stoji u tmastoj propasti,

129 *rukopis* izreći dni tvoje.

Pj. 18. : u rkp. 25. knjige V^e. na listu 33^{em}, sravni sprieda pjesmu „Plutonu“ na strani 112.

da vas sviet posvoji lakomom oblasti,
 ter posla lakomos van pakla ki gori,
 da s trudom tu žalos zemlje van otvori, 10
 neka se proglasi taj ruda s tugami,
 da se prie zajazi paklen jaz dušami.
 Lakomos ter tuj sad svak dvori i čtuje,
 ka istok i zapad i sjever kraljuje,
 i vjete ostale ki od svud puhaju, 15
 sve slave i hvale tere joj sazdaju,
 kako sve gospoji, koja se može riet
 u kruni da stoji i vlada vas saj sviet.
 I sviet je prijala ter s robjem bez broja
 pravdu je prognala pod zemlju vlas svoja; 20
 ne s mačem nit s batom pravdu je prognala,
 ner srebrom i zlatom što teče do mala;
 ter su sve države u plaču i tužbi,
 za-č pravde nie prave s razlogom u družbi.
 Jošte zlo čini toj prokleta lakomos, 25
 da je svudi rat i boj, i tužba i žalos,
 velike jadove ter svietu zadava,
 oreći gradove od mnozieh država,
 kraljeve cvieleći i mnogu gospodu,
 na robstvu mieneći vlastitu slobodu. 30
 I ki su vladali veliko gospoetvo,
 ti su sad poznali sužanstvo i robstvo,
 ter život provode u sjetnoj pečali,
 želeći slobode s kom se su rastali.
 Trudno je još vidjet, gdi lakom nepokoj 35
 omasti vas saj sviet u krvi človječjoj,
 ter vajmeh nie polja, ni briega ni gore,
 otoka ni školja, što uzdrži sve more,
 nit je grad ni selo, lakomo posil'je
 gdi nije razvelo koren'je i žil'je, 40
 kiem trudi i prudi i kojiem skončava
 svaku vrst od ljudi, što narav sazdava,
 na zdravje ter se proč nikamo ne more,
 ni ob dan ni ob noć, ni kopno ni more,
 ner se svud uzdiše, u sumnji stojeći, 45
 pri blagu najliše guse se bojeći,

i ostalih ljudi zlieh, ki deru i kolju
 putnike strana svieh po gorah i polju.
 Lakomos gospoja, Plutona ka sliedi,
 bez mira i goja ter takoj sviet vriedi, 50
 i slavna nje sila, što se zlo dobiva,
 sve doli posila, gdi Pluton pribiva.
 Još život moj trudi, i javi i u san,
 kad godi posudi toliku prijazan,
 od srebra i zlata koje se dobiva, 55
 zemaljska što plata trgovcem dobiva
 za muku i trud svoj od rude te zlate,
 rad koje nepokoj i velje zlo pate.
 Velmi ti vaj žude toj zlato kopati,
 rad koga sve trude i sve se zlo pati. 60
 I mnozi ne haju izgubit život svoj,
 očito kad znaju, da će nać zlato toj,
 najliše ki hode u Novu Indiju
 i kosti zavode u Etiopiju ;
 i prik Arabije kada se upute, 65
 grifone i zmije i zmaje priljute
 pred sobom videći, ne mogu počinut
 od straha trepteći vik da će poginut ;
 a navlaš kad zajdu u puste dubrave,
 pantere ter najdu, vukove i lave, 70
 i divje bivole, čentaure i satire,
 arpije i orle, kravosce i tire.
 I mno-krat tu vide drakune i kimere,
 i gluhe jaspide i jadne vipere.
 Još tuge razlike daju te dubrave, 75
 navlaš basiliske, pogledom ki dave,
 ciklope, gigante toli strahovite,
 divje elefante, velmi nezgromnite ;
 mrke kanibale, kojih je velik broj,
 i drobnjake male, ki s ždrali biju boj. 80
 Pristrašnie(h) obraza još njeke gledaju,
 s glavami od pasa ki reže i laju

54 prijazan *rkp.*, može biti boljezan ? 63 mjesto novu pripisano je istom ru-
 kom s kraja istočnu. 74 gluhe] *rkp.* isprva gluhne, ali je ispravljeno. 81
 pristrašnieh] *rkp.* pristrašnie 82 od pasa] *rkp.* o pasa.

- Još njeka dubrava tamo se nahodi,
 ka ljudi bez glava njeguje i plodi,
 na prseh dva oka ki strašna imaju, 85
 pustinjom s istoka ter se svud skitaju :
 i družih još mnogo, ki sunce kad sine
 potplatom od noge vrh sebe sjen čine.
 I mnozi još družu tamo se nahode,
 istočni ti luzi što goje i plode, 90
 ki mogu činit toj po svojem naravu
 pečurkom obraz svoj vas pokrit i glavu.
 Tamo su još mnozi, koje tuj govore,
 i goli i bosí, što plode te gore,
 kojim da narav svoj hrlinu još taku, 95
 na nozi na jednoj priteći zvier svaku.
 I svaku nakazan grdobnu gledaju,
 ter javi ni u san pokoja ne imaju.
 Takoj ti putuju u mucí i trudu,
 i velmi tuguju od zlata nać rudu ; 100
 trgovcem lakomos ter čini na svieti
 svu tugu i žalos vrh pleći podnieti,
 za-č s trudom putuju, čiem najdu zlato toj,
 i velmi tuguju, doniet ga na stan svoj,
 ne imavši pokoja ner s trudom poraza, 105
 ljetnji dan od znoja a zimi od mraza.
 Za-č mnoge države trudeći za svu moć
 od zimnje mećave jedva se mogu poč,
 gdi slana, snieg i mraz i sjever oholi
 vazima suncu vlas, da ništor ne topli ; 110
 samo pod sniegovi, ki tamo padaju,
 sve gore s briegovi i polja ostaju
 u krovu skrovena, da zimi ni ljeti
 nie liska zelena ni cviet'ja vidjeti.
 A mnoge države, kad ljetnji pride dan, 115
 ni dubka ni trave ne mógu dati van,
 najliše vrh lava sunaće kad stane,
 sve dubje i trava s listom se rastane,

87 družih *rkp.* druge. 91 *rkp.* svojoj naravi, ali se neslaže sa sliedećim stihom. 108 mećave] u *rkp.* kao da je pečave.

sunačce ter vruće toj zemlji prituži,
 gdi vode tekuće na pokon prisuši, 120
 sunčana toplina ter zemlju rasevieli,
 s kom vlaga i mokrina svasma se razdieli;
 ter sunce zatjeri iz vruće države
 sve ptice i zvieri u puste dubrave,
 te zvieri i ptice po gori zelenoj 125
 da ištu vodice sahranit život svoj;
 ali pak u sjeni da trudne počinu
 pri vodi studeni, prie ner li poginu.
 Takoj ti provode trgovei život svoj,
 ki daleč zahode ištući blago toj, 130
 ne imavši pokoja ner s trudom poraza.
 ljetnji dan od znoja, a zimi od mraza;
 ter sunce gorušte tako ih porazi,
 da im se obljušte od znoja obrazi,
 i zimnji još poraz velmi ih pozledi, 135
 za-č im se vas obraz i sva put poledi.
 Još vajmeh od jada u zimnoj žalosti
 mno-krat im odpada sve meso od kosti,
 u sjeverne strane kad pridu najliše,
 gdi grada i slane i sniega ne lipše, 140
 i studeñ gdi je mraz i zimi i ljeti,
 sunčana koga vlas ne može stopliti.
 I mno-krat još tamo kad budu trudni prit,
 vaj nie se jur kamo potajat ni sakrit,
 gdi s mun'jom gromove iz visin praskaju 145
 i s ognjem trieskove iz oblak padaju.
 Nu mimo sve stvari velmi se-ja bolju,
 gdi putem gusari deru ih i kolju;
 a navlaš gdi mnozi Arabi ishode,
 i nazi i bosu, ter robje toj vode 150
 u puste te strane, ter tako u tužbi
 toj robje ostane zvieren'jem u družbi,
 gorčije od jada svoj život trajujući,
 arabska taj stada pustinjom pasući,
 gdi od s jutra po vas dan i s večer do zore 155
 pokoja čas jedan prijat se ne more;
 za-č ljetnji dug danak i zimnja duga noć

- ne da im tih sanak na oči svoje doć,
slobode želeći svak čas bez pristanka,
u spilah ležeći bez pokojna sank; 160
ter ob noć i ob dan hoće duh dat bogu,
za-č veće na svoj stan vrnut se ne mogu.
Tuge su još gore, dušica gdi vene,
za-č se nač ne more vodice studene,
vodice studene ni zimi ni ljeti, 165
ni sjence zelene, ni dubka vidjeti,
gdi bi se od tužice putnik oporavio
i kaplju vodice na jezik svoj stavio.
To li gdje kraj rieke trudni se namjere.
žalosti velike sliede ih i tjere, 170
ter počnu tuj suzit od velje tužice,
za-č nie moć okusit te bistre vodice.
Ter velmi predaju, gdi tamo kraj rieke
skorupom plivaju nakazni razlike,
navlaš kukudrili, ke nie moć izrieti 175
koli su nemili i strašni vidjeti;
i zmiija krilatieh i ostale žalosti
u riek i u blatieh vidjet je za dosti,
ter nije jezera ni blata ni rieke,
gdi nije čemera od smrti od prieke. 180
O bože milostiv, koli je gorko toj
od žedje trpjjet gnjiv i smrtni nepokoj,
gdi bistru vodicu trgovci gledaju,
a od žedje dušicu pri vodi puštaju.
Tužno je još vidit, gdi mnozi poginu 185
hoteći tamo prit arabsku pržinu,
ki pamet svu stave daleče tamo zač,
sunčane dubrave u istoku tomuj nač,
sunčano gdi kolo s konjici istječe,
ter saj sviet okolo s nebesi obtječe; 190
i od svieta najdu kraj, gdi veće nije moć
po kopnu turma taj da bude dalje proč,
od svieta na koncu gdi ruka tuj maha
svakomu trgovcu ter vele da straha.
Tamo ih odluke još daleč zavode, 195
gdi zlate jabuke na dubju nahode,

u vrtu gdi stoje ljuvene sestrice
 ter zelen tuj goje od bistre vodice.
 Nu našad vrtac taj, š njim najdu i trude,
 za što ga ognjen zmaj i čuva i bljude, 200
 ter zaman postavlja sve trude i muke,
 tko se tuj odpravlja te trgat jabuke ;
 za-č ognjen zmaj prieti ter ne da, bože moj,
 - nikomu na svieti trgati voće toj.
 A mnozi u zapad sunčani zahode, 205
 gdi s tužbom velik jad i žalos nahode ;
 za-č je tuj vječna noć i vječne mrklosti,
 gdi vidjet nije moć sunčane svjetlosti,
 ner tmaste magline i tmaste oblake,
 ter polja i ravnine sve obujme pomrake. 210
 Veće su tužice, ki brode pučinu,
 gdi mnoge dušice i plavce poginu.
 A sada čini sud svaki duh na svieti,
 je li ki veći trud pod nebom na svieti,
 razmi te čemere i taj trud krvavi, 215
 pučina gdi žere mrnare i plavi,
 pomoći na sviet saj a nie moć prijati,
 da plavca na suh kraj zdrava se povrati,
 ner li ju progone vihri i valove,
 da prjedje potone sliedeći jadove, 220
 ter se sva razšije sred morske pučine,
 ali se razbije o seke i stiene.
 Ter zemlja proplače i suze nebesa,
 gdi ribe razvlače človječja telesa ;
 lakoma za-č zloba rad ke se skončaju 225
 prisudi, van groba da u mori ostaju,
 a duše ne viem kud stane se od ljudi,
 ner samo božji sud kamo ih osudi.
 A mno-krat serene pučinom gdi poju,
 sve srce njih svene, gdi izgube svies svoju: 230
 za-č mrnar ne more trpjati tuj pjesan,
 ner skače u more jak manen i biesan ;
 i takoj mrnare taj slados zatravi,

- da umriet ne mare s himbene ljubavi.
 Žalost je još veća i pećao s tugami, 235
 kada ih nesreća nadnese na kami,
 ki gvozdje poteže s potajnom naravi,
 ter plavcu razveže i na dno postavi.
 Da tko toj razbira, koji su toj trudi,
 gdi more poždira i blago i ljudi, 240
 mnim vajmeh taj človjek, tko bi mu vas sviet dao,
 ne bi se po vas viek u plavcu ukreao ;
 ner li bi daleč stao, daleče, človjek taj,
 gdi nigdar morski vao ne tiče u suh kraj.
 Nu človjek osone, da blago učini, 245
 ter mno-krat potone u morskoj pučini.
 Ne bi po pečali, ako bi prie toga
 trgovci ne znali tuj sru od boga,
 ner tolik pogibaj svaki čas videći
 neće se na sviet saj ustavit trudeći, 250
 vaj ner li obtuku vas saj svit u jata,
 zabivši svu muku pri rudi od zlata.
 A zimi i ljeti, u svakoj jur dobi,
 svieh strana po svieti prieka ih smrt znobi ;
 za-č kopno posušno i voda sva slana 255
 zlobno je i tužno a navlaš sieh dana.
 Lakomos od zlata za-č čini, moj bože,
 da se brat u brata poufat ne može ;
 za-č gdi je iman'je, svi mudri govore,
 ni u komu ufan'je prijat se ne more. 260
 Tiem druga nie toli ufan'ja ni draga,
 ki dlaku na poli ne ciepa rad blaga.
 Manje bi pečali i manji porazi,
 kad bi se ne klali i mili i drazi.
 Ner vajmeh jednaga svojtu i tudjine 265
 lakomos primaga, da ljubav pogine,
 ter ljubav jedina za tužnu lakomos
 od otea do sina svrne se u žalos.
 Jadove tko take misleći ne cvieli,
 gdi sinke od majke i otea još dieli 270

238 ter] *rkp.* pere. 246 mnokrat u *redku* a ter s blagom na *okrajku*.

lakomos tužna taj, ka zlato objavi
 i u robstvo vas sviet saj pod svoju vlas stavi.
 Toj li se podoba, koja su toj djela,
 majčina utroba rodila
 i mliekom dojila pri prseh držeći 275
 i od mlada gojila, mnogo ljet trudeći,
 da majku pridragu neharno diete toj
 odbjegne pri blagu i ostali vas rod svoj!
 O majke ljuvene, tako vam radosti,
 jesu li pakljene toj smišljat žalosti! 280
 Za što ja činim sud, tko u pakli zlopati,
 da tamo veći trud ne može poznati,
 ner narav vaša taj, ka može na svieti
 toliko plačan vaj i tužbu podnieti,
 tere vam grozni plač ne skonča svu snagu, 285
 vaša krv gdi vas tač ostavlja pri blagu.
 Tiem vajmeh rad bih znat od mila do draga,
 koja je veća rat, razmi rat od blaga,
 ko dieli i luči svaku vrst od ljudi,
 i većma toj muči, tko većma i žudi. 290
 Sad mili i dragi prociente boga rad,
 koji su porazi i ki je gorki jad
 u suhomu zlatu, koje nam vajmeh tač
 vesel'ja za platu ne dava, ner li plač. 295
 A drugi nie uzrok od zlata nać rudu,
 da ostane vas istok i zapad u trudu,
 ner sama lakomos proklete ljubavi,
 ka zlatom svu žalos na saj sviet objavi,
 i uzrok je taj dala, duboko da je sada 300
 pod zemljom ostala, i ljubav i pravda,
 te slavne kraljice, ter ni ob noć ni ob dan
 ne mogu glavice pomolit zemlje van,
 ner cvile svaki čas pod zemljom stojeći.
 u vele plačan glas suzice roneći,
 jeda bog čut bude toliko plačan glas, 305
 da od zlata sve rude proždere pakljen jaz;
 da se te zle zgode i ljubav i pravda

274 u rukopisu osta neispunjeno. 299 da] rkp. ka, ali je is prva bilo da.

i tužbe slobode i ostalih svieh jada.
 Za-č kom bi propala u pakal ruda taj,
 pravda bi vladala opeta vas sviet saj, 310
 i ljubav jedina, kom bi se odkrila,
 od otca i sina ne bi se dielila,
 ni od svoga još roda, ni od svoga plemena,
 i š njom bi sloboda svud bila blažena.
 I dubak od bora i od jele ne bi znao, 315
 što je kraj od mora, ni što je morski vao ;
 nit bi se snovali plavi ni korablje,
 ni od gvozdja kovali ni mači ni sablje,
 ni oružje ostalo, koje je zemlji svoj
 velik trud zadalo i velik nepokoj, 320
 ter su sve države, a navlaš krstjanske,
 ostale krvave od sablje poganske.
 Tiem ako bit more, o višnja ljubavi,
 s briegovi sve more jednaga sastavi,
 ter slavna tvoja vlas dopusti toj sade, 325
 sva ruda u propas da zlatom propade,
 pak da se sve gore s briegovi, bože moj,
 vrh rude obore, gđi je zlato tužno toj,
 da dokli teče sviet, vaj, do sva vrijeme
 nije čut ni vidjet od zlata sjemena ; 330
 ner neka pod nami u jazu pribiva,
 da saj sviet suzami veće se ne umiva.
 Za što nie ni pravo, lakomos da nosi
 oružje krvavo, da vas sviet njim kosi.
 A ti znaš, bože moj, koji si sva sazdal, 335
 kolik je nepokoj na svieti sad nastal ;
 kako li sviet sada lakomos, bože moj,
 kraljuje i vlada, koji je jur vas svoj,
 koji je s tugami jednaga združila,
 i svasma nogami poda se skljusila ; 340
 skljusila potplati, i još čini po vodi
 drugi sviet iskati zapadnoj gospodi,
 ter mnoge odpravi (lie s tugom u vaju)
 mrnare i plavi, da zlato kopaju,

315 *rkp.* duhak] *ispravih* u dubak. 321 krstjanske] *rkp.* poganske.

gdi mnozi ne ishode opeta na stan svoj, 345
 ner glave ohode i š njimi zlato toj.
 Moj bože prislavan, a sad ja činim sud,
 da je človek pripravan podnieti tolik trud
 rad tvoje ljubavi i vjere krstjanske,
 brodit se u plavi u strane poganske, 350
 što muči i trudi i ob noć i ob dan
 toj blago tko žudi priniet ga na svoj stan :
 ne bi mu dal platu u kamen'ju dragu,
 ni u srebru ni u zlatu, ni u dragomu blagu, 355
 za-č blago toj gine i človek jošte š njim,
 i u kratko primine jak sjenca ali dim ;
 a slavna tva plaća, ku želiš ti na dar,
 živ ju plam ne skraćá ni druga niedna stvar ;
 ter koga človejka tva milos daruje, 360
 po vas viek do vieka s tobom se raduje
 u višnjoj državi, gdi tebe, bože moj,
 angjelski dvor slavi, komu se ne zna broj.
 Nu človek svu gubi nebesku tuj platu,
 za-č tebe ne ljubi jak dragos u zlatu.
 Tiem bože, milos daj ter čini tvoja vlas, 365
 neka se ruda taj provali u propas,
 neka se taj ruda, neka se ruda taj
 u vieke do suda ne objavi na sviet saj.
 Svjetovno bogactvo za-č ko se dobiva,
 prislavno božanstvo pri njem se zabiva, 370
 tope se i duše u pakljenomu blatu,
 lakomos ke služe pri srebru i zlatu ;
 pakljeni za-č mrnar, ki duše privodi,
 toliko težku stvar ne može da brodi ;
 za-č u plav kad štiva tuj turmu bogatu, 375
 ne može da pliva po rieci i blatu,
 tegote totike ter vajmeh parun taj
 ne može prik rieke pribrodit na on kraj ;
 ner srebro i zlato i duše razlike
 ali bi u blato ali pak srid rike, 380
 neka se plavca taj brodeći ne izvrati,
 dočiem se na on kraj opeta povrati :

toj blago s dušami, vaj, ter se topi tač
u blatu s tugami, vjekušti gdi je plač.

19

Moja plavca.

Vrime jur prihodi, da s božjom ljubavi
život moj pribrodi pučinu u plavi,
u krmu vjetra ćuh dokli mi sad prši,
jeda moj trudan duh svu želju izvrši, 5
ter vjetric tihi taj i plavecu i mene
u porat na on kraj blaženi prižene,
na zdravje da sada tamo se priplavim,
minutieh svieh jada jeda se izbavim.
Za-č velik nepokoj ćutio sam i ćutim,
da prjedje, bože moj, s plavcom se uputim, 10
da gojno počinu, gdi bih rad počivat,
kad morsku pučinu ja budem priplivat.
Trudeći tiem priešim, pun truda i vaja,
da prjedje odriešim moju plav od kraja.
Za-č kom bih ovi kraj ostavil, gdi trudim, 15
mnim da bih dobil raj dobiti ki žudim.
A toj zna živi bog, svakoja ki vlada,
kolik trud ja nebog podnesoh do sada,
želeći plav moju s velikom ljuvezni
nakreat u goju, pojući u pjesni. 20
Nu misal priljuta hini me i vara,
za-č ne imam peduta, ni dobrieh mrnara,
ter sídro salpati ne mogu vajmeh sam,
ni jedra gindati aliti da kalam, 25
ne imam timuniera, timunom da vlada,
ni vješta naukiera, da u način plav sklada.
Još nie moć imati penisa, moj bože,
da trudnu štivati plavecu mi pomože,
da se plav ispravlja naredno stojeći 30
neka se ne valja, pučinu brodeći.

Pj. 19. (bes naslova): u rkp. pj. 22 knjige V. na listu 31. 5 ter rkp. tier.

Od barke paruna još nie moć imati,
 ako gdje fortuna moju plav prikrati,
 da mene parun taj i sebe pribrodi
 u barci na suh kraj, ako se zlo zgodi.

Mimo zla ostala, ka saj sviet sazdava, 35
 tužba me ne mala još vajmeh skončava;
 za-č nie moć sieh dana na službi imati
 pravedna škrivana, ni u nj se ufati,
 da prida razlog prav, da dušu sabljude, 40
 s trгови kad se plav iskreac sva bude,
 vaj neka divana, tužna i neboga,
 od faosa škrivana ne gubi razloga.

Nada sve lie tužu, za-č patrún ni mrnar
 ne haje za dušu ni mari niednu stvar, 45
 ne haje ni mari, ner s griehom pribiva,
 duhovne za-č stvari-pri blagu zabiva,
 pri blagu zabiva ter sisa do kosti
 krv, ka se dobiva s velikom gorkosti.

Trgovac i škrivan zlu dobit priklada, 50
 ki ob noć i ob dan divanu podkrada,
 divanu onuj dim, ku vajmeh svieh strana
 odrtu sad vidim oda zlieh krstjana,
 ka je prie vladala duhovna sva blaga,
 a sad je ostala i gola i naga;
 kradena i plienjena a sad je za ništa 55
 od svojieh scienjena u svoja godišta,
 ter se sad skončava, ni u goju ni u miru
 od crkovnieh glava, ke ju sad odiru,
 odiru nebogu, da naga zlopatis,
 da svoj rod pomogu plačniami dukati. 60

O višnjí moj bože, ter ne viem što rieti,
 tva pravda gdi može tolik trud podnieti!
 Ah je li toj pravo, da li sad ne cvieli
 tečen'je krvavo, ko se zaman dieli,
 potajom najliše, o višnjí stvorče moj, 65
 da željno uzdiše polača i dom tvoj,
 gdi mnozi u družbi svieta se ohaju,

da tebi na službi svoj život potraju.
 A sade, a sade, ne lipše tuj plača,
 gdi se tvoj dom krađe i tvoja polača, 70
 i vajmeh odira bez boja i rati,
 pokoja ni mira da nie moć imati.
 Sinovi svi pravi ter velmi tuguju,
 gdi krušac krvavi tudjini blaguju ;
 živući svaki duh ter što sad ne evieli, 75
 sinovi gdi tvoj kruh tudjiem se razdieli ;
 a ki se radjaju i u redu njegovu,
 taj krušac stradaju i velmi tuguju,
 i trudni i plaćni, vaj, gdi se bog moli,
 i žedni i laćni, odrti i goli, 80
 trpeći tolik trud ; a ne viem, moj bože,
 tvoj vajmeh pravi sud gdi trpjet toj može,
 ter nećeš poslati s nebesa krvav mač,
 da bude poklati svieh, koji griěše tać,
 ni tvoju prisvetu desnicu prostrieti, 85
 tuj žilu prokletu da bude podrieti,
 neka se do traga pogubi taj žila,
 ka u dom od vraga dušice posila ;
 sirote nejake neka se izbave
 od tužbe od take, gdi s plaćem borave. 90
 Nu ako je, što ću riet, pravedno rećen'je,
 da ne gre na on sviet nepravo tećen'je,
 hotil bih znat sada, o višnji bože moj,
 kamo gre i pada stećen'je krivo toj ?
 Za što se meni mni i tako sudim ja, 95
 da u ponor pakljeni, pod zemljom koji zja,
 vuće ga sto vraga u pakal ki gori
 s pjenezom jednaga, tko takuj zled tvori,
 i stoka ostala, što mu pak ostane,
 teće mu do mala kako vlas kad plane. 100
 I mimo sve ino ki tako sagrieše,
 stoto im kolino višnji bog pediepše.
 Tiem recte za ljubav, čemu se nadate,
 crkovnu koji plav lupeški vladate ?

71 vajmeh] *rkp.* namieh. 76 može biti sinov gdi tvojih.

- gdi je pravda, gdi je razlog, ali ste sebe van, 105
 gdi je duša, gdi je bog i gdi je sudnji dan?
 Ako vi scienite da ćete umrieti,
 što takoj plienite boži stan na svieti?
 Neće li plačni vaj skoro prit i on čas,
 kad vam će rasap taj vrh glave pasti vas? 110
 Koliko za sada, ovoj vam dosta bud',
 zs-č ne viem od jada pobrajat tolik trud.
 Lie ki ste u tomu, tuj zlobu parjajte,
 a pismu ovomu zabave ne dajte;
 za-č krivcem govorim, koji su uzrok vas 115
 a prave ne tvorim, da im se vazme čas.
 Nu molim ja boga, jedá se kad zgodi,
 od raspa od toga da svoj dom slobodi.
 Ovdi ja prikratih te tužbe priljute
 i opet se povratih na pjesni minute. 120
 Nu pokli nie moći odmjene imati,
 s božjom ću pomoći sam sidro salpati,
 i odriešit gumine i ostalo sve spravit,
 sam morske pučine da budem priplavit. 125
 Nu tebe Jesuse klikuju za svu moć,
 moleći u suze da mi si na pomoć.
 Čin' tvoja da ljubav nigdir me ne ostavi,
 dočiem se moja plav na on kraj priplavi;
 ter ako milos nač pri tebi ja mogu, 130
 ne daj mi s plavcom zač stran puta nebogu,
 u trudno toj more ne daj mi tamo prit,
 gdi duh moj ne more bez tebe shranjen bit,
 meu seke i školje i strašne valove,
 gdi su sve nevolje i smrtni jadove.
 Za-č tko tuj zahodi, ni ob noć ni ob dan 135
 opeta ne ishodi iz toga mora van,
 za-č se tuj razbije o toli tužan kraj,
 gdi opeta ne isplije, opeta na sviet saj.
 Nu ako je i muka toj velje more proć, 140
 lie moja odluka na manje neće doć
 sliediti, što želi srdačce i duh moj,
 da se pak veseli, kad najde mir i goj.
 Za-č ako pripliti na zdravje ja budu,

- neće moj trud biti ni muka zaludu ;
 ar veće darove višnji mu bog spravlja, 145
 tko gorče jadove strpeno probavlja :
 i taj će krunjen bit u svakoj jur dobi,
 tko bude k čelu prit, kako se podobi.
 Početak ar da tko prie svrhe prikrati,
 nie slično nikako da mu se trud plati ; 150
 za-č mudri govore : nie koris ni dika
 platu vré u more ner ludos velika.
 Ali pak na svieti vidjet je ludo još,
 sve zviere odrieti a u repu slomit nož ;
 i togaj bog većma dariva i plaća, 155
 nazada tko plećma putem se ne obraća,
 kako no taj žena, za pogled oholi
 koja bi stvorena u grumen od soli,
 koja se nazada obazre u nečas
 i za grieh pet grada propade u propas. 160
 A za toj, a za toj, pokoli ugrieših,
 Jesuse slatki moj, ter plavcu odrieših,
 i otvorih jedra sva, da sada i vazda
 jedina milos tva krmi me i vlada ;
 ter čini, da sada ja stečem tolik dar, 165
 vas da se nazada ne svrnu nikadar,
 ni k desnoj ni k lievoj, ner s tvojom ljubavi
 čin' sliedit život moj do konca drum pravi.
 Još te ću moliti, Jesuse jedini,
 ne daj me pokriti tmastojzi mrklini, 170
 mrkline ni mraka ne daj mi vidjeti,
 ni tmasta oblaka, čiem budu pripliti ;
 ner nebo sve jasno čin' da sad nahodim,
 da časno i lasno pučinu pribrodim,
 da moja sva jedra bez plahe fortune 175
 tihim se iz vedra vjetricom napune.
 Čin' da se još plata od vihar još skrati,
 moja plav krcata neka se ne izvrat ;
 za-č ako bez tebe, Jesuse prisveti,
 ja budem vrh sebe sva jedra vazeti, 180
 ja s plavcom nikako neću se shraniti,
 ner se ću tutako dno mora staniti.

Jošte ću moliti, kako sve tvoj sluga,
 ne daj se proliti valovom od juga,
 da mi jug ne smeta, o višnja ljubavi, 185
 sva jedra napeta i timun od plavi;
 od juga za-č naglos mogla bi u mao čas
 svrnut mi svu rados u vele plačan glas.
 Za-č da se prigodi taj žalos žestoka,
 gdi se duh moj brodi prik mora široka. 190
 moglo bi razdrieti sva jedra u peče,
 i mene zanieti k neznancem daleče,
 ali mi skršiti arbule i otiemne,
 ali plav razšiti i razbit o stiene;
 ter bih ja bez tebe, Jesuse priblažen, 195
 i plaveu i sebe izgubil poražen.
 Za toj te ja molju, Jesuse moj prisvet,
 čuvaj mi na volju i plaveu i trinket
 i jedra ostala, o vječna ljubavi,
 velika i mala, ka nosim u plavi, 200
 gumine i čela, Jesuse prislavan,
 tanka i debela, shranit mi bud spravan;
 sartije sve moje do najmanje uze,
 potrjebno kako je, ti vlada' Jesuse,
 nada sve ankore čuvaj mi za ljubav, 205
 bez kieh se ne more sahranit niedna plav.
 Čuvaj ju od miline morskoga sapluna,
 gdi trudna plav gine, kada dme fortuna;
 čin' mi još tvoja vlas i velja tva ljubav,
 svaki hip i svak čas busulo da je uprav, 210
 po zviezdi nebeskoj, ka ne ima zapada,
 da s plavcom život moj krmi se i vlada;
 za-č sama zviezda taj meu sviemi zviedzami
 timuni vas sviet saj i nebo nad nami,
 angjelski koju dvor i slavi i čtuje 215
 i človjek, božji stvor, na pomoć klikuje.
 Za-č milos ne brani, ner milos sazdava,
 da togaj sahrani, koj joj se pridava;
 i u vrieme u svako, ufan'je tko ima,

ljuveno i slatko u kril ga svoj prima. 220
 Često se još zgodi, da mrnar tonući
 smrti se slobodi, nje ime zovući.

20

Prava mudrost.

Tko se sam spoznava, dobiva i sudi,
 jači je od lava i tvrdji svieh ljudi ;
 za što je razum taj razumna čovjeka,
 komu se na sviet saj ne najde prilika,
 i nitkor na svieti ne može nikadar 5
 tuj kripos scieniti i toli slavan dar.
 Sve zlato i blago, za-č mudri govore,
 i kamen'je drago platit ga ne more ;
 sve oružne vojnike za-č s kopji i mači
 pješce i konjike nag pleše i tlači, 10
 i kralje i care još kuda prohodi
 ne scieni ništare pri svojoj slobodi.
 I niedno gospoctvo i od svieta sve slave
 tuj kripos u robstvo ne mogu da stave,
 ni muke ni truda ni ćuti ni čuje, 15
 ni človjeka huda kud godi putuje ;
 još gusar od gore samomu u lugu
 zadat mu ne more ni žalos ni tugu.
 Človjeka za-č naga ne može na svieti 20
 u gori bez blaga ni gusa odrieti ;
 za-č človjek taj slavan u tieli čim žive,
 vazda je pripravan stlačit sve protive.
 U robstvu okovan taj človjek još da je,
 scieni se slobodan i taj trud ne haje ;
 ner li se sviem svietom još ruga svoja vlas, 25
 kako gnjiliem cvietom, kada je satren vas.
 Nit more prognan bit iz doma svoga van,
 ni blago izgubit koje je sve zaman.
 Za-č tko je kripostan, pravo vam govoru,
 vas sviet je tomuj stan, jak ribam u moru ; 30

Pj. 20. (bez naslova) : u rkp. pj. 20 knjige IV. na listu 16.

od protiv oda svieh štiti se još plećma,
 i čini rug i smieh lie od srjeće najvećma.
 ka blago bezumniem dariva zaludu,
 a jade razumniem da živu u trudu; 35
 sve blago pokloni bezumnom ludosti,
 a vriedne progoni bez niedne milosti.
 Sva svoja pri sebi, kud hodi, svud nosi,
 i od boga na nebi ini dar ne prosi,
 i drugo nije rad, da ima na svieta, 40
 ner samo žedju i glad da može podnieti.
 I tašta sva hvala pri njem je za ništa,
 jak grumen od kala i slama od strništa.
 Ni dvorbe ni službe od dvoran ne želi,
 ni svjetovne družbe, da se š njom veseli; 45
 svjetovna za-č služba i od svieta vesel'je
 nie drugo ner tužba i plačno dresel'je.
 Ner sledi mir i goj, splsavši sve blude,
 s blaženstvom da duh svoj zle smrti sabljude;
 pri šebi takoj sam ter gojno počiva, 50
 i otvoren višnji kram nad sobom priživa.
 Nebeske krieposti ter vidi očima
 i druge svjetlosti, ke saj sviet ne ima.
 U donjoj tamnosti još vidi i čuje
 pakljene žalosti, gdje se viek tuguje; 55
 gdi vajmeh ostaju u plaču i tužbi,
 ki s griehom dni traju na svjetovnoj službi.
 Ter kom je pokojan ter za sviet ne mari,
 vidjet je dostojan pričudne te stvari.
 Još zemlja što daje, svieh dubja i trava 60
 sve vrste poznaje koga su narava,
 po kopnu i vodi živinu još svaku,
 ka plove i hodi, razbira po tanku;
 krilate najliše ke pješe nogami,
 pak perje podviže da lete nad nami, 65
 Nebeske visine, i polja i gore,
 i morske dubine izmjerit još more.
 Još umom dohita i tiče po tanku
 okoliš od svieta, kolik je na dlaku.
 I suncu zna istok i kudi zapada,

- vrjemenu svemu rok po kom se rasklada, 70
 koji viek vrjemenit i sada i vazda
 zemaljski ovi svit timuni i vlada.
 Još čudno, bože moj, razmišlja u sebi,
 gdi mnoziem zvezdam broj poznavava na nebi;
 mnoziem broj poznavava i ke su svjetlosti, 75
 koga li narava, koje li krieposti;
 i svojiem imenom još mnogo može riet,
 kieh kolo s vrjemenom obtječe vas saj sviet.
 I njeke ostale temeljne razlike,
 ke se vide male, ma nu su velike, 80
 u hipu u svomu ke vidjet može svak,
 na nebu osnomu, kad pride noćni mrak.
 I njegov još razum spametno dohita,
 gdi je suncu pravi drum i ostalih planita,
 u dvanaes skalina ki hitro rastavi 85
 dvanaeste živina za biljeg ter stavi.
 Sunčana usilos gdi s desna i s lieva
 ostale u svjetlos planete odieva,
 mjesecu još punu mrklinu osudi 90
 na glavi drakunu aliti na kudi;
 od zemlje ter sjenca, bez zrake sunčane,
 učini mjeseca da u tmasti ostane.
 Još mjesec kada se sunačcem sastaje,
 vidjeti ne da se, ner skroven ostaje, 95
 ter veće ne svieti, ni svietao ni jasan,
 nit se da vidjeti ner deri treći dan.
 Od zrake sunčane nu kad se odieli,
 vas svietao ostane i tmastu noć dieli,
 dvanaes krat ter takoj u krovu ostaje,
 neka se pomrak svoj po svieti poznaje. 100
 Vrh čuda vrhu svieh još čudo priživa,
 sred voda sred slanieh gdi zemlja počiva,
 počiva u vodi, ter mnozi govore,
 da zemlja nadhodi visinom toj more;
 a voda od mora neće se proliti, 105
 ni vrhe od gora ni polja pokriti.
 Za-č hotje prislavan vladalac nebeski,
 da stoji vode van ovi sviet zemaljski,

ter vodi nikadar ne da se proliti, da živa svaka stvar može duh pojmiti.	110
I zemlja još takoj vode van ostaje. živini da svakoj hranicu sazda je.	
Tko li još čudesa pričudna može riet, gdi u sebi nebesa uzdrže vas saj sviet, ter zemljom sve vode, jošte zduh i oganj.	115
leteći obhode i ob noć i ob dan, s istoka k zapadu, (s) zapada u istok, vrte se u skladu, s načinom sliede rok. skladaje rok pravi, okolo ter takoj protivnom naravi provode potiek svoj.	120
Taj človjek razuman još ne ima pokoja ni javi ni u san, kušaje svies svoja, gdi sila ognjena toliko naredno i kripas ognjena druguju za jedno,	125
od ognja toplina ter ne da vodi van ni od vode mrzlina ne gasi oganj taj.	
Još teško i lahko, suhoća i vlaga, u vrieme u svako skladaju jednaga ; ter slavni moj bože, nie se moć ne čudit, da človjek sam može tuj tanač iskusit,	130
komu je svies dana, zajti tom dubinom, gdi je studen smiešana jednaga s vrućinom.	
I ako svaka jes protivne naravi , stiska ih tieskan vez vjekušte ljubavi, gdi narav tuj svoju njeguju i goje,	135
u miru i u goju združeni ter stoje. Tiem taj vez nitkore i skladno skladan'je razvezat ne more, ner samo skončan'je s kriepostju od smrti i odlukom s nebesa, ka može satrti človječja telesa.	140
I stvari ostale sve mogu lipsati, koje su nastale i ke će nastati, i sve se skončaje, ner bože priblažen tvoja rieč ostaje po vas viek i amen, kobj se godišta ni ljeta ne znaju,	145

120 *rkp.* potieh. 126 mrzlina] *rk.* toplina. 130 *rkp.* tanac. 135 *rkp.* njeguje.

pri kojoj za ništa sve stvari ostaju.
 Spametan dake taj, ki sebe spoznava,
 od svega na sviet saj razloge pridava.
 Napokon svoj razum poznavava po sebi
 po zemlji zmijam drum i pticam po nebi, 150
 aliti od plavi pučinu brodeći,
 poznavava drum pravi vrh sebe stojeći.
 Tiem tko se spoznaje i sebe dobiva,
 taj blažen ostaje i s bogom pribiva.
 Tomuj se može reć, da je človjek taj pravi, 155
 ki može milos steć pri božjoj ljubavi.
 Tomuj se može riet, da je s bogom u družbi,
 da mu je vas saj sviet podložen na službi,
 komu je dano zgor s naredbom od boga
 kraljevat svaki stvor i sebe samoga. 160
 Dim tomu človjeku, ki pamet svu stavi
 razmišljat smrt priku, kakve je naravi,
 i čim nas put plaća, kada nas dobude,
 koja nam obraća svu rados u trude, 165
 kada nas dobiva, ter vajmeh na pokon
 s tužbom nam dariva vječni plač za poklon,
 da naša duša tač njeguje i družu
 s jadovi grozni plač, s jadovi da tuži.
 Kad li se dobude, spoznavši sebe sam,
 plata mu pak bude. gđi je gori višnji kram, 170
 u višnjoj polači, u vječnjoj ljuvezni,
 gđi spleše i stlači sve od svieta boljezni;
 gđi svoj duh sahrani u višnjem kraljevstvu,
 gđi stoje izbrani u vječnom blaženstvu.
 A kamo tolik dar, na svieti ki uživa, 175
 gđi se sam gospodar od sebe naziva!
 Za-č ga bog daruje, da sviesti človjek taj
 sam sebe kraljuje i stlači vas sviet saj.
 Človjече od kala, tiem svak čas razbiraj,
 koja je pohvala, stlačiti vas sviet saj; 180
 koli je dar slavan, koli je krasno toj,
 kad je duh pripravan da s tielom bije boj;
 ter takoj ter takoj i veže i puti
 s razlogom narav svoj, kada rat očuti.

Nu kripos tuj mali u sebi spoznaju, 185
 s taštinom u hvali ki svoje dni traju,
 ter mislit, sviete moj, tuga je priljuta,
 bezunnieh kolik broj zavodiš stran puta,
 ki veznu na priešu u tvoju tužnu slas, 190
 jak ptica u mrježu ka je tanja ner li vlas,
 s lienosti u bludu lotarstvo dvoreći,
 jak prasci u želudu trbuhe gojeći,
 kojim je bog trbuh, ter siti ništore
 s blaženstvom trudan duh shraniti ne mare ;
 za što su njih djela protiva razlogu, 195
 ter crna od biela razlučit ne mogu,
 kako sve sliapa stvar, bez vida ka trudi,
 kolure ter nigdar ne može da sudi.
 Ter kako bez oči ne mogu na svieti
 ni sunca s istoči ni neba vidjeti, 200
 noć i dan ter tako u vječnoj mrklosti
 provode jednako, bez božje svitlosti.

Čudno prikazanje.

Lie pamet i um moj k meni se povrati
 ter tužni nepokoj menie se prikрати,
 ter spravih svies moju (ter) spravih sebe sam
 nač onu gospoju, ka vlada višnji kram,
 i kopno i more, bez ke se na sviet saj 5
 shraniti ne more človječji narav taj.
 Tiem da mi feče sad : sluga ćeš biti moj,
 zabil bih plačni jad i gorki nepokoj ;
 zabil bih svu tužbu, ka me prie posvoji,
 davši se na službu toj slavnoj gospoji. 10
 I da me nje pogled pogleda i dika,
 zabil bih prjednju zled i ranu bez lieka,
 i ovi jadan stril od gorke ljubavi,
 kojim mi u sto dil srdačce rastavi,
 ki mi drum zaprieči nasliedit tuj liepos, 15
 kojom se sviet diči za ljubav i milos,
 jak jednom od zvezda najsvjetljom na nebi,
 gdje rajska nje gizda slavi se po sebi.
 Za-č veće nie druge slavnije prilike,
 gospoje ni sluge, lieposti ni dike ; 20
 i ona je samo taj, ka može svu žalos
 i svaki plačni vaj svrnuti u rados.
 I nje je smiljen'je krieposno vrhu svieh
 ter grozno cvilen'je obraća sve u smieh.
 Kupido kad zgleda još slavni nje obraz, 25

Pj. 1 (u rukopisu bez naslova) : u rkp. 2 knjige IV. na listu 3. Ovoj pjesmi nema početka, koji bješe na predjašnjem istrgnutom listu. Na koncu pjesme pominje se, da je imala 350 stihova. 8 plačni rkp. uigni.

vas trepti i preda i stine kako mrzaz,
 i trkač i luk svoj još krije strielami,
 ter neće biti boj planinom s vilami.
 Vaj nu se prigodi mojojzi mladosti, 30
 u tužni nezgodi od plačne žalosti,
 budući dan njeki u podne pod gorom
 stiže me trudni san u sjenci pod borom ;
 u sjenci zeleni (proljetje nu bješe)
 bistri vir vodeni pod bočkom gdi vrieše 35
 iz biela mramora, kako eklo ki sjaše,
 kojim se sva gora s dubravom slavljaše,
 ki svojom sladosti minuje slatki med,
 i ljetnjom hladnosti (n)adtječe zimnji led.
 A kamo slados taj, ku čujah po gori, 40
 jak da se višnji raj vrh mene otvori!
 Gdje ptice razlike svieh strana žubere,
 od slasti tolike da se duh podere,
 i srce u krugu za ljubav i rados,
 slišaje po lugu od ptica tuj slados. 45
 A kamo razlik cviet gdje miris ishodi,
 da srce na (on) sviet od slasti zahodi!
 Meju sve sladosti i dobro ostalo
 oćutih s radosti vesel'je ne malo,
 danica i zora gdi bil dan vodjaše, 50
 a slavie vrh bora nada mnom pojaše,
 i u pjesni mnjah, veli: ostavi nepokoj,
 što srce tve želi skoro ćeš imat toj.
 Blizu je tebe, znaj, prislavna gospoja,
 da t' skрати svaki vaj i ostala zla tvoja. 55
 I u sanak moj speći pri vodi studeni,
 što željah želeći, zgodil se toj meni.
 Zgodil se meni toj s velikom ljubavi,
 gospoja svieh gospoj da mi se objavi,
 s tolikom svjetlosti, ku nigdar na svieti
 mojojzi slabosti ni dano izrieti. 60
 Kad sinu nje svitlos, mnjah, da će u čas taj
 ognjena usilos porazit vas sviet saj,
 taj svjetlos tolik strah ter meni vaj zada,
 jak da ću vas u prah sprazit se od jada.

Nu kom se povrati u mene svies moja, 65
 vas moj trud prikrati prislavna gospoja,
 i rekoh : gospoje molim te nebog ja
 za lice toj tvoje, iz koga sunce sja,
 reci mi boga rad, ako se može riet,
 jes' li ti prišla sad s nebesa na saj sviet, 70
 prislavna gospoje, da moj plač prikratiš
 i tužbe sve moje da u rados obratiš ?
 da moje dresel'je i moj plač priljuti
 u rajsko vesel'je bude se svrnuti ?
 da se tač izbavim i plača i tužbe, 75
 kad čemer probavim od ljuvene službe ?
 i da se slobodim od uze ljuvene,
 s kom tužbu provodim i trude pakljene ?
 Gospoja ako s' taj, molim te rad boga,
 objav se a ne taj od mene neboga. 80
 Jesi li ista ti, tko ti se pridaje,
 da mu mož skratiti sve trude i vaje ?
 Za-č ti ću pridati i tielo i dušu,
 da se moj plač skrati, da veće ne tužu.
 Toj li si ka druga od družbe ljuvene 85
 sablazan od luga, od gore zelene,
 molim te boga rad, uresu gizdavi,
 parja' me vajmeh sad, vrni se k dubravi,
 ljuvenom prijazni ni sada ni po tom
 veće me ne blazni tom rajskom ljepotom. 90
 Za-č mojoj mladosti od ljuvene rane
 vjekušte žalosti znaj da su zadane,
 ter tužbe minute i muke ostale
 od striele priljute jur me su skončale.
 Za taj trud ljuveni, tiem se sad riet more, 95
 tužan duh u meni da jedva kopore. —
 A ona : sinko moj, parjaj plač i tužbu,
 ako ćeš život svoj dat meni na službu.
 Ja ću sad prijati pod moj stieg tvu mlados,
 da se tvoj plač skrati i tužba i žalos. 100
 Ja ti ću kazat put i od višnjieh drum pravi,
 po kom ćeš prit u skut od višnje ljubavi.
 Najti ćeš po meni nebeski dvor i kram,

- gdi stoje blaženi, gdi želiš priti sam ;
 gdi je višnja polača s goruštom svjetlosti, 105
 (gdi nie) tužbe i plača, gdje nije mrklosti.
 Od svieta sva zaman ljubav se porodi,
 jaki no kratak san ki u mao čas prohodi :
 (ja) nisam vila taj od ljuvene družbe,
 da dielim plačni vaj mladosti za službe. 110
 Tiem misal ostavi od himbe ljuvene
 ter pamet svu spravi, da sliediš ti mene. —
 Gospoja rekši toj s velikom ljubavi,
 tudjer se sanak moj sa mnome rastavi ;
 i kad se probudih i sankom razabrah, 115
 vesel'je oćutih, očito za-č poznah,
 da nie stvar himbena od gorske naravi,
 ner dieva blažena ka može da shrani
 onogaj ćlovjeka, koga trud skončava
 od rane bez lieka, ter se njoj pridava. 120
 Tiem rekoh : nie zaman, vaj meni vaj meni,
 stignul me ovi san u ovoj zeleni.
 Prišla je rieħ sada gospoja svieh gospoj,
 slobodit od jada ćemeran život moj,
 da moj vez rastavi, ki mi duħ skončava, 125
 od tužne ljubavi koju sviet sazdava.
 A za toj, a za toj, učinih odluke
 i tielo i duħ moj pridat joj u ruke,
 neka me do groba, kako se pristoji,
 za sužnja i roba na volju posvoji, 130
 pokli se prigodi da trudna vaj mene
 od plača slobodi i od tužbe pakljene.
 Za-č kom se pridah njoj, bit joj rob i sluga,
 tutako život moj slobodih svieh tuga ;
 ter što bjeh (prie dresel) pun svake žalosti 135
 najдох se vas vesel, nadieljen radosti.
 A za toj ljuveni, mladosti gizdava,
 vjerujte vi meni, da druga nie trava
 ni bil'je na svieti, pri kom je kripos taj,
 kad striela zlaćena zada mi tolik vaj, 140

Poslije stiha 140 pripisano je na okrajku 6—8 stihova, koji se ne mogu pročitati.

- kad mojoj mladosti trudan duh rasevieli,
 s velikom radosti koju mi nadieli;
 kad voljah umrieti, nego li biti živ,
 ne moguć podnieti i trpjet tolik gnjev.
 A sada a sada, meni se prigodi, 145
 da mene svieh jada taj dieva slobodi.
 Vazda ću tiem zvati tuj slavnu gospoju,
 kad budem u rati s ljubavi i u boju,
 da slavna svoja moć i uzimnožna svoja vlas
 bude mi na pomoć svaki hip i svak čas, 150
 da mrtva i živa bude me shraniti
 i oda svieh protiva do groba braniti.
 Da ju hvalim i slavim i sada i po tom,
 dokle se rastavim ja s trudnim životom ;
 podobna za što je svoj hvali i slavi, 155
 nada sve gospoje u višnjoj državi
 i ovdi na sviati, od kojieh tolik broj
 ne može izrieti u glavi jezik moj ;
 za-č ju bog uresi nad sviemi zviezdami,
 da vlada nebesi i svetom i nami. 160

2

Pjesanca na smrt sestree.

- Tužan je razgovor i plačni nepokoj
 vidjeti suh javor u gori zelenoj,
 meju dubja ostala kod bistra kladenca,
 gdi se je rastala š njim svoja zelenca,
 ter se tač vidi suh : tiem tko tuj putuje 5
 živući svaki duh od jada tuguje,
 gdi od njega nie sjeni, ter kako da tuži
 medju svom zeleni gdi se sam prisuši,
 kod bistre vodice, ter zimi i ljeti
 vaj niedne ptičice nie na njem vidjeti, 10
 a navlaš slavica, da zorom biljiše,
 ner sama grlica ka željno uzdiše

I stihovi 153—154 pripisani su na okrajku.

Pj. 2. (u rkp. samo s naslovom pjesanca): u rkp. pj. 1. knjige IV.

vrh suhe granice, gdi gorče od jada s ljuvene tužice plačni glas uklada.	
Vaj slavni bože moj, gdi tužbe fazbira ter ljuven nepokoj srce joj podira.	15
Žalost je s tugami, gdi plačno popieva, suh javor suzami ter plačno polieva.	
A ne viem javor taj gdje može trpjeti toliko plačan vaj ter neće proctiti, za tužbu priljutu da bude prijati zelencu minutu, ku mu čes prikrati, neka se odieva minutom zeleni, gdi suze prolieva taj ptica po sve dni ;	20
i cvietak da se svoj opeta objavi zrcalo da je toj človječjoj naravi, vjekušte spomene da ostanu na svieti od tužbe ljuvene, ke nie moć izrieti.	25
Neka se poznavaj i u gori vajmeh tač, koga je narava od ptice grozni plač, što li su žalosti i kako taj suzi, minute radosti tko stradja u tuzi ; onomuj najliše, tko suze roneći jadovno uzdiše dragu stvar želeći.	30
Za-č ja mnim, moj bože, (ako se može reć), suh javor da može pri tebi milos steć, da mu da tvoja vlas da može na svieti toliko plačan glas od ptice izrieti :	35
vapil bi dan i noć, jadovno tužeći, iz glasa za svu moć boljezan družeci !	40
Rekal bi u gori skladaje tolik vaj : što me bog satvori i sazda na svit saj, tolike da tužbe u gori sad stoje, grlica bez družbe cvieleći gdi poje ;	45
rekal bi, za ki sud o tužna dubravo objavi tolik trud ? takoj li bi pravo, da vajmeh u tebi, gorčije od jada, grlica po sebi plačan glas uklada ? rekal bi javor još : rad plačne grlice, dubravo kako mož trpjet te tužice, slišaje grlicu, boljezan ku vlada	50

ter pojmit dušicu ne može od jada,
 cvieleći za drugom jadovno na svieti,
 da s plačem i s tugom bude tač umrieti.
 Rekal bi još javor : vaj rad bih ja znati, 55
 što kremen i mramor neće se rastati
 od jada na poli, o višnji bože moj,
 jadovno gdi toli provodi život svoj
 grlica sred luga, u gorkoj tužici,
 po sebi bez druga na suhoj granici; 60
 još kada uzdahne od želje ljuvene,
 što vajmeh ne sahne lis trave zelene ?
 što gora listak svoj ne svrne na nica,
 grlici pritužnoj gdi vriedi ranica,
 priljuta taj striela od tužne ljubavi 65
 svoj život od tiela da prjedje rastavi.
 Rekal bi javor taj, da može govorit :
 može li na svit saj veći trud bog stvorit,
 ni veću boljezan ni čemer priljuti,
 što javi i u san grlica taj ćuti, 70
 kad ju smrt razluči od vernoga druga,
 ter trudi ter muči svoj tužbi da je sluga.
 Rekal bi još javor, kada bi govoril,
 je li gdi plačan stvor višnji bog satvoril,
 ki može na sviti gorčiju tužicu 75
 na sebi podnieti, ner tužnu grlicu,
 ka sebe u trudu skončava cvieleći,
 nesrjeću prihudu s boljezni sliedeći ;
 gora i zagorje ter se tuj snebiva
 i jel'je i borje, gdi plačno pripieva, 80
 pojući ter pravi : zaman se veselim,
 u pustoj dubravi, gdi prieku smrt želim,
 kunući hip i čas, u ki me rastavi
 nesreće hude vlas od verne ljubavi
 ter sam ja ostala jaoh sama bez druga, 85
 za koga bih dala sve srce iz kruga,
 i tielo i dušu i k tomuj vas saj sviet,
 da ga opet sadružu, ako se može riet.
 Nu je rana bez lieka, prišlo je tužiti,
 za-č ga opet do vieka ne mogu združiti, 90

ni š njim se sastati, da vajmeh do groba
 moj život zlopati, kako se podoba,
 jak tko je na službi s nesrećom sastavljen,
 u plaču i u tužbi z draziemi rastavljen,
 kako ja neboga bez druga ostala, 95
 ka niesam prie toga niednu zled poznala.
 Tiem se éu grlica do groba ja zvati
 tužna udovica i sve dni plakati,
 od tuge i jada neka se u gori
 živ kamen raspada i u rasap rastvori, 100
 neka se u gori jadovno cvileći
 me tielo rastvori s duhom se dieleći,
 da tužba i plač taj u pustoj dubravi
 veće se na sviet saj od mene ne objavi,
 od mene grlice kojoj čes obrati 105
 svu rados na nice da život moj skрати.
 Još suhi javor taj, da može govorit,
 zbrajal bi plačan vaj i čemer jadovit;
 rekal bi: vaj meni, o goro zelena,
 nemir je pakljeni ranica ljuvena, 110
 žalost je i tuga i smrtni nepokoj,
 grlica bez druga gdi traje život svoj;
 u suze priljute gdi od tužbe i od vaja
 radosti minute u gori pobraja,
 od tuge i jada ter će prie poginut, 115
 ner li će nikada cvieleći počinut.
 Svjedok su suzice, ke roni svaki čas
 s ljuvene tužice u toli plačan glas,
 ter muči ter trudi, na pokon ter takoj
 sama se prisudi pobrajat život svoj, 120
 po sebi da traje svoj život bez druga,
 i veće ne haje ljubavi bit sluga;
 ter zimi ni ljeti ni u druga vrijeme
 nie je moć vidjeti vrh dubka zelena,
 vrh suhe granice ner plačna pribiva 125
 do smrti tužice gdi s jadom priživa.
 Vrh svega vrh toga neće se napiti
 kladenca bistroga, vaj, da se nasiti,
 bistri vir ner smuti od vode studene,

- svršeno da ćuti jadove ljuvene ; 130
 ter je plač s tugami vidjeti tuj pticu,
 na pola suzami gdi mieša vodicu,
 od jada i od tuge pak žalos sliedeći
 dubrave i luge oblieta cvieleći.
- Ter nije dubak suh ni zelen u gori, 135
 čiem se svoj trudan duh leteći umori,
 što neće obtući, po lugu i dubravi
 dragoga ištući, s kiem ju čes rastavi.
- Nu kom ga ne najde ter ga tač izgubi, 140
 plač tužbu i jade toprva obljudi,
 ter tužno svaki čas od tužbe ljuvene
 ponavlja plačan glas, travica da vene.
- Čudo t' je moj bože jaoh od te grlice, 145
 gdi trpit ne može ljuvene strelice,
 u tužbi ter takoj rad velje ljubavi
 na pokon život svoj cvieleći rastavi.
- Za toj ću bože zvat uzmožnu tvu kripos,
 da meni bude dat tuj ljubav i milos,
 da meni vaj sade ljuveno i milo 150
 taj ptica upade cvieleći u krilo,
 neka bi vidjela moj čemer s naliepi,
 ki meni iz tiela sve srce koriepi
 rad truda žestoka, ki me tač rasevieli,
 da moj duh prie roka s tielom se razdieli,
 plačući sestricu ku mi smrt povriedi, 155
 do groba tužicu da život moj sledi,
 i mnoge još druge od moga plemena,
 kojim sad od tuge neću rit imena,
 u plačne me pjesni ke sada ukladam,
 s velikom boljezni cvieleći gdi jadam, 160
 da moj plač jadovit i tuge priljutè
 ne budu ponovit žalosti minute.
- Za-č da bih po broju sviem ime objavil,
 mnim da bih svies moju sebe van zastranil.
- Za toj mi grlice plačan glas nasladi 165
 ter hrlo u krilce u moje upadi,
 da oba cvielimo, pritužna družice,
 da naše dielimo na pola tužice ;

- za-č tomuj pol tuga srca se odieli,
 tko može nač druga, za jedno š njim da cvieli. 170
 Lie oni, ki tuže i grozno ki cviele,
 lasno se sadruže, boljezni da diele.
 Nu tko je vajmeh taj, s kiem ću ja cvieliti,
 da budem plačni vaj i žalos dieliti?
 Tko li će k meni doć, da je sa mnom u družbi, 175
 da mi je na pomoć u plaču i u tužbi?
 razmi ti grlice velmi rascviljena,
 pritiha ptičice s drugom razdieljena,
 koja ćeš poznati sve moje žalosti,
 kad počnem plakati ja trudan za dosti, 180
 kad željno uzdahne čemeran život moj,
 da listak posahne na travi zelenoj;
 kad tužba i moj plač i uzdah jadovit
 cvileći vajmeh tač propade na on svit;
 vapjen'je kad moje, gdi život moj cvieli, 185
 razluči na dvoje mramorak pribieli;
 kad željno prosuzi od jada svaki stvor
 slišaje u tuzi moj plačni razgovor;
 svaka vrst od ljudi kad vidi i čuje,
 gdi život moj trudi i željno tuguje, 190
 gdi je moj trud za ništa i tužba sva moja,
 sva ljeta i godišta gdi ne imam pokoja,
 ni javi ni speći, bez ljuvene družbe,
 tolike videći žalosti i tužbe.
 Tiem tužna grlice pridi sad ter ćeš čut 195
 vaj, što su tužice i što je plač priljut,
 kad zbrojim svu boles pri tvojoj ljubavi,
 kako me moja čes s draziemi rastavi.
 Za-č kad bih sve moje tužice poznala,
 mnim da bi te tvoje boljezni parjala. 200
 Tiem veće suzice ne roni ti takoj
 vrh suhe granice, jadovni družo moj;
 suh javor ostavi, molim te rad boga,
 ter se sad odpravi do mene neboga

Ova pjesma nije dovršena, jer je drugi list rkp. istrgnut. Budući da u kasalu stoji da je ova pjesma imala 120 dvorednih kitica a ovdje ih ima samo 102, to se vidi, da je na drugom listu bilo još 18 dvorednih kitica ove pjesme.

3

Pjesanca bolješljiva druga.

Koli je vajmeh plah, koli je vaj priešan,
 bolješniv moj uzdah s jadovi izmiešan!
 miešan je naliepi, miešan je s čemerom,
 ter moje koriepi srdačce s tešerom!
 Združen je s tugami ter čini, da vas čas 5
 ja grozno suzami polievam moj obraz.
 Pelinak i ruta još se š njim sastavi,
 da tuga priljuta moj život zatravi.
 A kamo koštrava i bil'ja ostala 10
 otrovna narava, što je zemlja sazdala,
 navlaš čemerika i čemer od zmiija,
 ki ranom bez lieka me srce izvija.
 A ne viem za ku stvar protiva vaj meni
 ukaza tuj nehar moj uzdah ljuveni!
 Ter meni ne pravi, ter meni ne veli, 15
 kamo se odpravi, kamo li poč želi;
 ner li se sam spravlja i plaho još biesni,
 a mene ostavlja u veljoj boljezni,
 u tužnoj boljezni nebavac ter stoju 20
 i čini u pjesni jadove da poju.
 Čini me cvieliti čuteći nepokoj,
 i s tielom dieliti čemeran život moj.
 Čini me, da jadam, čini mi željet još,
 da sebi smrt zadam, uzamši bridak nož.
 Čini me vapiti, plačueći iz glasa, 25
 i čemer taj piti smrtnoga poraza.
 Čini me vajmeh tač da život moj tuži
 i da me vječni plač do groba sadruži.
 Čini mi podrieti srdačce iz kruga,
 čini me umrieti taj žalos i tuga. 30
 Uzdaše, vaj meni, tako li pravo bi,
 tvoj nemir pakljeni da mene oznobi?
 Kako me ostavljaš cvileći (neboga)

kud li se odpravljajš, reci mi rad boga ?	
Tko me će združiti, ako ti budeš poč,	35
i sa mnogom tužiti jednaga dan i noć ?	
Vaj za to odpravljat ne moj se ti sade,	
pomoz mi ponavljat čemere i jade,	
i smrtne boljezni, što ćutim nebog ja,	
ni javi ni u sni ne imavši pokoja.	40
Nu pokli sva sila hoće me ostavit	
i moj duh od tila bezredno rastavit,	
vaj nu se utiši i kratko nu stani	
ter moj plač usliši, uzdaše srčani.	
Pokli ma huda čes, uzdaše moj tužan,	45
sudila tako jes, da mi nies poslušan,	
s plaćem se odpravi ter klikuj iz glasa	
u slavnoj dubravi od gore Parnasa,	
neka se naredno za ljubav srčanu	
sve muze za jedno na zboru sastanu ;	50
i kad se taj družba za jedno sastavi,	
čin' moj plač i tužba da im se objavi,	
i reci družbi toj od gore zelene,	
uzdaše trudni moj cvileći od mene :	
oni me posila, koj željno umira	55
komu jad i strila srdačce podira.	
Oni me posla k vam, jadovno ki cvieli,	
bez družbe koji sam u plaču duh dieli.	
Oni me posila, s kiem su sve nezgode,	
obje stran sto strila komu duh probode ;	60
od plačne žalosti ki umira u vaju,	
svi zglobi od kosti ter mu se rastaju ;	
u suzah ki plove ,trudeći dan i noć,	
i na plač svoj zove prislavnu vašu moć.	
Za to sve pridite, molim vas boga rad,	65
da moj plač vidite i s tugom gorki jad,	
ter ćete poznati, trudna me videći,	
koje se zlo pati dragu stvar želeći,	
kako se iz tiela vaj željan duh dieli,	
kad draga od mila tužna smrt razdieli.	70
Po tom se odpravi, uzdaše ljuveni,	
po svakoj dubravi, po gori zeleni ;	

obajdi planine, obajdi sve luge, polja i ravnine, široke i duge,	
obajdi livade, gdi svako cvietje cti, ter moj trud i jade objavi tamo ti ;	75
obajdi sve vode, kladence i rieke, ter kazuj nezgode od smrti od prieke, kako smrt priljuta hitro se privuče, ter moga neputa ukradom povuče,	80
bez niedne ljubavi da se taj dobrota prie reda rastavi od svoga života ; plač tužba i žalos svih strana ter stoji, vaj gdi se taj mlados životom razdvoji.	
Reci još, pastiri da stada ostave, i od gore satiri zelene dubrave, ljuvena družba taj vaj da bi vidjeli, kako me smrtni vaj neputom razdieli.	85
Uzdaše pak teci po gorah i vodah, ter vilam sviem reci, da si ti moj uzdah, da si moj poklisar, da se tuj objavi toliko plačna stvar i moj trud krvavi, strjelica priljuta kako me rasevieli, dragoga neputa koja mi prostrieli ;	90
jeda bi sve vile od gore zelene na jedno se skupile, da pridu do mene, i one da čuju za jedno kad budu, kako ja tuguju raseviljen u trudu, suzice roneći niz obraz moj bliedi, neputa žaleći koga smrt povriedi.	95
A navlaš Diana da vidi vajmeh sad, kraljica izbrana, tužicu i moj jad. Uzdaše pak putuj, kraj mora hodeći, Neptuna ter klikuj željno ga moleći,	100
jaoh jeda ne skрати prijazni ljuvene, na suh kraj poslati sve morske sirene, i on š njimi da pride jednaga na suh kraj, žalostni da vide pri meni smrtni vaj, kako me smrtni mač neputom rastavi	105

84 razdvoji] *rkp.* rastavi. 99 bliedi] *rkp.* bieli.

Stari pisci hrvatski III.

a meni vječni plač za darov ostavi. 110
 Još moli sunačee, da mi sad posluži,
 da moje srdačee u tugah sadruži,
 da bude ne sjati ner da mi pomože
 ne p u t a plakati ako mi bit može.
 Mol' mjesec još jasan i zviezde ostale, 115
 da moju boljezan i moj trud požale.
 Mol' zviezd u danicu, da vidi s istoči,
 gdi suze po licu tek u mi iz oči,
 me u vas stvor ostali i ona da mene
 u tugah požali. gdi život moj vene. 120
 za što je smrt prieka hotjela toj takoj,
 da ranom bez lieka prikrati život moj.
 A ne viem koji vaj hotil je i sudi,
 da mi smrt cvietak taj prie roka oprudi. 125
 Uzdaše, moli još vladaoca od pakla,
 da vidi bridak nož, koji me vaj zakla,
 i muke ostale, ke ne viem za ki sud
 sad mi su zadale s boljezni smrtni trud,
 tolik trud s boljezni, koji ja na svieti
 u i javi ni u sni ne scienjah vidjeti. 130
 Jeda mi dopusti za ljubav i milos,
 Orfea da pusti iz pakla na svitlos ;
 kada van izajde, neka sam bez druge
 sve gore obajde dubrave i luge,
 jaoh lirom da poje, da takoj u pjesni 135
 pobraja sve moje tužice s boljezni,
 po svakoj dubravi neka se u družbu
 svaka zvier pripravi na moj plač i tužbu ;
 i svake još ptice, ke sazda višnji bog,
 da vide tužice, ke ćutim ja nebog. 140
 I kad se sjedine u gori zeleni,
 razlike živine da pridu sve k meni :
 za ljubav i vjeru Orfeo u taj čas
 zvoneći u liru da pusti tužan glas,
 da k meni prizove ljuvenu i milu, 145
 u suzah ka plove, sjede u ernilu,
 po sebie u kutu ka roni suzice
 ter plačne na skutu drži sirotice ;

neka ta mladica sa mnome u družbi odere sva lica u plaču i tužbi,	150
vaj koju smrt prieka zlosrdo rasevieli, svoga ljubovnika ter š njome razdieli. Majku mu još dragu zov' k meni u družbi, ka kriepos i snagu cvieleći izgubi,	155
od velje tužice ter vajmeh moj bože i od truda dušice primiti ne može, cvieleći tri glase neka mi pustimo, na smrtne poraze vaj da se tužimo, što se smrt nabuni ter cvietak gizdavi prie reda obruni i u zemlju postavi,	160
neka se podere zemlje van živ kami, kad naše razbere jadove s tugami, neka se koriepi svaki dub zeleni i u peče prociepi mramorak studeni, i neka list spade s travice studene,	165
vidivši te jade i trude pakljene ; neka se sve rieke i vrjela sva smute, kad tužbe tolike i naš plač očute ; neka se sva rados i svako vesel'je obradi u žalos i plačno dresel'je.	170
O mladci ljuveni i vam se molim sad, pridite svi k meni ter vidjte tužni jad, gdi život moj plače s nemira priljuta, gdi mi smrt izmače u majke iz skuta neputa pridraga, za koga dal bih ja svjetovna sva blaga pod suncem koje sja, i život i dušu ako se riet može, da veće ne tužu ovakoj moj bože.	175
Tiem na smr' ja plaču, koja mi vaj sada erni trn u draču u srce zabada,	180
ter se svi jednaga suzami poli'te, i sa innom pridraga neputa žalite. Za-č pravda hoće toj i sudi ostali, taj gizdav cvietak moj neka se požali, ki bješe kruna i čas oda sve mladosti,	185

i toli počten glas urešen za dosti,
 a smrt ga vaze pak i sa mnom rastavi. —
 Za toj ga žali svak rad moje ljubavi,
 i vi sve gospoje i vi sve djevice,
 pridite na moje pakljene tužice; 190
 vaj sve se spravite, molim vas za rados,
 da sa mnom žalite ljuvenu tuj mladost,
 ter ćete vidjeti, gdi se će toli plah
 van srca podrieti čemeran moj uzdah,
 gdi se će prid vami jaoh uzdah moj podriet, 195
 koji sad suzami posilam na on sviet,
 da pade prid boga, neka se potuži,
 kako me neboga prieka smrt razdruži
 od moje ljubavi i velje radosti,
 vaj ter me ostavi u gorkoj žalosti; 200
 žalostan ter ostah i bit ću u vieke,
 nevjeru za-č poznah od smrti od prieke,
 nje striela prigorka vaj ter se uplaši,
 onomuj prie roka ter život svoj sprazi,
 jaoh koga noć i dan željno se boleći 205
 ja plaču jadovan suzice roneći;
 vaj meni, koga sad s velikom žalosti
 s državom liepi grad žaluje za dosti !

4

Pjesanca Lili na grobu.

Sviem vilam ki je bil razgovor ljuveni,
 ovdi je priklopil mramorak studeni;
 lakomi za-č je ktio nenavid od smrti
 taj cvietak toli mio prie reda satrti.
 Za toj se sve muže jednaga u gori 5
 na prieku smrt tuže, koja ga umori;
 koja ga rasevieli, da prjedje povene
 i svasma razdieli od službe ljuvene.

Pj. 4.: u rkp. pj. 4 knjige IV. na listu 4^b. Ova pjesma dolazi također medju Dimitrovičevimi pjesmami, ali se i ondje pominje da je spjevao Vetranić. U rkp. fr. knj. br. 16 dolazi pod brojem 14. Ali obično svagdje prekida sa stihom 32. 8 ostali rkp. družbe.

Nu ako ga smrt s nami prije reda rastavi, i ovdje ga pod kami u vječni grob stavi, smrtni je taj narav, za što smrt ne gleda milosti ni ljubav, vrijeme ni reda; ner toli bezredno i stare i mlade sve kosi za jedno i u zemlju sve klade.	10
Nu smrtnu pohvalu, moj Maro gizdavi, zaman su ostale, što tebe tuj stavi; od smrti od prieko za-č nebi taka vlas, da se tvoj u vieke zabude počten glas, glas ki si ostavil teći će po vas vik, za-č si njim proslavil slovin ski vas jezik.	15
Tijem neću suzice, neka t' je toj znati, prolievat niz lice, ni tebe plakati, razmi ću bogu dat svu hvalu i slavu, ki k sebi ktje prijat tvu mladost gizdavu, svjetovne boljezni da se prije izbaviš i tamo u pjesni da ga prije proslaviš.	20
A sad ću rad boga, tko bude ovdje prit, ljuveno svakoga zaklinat i molit, ne moj mu trudno bit, vaj, svojom desnicom, ovi grob okropit blaženom vodicom, i rieti: blažen bio ovi grob u vieke, koji je priklopio od muža sve dike, i s dikom sve slave i ures čestiti, ki mnoge države pjesancom nasiti, i rajskom radosti koju vaj na svieti od velje žalosti nie dano izrieti ni družiem ni meni, tvoje rad mudrosti, koje su ljuveni svi siti za dosti; ki razum, mogu reć i družii toj će riet, po sve dni da će teć, dokoli teče sviet.	25
Tijem taj grob kamen(it), gdi leže tve kosti, vazda će zlamenit tobom bit za dosti; vazda će bit blažen meju sve kamen'je po vas viek i amen, kažući zlamen'je,	30
	35
	40

15 Mjesto Maro dolazi u svih rukopisih Dimitrovićevih pjesama rieč Niko, te se veli ondje, da je ova pjesma nadgrobna Niku Dimitroviću. 22 tebe ostali rkp. veće. 23 razmi ostali rkp. neg li.

dokoli teče sviet za što će prislatko 45
 pjesance mu se piet u vrieme u svako,
 čuteći boljezni i velje žalosti
 za tvojom ljuvezni i uresnom mladosti,
 njegda te žaleći, čuteći nepokoj,
 a njegda hvaleći izvrsni razum tvoj, 50
 komu ja priliku ni javi ni speći
 u našem jeziku ne mogu izreći.
 Sad s mirom počivaj, a on da ti daruje
 dušici vječni raj, ki svaka kraljuje.

4

Lili druga.

Stril smrti proklete huda čes pripravi,
 da pjesni sve smete od rajske ljubavi;
 vaj, smete sve pjesni ter grozno sad cviele
 od velje boljezni gospoje i vile, 5
 i prieku smrt kunu, koja stril ne skrati,
 od mladac svieh krunu ner k zemlji obrati,
 obrati svu rados, obrati vesel'je
 u tužbu i u žalos i u grozno dresel'je.
 Obrati onuj vil u trude i tužbu,
 s kojom je svezan bil mnogo ljet u družbu, 10
 ponoviv svu boles smrt, koja uprieši
 ter vajmeh ljuven vez od drazieh razdrieši,
 zlati vez i uzal, ki bješe dva draga
 zamaknul i svezal za grlo jednaga.
 Ter onoj mladosti, ka je sama ostala, 15
 gorke je žalosti nesreća sazdala,
 od tamnieh od gospoj za-č jedna najbrže
 predući konac svoj prie roka rastrže.
 Za toj ti družice, ka se š njim rastavi,
 jadove suzice i tvoj plač ustavi; 20
 za-č zaman svak tuži i uzdiše i cvieli,
 da ga smrt razdruži i svasma rascvieli,

*Pj. 5. : u rkp. pj. 5. knjige IV. na listu 4. 9 rkp. u trudi i tužbi.
 14 rkp. zamaknu.*

dim draga od mila, kojieh je kako cviet
 s prijazni gojila ljubav, ku goji sviet.
 Tiem mnozi govore, i ja toj dim sada, 25
 da tuge nie gore, žalosti ni jada,
 razmi je taj tuga i uzdah s boljezni,
 kada smrt dva druga razluči s boljezni.
 Ter kad ih rastavi, on koji ostaje
 sve s trudom probavi tužice i vaje, 30
 i tako raseviljen za tolik nepokoj
 s ljubavi razdiljen skončava život svoj.
 Ter tadaj poznavá, kopneći gdi vene,
 koga su narava tužice ljuvene,
 i što je ljuven vaj, ki mnozi govore 35
 da sazdat vas sviet saj trudnju stvar ne more.
 Zaman je lie trud vas dragoga stradjati,
 i u tužbi plačan glas s boljezni skladati.
 Za toj plač priljuti ni velja boljezan
 ne može vratiti nikoga zemlje van, 40
 i veće nie lieka u bil'ju ni u travi,
 vaj koga smrt prieka s dušicom rastavi.
 Sad vile i gospoje, molim vas boga rad,
 na molbe na moje priklonte uši sad,
 vaj suze spravite, da s veljom ljuvezni 45
 sa mnome slavite kamen grob u pjesni,
 gdi ljuven počiva razgovor od gospoj,
 za kiem se snebiva srdačce i duh moj.
 Razliko još cvietje birajte na volju,
 što dava proljetje u gori i u polju ; 50
 na izmit ga nosite, vaj družbo pridvorna,
 vaj ter ga prospite vrh groba mramorna,
 da mramor taj bieli pravedno može reć ;
 bog mi dar nadieli toliku milos steć ;
 mirisnom sladosti neka se sad goje 55
 blažene vaj kosti, u mene ke stoje,
 koje se mogu riet da s božjom ljubavi,
 dokoli teče sviet, da će ctiet u slavi,
 kako su prie ctiele gizdavo za svu moć

prie ner su vidjele u zemlji tmastu noć, 60
 poda mnom ležeći, gdje nie duh poražen ;
 ter će moć svak reći : ovi je grob blažen,
 blažen je i čestit, za-č slavu priživa,
 razuma svega sit, ki u njem pribiva.

6

Lukreciji Romanoj vladici.

Ljepoto svieh gospoj, o gilju pribieli,
 tko toli ures tvoj jadovno rasevieli,
 u kom je sva dika i razum sve slave
 oda svieh vladika od rimske države? 5
 Čini te nu takoj stril gorke ljubavi
 združiti nepokoj i čemer krvavi,
 radosti tvoje tač Kupido ter skrati
 i tvoje sve u plač vesel'je obrati ;
 er tebe ne može prihinit po sebi, 10
 ner družieh primože da dadu smrt tebi ;
 ter tako odluči, da tebe s ljepotom
 prem svasma razluči i s tvojim životom ;
 jad čemer i naliep ter ti da bez lieka,
 da ures tvoj priliep potlači smrt prieka.
 A ti se s' gospoje hrabreno branila 15
 i počten'je tvoje ranicom shranila.
 Ranjena za-č se ti i tvoja sva dika
 osvete nasiti od tvoga krvnika,
 osvete rad koje pravo se može riet
 slave se te tvoje napuni vas saj sviet ; 20
 mnoziem da s' prilika počtena i slavna,
 po vas viek do vieka gospoje izbrana.
 Ar sama ti voli prie reda umrieti,
 s priekora nego li u dugo živjeti,
 neka svak govori : ostavi počten glas 25

61 rkp. poren mjesto poražen.

Pj. 6. : u rkp. 6. pj. knjige IV. na listu 5. Jedan komad ove pjesme našao se i u rukopisu pjesama Menčetičevieh i Držičevieh te je za to već i štampana ova pjesma u II. knjizi starih pisaca, na strani 472 ; ali ona su cielo pristaje bolje ovamo.

taj, ka se umori sahranit svoju čas.
 A on tko bi uzrok, da zadaš smrt sebi,
 vječni je sam priekor ostavi(1) po sebi,
 u vieke po viek vas neka se može reć,
 s priekora da će glas onomuj vazda teć, 30
 bezredno gospoju ki čini na svieti
 proliti krv svoju, da bude umrieti
 od tuge i jada, pustivši plačan glas
 ter sebi smrt zada za shranit svoju čas;
 da nitkor na svieti u niednoj državi 35
 ne može njoj rieti : da je sluga ljubavi.
 Er da se bude tač ljubavi pridala,
 vaj, ne bi vazam mač smrt sebi sazdala.
 Za tolik nepokoj tiem sebe prisudi
 prikratit život svoj, da veće ne trudi. 40
 A za što moj bože, ner samo na svieti
 ljudskoga ne može priekora podnieti!
 Meju sve ostalo neka je život svoj
 vjekušte zrcalo po svieti svieh gospoj.
 A za toj, a za toj, vašu čas branite 45
 i u časti život svoj počteno shranite;
 za-č pravo mogu riet, što mudri govore,
 počten glas vas saj sviet da platit ne more.
 Er sve toj poznavaj, tko tako razbira,
 počten glas i slava da nigdar ne umira; 50
 blaženstvo za-č se toj na svieti dobude,
 tko shrani život svoj, splesavši sve blude;
 er prave : počten glas bolje je dobiti,
 nego li zlatan pas s priekorom nositi.

7

Kasandri Trojani.

Kasandru mladjahnu višnji bog proslavi
 i duh joj nadahnu, da pravo sve pravi;
 a ti njoj sam bože prikaza tolik dar,

26 svoju čas jest noviji ispravak, u rkp. počten glas.
 Pj. 7.: u rkp. pj 7 knjige 1Y. na listu 5.

koji se ne može procienit nikadar,
 zlamen'je da svako pravedno bude riet, 5
 bez sumnje tutako što će doć na saj sviet.
 A zaman sve bješe Kasandri klikovat,
 za-č nitkor ne ktješe istinu vjerovat.
 Najliše kad vlase skubješe na glavi,
 trojanske poraze kad s raspom objavi, 10
 dušicu dieleći od tuge i jada
 skončan'je videći trojanskoga grada,
 radosti sve svoje ter u plač obrati,
 taj rasap od Troje kad poče zbrajati. 15
 Ah koli žalosno bješe ju vidjeti,
 jadovno i grozno kad poče cvieliti!
 Taj tužba ne bi man, ner li se sve steče,
 Kasandra ne u san ner javi što reče ;
 radosti minute ter se sve zabiše, 20
 za-č suze priljute tudjer se proliše,
 o bože, za-č Troja sva se dnom obrati,
 krvava rad boja, razmirja i rati ;
 i tamo gdi bješe pod Trojom tolik boj,
 sva polja po(p)liše u krvi vitežkoj. 25
 Ako me tko pita, za djelo za koje
 ta je krv prolita pod miri od Troje,
 najmanši ter kamen u zidu ne osta cio,
 koji nie živ plamen u pepel obratio,
 a mnogo gospoctvo, što bješe ostalo,
 sve se da u robstvo veliko i malo : 30
 Omero lie pravi i svak toj govori,
 s jadovne ljubavi da Troja lie zgori,
 i uzrok bi Elena, ku ljubav posvoji,
 travica zelena da raste po Troji ;
 mnozi ter, bože moj, pod Trojom ki biše 35
 kojim se ne zna broj, u krvi popliše.
 Elene za-č liepos i ures izbrani
 imal je tuj krieapos jadovne ljubavi,
 neka se u polju rad toga uresa
 kraljevi iskolju i mnoštvo viteza. 40
 Er ljubav prokleta kraljevom prituži
 ter se taj osveta u rasap obsluži ;

boljezan i žalos ter bješe tolika,
 pod Trojom gdi mlados poniče razlika.
 Jaoh tere do danas žalosti rad ove 45
 od Troje tužan glas po svieta svud plove,
 čuvena za-č ne bi Kasandra dieva taj,
 ka kliče po sebi i reče: Troji vaj,
 vaj kralju od Troje i tvojoj općini,
 vladan'je što tvoje i tvoj grad rasćini. 50
 Vratite, vratite Elenu vi sada,
 a sebe shranite od tuge i jada;
 er da ju povratit nećete bez boja,
 dnom se će obratit u gori sva Troja;
 na pokor Trojani što živo ostane, 55
 bit ćete prognani svudi po sve strane.
 A ne bi zaman toj, Kasandra što reče,
 ner li se bože moj do konca sve steče.
 Jaoh dake uzrok bi Elena gizdava,
 da se tač pogubi trojanska sva slava! 60
 Ar višnji moj bože, noseć luk i strile
 Kuptido primože od svieta sve sile,
 o bože, ter mali sada se nahode,
 ki niesu poznali ljuvene zle zgode,
 hoteći da služe ljubavi prokletej 65
 ter cvile i tuže krateći život svoj.
 Tiem Troja slavan grad nada sve ostale
 očuti tolik jad i tužbe ne male,
 rasap taj trpeći, za ki se može riet,
 da će taj glas teći dokole teče sviet. 70
 Od koje i danas za biljeg pritužan
 vidi se rasap vas jadovan i ružan;
 i u raspu u tomu gdi je mrtac bez broja
 kaže se (s)vakomu, što je bila prie Troja.
 A rasap nitkore, o višnji bože moj, 75
 procienit ne more, ner tko je vidil toj;
 najliše najliše, gdi vajmeh živ kami
 jadovno uzdiše vas polit suzami,
 od tužbe tolike od truda i od vaja

hrabrene bojnike gdi u tužbi pobraja; 80
 mnoštvo još mladosti, od ke se ne zna broj,
 hrabreno za dosti koja je bila boj.
 Vas istok ter takoj do sunca zapada
 od Troje krvav boj u pjesni uklada,
 a zaman svak trudi skladaje te pjesni, 85
 pokli su svi sudi s tolikom boljezni
 s rasrdom svieh boga sudili vajmeh tač,
 da Troja neboga svrne se sva pod mač ;
 da se tač obori, da istok i zapad
 u pjesni govori : pogibe slavan grad. 90
 Aj bože, aj bože, a sada rasap taj
 opeta ne može ponovit vas sviet saj !

8

Nadgrobnica

*gospodinu Dum Antunu Lučiću, Dubrovčaninu, vriednomu učitelju
 od božjeh zakona.*

Ovdi je smrt prika, svakomu nemila,
 vridnoga knjižnika pod mramor spremila,
 oca D u m A n t u n a ki je bil za diku
 zlat vjenčac i kruna gradu Dubrovniku,
 i ostaloj državi, Lopudu najliše, 5
 gdje tielo ostavi a k nebu duh dviže,
 s dva vienca, ke je dobio, što mu čes pokloni ;
 urešen za-č je bio objema zakoni :
 učitelj ki je mnogih za sobom ostavio,
 i u djelieh erkovnih mnoge postavio ; 10
 gdi svojom dobrotom duhovni svoj nauk
 i svojiem životom vladao je velik puk ;
 svetinja gdi svoja od djavljih uzica
 slobodi bez broja krstjanskih dušica ;
 i dobriem naukom, ki mu je bog sazdao, 15
 vazda je prid pukom jak drugo sunce sjao ;
 i kako Diana istočna svjetlosti
 svieti sad nad nama kon božje milosti ;

Pj. 8. : u nakladku pjesma 10, posljednja u rkp.

gdje kosti i tielo redovnik izbrani
 u brime dozirilo pod pločom nastani, 20
 a blažen duh se svoj u višnjieh naseli,
 da u slavi nebeskoj vazda se veseli,
 u krilu Abrama, jer se tuj raduje
 nad sviema zviezdama gdi sam bog kraljuje.
 Er s duhom raspri telesnu tegotu, 25
 izvede od smrti k vječnomu životu,
 gdi naglos od smrti ne može po viek vas
 potlačit ni strti ni spržit počten glas;
 ter moli sad boga s goruštom ljubavi,
 od raspa svakoga da svoj puk izbavi, 30
 da sada i vazda razmirja i rati
 ni pomor ni glada ne da mu poznati;
 i da bog izbavi sve duše krstjanske
 s mnrari i s plavi od ruke poganske,
 i od morske pučine, jadovno gdi takoj 35
 topi se i gine mnrara velik broj. —
 Svi ljudi, sve žene, komu se tim zgodi,
 od dieve blažene da ovi dom pohodi:
 ne moj vam trudno bit s molitvom skrušenom
 ovi grob pokropit vodicom blaženom 40
 i rieti: blažen bio, bez konca po sve dni,
 koga je poklopio ovi grob kameni.

9

Vlasteostvu hvarskomu.

Kaludjer dum Mavar mir božji posila
 vlastelom u grad Hvar sviem srcem iz tila;
 er se toj posila s velikom ljuvezni,
 od draga do mila pojući u pjesni. 5
 A ka je draža stvar na svijetu ovomu,
 ner srce dat na dar prijatelju dragomu!
 Tiem vam se posila, podobno kako je,
 s korienkom iz tiela srdačce sve moje,
 neka se poznavava od vas ter do mene,

Pj. 9. : u nakladku pj. 6 na listu 97 .

koga su narava prijazni ljuvene.	10
Vlastele čestiti, a vi ste za dosti općeno svi siti razumne sladosti ; tiem vaša taj vriednos i s desna i s lieva jak sunčana svjetlos Dalmate obsieva, er vam je dano zgar od božje ljubavi	15
da vazda vami Hvar diči se i slavi, i jer vas napuni razumnoga blaga i krunom okruni od kamen'ja draga, neka se poznavá po vašoj krieposti, koga su narava razumne vriednosti,	20
najliše gdje tako vriedno se vladate i u vrieme u svako pjesance skladate. A pjesni prislatke, koje se tuj plode, nada sve oblake do zviezde prohode, s tolikom sladosti, ku mnoziem na sviati	25
ni mojoj slabosti nie dano izrieti. Kastalja prislatka er pri vas izvira, gdi se slados rajska u pjesni razbira. Ter gdje se taj čuje u Hvaru rajska slas, velmi se raduje slovinjski kotar vas ;	30
i ostale države našega jezika u Hvaru sve prave da je vriednos velika. Vodeno korito još mnozi tuj sciene, što je konjsko kopito izbilo iz stine ; ter teče vrjelo toj iz biela mramora	35
u sjenci zelenoj u gaju od lovora. pri kom se ushrani Petre Hektorović i vitez izbrani Jeronim Bertučić i mnozi čestiti, ke obilno za dosti Ganimed nasiti nebeskom sladosti ;	40
najliše vlastele, kojiem se može reć da drugo ne žele ner vriedan razum steć. A dobro toj znaju gospoje Kamene, ke pjesni skladaju vrh gore zelene, prid bistriem jezerom ter gdi počivaju,	45
zlatom i biserom vence povijaju,	

koja se krasna stvar od planinsciah vila vlastelom sviem u Hvar za milos posila.	
Dostojno er to je i hoće sud pravi, s muzami tko poje da se tač proslavi.	50
Za toj se Hvar slavi, vlasteli gdi takoj s venačci na glavi provode život svoj, veselo služeći Kamene gospoje, i Orfea družeci dubravom gdi poje,	55
pojući gdje takoj s medenom prijazni plemenstvo sve hvarsko na pjesan priblazni.	
Minerva još takoj često vas pohodi, ter visok razum svoj meju vam rasplodi ; primudre tančine ter ke se tuj plode, visoke planine i gore nadhode,	60
i Atlanta onoga, ki uzdrži nad nami vrh ramena svoga nebesa zviezdami ; ter se Hvar tač gizda razumnom vriednosti, jak jutarnja zviezda istočnom svitlosti.	
Minerva er tako, kako se pristoji,	65
općeno svieh slatko razumom opoji, da tolik vaš razum pritanke naravi poznava zmijam drum, kud plježu po travi ; zemlja lies i kami tere se snebiva, toliki meu vami gdi razum pribiva.	70
Od pjesni najliše ter tko tuj slas čuje, srdačce mu uzdiše, a duh se raduje. Još pjesni medene, ke iz Hvara ishode, iz dubin sirene na skorup izvode,	
na skorup izvode rad pietja rajskoga ter plovom dohode do porta Hvarskoga ; ter kako u bludu, gdje tuj slas očute, sve svoje zabudu pjesance minute, i gdi te slišaju pjesance medene,	75
plovom se skitaju jaki no manene.	80
Ter takoj u nsvies sebe van zahode, jak pčele cvietni vries gdi gorom nahode. I za tuj krasnu stvar, gdje ishodi slados taj,	

scieni se da je Hvar zemaljski drugi raj! Tiem dragi Hvaru moj, ti s božjom milosti napreduj i nastoj na mudre vriednosti; ne drugo za sada, za sada ne drugo, ner da vas bog vlada i shrani u dugo.	85
I ovi lis primite za milos i ljubav, i svi mi prostite, ako vam niesam prav; s moje dobre volje nu nije lipsalo, da se piše bolje ner se je pisalo.	90
Nu mojoj ufanci drum zaprie slaba moć, da ovojzi pjesanci nije moć na vrh doć: ter se ovdj ustavih priz volju zlovoljno, er vas ne proslavih kako je dostojno, er sam kripos moju od pjesni izgubio, er veće ne poju, kako sam prie pio; za-č staros skončava po naravnoj čudi i jakos od lava i kripos od ljudi.	95 100
Taj me trud priteže, da i moja pjesan sladje vam ne piše, ner vam sam obvezan; za-č bo ste i vi mene s knjigami zbrajali, u pjesni medene koje ste skladali, ter da vam ne odslužu, kako bi razlog htio, grieh bi mi na dušu i priekor velik bio.	105

10

Pjesanca Marinu Drčiću u pomoć.

Svieh vas molim rad ljuvezni, plemeniti Dubrovčane, ki pojete rajske pjesni i sijete po sve strane: tako da bi vaša mlados u vesel'ju segaj svieta svako dobro i svaku rados uživala mnogo ljeta, vašeg starca namirite kriva suda ne čineći,	5 10
--	---------

101 mjesto priteže ima priseže rkp.

Pj. 10.: u rkp. pj. 39 knjige V. na listu 50. 1 rkp. ljubavi. 9 rkp. vaša.

kiem Držića sad tvorite, svoga truda ne scieneći.	
Ki pjesance rajske poje prid polaćom od gospode, meju vami tamo stoje, svi razumni gdi prihode ;	15
a nikoga ne podkrada, razmi svoju svies lomeći te gizdave pjesni sklada, bez pokojna sanko bdeći.	20
I kad hoće trudan spati, ne ima mira ni pokoja, za-č ga tudjer počne zvati elikonska muža svoja,	25
ka ga krmi, ka ga vlada, ka mu kaže drumak pravi, da s razlogom pjesni sklada kako vila u dubravi.	
I kara ga, kad ga budi, (d)a ne gubi vrieme svoje, neka muči, neka trudi, neka rajske pjesni poje ;	30
s razgovorom od pastira da se čudi sva dubrava, od kud slados taj izvira, kojoj niedna nie zabava.	35
Od ljubavi a najliše, koja starca ljuto rani, da procvili i uzdiše, jedva život da sahrani ;	40
da se starac taj spomene, koje trude starac pati od strilice od ljuvene, s ke se mno-krat život skrati.	45
Inostranci, ki su s dvora, i gradjane plemeniti Marinova razgovora	

ter se slatko svak nasiti Navlaš vlašci stari svi rekoše i knezove :	50
ne vidjesmo ljepše stvari od naredbe Marinove, od koje se snebivamo tuj videći krasnu diku, ku sladosti priživamo u slavnemu Dubrovniku.	55
Navlaš njeko diete malo, ko imaše zlata krila, sliepo, krasno i pristalo i na bedri trkač striela,	60
i luk napet na ramenu, ter gdi udari svoja striela po mramoru i kamenu, rastaje se u sto diela.	
A pastirče njeko mlado, boleći se svojiem čaćkom protiv njemu bješe stalo. da ga osveti svojom praćom, ne mareći togaj luka,	65
ni od zlata ljute striele, ke nošaše posrjed puka mnozieh grozno da raseviele ;	70
prid polaćom ter ki stahu, gledajući te lieposti, svi se velmi snebivahu od djetinske te kriposti.	75
Marinove pjesni dake, Dubrovćane moji drazi, dostojne su slave svake, odkoli se tač proglasi.	80
A to mu je zviezda dala, pod kojom se na sviet javi, da je po njem vječna hvala	

49 ne može se rieč pročitati, jer je artija progrizena; može biti kmeti. 83
po njem] rkp. pognie.

s Dubrovnikom svoj državi.	
Tiem ga muže posvojiše	85
elikonске slavne družbe,	
ter mu venčac pokloniše	
za njegove verne službe ;	
venčac velim lovorike,	
ki ne šahne, ki ne vene,	90
ner je zelen po sve vieke	
i u vrime svako zene :	
da se diči, da se gizda,	
uresivši svoje vlase,	
jak na nebi svietla zvezda	95
kad s večera vole pase ;	
svaka vila u dubravi	
da pravedno može reći :	
dostojan je vječnoj slavi,	
ku bi mnozi radi steći.	100
Pastirice i pastiri,	
sve djevice i gospoje,	
i od luga svi satiri	
neka slave pjesni svoje.	
Neka reče bog ljuvezni :	105
izvrsita svoja mlados	
po načinu sklada pjesni,	
da je svomu gradu rados.	
Još Apolo neka reče,	
kad od muža kolo spravi :	110
Marin mladać milos steče	
od svieh vila u dubravi,	
ke mu venčac pokloniše	
od prislavne lovorike,	
ki ne vene ni prisiše,	115
ner je zelen po sve vike,	
da je slavna svoja dika	
za pjesance, koje sklada	
časti svoga Dubrovnika	

105 bog ljuvezni] rkp. samo u ljuvezni. 110 od muža samo po nagovieštanjju, jer je u rkp. pobliedjelo, te se ne može pročitati. U stihovih 117—119 većina se rieči ne može pročitati, jer je u rkp. artija progrisena.

ki je kruna od svih grada.	120
U kom hvale i sve slave po njem se su otvorile, jak zelenca od dubrave, gdi se goje gorske vile.	
Tiem se sada spravno spravi đubrovačka sva mladosti, ter Držića glasom slavi u vesel'ju i radosti, a ne grieste duše vaše, koreći ga takoj prava ; za-č što muže njemu daše, u pjesance toj vam sklada.	125 130

11

Pisanca u pomoć poetam.

Lončarom je gnjila dana, kada lonce pripravljaју, da ručice pristavljaju, kako hoće sa svih strana ; a pengatur vrhu svega ima volju i oblasti, da ne štedi niedne masti, kako hoće da sve penga. A poetam čes pogodi, neka sliede mužu svoju, da na volju pjesni poju, kako hoće u slobodi.	5 10
---	-------------------------------------

12

Orlača ridjanka.

rečeno u Blatu ribarom.

Na zemlji, na nebi sva hvala i slava
samomu se tebi Kristose sazdaва,

Pj. 11.: u rkp. pj. 40 knjige V. na lista 50^b.

Pj. 12.: u nakladku pj. 2 na listu 91; tekst je često vrlo nepouzdан.

pravi bog er si taj i višnji nad nami, kraljuješ vas sviet saj i nebo zvezdami.	
Ti si bog istini, Kristose, i človek, u trojstvu jedini, komu se ne zna viek ; i ti si vladalac, kojemu nitkore početak i konac dosegnut ne more.	5
Ti si rič istina razuma blagoga od oca i sina i duha svetoga ; i stvorac ti si taj, uzmožni i slavni, ki nebo i sviet saj uzdržiš nad nami.	10
I mene s' stvorio i ti me si bože obukao i odio obućom od kože ; a od zemlje i kala sazdana odkle bih, niesam zled poznala, kojom duh oznobih ; djevstvo sam shranila, kako mož sam znati, i niesam kanila nigdar se udati ; djevstvo sam družila i tebe ridjanka vjerno sam služila od moga postanka ; a niesam ja vila ni pustoš od gore, neg vlaška sibila, kako svak znat more.	15
Molim te a za toj, ljuveno i milo, vapjen'je i glas moj da primiš u krilo. Prosvitli svis moju, čin' jezik da spravim, naredbu da tvoju po vieke ja slavim ; neka doč na manje ne more svis moja u vrieme sadanje, što reče rieč tvoja ; i neka ne slažu, (n)er čisto da takoj na dlaku da kažu, što mi duh reče moj.	20
Sad Srbliji i Vlasi, do mala i velika, i ostali rusazi oda svieh jezika, ali je domačin ali je prišalac, ali je Bugarin i čestit vladalac, ali je kurjatin potišten takmeno, uboga oca sin, pastierče najmeno, i u slišan'ji tko je aliti u polju, vapjen'je sliš moje, ke skladam priz volju, najliše u pjesni, ke vajmeh na sviati	30
	35

bez gorke boljezni nie mi moć izrieti, 40
 za otajna taj djela, koja sam ja bdeći
 pod smrjekom vidjela, u sjenci sjedeći,
 pri jezeru na travi, gdje mi bog nemalu
 prijazan objavi u otajnom zrcalu.
 Toj mi se prigodi, sunčana kad zraka 45
 ljeti se nahodi na domu od raka,
 poli dne najliše, kad zemlja žedneći
 od suše uzdiše, tih daždic želeći.
 Dim kako divna stvar, ne daleč od mene,
 zavrti tih vihar vrh jele zelene, 50
 i reče: ridjanko, za sunce, koje sja
 ljuveno i slatko, željno te molim ja,
 gani se ter teci, ter u Blatu slanu
 ugredi i reci ribarom na stanu:
 doliha lisica, kad se u lov nakani, 55
 er mno-krat stupica stuče joj moždani.
 Riet vam ću još veću, o blatski ribari,
 da pticu loveću ulove ptičari.
 A sami scienite, tako vi bit zdravo,
 kako sviet hinite, je li tako pravo? 60
 Očito vidim ja, da se plav krmieža,
 da je Blato mećaja, a sviet je lopiža:
 a vi ste Blaćani, gdje ishitim himbu tuj,
 s narik(1)om pripravni okružiti vas sviet saj.
 Tiem tko nie sasma gluh, taj uho otvori, 65
 ter zbiraj, što moj duh Blaćanom govori.
 Čut ćete, slišite, opet vam govoru,
 i zlatom pišite na bielom mramoru,
 da ostaju od mene u Blatu u slanu
 vjekušte spomene za biljeg o stanu. 70
 Tiem stante ter čujta, opeta molim vas,
 jadove priljuta i toli trudan glas,
 što vam čes umiesi, da zemlji pod kolo
 vaš bis se ponizi i hvastan'je oholo,
 ter grede na vaš dom do mala vrijeme, 75

54 ugredi] *rkp.* uresi ili urezi. 57 o blatski ribari] *rkp.* o blatcki ubari. 61
rkp. charmiescia. 62 *rkp.* meciaua. 67 *rkp.* čučete. 73 *rkp.* uresi. 74 *rkp.*
 vas bi se.

što čini tries i grom i mun'ja ognjena.
 Er višnji hoće sud a rok se približe,
 da vas ta tolik trud zlameno pedepše ;
 erbo se banite, da lava krilata
 pri sebi hranite u kruni od zlata, 80
 i da ste vojvoda i s desna i s lieva
 od slanah svieh voda, ke narav prolieva,
 ter more vladate ter zimi i ljeti
 zločincem ne date krstjane plieniti.
 Ter tako sve strane sterete svudje glas, 85
 da vode sve slane pod vašu stoje vlas,
 i da ste gospoda, kojoj se riet može,
 da svoja sloboda polipsat ne može.
 I vaša taj slava, po vodah kud brodi,
 pod krilom od lava s napridkom prihodi, 90
 koju bog dopušta i sreća sadruži,
 pohvala vjekušta da je sledi i družu ;
 oholas ter vaša za to vaj kud hodi,
 više se uzmaža, ner joj se prigodi.
 Er je more slano po božjoj ljubavi 95
 općenstvu sazdano, neka ga svak plavi,
 u miru i u goju da ga svak uživa
 sliedeći čes svoju, gdje hranu dobiva.
 A što se banite, da more svieh strana
 od lupež branite, najliše od pogana, 100
 gola je toj laža i smiehu dostojna
 i kako sve tamaša od ljudi prikorna.
 Er se od vas razloži, da ste vi Blaćane
 opuzle kokoši na daždu oprane !
 Za-č vaše korablje, kad ste s kim u rati, 105
 ni kopja ni sablje ne smiete kazati ;
 stigove gdje turske kad sretu i očute,
 jak ždrali i guske smetu se i smute,
 bježeći nazada, gdje od straha svieh takoj
 krvav znoj propada, čiem shrane život svoj. 110
 I toj se je djelo, čemerno i ljuto,
 često krat vidilo u brime minuto ;

i odkle ste postali, vi nieste do sada
 oružjem prijali ni sela ni grada,
 što je tursko najliše aliti pogansko ; 115
 i na vas uzdiše poglavje krstjansko.
 Taj vaša nevjera vaj mnogu gospodu
 u rasap rastjera, da izgube slobodu.
 A taj će omraza po višnjoj milosti
 s velika poraza vrh glave vam pasti ; 120
 er se toj približe i brieme prihodi,
 da vas gniv pedepše po slanoj toj vodi.
 Za-č se zmaj zahvali, da plamom s istoka
 poglavje popali oda svieh otoka ;
 a što je posušno pod vašom oblasti, 125
 ružno će i tužno u rasap upasti !
 Er vam je pohvala, da vam je sad znati,
 u glibieh od kala na osekli ostati.
 Tiem tlapstvo parjajte i himbe tolike,
 ter na trst ribajte glavoče i slinke ; 130
 er svudi zveči glas po svieti opčeno,
 da oružje nie za vas, neg žensko vreteno.
 Tiem kanav predite, a oružje sve bielo
 u čever spravite, gdje vam je i djelo.
 Pletite i janke i gamad ostalu, 135
 gambore i rake ter lovte po kalu.
 I barke armajte ter tamo na stanu
 s norci se tjerajte po Blatu po slanu.
 Vješti ste voziti, a vojnice prave
 ne umiete nositi košulje krvave, 140
 ni hrabren boj biti, ni jezdit konjice,
 ni kopja lomiti u polju od vojnice.
 Vješti ste pri školju lupare lupati
 a kopja u polju ne umiete vladati.
 Ter kad se boj bije, Blačani pridrazi, 145
 rdja vas ubije, a strah vas porazi.
 Za toj vam govoru, oružje parjajte
 po kopnu i moru, u Blato se tajte ;
 tajte se u Blatu, gdi je vaše toj stan'je,

- u srebru i zlatu ne imajte ufan'je. 150
 Za-č ni vaše Blato, svi sudi govore,
 sve srebro i zlato odrvat ne more ;
 a malo po malo s razmirjem u rati,
 što vam je ostalo, toj ćete stradjati.
- Ridjanka orlača po duhu toj veli, 155
 ribarska polača neka se dreseli ;
 er će taj polača s razmirjem u rati
 (u) jezeru od plača skoro se obrati.
- Strah me je još riti, što vidim po duhu, 160
 gdje vam će zgoriti sirova uz suhu ;
 s tolikom žalosti, ka ima prispjeti,
 človječjoj slabosti trudno je izriti.
- Er vidju, hoće sud. da se taj zled pati,
 čim kriva vaša čud k pravcu se povrati ; 165
 za-č kopno i more jur veće na svieti
 toj vaše ne more zlosrdje podnieti ;
 susjedstvo najliše gdje gori od jada,
 jak grozno uzdiše, primrli od glada.
- A taj bič i frusta, erbo se slavite, 170
 gladnikom iz usta (za) što hljeb vadite,
 za toj vam zmaj prieti s istoka, govore :
 skoro ću prostrieti po Blatu šatore,
 da moji šatori biele se po Blatu,
 kako snieg na gori i kufi u jatu.
- Boga se tiem bojte, dokle vam može bit, 175
 iskrnjieh ne mojte povriedjat ni znobit,
 neka se smiluje blaženi svrhu vas
 bog, koji kraljuje nebesa i svit vas.
- Tiem zlu čud parjajte, orlači a meni 180
 zabave ne dajte, ribari himbeni,
 što vašu nevolju skladaje u pjesni
 naviestih priz volju, s velikom boljezni.
- A da bih laživa ridjanka ja bila,
 (k)a toli strašiva objavih taj dila ! 185
 Jeda se ne steče ni javi ni špeci,
 što mi duh moj reče pod smrjekom sjedeći !
 A prietnja taj vaša toli nepokojna
 luda je tamaša i smiehu dostojna.

- Od zlata ar lupar priliepljen pri stieni
za mnogu slabu stvar sudi vas i scieni. 190
- Er sila vaša taj tako je za ništa,
jak jedan naručaj od slame strništa;
i taj vaša oblas, i sada i vazda,
svaki hip i svak čas pod kolo zgar pada.
- Opet vam govoru, ako se riet može, 195
činite pokoru za bludne raskoš; er vam se podobi, vjerujte orlači,
da vas gniv oznobi u vašoj polači,
gdje vam su kobile u dvoru blackomu
tance izvodile kurjatu vlaškomu : 200
- arpe i fiautu ter lete Blaćani,
u vašem da Blatu podrestu pogani.
- To vam se pristoji, ja mukom mogu riet,
da od vas rug stoji, dokle se sprazi sviet. 205
- A himbu ostalu i vaša zla djela,
u otajnom zrcalu koja sam vidjela,
sada ću odkriti i bistro ću riti,
neka se očiti vaša zled na sviti,
svitlija stvar svaka da čini pravi sud, 210
koliko je opaka zlohitra vaša ćud,
s kojom se iz blata spravljate pripravno
na krunu od zlata u mjesto prislavno.
- Dubrovnik se zove, ki se može riti,
u slavi da plove svieh strana na sviti, 215
ter mu se sazdava toliko velika
čas slava i hvala oda svieh jezika,
dostojno erbo je i razlog je pravi,
vriednosti rad svoje da ga tač svak slavi.
- Od mira tvrdinom slavi se svieh strana
i vjerom jedinom oda svieh gradjana, 220
najliše mladosti, ka s desna i s lieva
sunčanom svjetlosti u oružju odsieva,
ter se svak snebiva videći gdje takoj
oružje odsieva svjetlosti sunčanoj;
k tomu bi svak rekao, da je Marte plah bojnik 225

190 vas] rkp. nas. 221 najliše] rkp. chi uiscie ili uisue. 223 svak] rkp. sgar. 225 k tomu] rkp. komu.

- u oružju dotekao braniti Dubrovnik!
 A što su tornovi, u kom su oholi
 tač s krunom orlovi i sivi sokoli!
 A što su mrnari pod krilom Vlahuše!
 Niesu toj ribari od blatske kaluže, 230
 neg toli gizdavi i toli hrabreni
 jak vuci i lavi i zmaji ognjeni:
 to je vjerna stražica jaki no u zori
 istočna danica pastiru u gori;
 straža je toj vjerna i složna je ruka 235
 i ljubav zamjerna od mrnar i puka.
 To je verno ufan'je, toj ti je sve sada
 pokojno uzglavje vladaoeu od grada.
 To je čas gospode, koja se može riet
 da svoje slobode ne dadu za vas sviet; 240
 i prie će užeći i sebe i mire,
 neg li se odreći od zlate bandiere.
 Ridjanka za toj sad Blaćanom govori:
 Dubrovnik slavan grad u oružju vas gori,
 a Srdjevu goru tako bog utvrđi, 245
 svakomu zlotvoru da silu pogrdi;
 er se tuj bulikan pod gorom uđomi,
 da riga suhi plam, da trieska i gromi.
 Ter takoj kraj mora kad počne trieskati,
 hoće se sva gora od groma rastati; 250
 i svak bi prosudio, da ognjem ta tvrdja
 da je drugi Munčibio pod gorom od Srdja.
 Za toj se uklonte ter se Dubrovniku
 Blaćani poklonte za kriešos toliku;
 Dubrovnik erbo tač, oholi Blaćani, 255
 obje stran bridak mač s nebesa zgar hrani,
 da taj mač porazi svaku vrst od ljudi
 tko mu se omrazi i tko mu zlo žudi.
 Za toj se spoznajte, neharni ter takoj
 Dubrovnik ohajte a s Turci bite boj. 160
 U istok se spravite, vodite uskoke,
 ter Cipar branite i ostale otoke;

i s vašom vojnicom, višnjega boga rad,
 oružnom desnicom primite Carigrad, 265
 neka istok pozna i zapad jošte vas,
 ribarska što je slava i što je hrabren čas.
 Er će sud tada reć: mogoše Blaćani
 vjekuštu slavu steć po vodi po slani;
 a da se ne steče, ni u sanak ni javi,
 od zgara što reče orlača u dubravi. 270

13

Orlača ridjanka Peraštu govori.

Medju gorom i gorom jes blizu Kotora
 lupeški stan i dom u luci kraj mora;
 i gdje je sve zlo toj, svi u zlu seljani
 provode život svoj kako psi pogani. 5
 Gdje žena kad rodi, tadaj se može riet,
 da djavla izvodi iz pakla na saj sviet;
 er niese razložni, neg su svi po tragu
 naravom podložni sotoni i vragu.
 Vrla su narava, er sada i vazda 10
 zvezda ih krvava kraljuje i vlada,
 krvavi ter takoj gnuse se i ruže,
 sliedeći narav svoj, kako psi bez duše.
 Tiem se svud govori, da su tuj u luci
 seljani svi gori, neg Mori i Turci;
 i vrl'je naravi, ner li su u gori 15
 vukovi i lavi, kada ih glad mori.
 I ništor ne sciene ni duše ni boga,
 krstjanstvo ner pliene i deru svakoga;
 najliše gladnike ki gladne grozneći,
 s boljezni tolike do srca hodeći. 20
 Takodjer još mnozi rad slabe snažice
 po zemlji nebozi padaju na nice;
 a nie star, a nie mlad, tko vajmeh ne-ćuti
 s boljezni grozni jad i čemer priljuti,

Pj. 13. : u nakladku pj. 3 na listu 92^b. 3 rkp. i gdje se 19 gladni rkp., može biti gladne? 20 srca] možda smrti. 23 ne ćuti] rkp. na sviati. 26—27 rkp. zlosrde.

sirote gdje lačne uzdišu trepteći,	25
rascivilivši plačne, zlosrd'je videći,	
zlosrd'je videći, koje se moj bože	
jezikom izreći na svieti ne može,	
u toli jadan plač gdje trudne razbiru,	
sve uskoci gdje ih tač kako psi odiru,	30
odiru i tlače, da vajmeh suh javor	
u gori proplače i ostali boži stvor,	
od tuge i jada za tojzi zlo djelo,	
koje se do sada nije prie vidjelo.	
Tiem pravda prisudi, da su Peraštani	35
od boga i od ljudi u rasap prognani ;	
i k tomuj jošte tač, da ih sveti Vlasi	
pojamši krvav mač do traga porazi,	
i da im da bata, kako sve vojna stvar,	
štapikom od zlata, ka mu je dana zgar,	40
za zledi tolike i griehe bez broja,	
kojiem nać prilike ne može svies moja.	
Er tuj zled ne stvori, koju vi tvorite,	
zvieren'je u gori od krvi prolite.	
Ova se rieč sada po pravom imenu	45
Peraštu priklada po svomu sjemenu,	
komu se podobi nada sve pečali,	
da ga tris oznobi i munja popali.	
Neharan i bješe hudobu ki sliede	
zlosrdjem ureše da iskrnjieh ne vriede.	50
Perašte er takoj rad tvoje zle ćudi	
i zloba i grieh tvoj na rasap prisudi ;	
najliše za onu zled, o sjeme prokleta,	
kim mraše boži red i templo prisveto,	
u jezeru na skolju mljetskoga otoka,	55
u trudnu nevolju od djavljih uskoka.	
Jeda li mislite živjeti u vieke,	
ter takoj cvielite božje redovnike ?	
Ako to mislite, krvavi narode,	
sami se topite u kotlu od vode ;	60

27 koje] rkp. koja. 29 rkp. trudo. 30 sve] rkp. su. Stihovi 49—50 rieč po rieč is rkp., ali nerazumljivo. 52 rkp. prihudi. 54 red] rkp. led

za što smrt prieka, narode ka kara,
 ne gleda zlieh vieka ni mlada ni stara.
 K tomu vas čes tjera i bezdan progoni.
 ar pri vas nie vjera ni božji zakoni.
 Po djelu i glasu za toj se poznavá, 65
 s raspom u porazu da vas gniv skončava.
 A što se družite, s brodi se brodeći,
 sami se ružite, mrk obraz noseći!
 Budući er takoj nada sve narode
 topeći život svoj u lažah provode; 70
 i gdi je krstjanstvo, na plieu se utječu,
 gdje li je poganstvo, nazad se umiču.
 Vojnice ar turske gdje u polju gledaju,
 svi kako i guske od straha predaju;
 oda svieh jezika ter se svak snebiva, 75
 oholas tolika u čemu pribiva?
 Er zna bog i sveti, er ste Peraštani
 svi male pameti i šupljieh moždani;
 a dobro poznavá Dubrovnik čestiti,
 koga si narava, Perašte mahnniti, 80
 gdje nie niedno selo, veliko ni malo,
 koje nie dreselo u raspu ostalo;
 ter tvoja biesna čud pasjega narava
 susjedstvu tolik trud otajno zadava.
 A javi i speći ne moreš gojno stat, 85
 -gospodske želeći krvi se nalokat.
 Orlača toga rad nadjem se u smeći,
 toliko trudan jad u sebi misleći;
 ter veće, moj bože, moguća tvoja vlas
 pritrpit gdi može perašku oholas! 90
 Er ti sam ne stvori nikada na svit saj
 ni u polju ni u gori toliko zlosrd vaj.
 Za-č kada zahode u tudje države,
 zlosrdo o(b)hode njih čudi krvave,
 s trieskom rogoboru i bunu sliedeći, 95
 po kopnu i moru iskrnjih plieneći.
 A to je stvar jedna po griehu i zlobi

prilična i skladna u paklu hudobi. Za-č zvieri nie take od puste dubrave, toliko opake ni toli krvave	100
vaj, da se kad godi ne prigne k ljubavi, gdje život provodi u gustoj dubravi! To je narav lava, kad teče za zvieri, ka mu se pridava, veće je ne tjeri :	
Perašte a ti tač tvrdji si neg kami, er nećeš slišit plač ni uzdah suzami !	105
Božji nevjerniče, gdje glede dresela na tebe krvniče iskrnja sva sela, tvoj čemer priljuti videći i silos, a neć' se prignuti na ljubav i milos.	110
Pravedne dušice, opaki narode, s boljezni tužice i žalos provode, rasevilne i plačne velmi se bojeći, nevoljne i lačne kus hljeba želeći.	
A kad bi želuda mogli nać u seli, bez muke i truda život bi proveli !	115
Svak sada čini sud ter pravo rec meni, je li toj pasja ćud i zlotvor pakljeni, peraške gdje brede, koje su smrad i gad, smetaju i vriede Dubrovnik slavan grad !	120
Koji se tač gizda kraj mora po sebi, jak jedna od zviezda najsvjetlja na nebi ! A ni bog ni sveti ne može na svieti, Perašte prokleti, tvoju ćud podnieti ;	125
er ti se pristoji za mnoštvo od zloba, da tebe posvoji pakljena hudoba ; najliše uskoke, ke vodiš pritužne, da pliene otoke i kraje posušne.	
Ili je zlobos taj Perašte tva slava, kojom mi trudan vaj susjedstvo zadava ?	130
Er mnozi govore, kako je sviem znati, da tovar ne more uz konja trćati ; kad li sam poteče, počne se znojiti,	

101 k ljubavi] *rkp. bez smisla se ljubavi.* 107 glede] *rkp. toli.* 114 i lačne] *rkp. plačne.* 129 *rkp. sva slana, mjesto zlobos ima rkp. slabos*

- ter potek daleče ne može prodljiti.
 Takoj se skončava do bremena mala 135
 lupeška sva slava i ošlja pohvala.
 Prišli ste na konac tere se zlobite,
 zamaknut konopac na grlu nosite ;
 na oštru grebenu er vam će viseći
 za zlobu pakljenu da(t) vam se dug pleći, 140
 gdje ćete nebozi ostati viseći,
 i goli i bosu na suncu kipeći.
 Ter vam se podoba, da kosti sve vaše
 našadši vrh groba satru se i spraze, 145
 neka vas plačući galebi požale
 i vrani gračući i ptice ostale.
 Tužni Peraštani, ar je stvar dostojna,
 da vam se zabrani grobnica pokojna
 za grihe i zlobu, ar pravo govoru, 150
 da mrtvim u grobu kosti vam koporu,
 škroboću i škriplju, da po svom naravu
 plieneći rasiplju susjedsku državu ;
 ter mrtve gdje leže, opet ih na sviet saj
 hudoba poteže na stari običaj. 155
 Tiem zlu čud parjajte ter vuci nemili
 tudju krv probavte, koju ste popili ;
 er za tuj zlobnu stvar, može se toj rieti,
 da višnji goni zgar, tjeri vas po svieti ;
 goni vas i tjeri, zlosrdi narave, 160
 er planinske zvieri niesu tač krvave.
 Za toj ti proriče orlača ridjanka,
 Perašte krvniče, sramoto krstjanska,
 da ti se podobi, u raspu da takoj
 gniv božji oznobi i sjeme i plod tvoj. 165
 Perašte a za toj, lupeška pohvalo,
 za zlobu i grieh tvoj pokaj se daj malo,
 ter napried u zlobi, višnjega boga rad,
 susjedstvo ne znobi, kako ga znobiš sad.
 Erbo sva osveta, nepravda ne lipše,
 taj djela prokleta da raspom pedepše ; 170

140 dat] *rkp.* da 142 *rkp.* kapeći. 148 pokojna je kasniji nečiji *ispravak*,
rkp. dostojna. 153 leže] *rkp.* uescie. 158 goni] *rkp.* sgori.

ter će taj oholas po božjoj oblasti
 pod zemlju u propas na on sviet propasti,
 ter će tač poginut lupeška taj slava
 i gojno počinut Dubrovaik država.

14

Galiun.

Dubrovačka je mrnarica
 don patrona i kraljica
 od svih plavi i od svih drieva,
 što po slanoj vodi pliva.
 A tko li će ino rieti, 5
 taj ne misli pravo umrieti.
 Jer je kapetan sveti Vlasi,
 po svem sviati koj se glasi,
 pod korunom suha zlata
 kojojzi se ne zna plata. 10
 Ter se diči ter se gizda
 jak jutrnja zorom zvizda,
 proću zorje kad se spravi,
 da bio danak sviatu objavi.
 Ter su plavi toli mile 15
 kako utve zlatokrile,
 koje se legu ali plode
 po jezeru bistre vode.
 A što ti su svoji mrnari, 20
 kako mladi tako stari:
 toj su vuci, toj su lavi,
 koji se hrane po dubravi;
 a levente sciene za ništa,
 kako pomet od buništa.
 Ter s neprijatelji gdje se staju, 25
 za sviet neće da amajnaju,
 ner se sieku svi na peče,
 dokli godi jedan teče;

Pj. 14. : u rkp. pj. 9. u nakladku, na listu 98. 13 proću zorje rkp. može biti u prozorje.

Stari pisci hrvatski III.

15

ter se hrabreno svi krvave,
 za ne izgubit vječne slave. 30
 To je slava, to je dika
 čestitoga Dubrovnika,
 od istoka do zapada
 u slobodi koj se vlada.
 Ter su takoj Dubrovčani 35
 po svem svietu počtovani,
 od svieh kralja i gospode,
 i u slobodi svuda hode;
 ter su vječnu stekli slavu,
 podržeći vjeru pravu. 40
 Ter po svieti kud prohode,
 blažen život svoj provode,
 na sramotu od svieh ljudi
 a najliše od susjedi.

13

Pjesanca spurjanom.

Ja ne viem spurjani za što se pristoji,
 vaj da vas sviet hrani, njeguje i goji?
 Za što je velik trud i težak za dosti,
 učinit pravi sud mojojzi slabosti
 od vaše naravi, s kojom je opak vaj. 5
 Ki vas vrag objavi i sazda na sviet saj?
 Čudi ste opake ter vaša utroba
 od muoca i od maske puna je svieh zloba.
 Tiem recte za ljubav, tiem recte sad pravo,
 što je opak vaš narav, tako vam bit zdravo! 10
 Što je rebro deveto, što je rebro liho toj,
 opako i prokleta, ter ne ima takmen broj,
 od ljudi vrsti svoj kako je dano zgar,
 da imaju pravi broj po takam od rebar?
 I kriva rebra taj od vaše naravi 15
 ne ima moć vas sviet saj, da ih uprav ispravi.
 Još vaše utrobe, k tomuj bih rad znati,

bez broja te zlobe gdje mogu zdržati ?
 Za-č vaša huda čud i javi i speći
 njeguje velik trud, svako zlo misleći ; 20
 i u brieme u svako himbeno hitro vi
 sa svaciem opako živete vazda svi.
 Viem, da se radjate pod skalom u tmasti,
 i očinstvo stradjate, stradjate i časti.
 I kad ste vi siti, sedlat se ne date, 25
 neg li se kopiti na konjsku prucate ;
 ni od ljudi ni od boga još stida ne imate,
 gdje ljuto svakoga jezikom badate ;
 i gdje mir čujete, naliepom od zmiije 30
 iskrnjih trujete, da se mir zabije.
 Tiem mudri govore, i ja sud činim taj,
 da vrl'ju ne more stvar sazdat na sviet saj,
 ner narav opaki od vaše zle struke,
 ka plodi trud svaki i s trudom sve muke.
 Za-č u vas nie nada, za-č opak vaš narav 35
 krmi vas i vlada, jak timun gnjilu plav.
 I ako se kad godi, o pokrovni vrazi,
 u rietko prigodi, da ste vidjet blazi,
 nie fide u tomuj i u toj se nitkore
 na svietu ovomuj ufati ne more ; 40
 za-č je toj kratka stvar. Tiem mudar govori,
 tekući da tovar brzo se umori ;
 ter vašu krivu čud opake naravi
 človeći niedan sud ne može da ispravi.
 Tko li ju ispravlja, trud mu je zaman vas, 45
 i tuge ponavlja to gore svaki čas ;
 biela i šarena za-č ćeš prie nač vrana,
 i djavla krštena, neg blaga spurjana.
 I u svem se poznavava, o višnji bože moj,
 koga je narava djavolje sjeme toj. 50
 Vrla je narava, ter meu sve ostalo
 vazda se prodava dinara za malo ;
 pod nebom na sviet saj nu ne može biti
 trgovac vajmeh taj, tko ga će kupiti.
 Za što je za ništa, za-č ga svak pogrdi, 55
 kako stog buništa tugljivo ki smrdi ;

nit ga tko kupuje, za-č gdje se nahodi,
 željno s(v)e tuguje i žalos provodi.
 I pasju tu lavu na svieti nitkore
 za rep ni za glavu uhvatit ne more; 60
 za što je pužljiva, kako no jegulja,
 i većma tugljiva neg pusta godulja.
 A nitkor ne zna toj, ner tko je u tuzi,
 kako no život moj, ki željno prosuzi,
 gorčije od jada, od truda i od muke, 65
 tužna rad nesklada od djavlje te struke,
 kojoj bi dana vlas, a ne viem od koga,
 da mene svaki čas progoni neboga.
 Od osla i kobile povržen u zao čas,
 petne mi sve žile podgrize kako pas, 70
 sve žile od peta zgrize mi do kosti
 taj struka prokleta s velikom gorkosti.
 Druge mi ne lipše još š njega tužice,
 gdje njivu najlipše posijah pšenice,
 i bješe to žito u njivu sijano, 75
 i svetlo i čisto po zrno izbrano :
 nu djaval pakljeni, na koga cvilim ja,
 svu vratom tu meni njivicu posija,
 ter mi se ne rodi pšenica taj čista,
 ner se vrat rasplodi, koji je za ništa ; 80
 ter djavlje sjeme toj, ter djavlje toj sjeme
 skončava život moj svaki čas i vrime.
 Za-č vajmeh na svieti ne mogu sve sile
 zemlje van podrieti svoj korien ni žile ;
 krjepeno za-č stoji i posahnut neće, 85
 i svak se čas goji i plodi to veće.
 Lie sve to pogrđih veselo za dosti,
 za-č se vas potvrđih u božjoj milosti,
 ki neće človjeka kako prav gospodar
 pravedna do vieka ostavit nikadar. 90
 Tiem Himen blaženi, ako se može riet,
 kopile proženi pod zemlju na on sviet ;
 a pravi pir ljubi svaki čas i vrieme,
 neka se pogubi do trage zlo sjeme ;
 pogubi do traga, za-č vajmeh, Himen moj, 95

u pakli nie vruga, kako je sjeme toj ;
 i veće mie muke, ni u pakli ki gori,
 ner pasje te struke, ka svaku zled tvori,
 s kojom su porazi i jadne pečali,
 prid kiem bi svi vrazi na pokon bježali. 100
 Ter se će pravo riet, ako se toj zgodi,
 ovo se vas saj sviet prokletstva slobodi.
 Kopili ljuveni, tako ja da sam zdrav,
 vjerujte vi meni, da vam ću riet uprav :
 ne bih rad za sviet vas, dokli sam na svieti, 105
 vazet vam počten glas ni od vas što rieti ;
 a toj zna bog pravi, svakoja ki vlada,
 da od vas ljubavi ne štedim nikada,
 nit se ću braniti do groba po sve dni
 vašu čas shraniti i vaš glas počteni. 110
 Narodi lie svaci, ki vam ćud poznaju,
 da ste vi opaci, razlogom provaju,
 i općeno govore : pod nebom na svit saj
 da ništor nie gore, ner li vaš narav taj.
 Kako je sviem znano i sami znate svi, 115
 da vam nie zgar dano, pravedni da ste vi ;
 i narav nie dala vam, da se može riet,
 da vam se da hvala ni u čem na saj sviet.
 Za-č se će prie more ožicom pripljuti,
 ali se sve gore gori dnom svrnuti, 120
 ali se biesan lav s kozlići smiriti,
 neg opak vaš narav s boljiem se mieniti.
 Za toj vas molim svieh, kopili ljuveni,
 ako vi koji grieh scienite u meni,
 da opaku ćud vašu pojući pozlobno 125
 u pjesni ja glašu, ako nie podobno :
 grieh meni ne dajte, ni vole ni malo,
 za-č se u toj varate bogato i debelo.
 Za-č mudri govore, da vam je sviem znati :
 bio se grad vrh gore ne može tajati, 130
 i govedo bielo tko ne umie poznati,
 tomu je i djelo sliepcem ga nazvati.
 Još sliepcu na svieti onoga zovem ja,
 tko sunce vidjeti ne može, kada sja.

I na sto tko nogu oda psa postavlja, 135
 i togaj riet mogu da zaman trud spravlja;
 za ništor za drugo, ner dala nie narav,
 na stolu u dugo da stoji pasja lav,
 ter takoj ter takoj, kad se na sto stavi,
 opet se tutako prie pod sto sva spravi. 140
 Za toj vas sviet sudi i narodi svaci,
 da ste svi zle ćudi i da ste opaci;
 nit se nač tko može, nit se će objavit,
 da vam krivo može rebarce ispravit.
 Oto ste ćuli sad, za što ste svi hudi 145
 i ki se goji gad pri vašoj zloj ćudi.
 Tiem sada za ljubav ne krivte život moj,
 ner vašu zlu narav, ka vam je dala toj.
 Za toj se ja bolim, bolježljiv ter tako
 bogom se sviem molim ljuveno i slatko, 150
 s velikom ljubavi da se k vam obrate,
 vašojzi naravi da zlu ćud prikrate,
 neka se može riet: ako se toj zgodi,
 truda se vas saj sviet na volju slobodi.

16

Trgovci Armeni i Indijani.

Plemeniti Dubrovčani,
 iz daleč smo prišli sada,
 mi Arabi s Indijani,
 do vašega slavnog grada.

Er se tamo nam prigodi 5
 na daleče u stranah našieh,
 deri sunce gdje ishodi,
 od velicieh slava vašieh
 začuli smo, da imate
 u ovom gradu velje blago 10
 i da ovdi vi primate
 inostrance milo i drago.
 Plemeniti Dnbrovčani,

iz daleč smo prišli sada, mi Arabi s Indijani, do vašega slavnog grada.	15
Još začusmo, da čujete u ovoj mjesto tko dohodi, i jošte ga darujete, k svomu stanu kad pohodi.	20
Čusmo jošte uzmožitu u slavnomu Dubrovniku svu gospodu plemenitu i razumnu i veliku.	
Plemeniti Dubrovčani, iz daleč smo prišli sada, mi Arabi s Indijani, do vašega slavnog grada.	25
Ter se tamo u nas čuje, o gospodo plemenita, da s prijazni svak vas čuje	30
— — — — —	
Ter po moru kud plivate i po kopnu kud jezdite, od kraljeva sve imate što pitate i želite.	35
Plemeniti Dubrovčani, iz daleč smo prišli sada, mi Arabi s Indijani, do vašega slavnog grada.	40
Ter vas kralji ter vas bani milostivo svud primaju, o pridrazi Dubrovčani, i velju vam slavu daju ; za-č ste dobri, za-č ste vjerni i činite sude prave, ter ste za toj gojni i mirni, i za toj vas svudi slave.	45
Plemeniti Dubrovčani, iz daleč smo prišli sada, mi Arabi s Indijani, do vašega slavnog grada.	50

S prijazni vas jošte ljubi od istoka slavno carstvo, koje shara i pogubi i poplesa sve krstjanstvo.	55
Za-č je vaša vjera prava daleče se rasširila istočnoga ter je lava k milosrd'ju priklonila.	60
Plemeniti Dubrovčani, iz daleč smo prišli sada, mi Arabi s Indijani, do vašega slavnoga grada.	
Još začusmo tamo stoje, da vas česar od zapada kako verne sluga svoje milostivo prima sada ; i ljubav vam svaku kaže, za što vidi i poznavaj,	65
da su vjerne službe vaše i gospoda da ste prava.	70
Plemeniti Dubrovčani, iz daleč smo prišli sada, mi Arabi s Indijani, do vašega slavnoga grada.	75
Još čutimo velju rados, er sve što smo prošli svieta, ne vidjesmo ljepšu mlados, ni ljepšega veće svieta,	80
ner smo ovdje mi vidjeli, Dubrovčani naši drazi, ter vas višnji bog nadieli da se život vaš proglasi.	
Plemeniti Dubrovčani, iz daleč smo prišli sada, mi Arabi s Indijani, do vašega slavnoga grada.	85
I vidjesmo velje blago, srebro i zlato što imate, i toj nam je vele drago	90

da ga u goju uživajte, u ljubavi i radosti ; ter prijazni vaše take pune dobra i sve milosti dostojne su slave svake.	95
Plemeniti Dubrovčani, iz daleč smo prišli sada, mi Arabi s Indijani, do vašega slavnog grada.	100
Ter ste kruna u kraj mora od sve donje Dalmacije, i k istoku do Kotora, Arbanije i Grecije ; i po svieti svudi prave, da razumno vi vladate vaša mjesta i države, u gospodstvu što imate.	105
Plemeniti Dubrovčani, iz daleč smo prišli sada, mi Arabi s Indijani, do vašega slavnog grada.	110
Još smo ovdje mi vidili krasne dikle i gospoje, gdje u zlatu i u svili sve provode dike svoje ; ter su vidjet toli mile, gdi sve hruste u biseru, kako da su gorske vile u planini pri jezeru.	115
Plemeniti Dubrovčani, iz daleč smo prišli sada, mi Arabi s Indijani, do vašega slavnog grada.	120
I gizdava kad njih nepos u pjesance glase pusti, sviem serenam vazme kriepos gdje se slados taj očuti.	125
I pjesance njih gizdave, koje toli slatke biše,	130

- kako korien od koštrave
srdačce nam zatraviše.
- Plemeniti Dubrovčani,
iz daleč smo prišli sada,
mi Arabi s Indijani, 135
do vašega slavná grada
- Tiem po kóm smo očutili
privelike slave vaše,
za jedno smo se uputili
zatrudivši glave naše; 140
i ostavismo naše strane,
mnoge rieke mnoge vode,
od istoka po sve strane,
prigazismo putem hode.
- Plemeniti Dubrovčani, 145
iz daleč smo prišli sada,
mi Arabi s Indijani,
do vašega slavná grada.
- Mnoge jade, mnoge trude
ter smo putem provodili, 150
putujući guse hude
gdje smo putem nahodili;
proz dubrave i lugove
gdje nas trudnieh još vidjahu
biesni lave i vukove, 155
svud nam drumke zapirahu.
- Plemeniti Dubrovčani,
iz daleč smo prišli sada,
mi Arabi s Indijani,
do vašega slavná grada, 160
- A što ti su zmaji ljuti
i troglave jošte zmije,
svud ih bjehu puni puti
i rasputja od Indije.
- Grifone smo još vidjeli, 165
s krunom orle i arpije,
na marginju koji dieli
Albeniju od Indije.
- Plemeniti Dubrovčani,

- iz daleč smo prišli sada, 170
 mi Arabi s Indijani,
 do vašega slavnega grada.
- Vidjeli smo još pantere
 i čentaure i satire, 175
 divje vole i himere,
 neposkoke i mnoge tire.
- I kuse smo još blavore
 s bazilisci mi gledali,
 priko njeke vrle gore 180
 kud smo jedva prigazili.
- Plemeniti Dubrovčani,
 iz daleč smo prišli sada,
 mi Arabi s Indijani,
 do vašega slavnega grada.
- Tiem ljuveno svieh molimo, 185
 dopust' te nam rad ljubavi,
 neka s vami poživimo
 u ovoj vašoj rajskoj slavi ;
- za-č je ovdi razlog svaki 190
 i obil' je jošte svako,
 kako da je raj zemaljski
 ter je s vami živjet slatko.
- Plemeniti Dubrovčani,
 iz daleč smo prišli sada,
 mi Arabi s Indijani, 195
 do vašega slavnega grada.
- Još molimo svieh vas drago,
 da se ovdi nastanimo,
 i da ovdi naše blago
 za jedno s vami sahranimo ; 200
 srebro i zlato er doniesmo
 deri tamo od istoka,
 za-č hranjen' ja ovaj, riesmo,
 biti nam će naša stoka.
- Plemeniti Dubrovčani, 205
 iz daleč smo prišli sada,
 mi Arabi s Indijani,
 do vašega slavnega grada.

- Donieli smo, neka znate,
trgovinu za jedno s nami : 210
verižice njeke zlate
i u prstenku dragi kami ;
i pratežce jošte ine,
suha srebra, suha zlata,
i od bisera kolarine 215
od kojih je draga plata.
- Plemeniti Dubrovčani,
iz daleč smo prišli sada,
mi Arabi s Indijani,
do vašega slavnog grada. 220
- A vi dajte blago naše,
oj družino ovdje sada,
Dubrovčanom da se kaže,
s čijem smo prišli do njih sada ;
ter će slavni Dubrovčani 225
i vidjeti i poznati,
umiju li Indijani
i Arabi trgovati.
- Plemeniti Dubrovčani,
iz daleč smo prišli sada, 230
mi Arabi s Indijani,
do vašega slavnog grada.
- Dajte zlato, dajte blago,
dajte biser taj pribieli,
i kamen'je toj pridrago, 235
kako sunce koje se svietli ;
dajte orašce i kaniiele,
i mirisne jošte vode,
sve tamjane i kandiele,
ki se ovdje ne nahode. 240
- Plemeniti Dubrovčani,
iz daleč smo prišli sada,
mi Arabi s Indijani,
do vašega slavnog grada.
- A sad bliže pristupajte, 245
tko će s nami trgovati ;
ter na volju obirajte,

- što hoćete trgovati ;
i bit vam će ljubav svaka,
što prodamo za dukate, 250
i ciena je svemu laka,
za-č ne ištemo tanke plate.
Plemeniti Dubrovčani,
iz daleč smo prišli sada,
mi Arabi s Indijani, 255
do vašega slavnoga grada.
To li ćete što mieniti,
i vi trge vaše dajte :
nećemo se rascieniti
na zamjeni, dobro znajte. 260
Nješto ćemo trgovati,
a po trgu rad prijazni
nješto ćemo na dar dati,
pokoli ste toli časni.

17

Dvie robinjice.

- Robinjice mi smo mlade,
u sužanstvu rascviejene,
u Dubrovnik prišle sade
s našim rodom razdijeljene. 5
Za toj željno svih molimo,
da budete mirno stati,
dokli žalos pobrojimo,
koju mladost naša pati.
Plemenita mi smo roda,
obje mlade sestrenice, 10
nu je htjela naša zgodna,
da smo sada službenice.
Robinjice mi smo mlade,

Pj. 17 : (u rkp. mjesto naslova ovo : dovedoše gusari dvie mlade robinjice koje sačinaju) : u rkp. pj. 51. knjige V. na listu. 56^b. Ova pjesmica bješe do sele obično prisvajana pjesniku A. Čubranoniću, ali naš rkp. stavlja je u toli tiesnu svezu s predjašnjimi i potonjimi pjesmicami našega pjesnika, da je ne mogosmo mimo ići.

u sužanstvu raseviejene, u Dubrovnik prišle sade s našiem rodом razdieljene.	15
Majka nas je plemenita u Armenieh porodila, i bogata i čestita prigizdavo odgojila.	20
Tamo nam je vazda bila u Armenieh gizda svaka : suho zlato, biser svila, i koprjena još pritanka.	25
Robinjice mi smo mlade, u sužanstvu raseviejene, u Dubrovnik prišle sade s našiem rodом razdieljene.	30
Jaoh! posla nas naša majka, s jutra zorom kad podrani, da beremo cvietja svaka šetajući po poljani.	35
S jutra zorom u proljetje, neka vam je vajmeh znati! ter počesmo svako cvietje po livadi rosnoj brati.	40
Robinjice mi smo mlade, u sužanstvu raseviejene, u Dubrovnik prišle sade s našiem rodом razdieljene.	45
Brasmo bosil i ljubicu, i od pelinka cvietje brasmo, i trendofil i ružicu, pak livadom pošetasmo.	50
Ter nam srce uzdisaše, gdi livadom u proljetje po travici mirisaše u sladosti rajsko cvietje!	
Robinjice mi smo mlade, u sužanstvu raseviejene,	50

- u Dubrovnik prišle sade
s našim rodom razdieljene.
- Prie sunačca ter u zoru
po livadi takoj hode,
oútismo na javoru 55
vrh jezera bistre vode,
gdi tih slavíc biljisaše
od vesel'ja u ljubavi,
ter danicu pripievaše, 60
da bio danak još ne objavi!
- Robinjice mi smo mlade,
u sužanstvu rasevieljene,
u Dubrovnik prišle sade
s našiem rodom razdieljene.
- Ter sjedosmo počivati, 65
i počesmo od ljubavi
tihu slavju odpievati
kako vile u dubravi.
- Nu se naša rados skrati,
er nam vajmeh! slatke pjesni 70
zla nezgoda sve obrati
u žalosti i boljezni.
- Robinjice mi smo mlade,
u sužanstvu rasevieljene,
u Dubrovnik prišle sade 75
s našiem rodom razdieljene.
- Za-č po glasu iz planine
gusari nas oútiše,
ter potajno u ravnine
k nam neboziem pristupiše! 80
- I tužne nas uhvatiše,
ter nam vajmeh! biele ruke
sve naopako obratiše,
da nam dadu veće muke.
- Robinjice mi smo mlade, 85
u sužanstvu rasevieljene,
u Dubrovnik prišle sade
s našiem rodom razdieljene.
- I klikosmo plačne u glase,

da se čuje do nebesa, podiraje ruse vlase, kad nas gusa taj saveza!	90
Ter su tuge, ter su jadi, gdi se nitkor ne objavi hrabren vitez u livadi, da sužanstva nas izbavi.	95
Robinjice mi smo mlade, u sužanstvu rascviejlene, u Dubrovnik prišle sade s našiem rodом razdieljene.	100
Tuj sve cvietje i travica, u sužanstvu kad ostasmo, obradi se k zemlji nica, koli grozno proplakasmo.	105
I sve ptice od čemera jadovito uzdisahu, gdje vjenačce od bisera s glavice nam podirahu.	
Robinjice mi smo mlade, u sužanstvu rascviejlene, u Dubrovnik prišle sade s našiem rodом razdieljene.	110
Ter bi mramor i živ kami rastavil se u sto diela, gdje polismo sva suzami naša tužna lica biela!	115
U sužanstvu toli plačne gdi gusari nas vezahu, ter žestoke rane mačne srdačce nam propadahu!	120
Robinjice mi smo mlade, u sužanstvu rascviejlene, u Dubrovnik prišle sade s našiem rodом razdieljene.	
I sada nas svudi vode savezane i spućene, jak ovčice u povode, velmi plačne i utrudjene:	125

- ter nam tuge zadavaju
i veliku vajmeh žalos, 130
gdje za pjenez prodavaju
po pazaru našu mlados!
- Robinjice mi smo mlade,
u sužanstvu rascviejlene,
u Dubrovnik prišle sade 135
s našiem rodod razdieljene.
- Grozne suze ter ronimo,
toli plačne u žalosti,
jeda koga priklonimo
i k ljubavi i k milosti; 140
jeda milos tko ne skrati,
ter se dobra zgoda zgodi,
da gusarom sad nas plati,
i tužbe nas oslobodi!
- Robinjice mi smo mlade, 145
u sužanstvu rascviejlene,
u Dubrovnik prišle sade
s našiem rodod razdieljene.
- A nitkor se ne hti najti,
po sviem svieti kud hodismo, 150
da nas ovoj gusi plati,
zaman suze ter prolismo.
- Ter je bužba, ter je žalos,
u sužanstvu gdje tuguje
bolježljiva naša mlados, 155
a nitkor ju ne odkupuje!
- Robinjice mi smo mlade,
u sužanstvu rascviejlene,
u Dubrovnik prišle sade 160
s našiem rodod razdieljene.
- Tiem molimo milos vašu,
o gospodo Dubrovčani,
odkupite mlados našu,
tako da vas Bog sahrani.
- Ne štedite vaše blago 165
za nas tužne potratiti,
za što vam će vele drago

- naša majka zahvaliti.
 Robinjice mi smo mlade,
 u sužanstvu raseviejene, 170
 u Dubrovnik prišle sade
 s našim rodom razdieljene.
 Za toj nam se umolite,
 tere priešno tere hrlo
 od uzica slobodite 175
 naše ruke i naše grlo !
 Naša majka za-č pridraga,
 neka vam je sada znati,
 neće štedjet svoga blaga,
 za jedan dukat do sto vrati! 180

Gusari odgovaraju.

- Ove mlade robinjice,
 o gospodo Dubrovčani,
 careve su dvorkinjice,
 zaplienjene u poljani. 185
 Začusmo ih s jutra zorom
 gdje u cvietju počivahu
 pri jezeru pod javorom,
 ter slavicu odpievahu.
 Kad počesmo rajske pjesni
 po livadi razbirati, 190
 poče nam se od ljuvezni
 sviem srdačce podizati.
 Ove mlade robinjice,
 o gospodo Dubrovčani,
 careve su dvorkinjice, 195
 zaplienjene u poljani.
 Po livadi zorom hode
 ter ih tamo zaplienismo
 pri jezeru bistre vode.
 gdi veseli mnogo bismo ; 200
 iz livade iz zelene
 u sužanstvu ter su sade
 u Dubrovnik privedene
 robinjice ove mlade.

- Ove mlade robinjice, 205
 o gospodo Dubrovčani,
 careve su dvorkinjice,
 zaplijenjene u poljani.
- Neka vam je za toj znati, 210
 o gospodo Dubrovčani,
 da ih ćemo prodati
 ni gusari Persijani ;
 za robinje ove mlade
 ter tko bude odbrojiti
 suhih dukat tri hiljade, 215
 robstva se će sloboditi.
- Ove mlade robinjice,
 o gospodo Dubrovčani,
 careve su dvorkinjice,
 zaplijenjene u poljani. 220
- Ako ćete odkupiti
 ovaj mlados na dukate,
 tretju ćemo odputiti
 hiljadicu od naše plate ;
 i od gusarske naše družbe, 225
 o gospodo Dubrovačka,
 biti vam će svake službe
 i na službi ljubav svaka.
- Ove mlade robinjice,
 o gospodo Dubrovčani, 230
 careve su dvorkinjice,
 zaplijenjene u poljani.

18

Pastiri.

- O gospoje prigizdave,
 izljezli smo mi pastiri
 tamo daleč iz dubrave,
 gdi se poje, gdi se sviri :
 gdje su naše liepe spile 5

Pj. 18. : u rkp. pj. 52 knjige V. na listu 57. 4 rkp. gdje na prvom mjestu.

- pri jezeru bistre vode,
i gdje iz luga gorske vile
na plandište k nam prihode.
- O prislavni Dubrovčani,
u dubravi u zeleni, 10
još su tamo naši stani,
od brštana sapleteni.
- O gospoje prigizdave,
izljezli smo mi pastiri 15
tamo daleč iz dubrave,
gdi se poje, gdi se sviri.
- Gdje kladenci izviraju
ter se pjesni toli slatke
u zelenci razbiraju. 20
gdje žubere ptice svake;
er da putnik tuj putuje
sani bi rekao: u toj gori
gdje se ovaj slados čuje
da se višnji raj otvori.
- O gospoje prigizdave, 25
izljezli smo mi pastiri
tamo daleč iz dubrave,
gdi se poje, gdi se sviri.
- Gdje s večera ter do zore 30
po sve ljeto i proljetje
procieniti sviet ne more
od šturaka rajsko pietje;
željno srce i dušica
od žalosti još uzdiše,
gdje ljubica i ružica 35
od sladosti svud miriše.
- O gospoje prigizdave,
izljezli smo mi pastiri
tamo daleč iz dubrave,
gdi se poje, gdi se sviri. 40
- Gdje svu noću i vas danak
po livadah provodeći
ne vidimo tihi sanak,
lake tance izvodeći.

- Još pojući po dubravi 45
 kada gorom prohodimo,
 i k milosti i k ljubavi
 sve zvieren'je priklonimo.
- O gospoje prigizdave, 50
 izljezli smo mi pastiri
 tamo daleč iz dubrave,
 gdi se poje, gdi se sviri.
- Ter po gori i zagorju 55
 svi se luzi snebivaju,
 gdje po jel'ju i po borju
 slavici nam odpievaju ;
 u planini gdje za dosti
 i od vila i od pastira
 sve vesel'je i radosti
 s ljubavi se tuj razbira. 60
- O gospoje prigizdave,
 izljezli smo mi pastiri
 tamo daleč iz dubrave,
 gdi se poje, gdi se sviri.
- I tamo smo udarali 65
 i u dipli i u miešnice,
 i ostale sve svirali
 u klandištu kod vodice.
- I u dubravah gdje smo stali, 70
 svako cvietje i ljubicu
 s vilami smo zorom brali,
 i trendofil i ružicu.
- O gospoje prigizdave,
 izljezli smo mi pastiri
 tamo daleč iz dubrave, 75
 gdi se poje, gdi se sviri.
- Ter su vile vence vile,
 koje nam su rad ljubavi
 drago i milo poklonile,
 ke nosimo mi na glavi. 80
- I pojući mi s vilami
 u vesel'ju i radosti,
 prosuzio bi živi kami

od medene te sladosti.	
O gospoje prigizdave,	85
izljezli smo mi pastiri	
tamo daleč iz dubrave,	
gdi se poje, gdi se sviri.	
Nu ne viemo stvari druge,	
ner planinom stado pasti,	90
proz dubrave i proz luge,	
gdi se čute rajske slasti ;	
i livade pohoditi,	
ter s vilami luke i tance	
rano zorom izvoditi,	95
pripievaje u pjesance.	
O gospoje prigizdave,	
izljezli smo mi pastiri	
tamo daleč iz dubrave,	
gdi se poje, gdi se sviri.	100
Nu ojdosmo strane naše,	
i prišli smo iz dubrave	
u ovoj mjesto liepo vaše,	
gdje smo čuli velje slave ;	
gdi se sviri, gdi se poje,	105
gdi su tanci, gdi su hore,	
gdje se ljepše vile goje,	
ner su naše posrjed gore.	
O gospoje prigizdave,	
izljezli smo mi pastiri	110
tamo daleč iz dubrave,	
gdi se poje, gdi se sviri.	
Tiem ako nam može biti,	
mi drugoga ne želimo.	
ner se ovdje naseliti,	115
da se s vami veselimo ;	
za što nam su vaše vile,	
koje ovdje s nami stoje,	
veće drage i veće mile,	
neg dubravom ke se goje.	120
O gospoje prigizdave,	
izljezli smo mi pastiri	

- tamo daleč iz dubrave,
gdi se poje, gdi se sviri.
- I ljepota vašieh vila, 125
ke su ovdí u poljani,
mlados nam je zatravila,
ter ostasmo kako pjani ;
i ne umiemo kudi sada
od vesel'ja, ko ćutimo, 130
iz ovogaj slavna grada,
da se k lugom uputimo.
- O gospoje prigizdave,
izljezli smo mi pastiri
tamo daleč u dubrave, 135
gdi se poje, gdi se sviri.
- Neka vam je za toj znati,
radi bismo meju vami
našu mlados potrajati,
s gospojami i s vilami ; 140
a od naše liepe družbe,
tako da smo vazda zdravi,
biti vam će verne službe
i s prijazni i s ljubavi.
- O gospoje prigizdave, 145
izljezli smo mi pastiri
tamo daleč iz dubrave,
gdi se poje, gdi se sviri.
- A sad glumci, vas molimo,
spravte dipli da se sviri, 150
igrajući da skočimo
u tri skoke i četiri ;
da se naše srce smiri,
kad se vidi tko će bolje,
tančae vode mi pastiri, 155
poplesati ovoj polje.
- O gospoje prigizdave,
izljezli smo mi pastiri
tamo daleč iz dubrave,
gdi se poje, gdi se sviri. 160

12

Lanci Alemani, trumbetari i pifari .

Mi smo prišli u ove strane, neka vam je sada znati, da naučimo Dubrovčane u trumbune trumbetati.	
Za-č smo lanci trumbetari, dobri meštri, neka znate, ki trubimo pod pifari, a ne ištemo niedne plate ; ner za ljubav trumbetamo, a nećemo od vas platu, ner da s vami potrinkamo, kad svršimo pimfaratu.	5 10
Mi smo prišli u ove strane, neka vam je sada znati, da naučimo Dubrovčane u trumbune trumbetati.	15
Iz daleč smo prišli sada, naša srca da smirimo, do ovogaj slavna grada, da trumbamo i svirimo ; i drugoga ne želimo, mii lanci Alamani, ner li da se veselimo za jedno s vami Dubrovčani.	20 25
Mi smo prišli u ove strane, neka vam je sada znati, da naučimo Dubrovčane u trumbune trumbetati. Meju nami za-č se čuje tamo daleč u Alamani, da Dubrovnik lance čtuje, perche stare boncompagni ; i od tud smo se odpravili	30

- s trumbetami vele spravno,
neka bismo pohvalili 35
ovoj mjesto mnogo slavno.
- Mi smo prišli u ove strane,
neka vam je sada znati,
da naučimo Dubrovčane
u trumbune trumbetati. 40
- Nu ne viemo druge stvari,
neg čeljusti nadimati
u trumbete pod pifari
i fraskune nagibati ;
navlaš kad se umorimo, 45
pifkajući u trumbune,
mavasiju ne vodnimo,
trinkajući u fraskune.
- Mi smo prišli u ove strane,
neka vam je sada znati, 50
da naučimo Dubrovčane
u trumbune trumbetati.
- Dubrovčani, bratjo draga,
za toj ćemo trumbetati,
a pak ćemo svi jednaga 55
za jedno s vami potrinkati,
u veselju i milosti,
mnogo rado u zdravice,
kako drazi vaši gosti,
svako vince bez vodice. 60
- Mi smo prišli u ove strane,
neka vam je sada znati,
da naučimo Dubrovčane
u trumbune trumbetati.
- I kada se povratiti 65
mi budemo u naše strane,
tamo ćemo pohvaliti
našiem limfram Dubrovčane ;
tamo ćemo jošte reći,
da smo lanci Alemani 70
svaku milos mogli steći
medju vami Dubrovčani.

MAVRA VETRANIĆA ČAVČIĆA.

Mi smo prišli u ove strane, neka vam je sada znati, da naučimo Dubrovčane u trumbune trumbetati.	75
Neka znaju limfre naše, tamo daleč u zapadu, da su čtene gozbe vaše u ovomu slavnu gradu; gdje se trinka u brieme svako s nami lanci kompanjuni bez vodice vince slatko gostarami i fraskuni.	80
Mi smo prišli u ove strane, neka vam je sada znati, da naučimo Dubrovčane u trumbune trumbetati.	85

20

Vuk ovci priko rieke.

Ne muti mi oveo rieke! ako budu k tebi priti, od smrti te neće prieke svi pastiri sloboditi.	5
Za toj hježi sad od tuda, pokli mene ovdí ćutiš, što s' tuj prišla kako luda da mi bistrú vodu mutiš!	
Ali ne znaš ćudi moje, er ja zubi koljem stada; a ti takoj sama stoje meni mutiš vodu sada.	10
Ne muti mi oveo rieke! ako budu k tebi priti, od smrti te neće prieke svi pastiri sloboditi.	15
Od kad mogu tuj pripliti,	

što ne misliš o životu, ner tuj pride vodu piti čineći mi na sramotu?	20
Što li se si osamila ter tuj sama izvan stada vodu mi si zamutila, da ne piju trudan sada?	
Ne muti mi ovco rieke! ako budu k tebi priti, od smrti te neće prieke svi pastiri sloboditi.	25
Ako ufaš u pastire ali u pse u stražnike, mene vuka do odtjere kad priplivam priko rieke:	30
ne ufaj se, ja ti velju, zubi te ću razdrpiti, da ispunim moju želju, ako budu tuj pripliti.	35
Ne muti mi ovco rieke! ako budu k tebi priti, od smrti te neće prieke svi pastiri sloboditi.	40
Za-č je meni velja muka, gdje me takoj prjeko rieke podražuješ biesna vuka a ne haješ smrti prieke;	
ter ću zube povraniti, a ti é ostat mnogo plačna, kada budeš nahraniti mene vuka mnogo lačna.	45
Ne muti mi ovco rieke! ako budu k tebi priti, od smrti te neće prieke svi pastiri sloboditi.	50
Tobom ću se nahraniti i žedan se krvi tvoje	

45 rkp. Pucićev: omastiti sa povraniti sr. str. 50 st. 319, gdje se također mora čitati: povran'.

pun do grla sad napiti, da ispunim želje moje.	55
Za toj ovco bježi sada, na očiju ne stoj meni, ner li sledi stada tvoja po livadi po zeleni.	60

21

Tužba kralja Davida*vrhu Saula i Jonate.*

Nu razbiraj, nu iskusi, Izraele, velju žalos, ter s uzdahom željno suzi, za-č se naša skрати rados.	5
Izraele kušaj malo, na visinah gdje na tvojih oružje je svietlo palo od viteza izabranieh.	10
Što vrh gore, vajmeh meni, plač se s tužbom tolik stani, gdje padoše izranjeni vitezovi izabrani!	15
Nu razbiraj, nu iskusi, Izraele, velju žalos, ter s usdahom željno suzi, za-č se naša skрати rados.	20
Gdje na gori na zeleni vitezovi pogiboše, plemeniti i hrabreni probodeni ponikoše.	25
Onaj toli tvrda jakos, vajmeh meni, kako sade i uresna liepa mlados od oružja mrtva pade!	25

Pj. 12.: u rkp. pj. 49. knjige V. na listu 55^b. 24 od oružja] rkp. u oružja.

- Izraele, velju žalos,
 ter s uzdahom željno suzi,
 za-č se naša skrati rados.
- Ove tuge i nezgode
 po drumovieh ne objavite, 30
 i rasputjem ne prohode
 inostrancem ne kažite ;
 vaj neka se ne vesele
 Filistea kćeri svoje,
 ke nam s raspom smrti žele, 35
 naše blago da posvoje.
- Nu razbiraj, nu iskusi,
 Izraele, velju žalos,
 ter s uzdahom željno suzi,
 za-č se naša skrati rados. 40
- Vajmeh goro od Gielboja
 suhoća ti pritužila,
 i zelena listja tvoja
 toplanica prisušila ;
 i po tebi sa sve strane, 45
 za spomenu svega vieka,
 od svakoga dubka grane
 suhe obisle do korienka.
- Nu razbiraj, nu iskusi,
 Izraele, velju žalos, 50
 ter s uzdahom željno suzi,
 za-č se naša skrati rados.
- Da bi ljeti i u proljetje,
 ali zimi ali u jesen,
 sve s travicom tvoje cvitje 55
 sprazhila se i svaka zelen !
- vajmeh goro, ter od sada
 zelencom se ne odjela,
 i rosice i tiha dažda
 po sve vieke poželjela ! 60
- Nu razbiraj, nu iskusi,
 Izraele, velju žalos,
 ter s uzdahom željno suzi,
 za-č se naša skrati rados.

Ni daždilo ni rosilo	65
vrhu tebe uvijek veće,	
i u tebi se ne plodilo,	
tužna goro, niedno voće ;	
ner se s plodom rastavila	
sva godišta i sva ljeta,	70
i zelence ne shranila	
do skončan'ja segaj svieta.	
Nu razbiraj nu iskusi,	
Izraele, velju žalos,	
ter s uzdahom željno suzi,	75
za-č se naša skrati rados.	
Za-č taj štitak od jakosti	
bi privržen na toj gori,	
gdje u oružju te mladosti	
boj bijući smrt umori,	80
kako da nie s božjom vlasti	
štit Saulov toli tvrdi	
bio pomazan svetom masti,	
ki se u boju tuj pogrđi.	85
Nu razbiraj, nu iskusi,	
Izraele, velju žalos,	
ter s uzdahom željno suzi,	
za-č se naša skrati rados.	
Gdje se vajmeh od viteza	
od Saula štitak sade	90
vas u krvi tuj poplesa	
i tuj prahom vas propade.	
Za toj srce moje cvieli	
i cvielit će vaj do vieka,	
za-č se sa mnom sva razdieli	95
moja rados priveľika.	
Nu razbiraj, nu iskusi,	
Izraele, velju žalos,	
ter s uzdahom željno suzi,	
za-č se naša skrati rados.	100
Još ću cvilit i plakati	
i tužiti, neka znate,	
za-č je žalos razmišljati	

oštru strilu od Jonate, koja toli slavna bješe, i kud godi šip obrati, nigdar zaman ne letješe, i nazad se ne povrati. Nu razbiraj, nu iskusi, Izraele, velju žalos, ter s uzdahom željno suzi, za-č se naša skrati rados.	105
A Saulov mač hrabreni kad godir se na nj potrgnu, opeta se vajmeh meni nigdar zaman ne povrnu.	110
A sad se je sva taj sila i vitežka jakos svoja k zemlji nica obratila i u žalos bez pokoja. Nu razbiraj, nu iskusi, Izraele, velju žalos, ter s uzdahom željno suzi, za-č se naša skrati rados.	115
Saul slavni i gizdavi i Jonata ki captiše, u milosti i ljubavi vas svoj život provodiše.	120
U život se oblubiše ti pridrazi i ljuveni, i na smrti još ne biše meju sobom razlučeni. Nu razbiraj, nu iskusi, Izraele, velju žalos, ter s uzdahom željno suzi, za-č se naša skrati rados.	125
U velikoj slavi ctiehu ti vitezi prigizdavi, i orlova brži bjehu, veće jači ner li lavi.	130
	135
	140

- Izraelske kéeri za toj
 sve tužite i cvilite,
 ar se sada vajmeh takoj
 s tom radosti razdieliste. 145
- Nu razbiraj, nu iskusi,
 Izraele. velju žalos,
 ter s uzdahom željno suzi,
 za-č se naša skrati žalos.
- I cvilite i tugujte
 vrh Saula vajmeh sada, 150
 i velmi ga požalujte,
 za-č se plaču toj priklada.
- Ar pogibe ljubav prava,
 ka vas svilom odievaše,
 neka vam je veća slava, 155
 i dare vam darivaše.
- Nu razbiraj, nu iskusi,
 Izraele, velju žalos,
 ter s uzdahom željno suzi,
 za-č se naša skrati rados. 160
- Zlate veze i prstene
 bez plate vam poklanjaše,
 da su ljepše urešene
 te gizdave dike vaše.
- Kako vajmeh ti vitezi 165
 u boju su nica pali,
 i gizdavi vaši uresi
 u tužbi su svi ostali!
- Nu razbiraj, nu iskusi,
 Izraele, velju žalos, 170
 ter s uzdahom željno suzi,
 za-č se naša skrati rados.
- Na visinah tamo tvojih
 ti si ubjen o Jonata,
 koga vajmeh vrh svieh mojieh 175
 drago ljubih kako brata.
- Za toj ja se tvrdo bolim,
 o Jonato, dragi brate,
 i suzice grozno ronim

pomišljaje često na te.	180
Nu razbiraj, nu iskusi, Izraele, velju žalos, ter s uzdahom željno suzi, za-č se naša skrati rados.	
O uresni i gizdavi, o viteže moj hrabreni, vrhu ženske sve ljubavi mnogo veće poljubjeni :	185
ja te ljubih pridragoga kako majka milostiva jedinoga sinka svoga slatko ljubi i celiva.	190
Nu razbiraj, nu iskusi, Izraele, velju žalos, ter s uzdahom željno suzi, za-č se naša skrati rados.	195
Još se smuti duša moja, vajmeh tugo privelika, što poniče posrjed boja svietlo oružje od bojnika, gdje Saulu i Jonati, na vrh gore boj bijući, prie se reda život skrati, a ja ostah tugujući.	200

Tužba moja.

O majko na svet saj što me si sazdala,
na toli plačan vaj i sva zla ostala?
Što me si rodila i što me mlada tač
mliekom si dojila na tužbu i na plač?
Plač ki me nikada i žalos velika 5
ne ostavi do sada i tužba razlika
od onogaj doba, kad mi se prigodi,
majčina utroba da mene porodi.
U on hip i on čas, kada se porodih,
najprve u plačan glas suzice ter prolih, 10
do segaj vaj danka gdi mira ni goja
ni pokojna stanka ne da mi čes moja
ni mao čas vidjeti, ner li me prisudi,
do groba na sviati da život moj trudi.
Tiem ne bi moje man cviljen'je i uzdah, 15
najprvo na bil dan raseviljen kad ostah,
kad prigna glad mene ter počeh pihati,
da prsi od žene ja budem sisati.
Jaoh, jeda mlieko toj od krvi kiselo
odgoji život moj jednaga i tielo? 20
Lie takoj cvileći povojem vas povit,
tolik trud trpeći, suzami vas polit,
treptješe moja put i moj duh u meni,
prid vihrom kako prut u gori zeleni:
koliko život moj da tadaj poznavava, 25
da velik nepokoj trudan svet zadava,

*Pj. 1.: u rkp. pj. 21. knjige V. na listu 29^b. 19 rkp. kisielo. 23 rkp.
tere plieše ili plježe, što bi se takodjer moglo čitati.*

i tko se još radja, radja se na žalos
 vesel'ja da stradja i u mladost i u starost ;
 najliše u tužbi komu se prigodi,
 de se š njim u družbi nesreća porodi, 30
 kako se porodi i sa mnom u družbi,
 da moj duh provodi vas život u tužbi.
 Tiem što me ne stvori višnji bog mramorom
 ali pak u gori prisusiem javorom
 tutako u on čas, po tom se porodih, 35
 kad nejak moj obraz suzami vas polih,
 kako je običaj djetinske naravi,
 kada se na sviet saj pribitak objavi!
 Ter ne bi sad poznal čemeran život moj
 tolicieh grieh ni zal, kojiem se ne zna broj, 40
 ni lave pakljene u mutnom jezeru,
 ki zjaju na mene, da me prie prožderu,
 i da me raseviele s velikom žalosti,
 i da me razdiele od božje milosti ;
 ne bih znal, što je smrt koja će nemilo 45
 sve u prah vajmeh strt nevoljno me tielo,
 i grobom pokriti, gdi od moga vaj tila
 hoće se stvoriti smrdeći gnoj i gnjila.
 Još život moj vene cvileći prid boga,
 vaj gdi nie kod mene na svieti nikoga, 50
 tko mi će živi dat od suza kladenac,
 da cvilit i plakat ja budem nebavac ;
 nebogu vaj meni, da budem na svieti
 do groba po sve dni jadovno cvieliti,
 da život moj trudi suzice roneći, 55
 čiem pride, gdi žudi blaženstvo dvoreći.
 Nu moji dni mali i kratka godišta
 jūr se šu skončali i došli na ništa,
 jaki no taj magla aliti sinj oblak,
 od vihra od nagla kad dodje na manjak ; 60
 i on čas prihodi poslan zgar s nebesa,
 ki k zemlji zavodi človječja telesa ;
 s kiem grede taj sila od smrtne naravi,

38 *rkp.* pribitak, može biti pribitak? 48 hoće se] *rkp.* ko se će, *rkp.* smrdeće.

*

da moj duh od tiela tutako rastavi,
 telesnu tegotu da ostavim i sviet saj, 65
 ka momu životu zadava velik vaj,
 ter vajmeh čes moju, odkli se porodih,
 s razmirjem u boju do sada provodih,
 dušica gdi moja nie mogla na svieti
 bez rati i boja jedan čas živjeti. 70
 Tiem željno uzdišem u veljoj tužici,
 za što se približem k jadovnoj graniei,
 gdi viekom nikada, kada kraj budu proć,
 opet se nazada vrnuti neću moć;
 za-č jedna od gospoj, po pakli ka šeta, 75
 predenu svaku stvar tuj tlači i smeta,
 ter moje vreteno ne da mi dopresti,
 i što je predeno strgat će i smesti,
 i smesti i stlačit nje biesni nepokoj
 i u prah će obratit s vretenom konac moj, 80
 u pepel smrdeći, gdje griešno me tielo
 skoro će tuj leći, gdi mu je i djelo.
 Za-č narav nie dala prit k slavi nebeskoj
 tegoti od kala i stvari zemaljskoj,
 a zemlja što dava i zemlja što plodi, 85
 sve se toj skončava i u zemlju pohodi;
 ter vajmeh stvar svaka, stvorena na saj sviet,
 ni teška ni laka ne može gori prit,
 človječi ner duh sam, bezgrješan ako jes,
 čis grede u taj kram k visinam od nebes, 90
 po pričistoj skali, ka je svjetlja od zlata,
 gdi ulaze tuj mali u nebeska vrata,
 u vrata nebeska od pričiste svjetlosti,
 gdi je družba angjelska pri božjoj milosti,
 gdi je čut slatki glas i pjesni giždave, 95
 blaženi gdi svak čas stvoritelja slave.
 A ne viem pritužan, hoće li kad duh moj
 izgnušen i ružan blaženstvo vidjet toj?
 I uzljesti tuj skalu toliko izgnušen,
 u smradu i u kalu svrh glave ponužen, 100
 gdi me sviet učini i cvilit i tužit
 i od kala pučini prem sasma ponuzit;

nuzan'je ter mi toj veći trud zadava,
 vaj gdi se život moj na smrti skončava,
 gdi hrli smrt prieka s tolikom naglosti, 105
 da mene grješnika nadari žalosti,
 i da me rasevieli, da život moj skrati,
 i da mi dan bieli u mrklos obrati.
 Tiem kad se spomenem od vječne mrklosti,
 vas blidim i venem i trepte me kosti 110
 od tuge i jada, koji ja na svieti
 ne mogu nikada jezikom izrieti ;
 ne mogu izreći uciviljen i utrudjen,
 u sebi misleći : jesam li osudjen, 115
 jeda će višnji sud dušu mi poslati
 u donji vječni trud, da vječno zlo pati
 u vječnoj tamnosti, gdi je plač vjekušti
 i vječne žalosti i plamen gorušti,
 ki plamen sve rieke i s morem ne mogu 120
 zagasit u vieke, vaj meni nebogu ;
 ner li se naklada dušami od grješnik,
 gdi tuge i jada ne lipše po vas vik.
 Tiem treptim i predam, i život moj vene,
 očima gdi gledam prieku smrt kod mene, 125
 ka tolik nepokoj hrleći pripravi,
 da skonča život moj i s tilom rastavi.
 Ter venem ter blidim, ter ne viem što reći,
 za-č puta ne vidim kamo ću uteći,
 gdi tielo moje mre i od sada do mala 130
 u crnu zemlju gre, ka ga je sazdala ;
 a moj duh od tiela gre kad se rastavi,
 od svojieh svieh djela da razlog da pravi
 na pravomu sudu, gdi nie moé lagati
 i gdi je za ludu svoju zled tajati ; 135
 za što je pripravan pravedno da sudi
 taj sudac prislavan svaku vrst od ljudi.
 A moj duh kad tielo ostavi i sviet saj,
 koje će vaj djelo ponesti na sud taj,
 za ko se dostoja, o bože prislavni,

117 vjekušti] *rkp.* ima gorušti. 130 ka ga] *rkp.* koga.

dušica da moja tamo se sahrani?	140
Za-č odkli utroba ženska me porodi, sve vrieme pun zloba moj život provodi, ter takoj, ter takoj, odkoli sviet poznah, ja grješnik život moj potrajah u zlobah.	
U vele plačan glas tiem se duh moj spravi, prie ner me smrtni čas s dušicom rastavi, u suzah plovući i u plačne me pjesni svaki stvor zovući na moje boljezni, svaki stvor da čuje, gdi život moj cvieli i kako tuguje, gdi se s duhom dieli,	145
na ishodnji moj danak gdi vajmeh prihodim, vjekušti da sanak u zemlji provodim, koi je pun truda, koji se ne može razabrat do suda, o višnji moj bože.	150
Nu blago duši toj, kojoj se prigodi da čisto život svoj bez grieha provodi; za-č vajmeh vječni san ne vidi tuj speći ni vječnu boljezan, u plamu goreći u pakli, gdi duše za zlobu i grieh svoj i cvile i tuže, gdi je vični nepokoj;	155
ner li se raduje u vječnoj radosti, gdi nigdar ne čuje svjetovne žalosti, vjekušti gdi je dan, ki ne ima tmastu noć, gdi na oči svoje san ne more nigdar doć; vječni mir i pokoj ner bdeći uživa,	160
blaženstvo gdi je toj, gdi gori pribiva s tolikom radosti, ku nigdar na svieti mojojzi slabosti nie dano izrieti; za-č su tuj sve slave s vesel'jem pri bogu, sve od svieta države ke sazdat ne mogu,	165
(u) previšnjoj svjetlosti ka suncu odsieva ter svojom svitlosti svaki stvor ogrieva. Zemlju lies i kami za toj ću moliti, da za me suzami bude se politi, da milos od boga ne skрати ljubavi ter mene neboga sve tužbe izbavi.	170
	175

146 s dušicom] *rkp.* s dušom me. 159 za zlobu] *rkp.* da zlobu.

- Sve zvieri, sve ptice jošter éu moliti,
 prid bogom suzice da budu roniti,
 jeda bog milostiv ljubavi ne skrati,
 od mene pakljen gniv da vajme odvrati. 180
- Još molim svaki cviet razlika narava,
 što zemlja na saj sviet plodeći sazda,
 da svaka travica i cvietje na svieti
 po zemlji na nica bude se prostrieti,
 suzice roneći s velikom gorkosti, 185
 bogu se moleći, da moj grieh oprosti;
 i da mi da milos, i da mi da pomoć,
 iz mraka na svitlos u svoje dvore doć.
- Za-č se jur noć mračna i tmasta pripravi,
 da tužna i plaćna u prah me rastavi, 190
 gdi je tmasta tamnica, i gdi éu skoro prit
 i crvom hranica od moga tiela bit.
- A niesam stanovit ter ne imam pokoja,
 na koji tamo sviet duša ée prit moja:
 ali ée gori prit u dvore blažene, 195
 sudjena ali bit u trude pakljene,
 od koga vaj truda i smrtne žalosti
 sva trepte ma uđa i zglobi i kosti.
- Vas treptim u kosteh, i javi i u san,
 jak riba na osteh trepteći mora van. 200
- Za toj éu od rieka sve mnoštvo sad zvati,
 prie ner me smrt prieka u pepel obrati,
 u grozne da suze budu se satvorit,
 i moj duh od uze pakljene slobodit.
- Tiem bože dar mi daj, ako mi bit more, 205
 dokli duh na sviet saj u meni kopore,
 da Sava i Drava i Dunav i Latana,
 Vardar i Murava, i Bar i Bojana,
 Visla i Turica, Tibiška i Bošterien,
 Tisa i Marica, Neretva, Timot, Drien, 210
 Po, Reno i Rodan, i Tever i Ticin
 i Amon i Jordan, Erigon, —
 Tigris, Eufrates, i Gantes i Nilo

201 sad] rkp. sve. 212 u rkp. nedostaje jedne rieči; imena kao u rkp.

u suze i u boles sve se toj stvorilo,
 rad mene da plaču u suze do groba, 215
 jeda me oplaču svieh grieha i zloba.
 Za-č same za dosti nie tužbe ni moj plač,
 od vječne žalosti slobodit mene tač,
 da moj duh sahranjen najde se prid bogom,
 ki je vas izranjen i griehom i zlobom. 220
 Još vajmeh za svu moć ja, u suzah ki plovem,
 klikuju na pomoć iz glasa i zovem
 sve briege i gore, glavice i planine,
 i slano sve more, jezera i blatine,
 doline, potoke, rudine i polja, 225
 sve od svieta otoke pomorske do školja,
 mrkiente i seke, sve jaze, sve spile,
 sve jame duboke, sve grid'je i gomile;
 na pokon sva vrjela živućieh voda svieh,
 koja su izvrijela iz uda zemaljscieh: 230
 u plač se stvorite rad mene neboga,
 i taj plač pošljite s uzdahom prid boga,
 jeda me pomili ter moj plač prikrati,
 da moj duh ki cvili vesel'jem naplati.
 Dub zelen ali suh, aliti ki vene, 235
 i svaki živi duh, sve cvili vrh mene,
 navlaš udovice i udane sve žene
 vaj i sve djevice žalite sad mene,
 i ostali narod vas od vernih krstjana,
 slište moj plačan glas po svieta svih strana, 240
 jednaga u družbi ter sa mnom vajmeh sad
 cvilite u tužbi, cvilite boga rad,
 jaoh jeda suzice, ke ćemo sad prolit,
 na on sviet prid lice od boga budu prit,
 da mene grješnika pomili pritužna, 245
 prie ner me smrt prieka posvoji za sužna.
 Za-č nije moć po tom (ni plakat) ni cvielit,
 kada smrt životom bude me razdielit.
 Tiem ob noć i ob dan u suzah priljutieh

233 prikrati] tako bješe i u rkp., ali je istrto te nadpisano ne skрати. 247
 ogradjene rieči dodah za ispunak stiha.

perem se jadovan od zledi minutieh, 250
 jeda čist i opran, u suzah bolježniv,
 prit budu u tvoj stan, moj bože milostiv.
 Sunce ću još zvati i misec nad nami,
 da svitlos prikrati sa sviemi zvezdami,
 s mjesecom sunce toj i zvezde ostale 255
 da trudan život moj na svrsi požale ;
 sve zvezde nebeske neka sad poznaju,
 od tužbe zemaljske kako se rastaju ;
 za-č pride čas i dan da život moj skrati,
 da budu mrtvi san u grobu zaspali, 260
 u grobu gdi će stat me tielo i kosti,
 i vječni sanak spat u mrkloj tamnosti,
 dokli bog bude prit u oblacieh prislavan,
 ponovit i sudit po plamu sviet taman.
 Tiem sunce na nebi sa sviemi zvezdami, 265
 molim se ja tebi, poli' se suzami,
 jeda se ma žalos i gork plač s boljezni
 obrati u rados pri božjoj ljuvezni,
 ter na me pogleda blaziema očima,
 ki trepti i preda i velik strah ima, 270
 kako će razloge prid bogom pridati
 za zledi za mnoge, ke nie moć zbrajati,
 za koje pakljen jaz, kad moj duh primine,
 otvoren stoji vas, da ga prie pozine.
 Tiem vajmeh u plaču, suzami polit vas, 275
 u višnjju polaču posilam tužan glas,
 svi sveti i svetice koji su u slavi
 da padu na nice pred božjom ljubavi,
 jeda bog milostiv ljubavi ne skrati,
 rasrdu i svoj gnjiv da od mene odvrati, 280
 i svojom oblasti da obrani još mene
 od vječne propasti i od muke pakljene.
 Angjelsci svi dusi u slavi nebeskoj,
 i vi sad u tuzi pozrite život moj,
 moj život ki evieli, jehćući tužicu, 285
 jaki sve tko dieli od tiela dušicu.
 Ljuveno za toj vas ja molim za svu moć,
 na ovi smrtni čas ne mojte mene oć ;

- za-č trudan duh se moj od tiela rastavlja,
 na vele tužan boj vaj ter se sad spravlja. 290
- Za-č se su sve sile iz jame pakljene
 jednaga skupile na trudna na mene,
 na mene pritužna ter spravne sve stoje,
 za roba i sužna da me prie posvoje.
- A ja sam nejaki i slabe kriposti, 295
 dobiti boj taki bez božje milosti.
- Za toj vas svieh molju, o dusi blaženi,
 u ovuj nevolju pomozte vi meni,
 da moja dušica s vami se obrani,
 i od vječnieh uzica blaženstvom sahrani. 300
- O slavna gospoje, a sada mimo sve
 na molbe na moje prikloni uši tve,
 za-č pride brime i čas klikovat s boljezni,
 da te moj plačan glas privede k ljuvezni;
- o majko i djevo, ar se sad od jada 305
 živ kamen i drievo u tužbi raspada.
- gdi tielo me u prah svrnut se jur spravi,
 a tužan moj uzdah k tebi se odpravi,
 i suze priljute, ke ronim skrušeno,
 u tvoj kril i skute da primiš skrušeno. 310
- O zviezdo danice, istočna svitlosti,
 majko i kraljice puna sve milosti,
 prislavne tve uši da čuju nepokoj,
 na smrti gdi tuži čemeran život moj,
- ki se jur skončava i k zemlji jur spravi 315
 i tebi pridava s velikom ljubavi.
- Tiem djevo prečista i kruno svieh gospoj,
 čin' da nie za ništa pri tebi život moj,
 i moj plač privrući i s plačem tužan glas,
 suzami perući jadovni moj obraz, 320
- blažene tve uši vaj jeda budu čut
 moj život ki tuži u toli plač priljut.
- Za što sam stanovit, da tamo, djevice,
 prohode na on svit skrušene suzice,
 gospoje prislavna, a ti si po vas vik 325
 primiti pripravna suzice od grješnik.
- od onieh najliše, ki s plačem u vaju

kad se smrt približe, tebi se pridaju.
 Za-č Jesus prislavan, vas rasap videći,
 nie prolio krv zaman na križu viseći, 330
 pridragi sinak tvoj, ner smrti ne scienu,
 izgubljen narod svoj da sobom zamieni;
 ter svoja smrt prieka s goruštom ljubavi
 griješnoga človjeka sužanstva slobodi.
 Tiem djevo pridraga, dokli sam vajmeh živ, 335
 čin da te primaga ovi plač bolježniv;
 vidj živac od suza, ki sluga tvoj proli,
 ter sinka Jesusa ljuveno pomoli,
 na ovi moj smrtni čas da svojom oblasti
 ne da mi u propas pakljenu upasti. 340

2

Pjesanca protiva oholasti.

Tko hoće oholas do traga zatrti,
 jadovnu smišlja' vlas i gork stril od smrti,
 i često na kosti mrtve se oziraj
 svjetovne lieposti ter u njih razbiraj; 5
 ter ćeš tuj vidjeti prislavnu priliku,
 kako je sliediti oholas i diku,
 i ovi sviet taman i njemu tko služi,
 da je služba taj zaman, tko se njim sadruži.
 Za-č da ima još platu službenik vajmeh taj
 u srebru i zlatu, što uzdrži vas sviet saj, 10
 i k tomuj u bludu da žive sto ljeta,
 sve bi mu za ludu; za-č vrieme izlieta
 i vrieme, vajmeh, toj život naš prikřati
 i u velik nepokoj oholas obrati.
 Ter tko će imat strah da ne gre za ludi, 15
 u grobu gledaj prah i gnjate od ljudi,
 oholas i liepos u čem je ostala,
 do šljanka svaka kos gdi se je rastala;
 a obrvi i oči i lice pribielo

328 tebi]*rkp.* ter ti.

Lj. 2.: u rkp. pj. 15 knjige IV. na listu 15. 3 se oziraj] rkp. naziraj.

repati crv toči, što se je razgnjilo.	20
Tuj gledaj sam što si, za-č se tuj razbira.	
gdí sobom toj nosi kako tko umira ;	
i tuj se poznavá isprazno ufan'je	
i tašta sva slava i oholo gizdan'je.	
Još misli, što si bio, što s' sada i što ć' bit,	25
i od što se s' porodío, na pokon gdje ć(eš) prit!	
Vaj nie li put tvoja, reci mi ti sada,	
jak vrjeća od gnoja, puna svega smrada ?	
Razbiraj još veće i stavi svu pamet,	
od stvari smrdeće niesi li ti začet ?	30
I u smrad neć li poč, rec mi rad ljubavi,	
kada (te) vična noć u vječni grob stavi ?	
Pri tojzi žalosti veća je još tuga,	
u donjoj mrklosti gdje vajmeh smrt druga	
u pakljen jaz stavi za svoj grieh grješnika,	35
da suze ne ustavi po vas viek do vieka,	
gdi u donjoj mrklosti u plaču viek traje	
i s božjom milosti razlučen ostaje.	
Tiem se svak ukloni ohole uzice,	
tko neće da roni po vas viek suzice.	40

3

Pjesanca kratku roku našega života.

Viem bože, da zna svak i svak je stanovit,	
da je velni rok kratak i konac vrijeme nit :	
i vrime s nebesi u vike i sada	
našiemí telesí kraljuje i vlada,	
i vrime brže jes, ner vihar i vila,	
i kolo od nebes, ner ptica i strila ;	5
ter nebo od zgara, s vrijeme nom gdje hrli,	
i hini i vara naš narav umrli.	
A tužni vaj človjek ne seieni za ništa,	
koli je kratak viek od svojieh godišta.	
Kud vrime prihodi, još ne viem kako sliep,	10
kud li ga zavodi u mao čas i u mao hip ;	

i čiem ga još plaća i čiem ga nadieli,
 i kud ga obraća, kad ga smrt rasevili.

Nu vrieme što prieši i hrli leteći, 15
 nitkor ga ne grieši, krivi sud čineći;
 za-č vrieme nie uzrok ni svoja grjehota,
 ako je kratak rok našega života.
 Krade se dan po dan, a vrieme nas hini,
 a človek nie spoznan ter himbu ne scieni, 20
 što vrieme nas vara himbeno i dvoji,
 ter mlada i stara u jedan broj broji.
 Za što je naredno, da vrieme s nebese
 krade nas bezredno i sobom zanosi;
 i višnji hoće bog, svakoja ki vlada, 25
 da vrieme na jedan stog sve smeće i sklada.
 Steže nas noć i dan, i opet se vraćamo
 okli smo prišli van, kada se radjamo.
 I želi svak zaman dug život od svieta,
 za što je čas jedan koliko sto ljeta! 30
 Jaoh a mi stojimo kako sve u bludu,
 ter ljeta brojimo i dnevi za ludu!
 A što je pobrajat vrijeme na noć i dan,
 pokli je prišlo spat pod zemljom vječni san?
 Aj bože, je li toj sliapački razlog vas 35
 vremenenu stavit broj, ko hitro vara vas?
 I što prie stupamo granici mi hrlo,
 to veće ufamo u vrieme umrlo!
 A tko tuj prihodi, gdi je stavljen marginj taj,
 opeta ne ishodi životom na sviet saj; 40
 ar tamo ostavi dušicu na pokon,
 za-č ga smrt postavi vremenenu pod zakon.
 Človeče a za toj čin' česte spomene,
 da je kratak život tvoj, kako cviet ki vene;
 a ti tuj ne imaš vlas, da budeš poznati 45
 ki te će smrtni čas u zemlju poslati;
 za što se smrt vlada himbeno kradući,
 ter nas svieh podkrada, u zemlju kladući.
 Človek je lie slavan bez konca po viek vas,
 ki je vazda pripravan, čekati smrtni čas. 50

4

Pjesanca grješniku.

Grješniče ne grači, jaki no erni vran,
 ner li tvoj grieh plači i ob noć i ob dan,
 cvileći ter svak čas smrtni stril razbiraj,
 i suzom ti se vas od grieha opiraj,
 i tvoj grieh povrzi i veće ne grieši, 5
 a prieku smrt strzi, ka hrli i prieši,
 i svoj luk pripravi s tetivom i strielom,
 da tvoj duh rastavi i s duhom i tielom.
 Ter što ćeš vajmeh reć za zledi ke tvořiš,
 kad budeš u prah leć i kad se rastvoriš? 10
 Vaj meni, što bi dal grješniče ti tadaj,
 da bi se povraćal opeta na sviet saj!
 Ne bi li vas saj sviet i blago sve podao,
 da budeš oživit opeta za čas mao?
 da budeš kajati tve zledi minute, 15
 i željno plakati u suze priljute!
 Vajmeh mi nu nie moć ufan'je imat toj,
 kad bude vječna noć obujmit život tvoj.
 A za toj, a za toj, grješniče misli ti,
 da ne mož život tvoj po sebi prodljiti; 20
 ne ufaj se u vieke u vrieme, ko će doć,
 od smrti od prieke uteći da ćeš moć.
 I vrieme što plazi, opet se ne vraća,
 kako plam ner praži i u plam se obraća;
 sve naše odluke i misli sve krati, 25
 i u trude i muke svu rados obrati.
 Tiem nitkor na saj sviet ne može bit zgodno
 prem svasma stanovit u vrieme prigodno,
 ner komu objavi višnji bog od zgara,
 po svojoj ljubavi koji svies otvara, 30
 i kaže pravi put od goja i mira,
 u krioce i svoj skut pravedne da zbira.
 A ki se ufaju velik rok da pridju,

ti zaman pendjaju na ledu i zidju :	
i tko se već nada u život oholi,	35
taj s kola prie pada strmoglav niz doli ;	
za-č nitkor nie zabio krjepak cilj u rotu,	
i sebi rok prodljio i svomu životu.	
Tiem nitko, molim vas, ne odmiči dan po dan.	
gračući svaki čas, jaki no crni vran ;	40
i tko je izranjen, naj brže išti liek,	
da budeš sahranjen u duši po vas viek.	
A ne moj vajmeh riet po ni što na sviati :	
jošte mi nie umriet, jošte ću živjeti.	
Ni togaj ne izusti, za-č tuga nie veća,	45
ner kad se zapusti ranica smrdeća.	
Ovoj se svakomu grješniku zgovara,	
vaj tko se u tomu razlogu sam vara ;	
i tko sud taj čuje i neće nauka,	
taj postav svoj snuje načinom pauka :	50
zaman će snovati svak postav taj novi,	
i konjske kovati po ledu potkovi !	

5

Pjesanca : mlohavo je svjetovno ufan'je.

Tužiti tko neće i ćutit velik vaj,	
ne moj se odveće naslanjat na sviet saj ;	
razuman za-č svaki istino toj kaže,	
da je štapak nejadi u svietu, ki laže.	
Protivnom naravi tiem človjek da more,	5
da u jedno sastavi od svieta sve gore,	
ter hoće naslonit bez sumnje život svoj,	
viem da nie stanovit prijat mir ni pokoj.	
Tiem se svak ukine, ko se na nj podpire,	
i u njem nie istine, ufan'ja ni vjere ;	10
za-č se sve krmiža i s božjom odlukom	
nami se sviet mieša, jak gnjilom jabukom.	
Begate i uboge, do cara do kralja,	

Pj. 5. : u rkp. pj. 19 knjige IV. na listu 15^b. 11 rkp. karnixa, sr. str. 214 stih 61. 12 mieša] rkp. muxa, sviet] rkp. sviem.

sve pleše pod noge i u klupko sve valja ; vazima i dava, vazima i njeguje,	15
i u kratko sva slava njegova minuje. Sviet nami privraća napokon na službu, svu rados obraća u žalos i tužbu ;	
i u vrieme u svako, i u jutro i u večer, sve medno i slatko stvara nam u čemer,	20
svu rados u mao čas ter od nas rastavi, najmanši kako vlas da otrgne na glavi, ali cviet travice, ki zorom procasti ter liepos na nice k večeru obrati ;	
do sunca zapada koji cviet gizdavi	25
goji se i vlada casteći naravi, prie sunce ner zajde ter liepos prikрати. ter svene i spade i u prah se obrati.	
Svu rados tiem vidim, koju sviet sazđava, jak maglu ali dim kad vjetar skončava.	30
Tuga je još veća u sviet se ufati, za-č što nam obeća, neće nam toj dati.	
Hitro nas još vodi po cvietju razliku, po kom nas izvodi u tužbu razliku ;	
a k višnjoj polači tko hoće pak priti,	35
po trnu i drači trjebi je iziti. Pokoli sviet laže i hini i vori, ufan'je što naše služi ga i dvori ?	
Još da nam daruje sve blago na svieti, što nam toj trjebuje, pokli je umrieti ?	40
Što želi na svieti živ človjek, moj bože, što mrtav ponieti u zemlju ne može ? Dim blago svjetovno, gđi misal svu stavi, koje se jadovno na pokon probavi !	

6

Pjesanca razmišljan'ja od smrti.

Koli je žestok plač, ki mi vaj zadava,
koli je bridak mač, ki mi duh skončava !

Pj. 6.: u rkp. pj. 18. knjige IV. na listu 15^b.

Koli je gorko još trpjeti jaoh sada, obje stran gdi mi nož srdačce propada!	
Koli je žestok trud i velje žalosti, gdi strile oda svud bodu me do kosti!	5
Još život moj plače, velmi se boleći, sve trne i drače u srcu noseći; roneći suzice svaki hip i svak čas, ke prude me lice i blijedi moj obraz.	10
Vaj, makar da bi se u mramor stvorile, ter veće ne bi se u jadu ronile, niti bi taj poraz od suza intačno vas pruditelj moj obraz i lice me plačno.	15
A ki je uzrok toj, pravedni moj bože, pokoja život moj da prijat ne može, razmi sam smrtni strah, ki mi sam govori, da tielo me u prah i u pepel satvori; ter željno ja plaču, misleći za svu moć, u koju polaču tamo ću tužan doć?	20
gdi će moj biti stan i moj dom smrdeći, i koju žalostan družbu ću tuj steći? Za toj plač i tužba me srce izvija, za-č će bit ma družba od gušter i zmija;	25
a kamo još ine kada tuj izljezu gadljive živine, me tielo da grizu!	
A navlaš repati kad budu crvi prit, i češlji kosmati, bez broja ki će bit, koje ću tuj kante i pjesni uslišat, gdi budu tarante i žabe skržitat?	30
Kakav ću vaj biti, kad ih crv rastoči? iz glave ispliti, kad ih crv rastoči? Kud li će obrvi i lice me bielo, kad zmije i crvi sve zgrizu nemilo?	35
I usni medene kad budu odpasti, s kojim sam ljuvene ja ćutil sve slasti; i grlo i bil vrat, koji ja uz goru podvizah često krat, jak paun po dvoru; i moj vlas gizdavi tuj li će poć u prah, koji rad ljubavi rastresah i češljah?	40
To li su radosti, ke mislim prijati,	

gdi suhe me kosti ostanu i gnjati ?	
A jaoh i lele, to li je me blagó,	
prsteni i perle i kamen'je drago ?	
Toj li je gizdan'je, toj li su raskošé,	45
svjetovno ufan'je toj li je moj bože ?	
Toj li su vaj slave, toj li je ljepota,	
i dike gizdave od moga života ?	
Toj li su pjesance, ljuveno ke pojah,	
gizdave kad tance okolo izvodjah ?	50
Toj li je ma dika, u oružju kad ja sjah,	
od živa človjeka ne imavši niedan strah ?	
Tuj li ću cvietice razliko razbirat,	
i svilom kitice i zlatom povijat ?	
Tuj li će me dike sprazit se u gadu,	55
i tilo uvieke ostati u smradu ?	
Nu pokli bože hoć, svakoja ki stvori,	
da mene vječna noć u grobu satvori :	
neka t' se vajmeh toj na volju sve zbude,	
istom čin' da duh moj prida te doć bude.	60

7

Pjesanca o blaženstvu nebeskom.

Njeki je slavan bies, tko može na sviati	
vrh sebe svoju svies k visinam zaniati.	
Bies, ludi govore, nu je toj čudna stvar,	
od boga tko more prijati tolik dar.	
Budući na sviati za-č je trudno po sebi	5
u tielu vidjeti tuj slavu na nebi ;	
za-č taj dvor od zgara, pun svake radosti,	
maliem se otvara bez božje milosti,	
a navlaš tko je zloban ter nije na sviati	
k nebesom podoban svoj pogled prostriati.	10
A ja sam u taj broj ter kako človjek lud	
želeći vidjet toj podnosim velik trud,	
stavivši svu silu ter venem ter bliedim,	
budući u tilu svu slavu da vidim.	

Pj. 7. : u rkp. pj. 14 knjige V. na listu 28. (u rkp. bez naslova). 2 rkp. visinom 5 rkp. trudan.

Nu misal svu zaman u trudu provodim, za-č tako jak u san, s pameti zahodim, a vidjet očima nie moć te lieposti, jaki sve tko ne ima od vida krieposti; jaki sviet tko ljubi i u zlobi dni traje, ter svoj vid izgubi i u mraku ostaje.	15 20
I što se toj više, moj bože jedini, moja svies uzdviže k nebeskoj visini, to veći primam trud i muke priljute, svjetovni za-č mi blud zapira sve pute; brani mi i ne da, dokli sam na svieti, tuj slavu prie reda prid sobom vidjeti.	25
Jošte mi govori, o slavni bože moj, zaman se ne mori, zaman je pospjeh tvoj, zaman se svak trudi tuj milos dobiti, u tieli tko žudi nebesa probiti; za-č dušu grieh veže a tielo k zemlji zgar sobom ju priteže, kako sve teška stvar. Tiem milos nie dana, da duša na sviet saj u tieli svezana vesel'ja vidi taj.	30
Lie tko se slobodi sužanstva od puti, ter k višnjem prohodi, koliku slas ćuti! Radosti kolike s vesel'jem razbira tuj, gdi se uvieke nigdare ne umira, gdi je rieč jedina blaženstva slavnoga od otca i sina i duha svetoga!	35 40
Tiem bože uprieši, milost mi nadieli, ter dušu odrieši i s tielom razdieli, po tvojoj ljubavi ostaviv svu žalos neka se odpravi da vidi tuj rados; da joj je tamo stan a s tvojom pomoći, vjekušti gdi je dan bez mraka i noći, neka se nasiti vesel'ja u slavi, u trojstvu gdi si ti a jedan bog pravi.	45

17 nie moć] *rkp.* nie vidiet. 23 *rkp.* priam 42 dušu] *rkp.* duh s tielom]
rkp. s duhom.

*

8

Tko je blažen.

Vrh stvora svakoga blažen se nahodi,
 bez grieha smrtnoga tko život provodi;
 i blažen i čestit može se reći taj,
 tko bude pridobit i sebe i sviet saj;
 i duha zlobnoga, ki je s nami u rati, 5
 potplati od noga tko bude splesati.
 Nu vajmeh tko je taj, ki u tielu pribiva,
 da sebe i sviet saj i djavla dobiva?
 Za-č rietei i mali sada se nahode, 10
 u takoj pohvali ki život provode.

9

Pjesanca Salamandri.

Salamandru prave, jedini moj bože,
 srjed žive žerave da zgorjet ne može,
 niti ju niedna stvar, ni zimi ni ljeti,
 ne može nikadar u vieke stopliti;
 ar da bi prem pala na plamen ognjeni, 5
 viekom bi tuj stala jaki mraz studeni,
 za-č ima tuj oblas protivne naravi,
 da stoji kako mraz u živoj žeravi.
 Ter mnozi govore, da živi plamen plah
 svrnut je ne more u pepeo ni u prah, 10
 salamandra sama ter s njeke potaje
 žerave ni plama ništar se ne haje,
 ledena ner takoj i mrazna, bože moj,
 u vrieme u svako provodi život svoj. 15
 Ter od te živine čudo je na svieti,
 bez mlake vrućine gdje može živjeti;
 za-č svaka živina, ku je narav sazdala,
 ako nie toplina u njojzi daj mala,

Pj. 8.: u nakladku pj. 7 na listu 98. (u rkp. bez naslova.)

Pj. 9.: u rkp. pj. 13 knjige V. na listu 27^a, dolazi i u puc. rkp. kao pjesma 7.

ne može ploditi ni sjeme dati van ni sebe gojiti ni život čas jedan.	20
Sama je dake taj meju sve živine sazdana na sviet saj, na ognju da ostine, ter svojiem naravom, ni topliem ni vrućiem, ruga se žeravom i plamom gorućiem.	
Vaj nu se ne čudi na svieti nitkore, što joj bog prisudi da zgorjet ne more, po sebi i ja sam za-č mogu toj znati, koga me živi plam ne može skončati, plam božje ljubavi i božje milosti, da moj duh rastavi s telesnom mrklosti,	25 30
gdje gorim vajmeh vas i zimi i ljeti, želeći kako mraz na suncu skopnjeti. Za-č mi se dugo mni, Jesuse slatki moj, provodit moje dni u odjeći telesnoj, čiem pride smrt prieka, da jadan stril spravi ter mene grješnika s dušicom rastavi; čemeran za-č duh moj ini dar ne želi, u ljuven u kril tvoj ner da se naseli.	35
Tiem evilim i tužim jadovno u suze, čiem te prie sadružim, moj slatki Jesuse; za-č si ti moja slas, ku nie moć pobrojil, rad koje želim vas u prah se satvorit; u prah se rastati i skončat moje dni, a s tobom sastati, Jesuse ljuveni.	40
Pri tvojoj sladosti za što bih ja zabil sve od svieta žalosti, koje sam probavil, i koje provodim i ke éu provodit, dokle duh slobodim, da k tebi budem prit.	45

10

Pjesanca o pokori.

Viem da sam sagriešil, nu bih ja bože rad,
da bih se odriešil od zloba mojiej sad,

33 dugo rkp. drugo. 46 probavil] rkp. pobrojil. Oba posljednja stiha isostavljena su u rkp. puc.

Pj. 10. : u rkp. pj. 3. knjige V. na listu 19, (u rkp. bez naslova.)

koje su tolike, kojieh je tolik broj,
 kojim nač prilike ne može život moj, 5
 svrh glave do peta kojieh sam pun bože,
 za-č napas prokleta hitro me primože,
 da zgriešim ja tebi, pravedni stvorče moj,
 a zadam sam sebi pakljeni nepokoj.
 Za toj sam sebi sam otvoril ja dvore,
 gdi je doli vječni plam, grješnici gdi gore, 10
 gdi je dušam poguba, gdi nie čut radosti,
 gdi je skržit od zuba i plačne žalosti.
 Nu drugi liek ne viem, o nebeska slavo,
 ner da se ispoviem skrušeno i pravo, 15
 i grozno da plačem po sve dni do gróba,
 da griehe opláčem i množstvo od zloba.
 Tiem tebi na pospjeh, moj bože, ja tečem,
 sve zlobe i moj grieh skrušeno da t' rečem,
 cvileći u suze, velmi se boleći, 20
 konope i uze na grlu noseći,
 jaki no sve zloban i človjek bez reda,
 ki nije podoban k nebesom da gleda.
 I tuj ću plakati prid slavnú vlas tvoju,
 čiem budu oprati suzami zled moju. 25
 Nu ovaj trudna zled, s koje duh moj gine,
 učini kako led me srce da stine;
 ter stoji jaki mraz i zimi i ljeti,
 i ne da moj obraz suzami politi,
 da grozno ja plaču prid tobom jaoh stoje, 30
 da moj grieh opláču i zledi sve moje.
 Tiem srce me svrući i ti ga postavi
 u plamen gorući od tvoje ljubavi,
 da se taj led i mraz u srcu mom topi,
 dokli me smrtni čas mramorom poklopi. 35
 O svietli istoče. još mi daj vlas tvoja,
 da oči me toče svak čas bez pokoja
 suzice priljute, neka ja suzami
 sve griehe minute operu s tugami.
 Na smrtni kad me dan obujmi vječna noć,

neka duh moj opran prida te bude doć, 40
 blaženstvo da tvoje ljuvene milosti
 zgriješ'ne sve moje skrušenu oprosti,
 prie ner me djavlja vlas ne bude povući
 sa sobom u propas u plamen gorući,
 koji se pripravi, davši mi tolik boj, 45
 da tebe rastavi od mene ki sam tvoj.
 Jesuse, a za toj molim te noć i dan,
 u ruke čin' da moj bude ti duh pridan ;
 za-č ga si ti stvorio, da tebe viek slavi
 i za-nj si krv prolio od velje ljubavi. 50

11

Štit od napasti.

Pokli sam plača sit, moj bože jedini,
 što veće ovi sviet vara me i hini ?
 Pokli se život moj na svrsi skončava,
 što veće trudan boj sviet meni zadava ? 5
 Pokli sam skončan vas i pokli umiru,
 napasti svaki čas što mi duh podiru ?
 Vaj što me sviet evieli i plač mi zadaje,
 gdi se duh moj dieli i s tielom rastaje ?
 Jur veće ne čuju kriposti u meni,
 a željno tuguju u mucu pakljeni ; 10
 minujem tieskan most, da stupim na on kraj
 da tužba i žalost dava mi plačni vaj.
 Za-č se su sve sile napasti razlike
 na mene skupile i tužbe velike,
 što dava tama(n) svit ki evieli i gnjievi, 15
 da nie moć odolit tolikoj protivi.
 Za što sam nejaki i ne imam te moći,
 podnieti trud taki bez božje pomoći.
 Tiem život moj plače, bogu se moleći, 20
 sve strile i mače u srcu noseći,
 da svojom oblasti k meni se obrati,
 pakljenoj propasti da silu prikрати,

dušica da moja u rati ne izgine,
 na svrsi od boja da u goju počine.

Pokli je stvorena, o slavni bože moj, 25
 vesel'ja blažena da uživa i dvor tvoj :
 o bože, ti ne daj, ako mi može bit,
 da ovi trudan vaj bude me pridobit ;
 ne bran' mi ljubavi, ne šted' mi milosti,
 ti moj duh izbavi od svake žalosti. 30
 Trudna me pogledaj, ne moj me zabiti,
 tvrdi mi štitak daj, kiem se ću štititi.
 Štit mi daj od boja, ki bih rad imati,
 u kom ću bez broja udarce primati.

Nu bože ne prosim ini štit, neka znaš, 35
 pri sebi da nosim, ner molim da mi daš,
 u vjəri u pravoj neka sam stanovit,
 bez sumnje gdje duh moj more se slobodit.
 K tomuj mi prikaži prijazan tuj tvoju,
 bridak mač pripaši na bedru na moju, 40
 koji ću nositi pripasan u polju,
 da budem dobiti vojnike na volju.
 Drugi mač ne prosim, ner sam križ blaženi
 u srcu da nosim u vieke pri meni,

neka se njim branim, moj bože, oda svud, 45
 da moj duh sahranim ki prija tolik trud ;
 u oružje za-č sam toj veće ja stanovit,
 da može svaki boj odrvat i dobit.

12

Pjesanca smrti.

Trudna t' je vajmeh stvar čekati hip i čas,
 da smrtni poklisar prida mi tužan glas,
 ki hrli i teče za svu moć na pospjeh,
 da meni prie reče : grješniče vrhu svieh
 ostavi bludni san, za-č će hip skoro doć, 5
 ki ti će bieli dan u tmastu svrnut noć ;
 tiem dvigni glavicu ter popi' naglo sad

čemernu zdravicu, s kojom je miešan jad,
 koju ti posila, ka mnoziem nie draga,
 s kojom je taj sila, ka vas sviet primaga, 10
 koja je u slobodi ter kud stieg obrati,
 uzmnožnoj gospodi svoj život prikrati;
 i nie taj gospodar što na sviet bog sazda,
 slavan kralj ni česar, ki pri(d) njom ne pada,
 ni vitez oružnik, ki za čas bije boj, 15
 ni pješac ni konjik, ki se ne prida njoj;
 i svako gospoectvo, kada se usplaši,
 postavlja u robstvo i u pepel popraži;
 i vrime ne gleda, ner kosom ku nosi
 zlosrdo bez reda prid sobom sve kosi, 20
 ter stara i mlada tiem darom nadieli,
 i tko se ne nada, prjedje ga rascvieli;
 vaj takoj taman sviet gorkosti napuni,
 gdi vidi ljepši cviet prjedje ga obruni.
 Sad ne viem, bože moj, kad bude k meni prit, 25
 gdi se ću sluga tvoj prid njome ja sakrit?
 Za-č tko bi sve gore obašal i polja,
 sakrit se ne more, gdi je taj nevolja;
 a doli kad pozrim, gdi je dvor pakljeni,
 taj čas se vas stvorim u mramor studeni, 30
 i ostaju kako mraz rascviljen za dosti,
 za što je taj poraz bez tvoje radosti,
 i žalos i tuga i muke razlike,
 i tu je smrt druga ka ne ima prilike;
 od svjetlosti tvoje još je tuj lipsan'je. 35
 i koji tuj stoje, svi gube ufan'je
 od tvoje milosti, ka gori pribiva,
 u vječnoj svjetlosti ka suncu odsieva.
 A k nebu kad gledam da uteku u tvoj skut,
 od straha vas predam trepteći kako prut; 40
 ovaki za-č zloban, kako sam ja sade,
 nie bože podoban u tvoj kril da upade.
 Nu bože pokli ti, jedina kriposti,
 taj pehar da piti, ki sinku ne prosti
 ni dievi blaženoj, ka Isusa porodi, 45
 kojom se velik broj sužanstva slobodi:

o bože ljuveni, o bože uzumnožit,
 prišlo je i meni zdravicu tuj popit!
 Pokli mi ne može vajmeh bit inako,
 pošlji ju moj bože, pošlji ju tužako. 50
 U vrieme u svako, kad bude k meni prit.
 ljuveno i slatko mislim ju ja popit.
 Blaženo za toj bud' prislavno tve ime,
 za-č mi tvoj bože sud prodli rok i vrime :
 ter mene ne umori taj smrtni nepokoj, 55
 dočiem se pokori od grieha život moj.
 Lie stojim vrh sebe u misleh dan i noć,
 mogu li prid tebe slobodno tamo doć?
 Za-č ljudi govore (kako se može znat.)
 da vas sviet ne more boljezan tuj sazdat, 60
 dostojna koja jes, da čini človjeka
 tuj slavu od nebes uživat do vieka.
 Nu si sam rekal ti: neću smrt od grješnik,
 ner tko se obrati, živjet će po vas viek.
 Veselo tiem ću stat i ob noć i ob dan, 65
 i s vesel'jem čekat, moj bože, smrtni san,
 ki me će rastavit s telesnom boljezni,
 a s tobom sastavit, o vječna ljuvezni.
 Za-č si ti onaj slas, ku nitkor na svieti
 ne može po viek vas jezikom izrieti! 70
 Ter tko se nasiti te tvoje sladosti,
 vječne će dobiti s blaženstvom radosti :
 jedina taj sladost dresel'je ter skrati,
 i tužbu i žalos u pokoj obrati ;
 i vas trud skončava i svaki nepokoj, 75
 ki saj sviet sazdaava naravi človječjoj.
 Za toj te ja molju, ti meni milos daj.
 da mene na volju nasiti sladost taj :
 nasiti sladost taj, ako mi bit može,
 ku viekom vas sviet saj skončati ne može, 80
 te slasti neka sit, Jesuse slatki moj,
 k blaženstvu budu prit, gdi je kram i dvor tvoj,
 gdi je tvoj dvor i kram u višnjoj državi,
 gorušti gdi je plam od vječne ljubavi :
 gdi se plam gorušti s vesel'jem razbira, 85

gdi je život vjekušti i gdi se ne umira ;
 i gdi nas tužna smrt, kada se tamo gre,
 ne može u prah strt, kako nas ovdi tre,
 i tre nas i tlači, davši nam sve tuge,
 i u zemlji jednači kraljeve i sluge. 90
 Jesuse prislatki, toga rad na svieti
 ne marim trud svaki na ramu podnieti,
 ni smrtnu usilos, ka je jača ner li lav,
 ako je tva milos pri meni i ljubav,
 koju je moliti, da moj duh izdvori 95
 blaženstvo dobiti, kad me smrt umori.

13

Pjesanca suda napokonjega

Kolik je ljetnji dan i duga zimnja noć,
 ne more tihi san na oči moje doć,
 nit me trud ostavlja ni čemer priljuti,
 ner mi se ponavlja nepokoj minuti,
 da vajmeh svies moja s večera do zore 5
 tihoga pokoja prijati ne more,
 i od zore dan bieli do sunca zapada
 plačno me rasevieli, da srce ispada,
 trpeći tolík trud ki nie moć izreći,
 tvoj bože strašan sud u sebi misleći ; 10
 ter što ću da pišem u plačne me pjesni.
 gdi jedva uzdišem od velje boljezni,
 gdi ob noć i ob dan taj čemer i tuga
 koriepi vajmeh van me srce iz kruga,
 svaki hip i svak čas slišaje nad nami 15
 toliko strašan glas pun plača s tugami,
 pun tužna poraza, moj život ki čuje,
 angjelska iz glasa gdi trublja klikuje.
 triešteći s nebesa : ostavte vječni san,
 sva mrtva telesa, ustante zemlje van, 20
 zove vas bog slavan. ki grede da sudi
 s razlogom pripravan svaku vrst od ljudi.

Tiem mi se rastvora svaki zglob u kosteh
 jak ribi van mora trepteći na osteh,
 i javi i speći, svak čas bez pristanka, 25
 tolik trud misleći od sudnjega danka,
 najliše od straha, tko će živ ostati,
 kad mrtvi iz praha budu se dvizati,
 taj mrtva telesa, ka će bit sva ciela,
 vodeći od mesa, kako su prie bila; 30
 lie blieda, lie žuta, lie tužna i mračna
 od jada priljuta i truda priplačna.
 Za-č mrtve te kosti kad budu ustati,
 lie će (sve) žalosti i tužbe ostati,
 ke tužbe nitkore pod nebom na svieti 35
 jezikom ne more po vas viek izrieti.
 Sve od svieta vesel'je za-č se će prikratit
 i u plačno dresel'je s boljezni obratit;
 za-č neće niedan grad pod nebom ostati,
 ki neće rat i glad i pomor poznati. 40
 Sve more, sva polja i od mora svaki kraj,
 svi otoci do školja ćutit će plačni vaj
 od morske vaj smeće i od mutnieh valova,
 človjeku gdi neće lipsati jadova,
 ter svaki živi duh od človječje družbe 45
 priti će blied i suh od tolike tužbe.
 Još se će poboljet svaki duh živući,
 i smrti poželjet u suzah plovući,
 sunačće nad nami krvavo videći
 i mjeseć s zviezdami u mraku stojeći. 50
 ter sunce neće sjat rad tužne pomrake
 i mjeseć neće dat svjetlosti ni zrake.
 I k tojzi pomraci priti će velik vaj,
 za-č tmasti oblaci prikrit će vas sviet saj;
 a kamo magline s pomrakom i tmasti, 55
 sva polja i ravnine koje će popasti,
 i briegje i gore, svudi po sve strane,
 i sinje sve more bez zrake sunčane!
 Ter neće nitko moć, videći tolik trud.

što je dan što je noć, učinit pravi sud!	60
Još ne viem od jada, tko će živ ostati, zgar krupe od grada gdi budu padati, i gdje će dažd krvav s kamen'jem dažditi, človječja da narav tužbe se nasiti, i ostalo živuće da plačno u tuzi	65
u suze privruće jadovno prosuzi. Tko li će na svieti, moj bože jedini, od straha pozrieti k nebeskoj visini, s pramenom nad nami tolik broj videći od zviezda s kudami po nebu leteći ;	70
a mnoge na tli zgar s neba će padati za toli plačnu stvar, ku nie moć zbrajati! A kamo gromovi i mun'je ognjene i strašni trieskovi, da trudan duh svene! još vajmeh na svieti živ človjek budući	75
da želi umrieti tolik trud misleći ; za-č neće bit doma ni zida na svieti, kako prut od groma ki neće treptjeti! Tužnije jadove još tko će pobrojiti, svi od svieta gradove gdi se će oborit ;	80
toliko trudan vaj ter se će vidjeti, kad pride rasap taj sviem ljudem na svieti. K tomuj bih rad znati, tko ne bi prosuzio, gdi neće ostati u zidu kamen cio ; na zemlji ni u zidu, ner se će sve stući,	85
sve tužbe da obidu svaki duh živući ; od truda i vaja kamen'je gdi puca i gdi se razdvaja meu sobom i tuca. Tužbe su priplačne još vajmeh smišljati, sve zvieri divjačne gdi se će sastati,	90
ostaviv planine dubrave i luge. prišad u ravnine od vaja i tuge, s pitomiem ter će tač jednaga u družbi s cvielen'jem grozni plač skladati u tužbi, skladaje tužan glas po svojoj naravi,	95
da trepti svaki vlas človjeku na glavi.	

86 rkp. mjesto živući ima na svieti.

Tiem javi ni speči ne može svies moja
 u sebi misleći prijati pokoja!
 Tko da se ne smuti u sebi, bože moj,
 kad vajmeh očuti rikan'je strašno toj, 100
 strahoću toliku vidivši na svieti,
 vaj kojoj priliku ja ne viem izrieti,
 gdi kako maneno zvieren'je sebe van
 u stadu takmeno skita se noć i dan,
 ter vajmeh od jada sve u tužbi ostaje, 105
 a žedje ni glada niedna stvar ne haje.
 Vaj bože, vaj bože, za toj bih znati rad,
 procienit tko može toliko plačan jad,
 u stadih gdje hodi zvieren'je divje toj,
 i s tužbom provodi čemeran život svoj, 110
 a neće na volju vukovi ni lavi
 dobitak da kolju zlosrdnom naravi.
 o tuzi priljuti ner se će zabavit
 i običaj minuti s jadovi probavit. 115
 A kamo tužice meu tužbe ostale,
 letušte sve ptice velike i male
 gdi se će sastati, u jata leteći,
 i od truda jadati pokoja želeći,
 i ke su od grabše i ke su blagosne,
 neće se po na se razlučit žalosne, 120
 u jatu ner takoj kad budu sve biti,
 svaka će narav svoj od truda zabiti;
 ter vajmeh plah sokol ni orao okrunjen
 neće bit tač ohol zlosrd'ja napunjen,
 golube i grlice da kolje i davi 125
 i ostale sve ptice da nekti krvavi.
 Tko li će još vaje tolike izreći,
 grifone i zmaje, arpije videći
 združene u jatu, gdi takoj u družbi
 svaku vrst perjatu vaj sliede u tužbi, 130
 čuteći tolik vaj, skončan'je videći,
 i od straha vas sviet saj prid sudom trepteći.
 Nadmeno pak more s plimom će vajmeh prit,
 planine i gore tere će sve pokrit;
 žalosti ter take nie bilo po vas viek! 135

- Vodice ni slatke neće bit ni za liek ;
 toj ribnjoj naravi velik će strah dati,
 po pustoj dubravi kad bude plivati
 od ribe vrst svaka, ter neće vidjeti
 ni vaoga ni braka nigdjere na svieti, 140
 ni koralj crveni ki more sazdava,
 ner morske zeleni razlika narava,
 od planin i od gora koje se bez vode
 po kopnu kraj mora i goje i plode.
 Još ko bi svoj obraz ne polio suzami, 145
 priplačni taj poraz da vidi s tugami,
 gdi ribe plivaju po pustoj dubravi
 u tuzi i vaju s vukovi i lavi,
 i zvieri ostale ke nie moć izreći,
 velike i male kon sebe videći. 150
 Mnim, da će ribe riet : kamo smo mi zašle,
 ovo smo drugi sviet plovući mi našle !
 Vaj kamo zajdosmo iz slana mora van,
 ter ovdi najdosmo u gori plačni stan !
 Mnim još će cvileći uzdisat od tuge 155
 svih strana videći dubrave i luge,
 i trave posušne i grmje ostalo,
 priplačne i tužne, veliko; i malo ;
 i bil'je i rakitje i ostale voćke,
 i razliko cvietje ko ne ima prilike 160
 u vodi u slanoj, gdi ribe prie toga
 sliedjahu narav svoj po daru od boga.
 Mnim još će riet ribe : nie nam gdi počinut,
 prišle su pogibe, svietu je poginut ;
 prazan sviet ostaje i on čas prihodi, 165
 da se sve skončaje po kopnu i vodi.
 Slano će pak more odkriti planine,
 briegove i gore, polja i ravnine ;
 ter se će vratiti u prjednji bitak svoj,
 i život skratiti živini živućoj. 170
 Vaj sve će izdahnut što živo kopore,
 a pak će prisahnut do kaplje sve more ;

i slatke sve vode, ke vajmeh zemlje van
 tekući ishode i ob noć i ob dan,
 sve se će prisušit prid pravdom prid pravom 175
 i sebe razdružit s vodenim naravom.
 U tojzi nezgodi ter svaka stvar živa,
 po moru i vodi što lazi i pliva,
 neće moć shraniti u vodi život svoj,
 ner se će staniti na zemlji suhotnoj, 180
 na kopnu ležeći svudi po sve strane,
 vodice želeći i slatke i slane.
 Ter tko će izreći žalosti tolike,
 na kopnu videći nakazni razlike!
 I ribe ostale svakoga narava, 185
 velike i male, što more sazda va!
 Gdi groze i evile, dahteći mora van,
 i s duhom se diele, videći sudnji dan!
 Tiem tko bi kamen bio, recte mi svi sada,
 da ne bi prosuzio gorčije od jada, 190
 toliki nepokoj u sebi misleći,
 ki trudan život moj ne može izreći,
 od tužbe žestoke i plačne nevolje
 videći otoke, mrkiente i školje, 195
 i sjeke strana svieh, znane i neznane,
 u morskich valovieh koje su prie prane.
 Ter briezi i gore svud se će vidjeti,
 gdi je bilo prie more svieh strana po sviati;
 ter će brak prisahnut, ki plodi morski kraj,
 i riba izdahnut, kad pride danak taj; 200
 ter će bit posušno, gdi je more prie bilo,
 lje plačno i tužno morem se stvorilo;
 nakazni ter take biti će svieh strana,
 bez vode bez slatke i bez mora slana;
 i s božjom oblasti, za čudo ne malo, 205
 mrtvo će sve pasti što je živo ostalo.
 Neće bit človjeka, ni zvieri ni ptice,
 za-č će sve smrt prieka privrnut na nice.
 Nu život moj trudi, misleći tolik vaj,
 pustošan bez ljudi gdi će ostat vas sviet saj, 210
 bez slatke vodice, bez slanoga mora,

bez zvieri, bez ptice, od ravnin i od gora ;
 bez ribe na pokon, za-č će sve lipsati
 i smrti pod zakon priz volju pridati. 215
 Nu ne viem vajmeh sad, tko može izrieti,
 toliko tužan jad, ki će bit po svieti,
 gdi se će razgnjiti sva mrtva telesa
 i taj će smrad priti do višnjih nebesa !
 Vihri će pak silom svih strana po svieti 220
 s korienkom i žilom svu zelen podrieti,
 da nigdir na svieti zelene travice
 neće se vidjeti ni od grma granice,
 poljem i ravninom ner se će u tuzi
 sve svrnut gori dnom dubrave i luzi,
 do lista travice ner će sve poginut, 225
 da noga od ptice ne ima gdje počinut.
 Za-č će taj vihar plah svudi, po sve strane,
 popražiti sve u prah, da ništar ne ostane
 od luga i dubrave u polju i gori,
 od bil'ja i trave, sve što sam bog stvori ; 230
 ledinom ter stoje bez ploda vas saj sviet,
 zemlja će sve svoje zelence poželjet.
 Trudna je misal taj razbirat, vaj meni,
 gdi se će vas sviet saj rastavit zeleni,
 i od voća i od ploda i od stabar i od trava, 235
 i od svih naroda ljudskoga narava,
 bez rieke, bez blata, bez bistra jezera,
 bez srebra, bez zlata, bez biela bisera,
 na pokon bez rude, ka se je kopala,
 velik plač i trude ka je svietu zadala, 240
 lakomos gojeći s početka do danas,
 u oružju zvoneći, splesavši razlog vas ;
 lakoma ter sila, kako zna višnji bog,
 nogom je skljusila i pravdu i razlog,
 ter nie moć sud pravi nigdjere vidjeti, 245
 ner se svud krvavi oružje po svieti.
 Moj bože, togaj rad učini ruda taj,
 rat nemir i nesklad da vlada vas sviet saj.
 Tiem sada mislite razbludni svi ljudi,
 ki vajmeh živite s raskošom u bludi, 250

za sabrat iman'je ki mnozieh cvielite
 i tudje vladan'je oružjem dielite,
 što ćete tadaj reć, kad vaše sve kosti
 u smradu budu leć grdobno za dosti, 255
 po zemlji van groba, od mrtviah gdi nie stan,
 kako se podoba da je človjek ukopan ?
 gdi vam će bit dvori polače i stani
 i bieli mramori sa zlatom pengani ?
 gdi vam će bit vrti s razlikom zeleni 260
 i konji i hrti i viri studeni
 od bistre vodice, gdi se su gojile
 mirisne travice i s cvietjem plodile ?
 Misleći tko more još suze ne ronit,
 gdi se će sve gore s briegovi oborit, 265
 ter se će sravnati, u trudu da takoj
 svasma se zlo pati u stvari u svakoj.
 A pak će na svieti toli poraženo
 u istoku izvrieti jezero ognjeno,
 u kom će isteći gorušti plamen taj, 270
 koji će požeći i sprazit vas sviet saj ;
 i s desna i s lieva i ostale sve strane
 stvar mrtva ni živa da nigdir ne ostane ;
 ner će sviet skončati živući taj plamen
 i u prahu ostati zemlja, lies i kamen.
 Tiem kad se spomenu, kako će larda taj 275
 u živom plamenu popražit vas sviet saj,
 ne mogu suzice uzdržat u glavi,
 od velje tužice moj se duh zatravi ;
 ter tako u trudu plačnoga rad vaja 280
 sam sebe zabudu, da ne znam tko sam ja ;
 ter kako zatravljen, ter kako nesviestan,
 ter kako vas smamljen, aliti vina pjan,
 ostanu kako pjan, sviesti se dieleći
 i ob noć i ob dan strašni sud misleći. 285
 A kamo glas oni, a kamo strašan glas,
 nada mnogom ki zvoni u trublju svaki čas,
 s velikom žalosti ki vajmeh govori :
 mrt(v)ačke vi kosti dvižite se sve gori,
 za-č grede uzmožan bog i sudac pravi

- činit sud razložen človjčejoj naravi, 290
 toj trublji na posluh ter će svud po svieti
 od mrtvih svaki duh tielom se odjeti.
 Tko ne bi svenuo, vas trepteći kako prut,
 na toli strašan glas jadovit i priljut,
 tolika videći neizmijerna čudesa, 295
 zemlje van vrveći sva mrtva telesa,
 gdi se će poznati i drazi i mili,
 i u tieli sastati kako su prie bili !
 Vaj tuj će poznati, gdi bude mnoštvo toj,
 i otac i mati od srea porod svoj ; 300
 i porod rodjake od krvi i od ploda,
 od vrsti od svake razlicieh naroda.
 Svoj vrsti na svieti još se će tuj takoj
 na prseh vidjeti vaskolik život svoj,
 ter se će poznati, tko je prav, tko li svet, 305
 i tko će ostati osudjen i proklet.
 Misal me lie hini, gdi će stat mnoštvo toj
 u maloj dolini, komu se ne zna broj,
 svi od svieta narodi za jedno gdi će prit,
 ke človjek rasplodi, odkli je stvoren sviet ! 310
 Nu slavni moj bože, nu stvorče stvari svieh,
 sve tvoja vlas može po djelih otajnih,
 pokle si nebesa satvoril i saj sviet,
 i taj se čudesa po tebi mogu riet 315
 da su tač sazdana potajno po tebi,
 taj mala poljana da uzdrži na sebi
 narode tolike, kojiem nač nitkore
 u broju prilike, moj bože, ne more,
 razmi ti ki si sam pun hvale i slave, 320
 ki otvoraš višnji kram i višnje države ,
 ter slavan ishodiš ter sobom, bože moj,
 nebeske izvodiš kriposti i dvor tvoj,
 u oblacieh prislavan na duzi sjedeći,
 ovi sviet pritaman pun zloba videći,
 da sudiš pravedno i mrtve i žive, 325
 na skupu za jedno i prave i krive,
 neka se sviet ovi, kako se podoba,
 po plamu ponovi i očisti od zloba.

A pravda i tvoj sud viem da se ne krati,
 pravedno za svoj trud svakoga da plati; 330
 nu ne viem od tuge što ću ja tadaj riet,
 u oblacieh vrh duge da prideš na saj sviet
 svom višnjom kriposti nebescieh dvorana,
 u većoj svjetlosti ner li je sunčana?
 Koli će tadaj bit, o višnji bože moj, 335
 grješnikom strahovit s pogledom obraz tvoj :
 a praviem toli blag i toli umiljen,
 ugodan i pridrag zlosrd'jem razdieljen!
 K tomuj duh moj muči u misleh i trudi,
 kad angjel razluči od dobrieh zle ljudi. 340
 ter duše izbrane dostojne svoj slavi
 da se sve sahrane ob desnu postavi,
 a s lieva sve zlobne s velikom žalosti,
 koje su podobne pakljenoj tamnosti :
 kolik će grozni plač ukladat te duše, 345
 od dobrieh ke se tač na lievo razdruže !
 suzice roneći kolik će prijat trud,
 ob lievo stojeći, čekavši strašni sud,
 i trudne i mučne i jadne za dosti,
 i svasma razlučne od višnje radosti! 350
 U plaču gdi takoj, toli rasevieljene,
 čekat će konac svoj s blaženstvom diljene,
 gdi neće moć uteć, ni skrit se ni uvrieti,
 ni od boga milos steć ni himbom oprieti,
 prid sudcem sve stoje, da bi se odkrile 355
 za zlobe za svoje koje su stvorile ;
 i ufan'ja niednoga neće moć prijati,
 pred sudom od boga da im se sud skрати,
 čekaje tužni čas, kada će upasti
 u toli strmen jaz pakljene propasti. 360
 A kamo strašni glas pun jada i tuge,
 kad klikne božja vlas sjedeći vrh duge :
 prokleti ko ste vi za zlobe od mene,
 u vječne podjte svi žalosti pakljene,
 gdi je plač i tužba i uzdaħa za dosti 365
 i skržit od zuba i vječne žalosti ;
 gdi neće nitko vas bez konca i amen

- pozrieti moj obraz ni moj hip priblažen!
Mnim, da će potreptjet prid vihrom kako prut
nebesa i vas sviet, kad budu toj začut! 370
- Toliko grozan plač tko li će izrieti,
kad angjel krvav mač tuj bude podrieti,
zgoneći u taj čas dušice sudjene
u ognjenu tuj propas od jame pakljene,
ku zemlja otvori, sud boži hoteći, 375
- crna mast gdi gori i sumpor smrdeći;
ter će jaz proždrieti sve grješne dušice
i u propas zanieti od vječne tužice.
Gdje će plač prostrieti i u tmastoj mrklosti
neće moć pozrieti sunčane svjetlosti, 380
- u tielu i u duši u paklu da takoj
cvieli se i tuži i čuti nepokoj;
roditelj gdi sina ali sin rodjake
s prikorom proklina u psosti razlike,
kunući hip i čas, kad su se rodili, 385
- i od svieta hitru vlas, s kom se su gojili,
u priplačne pjesni, ke nie moć zbrajati,
od velje boljezni ke ću sad parjati,
neka se ustavi ovi plač priljuti,
i svasma zaglavi nepokoj minuti, 390
- bez tuge i vaja ostaviv zlotvore
da vrata od raja dobriem se otvore.
Nu ne vie život moj, ni javi ni speći,
vesel'je slavno toj svršeno izreći,
koje će tadaj steć pravedni u taj čas, 395
- kad bude sudac reć u toli smiljen glas :
pridite pravedni u moje kraljevstvo,
gdi ćete po sve dni uživat blaženstvo!
pridite u moj kram, urešen i slavan,
od vieka ki je vam obećan i spravan! 400
- gdi ćete pribivat bez tuge i vaja
i slavu uživat s vesel'jem od raja.
Ter će plač priljuti i tužno dresel'je
tudjer se svrnuti u rajsko vesel'je,
s tolikom radosti ka će tuj nastati, 405
- ku mojoj slabosti ni dano zbrajati;

s tolikom svitlosti ka će zgar sinuti,
 i s božjom milosti pravedne dvignuti
 vrhu svieh oblaka, blaženi gdi je dvor
 i polača rajska od boga čudan stvor. 410
 Lie kad se dvignuti svi budu jednaga,
 pjesan će kliknuti taj družba pridraga :
 svet, prisvet i blažen, jedini stvorče naš,
 po vas viek i amen svakoja ki vladaš ;
 blaženi i on čas meu djela ostala, 415
 kad nas je tvoja vlas na saj sviet sazdala.
 Tuj se će sva sastat vesela taj družba,
 gdi neće veće znat što je plač i tužba
 u višnjemu kramu, u slavnoj državi,
 goreći u plamu od vječne ljubavi. 420
 A sviet će ostati opušten svasma tač,
 i smrt će spasati od bedre luk i trkač ;
 za-č veće nigdjere neće se na svieti
 ni ptica ni zviere ni človjek vidjeti,
 ni niedna stvar živa, na kopnu ni u vodi, 425
 što leti i pliva, što ljeze i hodi.
 I sviet će biti tad bez niedne ekvrni čist,
 jak čisti grystalad i od zlata čista list !
 K tomuj se neće znat godišta ni ljeta,
 ni se će tko nadat skončan'ju od svieta. 430
 Vječni će biti dan, sunce će sve sjati,
 nu ne viem noćni san gdi se će tajati,
 vrjemena ni roka za-č neće bit tadaj,
 ni sunca istoka, ni tmasti zapad taj,
 s kiem sunce zahodi, bio dan kad mine, 435
 a jutrom ishodi u istoku i sine.
 Ter zapad ter istok neće mrak poznati,
 i stat će na jedan rok po vas viek i sjati,
 bez sinjieh oblaka, bez sniega i dažda,
 bez tmasta pomraka, bez slane, bez grada. 440
 Tolike svjelosti ter tko će scienit moć,
 kad s božjom milosti stlači se tmasta noć,
 kad vječni san svane protiva naravi,
 ter se s tmom rastane po božjoj ljubavi !
 Nit se će vidjeti jutrnja danica, 445

- da zorom posvieti gusarom stražica,
ni zvezde ostale, kiem slaba svies moja,
velike i male, ne može znat broja.
- Svjetlušta taj kripos za-č zvezdam ostaliem
vazet će svu svitlos, veliciem i maliem; 450
i svjetlos taj će sjat po vrijeme svaka
i sunce neće znat ni misec pomraka.
- S načinom pravedno za toj bih rad znati,
godište naredno gdi se će tajati?
kud li će krovom proč, kad svasma odluči 455
sunčano kolo oć, kad se š njim razluči?
kako li dan bieli da tadaj osvane,
kada se razdieli od zrake sunčane?
kako li tmasta noć tadaj će ostati, 460
kad mjeseć neće moć promjene poznati?
Gdi sunce sahrani proljetja i ljeta,
i jesen nastani na koncu od svieta,
i zimnja vrijeme sjeverniem porazom,
mosura ledena gdi neće bit s mrazom!
- Gdi li će narav stat razlike zeleni, 465
ka veće neće dat bez konca po sve dni
ni ploda ni sjeme, ner će tač trajati
neplodna sve vrieme, gdi se će tajati!
Dim vrieme čudno toj, ko neće nikadar
skončati konac svoj, toli je čudna stvar! 470
Moju svies nejaku tiem ne viem ja spravit,
toliko stvar tanku da budem objavit.
- Tiem činte pravi sud ter ćete svi reći,
da je to velik trud podnesti vrh pleći.
Nu ako me tko pita, kada će toj biti, 475
skončan'je od svieta kad li se zgoditi:
nitkor me ne kusi, ner misal privrati,
za-č ni ja ni druzi ne mogu toj znati,
razmi sam da bi bil da mu bog objavi,
davši mu svoje dil gorušte ljubavi. 480
Zlamen'je lie svako kaže se na sviet saj,
u vrime u kratko da će prit danak taj.
Za-č je sviet pun zloba, ke človlak zao tvori,
za ke se podoba da u plamu sve zgori,

i da se sviet ovi rad božje osvete 485
 po plamu ponovi za zlobe proklete.
 Tiem višnji prihodi i s tobom vas svoj dvor
 u slavi izvodi, da sudi svaki stvor,
 da veće po vas viek za zledi prihude
 za sjeme živ človek ostati ne bude. 490
 Za-č kad sud odsudi, vaj neće ostati
 niedna vrst od ljudi, ni zemlju plesati ;
 ter sudac gniewan taj, ki strašan prihodi,
 činit će vas sviet saj da se zla slobodi.
 Strašan će prit i doć s nebeske visine, 495
 prognati tmastu noć, vječni dan da sine ;
 nepravdu videći zlosrdo ner sada,
 vas saj sviet cvileći kraljuje i vlada,
 u oružju u nagu, ter puna svieh zala
 pri iman'ju dragu pravdu je prognala 500
 pod zemlju na on sviet, ter vajmeh sieh dana
 pravo se može riet : pravda je prognana.
 Nie veće razloga, pravo se ne sudi,
 nie straha od boga ni stida od ljudi,
 i ciele nie vjere, vriedni se ne čuju, 505
 dobri se svi tjere, a zlobni kraljuju ;
 i od grieha tegote velje se razbiru,
 cvile se sirote i na mieh odiru ;
 plaču udovice i u tužbi dni traju,
 i čiste djevice slobodu stradjaju, 510
 djevičnoj mladosti uresnoj najliše
 ter nigdjer žalosti ni tužbe ne lipše ;
 za-č taman ovi sviet i rasap zlieh ljudi
 od dievstva rajski cviet trga im i prudi.
 Drugi je grieh veći, protivan razlogu, 515
 koji ja izreći od stida ne mogu,
 u kom je tolik smrad i naliep priljuti,
 tiem ga ću muće sad od stida minuti.
 A kamo oni grieh, zlosrd'ja napunjen,
 vrh zloba vrhu svieh neharstvom okrunjen, 520
 ki oca i sina i duha svetoga
 i svetieh proklina i sebe samoga ;
 ter duh moj ne može procienit po sebi,

- gdi saj sviet toj može uzdržat na sebi,
 neharno gdi takoj stvoritelja čtuju, 525
 da tielo i duh svoj djavolu daruju.
 I sva zla ostala, koja se mogu riet
 vaj da su nastala odkli je stvoren sviet,
 goje se i plode svaki hip i svak čas.
 i mnoge zavode dušice u propas. 530
 Nu s' tvoje biče slao i trude velike.
 kimi si pedipsao narode razlike,
 slao si rat, slao si glad i pomor, kako znaš.
 i svaki plačan jad za zledi i grieh naš, 535
 i k tomuj svaki trud, jeda kad ostave
 loštine i zlu ćud, ter tebe proslave ;
 da sebe spoznaju, spoznavši da takoj
 nečiste parjaju nečiste i grieh svoj ;
 ter nie noć ter nie dan, ter nie hip ter nie čas,
 odkle je sviet sazdan mogu riet do danas, 540
 da zloba grješna taj zliem duhom u družbi
 ne vlada vas sviet saj u plaču i tužbi.
 To li bi tko rekal, prašaje inene sad,
 od kud je istekal prvoga grieha smrad :
 dim, da ga objavi najprvo vrhu nas 545
 u višnjoj državi angjelska oholas,
 najljepši božji stvor ter angjel vajmeh sam
 izgubi rajski dvor po sebi i taj kram,
 oholo misleći : ja ću bit po sebi
 s pristol'jem sjedeći najviši na nebi ; 550
 pokli sam svjetlji ja, ner pridragi kami,
 i sunce koje sja nad sviemi zviezdami,
 vrh zviezda vrhu svieh slavan ću gori prit
 višnjemu u višnjieh priličan ter ću bit.
 Tiem bože ne ktje toj trpjeti tvoja vlas, 555
 angjela ner stvor tvoj zgar vrže u propas,
 ki bješe tač ohol da u pakli pribiva.
 od angjela djavol ter se sad naziva.
 Nu što ću sad rieti od prvieh rodjaka,
 kiem bješe na svieti podložna stvar svaka ! 560
 Sve imahu na volju. sve bjehu sabrali,
 čiem napas dja volju ne bjehu poznali ;

a navlaš smrt prieka ni drugi nepokoj
 da vekom do veka ne može život svoj
 od tiela rastavit, od tiela toga rad, 565
 ni u zemlju postaviti kako ga stavlja sad.
 Tiem bože, tiem bože, daj mi znat tve carstvo,
 procienit tko može človečje neharstvo,
 davši mu tolik dar, ki ne viem zbrajati,
 za toli malu stvar da život svoj skрати, 570
 od žene u ruke davši se vladati,
 svaki trud i muke i sve zlo da pati.
 Ti bože človeka sam sazda na saj sviet,
 da tvoja prilika vazda se može riet;
 i rebro od kosti kojemu otvori, 575
 po tvojoj milosti ženu mu satvori,
 da je š njime u družbi, i blaga i zbožna,
 i njemu na službi da je vazda podložna.
 Davši njim tolik dar na(d) tvoje sve stvore,
 ki nitko nikadar izrieti ne more, 580
 meu dobra ostala zemaljski da im raj,
 gdi vajmeh do mala kraljeva družba taj;
 za-č voće prislatko, što za te ti shrani,
 u vrime u svako ter ga njim zabrani,
 vaj da ga sabljudu, da je cielo voće toj, 585
 da po tom u trudu ne traju život svoj:
 od voća toga slas nu od zmiije napasti
 učini u taj čas da budu upasti
 u tužbe priljute, da nazi u trudu
 radosti minute cvileći zabudu; 590
 gdi nazi ostaše, cvileći ter takoj
 sve zledi spoznaše i svaki nepokoj.
 Ter taj grieh i nečas i nesreća huda
 čini smrt vrhu nas kraljevat do suda,
 i svoje neharstvo za grieh ki obljudi 595
 vjekušte česarstvo na zemlji izgubi,
 i paklu otvori na volju sva vrata,
 vječni plam gdje gori, grješnikom gdi je plata.
 Drugi grieh na svieti i zloba bezredna
 učini umrieti človeka pravedna, 600
 koju stvar misleći ne može svies moja

- ni javi ni speći prijati pokoja.
 Ku Abel zled stvori, ter ga tač bratac svoj
 jak zviere umori u gori zelenoj!
 Objeruk, svom snagom, zlosrdom naravi, 605
 kljanastom matragom smlati ga po glavi!
 Zlosrdo ter toli, s velika priroka,
 pravednu krv proli, ne imavši uzroka.
 Nu Kain dug plati, sviem dobrom razdieljen,
 i život svoj skrati od svojieh ustrieljen; 610
 ter njega u gori jak zviere divjačno
 svoj porod umori jadovno i plačno.
 Za-č sam bog posla sud s nebescieh visina,
 da prija tolik trud s rodjenoga sina,
 ustriljen strilicom u gustoj dubravi, 615
 ter se tač s dušicom izranjen rastavi.
 Mnoga su jošte zla, ka nie moć izrieti,
 za koja bog posla rasrd'je na svieti,
 jeda se zli ljudi na pravi put vrata,
 ter svoje zle čudi i zlobe prikrate. 620
 Nu se zled umnoži u griesieh i u zlobah,
 ter pride put boži iz oblak u vodah,
 ter božja osveta i potop voden taj
 učini opeta ponovit vas sviet saj.
 Nu se bog smilova ter svojom ljubavi 625
 velik dar darova človječjoj naravi,
 človječi skončat plod ter ne ktje po vodi,
 iz nova da narod opet se rasplodi,
 i ostale živine, kojiem se ne zna broj,
 da vasma ne izgine u vodah narav svoj. 630
 Nu ne bi za dosti človjeku na svieti
 vodene žalosti s potopom podnieti,
 moj bože ti isti, što posla potop taj,
 neka se očisti od zloba vas sviet saj;
 nu malo teče toj, što bože sviet ovi 635
 i pravda i sud tvoj potopom ponovi:
 svaki čas i vrieme za-č koje prihodi,
 veće se zlo sjeme njeguje i plodi;
 zloba se rasplodi svieh strana po svieti,
 meu sviemi narodi, ku nie moć izrieti, 640

u vrime u svako da velje žalosti
 ne lipše nikako ni tužbe za dosti ;
 ni rasap ni šteta od mnoziah država,
 što božja osveta za grieh sazda, 645
 kraljevstva ter mnoga gori dnom obrati
 pravi sud od boga, neka se grieh plati.
 od kojieh i danas u naša vrijeme
 ostaje pusti glas i s raspom spomena.
 O višnji moj bože, nu ljubav taj tvoja 650
 trpjeti ne može, da duše bez broja
 u ponor padaju od vječne žalosti,
 da viekom stradaju nebeske radosti ;
 ter milos ne skрати prijazan tvoja taj,
 Jesusa poslati s nebesa na sviet saj,
 neka se uputi u tielo sinak tvoj, 655
 da svaki očuti s boljezni nepokoj,
 sve od svieta boljezni da bude podnieti,
 s goruštom ljuvezni za narod na svieta.
 Podnese sve mukè blag Jesus prisveti,
 davši se u ruke grješnikom propeti, 660
 gdi obra smrt prieku i gdi se umori,
 da vajmeh človjeku višnji raj otvori,
 da nam da toj carstvo u višnjoj državi,
 ko naše neharstvo u zabit postavi.
 Potreba dake taj dala je uzrok vas, 665
 sin boga na svit saj da bude prit za nas,
 da svojom ljubavi i svojom milosti
 narod se izbavi pakljene žalosti.

14

Na noć od božjega poroda.

O višnji moj bože, pogledaj na me zgar.
 ako se steć može milosti tvoje dar ;
 daj kripas, daj mi vlas, da s tvojom ljubavi
 moj jezik i moj glas ovuj noć proslavi.
 Za što se priklada, da ovaj noć blažena 5

i sada i vazda od svih je slavljena.
 Nu bliedim i venu, čiem prije duh spravim.
 da ovuj noć blaženu dostojno proslavim,
 najliše u pjesni, o višnji moj bože,
 s najvećom ljuvezni koja se riet može. 10
 Tiem kako glavnu stvar željno te ja molju,
 početak daj dobar a svrhu još bolju.
 neka se može reć, kako se i pravi,
 da grješnik mnogoh steć dar tvoje ljubavi.
 Tiem oče blaženi, učini usilos, 15
 grešniku da meni dopustiš tuj milos.
 da s puta ne šenu, ni javi ni speći,
 ovuj noć blaženu u pjesan slaveći,
 kako je podobno, kako se pristoji,
 da je tebi ugodno i slavnoj gospoji. 20
 Za toj me namiri ter sred srca moga
 iskricu upiri od duha svetoga,
 da tebi samomu nad vas stvor ostali
 na daru ovomu moj život zahvali,
 kad milos tuj stečem i darov tolik tvoj, 25
 pojući da rečem : nebeski oče moj,
 ovo j' noć blažena, s kojom se prigodi,
 djevica i žena da sinka porodi ;
 ter s veljom krieposti sinuše po svieti
 tolike svjetlosti, ke nie moć izrieti. 30
 Višnjega oca vlas er nebo ognjeno
 otvori vrhu nas u brieme blaženo,
 ter novom svjetlosti sunčani istočaj
 u tamnoj mrklosti obasja vas sviet saj ;
 ter toli slavan plod svietu se objavi, 35
 ki svoj puk i narod sužanstva izbavi,
 po njemu da se tač stara zled prikrati,
 i Adamov trud i plač u rados obrati.
 A u limbu ki stahu, u mrkloj tamnosti,
 ovuj noć čekahu s velikom radosti, 40
 pravedne dušice ter u tmi gdje stahu,
 od čiste djevice poroda čekahu ;
 er im se svaka noć činjaše sto ljeta,
 čiem bude prije doć spasen'je od svieta,

da pakal poplieni i djavla da oznobi, 45
 neka puk nevjerni ne tone u zlobi.
 U limbu ter takoj gdje vrieme trajahu,
 tihi mir i pokoj i svjetlos čekahu
 strpjenom krieposti, kad svoj trud prikrate,
 u rajske svjetlosti neka se povrate. 50
 Nu slavni moj bože, je li gdje živa stvar,
 procienit da može toliko slavan dar,
 s nebesieh visina gdje tvoja milos taj
 jedinoga sina posla nam na sviet saj!
 Ter sinak tvoj pridrag svietu se objavi, 55
 nejaki, go i nag, u jasleh na travi.
 Tvoj sinak ter takoj odjeven u puti
 najprvi nepokoj od zime očuti,
 ter trudan procvieli i od velje tužice
 svoj obraz pribieli oprae suzice; 60
 er trude vidjaše, koje će na svieti
 za griehe za naše od židov podnieti.
 I ozebal gdi bješe, zamjerna bješe stvar,
 gdje nad njim dahtješe sam volak i tovar;
 ter gdi ga vidjahu ozebla grozeći, 65
 nad njime dihahu stoplit ga hoteći;
 i njim se bojahu s velikom ljubavi,
 očito er znahu, mesija da je pravi.
 Živina ter takoj pozna, sviet (t)ko stvori,
 a narod i puk svoj progna ga i umori. 70
 A od truda predaše zemlja lies i kami,
 gdi naga vidjaše Jesusa na slami,
 gdje zebe i stine kako prut trepteći,
 medju dvie živine pokoja želeći;
 a polaču slavnu sin božji ne imaše, 75
 ner pojatu slamnu, dobitak gdi staše.

Nu što ti mišljaše, o kruno svieh gospoj,
 gdi ozebal pihaše jedini sinak tvoj?
 I gdi tač pihaše tvoj sinak toli mio,
 a zibku ne imaše, gdi bi se pritoplio? 80
 Ni od perja ložnicu, da kako kralj pravi
 blaženu glavicu na meko postavi!

- A pismo govori, da svuda kud hodi
 zvieren'je po gori, svudi stan nahodi ;
 na pokon i ptice letušte imaju 85
 gnjezda i ložnice, gdje život svoj traju !
 K tomuj se život moj misleći snebiva,
 gdje otajno djelo toj u sebi priživa,
 što toli za rana tvoj sinak u puti,
 o dievo izbrana, tolik trud očuti ? 90
 Bivši kralj i česar i slavan vojvoda
 i vječni gospodar oda svieh naroda,
 a sada da takoj, po tom se porodi,
 toliki nepokoj i trude provodi,
 gdje tudjer u tieli, po tom se objavi, 95
 grozeći procvieli u jasleh u travi,
 u jasleh ter takoj trudjahan pihāše
 djetece nejako a jedva sisaše ;
 o dievo, ter takoj ležeći na slami
 angjelski obraz svoj oprā se suzami, 100
 jak da je grešnik taj ki tudjer u tieli,
 kom pride na sviet saj, dahteći proevieli.
 O čista djevice, o kruno svieh žena,
 o angjelska kraljice na vieke blažena :
 mnim, da bi mogla riet, da oca od svoga 105
 poslan bi na saj sviet iz krama rajskoga,
 moj sinak da bude s boljezni na sviati
 sve muke i trude za narod podnieti,
 sve trude i muke neka tač iskusi
 rad gorke jabuke, s koje sviet prosuzi. 110
 Ter su svi narodi po tmasti hodili,
 dočim se porodi sin božji u tili,
 i sviet se napuni razlike žalosti,
 a smrt se okruni s velikom jakosti,
 ter kosom, ku nosi, trudan svit rvući, 115
 sebe žnje i kosi svaki stvor živući.
 Potrebno ter bješe ponovit zakone,
 sviet koji tonješe, da veće ne tone ;
 tiem milos, pravda i goj zagrlj ugodjaj,
 Jesusa ter takoj poslaše na sviet saj, 120
 da svoja prieka smrt s tolikom blagosti

posil'je bude strt pakljenoj jakosti,
 toli poražene da duše ne tonu.
 ner da su spasene po novom zakonu,
 kad sinak Davidov sam se da na svieti 125
 u rukah od Židov za narod umrieti,
 neka svi narodi, najliše krstjane,
 po krvi i vodi spasu se i shrane.
 A meni majci tač gorčije od jada
 srdačce bridak mač i dušu propada, 130
 gdje trudim misleći, kolik će nepokoj
 na križu viseći podnieti sinak moj ;
 ter se duh moj muti i srce me plače,
 smišljaje priljuti vienačac od drače.
 ki mu će svu glavu okolo svieih strana 135
 učinit krvavu do samieih moždana ;
 a noge i ruke k drievu će pribiti,
 svršeno sve muke da bude primiti ;
 ter će tač na volju dragu krv proliti,
 usilos djavolju kojom će slomiti. 140

A kamo radosti, koje se čujahu,
 gdje rajskom sladosti angjeli pojahu ;
 pjesaneu pojahu gdje sviatli u zraci
 kako plam gorahu nad sviemi oblaci. 145
 Pojahu angjeli u toli meden glas,
 da se sviet veseli i nebo svrhu nas ;
 i tuj se ču(d)jaše svaki stvor živući,
 gdje takoj čujaše angjele pojući :
 hvala se i slava, o bože, sva tebi
 na zemlji sazdava i u višnjieh na nebi ; 150
 a život pokojni da u miru provode,
 ljudi dobrovoljni po zemlji ki hode.
 Tuj pjesan čujahu, kad se raj otvori.
 pastiri ki stahu pri stadu u gori ;
 i gdi taj vidjahu čudesa i slave, 155
 u bieg se spravljahu, a stada da ostave,
 misleći za svu moć, jak da su sebe van,
 što je ova svitlja noć ner zora i bil dan ?
 I odkli je bog stvoril človjeka i sviet saj,

nie se prie otvoril ovako višnji raj	160
s tolikom svjetlosti, što nitkor na svieti bez božje milosti ne može izrieti!	
K čemu se priklada, što li ovoj bit more, gdje kako plam sada svietle se sve gore?	
A ovce i koze, goveda i krave	165
gojno se ponose i mirno borave, ter tiho planduju, slišaje vrhu nas angjeli gdje poju u toli meden glas;	
a od pasa stražnika pri stadu gdje bdimo zlamen'ja velika očito vidimo,	170
gdje neće da laju nakazni videći, ner ovuj noć traju u bludu ležeći;	
ufan'je ner naše ter nadu gubimo, od pasa bez straže pri stadu gdje bdimo.	
a ovakaj nakazan ni od satir ni od vila	175
ni javi ni u san nie se prie vidila. U biegnu se tiem spravmo, er ovoj nie mani, a stado ostavmo, neka ga bog shrani.	
U sumnji i strahu nu takoj stojeći	180
ni sami ne znahu, kamo će uteći, za toli divnu stvar i čudno toj djelo, što se prie nikadar ne bješe vidjelo.	
Ter se tač čudjaše svaki stvor živući, gdje svjetlos taj sjaše kako plam gorući;	185
najveće treptjehu videći čudo toj pastiri, ki bjehu u gori zelenoj;	
erbo taj čudesa strah bješe vidjeti, što se zgar s nebesa prikaza po svieti.	
Nu se angjel objavi ter tiho za dosti pastire pozdravi s velikom blagosti:	190
pastiri, mir s vami od božje ljubavi, kako je meu nami u rajskoj državi!	
Što ste se pripali ter ste tač misleći sebe van ostali, novu stvar videći?	
A ja sam poslan zgar, pastiri ljuveni,	195
da vam se slavan dar objavi po meni.	

173 u rkp. ter nami gubimo.

Stari pisci hrvatski III.

Ohajte atrsh sada i stada parjajte,
 put Betlema grada ter se svi odpravte.
 Ja vam éu bit straža, ja vas éu provodit,
 i stada sva vaša od zvieri slobodit; 200
 ter nadjte otroka u jasleh vrh siena,
 pravoga proroka i božjega sina,
 povojem gdi je povit, a od zgara nad nami
 kraljuje vas saj sviet i nebo zvezdami.
 Tuj je majka š njim svoja, Marija djevica, 205
 od svieta gospoja i angjelska kraljica;
 volak i tovarac još mu je na službi,
 i Josef sam starac pri njem je u družbi.
 I kad ga vidite, strašit se ne mojte,
 ner zemlji padite ter mü se poklonte; 210
 pribitak er je taj, višnjega oca sin,
 zgar poslan na sviet saj s nebesa iz visin.
 uzmnožit i slavni, ter blažen otrok taj
 podrži na dlani nebesa i sviet saj.
 Pastirom rekši toj, jaki no živi plam, 215
 k visini nebeskoj zamče se u svoj kram.
 Pastiri na taj glas parjavši sva stada
 pojdoše u taj čas put Betlema grada.
 Nu kom se dvigoše dubravom hodeći,
 iz glasa klikošé daniču moleći: 220
 o zvezdo danice, o istočna svjetlosti,
 pastirska stražice, jutrnja lieposti,
 podrani prie zore, ter svetla danice
 od polja i od gore probudi sve ptice,
 o zvezdo pridraga, neka se sve sprave, 225
 da s nami jednaga ovuj noć proslave;
 vahtari najlišé kad puste rajski glas,
 da gora uzdiše gdje se taj čuje slas.
 A zvieri razlike po gustoj dubravi
 od slasti tolike vesel'je zatravi, 230
 ter kako manene po grmu biešnjahu,
 pjesance medene gdje gorom slišahu,
 pastiri gdje tako u dipli zvonjahu,

- ljuveno i slatko ter pjesni pojahu,
 da jel'je i borje samo se snebiva, 235
 gora i zagorje gdje pjesan odpieva ;
 pastiri gdje slave ovuj noć blaženu,
 proz guste dubrave hodeći k Betlemu.
 Još veća bješe slas, ner je sat medeni,
 pastirski čuti glas po gori zeleni, 240
 k Betlemu gdje tako veseli hodjahu,
 stvoren'je ter svako pojući moljahu,
 svu silu i snagu svaki stvor da spravi,
 ovuj noć priblagu da š njimi proslavi ;
 neka se raduje živući svaki stvor, 245
 spasen'je kad čuje da je s neba prišlo zgor ;
 neka se raduju rasputja i puti,
 kad slavu začuju koja se sad čuti.
 Veseli i zdravi ter takoj dojdoše,
 gdi s božjom ljubavi pojatu najdoše, 250
 i u jasleh na slami gdje leži otrok taj,
 ki nebo zvjezdami stvoril je i svit saj ;
 i pri njem gdje staše gospoja svieh gospoj
 ter prsmi dojaše blaženi porod svoj ;
 za što je prilično i toj se pristoji, 255
 da mlieko djevično taj rajski plod doji.
 I očima sve tako pastieri vidješe,
 po rieči angjelskoj rečeno što bješe :
 A blažene one oči,
 ke vidješe i poznaše 260
 novo sunce od istoči,
 u Betlemu koje sjaše.
 I blažen bi bil od boga,
 tko bi mogal dar prijati,
 u Betlemu sunca toga 265
 s pastiri se nagledati.
 Gdje po tom mladienca Jesusa najdoše,
 tutako na nica po zemlji padoše ;
 i kad mu pridaše svoj poklon priprosti,
 blagoslov prijaše od svoje milosti. 270

- A toli slavan dar procienit ne more
 živuća niedna stvar, u čem duh kopore :
 gdi pastiri raj dobiše,
 kad se toli poniženi
 prid Jesusom pokloniše. 275
 da su š njime uzvišeni.
- A blažen je sluga pravi.
 tko u srcu i u duši
 gospodina svoga slavi
 i takoj mu vjerno služi. 280
- A družba ta sveta, vidivši tu slavu,
 vrati se opeta u svoju dubravu ;
 ter tamo kraj gore veseli dojdoše,
 gdje stada i obore u goju najdoše.
- Nu tko je stekal moć, da pravo procieni 285
 kako se ovaj noć u svjetlos promieni ?
 A svjetlos tolika nie se prie nikada
 vidjela od vieka u noći do sada,
 i odkli je sviet stvoren, nije prie nitkore
 vidil raj otvoren i nebeske dvore, 290
 ni angjelske čuo pjesni, gdi u rajskoj državi
 tolikom ljuvezni višnji se bog slavi.
- Nu bi svak mogal riet : stvoritelj to je htíl,
 ki je nebo i saj svít po rieči satvoril,
 u ovuj istu noć ki bješe odlučén 295
 na zemlju s neba doć u tielu obučen ;
 u brieme sadanje i u ovu istu noć
 rieč božja na manje da ne bi mogla doć.
- Ezaija najliše što u libru u svomu
 svjedoči i piše po duhu svetomu : 300
 dieva će začeti, a slavan svoj porod
 zvat će se prisveti spasitelj od narod.
- Ter se taj rieč zgodi od duha svetoga,
 da dieva porodi človjeka i boga ;
 ter nečisti dusi, ki su sviet rvali,
 niemi su i glusi i sliepi ostali 305
 u ovuj istu noć, koja bi sazdana,
 da je djavlja vlas i moć pod zemlju prognana ;

- rukotvorni bozi ter po tleh padahu,
narodi nebozi kojiem se klanjahu. —
- K tomuj se još niko zlamen'je objavi, 310
čudno i veliko, protiva naravi,
svjetlušta na nebi gdje zviezda isteče,
po božjoj naredbi u istoku daleče.
- Taj; zviezda svjetlušta i čudna taj zraka
s neba se zgar spušta do samieh oblaka. 315
- I takoj gdje sjaše hodeći nad oblak,
većma se svietljaše, nego li sunčan zrak;
taj svjetlos od zrake ter gdje se vidjaše,
tri kralje arabske za sobom vodjaše, 320
toliko uzmožan da najdu porod taj,
komu je podložan s nebesi vas sviet saj,
bogate poklone noseći i dare,
da mu se poklone i da ga nadare.
- A mira i tamjan i arabsko zlato : 325
toj bješe dar slavan, blago obilato.
- Od zviezde po tragu nu k mjestu dojdoše,
gdje majku pridragu Mariju najdoše,
i otroka vidješe povojem povita,
stvoritelj ki bješe od nebes i svieta. 330
- A čista djevica, gdje u kleti sjedjaše, 330
Jesusa mladienca na kriocu držaše ;
a slavnu djevicu obujmi stid i sram,
ter joj se na licu prikaza rumen plam,
u zlatu gdje sjahu kraljevi s krunami
ter joj se klanjahu sa sviemi slugami, 335
a nigdar prie toga ne bješe taj djela
od postanka svoga ni u sanak vidjela ;
er bješe obikla u domu gdje staše
život od ponikla, s kiem dievstvo gojaše ;
i o sebi gdje staše s goruštom ljubavi, 340
u željah željaše da joj bog objavi,
koja će dieva bit, koja će slavnoga
Jesusa porodit mesiju pravoga.
- Nu kako sebe van kraljevi tuj stahu, 345
gdje toli ubog stan i pripros vidjahu,
u kom se gojaše blaženi otrok taj,

koga se bojaše i pakal i sviet saj.
 A Betlem gradac mao, ki bješe ponižen,
 blažen je sad ostao i velmi uzvišen. 350

Nu kralji svom družbom Jesusa poznaše,
 priklonstvom i službom ter mu se pridaše;
 pridaše i svoj dar, plemenit i gizdav,
 kako sve dragu stvar da primi za ljubāv;
 i krune dvignuše ter svi gologlavi 355
 k zemlji se prignuše s goruštom ljubavi.
 Ter gdje tač klecahu, toliko priprosti,
 blagoslov čekahu od svoje milosti.
 Nu im Jesus dopusti, gdi prid njim klečahu,
 blagoslov vjekušti koji steć željahu; 360
 ter togaj blaženstva kad čisti svi biše,
 u istočna kraljevstva opet se vratiše;
 veseli i zdravi ter putem hodjahu
 i s veljom ljubavi Jesusa slavljahu,
 er bjehu stekli dar, koji se na svieti 365
 ne može nikadar jezikom izrieti,
 odavna prie toga er bjehu željeli
 mesiju pravoga da vide u tieli,
 koga je rodila nebeska kraljica
 i mliekom dojila pričista djevica, 370
 ter svoja moć i vlas kraljuje nebesa,
 takodjer i sviet vas i naša telesa;
 ter mu se klanjaju angjeli blaženi
 i prid njim predaju svi dusi pakljeni,
 i trepte kako prut toli poraženo, 375
 er im je trudno čut toj ime blaženo:
 najliše kad čuju da krstjane pravi
 toj ime mientuju kojim se svit slavi.
 Nu angjel prisveti kraljevom objavi,
 da Irud prokleti svu pomnju postavi, 380
 kako bi himbeno kraljeve privaril
 i diete blaženo životom rastavil.
 Nu po tom odkriše tuj himbu priljutu,
 opet se vratiše po drugomu putu,
 ter puni blaženstva Jesusa slavljahu
 i u svoja kraljevstva zdravo se vraćahu, 385

i svaki na svoj stan vrati se k radosti,
a Irud žalostan najde se za dosti.

- Nu tko bi pripisal od kralja Iruda
zlosrdje, zlu misal i djela prihuda, 390
za ispunit zlu volju gdje posla junake
da svudje pokolju mladience nejake,
zlohitro misleći da Jesus prisveti
neće moć uteći taj poraz prokleti ;
nego li kad svoj mač u rasap obrati, 395
Jesusa da će tač u mnoštvu zaklati.
Lie kralju Irudu, odlučio što bješe,
sve misli za ludu maglom se stvoriše ;
er nebog ne znaše skrovito otajstvo,
u kom se tajaše istino božanstvo, 400
ter djavlju ne može ustegnut oholas,
koja ga primože da sliedi taj poraz,
Jesusa ter htješe životom razdvojit,
kraljevstvo er mnieše da mu će posvojit.
A otac ki stvori nebesa i sviet saj, 405
ne da mu da umori prie roka porod taj,
da pismo ne lipše od starih proroka,
jamačno što piše od togaj otroka.
Nu Irud ne skрати zlosrd'je ni gniv svoj,
ter čini poklati mladienac tolik broj, 410
ter se glas čujaše svudi po sve strane,
gdje Rahel plakaše sinove zaklane,
skladajè grozni plač, što se Irud razgnieva,
po zemlji da se tač prava krv prolieva.
Svak sada čini sud, rad božje ljuvezni 415
kolik taj bješe trud i gorke boljezni,
pri prseh od majke gdje mači koljahu
mladience nejake, ki grieha ne znahu !
A ne viem tko je taj pod nebom na svieti,
toliko plačan vaj da može izrieti, 420
tolik trud gdi staše, da puca živ kami,
gdje se krv miešaše na pola suzami !
A toj su žalosti i gorke boljezni
jadovne za dosti pripievat u pjesni !

- Er tuj zled ne tvori zlosrdom naravi 425
 zvieren'je u gori u pustoj dubravi,
 za-č je stvar bezredna, razlogu protiva,
 da se krv pravedna po zemlji prolieva:
 djetinska najliše ter gdi je prolita,
 pred bogom uzdiše i osvetu pita. 430
- Lie kad krv proliše, za vječnu spomenu
 vianačce dobiše ki nigdar ne venu,
 ter s vienci na glavi tamo se raduju,
 u nebeskoj slavi gdje truda ne čuju,
 s Jesusom gdje takoj za jedno se sastaše, 435
 rad koga život svoj u krvi oprawe,
 da taj trud krvavi aliti smrt prika
 Jesusa proslavi po vas viek do vieka.
 I toj se prigodi, da Jesusa slavnoga
 svi od svieta narodi poznaju za boga, 440
 da je bog i človik i mesija pravi
 koji će po vas vik kraljevat u slavi;
 na pokon ki će doć u strašnoj svjetlosti,
 da ukaže vlas i moć od svoje krieposti,
 da toli naredno i prave i krive 445
 prosudi pravedno i mrtve i žive;
 ter tako bog isti do'ti će prislavan,
 da plamom očisti od zloba sviet taman.
- Tiem vjerni krstjane, molim vas za svu moć,
 svudi po sve strane slavite ovuj noć, 450
 srcem ju slavite svak čas bez pristanka,
 i jezikom hvalite do smrtnoga dank;
 er se š njom objavi plod vjere krstjanske,
 ki u rasap postavi sve boge poganske.
 Svaki grad i selo, izvodeći tance, 455
 slavi ju veselo pojući pjesance,
 neka je vesela, er s božjom milosti
 saj sviet je izvela iz tmaste mrklosti.
 Lugovi, dubrave, kladenci i rieke
 dajte joj sve slave i hvale velike: 460

er s božjom ljubavi tuj svjetlos pokaza
 ter se sviet izbavi vječnoga poraza.
 Planine i gore, prodol'ja i polja,
 i slano sve more i otoci do školja, 465
 sve ribe plovuće u moru i u vodi,
 i svako živuće što plježe i hodi,
 s goruštom ljubavi veselo za dosti
 ovuj noć proslavi s velikom radosti ;
 erbo ju duh boži po svojoj milosti
 takmeno umnoži vjekuštom svjetlosti, 470
 neka se svak takoj ovuj noć veseli,
 tko želi da duh svoj u višnjieh naseli.
 Sva od ptica razlikos letušte naravi
 za ljubav i milos ovuj noć proslavi,
 vahtari najliše da po svem zagorju 475
 rajski glas biljiše po jel'ju i borju,
 po glasu od ptica neka zna vas narod,
 er nam je djevica rodila blažen plod ;
 ter po tom sinuše nebeske svjetlosti,
 u rasap grinuše pakljene krieposti, 480
 er Jesus priblažen po tom se porodi,
 svoj narod poražen sužanstva slobodi ;
 za-č po tleh potlači sve boge i obali,
 što bjehu kovači rukami kovali,
 ter djavlje krieposti u raspu ostaše 485
 prid novom svjetlosti, u ovuj noć ka sjaše.
 Slavi ju proljetje u polju i u gori,
 razliko kad cvietje zelenca otvori,
 u zoru najliše gdje u ravnoj livadi
 rajski cviet miriše da se duh nasladi ; 490
 za što se priklada i razlog je pravi,
 da i ravna livada ovuj noć proslavi,
 i da cviet na travi i listak zeleni
 od dieve proslavi pribitak blaženi ;
 er se je cvietak taj u ovuj noć objavil, 495
 koji je vas sviet saj mirisom rasladil,
 s tolikom sladosti casteći, da takoj
 sve od svieta žalosti obrati u pokoj.
 Tiem ovuj svetu noć od časa do časa

svak slavi za svu moć s vapajem iz glasa, 500
da višnji dvor čuje s kolikom ljubavi
ovaj se noć čtuje i hvali i slavi.
Jeseni i ljeta, i vi se spravite,
do konca od svieta da ovuj noć slavite;
zima, led, snieg i mraz, daž, rosa i slana, 505
ovuj noć po viek vas slavite svieh dana.
Slavte ju topline i sunčani zraci,
slavte ju magline i sinji oblaci.
Slavte ju gromovi i mun'je svjetlušte,
dajte joj trieskovi sve hvale vjekušte. 510
Slavi ju po viek vas zemlja lies i kami
i nebo vrhu nas sa sviemi zvjezdami.
Na zemlji svaki stvor hvali ju i slavi
i u višnjieh rajski dvor s goruštom ljubavi;
er toli slavan plod dieva nam porodi, 515
da svoj puk i narod od raspa slobodi,
ter svoje milosti ni ljubav ne skrati,
da tmaste mrklosti u svjetlos obrati.
Toj ti je svjetlušta blažena noć ovaj,
s kom zraka vjekušta obasja vas sviet saj; 520
er dieva porodi človjeka i boga,
da narod izvodi iz mraka tmastoga;
i sin je Davidov i carom sviem je car,
i od narod i od židov vjekušti gospodar;
i čisti jaganjac i vazda po viek vas 525
posrjednik i parac od oca ter do nas,
svet, prisvet i blažen, gdje u rajskoj državi
po vas viek i amen višnji ga dvor slavi.
Djevična mladosti, i vi se spravite,
da s veljom radosti ovuj noć slavite, 530
za što se priklada, da s veljom ljubavi
ovaj se noć sada po divstvu proslavi:
i dievu združite ter vazda do groba
vjerno ju služite kako se podoba,
neka vas pomaga u trudu i tužbi 535
djevica pridraga, kojoj ste na službi,
neka vas obrani od svake žalosti
i u dievstvu sahrani pri svojoj blagosti.

- Tiem djevu počtujte s najvećom radosti
 a Jesusu darujte cviet vaše mladosti, 540
 neka vas on takoj blaženstvom daruje
 u slavi nebeskoj, gdje s ocem kraljuje.
 Mladience još molju s velikom ljubavi,
 da spletu u polju vienačac gizdavi,
 od poljske ljubice s bosilkom najliše, 545
 i od drobne ružice, ka rajski miriše,
 da Jesusu mladiencu kako stvar najdražu
 tuj liepos u viencu i u jasleh ukažu,
 neka se zabavi u jasleh ležeći,
 tač venčac gizdavi na glavi noseći. 550
 A pak se svi spravte ter s veljom ljuvezni
 Jesusa proslavte pojući u pjesni,
 neka se za svu moć i po vas proslavi
 bog, ki se u ovuj noć u tielu objavi,
 tere nam noć ovaj, ka se tač proglasi, 555
 otvori višnji raj, a pakal porazi ;
 pričista djevica ter što nam porodi,
 od vječnieh tamnica krstjanstvo slobodi ;
 i u tmasti taman sviet gdje bješe oblak skrill,
 sada se može riet, da se je izvedril 560
 po novoj svitlosti, u ovuj noć ka sjaše
 ter stare mrklosti pod zemlju gonjaše,
 da svjetlji dan svane po božjoj milosti,
 ner su sve sunčane s vedrinom svjetlosti.
 A otajstva ostala, koja se zgodiše, 565
 ne može svies mala da perom pripiše ;
 takodjer ni jezik najhr'ji na svieti
 ne može po vas viek do konca izrieti
 od otajstva toga pričudna taj djela,
 ka uvijek prie toga niesu se vidjela, 570
 er se taj dubina iznorit ne more,
 jak morska pučina najdublje gdi je more ;
 ter sladje što poju, da ovuj noć proslavim,
 to dalje svies moju sebe van odpravim,
 kako sve tko je pjan ter ne zna kad godi, 575
 što je noć, što li dan, ni puta kud hodi.
 Nu pravo mogu riet, da svietla noć ovaj

obasja vas saj sviet i otvori višnji raj ;
 otvori višnji raj, otvoren da takoj
 minuti trud i vaj, obrati u pokoj ; 580
 i odkri nam pravi put plod, ki se porodi,
 u Abramov blažen skut po kom se prihodi.
 A tko se useli u taj kril priblažen,
 vazda se veseli po vas viek i amen,
 medene sladosti er tamo priživa 585
 u vječnoj svjetlosti, gdje sam bog pribiva.
 Čestit se tiem čuje medju stvor ostali,
 skrušeno tko čtuje ovuj noć i hvali.
 Nu odkli je toj takoj, ako se riet more,
 stvor' bože jezik moj slavicom od gore, 590
 neka se ne ustavi pojući za svu moć,
 da hvali i slavi blaženu ovuj noć,
 od časa dó časa svedjer bez pristanka,
 s vapajem iz glasa bez pokojna sanko.
 Er kad bih stekal toj od tvoje ljubavi,
 rekao bih, duh će moj počinut u slavi. 595

Izdvorih što sam htio u željah želeći,
 ar se sam nasitio ovuj noć slaveći.
 a ovi listak moj pridavam i pjesni
 kraljici nebeskoj s velikom ljuvezni, 600
 neka zna gospoja, s kolikom ljubavi
 vaj slaba svies moja ovuj noć proslavi,
 s kojom se podoba, s kojom se prigodi.
 da svoja utroba Jesusa porodi,
 mesiju slavnoga, stvoritelj koji jes 605
 od ploda svakoga, od zemlje i od nebes.
 Ki ovaj pročtite, željno vas molim svieh,
 za boga prostite, ako što ludo rieš :
 i perce pripravte, ter što sam pripisal,
 vi bolje ispravte, u čem sam polipsal ; 610
 vrh svega vrh toga za moju dušicu,
 molite svi boga i slavnu djevicu,
 da duh moj sahrane u svomu kraljevstvu,
 meu duše izbrane u rajskom blaženstvu.

15

Bogoljubno razmišljanje od muke Isukrstove.

O nebeski višnji oče, rec mi vajmeh milos tvoja,
 što bi moglo biti gorče, neg što čuti duša moja!
 Er se život moj skončaje, kako javi tako speći,
 sam po sebi razmišljaje, trudeći se i boleći,
 za koje si vajmeh djelo jedinoga tvoga sina 5
 da čovječje primi tielo na sviet poslao iz visina,
 poslao ga si zgar iz raja, iz vesel'ja i radosti,
 gdi plačnoga ni čut vaja, ni boljezni ni žalosti,
 gdje se vječni goj razbira u tvom dvoru svjetluštemu
 i nigdar se ne umira u životu vjekuštemu. 10
 A vidjeh ga ja na travi, na molitvi kada staše,
 gdje ga prodje znoj krvavi, svoju muku gdje ćućaše.
 A žalosno vidjet bješe, gdje krvavi znoj ciedeći
 vas predaše i treptješe od skončan'ja trud videći;
 ter od truda i od muke gdje skrušeno uzdisaše, 15
 k nebu vajmeh obi ruke dragi Jesus podvizaše,
 er vidjaše što će biti od boljezni ke prihode,
 i kako će krv proliti, k drievu pribjen za narode.
 Tko li vajmeh izreć može bolježljive svoje jade,
 (g)di se trudan prinemože ter na nica zemlji pade, 20
 pak se jedva oporavi ter podviže svoju glavu.
 gdje prokapa znoj krvavi ter pokropi cvietjem travu;
 ter gdje bješe pao na nice, oče, sinak tvoj ljuveni,
 svaki listak od travice od krvi se zarumeni.
 Pak od muke tvrdo zgrozi i duša se svoja smuti, 25
 za-č vidjaše gdje mu nosi angjel s neba kalež ljuti.
 Vaj koli je kamenito moje srce, o Jesuse,
 gdje se neće jadovito rastopiti sve u suze,
 gdje t' zdravicu od poraza i od čemera priljutoga
 angjel prida i pokaza od višnjega oca tvoga; 30
 a ne može duša moja grozno cvilit i suziti,
 da se bude bez pokoja sva u suzah ponuziti,
 gdi prid tobom angjel kleče na travici na zeleni

Pj. 15. : u nakladku pj. 5. na listu 95^b.

ter skrušeno tebi reče : zdrav Jesuse priblaženi,
 tvoj te otac sad pozdravi, ovi kalež primi sada, 35
 ter ga popi i probavi, er čekati nije kada ;
 za-č je takoj odlučeno i ne može drugo biti,
 neg smiljeno i skrušeno da ga budeš sad popiti ;
 er ćeš tvojom trudnom mukom, kada budeš krv proliti.
 svim narodom i svim pukom rajska vrata otvoriti, 40
 navlaš onih koji stoje u tamnosti i u mrklosti
 ter čekaju smrti tvoje kako zraku od svjetlosti.
 A ti tada velmi zgrozi, o Jesuse ma ljubavi,
 i tvoja se put zarosi kako jajce na žeravi,
 od poraza velikoga gdje venjahu tvoja lica 45
 ter moljaše oca tvoga, da te mine taj zdravica,
 koju primi po ljubavi zahvalivši ocu tvomu
 ter ju popi i probavi u naliepu čemernomu.
 Tko bi mogao trud izreći, na molitvi kada staše
 o Jesuse, ter moleći tvomu ocu govoraše : 50
 smučena je duša moja ter od muke velmi trudi,
 nu se ispuni volja tvoja, kako hoćeš takoj budi.
 Još bi od truda od velika suho drievo prosuzilo,
 kad bi od Jude nevjernika zlobno djelo iskusilo,
 kako tebe gospodina poglavicom od naroda 55
 nebeskoga oca sina za lakomstvo vajmeh proda ;
 kako li te pak celova ter celovom od poraza
 vojnikom te od popova i obadi i pokaza,
 koji brzo, koji hrlo kako lavi pritekoše
 na blaženo tvoje grlo ter konopac namakoše, 60
 ter te vajmeh palicama pobijahu i mlačahu
 i šakami i nogami i konopom povlačahu.
 Vaj nevjerno pozdravljen'je, vaj hitreno od celova,
 koje hješe za zlamen'je po naredbi od popova,
 što lakoma tvoja zloba pravednoga meštra proda, 65
 kako sužna ali roba poglavicom od naroda,
 židovom ga da u ruke, kako sužna da ga trude,
 kad podnese ljute muke, na raspetje da ga sude ;
 i kad vajmeh bi uhvaćen, ma ljubavi privelika,
 svezan, pobjen i pomlaćen u sužanstvu od vojnika ; 70
 i u sužanstvu gdje hodjaše, svi se tvoji prid židovi
 učenici raspršaše kako ovece prid vukovi ;

- i takoj te svak ostavi raseviljena i neboga,
 kako da nis prorok pravi ni sin oca nebeskoga.
- A vojnici od židova, gdi na grlu konop staše, 75
 prid svim zborom od popova Pilatu te prikazaše.
 Ne bi dosta ni toj truda, neg li tebe, moj Jesuse,
 Pilat posla na Iruda, da se tvoja djela iskuse.
- I tuj ti se trud ponovi, gdje Jesuse svezan staše,
 ter te Irud prid židovi živim bogom zaklinaše : 80
 pokaži se i objavi, jes' kralj puka židovskoga
 i mesija jes' li pravi i sin oca nebeskoga ?
 Jošte Irud u rasrdjbi sve razmače ruho svoje,
 o Jesuse, ter pogrđi umiljene rieči tvoje ;
 a oružnik od vojnice toli vajmeh poraženo 85
 šakom smlati tvoje lice milostivo i blaženo.
- A tuga je pravelika razbirati i smišljati,
 gdi ti ruka od grješnika rajski obraz takoj smlati !
 O Jesuse moj priblažen, bi li pravo i dostojno
 da si pobjen i poražen toli vajmeh nepokojno ? 90
 Tvoja lica gdje smlatiše ter te opet savezana
 na Pilata povratiše, pogrđjena i psavana ;
 Pilatu te prikazaše u polači na pravdan'ju,
 prid kim tako tiho staše kako ovca na zaklan'ju.
- A židovi, koji stahu prid Pilatom u tvom dvori, 95
 jedniem glasom vapijahu : razapni ga i umori ;
 umori ga trudnom smrti, za što mu se smrt podoba,
 da se naš puk vas isprti od himbenieh svojieh zloba.
- Tuj te prava osudiše, o Jesuse, krivi sudi,
 a zločinca slobodiše vojevodu od zlieh ljudi ; 100
 er trpjati ne mogahu poglavice od žudiela,
 gdje očito svi vidjahu tvoja sveta dobra djela.
- Najprvo ti ofrustaše priblaženo tvoje tielo,
 gdje pri stupu svezan staše mnogo grdo i nemilo ;
 tvoje oči pak poviše ter Jesuse tebe tužna 105
 na pristol'je posadiše, pogrđjena i mnogo ružna,
 rasevieljena i utrudjena, u boljezni i u vaju
 dračniem vencem okrunjena, da se tobom narugaju.
- Ter židovi kako lavi gdi na izmit pristupahu,
 po licu te i po glavi trstjem vajmeh pobijahu, 110
 mlaćahu te i psovahu bez milosti i ljubavi,

i od ruga govorahu : rec' nam, jes' li prorok pravi!
 Mlatiše te i pobiše, pak po trudu po veliku
 tebe prava osudiše na raspetje i smrt priku.
 O milosti priblažena, po tom trudu križ spraviše, 115
 ter ga tebi na ramena bolježljivu navališe.
 Na ramenu križ nosaše ter Jesuse ma ljubavi,
 po svem putu kud hodjaše svaki stupaj okrvavi:
 i gdi trudan posrnieše, padajući k zemlji nica,
 zemlja vajmeh protrnieše i venjaše sva travica. 120
 Er tolik trud ne mogaše podnositi zemlja i trava,
 svoga stvorca gdje vidjaše bolježljiva i krvava,
 gdje trudjahu i mučahu tebe Jesuse mnogo tužna
 i konopom povlačahu kako roba ali sužna ;
 i škripahu svi na tebe od zlosrdja i od zlobštine, 125
 da t' prie roka život skrate, tvoja slava da pogine.
 A cvieljaše lies i kami, gdi židovi pristupahu,
 ter nogami i šakami tvoje tielo pobijahu.
 a za mene za grješnika na raspetje gdi hodjaše,
 tvoja ljubav priveleka tuj boljezan provodjaše. 130
 O Jesuse milostivi, a nikoga ne vidjaše,
 u taj rasap bolježljivi na smrt priku gdi hodjaše,
 da te kriepi u porazu, da te sledi, da te družu,
 da t' otira krv na obrazu, da jednaga s tobom tuži,
 razmi tvoju plačnu majku, koja htješe pristupiti, 135
 da ti bude na rastanku krvav obraz poljubiti ;
 nu ju silom odrievahu, kako da nie božja mati,
 i matrage podirahu, hoteći ju nalupati.
 A Marija majka draga, o Jesuse moj ljuvezni,
 kojoj bješe svoja snaga polipsala od boljezni, 140
 grozno suze prolievaše ter skladaje plačnu tužbu
 živie bogom zaklinaše od židova tužnu družbu :
 ako može ljubav biti, trudnoj mi se umolite,
 ja ću prieku smrt primiti a sinka mi slobodite.
 Nu židovi ne hajahu, tvoja majka što pitaše, 145
 neg te većma pobijahu gdi pod križem posrtaše.
 A ostale dobre žene, tvoje stope ke sledjahu,
 kako da su poražene, grozne suze prolievahu ;

- er vidjahu, gdje te prava u tolikom plačnom vaju
mnogo bleda i krvava na raspetje potezaju. 150
- Slidjahu te trudna dosti s tvojom majkom, moj Jesuse,
u boljezni i u žalosti prolijevaje grozne suze ;
a ti na nje svrnu lice ter im reče : dobre žene,
drage majke i sestrice, ne žalujte trudna mene,
plačte sebe i poroda, ter cvilite i tužite, 155
er će priti tužna zgoda, velik rasap da vidite.
Tadaj ćete govoriti : blažene bi prsi bile,
ke ne mogu poroditi i ke nisu porodile.
Jošte ćete goram reći : vrhe k zemlji priklonite,
padite nam vrhu pleći ter nas živih poklopite ; 160
za što ćete gladovati, tere ćete toli lačne
vaše sinke blagovati, poražene i mnogo plačne :
inostranci er će priti ter vam neće lipsat plača,
za što vam će oboriti mire od grada i od polača,
i nožem će sve poklati, a od noža što ostane, 165
u robstvu će prodavati i u sužanstvu po sve strane.
Nu židovi pogrdiše, o Jesuse, rieči tvoje,
a zlosrd'je potvrdiše, da naslade želje svoje :
er trpjeti ne moguše, da te budu sloboditi,
neg tē križu privedoše, gdje te (h)tjehu umoriti. 170
Kad te k mjestu privedoše, da te umore poraženo,
ogoliše i svukoše tvoje tielo priblaženo.
Još na pokon gdje nag staše, trudjahu te bez pristanka
i suknjicu razigraše, koju t' bješe splela majka ;
pak te po tleh povališe ter te prava bez krivine 175
protegnuta raspeliše, kako kožu od ovčine.
A jadovno bješe čuti, gdje te tako raspinahu,
ter ti čavli toli ljuti noge i ruke pobijahu.
Pak na križu trudan dosta, o Jesuse ma sladosti,
meu lupeži raspet osta u boljezni i u žalosti, 180
gdje te trudna oznobiše ter te žedna bez napoja
ljutiem octom napojiše, da se smuti duša tvoja ;
a ti vinca ne žednieše, ni takodjer bistre vode,
neg milosti, kojom htješe sahraniti sve narode.

Stih 181 u rkp. ovaako: gdje te žedna oznobiše ter te trudna bez, sadnja rieč nerazumljiva. 183 ne žedniaše rkp.

- A židovi ki vidjahu, gdje na križu rasset staše, 185
 rugahu se i smiejahu i k tomu te napsovaše;
 rugahu se i smiejahu, o Jesuse milostivi,
 er ne znahu što činjahu nevjernici bolježljivi.
 Vaj ne znahu, da su pili, o milosti priblažena, 190
 u pustinji kad su bili, živu vodu od kamena,
 a velmi se ti boljaše rad ljubavi i milosti,
 tvoga oca ter moljaše, ubojicam da grih prosti.
 I u tom trudu priveliku, o Jesuse, na rastanku
 najdražemu učeniku priporuči svoju majku.
 Ter tko može da procieni trud i muku preveliku, 195
 gdje se majci sam zamieni na Ivanu učeniku!
 A pridraga majka tvoja, gdi tuj žalos razbiraše,
 suzom bleda lica svoja uzdišući opiraše;
 i gdi takoj trudna staše, od boljezni toli plačna,
 srdačce joj propadaše sa svieh strana rana mačna. 200
 Za toj javi ali speći skončava se pamet moja,
 razbiraje i misleći tužne trude bez pokoja;
 er bi na toj promienjen'je, toli blago i toli milo,
 suho drievo i kamen'je od boljezni prosuzilo,
 gdje tvoj život skončava se, a blaženu tvoju majku 205
 učeniku pridavaše na ishodnjemu tvomu danku.
 Za toj željno ja te molim, dopuštaj mi, moj Jesuse,
 da skrušeno ja se bolim, prolievaje grozne suze,
 neka tužim, neka cvielim, neka sa svom silom mojom
 sve na pola trude dielim s bolježljivom majkom tvojom; 210
 i ni o čem da ne radim, neg do groba brieme moje
 da prizivam i da žalim bolježljive muke tvoje,
 navlaš koli plačno bješe, gdje na pokon tugujućí
 tvoju glavu k nebu dviže veliem glasom vapijućí,
 govoreći ocu tvomu: oče, ki si u višnjoj slavi, 215
 u ovom raspu velikomu što me tako sad ostavi?
 Opet vajmeh zavapivši, ponizivši glavu i lica,
 trudne muke ispunivši duh ispušta kako ptica!
 Još Jesuse kad izdaše ter na križu život skrati,
 ni mrtvu ti tuj ne daše trudnu tielu počivati; 220
 er zlosrdje tvrdo svoje omekšati ne mogoše,

- ter blažene prsi tvoje oštrem kopjem probodoše!
 O Jesuse milostivi razmišljaj tebi vas venu,
 što učini, što li skrivi tvomu rodu i plemenu,
 ter te takoj umoriše, i na križu mrtav stoje 225
 ljutiem kopjom otvoriše preblažene prsi tvoje?
 Još Jesuse kad izdaše, po svoj zemlji po kraj svieta
 zlamen'ja se pokazase čudna strašna i jadovita;
 sunce i mjesec od žalosti i sve zvezde svjetlos svoju
 obratiše u mrklosti žalujući muku tvoju; 230
 u mrklosti i u tamnosti sve stvoren'je ter se smuti,
 kako da će nebo pasti, da će vas sviet poginuti.
 A židovi ne poznaše tvoja djela božanstvena,
 ter im srca tvrda ostaše kako stupac od kamena;
 navlaš vajmeh gdje vidjahu među ostala strašna djela 235
 gdje od mrtvih ustajahu iz grobova živa tiela,
 a po sveti trješnja stasše, ter u toli trudne jade
 kamen'je se raspadaše i orahu se mnoge zgrade,
 i vrh templa do dna puče i gora se sva provali
 ne mogući stati muče, svoga stvorca da ne žali. 240
 A ti tada trudan dosta, o Jesuse milostivi,
 nag na križu mrtav osta u taj rasap bolježljivi,
 gdje lupežu, raspet stoje, po ljubav i milosti
 teške grieha i zlobe svoje na skončan'ju sve oprosti.
 O pučino od ljubavi, o dubino od milosti, 245
 tko te na taj križ postavi i takoj te ožalosti?
 Ti budući bistra rieka, iz mramora ka izvira,
 koja zlobe od grješnika sve zakuje i opira,
 a vidim te pogrdjena, napsovana, popljuvana,
 na raspetju osudjena, pomlaćena i frustana, 250
 i vidim te sad raspeta, gdje je grdo i nemilo
 okupala krv presveta priblaženo tvoje tielo,
 a ja grešnik ne nahodim, milostivi višnji bože,
 u ovom trudu, ki provodim, da pokazat meni može,
 tko će mojoj glavi dati živ istočaj od suzica, 255
 da skrušeno budem prati bez pristanka moja lica;
 za-č je pravo da ja evielim, da na pola, moj Jesuse,
 tvoje trude s tobom dielim, prolievaje grozne suze,
 gdje na križu raspet stojiš po naredbi oca tvoga,
 sve narode da slobodiš od sužanstva pakljenoga. 260

Ter se u križ nag uprti, ne štedivši krvi drage,
 da izbaviš od zle smrti sve narode i rusage.
 Za toj moja duša čezne, gdje toliko poraženo
 sve u krvi vajmeh grezne tvoje tielo priblaženo; 265
 ter u tugu srce moje htjelo bi se sve rastati,
 za-č ostale muke tvoje trudno mi je pobrajati.
 Er boljezan pamet moju nu za-č topi posrjed rieke,
 razmišljaje muku tvoju, ku si podnio za grešnike,
 navlaš glava bolježljiva gdi se vidi, kralju slavni,
 oskubena i plješljiva, gdje t' su vlasi podirani, 270
 kad se sudci nabuniše da ispune volju svoju
 dračniam viencem ter kruniše priblaženu glavu tvoju,
 ter te trnje okrvavi nepravedno bez razloga,
 kako da nies' prorok pravi ni sin oca nebeskoga.
 I čudim se trnu tomu, što ga crna zemlja sazda, 275
 do moždana stvoreu svomu svetu glavu da propada.
 Scienim, kad bi zemlja crna prije togaj taj trud znala,
 ne bi toga ljuta trna ni plodila ni sazdala.
 Nu tko može, da ne suzi, da ne uzdiše, da ne plače,
 razmišljaje kad iskusi, koliko su ljute drače, 280
 od koga su vajmeh ploda rasplodjene po naravi,
 neharnoga rad naroda koje nosiš sad na glavi.
 A to li su pravi sudi, tvoja glava priblažena
 da pod dračnom krunom trudi toli vajmeh poražena,
 ter angjelski vas dvor plače i stvoren'je sve uzdiše, 285
 gdi trnove ljute drače svetu glavu okruniše,
 ter stvoren'je svako trne, gdi t' okolo sa svih strana
 propadaju drače crne svetu glavu do moždana ;
 te tvoja rajaska lica, o ljubavi privelika, 290
 krv opira od modrica, ke si primio od grešnika.
 Ter je vidjet mnogo plačno, gdje krvave kaplje rose,
 ter ti maste usudračno tvoju bradu i sve kose ;
 ter su tuge i porazi, o Jesuse moj prislavni,
 gdje su u krvi tvoji vlasi svi maštani i svaljani.
 A za koga takoj stoje krvavi se glava tvoja, 295
 neg za mnoge zlobe moje, kojim ne znam ni sam broja!
 O Jesuse ma ljubavi, tiem skrušeno ja te molju,

270 *rkp.* gdje t' su t'. 271 *rkp.* sući. 286 *u rkp.* sve glavicu. 289 *u rkp.*
 ter su.

- dopusti mi plač krvavi, da ispunim želju i volju,
neka srce moje plače, neka cvieli i uzdiše,
razmišljaje ljute drače, tvoju glavu ke probiše; 300
neka trudno srce moje koriepi se i podira,
gdi ostale trude tvoje, sinu boži, sad razbira.
Oružana navlaš ruka, na krivomu sudu stoje,
prid obrazom svega puka ljuto smlati lice tvoje,
ter angjelsko tvoje lice većma svenu i probliedi, 305
neg li cvitak od ljubice, kad ga slanom mraz povridi.
I toj ne bi još za dosti o Jesuse, gdi ti tako
oznobiše u žalosti priblašeno ličce rajsko,
neg još vojnik taj zlosrdi popovskoga starješine
opsova te i pogrdi, prav budući, bez krivine. 310
A za mene, za grješnika, tuj si primio zaušnicu,
moj Jesuse, od vojnika na svetomu tvomu licu,
podnesao si toj za mene, a ne može lice moje
da probliedi i povene razmišljaje trude tvoje,
gdje prid sudcem svezan staše ter Jesuse, ma sladosti, 315
sve strpjeno podnošaše jadne trude i žalosti.
A živ človjek ne vim tko je objavil se na sem sviti,
meu ostale trude tvoje da bi mogal procieniti,
gdje su svietle tvoje oči u tamnosti pomrčale,
ke su suncu od istoči i danici odsievale, 320
a od oči trepavice takoj ti se vide sade,
kako listak od travice kad od sunca na tli pade.
Još se duša boli moja, vidjevši te bolježljiva,
gdje medena usta tvoja iz glavice krv zalieva,
a nie pravde ni razloga, kralju od nebes i od svieta, 325
ispod vienca trnovoga da ti usta krv polieva,
iz kojieh je ishodila, o Jesuse, med i mana,
a sad ih je krv polila i u krvi su sva smazana.
Lie tvoj vienac taj krvavi, ki je gorči od čemera,
krstjanstvo se sve njim slavi kako krunom od bisera. 330
Nu razmišljat nie bez plača, vaj gdje se je odgojila
taj trnova ljuta drača, koja te je oznobila;
er sve zlato i sve blago, što je pod nebom na sem svieti,
i kamen'je sve pridrago ne može je zamieniti.

- Za-č svi kralji i česari, sve krstjanstvo ki vladaju, 335
 i ostali gospodari veliku joj slavu daju ;
 za-č je kralja okrunila izranjena i raspeta,
 po kom se je ispunila prava vjera do kraj svieta.
 Još boljezan moj duh ćuti i sve trepti srce moje,
 razmišljaje konop ljuti, ki zavrže grlo tvoje, 340
 kad vojnici pritekoše, o Jesuse me ufan'je,
 ter te na smrt povedoše kako ovcu na zaklan'je ;
 ter je tvoje grlo bielo, priblaženo i prisveto,
 kako zemlja potamnjelo, gdje konopom bi prižeto.
 Jošte cvielim i uzdišu, razmišljaje tvoje muke, 345
 gdje su t' čavli na tom križu pribodene svete ruke,
 svete ruke, ke stvoriše nebo, zemlju, mora i rieke,
 a na križu krv proliše, o Jesuse, za grešnike ;
 stvorile su i človjeka nad stvoren'ja sva ostala,
 po sve vieke ter do vieka da t' se po njem dava slava, 350
 a človječje nespoznan'je bez milosti i ljubavi
 privede te na skončan'je, gdje t' se s tielom duh rastavi,
 i blažene tvoje noge, koje mno-krat prigaziše,
 o Jesuse, vode mnoge a nigdar se ne skvasiše,
 a šuplje su na obje strane, bolježljive i krvave, 355
 čavlom drievu prikovane, modre vajmeh i ranave.
 A trudne su velje muke, moja duša gdje razbira
 šuplje noge, šuplje ruke, gdje pravedna krv izvira.
 I ostala tvoja uda gdje razbiram, kako stoje,
 od boljezni i od truda koriepi se sree moje ; 360
 navlaš prsi priblažene, gdje se toči krv i voda.
 oštriem kopjom probodene za spasen'je svieh naroda.
 Još boljezan moj duh vriedi od žalosti koju ćutim,
 gdje tolika krv se ciedi po blaženoj tvojoj puti,
 a jedna kaplja krvi drage od svetoga tvoga tiela 365
 sve bi puke i rusage od sužanstva odkupila.
 Po temuj se sva poznavava, gdje krvavom rosom rosiš,
 o Jesuse, ljubav prava, sviem narodom koju nosiš,
 i gdje u krvi takoj ploveš po ljubavi i milosti,
 sve grješnike k sebi zoveš, da se zloba svieme prosti. 370
 Još ja ne viem, moj Jesuse, o nebeska slava sveta,
 tko da ustavi grozne suze vidivši te tuj raspeta.
 gdi je vajmeh toli kruto tvoje tielo priblaženo

- nago takoj protegnuto, dragom krvi omašteno ;
 ter bi mramor prosuzio i rastao se u sto diela, 375
 kađ bi žalos iskusio od svetoga tvoga tiela,
 gdje Jesuse moj ljuveni, od vrh glave do potplata,
 tielo ti se sve rumeni kako komad od skrlata,
 i nigdjere nije zdravo, sa svieh strana ner je šuplje,
 modro biedo i ranavo, ter se dragom krvi kuplje ; 380
 šuplje t' stoji tielo sveto, gdje se ciedi krv pridraga,
 kako voda kroz rešeto, za spasen'je svieh rusaga.
 O Jesuse ma sladosti, o Jesuse priblašeni,
 a u tielu od svieh kosti svi t' su zglobi rastavljeni ;
 o duhevni ljubovniče, ter se velja žalos ćuti, 385
 gdi zglob zgloba ne dotiče, ner su velma razmaknuti,
 jer je kruto raspeljeno u širine i u diljine
 tvoje tielo priblašeno, kako koža od ovčine.
 A sad ne viem, vajmeh tko je, ni od sada tko će biti,
 tko bi mogal rane tvoje po svem tielu pribrojiti, 390
 o milosti priveлика, dragi od duša ljubovniče,
 i od boga do človjeka milostivi posredniče.
 Tvoja ljubav prigorušta pokli hotje krv proliti
 i za puk se svoj dopušta takoj rasset umoriti,
 tvoju milos gdje ne krati, da tvoja smr' toli ljuta 395
 k tvomu stadu da povrati ovce ke su zašle s puta :
 pogledaj me, moj Jesuse, ter mi dopus' milos tvoju,
 da se stopim vas u suze, da opiram zlobu moju ;
 da čist cvielim, da čist tužu u boljezni i u žalosti,
 dočiem primaš moju dušu na spasen'je po milosti. 400
- O krstjani, svak tko bude razmišljaje priživati
 Jesusove muke i trude, svak se može blažen zvati.
 Tiem ne moj vam trudno biti ovo sveto pismo naše,
 moji drazi, često štiti, neka spase duše vaše ;
 ovoj pismo često čtite i od mene od neboga 405
 kađ godi se spomenite ter višnjega molte boga.

16

Pjesanca Jesusu na križu.

O Jesuse milostivi, vječna slasti i ljubavi, svomu puku što sakrivi ter te na križ tuj postavi ?	
Ter stvoren'je sve procvili, od ljubavi od tolike svete ruke gdi raskrili. da zagriš ubojnike.	5
Za toj rad bih vajmeh znati, milostivi moj Jesuse, tko se može uzdržati. da ne roni grozne suze ?	10
Za-č se srce moje sada sve koriepi i podira od tužice i od jada, tvoju žalos gdi razbira, gdi na križu ružno stavljen, moj Jesuse slavo sveta, takoj visiš vas izranjen s vrh glavice ter do peta.	15
Vajmeh meni, vječna slavo, ter pridrago tvoje tielo sve je šuplje i krvavo i nigdjere nije cielo.	20
Još se čudi moja duša i snebiva sva od truda, gdi razbira i gdi kuša od naravi velja čuda : gdje toj trpjet može drievo, vječna slavo izabrana, gdi na desno i na lievo krv se toči sa svih strana ; gdje li raste drača trna.	25
	30

od koje ti venčac sviše, svetu glavu do moždjana ter ti takoj njom probiše.	35
Ter Jesuse izabrani tvoji vlasi jošte biše dragom krvi svi smazani i u krvi se svi sliepiše.	40
I prislavno tvoje lice, koje suncu jaoh odsieva, poniziv se takoj nice u krvi se sve polieva.	45
Tvoje usni još rumene, o Jesuse, sve svenuše i očice tve ljuvene sve u krvi ogreznuše.	50
Tko li skova čavle ljute, kiem te na križ tuj pribiše. ter žalosti tuj minute i tužice ponoviše ?	55
Za koje li zlobno djelo svietlo lice tuj ponizi, gdi prislavno tvoje tielo meu lupeži nago visi ?	60
Još tugujem od poraza, razmišljaje onu muku, kad pokliče tuj iz glasa. moleći se tvomu puku,	65
o Jesuse moj priblagi, tere poče tuj vapiti : žedjahan sam puče dragi, trudnu mi se daj napiti.	70
Ota i žuči ter smiešaše bez ljubavi bez milosti. i spengom ti piti daše te žestoči i gorkosti. Sve stvoren'je još poniče. o Jesuse moj priblagi.	70

veliem glasom kád pokliče :
 što me ostavi oče dragi!
 Jur se s duhom sad rastaju
 i umiram jur od muke ;
 za toj duh ti moj pridaju, 75
 da ga primiš sad u ruke.
 O Jesuse, ma ljubavi,
 pak prikloni svetu glavu
 i s duhom se tuj rastavi,
 koji posla u vječnu slavu. 80
 Zemlja i lies i živ kami,
 o Jesuse, ter procvieli,
 i opra se sve suzami,
 gdi se s duhom ti razdieli !
 I gora se sva raspuče, 85
 vrh se templa još obali,
 za-č ne može stati muče,
 svoga stvorca da ne žali.
 I nebesa sva cvileći
 i sve zvizde pomrčaše, 90
 stvoritelja jaoh videći
 tuj na križu gdje izdaše.
 Još se čudi pamet moja,
 o Jesuse kad izdaše,
 mrtvu mira ni pokoja 95
 da t' na križu tuj ne daše ;
 s kopjem vitez ner priskoči
 svete prsi ter probode,
 živ kladenac ter iskoči
 i od krvi i od vode. 100
 Tuj kladenac ter izvira
 od tekušte vječne vode
 ter od zloba svieh opira,
 moj Jesuse, sve narode.
 A za koga ner za mene, 105
 o Jesuse moj prisveti,
 od prijazni od ljuvene
 dopusti se tuj propeti ?
 Za toj tebe željno molim,

ti moljen'je sliši moje,	110
i čin' da se velmi bolim,	
razmišljaje muke tvoje ;	
i da moja duša tuži	
i da moje sree gori,	
dočim tebe tamo združi,	115
gdi su tvoji vječni dvori ;	
da boljezan sva se skrati,	
koju trpim i priživam	
u žalosti sad na svieti,	
bez pokoja gdi pribivam.	120

17

Tužba djevice Marije

na krilu Jesusa mrtva držeći.

Razbirajte svi narodi	
od Marije velje tuge,	
ka na svieti ne ima druge	
u žalosti ku provodi,	
gdi Jesusa sinka draga	5
na kriocu je protegnula,	
i od jada je sva svenula	
ter se nad njim prinemaga.	
Zemlja i lies i živ kami	
ter se puca ter se dvoji,	10
gdi nad njime plačna stoji	
i umiva se sva suzami.	
Ter suzami ke prolieva,	
svomu sinku ljute rane,	
vajmeh meni, po sve strane	15
i opira i umiva.	
Tko da grozno još ne plače,	
gdi su tuge, gdi su jadi,	
iz glavice gdi mu vadi	
tužna majka ljute drače !	20
Koje toli gorke biše,	

Pj. 17. : u rkp. pj. 48. knjige V. na listu 53^b. 4 rkp. i žalosti.

ter okolo sa svieh strana svetu glavu do moždana propadoše i probiše.	
Ter povenu i probliedi svaki listak od travice, od čemera i tužice, sinku rane gdi povriedi.	25
Još klikuje u veljoj sjeti : je li koja majka tužna veće plačna i veće suzna gdi ostala sad na svieti, ner li sinko ja ostaju,	30
tvoja majka bolježniva, veće mrtva ner li živa, u tužici i u vaju !	35
Ter moj sinko, vajmeh sada, u boljezni cvilim plačna, me srdačce rana mačna sad probija i propada, gdi trnova taj krunica glavu ti je svu probila, ter u krvi tvoja bila ogreznuš rajska lica.	40
Tko da mene još ne žali, gdi ja venu i sva blidim, gdi t' glavicu ružnu vidim, kud su vlase podirali.	45
Jaoh to li je tvoja slava, gdi okolo sa svieh strana šuplja stoji do moždana tvoja sinko sveta glava !	50
Što modrice te nastāše po svetomu tvomu licu, oružnici zaušnicu dragi sinko kad ti daše !	55
I prisvete tvoje oči što su takoj potamnile.	

- ke su vajmeh svjetlje bile
ner li sunce iz istoči! 60
- A prislavno tvoje tilo
sve je modro i krvavo,
sve je šuplje i ranavo
i nigdjere nije cielo.
- I u krvi, moja časti, 65
od vrh glave do potplata,
kako komad od skrlata
rumenilo sve omasti.
- O Jesuse moja hvalo,
kako ne umrem od žalosti, 70
gdi t' je u tielu sve do kosti
sveto meso odpadalo.
- Ranice ti ljute daše,
od kieh stoje te šupljine,
mučeci se bez krivine 75
prjedje sinko ner izdaše.
- Što se takoj rasrdiše,
o židove žalostivi,
što im Jesus moj sakrivi 80
ter pravednu krv proliše?
- Mnjah, da srca nasladiše,
kad Jesusa sinka moga
ljuvenoga i dragoga
ljuto biči izmlatiše!
- Od boljezni i tužice 85
kad pri stupu svezan staše,
i suzami polievaše
svoje slavno sveto lice!
- Nu ni togaj ne bi dosta,
gdi mi sinka po svoj puti 90
izmlatiše biči ljuti,
gdi pri stupu krvav osta;
- ner li u tom dotekoše,
ner li naglo ner li hrlo
momu sinku sveto grlo 95
vaj konopi zamakoše.
- Trnov venčac pak saviše

- ter na svoju svetu glavu
 iskubenu i krvavu
 mnogo ružno postaviše! 100
 Ter se njime rugajući,
 spraviv trsti i palice,
 popljuvaše sveto lice
 po glavi ga lupajući!
 Još mi srce grozno plače, 105
 gdi ga trstjem tuj mlačahu,
 ter mu glavu popadahu
 do moždana ljute drače.
 Još su jadi i tužice,
 plačna majka gdi uzdiše, 110
 gdi Jesusu tuj pokriše
 svoje slavno sveto lice
 oružnici prihodeći,
 dajući mu zaušnice,
 i šakami zavratnice 115
 i od ruga govoreći:
 Tko te bije, tko te mlati,
 prorokuj nam, boži sinu,
 i reci nam sad istinu,
 ter ti ćemo vjerovati. 120
 O pravedni višnji bože,
 tiem se čuđim i snebivam,
 te žalosti gdi razbiram,
 kako zemlja trpjet može,
 gdi se njime narugaše 125
 i stvoren'je stvorcu svomu,
 Isukrstu sinku momu,
 rajsko lice popljuvaše!
 Teško drievo još tuj zbiše
 od svetoga križa tamo, 130
 te ga njemu tuj na ramo
 vele trudnu navališe.
 Vaj kolika žalos staše,
 gdi pod križem stupajući,
 židovi ga lupajući, 135
 trudan Jesus posrtaše.

- Tko bi zbrojil one jade,
jedva Jesus gdi hodeći
i tegotu tuj noseći
nasrjed puta na tli pade. 140
- A ja počeh klikovati :
o židovi svieh vas molju,
u ovuj tugu i nevolju
hotijte se smilovati. 145
- Malu od vas ljubav prosim,
pomilujte majku plačnu,
ka u sreću ranu mačnu
od žalosti tužna nosim :
jeda može ljubav biti,
dajte meni, da ja mučim, 150
trudna sinka da izručim,
ja ću težak križ nositi !
- K milosti se priklonite,
ja vas molim vele drago,
slobodite moje blago 155
a za nj mene razapnite.
- Nu ni togaj ne hajaše,
ter Jesusa blago moje
gdi po zemlji prostrt stoje,
nogami ga poplesaše ; 160
i na njega napirahu,
ter mu bradu ter mu glavu
učiniše svu krvavu,
gdi mu vlase podirahu.
- Bijahu ga i mlačahu, 165
ter nogami ter šakami,
da se puca živi kami,
ke mu trude zadavahu !
- Nogami ga još tlačahu
i konopom za boljezan, 170
kiem za grlo bješe svezan,
po zemlji ga povlačahu.
I cvileći sva u jadu

- ktijah k njemu pristupiti,
 da bi mi ga poljubiti, 175
 da nad njime mrtva padu ;
 nu ne more toj mi biti,
 za-č kod mene koji stahu
 posiono me odpirahu,
 da ne mogu k njemu priti. 180
 Svi se na me izvrnuše,
 kako vuci kako lavi,
 bez milosti i ljubavi
 ter mnom k zemlji posrnuše.
 Nu ne hajah mrtva biti 185
 i da mene tuj zadave,
 a da trnov venčac s glave
 mogu sinku ugrabiti ;
 trnov venčac toli ljuti,
 koji čini sree moje 190
 da se pukne sve na dvoje,
 smrtni poraz da óčiti ;
 za-č se moj duh raspadaše,
 gdi okolo sa svieh strana
 trnov venčac do moždana 195
 svetu glavu propadaše.
 Ter se usilah ja neboga
 proz vojnike silom proči,
 jeda kako mogu doći
 do Jesusa sinka moga ! 200
 Ter boleznó uzdisahu,
 gdje ja cvieljah, gdi ja plakah ;
 jedva hode gdje posrtah,
 od zemlje me podvizahu.
 Tko bi mogao plač zbrojiti, 205
 grozne suze gdje proliše,
 onoj mjesto kad vidiše,
 gdi te htjehu umoriti.
 I smuti se sve stvoren'je
 i stvori se sve u suze, 210
 kad od tebe moj Jesuse
 čuše plačno govoren'je,

- Gdje pod križem ti hodeći
 ču za sobom plačne suze,
 ter se obrati moj Jesuse, 215
 ove rieči govoreći :
- drage sestre i ljuvene,
 grozne suze ustavite,
 i veće me ne žalite,
 ni plačite vrhu mene ; 220
 vrh vas plačte same sade,
 plačte ploda i poroda,
 za-č s vrjemenom grede zgoda,
 da gniev božji vrh vas pade.
- Doć će žalos i porazi 225
 i od glada i od rati,
 kad vam će se zažimati
 na vrh glave vaši vlasi.
- Tadaj ćete govoriti : 230
 sve blažene žene bile,
 koje niesu porodile
 i ke neće poroditi.
- Doć će vrieme, da cvielite,
 kada ćete goram reći :
 padite nam vrhu pleći 235
 i briegovi nas pokri'te.
- Za što ćete gladovati,
 tere ćete mnogo lačne,
 poražene i priplačne,
 vašu djecu blagovati. 240
- Kad tudjini budu priti,
 ter od boja ter od rati
 malo vas će i ostati
 od poklanieh, ki će biti.
- I ki ostanu ne zaklani, 245
 da se veća žalos pati,
 te će u robstvu prodavati
 i vazda će bit prognani.
- K tomuj se će prigoditi,
 da od vašega togaj grada 250
 neće ostat ciela zgrada,

- ku vam neće oboriti.
 Što li sila ne obori,
 toj će činit od plamena,
 u mirinah do kamena 255
 i do pieska sve pogori.
- Te bi rieči zlamente
 živi mramor rastopile,
 i na milos priklonile
 divje zvieri strahovite ; 260
 a ne može ljubav biti,
 da židovi ti nemili,
 ki te bjehu obujmili,
 da te budu oprostiti ;
- ali ruke tvoje biele 265
 da t' slobode i odrieše,
 na smrt s tobom da ne prieše
 i da mi te tač ne cviele.
- Ner počеше priskakati
 ter uz rebra ter uz pleća, 270
 neka ti je žalos veća,
 ljute udarce prislanjati.
- Vlačahu te za konope,
 i gdi tebe povlačahu,
 kaplje krvi svud padahu 275
 i maštahu tvoje stope.
- Nu na mjestu kad ve biše,
 gdje te htjehu razapeti,
 sinko dragi i prisveti,
 sve t' žalosti ponoviše. 280
- Gdje te po tleh povališe,
 pak moj sinko, zlato moje,
 vajmeh nago tielo tvoje
 tuj na križu postaviše ;
 i svezaše t' noge i ruke 285
 ter svom silom što mogoše,
 po križu te protegoše,
 da ti dadu veće muke.
- Tugu k tuzi još pridaše,
 gdje protegnut takoj stoje 290

- sve nogami tielo tvoje,
moj Jesuse, poplesaše.
- I po tom te protegoše,
dragi sinko priblaženi,
vajmeh majci poraženi, 295
ljute čavle donesoše ;
- sve žalosti i tužice
ter minute ponoviše,
gdi t' na križu vaj probiše 300
svete ruke i nožice.
- I kad mi ti tuj pribiše
tvoje tielo golo i nago,
o Jesuse moje blago,
na križu ga uzvisiše, 305
da toj tielo tvoje sveto,
sa svih strana s desna i s lieva,
priblaženu krv prolieva
meu lupeži sve raspeto.
- Još me grozno rascviliše,
gdje suknjicu vajmeh lele, 310
ku su ruke moje plele,
razbojnici razdieliše ;
- i rasta se sve u peče
moje srce jaoh od leda,
kad me s križa ti pogleda 315
i ljuveno meni reče :
- eto ženo sinka tvoga,
na meni ga sad izmieni,
o takoj ga vazda sciени
kako mene pridragoga. 320
- Što se jošte ne razluči
od žalosti duša moja,
kad me s križa ljubav tvoja
učeniku priporuči ! 325
- Ter na križu ti pokliče :
pridaju ti majku moju,
da ju vazmeš kako svoju,
moj Ivane učeniče.
- O zamjeno žalostiva,

- što ne puknuh sva od jada, 330
na čem mienih sinka sada,
tužna majka bolježljiva!
- Udovica ter ostaju
vajmeh meni u tamnilu,
mrtva sinka gdje na krilu 335
moje ruke protezaju.
- Što se jošte ne rastavi
moje srce od poraza,
gdi pokliče ti iz glasa :
što me bože sad ostavi ! 340
- Još se duša moja skрати
i svrnuh se sva u suze,
kada poče moj Jesuse
trudan s križa klikovati :
jur se snaga skonča u meni, 345
na me tužna pogledajte.
žedjahnu mi piti dajte,
dragi puče i ljuveni.
- I ne daše vinca piti
momu sinku bolježljivu, 350
veće mrtvu ner li živu,
da duh bude pokriepiti ;
octa i žuči ner smiešaše,
bez ljubavi i milosti,
ter pritrudne te gorkosti 355
iz spenge mu piti daše.
- Ter tuj žestoč kad okusi,
vaj odvrati svoje lice,
od žalosti i tužice
bolježljivo ter prosuzi ; 360
i suzeći plačno reče :
- jurve se je sve skončalo
i ništore nie ostalo,
sveto pismo da se steče.
Na pokon se ponoviše 365
sve tužice i žalosti,
o Jesuse ma sladosti,
k nebu glavu kad podviže,

- na skončan'ju od sve muke
veliem glasom klikujućí,
ocu svomu pridajućí
priblašeni duh u ruke. 370
- Po tom sinko, ma ljubavi,
priklonivši svetu glavu,
svu ranavu i krvavu, 375
s dušicom se pak rastavi.
- Zemlja i lies ter procvieli,
i rasta se kamen živi,
vajmeh majci bolježljivi,
gdje se s duhom ti razdieli. 380
- Još Jesuse kad izdaše,
vas sviet osta u tamnosti,
od boljezni i žalosti
i mrkline svud nastaše.
- Sunce i mjesec potamnješe, 385
o Jesuse ma ljubavi,
i ostaše svi krvavi,
mrtva tebe kad vidješe.
- Višnji dvori, višnji krami,
još moj sinko kad izdaše, 390
poliše se i opraše
od žalosti svi suzami,
i od trešnje vas sviet strepti
u žalosti tugujućí ;
svoga stvorca žalujućí, 395
kad ispusti duh prisveti ;
i crkva se sva razdieli
s vrha zemlji ter sva puče,
za-č ne može stati muče,
za Jesusom da ne cvieli. 400
- Veća žalos još je bila,
kada sinak moj izdaše,
gdje od mrtvih tuj ustaše
iz grobova mrtva tiela.
- Taj se čuda pokazaše 405
vajmeh toli zlamenita,
a srdačca kamenita

- od židova tvrda ostaše.
 Ne htješe se prikloniti
 ni k ljubavi ni k milosti, 410
 videći te trudna dosti,
 da te budu sloboditi ;
 ner sulicu naoštriše,
 toli gorku i priljutu, 415
 ter na križu rastegnutu
 svete prsi otvoriše,
 da Jesuse, diko moja,
 toj prislavno tielo tvoje
 ni na križu mrtvo stoje , 420
 ne ima mira ni pokoja.
 Tiem klikuju sad na tužbu
 plačne majke rascviljene,
 ke su sinci razdieljene,
 da su sa mnom sve u družbu. 425
 I vas na plač na moj zovu,
 drage sestre udovice,
 i pričiste sve djevice,
 ke u suzah grozno plovu.
 Sve tecite i pridite, 430
 milostivo svieh vas molju,
 moju tugù i nevolju
 da čujete i vidite,
 žalostiva koli jesam
 i srce se me podira, 435
 smrtne tuge gdje razbira,
 mrtva sinka gdje protezam.
 Za toj sa mnom sve tužite,
 ter me majku žalostivu,
 veće mrtvu ner li živu. 440
 u žalosti sadružite ;
 za-č sam tužna i neboga
 sadružila velje muke,
 gledajući noge i ruke
 moga sinka pridragoga,
 ter se puca srce moje, 445
 tužni majci vajmeh meni,

- o Jesuse moj ljuveni,
gdje ti dlane šuplje stoje.
Ja neboga poražena
ter se čudim i snebivam, 450
gdi razbiram i priživam
raseviljena vrh svieh žena,
jaoh to li su ruke tvoje
nebo i zemlju ke stvoriše,
a čavli ih tač probiše, 455
o Jesuse zlato moje :
i to li su noge tvoje,
koje more prigaziše
i nigdjer se ne skvasiše,
a pribjene sada stoje! 460
K tomuj čeznu, k tomuj predam,
k tomuj grozno vajmeh evielim
i od tiela dušu dielim,
gdje na prseh ranu gledam,
koju kopjom otvoriše, 465
gdje na križu nag visaše,
ter ti mrtvu, kom izdaše,
tvoju dragu krv proliše.
A ja ne viem za ko djelo
tebi mrtvu, tebi nagu, 470
da t' proliju krv pridragu,
probodoše tvoje tielo!
Ter se čudim, što ne odpade
od viteza taj desnica,
oštro kopje i sulica 475
tvoje prsi kad propade.
Ter na perseh tvojieh stoji
otvorena rana ljuta,
da vesel'ja sva minuta
s plačnom majkom smrt razdvoji. 480
Čiem li tebe potvoriše,
za koje li tvoje zlobe
sve ti (š)kljane i sve zglobe
u tvom tielu otvoriše!
Ter sva venu i sva blidim 485

- od žalosti poražena,
tvoja uda priblažena
rastvorena gdje sad vidim.
- Tiem se hoće majka tvoja
od žalosti rastvoriti, 490
gdje ne može pribrojiti
ljute rane te bez broja.
- Jošte venem sva od truda
i srce se me rastaje,
tužni celov razmišljaje, 495
kiem celova tebe Juda.
- Tvrdo srce što u peče
njegovo se ne rastavi
od milosti i ljubavi,
kad mu sinko tiho reče : 500
- Juda dragi i ljuveni,
tvomu meštru reci sada,
koja misao tebe vlada,
ter celovom pride k meni.
- Ter ja ne viem, trudna majka, 505
Juda tužni učeniče,
vaj prokleti nevjerniče.
što žestoko ne proplaka.
- kad privede vojsku oružnu, 510
toli naglo toli hrlo,
ter Jesusu sveto grlo
zavezaše kako sužnu!
- Konopom ga zavrzoše,
da mu dadu veće trude,
dokli njega na smrt sude 515
ter ga hrlo povukoše.
- Vajmeh Juda, kad bih znala,
da ćeš prodat meštra tvoga,
Isukrsta sinka moga,
suknjicu bih ja prodala ; 520
- i k tomu bih priprosila,
da odkupim zlato moje,
ter lakomo sree tvoje
pjenezom bih zajazila.

- Još srdačce moje plače 525
 od velike vajmeh tužbe,
 gdje ne bješe tvoje družbe,
 da te združi do polače.
- Ter su tuge i porazi,
 kad te vojske obtekoše, 530
 svi se od tebe razbjegoše
 učenici tvoji drazi.
- Na Petra se jošće tužu,
 na Petra ću još plakati,
 ki hotješe za te dati 535
 svoje tielo i svoju dušu ;
 a po glasu službenice,
 u polaču gdje priteče,
 tuj se tebe triš odreče,
 sakrivaje svoje lice. 540
- Još ću cvielit i tužiti
 na Pilata nevjernoga,
 ki Jesusa pravednoga
 na smrt hotje odsuditi.
- Velju žalos ter provodim 545
 razmišljaje u sreću momu,
 kada reče puku svomu :
 prava Jesusa ja nahodim ;
 tiem ću ruke sad umiti
 od pravedne krvi svoje, 550
 da ne budem duše moje
 za-nj pravedno izgubiti.
- Po tom reče o Pilate :
 oto Jesus, vazmite ga,
 i na volju vodite ga 555
 i sudite kako znate.
- I Barabu oprostiše,
 a Jesusa moga sina,
 milostiva gospodina,
 po tleh dragu krv proliše. 560
- To li sudi pravi biše,
 da oprostite razbojnika,
 a Jesusa moga sinka

- bez krivine umoriše!
 O nebeski višnji bože, 565
 što Jesusu smrt ne prosti,
 od boljezni i od žalosti
 kad se u vrtu prinemože?
 Gdje klečeći sam na travi
 razmišljaje svoje muke, 570
 pridavši se tebi u ruke,
 po tleh proli znoj krvavi.
 Tvrdo ti bi srce bilo
 i mramorno i kamenito,
 vaj da ne bi jadovito 575
 od boljezni procvililo,
 razmišljaje onuj boles
 i onuj žalos i tužicu,
 gdje prigorku tuj zdravieu
 prikaza mu angjel s nebes; 580
 gdi mu poče govoriti:
 tvoj te otac sad pozdravi,
 nu Jesuse sad se spravi,
 tuj zdravieu svu popiti.
 Prida kalež sinku momu; 585
 nu žalosno vidjet bješe,
 gdje k nebesom ruke dviže
 moleći se ocu svomu:
 Oče dragi, pozri doli
 i pogledaj zgar s visina 590
 jedinoga tvoga sina,
 ki skrušeno tebe moli.
 Čin' da kalež pun gorkosti
 ovi prodje mimo mene,
 rad koga mi duša vene, 595
 za-č je popit trudan dosti.
 Nu je spravna duša moja
 tuj zdravieu svu popiti,
 i moju éu krv proliti,
 da se zbude volja tvoja. 600
 Kako trpjet vajmeh može.
 vidjev sinka bolježljiva

- gdje krvavi znoj prolieva,
o nebeski višnji bože ?
- Mogaše li dosta biti 605
jedna kaplja krvi drage,
višnji oče, sve rusage
od sužanstva odkupiti ;
neg još oblas puku poda,
ki me velmi rascvieleše 610
i sinkom me razdieliše,
nad kiem grozno plaču sada.
- Ter moj sinak prav izdaše,
vas izranjen i vas izbjen,
i na križu čavli pribjen. 615
bez krivine koga izdaše.
- Tiem ću majka plačna biti,
o Jesuse ma ljubavi,
za-č mogaše znoj krvavi 620
sve narode iskupiti :
otac takoj ner odluči,
da svoj sinak umriet bude,
da podnese smrtne trude,
sobom narod da izruči.
- Što li s nebes zgar ne pride 625
od angjela višnja slava,
mrtva Isusa i krvava
da na momu kriocu vide ?
- da ih budem uprositi,
gdi je velja njih ljuvezan, 630
ter žestoku tuj boljezan
sada mogu podnositi,
gdje svu slavu od nebesa
i svu rados od angjela 635
na kriocu sam ja protagla,
ka se u krvi sva poplesa.
- Što taj družba ne htje priti,
ja bih tužna rada znati,
kad Jesusa vojska uhiti, 640
hoteći ga umoriti,
da židovske satru sile

i da otmu moga sina,
 nebeskoga gospodina,
 da me š njime ne razdiele ;
 ter ja ne bih sad ostala 645
 ucvieljena udovica,
 ni bih moja blieda lica
 groznom suzom opirala,
 vaj na krilu rastezaje
 mrtva sinka i ranava, 650
 toli ružna i krvava,
 gdje se duša ma rastaje.
 Duša moja još od tila
 koriepi se i podira, 655
 pozdravljen'je gdi razbira
 od angjela od Gabriela,
 ki me uzvisi vrh svieh žena,
 gdi prida mnom na tli kleče,
 i umiljeno meni reče :
 zdravo dievo priblažena, 660
 pridoh ti se pokloniti,
 i otac te zgar pozdravi
 i milos ti sad objavi,
 da ćeš sinka poroditi ;
 od utrobe, dievo, tvoje 665
 koga budeš poroditi,
 blaženi će vazda biti
 u nebeskoj slavi stoje.
 A ovoj sada sva taj slava
 meni se je prikratila, 670
 i u tužbu se je obratila
 ter neboga niesam zdrava ;
 niesam zdrava ni vesela,
 bolježljiva ner sam dosti
 u pečali i u žalosti 675
 nad Jesusom vlas rasplela.
 Ter što meni sad pomaga
 od angjela pozdravljen'je,
 pokli vidjeh rastavljen'je
 od Jesusa moga blaga ? 680

- Dragi puče, tebe molim,
 vajmeh malo nu postojte,
 i kopati još ne mojte
 sinka, nad kiem suze ronim,
 da čujete plačne glase 685
 jaoh od mene udovice,
 koja sebi iz glavice
 sve podiram moje vlase.
- S draziem sinkom za-č se rastah
 za to na vas velmi tužu. 690
 što uvriediste moju dušu,
 ter sva plačna majka ostah.
- Vajmeh puče izabrani,
 što mi takoj bez ljubavi
 svega sinka okrvavi 695
 i svega mi ljuto izrani ?
- Dragi puče i ljuveni,
 što neharni toli biste,
 ter mi sinka umoriste
 bez krivine vajmeh meni ! 700
- Toj li biše onej službe
 od prijazni i ljubavi,
 kad vas sinak moj izbavi
 od sužanstva i od tužbe ?
- Za-č se po njem sahraniste, 705
 dragi puče izabrani,
 i desnicom svieh obrani,
 kad Egipat porobiste.
- A vi njega rascvieliste
 i učiniste gola i naga, 710
 i suknjicu moga blaga
 meju sobom razdieliste.
- Po kopnu vas još provodi
 priko mora crvenoga,
 gdi ne skvasi nitkor noga, 715
 i od vojske vas oslobodi !
- A vi njega kako sužna
 savezana povedoste,
 i na križu protegoste

i svetla taj zraka od božje milosti
 vodi ga iz mraka k nebeskoj svitlosti.
 Sjedeći dake sam pustinjak vrh gore
 nebeski može kram vidjeti i dvore,
 za-č s duhom uzdiše ter s duhom sebe sam 15
 vrh sebe uzdviže k nebeskiem visinam.
 A ja bjeh u taj broj, ki željah vidjeti
 blaženstvo slavno toj očima na svieti ;
 nu moja slaba moć i od tiela nepokoj
 ne da mi tamo doć blaženstvo vidjet toj, 20
 iz tmaste pomrake da bi mi iziti
 i višnje oblake nada mnom probiti.
 Nu s trudom i s mukom, u suze cvileći,
 i s božjom odlukom, s duhom se dieleći.
 sam zajдох u pustoš po gustoj dubravi, 25
 zvieren'ja gdi je množ razlike naravi,
 i gdi taj dubrava, o višnji moj bože,
 svu zelen sazđava, što zemlja dat može,
 jezero i blato i rieka gdi je živa
 i svako krilato, što perje odieva. 30
 Trudeći ja takoj počeh um spravljati.
 kako ću tih pokoj po trudu prijati,
 jeda ki vjetra ćuh, u kom je blaženstvo,
 zanese meni duh u višnje kraljevstvo.
 Tuj njeiki glas reče, ki zgromje kako tries : 35
 zahodiš daleče pustinjom u nesvies,
 vrh sebe stan' malo, na istok se obrati,
 čin tvoje stupalo da taj trud prikrati,
 ako hoć u goju u tielu na svieti
 k visinam svies tvoju i tvoj duh zanieti. 40
 Moj bože na sviet saj mož li dat veću slas,
 nego li čuti taj iz visin slatki glas,
 ki me tač opoji, ter ostah sebe van,
 jaki no tko stoji u nesvies vina pjan :
 aliti taj težak, ki trudi po vas dan, 45
 s večera prvi mrak kada ga stigne san.
 Prie ner se razabrah van sebi stojeći,

Živi plam ugledah u oblini goreći ; i taj plam gorući tuj bješe vidjeti, gdje topli i vrući svaku stvar na svieti,	50
svjetlušta usilos ter u njem ka sjaše, sunčana sva svitlos pri njoj se tamljaše ; i u plamu u tomu čuh njetko gdi pravi :	
po meni svakomu kaže se drum pravi, onomu najliše, na zemlji ki trudi,	55
sam sebe najviše da uzdvigne gdje žudi. U plamu ja sam taj tko s tobom govori, s nebesi vas sviet saj po rieči ki stvori :	
ja sam rieč jedina božanstva slavnoga od oca i sina i duha svetoga,	60
bog otac i bog sin, bog i duh prisveti, u trojstvu vas jedin ne drugi ni tretí, neg jedna sama stvar, ku človjek na svieti ne može nikadar izmislit i rieti,	65
i nie sad taj človjek, i nie bil, ni će bit, da može meni viek i ljeta pobrojít ; godišta i ljeta ne može pobrojít, za što ja prie svieta odlučih sviet stvorit ;	
početak ter sam taj ki sam vazda bio, s nebesi vas sviet saj koji sam stvorio,	70
i ja sam svrha taj, koja će do slova po plamu vas sviet saj ponovit iz nova. I ja sam taj zraka i svitlos intačna, pri kom svjetlos svaka ostaje oblačna.	
Beza dna ja sam puč od velje milosti, i ja sam tvrdi ključ istočne tvrdosti, ključ svietla istoka. ki ne ima nikada vrjemena ni roka, ni strma zapada ;	75
ključ ki raj otvora sviem, ki su pravedni, i zlobe zatvora u tmasti po sve dni.	80
Dar svaki ja dielim, i blaznim i karam, radujem i cvielim, njegujem i umaram ; kraljujem vrhu svieh i pravo svieh plaćam, pravedniem plač u smieh i u rados obraćam.	
Vrh sebe još stani ter biraj čudesa, gdje mjerim na dlani sva svietom nebesa ;	85

ja vrtim nebesi, kako se vidi toj,
 i sviemi telesi, kojiem se ne zna broj,
 a sam sam stanovit veće, ner sve gore,
 i mene vas saj svit zdržati ne more. 90
 Sve sijem i sadim, razdvajam i družim,
 koriepm i vadim, polievam i lužim;
 i polja s gorami temeljno nastanih.
 i more s vodami slatciemi rastavih,
 i bez moje volje ne može nikadar 95
 ni gora ni polje ploditi niednu stvar.
 Ja činim sve vode da ishode van mora,
 da polja prohode i vrhe od gora,
 i od svieta sve vode odkli se radjaju,
 tuj opet pohode i tuj se vraćaju. 100
 Ja more razdražim, valovi da mieša,
 i opet ga utažim, da tiho utiša.
 Svaki stvor stvoreni i sve što je stvoreno,
 mnome i po meni vlada se naredno.
 Ja učinih da obteče pučina vas sviet saj 105
 i u vrieme da oseče i plima morski kraj;
 i ja sam uzrok taj, ki niesam uzrok dao,
 od kopna da suh kraj pokrije morski vao,
 i svaku vrst ribnu učinih da pliva,
 privarku i prudnu, da u vrieme počiva; 110
 i od zgar prolievam daždene vodice
 i perjem odievam letušte sve ptice,
 i činih zvier svaka, ku stvorih na sviati,
 da koža od dlaka bude ju odjeti.
 Sve živo što hodi i što će hoditi, 115
 sve moja vlas plodi i viek će ploditi;
 i meu stvor ostali još stvorih za diku
 razložan sviet mali na moju priliku,
 s početka do sada, do konca i po tom
 sviem stvorom da vlada i svojiem životom. 120
 Dah mu još slavan dar medju sve na sviati,
 da svoj duh nikadar ne može umrieti.
 Još spravi svies tvoju i tvoj duh razložan,

- ter biraj vlas moju, koli sam razložan :
- ja vedrim i oblačim na volju s nebesa, 125
 i odievam i svlačim duh od svih telesa ;
 ja gromim i trieskam i daždim vrhu svih,
 i munjom svjetliskam u vedru i oblacih ;
 davam snieg i slanu i krupe od grada,
 i nebesku manu zgar činim da pada. 130
 Ja činim mraz i led na suncu kopnjeti,
 i strašan moj pogled čini sviet treptjeti ;
 ja vjetru vlas daju, da vjetri po sve dni
 onakoj puhaju, kako se meni mni.
 Božanstvo nu moje ako hoć gledati 135
 u sebi kako je, toj ne mož imati ;
 za dosta nu t' je toj da budeš na svieta
 i bitje i hip moj po plamu vidjeti.
 Vidio me s' u tielu rad tvoje ljubavi
 i u svakomu djelu razlike naravi ; 140
 vidiš me u vinu, vidiš me u kruhu,
 u ocu i sinu i svetomu duhu ;
 vidiš me u moru i u slatkoj vodi,
 i u svakom stvoru, što lazi i hodi ;
 vidiš me na zemlji, vrh sebe tuj stoje, 145
 gdi se mnom temelji stvoren'je sve moje ;
 vidiš me vrh nebes, gdi je moj dvor priblažen,
 pristol'je gdi mi jes po vas viek i amen ;
 vidiš me u suncu, kiem kolom vrtim ja,
 i u jasnu mjesecu proč noći koji sja, 150
 i u zviezdah ostalih, na nebu ke sjaju,
 velicieh i malieh, ke svjetlos sazdaju.
 I u pakli moju moć ti vidiš i usilos,
 pravedniem tmastu noć gdi svrnuh u svitlos ;
 i u dubju i travi ti me mož vidjeti, 155
 i u svakoj naravi stvorenoj na svieta,
 i u svakom kamenu što moja vlas stvori,
 i u živom plamenu, u vieke ki gori,
 koji plam da gase sve vode od svieta
 i daždi svi kvase do konca svā ljeta, 160
 i s vodom sve more i viri svih rieka :
 zagasit ne more taj plamen do vieka.

I ja sam kami taj na troje odilao,
 na kom sam vas sviet saj osnovao i zidao, 165
 vrh koga ja stoje sve čujem, sve vidim,
 stvoren je sve moje gdi vladam i krilim.
 S početka od svieta, odkle sam sviet stvorio,
 s vremenom od ljeta tere sam razbrojio ;
 dah ljeto i proljetje i zimu i jesen,
 dah travu i cvietje i ostalu svu zelen ; 170
 dah svemu ja sjeme, a žitu najliše,
 da hrana u vrieme čovjeku ne lipše ;
 dah trave i siena i zimi i ljeti,
 pitoma živina da može živjeti.
 Letušte još ptice, ke ni žnju ni mlate. 175
 po meni hranice nahode bez plate ;
 i zvieri ostale i divje živine,
 velike i male, od polja i ravnine,
 svaka vrst po na se, razlučna od družieh,
 hrani se i pase po gorah i luzieh ; 180
 aliti po polju ke hode i pješe,
 hrana im na volju od mene ne lipše.
 Vidj narav od mravlja, da vidi svies tvoja,
 tko im hranu pripravlja, ner sama svies moja.
 Od pčela gledaj red, gdje njekom naravi 185
 pospješno beru med po cvietju i travi,
 ter toli naredno berući mednu slas
 skladaju za jedno na domu svaki čas.
 Vidj narav pauka, gdi može sam plesti
 bez moga nauka i snovat i presti, 190
 tolikom tančinom gdje mrježu osniva
 ter hitriem načinom hranicu dobiva.
 Vidj ptice ke lete, kojim se ne zna broj,
 tko gnjezda njim plete, nego li nauk moj ?
 Medju sve dubje i lies lovoru tko vlas da, 195
 iz neba da ga tries ne takne nikada ?
 Tko li vid otvori orlovoj naravi,
 k visinam da gori leteć se odpravi,
 nada sve letušte da svjetlos razbira

- u sunce gorušte da oči upira, 200
a sunce vlas ne ima, put sunca gdi leti,
da mu vid vazima, očima gdi trepti!
Tko ures paunu da od perja i liepos?
tko ovci da vunu, tko lavu da kripos,
da u lovu dobiva i stiže što tjeri, 205
i da se naziva gospodar svih zvieri?
Tko njeguje zmaja s plamenom i plodi
i pticu iz jaja tko na dvor izvodi?
Naravi tko da vlas, da osjem obrani
od ptica žitni klas, čiem se človjek hrani? 210
Tko je dal naravi, da čini u vrijeme
svaki list na travi svrnuti u sjeme?
Tko čini još kamen da gvozdje priteže
i ptica na plamen gorušti da leže,
dug život i staros na plamu da skrati, 215
a staros u mlados po plamu da obrati?
Živinu tko stvori, tko li ju dat može,
na plamu da gori a zgorit ne može,
ner sama vlas moja toliko uzmožna,
ka stvori svakoja stvoren'ja razložna. 220
Tko na sviet da lozje i najprie nasadi,
da žitkos i grozdje človjeka nasladi?
Vidj žito tko sije, koga je narava,
dočiem se razgnije, da ploda ne dava,
i gnjilad što skrati, u kratko i u dugo 225
opet se obrati u bitje u drugo;
vlas moja pravedna za što je ktjela toj,
da narav naredna sahrani razlog svoj.
Tko je mnoštvo od gora s briegovi i polja
iznesal van mora i otoke od školja, 230
da svako živuće može duh pojmiti
i sunce da vruće bude sve topliti?
Ne izmišljen razum moj, koji je sam sazdao
naredno toj takoj, nie li sva osnovao?
Vrh svega razbiraj i misli u sebi. 235
pričudni organ taj tko stvori u tebi,

iz koga čudan glas proz usta ishodi,
 i od glave, misli, vlas kako se još plodi!
 Tko t' uši u glavi za toli slavan dar
 obje stran pristavi, da čuju svaku stvar? 240
 Tko t' kljane sastavi, u tielu svaku kos,
 i oči u glavi i obrvi i tvoj nos?
 Tko t' usta otvori, tko t' kreće jezikom,
 da t' skladno govori s naredbom tolikom?
 Tko je zube u hvalu u pored izredio, 245
 i kožom ostalu tvoju put opelio?
 Tko li grst usadi u grlu, da čuje,
 što je slatko da sladi a gorko da pljuje?
 Vas pikat i pluću tko u tvoj krug nastani,
 i u žilah krv vruću, da tvoj duh sahrani? 250
 I u tebi srce toj tko stavi i sazda,
 do smrti da duh tvoj kraljuje i vlada?
 Utrobu tko ti da i u krug ju tvoj stavi,
 da se tuj sve sklada toj, što se probavi?
 Vidiš li očima koli je slavan dar, 255
 tko bistar vid ima razlučit svaku stvar?
 Očima od tiela za-č kopno i more
 i od crna do biela razlučit sve more.
 Drugi je vid slavan, ki je velmi proslavljen,
 od tiela svoga van kada je rastavljen; 260
 za-č kad se razdruži s telesnom naravi
 a s duhom sadruži i sasma rastavi,
 sam može svu vidjet svu rados i slavu,
 kad zajde na on sviet u višnju državu,
 u plamu rekši toj rieč se taj utaži, 265
 a plaho duh se moj biesneći usplaši,
 to više želeći vidjet te potaje,
 jak orao leteći u sunce gledaje;
 i oni ognjen plam, ki gledah gdje gori,
 po sebi tuj se sam u mao čas rastvori. 270
 Tko milos tuj steče pod suncem koje sja,
 toj bože da izreče što u plamu vidjeh ja?
 Za-č bi prie oseklo sve more i rieke,

247 grst] *rkp.* trst. 262 rastavi] *mošda* sastavi.

- ner se toj izreklo vesel'je u vieke.
 Ne može ni duh moj, koji je toj vidil, 275
 jednoga broja broj izreći stoti dil.
 Zabiven tiem stoju i ne viem što ću riet,
 jak jedan svies svoju kad pošlje na on sviet,
 naredbe angjelske videći od kora,
 i slave nebeske od blaženieh dvora, 280
 po na se vrst svaka naredno gdje staše,
 glasom bez pristanka ter oca hvaljaše.
 Mimo sve čudno sam duh se moj čudjaše,
 u prvom plamu plam gdje drugi goraše,
 plam vječne ljubavi, od onieh najliše, 285
 ke otac postavi kon sebe najviše,
 pri svojoj milosti neka ga tuj dvore,
 u ognjenoj svitlosti ka zgorit ne more ;
 na troje, na troje ter takoj svi kori
 razlučni svi stoje, gdje su višnji dvori : 290
 serafski kor prisvet najviše ki staše,
 pravi broj do devet ostavljen kazaše,
 u kom je velika i velmi razložna
 blažena prilika od trojstva uzmnožna ;
 serafski taj način u prvi red staše, 295
 a pod njim kerubin s tronom se vidjaše,
 i u srjednjoj svjetlosti, pod prvom ka sjaše,
 gospoctvo s krieposti i s vladaoci staše ;
 treći red na dno svieh, pod srednjih ki staše,
 zamjerih i vidjeh vladan'je gdi staše 300
 i sveti arkangjeli, priblašeni dusi,
 napokon angjeli, koji su nam družu.
 Sveti učenici pak bjehu izbrani,
 a pak mučenici u krvi oprani,
 u blaženoj slavi taj družba ljuvena 305
 s vianačci na glavi od cvietja rumena ;
 i mladience male tuj vidjeh krvave,
 iz glasa gdje hvale Jesusa i slave.
 Ja ne viem gdje moj duh ne smete rajska slas,
 pjesaneu kad tu čuh i ovi slatki glas : 310
 blažen čas Jesuse, u ki se rodismo,
 i kad krv i suze za tebe prolismo.

Dievci i djevice nakon njih pak stahu,
 od bele ružice ki vience nošahu; 315
 pak bjehu proroci blaženi i sveti
 i ostali svi oci iz mraka izeti;
 a ostalih svetieh ne može na sviati
 ni trudan život moj ni nitkor izrieti.
 Vrh svieh se vidjaše, nebeski gdi otac 320
 na vrhu sjedjaše gospodin i stvorac,
 bog plamen gorući i živa žerava,
 komu se pojući davaše sva slava;
 bog zraka i svitlos i kami kantunas,
 bog život i kriepos, s kojim je vječna slas; 325
 bog tihi jaganjac i bog lav prijaki,
 uzumnožni vladalac ki stvori stvor svaki;
 bog koji nad nami sazda je čudesa
 i uzdrži rukami sva svietom nebesa,
 a od zgara nad nami, pristol'je gdje mu jes, 330
 sam stoji nogami vrh zemlje i nebes,
 i vrh nas od zgara pravi bog i otac taj
 pravedniem otvora s blaženstvom vječni raj;
 svaki duh blaženi ter kad pride gori,
 u svoj plam ognjeni taj čas se satvori. 335
 Oh tko toj razbira, čudo ti vidi sam,
 gdi taj plam proždira u sebi drugi plam!
 Tko li će izreći te čudne potaje,
 gdje sam plam gorući u plamu ostaje,
 ner sam duh priblažen po duhu svetomu, 340
 koji je užežen u plamu pravomu.
 Još otac prisveti, vrhu svieh gdi staše,
 pod nami sviet tretí nogami plesaše,
 različni gdje stahu u pakljenoj jami
 od onieh, ki sjahu u plamu nad nami, 345
 i ona rieč iz plama blažena bez vieka
 stvori se tuj sama u tilo človjeka,
 i u tielu človjek taj po volji očini
 ponovi vas sviet saj noviemí načini,
 da je sve stečeno s vrjemenom od roka,

- što je prije rečeno od starih proroka. 350
 I kom se prikaza u tojzi svjetlosti,
 klikoše iz glasa nebeske krieposti :
 svet prisvet i blažen koji jur prihodi,
 da narod poražen sužanstva slobodi ;
 blažen ki ishodi u ime od boga, 355
 po krvi i vodi sahranit svakoga ;
 osana u višnjieh, slavu mu svi dajte,
 i doli u nižnjieh njemu se klanjajte ;
 blažen i proslavljen, blaženstvo ki sazda,
 svet, svet i pohvaljen u vieke i sada ; 360
 sva hvala i slava, blagoslov blaženi,
 tebi se pridava u vieke po sve dni.
 I otac reče pak : ovi sin moj pravi,
 njemu se klanja' svak. hvali ga i slavi.
 To je rieč blažena i š njom je kriepos taj 365
 u tielu stvorena, kraljevat vas sviet saj.
 Kad otac toj reče, da sina proslave,
 višnji bog, pokleče od rajske države
 iz glasa slaveći taj družba jedina 370
 i oca hvaleći jednaga i sina,
 i duha svetoga, da je svet i blažen,
 i jednoga boga bez konca i amen.
 Ne samo višnji dvor takoj ga prošlavi,
 ner jošte svaki stvor zemaaljske naravi, 375
 i duše ostale ke u plamu gorahu
 sve slave i hvale tuj njemu davahu,
 ter s veljom krieposti blažene te duše,
 u višnjoj svjetlosti blaženstvo ke družu,
 vikahu: oče naš, prislavan u slavi,
 svakoja ki vladaš po ognjenoj ljubavi, 380
 zgor doli pogledaj ter slavnom tvom vlasti
 človjeku ti ne daj u ponor upasti,
 ljubavi velike ni brani ni krati,
 stramputne grješnike na pravi drum vrati.
 Pasieh se tom slavom, ka me tač nasladi, 385
 ovčica jak travom po ravnoj livadi.
 ku travu priživa, priko dne što bere,
 kad gojno počiva s večera do zore.

Uspregnuh nu po tom, vidjev te potaje, 390
 jak naglo životom kad se tko rastaje,
 i stréptjeh još tako jak samo sjedeći
 djetece nejako strašnu sjen videći;
 za-č tielo zemaljsko, gdi mi se duh vrati,
 s vesel'jem tutako rados mi prikрати,
 i meni svjetlos taj, s kom se ktjeh rastati, 395
 čini mi vas sviet saj u mraku ostati,
 ter mi je bio danak i sunce sve mračno,
 jaki no noćni mrak, kad je sve oblačno,
 i ništo na saj sviet, ni slatko ni blago,
 rado mi nie vidjet, ni milo ni drago 400
 pri tojzi svjetlosti, pri tojzi ljubavi,
 ka s božjom milosti tuj mi se objavi.

20

Pjesanca vrhu očenaša.

Oče naš, koji si u višnjieh na nebi,
 gdi se sam uzvisi vrhu svieh po sebi,
 pristol'je blaženo gdi gori obra sam
 gdi je nebo ognjeno i gdi je vječni plam, 5
 gorušte ljubavi gdi je taj država,
 bez konca u slavi gdi t' se hvala dava,
 od onieh najliše, ki s tvojom milosti
 tebe su najbliže u vječnoj svjetlosti,
 ter takoj svi gore pri tebi moj bože
 a od njih nitkore zgoriti ne može, 10
 ner li se radišu to veće svaki čas
 i većma uzdižu pojući sladji slas,
 gdi tvoj hip pribiva u slavi tuj stoje
 i slatko priživa blaženstvo toj tvoje.
 Aj bože, tko more pod nebom na sviati 15
 blažene te dvore jezikom izrieti,
 i slavan taj ures, pristol'jem gdi si sio,
 te dvore od nebes kojim si uresio

395 taj] *rkp.* da. 400 milo] *rkp.* malo.

Pj. 20.: u rkp. pj. 31. knjige V. na listu 39^b. 11 rkp. radixiu.

sa sviemi nebesi, koja su nad nami,
 višnjemi telesi a navlaš zvezdami, 20
 gdi uzmožna i sveta, moj bože, tvoja vlas
 sve sedam planeta učini, da svak čas
 nebesko toj kolo, o stvorče priblažen,
 sve vrte okolo po vas viek i amen.
 Tiem vode i kraj suh i vas stvor ostali 25
 i svaki živi duh slavi te i hvali,
 za-č si bog svieh boga i tolik gospodar,
 nad kim nie drugoga ni će bit nikadar.
 Svaki čas i vrime za toj se svetilo
 prislavno tve ime, kako je prie bilo, 30
 i kako jest sada, jak blažen taj istok,
 ki ne ima zapada ni drugi niedan rok,
 svetinji u kojoj svi sveti ostaju,
 ki za te bože moj umrieti ne haju,
 a navlaš izbrani, mučeni ki biše, 35
 i u krvi oprani trudnu smrt primiše;
 i ki se svetiše i sveti ostaju,
 ki dievstvo shraniše i u dievstvu dni traju,
 ter krune i vence pronose na glavi,
 razlike zelence u vjekuštoj slavi; 40
 i razlika cvietja, (ka) zemlja na saj sviet
 ni naša proljetja ne mogu objavit.
 Nu velmi tuguju i ne imam pokoja,
 za-č vidim i čuju toj mnoštvo bez broja
 od ljudi i žena svudi po sve strane, 45
 ki dievstva blažena ne mogu da shrane;
 ner saj sviet obljube ter za tuj malu stvar
 taj venčac izguhe i toli slavan dar,
 i u tužnu polaču doli prit ne haju
 gdi vajmeh u plaču vječnomu ostaju; 50
 i mnogi na svieti ne mogu nikadar
 za boga podnieti protivnu niednu stvar.
 Niedan vlas na glavi ti ljudi umrli
 rad božje ljubavi mnim ne bi podrli,
 a kamo u boju za onogaj takmeno 55
 da budu krv svoju proliti hrabreno,
 kako ju on proli, na križu viseći,

vaj gdi se poboli nam zdravje želeći,
 ter svojom smrti sam s tolikom ljubavi
 otvori višnji kram človečjoj naravi, 60
 svak tko je izranjen striličom pakljenom
 neka je ozdravljen tom krvi blaženom.
 Nu smo mi svi zlobni i zledi sve puni
 ter niesmo dostojni blaženoj toj kruni,
 koja se dariva dušici pravednoj, 65
 gdi se raj uživa u slavi blaženoj.
 Za-č gdi je slava taj i vječno vesel'je,
 nie čuti niedan vaj ni niedno dresel'je,
 ni tužbu ui žalos, ni dugo ni u mao čas,
 ner ljubav i rados bez konca po viek vas. 70
 Tiem pridi tve carstvo ter milos ne krati,
 ter naše neharstvo u ljubav obrati,
 u vječnoj svjetlosti da hip tvoj vidimo,
 pri tvojoj milosti po vas viek da bdimo,
 vjekušti gdi je dan bez sunca zapada, 75
 gdi nie moć vidjet san telesni nikada,
 jak ovdi vidimo u griehu tmastu noć
 ter gdje prie želimo, ne da nam tamo doć
 navlaš grieh, za koji u oštromu sjeveru
 djaval nam razdvoji svoj zakon i vjeru, 80
 i zledi ostale, koje su sieh dana
 bez broja postale po svieti svieh strana,
 s razmirjem gdi je rat, što nie moć za sada
 bez plača pobrajat bez tuge i jada.
 Plač, žalos i tužba za-č se sva pobraja, 85
 crkovna sva družba ar se sad razdvaja,
 crkovni dom i stan ter se jur skončava,
 gdi ob noć i ob dan hvala t' se sazdava,
 gdi trudni klikuju tebi se moleći,
 ki jadno tuguju u tužbi stojeći, 90
 bez broja da duše tva milos pomože
 taman sviet ke družu i djavlje raskoše.
 Za-č ve su jur mali izvrsne dobrote,
 ki niesu upali u djavlje tonote,

- pakljena ter napas njeguje pogane 95
 i čini, da sviet vas u smeći ostane.
 Tiem se jad pripravlja s razmirjem u rati
 od turskih sabalja, ke nie moć smišljati,
 poganske ter sile. pravo se riet more,
 jurve su pokrile sve kopno i more. 100
 Tiem oče pomili, sabljudi i shrani
 i tvoj puk okrili i oda zla obrani;
 za-č vrime prišlo jes, da k zemlji pogledaš
 od zgara vrh nebes i da nam milos daš.
 Tuj milos s ljubavi daj otče izbrani, 105
 roditelj ku pravi sinovom ne brani;
 učini da puk tvoj trpjeti ne bude
 toliki nepokoj i žalos i tuge.
 Ako smo i krivi i griješni i zlobni,
 otče milostivi, i karu podobni: 110
 ti tvojom milosti i otčinom ljubavi
 vječne nas žalosti i tužbe izbavi,
 pokli se dostoja, pokli se dopušta,
 prijazan taj tvoja i ljubav gorušta
 s nebesciech visina da čini od zgar prit 115
 jedinoga sina Jesusa na saj svit,
 ki proli krv svoju u trnovi kruni,
 da volju svu tvoju svršeno ispuni;
 naš rasap videći ter vajmeh izdaše,
 na krilu viseći, za grieha za naše, 120
 ter svoja smrt prieka i taj krv blažena
 slobodi človjeka od vaja pakljena.
 A za toj, a za toj, o višnji otče naš,
 pogledaj na puk tvoj, spasen'je da mu daš,
 za ludu neka nie onaj smrt s boljezni, 125
 tvoj sinak ku podnie rad naše ljuvezni,
 trpeći sve muke tvoj sinak prisveti,
 davši se u ruke grješnikov propeti.
 Nu molbe s plačem sve, ke s plačem spravljamo,
 u ruke i u krilo tve na volju stavljamo, 130
 ne onoj da nam daš, što mnimo podobno,
 ner samo oče naš, što je tebi ugodno.
 Tiem volja tva budi, kako je na nebi,

takoj se sva zbudi na zemlji pri tebi ;
 za-č tebi priz volju ne može vas saj sviet 135
 u gori ni u polju najmanši sazdat cviet ;
 ni otajnom naravi bez tebe, moj bože,
 jedan list na travi vladat se ne može.
 Tiem zaman svi trude, želeći lie zaman
 potajne tve sude objavit na bil dan, 140
 i očito vidim ja da sunce vrhu svieh
 jednako od zgar sja vrhu dobrieh i zlieh,
 i u vrieme u svako taj kripos velika
 zgar kvasi jednako pravedna i grješnika ;
 i očito vidi svak, da voda od dažda, 145
 od zgara iz oblak vrhu svieh ka pada,
 taj zemlju neplodnu i u zabit ka stoji
 i plodu podobnu jednako napoji ;
 ter zemlja uredna, ku daždic taj poji,
 pritila i mledna vlagom se tom goji. 150
 Po tvojoj ljubavi ktil si toj sazdati,
 da kripos naravi ne bude lipsati.
 Desnica lie tvoja odpušta i usteže
 i vlada svakoja, i drieši i veže, 155
 i pravo svieh plaća, kako se trebuje,
 za jednu sto vraća, kako tko djeluje.
 Nu moj duh misleći zahodi sebe van,
 i javi i speći i ob noć i ob dan,
 o višnja visino, ter mučim i trudim,
 za-č mimo sve ino ne imam svies da sudim, 160
 kolik je otče moj u višnjieh na nebi
 mudros i razum tvoj rasplodan pri tebi ;
 ter ne viem taj tko je, tko milos tuj steče
 neizmjerne sve tvoje da sude izreče.
 Za-č nie svies ni uma človjeđe visine, 165
 od tvoga razuma da iskusi dubine.
 Pokli nie taj razum, da može tančinom
 sve trude i tvoj drum iskusit načinom,
 ni od sada po viek vas neće bit nitkore,
 beza dna tuj propas izmjerit da more, 170

- potajna sva tvoja tva kripas da goji,
 ke slaba svies moja ne može da zbroji :
 lie mislim u sebi, što otče jednoga
 pritežeš sam k sebi, a nećeš drugoga,
 svi sinci pokli smo i tvoj plod, otče moj. 175
 koji se rodismo po krvi prisvetoj,
 ku proli sinak tvoj, kad na križ pristupi,
 da narod i puk svoj od robstva iskupi.
 Još Jesus prislavan, kako zna sviet ovi,
 Jordanom bi opran, da zakon ponovi, 180
 ter mnozi narodi spasen'je primiše,
 po krvi i vodi oprani ki biše ;
 a velik puk tone, gdi cvili i tuži,
 ki tvoje zakone ne hotje da obsluži.
 A ne viem otče moj, je li tva odluka, 185
 bez mjere tolik broj da gine od puka,
 a mnozi shranjeni da se tuj nasele,
 gdi dusi blaženi vazda se vesele.
 Ovaj stvar pritanka ne da mi na svieti
 pokoja ni sank tihoga vidjeti. 190
 Tiem hrlim, da ostavim na družieh ovi sud,
 da ovdi zaglavim svršeno vas moj trud :
 za-č dalje što hodim pučinom gazeći,
 dublje dno nahodim, zaman se kvaseći.
 Nu lonac ne pravi lončaru nikako : 195
 za što mi pristavi ručicu naopako ?
 Tiem ne moj nitkore sumnjom se tom trudit,
 za-č otac taj more pritegnut i osudit ;
 i svojom prijazni taj otac po sve dni
 i kara i blazni, kako se njemu mni. 200
 Nebeski moj otče, o slavo jedina,
 vladaoče i stvorče oda svieh živina
 i stvari ostalieh, ke vlada vlas tvoja,
 po rieči stvorenieh, koje su bez broja,
 vazdašnji otče kruh daš nam ti daj danas, 205
 neka nam lačan duh nasiti rajaska slas,
 neka nas slas rajaska. moj otče, nasiti,
 ku narav zemaljska ne dava na sviti ;
 jer tko je bude sit, ne može nikada

u tielo svoje prit boljezan od glada. 210
 I slatkom ljubavi toj sladost blažena
 veće krat ozdravi človeka ranjena.
 Još rajska taj sladost vrhu svieh sladosti
 obraća u rados razlike žalosti,
 ter tko ju skrušeno bez grieha blaguje, 215
 svasma se svršeno bez konca raduje;
 tko li ga vazima u griehu, sudjen jes
 i sebi zažima na grlo pakljen vez.
 Za toj svak tko žudi blagovat tuj sladost,
 sam sebe ne sudí u tužbu i u žalost, 220
 ner misal razberi, ako je ka zloba,
 suzom ju operi, kako se podoba;
 pak križu priteci raseviljen za dosti
 skrušeno ter reci: Jesuse oprosti,
 molim te pridrago, Jesuse izbrani, 225
 čin' da me tve blago u kruhu sahrani;
 ti moj duh nasiti brašanca svetoga
 i žednu da' piti kladenca živoga,
 ne od vode studene, ner koja izvira
 od krvi blažene, ka zlobe opira; 230
 za-č nije toj brašno, ko s neba padaše,
 ter mnoštvo toj lačno pustinjom hranjaše;
 za-č nije toj voda, ku piše jur mnozi,
 ku starac vojvoda u boga isprosi,
 ter čini kamen suh da ju bude pustiti, 235
 da je se svaki duh na volju nasiti;
 ni kako hljeba pet, koje ti na gori
 Jesuse moj prisvet u mnoštvo satvori,
 tolik puk videći u miru i u goju
 na sienu sjedeći, da čuju rieč tvoju : 240
 Jesuse ner si ti taj krušac i voda,
 ki mnoštvo nasiti od mnozieh naroda,
 ter milos ne krati, Jesuse medeni,
 ki tielo obrati u krušac blaženi,
 da lačni blaguju prisvetoga blaga, 245
 neka se raduju s tobome jednaga.
 Očita za-č je stvar, da taj kruh pribieli
 za vele slavan dar izbraniem razdieli,

- Jesuse slatki moj, za stolom sjedeći,
skončani nepokoj od smrti videći, 250
s tolikom ljubavi ter tužbe svakoje
taj hljebac izbavi izbrane te tvoje,
i sva se raduje taj družba jednaga,
gdi gori kraljuje tva milos pridraga.
- A sad te ja molju, daj otče ti meni 255
blagovat na volju taj krušac blaženi,
brašance neka toj, kako se pristoji,
i tielo i duh moj nasiti i opoji.
- Nu samo hljebac taj ne daj mi samom u, 260
ner li ga otče daj obilno svakomu,
neka taj rajska slas, višnji dvor ku čtuje,
nasiti narod vas i u vieke njeguje.
- Nu iskusit tko more, tko li će darov taj,
da jedan kruh more nasitit vas sviet saj!
I ako se razdvoji i dieli u sto dil, 265
cio vazda lie stoji, kako je pridje bil,
mrvica najmanša ter od te sladosti
telesa sva naša i duše kriposti,
koliko hljebac naš, za ki te molimo, 270
da nam ga danas daš sviem ki ga želimo.
- A sad nas tve sluge nadari milosti,
ter naše sve duge odpušti i prosti,
s ljubavi tolikom prosti nam ti samo,
dug našiem dužnikom kako mi praštamo. 275
- Da božja rieč ovaj cvili me i znobi,
videći vas sviet saj zapleten u zlobi
i tanke tonote, ki s griehom umiru,
ke plačne sirote od svoga odiru;
a kamo da druga, i žedna i lačna, 280
oproste od duga i tužna i plačna.
- Mala bi toj bila, nu je druga veći jad:
pravda je zaspala i nie je vidjet sad,
ner stoji sieh dana ne viem gdje u krovu,
daleče prognana; zaman ju tiem zovu,
u krovu za-č stoji i neće da čuje, 285

270 *rkp.* daš danas.

Stari pisci hrvatski III.

da joj se jad zbroji, u kom sviet tuguje.
 Vaj znano da mi jes, gdi pravda taj tuži,
 molio bih moju čes, da me š njom sadruži.
 da me čes provodi, ako se može riet,
 po kopnu i vodi deri tja na on sviet. 290
 Prva bi rieč moja, da se gdi š njom stanu:
 kamo se vlas tvoja zastani na stranu?
 Gdi ti je mač svietli taj, jak sunce ki sjaše,
 s kojiem ti vas sviet saj u kruni vladaše. 295
 na stolu kad staše ter mačem na dlaku
 na poli ciepaše na stoli stvar svaku?
 Sve kopno, sve more a sada zlopati
 i sud se ne more bez mita imati;
 i tko ima imati, togaj sud poziva,
 pravedan da plati, a dužan da uživa. 300
 Njeka se još druga koštrava uplodi,
 i žalos i tuga meu sviemi narodi,
 dvodupliem jezikom vaj gdi se praštaju
 a s himbom velikom u omrazi ostaju.
 Na stolu jednomu s himbom se blaguje, 305
 a jedan drugomu želi smrt da čuje,
 i licem se ljube, nu je celov taj zaman,
 potajne zle zube za-č neće skazat van;
 ner hoće od druga drug s himbom na sviesti
 u omrazi iz kruga srdačće podrieti, 310
 pokoli drugu drug-u omrazi stojeći
 ne prašta grieh ni dug, s himbom ga topeći.
 Kako se nadaju ki u srcu toj nose,
 kad milos pitaju, da milos isprose,
 prid tvojom milosti kad reku pritužni: 315
 moj otče oprost, krivi smo i dužni,
 prošten'ja pitamo za duge da nam daš,
 kako mi praštamo dužnikom vas dug naš!
 O višnji u višnjieh, nebeski otče moj,
 prašta li taki grieh i pravda i sud tvoj? 320
 Za što se meni mni, da s molbom od tebe
 pitaju po sve dni osvetu vrh sebe;

- zlosrdi narav svoj za-č neče toj reči,
 što reče sinak tvoj na križu viseći,
 da onimiem prostiš grieh, ki mu smrt zadaše, 325
 mučenu vrhu svieh za zledi za naše ;
 ner takoj, ner takoj, stojeći u omrazi,
 na pokon sud ih tvoj i pravda porazi,
 ter doli vajmeh tač u vječnoj tamnosti
 slededeći vječni plač provode žalosti. 330
 Nu si ti milostiv ter taj gnjiev od zgara
 grješnika, što je kriv, s naglosti ne kara.
 vrijemea ner čekaš, da suzom dug plati,
 i da mu milos daš, ako se obrati ;
 za-č će prie svakoja sviem svietom lipsati. 335
 ner da se rieč tvoja moj otče prikrati.
 Rieč ovuj reče sam (a ti toj dobro znaš),
 grješnikom neka nam ufan'je vječno daš :
 ja neću smrt prieku, ner želim da je živ
 onomuj grješniku, ki plati što je kriv. 340
 Što je drugo plaćen'je, moj otče, nego li
 skrušeno vraćen'je, tko za grieh svoj moli,
 moleći ter plače skrušeno do groba,
 da plačem oplače svu nečist od zloba,
 i s veljom žalosti da toli umiljen 345
 onomuj oprosti, s koga je uvidjen.
 To li je inako, on ki je vrhu svieh
 neče mu nikako dug prostit ni svoj grieh.
 Vaj tiem se vrati svak ter svoj dug zaplati,
 za-č je plač zaman svak, kad život tvoj skrati ; 350
 zaman se pak evieli, zaman je pak uzdah,
 kad se duh razdieli a tielo gre u prah.
 Nie tadaj prositi prošten'ja od boga,
 tko neče prostiti dužnikom prie toga,
 za što je pravedan nebeski otac taj, 355
 za smrtni grieh jedan ter dava plačni vaj.
 Lie množstvo od zloba tko veče dni trati,
 tomuj se podoba da veče zlo pati,
 i duša ka pada u donje mrklosti,
 veče se ne nada prić k višnjoj svitlosti ; 360
 od višnjega otea za-č je sud i odluka,

ni svrhe ni konca da ne ima taj muka.
 Nu malo toj haju, u omrazi ki stoje,
 da doli padaju za zledi za svoje.
 Ne samo svjetovni u tomuj porazu 365
 ma jošte crkovni timiem se zlom pasu.
 a navlaš sieh dana taj se zled prigodi.
 da vezan vezana driešeći slobodi!
 Mnim takoj ki vežu i takoj ki drieše,
 da većma vez stažu i većma sagrieše, 370
 ter o čem nastoje, moj otče blaženi,
 od pravde od tvoje tiem će bit plaćeni.
 Najveće pastiru ovoj se priklada,
 u velikom nemiru ki obor svoj vlada,
 ter vajmeh stado toj po sve dni zlopati, 375
 za-č mira ni pokoj ne more prijati;
 ter ti se ne plodi, niti mu raste broj,
 ner svak čas dohodi na manje stado toj;
 i s togaj nemira, u oboru ki bješe,
 stado se rastjera i daleč pobježe, 380
 ter gdi su lugovi ali pak u polju
 bez straže vukovi ovčice te kolju.
 Što li je ostalo od stada od toga,
 veće je poznalo zlo ner li prie toga;
 za-č se jur skončava toj, što je ostalo, 385
 ar pastir prodava sve ovce za malo,
 ter trudne te ovce ni blazni ni ljubi,
 ner ište trgovce, da ih prie izgubi.
 Tiem otče blaženi, slatko te ja molju,
 na on sviet proženi s omrazom zlu volju, 390
 neka nie nemira, ni omraza, ni svada,
 od togaj pastira do tužnoga stada.
 Čin ovce sve, koje ostaše na domu,
 u goju da stoje i u miru vječnomu, 395
 neka ih tva ruka zlosrdja izbavi
 od biesnoga vuka, ki stada krvavi
 i zubi razdira ovčice, bože moj,
 i čeljus opira u krvi pravednoj.

373 usa svakomu, koja je rieč u tekstu, pripisanoje na okrajku najveće.

- Tiem tvoje toj carstvo jednaga s pastiri
sve ostalo krstjanstvo općeno namiri. 400
- Još otče ne moj nas, ako se podoba,
uvesti u napas po sve dni do groba.
Nu ne dim ja takoj, prislavna tvoja vlas
do vieka da stvor tvoj uvodi u napas,
ner tvojom oblasti dopustiš kad godi, 405
da človjek s napasti trudan boj provodi,
ter napas kad čuje, velik trud očuti
i velmi tuguje u tieli i u puti.
- Lie svak čas i vrime, što većma tuguje,
to većma tve ime na pomoć klikuje ; 410
za-č vojniki sam sebe ne može braniti,
moj otče, bez tebe ni život shraniti,
neka se poznavaju po trudu od boja,
koga je narava uzumnožna vlas tvoja,
tvoja vlas prislavna, ka u dne i u noći 415
vazda je pripravna svakoga pomoći,
a navlaš vojnike, ki u te ufaju
udarce velike ter u štiti primaju,
i javi i u san, prislavni bože moj,
i ob noć i ob dan bijući trudan boj. 420
- I svudi kud hode, po moru i suhu,
svudi rat nahode u tielu i u duhu ;
navlaš tri poznaju meju sve ostale
ki nam boj zadaju i trude ne male :
djavao, sviet, naša put, moj otče pravedni, 425
s razmirjem boj priljut daju nam po sve dni.
- Čemeran taj poraz nu vojniki dobiva,
suzami svoj obraz ki često umiva,
tko uzdiše, tko evieli, tko posti kad može,
i pjenez tko dieli, da uboga pomože, 430
tko teče i hrli, da Jesusa prisveta
skrušeno zagrlji na križu propeta ;
vodicom blaženom još tko se poštrapa,
s molitvom skrušenom bez mača i štapa,
po božjoj oblasti bezgrješan kad bude, 435
rečene napasti taj grješnik dobude.
Četvrti njeki boj još je na svieti.

od koga nepokoj trudan je podnieti,
 vaj komu nie lieka da svoj bies utazi,
 ner samo smrt prieka telesa ka praži; 440
 za-č vodom blaženom, kad smo š njim u rati,
 ni molbom skrušenom nie ga moć prognati;
 kad li se krstimo, križa se ne haje,
 ner veći primamo trud ki nam zadaje.
 A kamo, tko pravi: tko je taj, rec' meni, 445
 gorčije naravi ner djaval pakljeni?
 Dim, da je človjek zao, od koga narav svoj
 gorči je ner djavao u jami pakljenoj.
 Tiem pisma govore: djaval je naravi,
 zled koju ne more djelovat po glavi, 450
 djeluje po kudi; jošte se nahodi,
 da človjek zlom čudi djavola nadhodi.
 Tiem otče, upasti ne daj nam doli tač
 u propas napasti, bezgrješni gdi je plač,
 nego li izbav' nas i čuvaj i bljudi 455
 svieh zala po viek vas a navlaš zlieh ljudi,
 neka t' se hvala da, moj otče priblažen,
 i sada i vazda po vas viek i amen.
 Za-č ino ne želi duh naše slabosti,
 ner da se veseli pri tvojoj milosti, 460
 u kramu u tvomu s tobome za jedno,
 ki je spravan svakomu, tko žive pravedno,
 tko himbu ne sliedi, ner li pun dobrote
 i trudnieh ne vriedi, a navlaš sirote;
 tko sliedi drum pravi i ljubi svakoga, 465
 goruštom ljubavi uredbom od boga.

21

Vjerovan'je.

Vjeruju u boga, uzmožnoga otca,
 gospodina moga, višnjega vladaoca,
 stvoritelj koji jes od svakoga ploda,

466 rkp. radbom.

Pj. 21.: u rkp. pj. 32. knjige V. na listu 41.

od zemlje i od nebes, svieh mora i voda, ki vlada nebesi i svietom i nami	5
i nebo uresi bez broja zviezdami ; dubjem i travami ki zemlju nakiti, i slatciem vodami jošte ju nasiti, i svojom ljubavi prislavni stvorac taj	
svu zemlju rastavi od vode i sviet saj,	10
da svaka stvar živa i lazi i hodi i riba da pliva po moru i vodi ; a ptice ostale učini jošte pak, velike i male da lete pod oblak.	
Vjeruju u onoga, jak plamen ki gori,	15
u stvorca slavnoga, angjele ki stvori, u višnjoj državi u vrieme u svako da ga taj dvor slavi ljuveno i slatko.	
Vjeruju u onoga, ki je sam uzmnóžit, na sviati bez koga ne može ništo bit,	20
bez koga ljubavi sred polja i gore jedan list na travi zelen bit ne more.	
Vjeruju u onoga, ki vlada vas saj sviet, ki je bog svieh boga, gospodin uzmnóžit,	
vrhu svieh nebesa pristol'jem ki stoji	25
i naša telesa skončava i goji, ki suncu da kripos i da mu tuj oblas, toplínu i svitlos da kaže vrhu nas, da s kolom dan bieli vrhu nas provodi,	
noćni mrak da dieli i jutrom da ishodi ;	30
da topli i uvrućí od časa do časa svaki duh živući od zime i mraza, i kudi prohodi rad svoga narava	
da zemlja plod plodi i zelen sazdava,	35
u kom je tolika još kripos jedina, da človjek človjeka i sunce začina.	
Bez sumnje za svu moć u onogaj vjeruju, i ob dan i ob noć koga ja klikuju, da svojom ljubavi i svojom milosti tužbe me izbavi i vječne žalosti ;	40

8 slatciem] može se čitati i zlatiem.

mjeseću nad nami ki je ktil vlas dati,
 morem i vodami da bude vladati,
 i svojom kriposti njegova da zraka
 prosjeni svjetlosti tmastu noć od mraka ;
 meu stvari još ine mjeseću narav da, 45
 da mnoge živine kraljuje i vlada,
 i bil'jem i travom od polja i od gora,
 liesjem i dubravom i ribom od mora.
 Vjeruju u onoga svom silom i moći,
 blaženstvo bez koga dobiti nie moći, 50
 prisvietlu danicu na nebu ki stvori,
 da čini stražicu putnikom u gori,
 da jutrom ishodi i u vrieme od paše
 da bil dan izvodi, da suncu drum kaže ;
 da čini danica u polju i u gori, 55
 razlika travica svoj cvietak da otvori.
 Zviezdu nam još sazda vladalac višnji taj,
 ka ne ima zapada i vlada vas sviet saj ;
 meu sva čudesa, koja je satvoril,
 višnja je telesa meu sobom razložil, 60
 da po vas viek viekom jaki no i kolo
 protivniem potiekom vrte se okolo,
 s istoka k zapadu s zapada u istok,
 da broje u skladu vrijeme svomu rok,
 do konca od svieta kako su dieljena 65
 godišta i ljeta i ostala vremena.
 Vjeruju u kralja uzmnožna i slavna,
 ki rieke rastavlja od mora od slana,
 da iz mora ishode i teku proz gore
 i opeta pohode u morske ponore, 70
 a more nikako ne može uzrasti,
 ner stoji jednako po božjoj oblasti.
 Dobro da oplima, dobro da oseče,
 nu kripos tuj ne ima bezredno da teče,
 nit se će proliti, da bude sila taj 75
 od kopna pokriti granicu i suh kraj.
 Vjeruju u onoga, početka ki ne ima,

u trojstvu jednoga, ki dieli i prima, ki kara i cvieli, sjedeći vrh nebes, i milos još dieli kako mu drago jes ;	80
u prvi čas vieka ki mimo stvor ini samoga človjeka rukami učini, a ostali vas stvor svoj, koji je bez broja, po rieči jedinoj satvori vlas svoja ;	85
za-č je on rieč prava, u trojstvu ka stoji, sva hvala i slava komu se pristoji, samoga človjeka za-č takoj uresi, da je svoja prilika meu sviemi telesi, i svojom kriposti rebra mu otvori	90
ter ženu od kosti tutako satvori, u družbi da mu je družica verna taj, i da š njim kraljuje zemaljski vrt i raj. Jošte mu svies sazda za mnogo slavan dar, sam sebe da vlada i ostalu svaku stvar,	95
pod nebom svaka stvar da mu je podložno, sve kako gospodar da vlada razložno, sve ptice i zvieri na posluh da mu jes, i umom da mjeri visine od nebes ; da umom dohita od mora dubine	100
i okoliš od svieta, širine i dljine, i stvari sve nove, ke stvori višnji bog, imenom da zove što je pravda i razlog. Ostale meu stvari neumrliem životom duh mu svoj nadari i rajskom ljepotom,	105
ter duša i živine i ostaje svieh djela kada se izvije i svuče iz tiela. — Vjeruju u onoga, koji je pun vazda svakoga razloga, sviem stvorom ki vlada, ki zraku razmeće od svetoga duha,	110
i stvorom sviem kreće i vjetri sviem puha ; ki vrti nebesa od zgara vrhu nas, i zemlju protresa pogledom svoja vlas ; gromjeti ki čini i trieštati trieskove i u morskoj pučini miešati valove ;	

ki daždi i rosi, stvoritelj slavni taj, 115
 i na dlanu nosi i mjeri vas sviet saj,
 sviem vrti, sviem kreće, sve vidi, sve čuje,
 životom i smrti na volju kraljuje.
 Bez koga nikadar, kako se znat može,
 na svieti niedna stvar ganut se ne može; 120
 a sam je stanovit, veće ner sve gore,
 i njega vas saj svit zdržati ne more,
 i svud ga puno jes i svud ga dotječe
 i sjede vrh nebes vas saj sviet obtječe;
 najmanši vlas s glave bez koga nikada 125
 ni listak od trave na zemlju ne spada;
 po kom se poznavava u svakomu stvoru
 sva hvala i slava po kopnu i moru,
 u svakoj živini, i u dubju i travi,
 za-č je bog istini uzmožni i pravi, 130
 otac i sveti duh, kriepostan i jaki,
 komu je na posluh podložan stvor svaki,
 i komu po vas viek ne može počela
 iskusit živ človik ni svrhe ni čela.
 Tko je taj, još ne viem, istino tko će znat, 135
 imenom da praviem pravo ga može zvati;
 za što je vazda bio, ne ima vrjemenava.
 Tko mu je ime dio vrhu svieh imena?
 Človječi nu razlog sam takoj govori,
 da mu je ime bog, svakoja ki stvori, 140
 ki je pun ljubavi, ki je vas razložan,
 ki plove u slavi kriepostan i uzmožan;
 komu se godišta i ljeta ne znaju,
 pri komu za ništa sve stvari ostaju.
 Stvoreno je sve svoje po riči ki svrši, 145
 stvoreno sve što je ter dlanom uzdrži
 vrh neba ognjena, vrhu svieh visina,
 gdi je slava blažena od oca i sina
 i duha svetoga, ki vlada svakoja
 početak od koga ni svrhe svies moja 150
 ne može saznati, za-č nie dano od boga
 stvar taku iskati pritanka razloga;

- za-č je on stvorac taj višnjega kraljevstva,
 koji je višnji raj napunio blaženstva.
- Vjeruju u onoga, po vas viek blažena, 155
 ki može svakoga učinit shranjena,
 koji se zgar krili svrh svakoga ploda
 i oganj razdili od zemlje i od voda,
 od voda još vode ki takoj rastavi,
 da svoj tiek provode pričudnom naravi. 160
- Vjeruju u onoga, pri kom je čudna vlas,
 od pakla tamnoga ki stvori strmen jaz,
 gdi su plačni dvori, gdi trude uživa,
 vječni plam gdje gori i žerava živa;
 gdje su plačne pjesni i gdje nie radosti, 165
 ner velje boljezni i vječne žalosti.
- Vjeruju u sina, koga je otac sam
 s nebescieh visina na zemlju poslao k nam,
 Jesusa dragoga, ki je svet i prisvet,
 od duha svetoga ki čudno bi začet; 170
 ki prišad sam na se rad naše ljubavi
 človječju put uze i š njom se sastavi;
 pričista utroba koga je nosila
 za mnoštvo od zloba i naša zla djela;
 taj slavna djevica rodi ga i sazda, 175
 uzumnožna kraljica sviem stvorom ka vlada,
 milosti sve puna ka doli pod nami
 potlači drakuna i spleasa nogami.
- Jesuse prislavan, vjeruju u tebe,
 koji (si) pripravan podati sam sebe 180
 grješnikom u ruke, koji ti zadaše
 gorki trud i muke za griehe za naše;
 od oca odluke za-č ktješe toj takoj,
 da prijaš sve muke za narod i puk tvoj.
- Jesuse prisveti ter se da za posluh 185
 na križu propeti, gdi prida otcu duh,
 gdje se je prolila tvoja krv prisveta,
 koja je izvrila svrh glave do peta,
 na križu viseći vas krvav i ranjen,
 spasen'ja želeći, da je grješnik sahranjen; 190
 gdi t' mrtvo tve tielo u ruho zaviše,

u čisto i bielo, i u grob ga staviše.
 A po tom tretí dan, o slavo prisveta,
 uskrsnu uzmožan od mrtviah opeta,
 i slavna tvoja moć, ku otac potvrdi, 195
 prosvietli tmastu noć i još smrt pogrđi ;
 pak s veljom oblasti u nižnje pristupi,
 i vječnoj propasti sva vrata razlupi,
 i zrakom prosjeni te tmaste ponore
 i silom poplieni pakljene te dvore ; 200
 od sužan ter množstvo izvede na dan bio,
 što bješe u robstvo lucifer porobio.
 Ostaviv donji mrak uzvisil pak se jes
 deri tja nad oblak u slavi vrh nebes,
 ob desnu ter osta od otca sjedeći, 205
 uzmožan za dosta u slavi svietleći.
 Vjeruju u te još, Jesuse moj slatki,
 učini(t) koji mož da je shranjen duh svaki,
 koji ćeš slavan prit, Jesuse slavni moj,
 opeta na saj svit u slavi velikoj, 210
 i mrtve i žive ná skupu za jedno
 i prave i krive suditi pravedno,
 u velikoj slavi prišadši u oblaciah,
 kako sve kralj pravi od naroda svaciah,
 i u plamu živomu ovi ćeš sviet sudit, 215
 i tebi samomu vječna će slava bit,
 pristol'jem vrhu svieh na duzi sjedeći
 izbrane oda zlieh na stranu dieleći,
 i dobriem riet ćeš pak : o moji izbrani,
 ovamo priđi svak ob desnu ter stani, 220
 ob desnu stanite, za-č vrime prišlo jes.
 da se svi shranite u slavi od nebes.
 u nebeskoj slavi, koju vam otac moj
 s početka pripravi, za što je za vas toj,
 gđi ćete pribivat u vječnoj svjetlosti 225
 i vječne uživat nebeske radosti.
 gđi ćete nebeski vječni dvor imati,
 gđi ćete angjelski razgovor prijati.
 A po tom zliem će riet, pustivši strašan glas :
 padite na on sviet, grješnici, u propas. 630

padite u propas, padite u ponor,
 za što je tuj za vas pakljeni kram i dvor:
 padite u taj dvor, u vječne nemire,
 gdi pakao i sumpor za miris izvire;
 padite u taj jaz od ognjene rieke, 235
 gdi vidjet moj obraz nećete u vieke,
 ni obraz ni lice, ni moje svitlosti,
 ner vječne tužice i gorke žalosti.
 Pokoli sve moje ufan'je postavljam
 u blaženstvo tvoje i tebi pridavam 240
 i dušu i tielo, kako sve sluga tvoj,
 da primiš u krilo, o slavni stvorče moj:
 ti mi duh sahrani i ti ga sabljudi,
 i ti ga obrani djavla i zlieh ljudi,
 i daj mi dvor blažen, da budem uživat 245
 po vas viek i amen gdi bih rad pribivat,
 neka se i meni taj rados objavi,
 gdi tvoji blaženi hvale te u slavi.

*Ova pjesma čini se da nije podpuna, jer je prielas iza stiha 238 od-
 više težak, pak bi i čudno bilo, što se u vjerovanju ne bi ništa spominjalo o
 duhu svetom.*

Pjesanca Jesusu.

Trudno gre, govore, kada je tmasta noć,
 samomu proz gore bez dobre družbe proć,
 najliše tko je pješ, bez jasna mjeseca,
 i pntu nije vješ', gdi (je) gusta zelenca.
 Velik trud još prave i muku na sviati, 5
 korienak koštrave iz dubin podrieti.
 Veća je još muka plah vihar tjeriti
 i lačahna vuka s kozličí miriti.
 Bez plavi trud je prit pučinom valove
 i gori pitomit u oblacích valove; 10
 i gdi su još lavi, trudno je lugom proć,
 telesnoj ljubavi trudnije vrha doć.
 S trudoñ je tužica vidjeti gdi cvieli
 za bracem sestrica, kad ih smrt razdieli;
 meu žalos još svaku trudno je vidjeti 15
 žalostivu majku gdi cvieli u sjeti,
 velmi boljezniva gdi mrtvo na krioce
 suzami polieva jedino djetee.
 Ljuta je još strila i čemer krvavi,
 dva draga i mila kada smrt rastavi. 20
 Trudi su bez broja, ke zbrojit po vas viek
 ne može svies moja ni drugi živ človjek,
 Jesuse moj slatki, gdje si ti u trudu,
 pri kom je trud svaki na sviati za ludu.
 Ti s' ranjen, ti s' izbjen i ti si za ljubav 25
 na križu tuj pribijen vas ranav i krvav,

gdi si se raskrilio, ljubavi velika,
 i dragu krv prolio za mene grješnika.
 A ja sam zloban vas ter trudim vrhu svieh
 predaje svaki čas, zapleten u griesieh ;
 za-č onaj vječna noć i oni strmen jaz 30
 prieti mi za svu moć svaki hip i svak čas,
 da moj duh rascvieli u vječnoj tamnosti,
 i da me razdieli s vjekuštom radosti.
 Ter daleč moja svies sebe van zahodi,
 jak da ju manen bies planinom zavodi, 35
 u sebi misleći i ob dan i ob noć :
 komu ću priteći, da mi je na pomoć ?
 Nu najti ja sada ne mogu nikoga,
 da mene od jada slobodi vječnoga,
 razmi sam od suza kladenac proliti, 40
 i tebe Jesusa raspeta moliti,
 jeda se ljuvezni put mene obratiš,
 ter moje boljezni i moj trud prikратиš.
 Tiem naglim i hrlim s grozniemi suzami,
 da tvoj križ zagrlim objema rukami, 45
 i plačno ja grozim, cvileći u suze,
 da milos isprosim od tebe Jesuse,
 da ljubav taj tvoja po veljoj milosti
 me zledi bez broja i moj grieh oprosti ;
 kad zaspim mrtvi san i ostavim taman sviet, 50
 od zloba svieh opran da budu k tebi prit.

2

Pjesanca Jesusu.

Jesuse, hvala ti u vieke i slava,
 ki silu prikрати i jakos od lava,
 od strašnoga lava i toli nemila,
 pakljena dubrava koga je gojila,
 i sad ga vaj goji i sad ga njeguje, 5
 zlosrdo ter stoji ter na me klikuje,
 režeći na mene ter zube ociera,

Ij. 2. : u rkp. pj. 22. (posljednja) knjige IV. na listu 17^b.

u trude pakljene da moj duh odtjera.
 Nu mu je sve zaman, za-č slavno tve ime
 i tvoj križ prislavan, Jesuse, brani me, 10
 ki se križ pripravi, da budeš na svieti
 s goruštom ljubavi grdu smrt podnieti,
 na kom se dostoja, Jesuse prisveti,
 prijazan taj tvoja za tvoj puk propeti,
 gdje t' ruke tuj nagu i noge pribiše 15
 i tvoju krv dragu po zemlji poliše ;
 gdi dragu krv proli, gdi raspet izdaše,
 umrieti za-č voli za griehe za naše,
 ner da se pogubi vas kolik narod tvoj,
 koga ti obljubi, Jesuse slatki moj. 20
 Tvoja krv prislatka i toli pridraga
 ter zlobe oplaka oda svieh rusaga,
 ter tvoja slavna smrt za ljubav i milos
 ktjela je takoj strt pakljenu usilos,
 krv tvoja izbrana, Jesuse slatki moj, 25
 ka vraše iz rana, kojiem se ne zna broj ;
 pod zemljom ter čute pakljene krieposti,
 tve rane priljute kakve su vriednosti,
 i tvoj križ što je sada i tvoja što je slava,
 po svieti ka vlada bez broja država, 30
 i strašno ime tve, Jesuse prisveti,
 stvoren'je prid kiem sve i preda i trepti ;
 kralji i kraljice ter mu se klanjaju,
 i prid njim na nice po zemlji padaju.
 Za toj ću tve ime iz glasa za svu moć 35
 svaki čas i vrime klikovat na pomoć,
 tve ime i križ tvoj s goruštom ljubavi,
 dokoli duh se moj od tiela rastavi,
 oda svieh protiva, Jesuse izbrani,
 i mrtva i živa, neka me sahrani, 50
 kako me sahrani Jesuse do sada
 i moj duh obrani svieh tuga i jada.
 Za-č vazda kad budu s krvnici u boju,
 s tobom boj dobudu i stanem u goju ;

- ar slavno tve ime, Jesuse, i križ tvoj 45
 u trudu združi me i brani život moj;
 brani me i bljude i čini na svieti
 da budem sve trude strpjeno podnieti;
 podnieti strpjeno, za-č si ti štitak moj
 i oružje jedino, kad bijem trudan boj, 50
 ter tobom oružan ne mogu do vieka
 biti rob i sužan od mojiej krvnika,
 s kojiemi biju boj, od kieh se na svieti
 ne može tolik broj jezikom izrieti.
 Lie kad se toj mnoštvo posil'jem umnoži, 55
 da moj duh u robstvo pod svoj stieg podloži,
 ne može taj sila nigdar me oznobit,
 ni duše ni tila pod svoju vlas složit,
 vidivši pri meni u polju od boja,
 Jesuse ljuveni, da je slavna vlas tvoja, 60
 i oružje naglo toj od križa slavnoga,
 ko brani život moj oda zla svakoga;
 komu se može riet, da je pri njem kripos taj,
 kojojzi odoljet ne može vas sviet saj,
 ni sviemi zvezdami sva kola nebeska, 65
 koja su nad nami, ni kripos angjelska;
 ni od pakla djavlja moć svom svojom jakosti
 ne može vrha doć od križa kriposti.
 Još da se prigodi, svi djavli pakla van
 da izljezu kad godi iz tmasti na bil dan, 70
 križ toli prislavan kada bi vidjeli,
 gdi stoji pripravan da ih grozno rascvieli,
 od velje tužice koju bi poznali
 po zemlji na nice prid njim bi svi pali;
 nica bi svi pali, da mu se da slava, 75
 kako stvor ostali koji ga poznava;
 spoznava svaki stvor, taj kripos njim da je,
 ka otvora višnji dvor, ki mu se pridaje;
 otvora višnji dvor slavan križ izbrani,
 da človlak božji stvor po njem se sahrani; 80
 shrani se taj človlak, da s božjom ljubavi

62 *rkp.* odusla. 78 ki] *rkp.* ka.

Stari pisci hrvatski III.

25

pribiva po vas viek s blaženstvom u slavi.
 Tiem dake, tiem dake, u moje sve trude
 od protive svake slavan me križ bljude. 85
 ter kad sam u boju od svieta i od tiela,
 ništor se ne boju protivnieh svieh sila,
 ni duha pakljenih, koji mi u vaju
 vrh tuga vrhu svieh trudan boj zadaju,
 onadaj najliše kad mi se prigodi. 90
 kad moj duh uzdiše da ih se slobodi,
 kad napru na mene, vaj da me raseviele.
 i od slave blažene da moj duh razdiele.
 Tiem s križem ja stoju i ob noć i ob dan
 kriepostan u boju, jak vitez oružan. 95
 ki voli prijati smrtni trud i muke,
 ner li se pridati krvnikom u ruke ;
 za-č križem oružan, u boju i u rati
 vječni se ja sužan ne mogu nazvati,
 ni od zmaja ni od lava, ni od njih sve družbe.
 koja mi zadava velik trud i tužbe, 100
 i velik nepokoj u boju i u rati,
 hoteći život moj prie reda da skrati.
 Nu nie te krieposti ni u lavu ni u zmaju,
 razlike žalosti što meni zadaju,
 i ob noć i ob dan s razmirjem u rati 105
 iz moga doma van ktivši me prognati,
 i skratit život moj biesan lav i drakun
 za zlosrd narav svoj, otrovi ki je pun,
 i ostali zli dusi, kada se š njim sprave,
 da moj duh u tuzi s vesel'jem rastave ; 110
 za-č kad se svi skupe i k meni priteku.
 na pleći ustupe i daleč uteku,
 daleč se upute i velmi tuguju,
 kada me očute, da Jesusa klikuju,
 a navlaš kad reku : sada me ne ostavi, 115
 čin' milos da steku pri tvojoj ljubavi,
 Jesuse, Jesuse, molim te sluga tvoj,
 od pakljene uze slobodi život moj ;
 Jesuse pogledaj na moj trud i muke
 krvnikom ter ne daj moj život u ruke ; 120

- za-č su sve Jesuse od zlotvor priprave,
 u pakljene uze da mi duh postave.
 Skrušeno još reku : o križu blaženi,
 čin' da se rasteku zli dusi pakljeni,
 zli dusi pakljeni, ki hoće svu rados 125
 svrnuti sad meni u tužbu i u žalos ;
 i skрати lavu vlas i ljutomu zmaju,
 ki meni svaki čas trudan boj zadaju.
 Pokli sam božji stvor ja s tobom u družbi,
 čin' da me moj zlotvor ne ostavi u tužbi, 130
 čin' da se skrušeno srdačce i duh moj
 ne skonča svršeno u mucu pakljenoj.
 O križu prisveti, plačno te još molju,
 brani me i sveti u ovuj nevolju
 oda svih krvnika ki sa mnom biju boj, 135
 želeći smrt prieka da skрати život moj.
 Tiem kad križ prisveti iz glasa pokliknu,
 svi dusi prokleti na nice poniknu,
 i svi se rasprše, jak pljeva u taj čas,
 kada se obrše na guvnu žitni klas 140
 ter slama i pljeva svudi se rasprši,
 i s desna i s lieva kad vjetar njom prši.
 Za toj se svak spravi ter s glasom za svu moć
 Jesusa proslavi i klikuj na pomoć
 i svoj križ prislavan, molim vas rad boga, 145
 ki stoji pripravan sahranit svakoga ;
 za-č da ja ne imam dil njegove oblasti,
 sto krat bih sužan bil prokletej napasti,
 sto krat bi vaj mene prokleta taj napas
 u trude pakljene zavela u propas, 150
 bez konca gdi duh moj po vas viek i amen
 čutil bi nepokoj i ognjeni taj plamen.

138 na nice] *rkp.* iz glasa. 150 propas] u *rkp.* napas.

3

Pjesanca košuti.

Košuta priplaha po gori zeleni
 gorčega vzdaha vičući ne čini,
 skladaje tužicu, prieku smrt videći,
 naljepnu strilicu pri sreću noseći,
 kad lovac prihitar rani ju iz krova, 5
 ter plaši jak vjetar, od tužnih jadova ;
 i plaši i biesni, ne imavši pokoja,
 jeda ju s boljezni rastavi čes koja,
 jeda li neboga gdi najde koju vil,
 srdačca van svoga da joj podre jadan stril, 10
 pelinkom i rutom pak da bi taj vila
 i ljutiem skrobotom ranu joj povila :
 kako ja svaki čas ki željno uzdišem
 i k nebu vapeć glas skrušeno podižem,
 nebeske kriposti da vide i čuju, 15
 u veljoj žalosti kako ja tuguju,
 jadovno i plačno suzice roneći
 i vzdah intačno velmi se boleći.
 Za-č su dni skončani, a prieši smrt prieka,
 vaj da me izrani strelicom bez lieka. 20
 Nu se ja ne boju od smrtne naravi,
 dušicu da moju od tila rastavi ;
 nit tužno ja cvielim, da me je vajmeh strah
 gdi s tielom duh dielim a tielo gre u prah ;
 ner trudim cvieleći, za-č ne ima pokoja 25
 u šebi misleći jadovna svies moja,
 i ob dan i ob noć, o slavni bože moj,
 kako ću tamo doć ja griešni prid hip tvoj !
 Za-č mnozi govore : trudno je tamo prit,
 u nebeske dvore blaženstvo toj dobit, 30
 gdi jedva sahranjen pravedan bit može,
 a kamo tko je ranjen zlobami, moj bože,
 kako ja vas zloban, ki niesam na svieti

*Pj. 3. : u rkp. pj. 2 knjige V. na listu 18^b, dolasi i u rukopisu knesa
 Meda Pucića pod br. 1. 14 vapeć glas puc., u našem rkp. svaki čas. 25
 ima naš rkp., imam puc. 26 jadovna puc., jadovca naš rkp.*

k nebesom podoban me oči prostrieti.	
A kamo da reku, Jesuse slatki moj,	35
čin' milos da steku pri tebi, ki sam tvoj!	
Nu vajmeh, odkoli Jesuse moj pridrag	
na križu krv proli, viseći go i nag,	
milosti blažene gdi vajmeh ne skrati,	
tvom krvi da mene ti budeš oprati :	40
ja neću izgubit ufan'je nikadar,	
da me neć obljubit kako sve dragu stvar.	
Po vas dan i svu noć biesneći tiem hrlim,	
da tvoj križ za svu moć skrušeno zagrlim,	
i tebe Jesuse na križu viseći	45
u plačne me suze jadovno evileći,	
da moj plač priljuti i od suza usilos	
bude te prignuti na ljubav i milos,	
da na moj smrtni dan, kad pride vječna noć,	
čist, suzom vas opran, prida te budu doć.	50

4

Pjesanca Jesusu.

Molim te, Jesuse, da na me pogledaš,	
grozni plač i suze s boljezni da mi daš,	
Mariji kako da grješnici velikoj,	
kada ju pogleda ljuveni pogled tvoj,	5
koja se lieposti dičaše gizdavom,	
kako lav krieposti loveći dubravom,	
ter pozor nje ohol kazaše i lica	
jaki no plah sokol u stadu od ptica.	
Nu se sva prihini prid tobom smiljeno,	
rastopit za-č čini nje srce leđeno	10
tvoj pozor prislatki, za-č taku ima vlas,	
u srcu vaj svaki rastopit leden mraz;	
ki ženu tuj svrući i čini stopliti	
i od suza živući kladenac proliti;	
liepi pram i kosu ter s plačem iz glasa	15
rasplete i prosu niz bil vrat do pasa,	

Pj. 4. : u rkp. pj. 8. knjige V. na listu 26^b.

i nice poniče i grozno procvieli,
 cvileći ter kliče : Jesuse pomili,
 ne brani milosti, ne skрати ljubavi,
 vječne me žalosti i tužbe izbavi ; 20
 za-č druge nie žene pod suncem, koje sja,
 veće poražene u zlobah ner sam ja.
 I tač se potlači prid tobom u jadu,
 jak da joj svi mači trudan duh propadu,
 žestoke ter toli biše nje suzice, 25
 prid tobom ke proli od velje tužice ;
 pod noge ter spleša svu liepos i diku
 od svoga uresa i oholas toliku
 i liepo gizdan'je rad tvoje ljubavi,
 a vječno ufan'je u tebe sve stavi, 30
 i oprati tuj sama nožice suzami
 bez stida i srama združena s tugami ;
 na nogah sve suze pak pramom osuši,
 moj slatki Jesuse, da t' većma posluži.
 Ter suze tuj ženu od velje gorkosti 35
 činiše blaženu i svu joj zled prosti.
 Vas joj grieh prošten bi, za što se pokaja
 i najde pri tebi blaženstvo od raja ;
 i da joj dar tolik milosti blažene,
 od koga po vas viek ostaše spomene. 40
 Jesuse ljuveni, molim te a za toj,
 prikaži i meni prislatki pogled tvoj ;
 pokaž mi tve lice, neka se u taj čas
 u grozne suzice prid tobom stopim vas,
 da mi se iz oči prid tobom ničeeći 45
 živi vir istoči od suza cvileći,
 za zledi za mnoge, ke nie moć zbrajati,
 da suzom tve noge ja budem oprati ;
 tve noge poražen da suzom opiram ,
 Jesuse priblažen, i vlasom otiram. 50
 Tvoju mi pak nogu, gdi suze polievam,
 potoči nebogu, da t' potplat celivam ;
 za-č mi se ne prija, Jesuse, nikako,

da t' prosim ljubiti ja tve lice prislatko,
 ni od glave niedan vlas ni ostalo tve lice, 55
 za griešni moj poraz i moje zlo djelo.
 Tiem slatki Jesuse, ne moj me ostavit
 i moj plač i suze ne ostavi u zabit;
 pokli se ja kaju od zloba velicieh
 i dužan ostaju pri tebi za moj grieh, 60
 čin' da sam prilika grješnice Marije,
 tva ljubav tolika da srce me zgrije,
 u plamu da gori od tvoje ljubavi,
 dočiem se rastvori i u prah se rastavi.
 A kad se sve sprazi i u prah se sastani, 65
 pravi mi drum kaži, gdi stoje izbrani,
 da se ja svom tužbom od svieta rastavim,
 a da te s tom družbom i hvalim i slavim.

5

Tielu Jesusovu.

Blaženi budi kruh, u komu nie ino,
 ner boži živi duh a trojstvo jedino.
 Blaženo toj tielo, gdi je sam bog živući,
 koje je sve cielo a u mrvah budući;
 u mrvah cielo jes i cielo u cielu, 5
 vas je pun vrh nebes i u svakom pun dielu.
 Blaženo tielo tve, Jesuse, vrhu svieh,
 pri kom su sile sve od dvora nebescieh;
 komu se klanjaju blaženi i sveti
 i prid njim padaju svi dusi prokleti. 10
 Blaženi taj krušac, u kom je trojstvo toj,
 gdi je sinak i otac, o bože, i duh tvoj,
 u bitju jednomu gdi jednaga pribiva
 i dieli svakomu dar da ga uživa.
 Blaženi hip i čas, kad nam se objavi 15
 u kruhu vječna slas od rajske ljubavi;
 ter tko ga okuša bezgrješno, moj bože,

Pj. 5. (naslov pripisan novijom rukom): u rkp. 27. 9 knjige V. na listu 27. 8 rkp. pri komu. 27 rkp. sa se pogri. mjesto da se.

blažena taj duša poginut ne može.
 Za-č nije pravedno, da je taj rasevneljen,
 tko je s tobom za jedno, moj bože, sjedinjen: 20
 tko s tobom u duhu pravedno putuje,
 i tebe u kruhu bezgrješno blaguje.
 Tiem se ću vas prolit ja vajmeh u suze
 i tebe pomolit moj slatki Jesuse,
 da budeš i meni tuj milos darovat, 25
 taj krušac blaženi bezgrješno blagovat;
 kad budu ja priti, da se š njim sadružu,
 neka mi nasiti i tielo i dušu,
 na vječno spasen'je neka mi toj bude,
 s blaženstvom shranjen'je da mi duh dobude, 30
 da slatka taj sladost od tvoje ljuvezni
 obrati u rados sve moje boljezni.

6

Pjesanca Jesusu.

Od tebe, Jesuse, ne pitam dražu stvar,
 razmi plač i suze da meni daš na dar,
 da cvilim i suzim svak čas bez pristanka,
 i željno da tužim do smrtnoga danka;
 za-č stavih svu želju, da budem plakati 5
 dokli smrt u zemlju me tielo obrati.
 Srdačće za-č moje ciepa se i dvoji,
 gdi tielo toj tvoje ranavo sve stoji.
 toj tielo prisveto, blaženo i drago, 10
 na križu raspeto i golo i nago,
 vaj koje nie zdravo, od igle što bi rat,
 ner je sve ranavo od glave do potplat;
 ranavo i šuplje ter tielo toj tvoje
 u krvi se kuplje na križu tuj stoje. 15
 A za što vaj meni, ner samo za grieh moj
 Jesuse ljuveni, raspet se da takoj,
 i od trna krunicu rad moje ljubavi
 na svetu glavicu, Jesuse, postavi;

Pj. 6. : u rkp. pj. 10. knjige V. na listu 27. 14 rkp. krvi se sve kuplje.

a oči me ne cvile a sree ne plače,
 gdje se su upile do moždan te drače, 20
 i svake ranice niz glavu prisvetu,
 krvave kapljice ter lete do petu,
 krvave kapljice ter s desna i s lieva
 peru ti sve lice ko suncu odsieva.
 Tuj slatku krv dieliš, o vječna ljuvezni, 25
 da moj grieh zamieniš tom tvojom boljezni.
 Za toj te ja molju, vidj moje smiljen'je.
 daj mi plač na volju i grozno cviljen'je,
 da željno ja cvielim i javi i u sni, 30
 da s tobom vaj dielim tej tvoje boljezni.
 da u suzah vas plovem, Jesuse dragi moj,
 neka se nazovem u mucu dionik tvoj;
 neka ja cvileći za ljubav istahnu
 tuj žalos dieleći pri tebi izdahnu, 35
 jeda mi žalos taj u veljoj tužici
 pokloni vječni raj grješnojzi dušici,
 rad ke se poboli shranit ju želeći,
 tuj dragu krv proli na križu viseći,
 Jesuse milostiv, jedina sladosti 40
 gdi toli boljezniv trpi te žalosti,
 najmanši gdi nie vlas u svetoj toj glavi,
 koji t' nie zamazan u masti krvavi;
 a uda ostala do šljanka i zgloba
 sva t' se su rastala rad mojieh zlieh zloba, 45
 gdi se sam dopušta na križu pribiti,
 ljubavi gorušta i tuj krv proliti.
 Za toj ti hvala bud po vas viek do vieka,
 ki prija tolik trud za mene grješnika.

7

Molitva Jesusu.

U zemlju ničeći očima sluga tvoj,
 prid tobom klečeći, Jesuse slatki moj,
 u suzah priljutih perući moj obraz,

Pj. 7.: u rkp. pj. 16 knjige V. na listu 28^b. (u rkp. bez naslova).

svieh zledi minutih pridavam razlog vas.
 Nu će prie jezik moj u glavi lipsati, 5
 ner li će tolik broj od suza pridati;
 za-č odkli sviet poznah od moga postanka,
 živil sam u zlobah svak čas bez pristanka,
 u razlikoj zlobi trajúci dan svaki 10
 do ovogaj dobi, Jesuse prislatki.
 Najprie se pogubih u razlikoj zlobi.
 a tebe ne ljubih, kako se podobi.
 Za ljubav za tvoju još nisam bil spravan
 proliti krv moju, Jesuse prislavan.
 ni podat sam sebe da budem tutako 15
 ja umriet za tebe u vrieme u svako.
 jaki no ljubav taj, u tebi ka gori.
 prišadši na sviet saj sama se umori,
 primivši sve trude tvoja put blažena,
 po tebi da bude ma duša shranjena. 20
 Za toj se kriv čuju, nu s plačem u suze
 iz glasa klikuju: prosti moj Jesuse,
 blaženstvo vajmeh tve i milos taj tvoja
 prosti mi zledi sve, kojiem nie ni broja;
 ne moj me prognati ispid lica tvoga, 25
 da moj duh ne pati cviljen'ja vičnoga.
 Pokli se ja kaju za zledi za moje
 i moj duh pridaju u ruke u tvoje,
 od mene ne odvratí tvoj obraz blaženi, 30
 ner moj trud prikrati i prosti zled meni,
 zled koju suzami prid tobom opiram,
 gdi združen s tugami tolik trud razbiram,
 dočiem ti upriešiš, gdi život moj tuži,
 da moj vez odriešiš, ki nosim o duši.
 Za-č ako ne uprieši prijazan taj tvoja 35
 ter mene ne odrieši od zloba bez broja:
 ja sužan neću moć, Jesuse priblažen,
 k blaženstvu tvomu doć po vas viek i amen.
 Tiem konop i uze, o duši ke nosim,
 odrieši Jesuse, za milos ku t' prosim, 40

ja ki sam ogriešen, ako mi može bit,
 da mogu odriešen k blaženstvu tvomu prit.
 I sada i-po tom još s tvojom ljubavi
 s tolikom tegotom trudna me rastavi; 45
 za-č nie moć izreći toliku tegotu,
 ku nosim vrh pleći, vaj momu životu,
 ku bih rad dvignuti i svalit s rameni,
 da duh moj ne čuti tolik trud pakljeni,
 ner da se izbavi po tvojoj milosti
 i s tvojom ljubavi pakljene žalosti, 50
 onadaj najliše, od suza kad vir moj
 na smrti polipše, da pridu u kril tvoj.
 Vas moj plač i suze i duša jednaga,
 moj slatki Jesuse, ljubavi pridraga,
 cviljen'je i moj plač i od suza usilos 55
 jeda te svrne tač na ljubav i milos!
 Za toj se pokorim, kriveći sam sebe,
 jaoh jeda izdvorim tuj milos od tebe.
 trpeći velik trud na svako jur dobi.
 da me tvoj gnjievam sud, Jesuse, ne oznobi; 60
 da me tvoj vajmeh gnjiv u propas ne stavi,
 za što se čuju kriv ja tvojoj ljubavi.
 A meni nie moći odnimit trud taki
 bez tvoje pomoći, Jesuse prislatki;
 ar sobom razlučih vesel'je sve moje, 65
 za-č vjerno ne obslužih zakone sve tvoje.
 Za toj sam podoban i hoće svaki sud
 jaki no sve zloban podnieti svaki trud.
 Nu nie te pokore, ni će bit do vieka,
 odkupit da more vaj mene grješnika, 70
 prijazan ner tvoja i ljubav gorušta,
 koja se dostoja, koja se dopušta
 dragu krv proliti na križu viseći
 i moj grieh odmiti, shranit me želeći.
 Za toj se svies moja i pamet snebiva, 75
 gdi draga krv tvoja sama se prolieva,
 ja crvak budući i grješnik veliki,

41 ogriešen] *rkp.* odriešen.

a ti bog živući stvoritelj nebeski
 na tuj se smrt spravi, gdi raspet vas stojiš,
 s tolikom ljubavi da moj duh posvojiš. 80
 Pripravan nu odkle si pomilit svakoga,
 ti podri i otresi od srdačca moga
 trnove sve drače, od kojieh život moj
 uzdiše i plače u velik nepokoj;
 i viek ću plakati, dokle sam vajmeh živ, 85
 i zlobe kajati, za ke sam tebi kriv;
 za-č ufam, Jesuse, da ćeš moj plač priljut
 i uzdah i suze primiti u tvoj skut,
 kako si prijal tač, Jesuse blaženi,
 od Petra grozni plač i uzdah skrušeni, 90
 ali pak suzice, koje se proliše
 od velje grješnice, ke t' noge umiše;
 skrušena usilos lupeža još čini
 k tebi prit na milos i k tebi sjedini,
 i mnoge bez broja grješnike pomili 95
 prijazan taj tvoja i kriocem okrili.

8

Molitva propetomu Jesusu.

Pokorom od Joba karaj me, bože moj,
 za mnoštvo od zloba, kojiem se ne zna broj;
 za-č bih rad, da tvoj sud sudi me na svieti,
 da budem svaki trud za moj grieh podnieti, 5
 da samo dušica moja se izbavi
 pakljenieh tužica po tvojoj ljubavi.
 Za toj mi tielu daj, da bude na svieti
 s boljezni svaki vaj i trude podnieti;
 daj rane priljute, da u trudu dni traju
 za zleđi minute, za ke se sad kaju; 10
 do kosti čin moju da crvi put štiplju,
 da sjede na gnoju prahom se posiplju,
 i u gnoju sjedeći da cvilim do groba.

82 od srdačca *pripisano na okrajku.*

Pj. 8.: u rkp. pj. 17. knjige V. na listu 28^b, (u rkp. bez naslova).

vas ranav smrdeći, jak tielo od Joba ;	
neka se me tielo u smradu rastavi,	15
za što je zgriješilo pri tvojoj ljubavi.	
Pokli se pokorim, moj dragi Jesuse,	
i moj grieh govorim evieleći u suze,	
čin da se razgnije moja put ranjena,	
a samo da mi je dušica shranjena,	20
vaj meni, za koju Jesuse moj prisvet	
prolio si krv tvoju na križu vas raspet :	
vas raspet, vas ranjen, vas kolik još krvav,	
da moj duh sahranjen učini tva ljubav.	
Na pokon na svieti tva ljubav velika	25
čini se umrieti za mene grješnika,	
Jesuse moj pridrag, Jesuse slatki moj,	
viseći go i nag u kruni trnovoj,	
gdi toli smrt tužnu primil si rad mene,	
da meni pritužnu daš dvore blažene ;	30
neharstvo nu moje i zlobe razlike	
ne spozna te tvoje ljubavi velike,	
ne spozna dar slavan od vječne svjetlosti,	
ki za me bi spravan po tvojoj milosti.	
Nu se sad spoznaju, vaj meni vaj meni,	35
da tužan ostaju, Jesuse blaženi.	
Tiem bih rad sve tuge da tielo me pati,	
da svoje sve duge boljezni naplati.	
Za toj ću vajmeh sad do groba plakati,	
da budem griješni jad suzami oprati ;	40
za što znam, Jesuse, da s' spravan primiti	
skrušene me suze, koje ću proliti,	
vaj kako primi tač tva ljubav velika	
suzami grozni plač od mnogo grješnika.	
Jedina ljubavi, tiem pozri na plač moj,	45
molim te ter spravi tve krilo i skut tvoj,	
neka moj plač priljut i grozne suzice	
upadu u tvoj skut, u slavno tve lice,	
neka ma dušica, Jesuse izbrani,	
od vječnieh tužica s tobom se sahrani.	50

9

Pjesanca Jesusu.

Pogledaj Jesuse, za milos, ku t' prosim.
 konope i uze, na grlu ke nosim,
 po zemlji na nica vaj gdi se prostiram,
 moj obraz i lica ter suzom opiram,
 da cvilim i plačem prid tvojom milosti, 5
 čiem zledi oplačem čemerne za dosti.
 Blaženi za-č tvoj kruh ja mislim prijati,
 suzami zloban duh kad budem oprati ;
 nu moje smiljen'je i moj plač krvavi
 i grozno cviljen'je u zabit ne stavi. 10
 Ako sam i grješnik, kladenac nu si ti,
 u kom je vječni lik, komu se daš piti :
 i željno tko suzi i svoj grieh opira,
 a tvoj kruh okusi, nigdare ne umira.
 Marija grješnica tač je grieh dobila, 15
 kad bješe sva lica suzami polila,
 i poče opirat suzami tve noge
 i vlasom otirat za griehe za mnoge.
 I oni razbojnik na križu viseći,
 da si bog i človik tuj tebe videći, 20
 proli se u suze za zlobe grješnik taj,
 i od tebe Jesuse izdvori vječni raj.
 Još te se odreče učenik vjerni tvoj,
 nu milos pak steče, Jesuse dragi moj ;
 za što se poboli i kaja za svoj grieh, 25
 kladenac ter proli od suza krvavieh :
 a ja sam vrhu svieh, more se pravo riet,
 hudaca i zlobnieh, koji su na saj sviet,
 ter ne smiem k tebi prit na slavnu večeru,
 nu se ću pod sto skrit, mrvice da beru,
 mrvice da ližu, pod tvoj sto ke padu, 30
 da moj duh utišu, ki cvili u jadu,

Pj. 9. : u rkp. pj. 18. knjige V. na listu 29. Ova pjesma nosi u rkp. naslov : pjesanca angjelom, ali po sadržaju vidi se, da je onaj naslov nerasložan. 14 okusi] rkp. ne okusi. 15 tač] rkp. ta.

želeći brašanca od tvoje milosti,
 i onogaj jaganjca puna sve sladosti,
 koga si blagoval u vrime od muke, 35
 kad se si sam podal grješnikom u ruke;
 gdi bih rad plakati od velje tužice,
 i tvoje oprati suzami nožice,
 jeda me tve oko pod stolom pogleda,
 gdi stojim nizoko; ter meni milos da, 40
 po plaču i tužbi neka sam i ja tvoj
 u ljuvenoj družbi, Jesuse slatki moj.
 ku brašnom nasiti od tiela svetoga
 i žedniem da piti kladenca živoga;
 kiem tielo ne brani ni krvi prisvete, 45
 i duh njim sahrani od muke proklete,
 ljubavi tvoje plam ter se tač smilova
 tere njim višnji kram s blaženstvom darova.

10

Pjesanca djevici.

Pjesance, nu poji, željno te molim ja,
 prislavnoj gospoji, jak sunce koja sja,
 ka vlada nebesi i svietom i nami
 tere joj ponesi moj uzdah suzami.
 Nu slišaj, što ću riet, pjesance gizardava, 5
 kad pridem na on sviet, gdi je višnja država,
 gdi je slavna kraljica, ku sam bog uzvisi,
 prid njom se na nica skrušeno ponizi,
 a po tom toj kruni, molim te rad boga,
 blažen skut celuni i potplat od noga, 10
 i slatko reci njoj: oni te pozdravlja,
 od tiela ki duh svoj za tobom ostavlja,
 ki vene trepteći i kopni i preda,
 priku smrt želeći, da te se nagleda;
 za-č vlasti ne ima, da tamo vrh nebes 15
 od tiela očima uživa tvoj ures.
 Za toj ti posila suzami uzdah svoj

Pj. 10. : u rkp. pj. 1. knjige V. na listu 18^b. (Početak libra petoga.)

i srce iz tila, gospoje svieh gospoj,
 blaženstvo toj tvoje da primi ovi dar,
 prislavna gospoje, jaki sve dragu stvar. 20
 A po tom, a po tom, o vječna ljubavi,
 prie ner me životom prieka smrt rastavi,
 ti dievo i gospoje trudna me pomili,
 ter krilo toj tvoje za ljubav raskrili,
 gdi moju dušicu hotjel bih poslati, 25
 pakljenu tužicu da vajmeh ne pati.
 Ter primi sve pjesni, ke pojem sluga tvoj
 s velikom ljuvezni i suze i uzdah moj,
 i srce sve moje, koje t' se posila,
 prislavna gospoje, s korienkom iz tila. 30
 Toli sam tač zloban ter dievo za grieh moj
 niesam se podoban nazvati sluga tvoj,
 da primiš u krilo s velikom ljuvezni
 i drago i milo, o dievo, me pjesni:
 ti slavna gospoje po tvojoj milosti 35
 zgriesen'je sve moje i zledi oprosti,
 pokli t' se skrušeno, o dievo, ja molim
 i svasma svršeno kajem se i bolim,
 i grieh moj govorim, koji éu kajati,
 dokli se rastvorim i željno plakati, 40
 suzice roneći svaki hip i svak čas
 tebi se moleći u vele jadan glas,
 da niesu za ludu me pjesni ni zaman,
 ke skladam u trudu i ob noć i ob dan.
 Za-č slaba svies moja jur mi moć prikрати, 45
 ter gojna pokoja ne morem prijati,
 misleći u sebi u suzah plovući,
 kako éu ja tebi ugodit pojući,
 hoće li t' bit harno, prislavna gospoje,
 me srce pripravno što želi da poje, 50
 i što sam spio tebi i što éu jošte pjet,
 dokli me na sebi uzdrži taman sviet.
 Nu dievo prislavna, gospoje i majko,
 viem da si pripravna u vrieme u svako,
 po sve dni do vieka da milos ne braniš, 55
 ner togaj človjeka ljuveno da shraniš,

u tugah ki plove ter tebe za svu moć
 klikuje i zove, da mu si na pomoć.
 Tiem višnja kraljice i kruno svieh žena,
 pričista djevice u vieke blažena, 60
 slatko te ja molju i milos tuj prosim,
 od siena po polju pokli duh zanosim,
 spravivši svies moju, da tebi gospoji
 pjesance ja poju kako se pristoji :
 ako ja mogu nač ku milos pri tebi, 65
 ne daj mi stranom zač samomu po sebi ;
 ner sa mnom svud budi, kud stupaj stupa moj.
 i ti me sabljudi i daj mi mir i goj,
 po tvojoj ljubavi, dokli sam na svieti,
 da budu drum pravi do konca sliediti. 70
 I ti mi daj milos, da se duh moj spravi,
 da za svu usilos hvali te i slavi
 i sada i vazda i mirno i gojno
 vječnu ti hvalu da, kako je dostojno ;
 da ti se hvala da, kraljica zač si taj, 75
 ka krmi i vlada nebesa i sviet saj.
 Tiem ljubav primaga nejaku svies moju,
 gospoje pridraga, pjesance da t' poju ;
 a ne viem početi rad slabe kriposti,
 pjesance začeti bez tvoje milosti. 80
 Tiem hrli i preši, pričista djevice,
 ter mene utješi od velje tužice,
 o kruno svieh gospoj, da tvoja ljuvezan
 odrieši jezik moj, koji je zavezan,
 da s tvojom ljuvezni budem se vladati, 85
 čiem spojem sve pjesni, ke mislim skladati ;
 i kad se svršše sve, da u dvore prisvete
 prid slavno lice tve s poklonom dolete.

11

Pjesanca Fenici.

Vidj gorke sunačce i pozri s istoči,
 me grozno srdačce ke ćuti žestoči!
 Vaj, tko li toj takoj, moj bože, odluči,
 toliki nepokoj da mene sad muči,
 ter život moj trudi i cvieli i tuži 5
 i drugo ne žudi, razmi smrt da združi.
 Za-č trudno trpjet jes te trude u vaju
 i žalos i boles, ke mi duh skončaju;
 jedina fenice za-č moj duh razmiri, 10
 iz ognja iskrice gdi svoj plam upiri
 u srdačce moje ter se sva postavi
 na gniedzdu tom stoje u živoj žeravi,
 trudnu smrt želeći, da svoj duh odieli
 na plamu goreći, a neće da cvieli, 15
 vesel'je nego li na smrti uživa,
 umrieti za-č voli, ner dugo da je živa.
 Veselo ter gori i rado umira,
 kad joj trud domori, gdi tužbe razbira.
 Rado se još praži na plamu taj ptica. 20
 da ju smrt utaži svjetovnieh uzica;
 za-č ne mni ptica taj, kad zgorjet sva bude,
 opeta na sviet saj vrnut se na trude.
 Ložnicu od plama još sama pripravlja,
 po sebi gdi sama opet se ponavlja.
 Za-č višnji moj bože, kad bude sva zgorit, 25
 ni tu ju ne može živi plam umorit,
 ni sama smrt prieka, kad bi luk spravila,
 ne bi ju do vieka pod zemlju stavila;
 za-č samu tuj pticu ti bože nadari,
 za smrtnu strilicu da ništor ne mari. 30
 Nie ptica fenice u stranah istočnieh,
 ner li ti djevice, koja si vrhu svieh ,

*Pj. 11.: u' rkp. pj. 11. knjige V. na listu 27., dolasi u rkp. Puci-
 čevu pod brojem 5, odanle je i naslov Fenici, u našem rkp. samo pjesanca.
 10 tvoj puc. naš rkp. svoj. 23 naš rkp. prama.*

u vječnom istoku ložila u meni
 žeravu žestoku i taj plam ljuveni,
 da tveja prilika po daru po tvomu 35
 goji se do vieka u srdačcu momu.
 Za-č si ti gospoja od vječne ljubavi,
 za kom se svies moja i moj duh zatravi,
 za kojom vas manen prem svasma ostaju,
 za-č ovi živ plamen očito poznaju, 40
 da ga ti umnoži, o vječno sunačce,
 i sama naloži u moje srdačce.
 hip i čas da gori u vječnoj ljubavi,
 dokli se rastvori i u prah se rastavi.
 Vaj nu me trud mori, er želim gospoje 45
 u plamu da zgori srdačce sve moje,
 a po tom da duh moj s tilom se razluči,
 da pade u kril tvoj, da veće ne muči ;
 da veće ne trudi u plamu goreći,
 ner tebe, ku žudi mnogo ljet dvoreći, 50
 uživa tuj tamo, ako mi bit more,
 pokli te ovamo uživat ne more.
 Dvoreći mnogo ljet, gospoje noć i dan,
 neka ja mogu riet: dvorba mi nie zaman ;
 službu mi svu plati gospoja svieh gospoj 55
 i čemer moj skrati i vječni nepokoj.
 Vaze me za slugu ter moju priljutu
 boljezan i tugu svu zabih minutu.
 Truda me izbavi, ter sada mogu riet 60
 po svojoj ljubavi gdi pridoh na on sviet :
 prišal sam u on dvor u višnjoj državi,
 gdi je rajski razgovor i gdi se bog slavi ;
 prišal sam u on kram, gdi mogu ja rieti,
 da je veći gori plam, ner niedan na svieti.

46 naš rkp. pramu, puc. plamu. 48 veće ne muči] već se ne muči puc.

12

Pjesanca Fenici.

Ponavljam tužice u plamu žestoku,
 jak sama fenice u toplom istoku.
 ka došad na staros sama plam pripravi.
 svjetovnu svu rados s životom da ostavi,
 videći da sviet saj ne dava za službu 5
 razmi sam plačni vaj, i žalos i tužbu.
 Tiem sebe bez suza skončan'ju prisudi,
 pod zrakom od sunca da veće ne trudi.
 ter svojom naravi prieku smrt želeći
 sama plam pripravi na gniezdu stojeći : 10
 i sama na istok k suncu se obrati,
 da prjedje smrtni rok svoj život prikрати,
 na gniezdu tom stoje, koje splete sama,
 tužice sve svoje da ostavi sred plama.
 Čudno t' je vidjet toj, gdi neće da evieli. 15
 od tiela život svoj veselo ner dieli.
 koliko da pravi : o smrti nemila,
 život se moj spravi rastavit od tila :
 pokli me tvoja vlas ne može umorit,
 odlučih u saj čas na plamu sva zgorit. 20
 da veće od sada ne budu ja vidjet
 bio danak nikada ni ovi taman sviet,
 koji me za službu vesel'jem ne plati,
 ner li mi u tužbu svu rados obrati.
 Pak krioci pleštući, da se prie rastane, 25
 živ plamen gorući učini da plane.
 Nu plamen ne ima moć, kako je narav svoj,
 da bude vrha doć jedinoj ptici toj.
 Za-č ako plamen taj čini, da sva zgori,
 opet ju na sviet saj u prjednji hip stvori. 30
 I opet se ponovi i perjem odieva,
 i taman sviet ovi trudeći uživa.

*Pj. 12 : u rkp. pj. 12. knjige V na listu 27ⁿ, u puc. rukop. pod bro-
 brojem 6. s naslovom : istom Fenici. 20 u saj čas] na saj čas puc. na plamu]
 u plamu puc.*

Nu ne ima pol tuga, za-č ploda ne plodi,
 ar sama bez druga svoj život provodi;
 ter njeka čes svoja ktjela je toj takoj. 35
 bez ljuvena boja da traje život svoj,
 nit misal ni brige ne ima rad ljubavi,
 da zlate verige na grlo njoj stavi;
 ni u sreću ni u tielu još vajmeh priljuti
 zlatan šip ni strielu s ranicom ne čuti, 40
 kako je običaj svieh zvieri i ptica
 čutiti trudan vaj ljuvenieh strilica.
 Mimo sve na saj sviet, što višnji bog sazda,
 človek se može riet, da u taj vez upada;
 tiem dobro može toj svak človek poznati, 45
 ljuveni nepokoj ki u sreću svom pati.
 A za toj taj ptica sama se može riet
 vjekušta djevica, dokole teče sviet.
 Nu i mene satvori na saj sviet božja vlas,
 da život moj gori svaki hip i svak čas; 50
 ter me tač ptici toj višnji sud prisudi
 na plamu život moj po sve dni da trudi,
 a zgorjet nie mi moć, ni moj plač ustavit,
 ni u tužbi vrha doć, ni u prah se rastavit,
 na plamu tom stoje, ki sebi pripravljam, 55
 jadove gdi moje i tužbu ponavljam;
 gdi mene vriedi sviet svaki hip i svak čas
 rumeni jak no cviet, ki vriedi snieg i mraz.
 A mojoj slabosti nie dano na svieti
 tolike žalosti ni trude podnieti, 60
 vrh tuge tužica gdi mi se ponavlja,
 što moja dušica s naliepom probavlja,
 u vrieme u svako ter trudan život moj
 privodi jednako toliki nepokoj
 i čemer priljuti, koji me tač prudi, 65
 od svieta i od puti, od djavla i zlieh ljudi,
 koji me svud sliede nezgodna človejeka,
 da moje povriede sve rane bez lieka,

45 svak] *rkp.* sac, što se obično čita zač. 58 rumeni jakno cviet *puc.*, naš
rkp. jaki rumen cviet, valjda jaki no rumen cviet. 65 prudi] *puc.* trudi.

i da mi grješniku bez moga uzroka
 zadađu smrt prieku a navlaš prie roka. 70
 A sada svak sudi, kušaje život moj,
 jesu li toj trudi i plačni nepokoj,
 koji trud nikomu priljuti ne mogu
 ja vajmeh samomu izrieti ner bogu,
 koji me satvori i tač me prisudi 75
 me srce da gori i moj duh da trudi.

13.

Pjesanca djevici.

O zviezdo danice, vjekušta svjetlosti,
 majko i kraljice puna sve milosti,
 svieh djevic i žena gospoje prislavna,
 u vieke blažena krunice izbrana! 5
 O slavo nebeska, koja si nad nami,
 kraljice angjelska, krunjena zviezdami,
 nad sviemi oblaci ka gori pribivaš
 u sunčanoj zraci ter vas sviet obsievaš,
 o slavna gospoje, ter višnji gdi je dvor,
 vrh nebesa stoje nebeski svaki stvor! 10
 Za-č sam bog na nebi po svojoj milosti
 dopusti toj tebi, da si te kriposti
 da sama ti jesi meu sviemi ženami,
 ka vladaš nebesi i svietom i nami.
 Za dobra sva djela, još sam bog ktje takoj, 15
 o zviezdo prisvietla i kruno svieh gospoj,
 da si ti začeta bez godiš i ljeta,
 o majko prisveta, od mnogo prie svieta.
 Prie ner sviet stvoren bi, o gilju izbrani,
 čini bog po tebi da se sviet sahrani, 20
 i tvoja taj zraka gorušte ljubavi
 vječnoga pomraka krštjanstvo izbavi;
 za-č tvoje smiljen'je višnji raj otvori
 i grozno cviljen'je u rados satvori,

73—74 *po puc.*, naš *rkp.* *ovako*: koji trud izrieti nikomu ne mogu ja vaj-
 meh izrieti ner samomu bogu.

Pj. 13: u rkp. pj. 28 knjige V. na listu 37^b.

i tvoja slavna moć za ljubav i milos obradi vječnu noć gospoje u svitlos ; obradi dresel'je i obradi svu žalos u rajsko vesel'je i čemer u sladost, svu tužbu obradi u pjesni medene, i sile sve skradi kriposti pakljene.	25 30
I ti si još krjepak i toli tvrdi štit, pod kiem se svak može sahraniti i ožit ; pod kim se vesele, pod kim se raduju, pravi drum ki žele da gori putuju. Za-č kripos tuj ima, da s desna i s lieva udarce sve prima oda svieh protiva. Nu smrtnoj jakosti ne more odoljet, ki život ne prosti nikomu na saj sviet ; nu kad se isprti od grieha tko godi, k životu od smrti na on sviet pohodi,	 35 40
višnji bog za-č je ktil, svakoja ki vlada, ljubavi svoje dil s milosti da nam da, ter tvoju utrobu tiem darom nadieli, da spleše hudobu, ka vas sviet rasevieli ; po tebi djevice ter sinka objavi, pakljene tužice da nas svieh izbavi. Ti sinka porodi, Jesusa slatkoga, da narod slobodi oda zla svakoga. Ti rodi Jesusa, da naš plač utješi, koji nas od uza pakljenieh slobodi ; i ti si majka taj, ljuvena i mila, Adamov ki si vaj u svoj kril primila. Milosti tvojom tač jošte si vrhu svieh od Eve grozni plač svrnula vas u smieh. Za toj ja svies moju pripravih i jezik, u pjesni da poju i slavim po vas viek, o dievo, za svu moć, svaki čas i vrime, i ob dan i ob noć prislavno tve ime ; za što se dostoji, dostojno za-č je toj, jaki sve gospoji kraljici nebeskoj, sviem stvorom ka vlada, puna sve ljubavi, sva hvala da se da i da se viek slavi. Nu slavna gospoje i dievo, neka znaš.	 45 50 55 60

bez pomoči tvoje, ku molim da mi daš,
 ne mogu jezik moj i srce pripraviti, 65
 da budu ures tvoj i hvaliti i slaviti;
 za-č slavni tvoj ures, ki hoću slaviti ja,
 visoko vrh nebes vrh sunca gori sja,
 a mene sve tmasti ovdi su prikrile
 , ter ne imam te vlasti, razuma ni sile, 70
 oblake probiti i ostavit tmastu noć,
 o dievo, gdi si ti, da mogu tamo doć;
 ne mogu da pridu, pokli mi milos daš,
 pristol'je da vidju, na kome slavno sjaš,
 gdi je tvoj slavni dvor i krasna polača 75
 i angjelski razgovor bez tužbe i plača,
 gdi slavi nie konac po vas viek i amen,
 gdi je bog i otac sin i duh priblažen,
 gdi je moć jedina iz stabra jednoga
 od otea i sina i duha svetoga. 80
 Za toj te ja željno sad molim gospoje,
 da budeš temeljno utočište moje,
 da mogu s plavcom prit, o dievo jedina,
 u porat stanoviti od vječnieh tišina,
 dušica gdi moja želi se staniti, 85
 i tuj se bez boja u goju shraniti,
 u portu tihomu da budem počivat,
 pri blaženstvu tvomu vječni mir uživati.
 Svjetovni za-č mi boj velik trud zadava,
 o dievo, i duh moj bezredno skončava; 90
 tuge mi proklete zadava taman sviet,
 pjesance da svete ne mogu gojno spjet;
 dava mi boljezan i ob dan i ob noć,
 da javi ni u san počinut nie mi moć.
 Rve me i trudi, i javi i speći, 95
 što život moj žudi ar mi nie toj steći;
 rve me i tlači i silom još mene
 sa sobom povlači u trude pakljene,
 davši mi tolik boj, da od velje tužice
 ne može život moj pojmiti dušice. 100

I vid moj zasliepi, da nie moć na svieti
 tvoj ures priliepi, ki želim, vidjeti.
 O dievo prislataka, o dievo jedina,
 tonota pritanka jošte mi zapina,
 od straha er čeznem, da u tanki tonot taj 105
 sljepački ne uveznem, u kom je vječni vaj.
 Takoj me sviet hini, jošte mi govori :
 k nebeskoj visini što gledaš uzgori?
 Toj li se podoba za zledi, ke tvoriš,
 i ki si pun zloba, tuj dievu da dvoriš? 110
 Dostojan niesi ti za zlobu i grieh tvoj
 tuj dievu slaviti i krunu svieh gospoj!
 O dievo jedina, o višnja ljubavi,
 viem da je istina, što meni sviet pravi ;
 nu cvilim i vičem, tebi se moleći, 115
 i k zemlji poničem, velmi se boleći,
 da ljubav taj tvoja spravi se na pospjeh,
 vaj da sva zla moja oprosti i moj grieh;
 za-č si ti taj ljubav čistija od zlata,
 a ja sam tužna plav svieh zledi krcata, 120
 puna sve nevolje, puna svieh jadova,
 prignana na školje oda svieh valova,
 i ti si dievo ključ i zaklad od raja,
 a ja sam dubok puč sve zledi i vaja.
 Nu ako sam i grješnik i zlobom izranjen, 125
 daruj mi dievo liek, da je moj duh shranjen ;
 ukaž mi pravi put višnjega kraljevstva,
 po kom se gre u skut od tvoga blaženstva.
 Sve moje žalosti jak prava gospoja
 ti dievo oprosti i grieh bez broja, 130
 i ne moj tve lice milosti blažene,
 o slavna djevice, odvracat od mene.
 Ljubavi daj mi dil, prislavna gospoje,
 i primi u tvoj kril suzice sve moje.
 Istoče sunčani, prim moj plač i tužbu 135
 i uzdah srčani i vernu mu službu ;
 za-č neću pristati u mao hip ni mao čas

101 *rkp. bez* i samo vid. 106 vaj] *rkp. raj*. 122 *rkp. jadova*.

klikovat i zvati na pomoć tvoju vlas,
 tebi se moleći, tuj milos da mi daš
 i suze roneći da na me pogledaš, 140
 milostiv tvoj pogled od vječne ljubavi
 da moj grieh i svu zled od duha rastavi,
 neka ja svies moju i dušu pripravim,
 da tebe gospoju i hvalim i slavim,
 i moje sve pjesni s uzdahom poslane 145
 s velikom ljuvezni neka t' su pridane.
 O slavna djevice, o gilju moj gizdav,
 za rajsko tve lice sve primi za ljubav;
 za-č pjesni ke poju i ke sam dosle pio,
 sve na čas na tvoju tebi sam namienio. 150

14

Pjesanca djevici.

O djevice priblažena,
 milostivo ja te molim,
 uslišaj me poražena,
 ki se vajmeh velmi bolim;
 er ovo se hitro i muče 5
 salamandra, vajmeh meni,
 u srdačce me privuče,
 da pogasi plam ljuveni,
 ki si plamen, o djevice,
 od ljubavi ti ložila, 10
 na kom se je sva fenice
 po milosti ponovila.
 Ter se život moj prikрати,
 er plamenak taj ljuveni
 salamandra jur obrati 15
 u mramorak u studeni.
 Ter su tuge i porazi,
 o djevice i gospoje,
 gdje taj plamen priešno gasi
 salamandra na njem stoje; 20

u tužici i porazu ter se srce moje goji, sve u ledu i u mrazu gdi studeno takoj stoji.	
A ja cvilim i tuguju, za-č plamenka veće nije, i topline jur ne čuju, me srdačce da razgrije.	25
Za toj milos ti ne brani, salamandru ner umori, u plamenu ka se bani, a ne može da izgori.	30
Za-č ti dievo jesi sama, koja moreš umoriti salamandru posred plama, neka bude sva zgoriti.	35
Kad sva zgori ter se sprazi, da ledeno srce moje ukroti se i utaži, u plamenu tvomu stoje.	40
Po sve čase bez pristanka da se praži i da (gori) do smrtnoga (moga) danka, dokle mi se (grud rastvori)	
— — — — divice	45
— — bez pokoja — jadove i tužice, koje trpi duša moja.	
Er ako se ne umori salamandra taj studena, moja duša zaman dvori, s tobom biti sahranjena ;	50
za-č će moj duh poginuti, er srdačce sve će moje kako mramor ostinuti, bez plamenka tvoga stoje ;	55

U stihovih 42—48 ogradjene rieči i ono što osta prazno ne može se čitati u rkp. jer je rukopis oštećen.

i moja će sva dušica
 uvijek stati tugujući,
 ako tvoja toplota
 ne stopli ju i ne svrući. 60

15

Pjesanca šturku.

Šturče, slatki razgovore,
 jeda te je koja vila
 u zelenci posred gore
 čemerikom opojila? 5
 Ter nie čuti tvoje pjesni,
 da me tiho razgovori,
 od tužice i boljezni
 moje srce koje gori.
 Za-č ve zora biela praska,
 a danica zove danak, 10
 i žuberi ptica svaka
 ostavivši noćni sanak ;
 samo pjesan nie čut tvoju,
 mimo ptice sve ostale,
 ke s danicom rajsku poju 15
 ter nebesku dievu hvale.
 Dragi šturče i ljuveni,
 ako niesu tuge koje
 u travici u zeleni
 objumile srce tvoje : 20
 pokomoli malo glave,
 pomoli se iz travice,
 bez prikora i zabave
 od nebeske zgar danice.
 Lie se čudim toj danici, 25
 kako tebe s nebes zgara,
 gdi se tajiš u travici,
 ne kori te i ne kara?
 Za što bi se pristojalo,

- da te kara, da te kori, 30
 meu stvoren'je sve ostalo
 tvoje pjesni gdi ne čuje.
- Tiem se bolim i tuguju
 u žalosti rad ljubavi,
 svake ptice gdi svud čuju, 35
 biljišući po dubravi
 i pojući brieme traju,
 ter kraljici svih kraljica
 u pjesance hvalu daju,
 ka je svjetlja ner danica. 40
- Tiem pridragi slatki šturče,
 umoli se željnu meni,
 ne moj takoj stati muče
 u travici u zeleni.
- Ti se ovd i dubravi 45
 u pjesance u medene
 i proglasi i objavi
 i sadruži trudna mene.
- Za-č se ne vie pamet moja
 sad bez tebe pripraviti, 50
 tuj gospoju svih gospoja
 u pjesance proslaviti.
- Ne moj trudno srce moje,
 dragi šturče, rascieliti,
 ko se hoće sad na dvoje 55,
 od vesel'ja razdieliti,
 uslišaje rajske pjesni.
 u visinah ke se poju,
 od sladosti i ljuvezni
 ter zanose pamet moju. 60
- U visinah pokli gori
 te se pjesni slatke čuju,
 i od angjela rajski dvori
 hvale i slave tuj gospoju;
 i na zemlji pokli ptice 65
 s jutra rano podraniše,
 i ostale živinice
 tuj gospoju proslaviše;

- pokli polje, pokli gora,
 vesele se i raduju 70
 i s danicom biela zora,
 te pjesance kad začuju ;
 i stvoren'ja sva ostala
 pokli čuju te sladosti,
 gdi se dava vječna hvala 75
 toj djevici od milosti :
 i mi sad se pripravimo
 meu živine sve ostale,
 u pjesni ju pozdravimo,
 neka joj su vječne hvale. 80
 I recimo : o djevice,
 vječna hvala budi tebi,
 božja majko i kraljice,
 i na zemlji i na nebi.
 Priblaženi oni danak, 85
 višnju svitlos kad poznasmo
 i po tebi tmasti sanak
 u svitlosti razbirasmo.
 Priblaženi oni časi,
 o djevice priblažena, 90
 kad se ime tve proglasi,
 da si kruna od svieh žena.
 Zdrava dievo priblažena,
 zdrava kruno svieh kraljica,
 od Gabriela pozdravljena, 95
 ki prid tobom pada nica.
 Slava tebi, božja majko,
 koja zače i porodi
 po milosti sjeme rajsko,
 slatko voće ter rasplodi. 100
 O djevice i gospoje,
 vječna tebi hvala bila,
 i blažene prsi tvoje,
 kiem si sinka podojila.
 Tebi slava, tebi hvala, 105
 ka s' milosti svake puna,
 i koja si nogom stala

vrhu zmaja i drakuna. Sad prislavna o gospoje, ja te molim drago i milo, ti pjesance ove moje prim' u slavno tvoje krilo ;	110
i prida te kad prit budu, čin' djevice milostiva, da me shrane i sabljudu od svakoga tužna gnjiva, neka grešnik mogu reći, da po tebi, o gospoje, onuj milos mogoh steći, koju želi srce moje ;	115
da se djaval ne raduje, o djevice priblašena, kada vidi i kad čuje mene s tobom sahranjena.	120

16

Pjesanca djevici.

(Svies se moja vaj podira) po sve hipe i sve čase, po visinah gdi razbira nad oblaci rajske glase ; sve tužice i boljezni	5
ter zabivam . . . pravi, razbiraje ove pjesni pune slasti i ljubavi, u visinah sa svieh strana gdi te pjesni svuda stoje :	10
zdrava majko izabrana, vječna dievo i gospoje. Er sve zviezde sad po sebi . i sva zemlja još s nebesi klanjaju se smjerno tebi,	15

Pj. 16.: u rkp. pj. 44. knjige V. na listu 51. Prvi stih ne može se pročitati, jer je pobliedjelo pismo u rkp.

za-č dostojna slave jesi.	
Još pjesance te govore :	
oj človjče, svak se spravi,	
i ostali svaki stvore,	
ter tu dievu s nami slavi.	20
Za-č se slava njoj pristoji.	
ar je sama taj djevica,	
proslavljena koja stoji	
vrh svieh žena i kraljica :	
ter ju slavom bog umnoži,	25
da je suncem odjevena,	
i mjesec je nje podnoži	
i zviedzama okrunjena.	
U krunici toj na glavi	
jošte gori dragi kamen,	30
od milosti i ljubavi	
u komu je živi plamen.	
Iz kamenka iz dragoga	
još svitlosti te ishode,	
od narava prislavnoga	35
ter prosvietle sve narode.	
Tiem srdačce sada moje	
od vesel'ja plaho biesni,	
slišajući, o gospoje,	
po visinah rajske pjesni.	40
Duša moja tiem se sada	
od radosti i ljubavi	
u vesel'ju sva raspada,	
da se s tielom prie rastavi,	45
nad oblake kad uzleti,	
kada s tilom svit ostavi,	
gdi su tamo dusi svet i	
da te u viek š njimi slavi.	
Nedostojan nu se čuju,	
o djevice i gospoje,	50
tamo grješnik da putuju,	
rad velike zlobe moje.	

Za toj molim tebe slatko, o djevice priblažena, milostiva božja majko, ugledaj me poražena,	55
ter pomoli sinka tvoga, slavna dievo i gospoje, da ne gleda grieha moga ni ostale zlobe moje ;	60
da tvoj sinak po milosti, o djevice, plač moj čuje, neka zlobe moje prosti i neka me pomiluje.	

17

Pjesanca djevici.

Zdravo dievo priblažena, morska zviezdo i danice, božja majko i kraljice, vrh svieh zviezda uzvišena ;	5
gdi s' zviezdami okružena, vrh svieh nebes gdi nad nami mjeseć tlačiš pod nogami u sunačcu odjevena.	
— — — — —	10
— — — — —	
— — — — — slavne	
— — — — svieh strana	
— — — svudje čuje	15
— — — dvor klikuje :	
(zdravo) dievo izabrana (Zdravo) kruno od svieh žena u blaženstvu i radosti (u) ljubavi i milosti svom kriposti urešena.	20
Zdravo dievo u viek bila,	

Pj. 17.: u rkp. pj. 45. knjige V. na listu 51. Postiže stiha 8 ne može se pročitati čitava 3. kitica 2 zviezdo rkp. grieškom dievo.

Stari pisci hrvatski III.

27

u blaženstvu sahranjena, i ljuveno pozdravljena od angjela od Gabriela.	
Blažen budi i duh sveti ki napuni tve utrobe; da bez grieha i bez zlobe sinka bučeš poroditi.	25
(Zdravo) slavna ma gospoje, (er je) vas sviet prosvietlilo (diete) što se je porodilo od utrobe svete tvoje.	30
(Jošte) dievo i majko sama (tvoju) milos ne prikrati, (neg u) rados vas obrati (plač) od Eve i Adama ;	35
(ter) se dievo sva po tebi (po) sve vieke sva sazdava vječna hvala, vječna slava i na zemlji i na nebi.	40
Tiem sva polja ter své gore ter svi luzi i dubrave (tebi poju) vječne slave i sve vode i sve more ;	
(još) sve zvieri i sve ptice kako u dne tako u noći tebe slave sa svom moći : zdravo gospo i kraljice.	45
Još krstjansci svi narodi velju tebi hvalu daju, za-č očito svi poznaju, da Jesusa ti porodi,	50
(ki) narode sve slobodi (od) tužice i žalosti , (i) od mraka i tamnosti	55
(i) po krvi i po vodi ; (koji) sebe sam umori (da) nam bude vječna plata- (za) neharstvo tere vrata (od) nebesa sva otvori.	60

18

Pjesanca djevici.

(Viem) se dičiš, o Diano, (ter) po nebi tač oholo (s jutra) vodiš tvoje kolo, svietla zvezdo izabrana ; ter venčac si zelen svila,	5
na glavicu ter ga stavi, jako da se po dubravi (sa)ma bani gorska vila.	
(Jošte) pozor tvoj ljuveni sred nebescieh kud prohodi, rumenilo svod ohodi (jako da) se sviet rumeni.	10
(Ter srjed) neba o Diana kad istečeš s kolom gori, sva zelenca eviet otvori,	15
u komu je pčelam hrana. Ter tuj željno svak uzdiše, tko putuje s jutra zoroim, ali poljem ali gorom, rajsko evietje gdi miriše ;	20
a ti kažeš diku tvoju, kako da se u evietju bludiš ter slavice tiho budiš, da ti lugom tiho poju ;	
i ptičice sve ostale	25
po dubravi po zeleni, da stoji žuber taj ljuveni, žubereći rajске hvale.	
Lugom budiš sve satire, gdi su tamo njih stanovi u zelenci brštanovi, da t' u dipli liepo svire ; budiš jošte u ljubavi	30

Pj. 18. : u rkp. pj. 46 knjige V. na listu 51 . 27 stoji rkp. tai.

*

ki u bludu mlados traju, s jutra rano da ustaju, da ih danak ne objavi.	35
Budiš vile po dubravi, s jutra rano da ustanu, da obhode svu poljanu i po cvietju i po travi ;	40
k tomuj luge da uhode i gdi najdu rudinicu, u travici i u cvieticu kod jezera bistre vode,	45
tuj se sprave vodit tance ter iz glasa liepo poju, i tuj sliku, zviezdo, tvoju pripievaju u pjesance.	50
Jošte zviezdo budiš sada pastierice i pastire, iz plandišta da odtjere u zelenca svoja stada.	55
Budiš zorom svako selo ter kokoti svud se čuju, i putnici ki putuju zorom vrve svi veselo.	60
A ti danak zama(n) izvodiš ; nu kad gorko sunce sine, tvoja svitlos er pogine, skoro u zapad ter zahodiš.	65
S tobom zajde i bio danak, ispod zemlje za kiem pride ki živine sve obide s mrklom noći tmasti sanak ;	70
tvoja svjetlos ter ostane i u tmasti u mraku, kako sunce u oblaku, dočiem zora opet svane. A ne vidiš gdje s istoka druga zviezda sad istječe,	75

- tvoje gizde ter nadtječe,
i svoj zapad ne ima roka ?
Š njom je istok bez zapada,
ter se diči ter se gizda,
za-č je svjetlja od svih zvezda 75
i nju vas sviet slavi sada.
- Od te zvezde vječnu svitlos
ne može jur sinji oblak
s tmastom maglom stavit u mrak,
za-č š njom pride božja milos. 80
- Ter Saturno i š njim Jove
toj se zvezdi pokloniše,
vječni istok ar vidiše
od svitlosti u kom plove ;
i bog Marte oružani 85
poniženo prid njom kleče,
i smiljeno ovoj reče :
zdrav moj venče izabrani ;
tuj klečeći ter najbrže,
umiljeno tiho i muče, 90
sve oružje svoje svuče
i po zemlji prid njom vrže.
- Srid nebesa još Apolo
svrže venčac s ruse glave,
neka joj su veće slave, 95
ustavivši donje kolo.
- I prid njom se mjesec jasni
posrid neba sam ukloni.
i smjerno se njoj pokloni
rad ljubavi i prijazni. 100
- Merkurio još gizdavi
prid tom zvizdom od istoči
poniziv se bez priroči
prislavno ju tuj pozdravi.
- I Kupido kad je vidi, 105
prid njom krije luk i strile,
i ljuvene skrati sile
i od jada vas problidi.
- I Neptuno kad ju zgloda,

- u pučini vas se stravi, 110
 ter valove sve ustavi,
 i od straha prid njom preda.
- Kovač Vulkan, ki tries kuje,
 prid njom pada k zemlji nica,
 er ju pozna da je kraljica, 115
 ku nebeski vas dvor čtuje,
 prid kom trepte sve kraljice,
 i vladike i gospoje
 kako mramor prid njom stoje,
 gdi nje sine slavno lice. 120
- Prid tom zvizdom još padaju
 oružnici i gusari,
 svi kraljevi i česari,
 i njoj vječnu hvalu daju.
- A dobro se može znati, 125
 u prvine kad isteče,
 nova zvijezda sviet obteče,
 i topva poče sjati;
 s božiem darom ter se zgodi,
 kad taj slavna zvijezda sinu, 130
 velik narod ne poginu,
 od sužanstva ki slobodi.
- Ter nje kripos i nje sila
 kad se začu i proglasi,
 neprijatelje sve porazi, 135
 gdi je doli plačna spila.
- Vrh nebesa ter nju gori
 u pjesance slatko slave ;
 zdrava dievo, ter svi prave
 od angjela rajsci kori : 140
- ti si zviezdo izabrana,
 sto krat ljepša u svitlosti,
 i punija sve milosti,
 ner sunačce i Diana !
- Ti si ona svietla zvijezda, 145
 pri kojoj su slavne dike,
 da se s tohom po sve vike,
 nebo i zemlja vazda gizda !

- Ti si zvezda koja kaže
sviem putnikom drumak pravi 150
da — — ne — — travi
čineći im dobre straže.
- Tvoja svitlos kud prohodi,
od milosti i ljubavi 155
ne da zajti drumak pravi
ni po kopnu ni po vodi.
- I ti s' višnja tramuntana,
ku mrnari svi gledaju,
u korabljah ki plivaju 160
i ti s' višnja tramuntana.
- I svjetlušta tvoja zraka,
gorku suncu ka odsieva,
sva ledena srca zgrieva
tom svitlosti bez pomraka.
- Sad komu je znati drago 165
od te zvezde pravo ime,
prigodno je došlo vrime
objaviti vječno blago :
- od Marije ime nosi,
u fortunuu ter tko plove, 170
a toj ime slavno zove,
od nje milos svak isprosi.
- To li putnik gorom gine,
od Marije slavno ime
pomože ga syako u vrime, 175
i nezdravje tudi mine.
- To li žena koja rodi
i rodeći velmi trudi,
a toj ime slavno žudi : 180
pomaga ju i slobodi.
- Ako li se gdje namjeri
zloban čovjek da sagrieši,
ter k Mariji skrušen prieši,
od sebe ga ne odtjeri.
- I Marija taj prislavna, 185
kako znaju svi narodi,
jak Diana ne zahodi

ner s istoka stoji spravna, neka bljude, neka brani od djavola i napasti, vječne tuge i propasti verne sluge da sahrani ;	190
sve žalosti i dresel'je tež Marija čini sama i od Eve i Adama obratiti u vesel'je.	195
Od Marije čini milos jošte pakao porobiti i sužanstvo sloboditi, da uživa vječnu svitlos ;	200
za-č je š njome vječna slava, i milost joj bog dopusti uzde stavit na čeljusti od drokuna i od lava.	
Još Marija čini žive iz kamenka vode vrjeti, neka teku zimi i ljeti, da naslade bolježnive.	205
Te vodice iz kamena ter su hladne i prislatke i opiraju zlobe svake od človjeka poražena.	210
Za to sada svak ju dvori, svak ju hvali, svak ju slavi, da taj majka od ljubavi sviem nam višnji dvor otvori ;	215
navlaš čiste vi djevice slavite ju po sve hipe. neka sprazi luk i šipe i ljuvene sve strilice.	220
I zorom se pripravite , berte ružu i ljubicu, svite venčac i krunicu ter toj dievi poklonite,	

- neka joj se prida kruna, 225
 za-č je majka i danica
 od svieh žena i djevica,
 i milosti svake puna.
- Za to sada, o Diana, 230
 vrz oholas, vrzi dike,
 za-č Mariji ne imaš slike,
 i od tebe je veće slavna;
 s jutra zorom ter kad svane,
 po nebu se ti ne visi, 235
 ner se prid njom sva ponizi,
 da na tebe nogom stane;
 i pod njom se sva podloži,
 sve stvoren'je neka vidi,
 na pristol'ju gdi zgar sjedi,
 da s' Diano nje podnoži. 240
- Sad raširi slavne skute,
 o djevice, i raskrili,
 da nas djaval ne rasevili,
 ki zapire rajske pute;
 ter te sada svi molimo, 245
 slavna majko od ljubavi,
 u trudu nas ne ostavi,
 neka djavlu odolimo.
- O blažena i pridraga, 250
 daj nam dielak od milosti,
 bud' nam štitak od kriposti,
 da nas djaval ne primaga;
 i kladenca daj nam piti,
 ki nam teče iz kamena,
 o djevice priblažena, 255
 neka ga smo vazda siti.
- Ako ti smo što zgriješili,
 nastojimo sa svom moći,
 kad budemo k tebi doći,
 da bismo se odriešili; 260
 i suzice prolievamo

za sve grieha, ke tvorismo, ter suzami, ke prolismo, grešne duše opiramo.	
Još molimo, moli za nas	265
Isukrsta sina tvoga, da oda zla od svakoga, o djevice, ukloni nas ;	
od napasti da nas brani, da ne gleda grieha naše,	270
da nam milos svu pokaže, da dušice naše shrani, o djevice, neka tamo	
na nebesa, gdi su gori od angjela rajski dvori, svi pridemo, gdi ufamo.	275

19

Pjesanca angelom.

Angjelsci svi dusi, o družbo blažena, pozrite u tuzi mene poražena ; pozrite smiljen'je, molim vas rad boga, i grozno cvilen'je od mene neboga.	
Za-č ovo dan i noć ne pristah trudeći, prijaznu vašu moć i družbu želeći, taj družba blažena da k meni priteče, za-č sila pakljena od svud me opteče,	5
ter se sad od jada skončava život moj, gdi sila taj sada dava mi trudan boj, u tomu ter boju uciviljen i tužan velmi se ja boju, da niesam ja sužan.	10
Bez boja toj mnoštvo na me se pripravi, vaj da me u robstvo pod svoju vlas stavi ; pod svoju stavi vlas, da mi trud nadieli, da duh moj po viek vas i tuži i cvieli,	15
vaj kad me rastave od vaše te družbe, da moj duh postave u plače i tužbe ;	

Pj. 49. (u rkp. bez naslova): u rkp. pj. 19. knjige V. na listu 29.

u vječne tamnosti da mene tuj slože,
 gdi nitko radosti prijati ne može, 20
 gdi niedno vesel'je nie čuti ni rados,
 ner vječno dresel'je i tužbu i žalos.
 Angjelska sva silo, molim te a za toj
 ljuveno i milo, sahrani život moj,
 uhrl i hodi, tekući ter prieši 25
 ter mene slobodi i plačna utješi,
 prie ner me sila taj, oružna ka stoji,
 i ovi pakljen vaj za roba posvoji.
 A pravo nije toj, odkli sam božji stvor,
 taj sila da duh moj zavede u ponor; 30
 ner li bi pravedno, da s vami pribivam,
 da s vami za jedno višnji dvor uživam,
 odkli su prognani po božjoj milosti
 zli dusi pogani u tmaste propasti,
 s kojiemi boj biste ter slavno u boju 35
 drakuna dobiste i družbu svu svoju;
 drakuna prognaste vi dusi prisveti
 i u ponor poslaste, gdi su svi prokleti.
 Tiem željno ja molju uzmožnu vašu moć,
 u ovuj me nevolju ne mojte trudna oć, 40
 hrlo se potež'te i tecte u polju
 ter vojske poplešte i silu djavolju,
 neka se sabljudu, ako mi može bit,
 da s vami ja budu krvnike zadobit, 45
 po trudu da duh moj s vami se tuj stani,
 gdi je gori vječni goj, gdje stoje izbrani.

20

Pjesanca svomu angjelu.

Angjele blaženi, moj družo prislavan,
 od boga ki s' meni za moju stražu dan,
 molim te za svu moć, pri meni ti budi
 ter ob dan i ob noć čuvaj me i bljudi.

42 rkp. sile djavolje. 44 rkp. ja dobit. 45 rkp. stane.

Pj. 20.: u rkp. pj. 20. knjige V. na listu 29^b.

Ti mene sabljudi blaženom oblasti	5
od himbe zlieh ljudi i od svake napasti. —	
Pokli je ktio takoj višnji bog na nebi,	
stražanin da si moj, molim se ja tebi,	
rad božje ljubavi milos mi daj tvoju,	10
da speći i javi počivam u goju.	
Ako sam na domu, sa mnom se nastani,	
i u trudu svakomu zbljudi me i shrani;	
i putem kud hodim, čin' stupaj moj svaki	
da s tobom provodim, angjele prislatki.	
Jošte mi pokaži tuj ljubav i milos,	15
potlači i sprazi svu djavlju usilos.	
nogami ter stani, angjele moj prisvet,	
na grlu satani, koji je duh proklet.	
ki sa mnom bije boj svaki hip i svak čas,	
posil'jem da duh moj povuče u propas.	20
Toj li se svies moja na koju zled prigne,	
čin ljubav da tvoja hrlo ju podvigne,	
za on križ prisveti, na kom se dostoja	
sin boga propeti, molim te željno ja,	
ne daj mi upasti u oni strmen jaz,	25
od vječne propasti vjekušti gdi je plač.	
Ako li gdje zajdem nevidom drum pravi,	
čin milos da najdem pri tvojoj ljubavi,	
angjele moj prisvet, ter milos ne skrati,	
na prvi drum opet ner li me povrati,	30
i s božjom miłosti vazda me sadruži,	
u vječnoj mrklosti da moj duh ne tuži.	
Za velje mnoštvo toj od priljutieh rana,	
ke prija Jesus moj u tielu svieh strana,	
i ostale sve muke, ke podnie za grieh moj:	35
ne daj me u ruke satani prokletej,	
da moj duh ne cvieli, da grozno ne plače,	
ako se razdieli od višnje polače.	
Za toj te ja molju, angjele blaženi,	
u svaku nevolju da budeš pri meni;	40
svudi me sadruži i u dne i u noći,	

26 u rkp. mjesto plač ima propas.

da duh moj ne tuži bez tvoje pomoći.
 Bljudi me i vladaj u mjestu svakomu,
 i duh moj ti predaj stvoritelju momu,
 s tobome da duh moj u višnjoj državi 45
 gdi je tamo vječni goj, hvali ga i slavi,
 da mu sam na službi, podobno ako je,
 u angjelskoj toj družbi, blaženi gdi stoje.

21

Pjesanca trojstvu.

Čas, koji mine tja, zaman je tjerati
 i sunce kad ne sja, tko može grijati ?
 Nebesku brzinu tko može stignuti
 i morsku pučinu ožicom pripliti ?
 Tko li se objavi, moj bože, na saj sviet, 5
 sviem zviezdama broj pravi da može meni riet ?
 U moru još plavi i ptici leteći
 tko može drum pravi iskusit i reći ?
 Pržini još morskoj i kapljam od dažda
 tko najde pravi broj po sve dni do sada ? 10
 I taj je zaman trud, tko hoće sad znati,
 kada će priti sud, ki će sviet skončati.
 Gdi li je taj razum od hitroga suca,
 da pozna pravi drum, kud se zmija smuca ?
 Tko li će razumjet, što u lugu kraj gore 15
 kad počnu ptice pjet, meu sobom govore,
 u zoru najliše, gdi od slasti, bože moj,
 zelenca uzdiše, biraje pietje toj ?
 Nu mimo sve ino rado bih uprosil,
 tko je trojstvo jedino u hipu iskusil ? 20
 Tko milos tuj steče, moj bože, na sviet saj,
 na dlaku da reče, kakav je dubak taj :
 u slavi nebeskoj, u višnjoj državi,
 u trojstvu bitje toj a jedan je bog pravi !
 Pravedni nu prave, da od zgar nad nami 25

Pj. 21.: u rkp. pj. 29. knjige V. na listu 38. 11 u rkp. dvojako: i tie zaman trud u redku, i ta je scienim lud sa strane.

sve od svieta države pokriva granami,
 i slavni dubak taj zelencom uresi
 višnji dvor, višnji raj i zvezde s nebesi,
 Žala je jedina od stabra jednoga,
 od oca i sina i duha svetoga, 30
 a sve je jedan bog uzmožni i pravi,
 sjedinjen u jedan stog od prave ljubavi;
 a niesu tri bozi, za-č toj bit ne more,
 pogani čiem mnozi tvore nas i kore.
 I ako tko reče, tri bozi da su toj, 35
 zavodi daleče stramputa stupaj svoj;
 i u dubljoj pučini topi se duša taj,
 ner li ju učini višnji bog na sviet saj.
 U vječni vajmeh trud ter mnozi padaju,
 čineći krivi sud, ki se tač varaju, 40
 što je svjetlos, što li mrak, procienit ne znaje,
 gorčilo ali pak i slados kakva je :
 a kamo stvar taku da sude pravedno,
 toliko potanku, kako je naredno!
 Ter trude i muče, nebeski otče moj, 45
 da trojstvo razluče, što si ti i sin tvoj,
 i tvoj duh priblažen, ki gorje na nebi
 po vas viek i amen zdrži se pri tebi.
 Na ledu ter kuju gvozdene potkovi
 i paučinu snuju od slabe osnovi! 50
 Nu tko će raj dobit, mimo sve trjebuje,
 bez sumlje stanovit da u trojstvo vjeruje,
 kako crkva mati i sveti govore;
 inako prijati blaženstva ne more.
 Svakomu tiem velju, tko će raj dobiti, 55
 da svoju svu želju blaženstva nasiti :
 daleč se ukloni napasti himbene
 i u propas ne utoni od jame pakljene ;
 za-č je bog istini, vladalac vrhu nas,
 u trojstvu jedini sjedinjen po viek vas. 60

Pet psalama.

1

Vrhu psalma : Domine ne in furore tuo, po načinu od molitve.

Oh ako bit može ku milos prijati,
ne moj me moj bože u gnjievu karati ;
ni u srdjbi tvojoj ne pediepsaj mene,
za-č tielo i duh moj sve čezne i vene,
smišljaje tolik trud, ki grješnik taj trudi, 5
koga tvoj strašan sud s rasrdjbom osudi.
A ja sam vrhu svieh, o slavni bože moj,
zapleten u griesieh, kojiem se ne zna broj,
ter ne viem što rieti niti smiem grješnik ja
k nebesom pozrieti ni k suncu koje sja ; 10
nit mi se podoba pogledat na dan bil,
za mnoštvo od zloba, koje sam satvoril,
po sve dni grišeći od moje mladosti,
svjetovne sliedeći s razbludom sladosti.
A kamo da tebi molim se vajmeh sad, 15
čuteći u sebi od grieha tolik jad.
Nu neću pristati, kako se podoba,
u grozne plakati suzice do groba,
jeda plač i suze ke budu proliti,
moj slatki Jesuse, budu me odmiti . 20
od zloba minutieh, od kih se sad kaju
ja grješnik vrhu svieh i dužan ostaju.
Pokli se pokorim velmi se boleći,
i moj grieh govorim, suzice roneći,
moj bože ljuveni, priklono da budeš 25
smilovat se meni da moj duh sabljudeš.

Pj. 1—5.: u rkp. knjisi V. pod br. 33—37 na l. 42. do l. 48.

I ne moj blažene braniti ljubavi,
 nemoćna ner mene i slaba ozdravi;
 zač su se sve kosti jednaga i žile
 od veće bolesti u meni smutile, 30
 i moja sva uda i zgloboi ostali
 od muke i truda jur se su rastali,
 i tielo i sva put na glavi do vlasa
 sve trepti kako prut od tužna poraza.
 koji me porazi i u plač me postavi, 35
 za-č me grieh omrazi po tvojoj ljubavi
 ter moja dušica velmi je smućena
 od griješnieh tužica veće je spućena.
 Nu ti dokli godi, bože gospodine,
 trudna me slobodi, da moj duh ne izgine, 40
 i tvojom ljubavi i blagom blagosti
 tužna me izbavi pakljene žalosti;
 i ti se pospješi na milos, ku t' prosim,
 ter uze odrieši, na grlu ke nosim,
 i ti se obrati, moj bože ljuveni, 45
 ter moj trud prikrati i nemir pakljeni,
 rad koga ostaju prigrozno raseviljen
 u tuzi i vaju s vesel'jem razdieljen,
 čekaje hip i čas, jeda se prigodi,
 ter moju tvoja vlas dušicu slobodi, 50
 tva milos blažena da učini mene
 shranjena i spasena od smrti pakljene.
 Za što taj tko umira u donjoj tamnosti.
 taj vas viek razbira vjekušte žalosti,
 ter se nać ne može nitkore na svieti, 55
 tko bude, moj bože, zlom smrti umrieti,
 spomene od tebe činiti da bude,
 sudivši sam sebe u žalos i trude.
 Ni od pakla u pućini još nije nikoga,
 ispovies da čini u tebe uboga, 60
 skrušeno da reće: o višnjja ljubavi,
 zašal sam daleće, skaži mi put pravi;
 o slavo prisveta, da tvoja taj milos
 vrne me opeta iz mraka na svitlos.
 Ma nu je sve zaman u tojzi mrklosti 65

vapiti noć i dan, da mu bog grieh prosti ;
 za-č tko tuj upada gdi je jama prokleta,
 viekom se ne nada vrnut se opeta,
 da bude na svieti po sve dni vjekušte
 bio danak vidjeti ni sunce svjetlušte. 70

Tiem trudih i trudim jadovno i plačno
 i sebe sam sudim cvieleći intačno
 i drugo ne želju, nego li za svu moć
 prolievat postelju suzami dan i noć. 75

I oko još moje velmi je smeteno
 u rasrdjbi stoje, cvieleći bezredno,
 a navlaš na one ki ob noć i ob dan
 trudna me progone iz moga doma van,
 ki se su sastali vrh moje dušice
 ter mi su zadali velike tužice 80

i velje žalosti, svak čas me cvieleći,
 od moje mladosti trudna me sliedeći,
 medju kiemi svu mlados u tužbi do sada
 potrajah i staros gorčije od jada.
 Nu se čas prigodi ter svojom ljubavi 85
 bog mene slobodi i tužbe izbavi,
 ter pravo mogu reć da u veljoj bolezn
 ja milos mogu steć pri božjoj ljuvezni ;
 i pride brieme toj, razlučen od gniewa
 po trudu život moj da u goju počiva. 90

Svi od mene otid'te vi, koji po sve dni
 sve zlobe činite na način bezredni ;
 za što je vrhu nas višnji bog svieh boga
 uslišal plačni glas od mene neboga,
 od zgara iz visin vrh nebes svieh stoje 95
 usliša gospodin moljen'je sve moje ;
 primil je u krilo molitvu svu moju
 ljuveno i milo za ljubav za svoju,
 da su posramljeni i mnogo smeteni
 svi, ki su spravljani boljezan dat meni, 100
 neprijatelji moji, od kieh je veći broj,
 oružan vas stoji zadat mi veći boj,

91 rkp. odtitte.

Stari pisci hrvatski III.

28

ner mi su prie toga do sada zadali.
 da bi me neboga pravedna zaklali.
 Najveće na moje lie cvielim i tužim, 105
 ki svasma nastoje, da prieku smrt združim;
 a ti znaš bože moj, odkli se sastaše,
 himbeni nepokoj kolik mi zadaše,
 razlike meu trude ter mućan ostaju,
 celovom od Jude gdi me tač izdaju. 110

2

Vrhu psalma: Miserere mei Deus, po načinu od molitve.

Smiluj se vrh mene, o slavni bože moj,
 milosti blažene branit mi ter ne moj;
 po množtvu veljemu od tvoje milosti
 životu mojemu sve zledi oprosti,
 i od svake nepravde operi mene još 5
 i smrsi svu sade od grieha mojieh množ,
 od kojieh život moj, moj bože milostiv,
 ne more znati broj, što zgriješih bolježniv.
 I zlobu svu moju očito poznaju,
 vaj meni, za koju dužan se ja daju. 10
 Jošte grieh moj vazda prida mnom ostaje,
 da duša od jada s tielom se rastaje,
 misleći u sebi svak čas bez pokoja,
 samomu što tebi sagriješih bez broja,
 ter kad se od suda tvojega spomenu, 15
 od muke i truda vas kolik povenu,
 za-č mi se podobi toliki imat strah,
 u griehu i zlobi ar život potrajah.
 Za toj te ja molju, ne moj me rasevielit
 u ovuj nevolju, ni pravdom ognjievit; 20
 čin' da se opraviš u tvomu rečen'ju
 a mene ne ostaviš u vječnom dresel'ju.
 I sudit kad budeš pravedno za dosti,
 da pravdu dobudeš smiešanu s milosti,
 da se tvoj sud pravi i sada i viekom 25

jednaga sastavi s milosti velikom.
 Za-č ako ti budeš milost mi zabranit
 i mene zabudeš, tko me će sahranit?
 Ne bih li ostao tač bez tebe poražen,
 slieđeći grozni plač po vas viek i amen? 30
 U svakoj za-č zlobi ja grješnik začet bih
 u majke utrobi, prie ner se porodih;
 i u griesieh jur mnozieh mati me ma zač'e,
 jadovno rad kojieh život moj sad plače,
 ter odkli ja postah, rodiv se na sviet saj, 35
 vesel'ja ne poznah, ner tužbu plač i vaj;
 i prjedje ner mati poče me dojiti,
 ja počeh plakati i počeh cviliti,
 kako tko poznavaj, što je smrt pritužna
 ter joj se pridava za roba i sužna, 40
 ali pak smišljaje, o višnji bože moj,
 svjetovne sve vaje i trudni nepokoj,
 i djavlje napasti i blude himbene
 i od vječne propasti sve muke pakljene.
 A ti si istinu u vieke obljudio, 45
 i mene, ki ginu, još me nies potopio!
 Još stvari neznane po tvojoj ljubavi
 i mnoge potajne ti meni objavi,
 davši mi taj razum, o slavni bože moj,
 slieđiti pravi drum, kud se gre u kril tvoj. 50
 Nu tuga priljuta od svud me opteče
 i čini, stran puta da zajdem daleče,
 pokoja ni mira da ne imam ja sada,
 kako bez pastira ovčica van stada,
 ka veći predaje okolo svieh strana, 55
 bridak nož gledaje, gdi će bit zaklana,
 zaklana od guse u gori gdi će bit,
 ali ju na kuse vukovi razdrpit.
 Tiem k tebi klikuju, željno te moleći,
 ki velmi tuguju, trudno se boleći, 60
 planinom trudeći da najdu drum pravi,
 plandišta želeći od vječne ljubavi,

38 cviliti] *rkp.* plakati. 61 *rkp.* najde.

*

gdi moj duh u goju mogal bi pribivat
 i slavu tuj tvoju u vieke uživat :
 za-č ovaj dubrava, jadovna i trudna. 65
 vukova i lava ovo je sva puna.
 i mnogo zvieren'ja zlosrda tolikoj,
 da nie moć smiren'ja imati ni pokoj,
 u ovoj dubravi pripravni ter stoje
 od tvoje ljubavi da mene razdvoje, 70
 da moj duh raseviele, u vieke da plače,
 i da me razdiele od višnje polače.
 Za niednu drugu stvar, toj éutim u sebi,
 ner samo za nehar, što zgriesih ja tebi.
 Nu tvoje smiljen'je sliši moj tužan glas 75
 i grozno cviljen'je pogledaj za mao čas.
 i tvojom rosicom milosti blažene
 isopa granicom okropi ti mene,
 i riekom operi i duh moj i tielo 80
 i od srca poderi sve moje zlo djelo :
 ne mogu za-č lieke nać mojoj bolesti,
 ner slavne te rieke od vječne milosti.
 Ako me oprati njom budeš od zgore,
 bjelji ću ostati ner li snieg od gore.
 Za toj ću za svu moć eviliti noć i dan. 85
 čiem budu k tebi doć od zledi sve opran.
 Za-č ovoj tamnilo, koje me izmrči,
 većma je nemilo, ner naliep najgorči.
 Za toj mi daj milos po tvojoj milosti,
 da ovaj usilos od velje gorkosti 90
 vrne se u slados medene naravi,
 sva tužba i žalos da me se izbavi.
 I momu čuven'ju s vesel'jem daj rados,
 u veljem vesel'ju da ostavim svu žalos ;
 za-č velmi tuguju svaki hip i svak čas, 95
 dokoli začuju tvoj bože slatki glas,
 da mi glas tvoj reče u veljoj ljubavi :
 zašao si daleče i ostavio đrum pravi,
 ne moj se zastranit, ne moj se izgubit,
 ja ću te sahranit i slatko obljubit ; 100
 zlobe t' sam sve prostil ljuveno i milo,

i plač sam tvoj primil i uzdah u krilo ;
 neću te ostavit, za-č sam plač vidil tvoj,
 ner te ću postaviti s vesel'jem u dvor moj.
 Moj bože, da taj glas ja grješnik začuju, 105
 rekal bi : pride čas, da gori putuju ;
 milos je od boga zgar mene zadahla
 i od mene neboga sve zledi oprala.
 Vaj, smrtna naravi, za toj sad uprieši
 ter moj duh rastavi i s tielom razdrieši; 110
 umiljene kosti za-č će goj imati,
 i od vječne žalosti vesel'je prijati ;
 prijat će goj i mir obil'ja svakoga,
 vjekušti gdi je vir kladenca živoga,
 gdi putnik, ki žedni na svieti i trudi, 115
 na živac taj medni i hlipi i žudi.
 Jednom ga okusi, moj bože, putnik taj,
 u vieke ne suzi, za-č najde duši raj ;
 i od slavne te rieke tko bude jednom pit,
 ne žedni u vieke, ner li je vazda sit, 120
 sit vječne ljubavi i tvoje milosti,
 u višnjoj državi od vječne svitlosti.
 Za-č gdi je taj voda od slavne tej rieke,
 nie suncu zahoda u zapad u vieke ;
 ni sinja oblaka ni s maglom tmasta noć 125
 ni mrkla pomraka vidjeti nie moć,
 za-č si ti bože sam, ki suncu odsievaš,
 živući vajmeh plam, ki svaki duh zgrievaš,
 svakoja ki vladaš, o bože istini,
 i živi duh davaš svakojzi živini, 130
 a navlaš človjeku, koga ti satvori
 na tvoju priliku, da t' služi i dvori,
 a platu za službu neka mu daš i dar,
 da je s tobom u družbu jaki sve tvoja stvar.
 A moje neharstvo, o bože istini, 135
 meni toj česarstvo izgubit učini !
 Nu moj grieh govorim, o slavo prisveta.
 u zlobah ki norim svrh glave do peta.

107 *rkp.* zadala. 116 na]*rkp.* a *ili* o. 122 svitlosti]*rkp.* milosti.

- A za toj, a za toj, molim te ljuveno,
 prislatki obraz tvoj i lice rumeno 140
 od zloba od mojiej odvrati na prješu,
 od uza djavoljiej neka se odvežu.
- Za što sam vas spučen i stegnut uzami
 i život moj smučen pere se suzami,
 suzom se vas pere prigrozno raseviljen, 145
 čiem svasma razbere da je s tobom razdieljen.
- Tiem bože ti sade milosti po tvojoj
 sve moje nepravde i zlobe i grieh moj
 učini smršene i svasma potlači,
 da moj duh ne čezne ner tebe da slači, 150
 uzmnožen i slavan vrh nebes ki stojiš
 i velmi pripravan, da togaj posvojiš,
 tko ti se pridaje, od zloba odriešen,
 da viekom ostaje pri tebi utješn.
- A drugi tko mene da more rastavit 155
 od uze pakljene a s tobom sastavit?
 Tko li me izvadit iz morsecieh dubina
 i moj duh nasladit, ljubavi jedina?
- Razmi tva slavna moć i milos taj tvoja
 može mi dat pomoć, ki ištem pokoja; 160
 ufan'je sve moje u tebi ter stoji,
 da mene toj tvoje blaženstvo posvoji.
 da mene namiriš i sada i u vieke
 i daleč odtjeriš sve moje krvnike, 165
 ki biju trudan boj sa mnome svaki čas,
 da tužan život moj povuku u propas,
 da se ja ne shranim, o bože, u dvor tvoj,
 ner da se nastanim u vječni nepokoj.
- Za toj se ja boju ter evilim i suzim,
 dušicu da moju moj bože ne izgubim; 170
 za-č vidim u meni i sud moj poznavaj,
 vaj da mraz studeni me srce skončava.
 studenu mramoru prilično ter stoji
 i suhu javoru, ki zelen ne goji,
 bez svoje zeleni gdi takoj vrh gore 175
 ni hlada ni sieni sazdati ne more.
- Trepteći ter predam i velmi tuguju

i smrtni čas gledam, da k zemlji putuju, ka me je dala van, do groba da budu i ob noć i ob dan živjeti u trudu,	180
ja vajmeh da takoj u trudu i u tužbi potraju život moj na svjetovnoj službi, pun grieha, pun zloba, bivši (ja) neharan za ke se podoba da sam ja pokaran od tebe moj bože, o suće pravedni.	185
Nu ako mi bit može, smiluj se ti meni, ter tvojom milosti, o višnji bože moj, grieha mi sve prosti, kojim se ne zna broj. Oprosti bože moj, da budu pravo reć, pri tebi sluga tvoj da mogoh milos steć;	190
po božjoj ljubavi, po božjoj milosti, moj se duh izbavi vjekušte žalosti. To li mi ć' zabranit tuj milos i dar tvoj, gdi se će sahranit čemeran život moj? Gdi će duh priti moj bez tvoje ljubavi,	195
kad smrtni nepokoj strielom ga rastavi? Ter mislim dan i noć, za zledi za moje kako ću grješnik doć prid lice toj tvoje, vaj gdi nie moć po tom za grieh se kajati, kad človjek životom bude se rastati;	200
nit se je moć sakriti ni tajat svoj poraz, tko bude tuj priti prid slavni tvoj obraz. jaki sve griješna stvar. ka spoznat ne može od tebe tolik dar, pravedni moj bože. ter vječni trud ćuti i u plaću sve stoji, gdje nemir priljuti njeguje i goji.	205
Tiem srce me stvori, da od tvoje ljubavi u plamu sve gori i od tvoje ljubavi, moj bože jedini, da u njemu nie ino, ner drazi kameni i zlato prifino;	210
za-č svietlo i čisto, moj bože, kad bude, scienit ću za ništo minute sve trude: od mene vas moj grieh vas se će odvratit i moj plač vas u smieh i u rados obratit. I duh moj ponovi, pravedan neka jes, i k sebi prizovi u slavu od nebes,	215

od uda od mojiej da se prie rastavi,
 sve zlobe i svoj grieh da svasma ostavi,
 neka nov poleti u višnje kraljevstvo,
 gdi je dvor prisveti i višnje blaženstvo. 220
 Za-č moj duh ne želi na svieti dar ini,
 ner da se naseli u višnjoj baštini,
 gdi je velja razlikos i velja divoća
 i ljubav i milos blaženoga voća;
 svaki cviet gdi niče pun rajske radosti, 225
 gdi živac istječe od vječne sladosti.
 I od tvoga obraza ne odvrz' me ti sada,
 ki vičem iz glasa od tuge i jada,
 u suzah plovući, moj bože, dan i noć,
 tvu milos zovući, da mi si na pomoć. 230
 Od straha za-č predam i kako mraz stinu,
 pod sobom gdi gledam beza dna dubinu,
 i tužnu tuj propas od jame pakljene
 i toli strmen jaz koji zja na mene;
 na mene vajmeh zja, jaki no biesan lav, 235
 da doli nebog ja propadu strmoglav.
 Tiem slavno tve lice put mene obrati,
 i moje tužice sve daleč odvрати,
 i od mene još duh moj blaženi i prisvet
 o bože ti ne moj odnimit i vazet, 240
 o bože, bez koga ne može živ človjek
 blaženstva vječnoga dostići po vas viek.
 Povrat mi vesel'je od tvoje sahrane,
 da vječno dresel'je mene se ostane;
 i duhom pritvrđiem potvrđi mene ti, 245
 uzmnožniem i slavniem, moj bože prisveti,
 da budu potvrđjen u slavi prisvetoj,
 da niesam pogrdjen u družbi prokletoj.
 Toj bože da poznam, da mi se objavi,
 rekal bih: živi plam od tvoje ljubavi 250
 svu zlobu popraži i svu zled u meni
 i moj duh utaži tvoj pogled ljuveni,
 od muke proklete ter se ću rastavit
 i tvoje sve pute zliem ljudem ostavit, 255
 svoj život ki traju u zlobah i jadu,

- a ništoř ne haju za razlog i pravdu,
 po drumu pravomu neka svi putuju
 u griehu tamnomu koji se sad čuju.
 Ar ću ja, bože, bit zrcalo sviem ljudem,
 ki želim k tebi prit, da moj duh sabljudem, 260
 o slavo prisveta, ter se će još k tebi
 zli ljudi opeta vrnuti po sebi;
 po sebi ne samo, ner s tvojom milosti
 priti će još tamo k višnjojzi svitlosti,
 pravedni gđi stoje ter se će miešati, 265
 ar zlobe sve svoje ovđi će oprati.
 Bože svieh krvnika jošte me slobodi,
 i striela bez lieka da duh moj probodi,
 ka duh moj probada, da život moj skrati
 i rados svu sada da u tužbu obrati; 270
 o slavo i silo; o vična ljubavi,
 da moj duh i tielo s vesel'jem rastavi.
 Za toj te sad zovu, pomoćnik da si moj,
 u suzah ki plovu ja vajmeh ki sam tvoj:
 pomiluj pomili, čin' da sam sahranjen, 275
 da veće ne cvili moj život izranjen;
 daj mojoj rani liek, po tvojoj ljubavi,
 da duh moj po vas viek hvali te i slavi.
 Za-č da bih obašal sva polja i gore,
 ne bih ja liek našal niti se nać more, 280
 ni u bil'ju ni u travi ni u čemu na saj sviet,
 bez tvoje ljubavi, pravo se može riet.
 A ovo se ja bolim za svu moć i snagu
 i plačno ja molim tvu milos pridragu,
 koju je moliti, moj bože prislutki, 285
 da budeš prostiti vaj meni grieh svaki;
 za-č si ti milostiv, ja dužan ostaju,
 nu velmi boljezniv za grieh se moj kaju,
 za grieh se moj kaju, za što sam ja dužan:
 tiem ti se pridaju, kako rob i sužan. 290
 Sve moje smiljen'je i uzdah moj stanovit
 i grozno cvilen'je za toj ću ponovit,
 da milos po trudu ja budem dobiti,
 suzami kad budu sve zledi odmiti.

Sree éu tiem spravít, i jezik i duh moj, 295
 da bude viek slavít i pravdu i sud tvoj;
 za-č duh moj poznavá, da si ti bog pravi,
 sva hvala i slava od vječne ljubavi.
 Nu duh moj ne može spravít se na sebi,
 bez tebe moj bože svu hvalu dat tebi; 300
 za što je nejaki i slabe kriposti,
 moj bože prislatki, bez tvoje kriposti,
 ter kako človek niem, bez jezika vas stoje
 proslavit ja ne viem blaženstvo toj tvoje.
 Tiem pozri na me zgor s nebescieh visina 305
 ter usne me otvor, ljubavi jedina.
 Vaj hrlo uprieši, ljubavi velika,
 ter uzal odrieši od moga jezika,
 i moj duh nadahni, moj bože živući,
 i srce me takni tvoj ugljen gorući, 310
 da srce i jezik, i usta i duh moj,
 navieste dar tolik u slavu i hip tvoj,
 neka ja ne stoju jaki no človek niem,
 da slavu tuj tvoju naviestim ljudem sviem,
 zao človek, moj bože, neka ne bude reć, 315
 da grješnik ne može od tebe milos steć,
 da od suza usilos ali plač priljuti
 ne more na milos grješnika vrnuti.
 Žestok je taj naliep, i sunca vrh gore,
 prem ti je svasma sliep, tko vidit ne more! 320
 Ne zna li svak, bože, da suze priljute
 i uzdah sam može sve griehe minute
 i zlobe oprati i čini človeka
 u tvoj dvor poslati k vesel'ju bez vieka!
 Tiem bože, milos daj, ne brani ljubavi, 325
 da sa mnom vječni vaj svasma se rastavi,
 da moj duh ne preda plačan i rascviljen,
 dočiem se ugleda s tobome sjedinjen.
 A ufan'je za vas sviet ja neću izgubit,
 za što sam stanovít, da me ćeš obljudit; 330
 za-č tvoja rieč slavna branít mi neće moć,

313 *rkp.* blaženstvo toj tvoje.

- vidiv me pripravna, na milos k tebi doć.
 A tvoja rieč veli, o bože ljuveni :
 spasen'ja tko želi, da bude prit k meni ;
 neću mu zabranit ja moje ljubavi, 335
 ner ga ću sahranit, kad svoj grieh ostavi ;
 i kad se obrati još skrušen za dosti,
 život će prijati od božje radosti.
 A prie će svakoja na svieti poginut,
 ner slavna rieč tvoja igdar će priminut. 340
 Tiem ovo mišljen'je blazni me i kriepi
 i grozno cvilen'je sumnju mi koriepi,
 i ove žalosti sve slatko probavljam,
 čekaje radosti, kojom se pripravljám,
 i tvoju odluku koja se ne krati, 345
 da moj trud i muku vesel'jem naplati.
 Za-č ino proš'en'je ja ne ću iskati,
 ner samo proš'ten'je za moj grieh pitati.
 Od tebe samoga ja pitam, bože moj,
 od grieha svakoga da odriešiš život moj, 350
 neka sam odriešen s dobriemi u broju,
 da veće ogriešen u vezu ne stoju.
 Prosti mi i umnoži mene, tva ljubavi,
 i moj grieh odloži i u razlog ne stavi.
 A sad gospodine milos mi tvoju daj, 355
 s nebeske visine ti na me pogledaj ;
 pogledaj na me zgor, ki s' mojoj duši liek,
 ter usne me otvor i spravi moj jezik,
 ter ću ja ma usta i jezik spraviti,
 ljubavi gorušta, da budem slaviti 360
 tebe, ki sam jesi, koga ja sad hvalim,
 ki vladaš nebesi i stvorom ostaliem.
 Usta ću pak spraviti i spravlj'en kad budem,
 tvoj ću sud objavit na svietu sviem ljudem,
 neka svak znat može, da tvojom ljubavi 365
 mene ti sam bože od pakla izbavi.
 Tiem ako ti bi ktil, o moje ufan'je,
 ja bih ti poklonil harno prikazan'je ;
 o bože prislavan, nu nećeš ini dar,
 ner duh napastovan, da ti se da na dar. 370

Samo je za te toj i toj ti dariva,
 na svieti trudan boj tko u polju dobiva.
 Nu tko ti da na dar srce umiljeno,
 od tebe nikadar nije pogrdjeno;
 i kad je skrušeno ter ti se pridava, 375
 s tobom je združeno gdi je višnja država.
 Tiem primi od mene, što ti sam ja dužan,
 darove ljuvene, kako sve tvoj sužan.
 Ne junčića mlada ni tele najbolje, 380
 obravši iz stada, da ti se zakolje;
 ni vola pritila, ni druge živine,
 da ti se posila; za-č sve to primine:
 ner ti ću srce dat jednaga i duh mój,
 i u tvoj ga kril poslat, da primeš na dar toj.
 Za toj te sad molju, kako je i pravo, 385
 primi toj na volju, sva hvalo i slavo!
 Čin', da nie pogrdjen od tebe ovi dar,
 ner da je potvrđen, kako sve draga stvar.
 Za-č kad ti toj poslah, o bože milostiv, 390
 suzami sve oprah ja grješnik boljezniv,
 sve čisto i bielo neka t' se odpravi,
 da pade u krilo od tvoje ljubavi.
 Višnji gospodine i bože prislavni
 milosti jedine još tvoje nep ?? ni, 395
 ti dobro učini u tvomu hotjen'ju
 koji si jedini u blagom pozrien'ju;
 pozrien'ju po tvomu, po kom je shranjen'je,
 Sionu ti svomu pokaži spasenje.
 Pogledaj i smiri narode razlike, 400
 da se zidju miri i zgrade velike;
 potrjebu za-č ima miri bit utvrđen
 grad Jerosolima ki je velmi razgradjen,
 i koj se još ori sadanjleh sieh dana,
 u plamu vas gori okolo svieh strana.
 Do dna se vas ori i u njem nie cio kamen, 405
 za-č mnozi zlotvori potiču živ plamen,
 s himbom od nevjere, da u rasap toj malo
 razaspu te mire, što ih je ostalo.
 Nu možeš milos dat, daleče da budeš

- zlotvore tve prognat, da taj grad sabljudeš. 410
o slavo jedina, o slavo prisveta,
da se taj tvrđina sagradi opeta,
vaj da od sad ne gine tolik puk s narodi,
od prave istine ki daleč zahodi,
daleče zahodi jak ovea van stada 415
i u maloj još vodi topi se sve sada ;
topi se u vodi, u vječnomu vaju,
slipe slipe gdi vodi a oba padaju
strmoglav u ponor od vječne žalosti.
pakljeni gdi je dvor s vjekuštom žalosti. 420
Tiem bože pomoz, da' milos jedinu,
narodi da mnozi sljepački ne ginu,
neka se ne jazi taj propas dušami,
u koj su porazi i gork plač suzami.
Sad zidan kad bude grad tvoje oblusti, 425
zabit će sve trude minute napasti.
Tadaj ćeš primiti pravedne osvete
i sile slomiti od vojske proklete ;
vrh otara tvoga tadaj će t' stavit još
ne junca jednoga, nego li velju množ. 430
Toj ti će zaklati, i kada svi zgore,
tebi će poslati u nebeske dvore.

3

Vrhu psalma ; In te domine spero, po načinu od molitve.

- Vidim se smeten vas i tužan za dosti,
i s plačem svaki čas ponavljam žalosti,
suzice roneći jadovno u tugah,
zapleten stojeći jak piple u kukah ;
i u tužbah u mnozih zamršen još sam vas, 5
jak pljeva u snopieh, kada se požnje klas.
Za-č istok i zapad i vjetri ostali
protiva meni sad vaj svi su nastali ;
k tomu me svaki čas sve rieke i vode
u vele strmen jaz trudjahna zavode ; 10
i trud me porazi, u suzah gdi plovu,
za-č mili i drazi, na pomoć ke zovu,

svi mi su protiva, da nie moć počinut,
 gdi mrtva i živa hoće me pozinut;
 i himbom vas sviet saj grozno me rasevieli. 15
 i meni plačni vaj za darov nadieli.
 Tuge su još vel'je i nemir krvavi,
 ufano vesel'je za-č me sve ostavi.
 Zlovoljan tiem stoju, rascviljen i plačljiv,
 kušaje čes moju i moj trud bolježljiv, 20
 jak bolan nemoćnik od groze boleći,
 ki ne ufa prijat lik i zdravja želeći,
 ter mu se stvar svaka, što kuša svaki hip,
 ako je i slatka, obraća u nalip. 25
 Pokli je pripravau, o bože ljuveni,
 ovi sviet pritaman nepokoj dat meni,
 i ki me tač muči, i koji hoće toj,
 da mene razluči od tebe, ki sam tvoj;
 ter ne viem što ću sad, kud li se obratit,
 kako li ovi jad od mene odvratit; 30
 komu li u ruke ja se ću pridati,
 da moj trud i muke od mene odvrati,
 za što nie čut sade nit je moć vidjeti
 razloga ni pravde ni ljubav na sviati.
 Nemiran sviet je vas, tužba se svud plodi, 35
 i vjera svaki čas na manje dohodi.
 I pravda sieh dana jurve je s razlogom
 pod noge splesana, ner samo prid bogom,
 gdi čeka vrime toj, s vrimenom da zgara
 vas narod i puk svoj za zlobe pokara. 40
 Glavu će najveće lie batom udriti,
 po pravdi ka neće s razlogom suditi,
 ka svako zlo djelo djeluje pri blagu,
 ter dušu i tielo dala je sve vragu;
 koja se nikoga ni stidi ni boji, 45
 ni srde od boga, pripravna ka stoji,
 da božja osveta za grieh ju svoj plati.
 svrh glave do peta da ju mačem rasplati.
 Za toj ćeš, bože moj, tuj srdi poslati,

da pravda i sud tvoj ne bude lipsati. 50
 Pokli nie nikoga, pravedni moj bože,
 da mene neboga u trudu pomože;
 samoga ner tebe ki milos ne braniš,
 i dal si sam sebe, človjeka da shraniš :
 ja se ću uteći put tvoje ljubavi, 55
 i ovuj ću rieč reći, što prorok sam pravi :
 o bože svieh boga, ki živiš po vas viek,
 u tebe samoga ufam se ja grešnik ;
 i ufan'je sve moje tebi ću pridati,
 blaženstvo da tvoje milos mi ne skrati, 60
 da niesam smeten vas u vieke i amen,
 ki cvilim svaki čas s vesel'jem rastavljen ;
 i u pravdi u tvojoj slobodi ti mene,
 a dušici mojoj daj dvore blažene,
 čin' da se nastani, o bože, pod tvoj kril 65
 da se tuj sahrani, gdi ju si satvoril ;
 za-ć taman sviet ovi nepravde pun svake
 hitro me vaj lovi u mrježe pritanke.
 Tiem željno uzdišu, o vječna ljubavi,
 i moj duh uzvišu k nebeskoj državi, 70
 ufan'je gdi moje stvoril sam za svu moć,
 pod krilo toj tvoje da bi mi tamo doć ;
 dušica da moja svasma se izbavi
 svjetovnoga boja i s tužbom rastavi,
 da budu prit tamo ne mojom kriposti, 75
 ljubavi ner samo od tvoje milosti ;
 po sebi za što sam ne mogu dobiti
 bez tebe višnji kram, ni u dvore tve priti,
 gdi sam prit ja ufan po tvojoj milosti,
 gdi je tamo vječni dan i vječne svitlosti ; 80
 gdi nie plač ni tužba. gdi nije tužni vaj,
 ni himbena družba, ke je pun vas sviet saj ;
 gdi saj sviet darove ne dava za službu,
 ni plačne jadove, ni sjetu ni tužbu.
 U te ću samoga dake ja ufati, 85
 ki moreš svakoga na milos prijati,
 ki moreš milos dat i ljubav tuj tvoju
 i mene odrvat u trudnomu boju.

Za-č ovi trudan boj ne mogu dobiti,
 ako ti bože moj budeš me zabit ; 90
 toliko za-č mnoštvo napira na mene,
 stavit me u robstvo od jame pakljene.
 Tiem k meni uho tve prikloni, bože moj,
 ter moje tužbe sve i plačni nepokoj
 usliši, usliši, kriposti velika, 95
 i hrli i preši ter mene grješnika
 od'rvi od guse, koja se pripravi,
 pakljene da uze na grlo postavi,
 da mene pritužna i plačna za dosti
 povede za sužna od vječne tamnosti. 100
 Za toj me ti spasi i ukloni ti mene,
 gdi su ti porazi od jame pakljene ;
 i meni ti budi zaklonik nebogu,
 tolik broj zlieh ljudi za-č trpjet ne mogu,
 po svjetu djavolju ki se su sastali, 105
 da bi me na volju s baštine prognali :
 vaj da me prožene taj sila duha svieh
 iz kuće blažene, za niedan za moj grieh,
 za svoje ner zlobe, nenavid ner za svoj,
 kako zle hudobe, sliedeći život moj, 110
 zlu volju kažući da me prie umore,
 i očito lažući, zlo na me govore.
 Š njimi je hitrina i hitri taj lovac,
 ki meni zapina potajni tonotac ;
 ter hitro spoznaje iz krova gdi stoji 115
 sve moje stupaje rasklada i broji ;
 po djavljem zakonu ter tužna taj glava
 drugomu Neronu prava me izdava.
 I utočni bud mi dom i štitak moj budi,
 vaj neka veće mnom ne vore zli ljudi, 120
 nego li da spasen po tebi ja budu
 da veće poražen ne bolim u trudu ;
 za-č si ti ma jakos i utočište moje,
 i moja sva rados, o bože, bez koje
 prijati jakosti nikako nie mi moć, 125
 ner s trudom žalosti i gork plač dan i noć,
 i uzdisat svaki čas, o kralju izbrani,

- ako me tvoja vlas zlieh duha ne obrani,
 ki svasma nastoje za svoja zla djela,
 da moj duh razdvoje prie reda od tiela, 130
 brojeći me stope jeda me prihine,
 da me prie potope sred morske pučine.
 I imena rad tvoga, o bože prislavan,
 slavna i svetoga, ti budi prislavan.
 Iz morseieh dubina da me sad izvadiš, 135
 o slavo jedina, da moj duh nasladiš,
 i da me nahraniš i napitaš lačna,
 i da me obraniš od plača intačna ;
 za-č trpim velik trud i muke pakljene, 140
 gdi čine krivi sud zli ljudi od mene,
 i sve zlo što vore i sami što djelju,
 toj na me govore ter nebog ja cvielju,
 i velmi uzdišu od muke tolike
 gdi čuju i slišu otrovne jezike,
 u kieh su naliepi ter moj duh bodu tač 145
 jak striele i šipi aliti rtat mač.
 Svako zlo ter rieše, da meni duh smute,
 k tomuj mi zaprieše tonoti sve pute,
 i zaščice tanke svudi mi spravljaju
 jadove ter svake trudnu mi zadaju, 150
 jeda me ulove, kako zvier u lugu,
 da moju ponove svu žalos i tugu.
 Iz ovieh tonotac za toj me izvedi
 i himbenieh očac, u kieh su sve zledi,
 zli lovci nemili koje su vaj meni 155
 podhimbom sakrili, moj bože ljuveni,
 nevidom da upadu i da se zamaknem,
 u plaču i jadu nevidom da izdahnem ;
 za-č si ti shranitelj, o bože dragi moj,
 i od duše spasitelj, ka želi vječni goj. 160
 U tvoje tiem ruke duh ti moj pridaju,
 da odvratiš sve muke, koje me skončaju ;
 i k meni pristupi, bože od istine,
 ter moj duh odkupi, da u tužbi ne gine.

129 *rkp.* nestoje.

Stari pisci hrvatski III.

29

Viem da ga s' odkupio, shranit ga hoteći. kad si za nj krv prolio, na križu viseći.	165
A sada potvrdi milos i utemelji i onogaj pogrdi, ki meni smrt želi ; ter od psa sljednika tom tvojom ljubavi, ki laje i rika, ti mene izbavi,	170
koji mi nepokoj i nemir zadava ter pamet i duh moj lajući skončava. Tiem slavni moj bože čin', tvoja da milos trudna me pomože i satre usilos od togaj, ki meni zadava tolik trud	175
i tonot himbeni zapina oda svud ; za što si bože svih velmi nenavidil, u zlobah u tacih na svieti ke s' vidil ; ti si nenavidil meu zlobe sve ine, ki gube rajski dil a ljube taštine,	180
pravedan za-č tvoj sud hotil je, moj bože, da trpi pakljen trud, tko sliedi raskoš. Nu što će oni riet, o višnji bože moj, kad pridu na on sviet prida te na sud tvoj,	185
koji su stavili svu pamet u oholas, a tebe zabili, koji si vječna slas ; ki slatko papaju i sliede svaki blud a svojiem zadaju s razmirjem velik trud ? Za grišne te duše velmi se ja bolju,	190
trbuhu ki služe i živu na volju ; a navlaš človjek taj, koga sam ja poznal, za dobar zalogaj koji bi dušu dal, na mene koji zja svaki hip i svak čas, da pridje padu tja strmoglav u propas.	195
Ja za toj u boga ufam se za svu moć, da mene neboga ne bude trudna oć ; i da me isprti od biesnoga lava, vaj koji do smrti moj život skončava. Nu se ću radovat s vesel'jem sluga tvoj i tebi hvalu dat, o višnji bože moj ;	200
za što si pogledao na moje smiljen'je	

- i mene niesi dao u vječno cvieljen'je
 onomuj človjeku, s kiem su zli zlotvori,
 ki moli smrt prieku da me prie umori.
 Nu milos blaženu ne brani tuj tvoju, 205
 ter dušu spasenu učini ti moju
 od stare nevjere, koja me sliedjaše,
 i velje potjere za mnome činjaše.
 Tiem tebi hvala bud, ki milos ne krati,
 ner li njih krivi sud na pravac obrati; 210
 i nies me satvoril, da tvoje odluke,
 ja kad sam tužan bil, dadu me u ruke
 neprijatelja mojieh, kieh me si sačuval,
 moj bože rad kojieh velmi sam tugoval.
 Nu rados ja čuju, ar bože svud sada 215
 slobodan tuguju bez tuge i jada,
 za-č me si ufano zle družbe izbavio
 i u mjesto prostrano me noge postavio.
 Prostran mi bože put i širok objavi,
 po kom se gre u skut od tvoje ljubavi. 220
 Nu nije moj razum tolike kriposti,
 sliediti pravi drum od tvoje milosti ;
 bez tvoga smiljen'ja nit se ću izbavit
 groznoga cviljen'ja nikako na saj sviet,
 za-č me sviet još veže uzami i puti, 225
 i doli priteže, gdi je plač priljuti.
 Hini me i vara i hitro još meni
 doli jaz otvara, gdi je plamen ognjeni.
 K tomuj mi za službu, moj bože, dariva,
 vični plač i tužbu da moj duh uživa. 230
 Tuge su još veće i veća još napas,
 pokoja gdi neće dati mi za mao čas,
 dušicu da moju meju sve ostalo
 provodim u goju i u miru daj malo; 235
 sa mnome intačno nego li bije boj,
 da tužno i plačno provodim život moj,
 i što sam po sebi ne može ovi sviet,
 priziva vaj k sebi zle ljudi na izmit,

da svietu pomogu na mene vojevat.	
i meni nebogu vjekušti trud zadat.	240
Za toj se ti meni smiluj gospodine,	
o bože blaženi, da moj duh ne gine ;	
za-č velni tuguju i u san i javi,	
posil'je gdi čuju, što na me sviet spravi.	245
I oko se me smuti i utroba ostala,	
i duša zled čuti od razlicieh zala ;	
jere u bolosti polipsa život moj,	
od velje žalosti čuteći nepokoj.	
I godišta moja, odkle se porodih,	
s plačem bez pokoja do sada provodih,	250
ter ino ja nebog u vieke ne poznah,	
odkli me stvori bog, ner samo plač i uzdah ;	
i kripas u uboštvu moja se razboli	
od suza u množtvu, ke oko me proli ;	
a moje sve kosti ostaše smetene,	255
biraje žalosti i trude pakljene	
i on plač i tužbu, vaj ki se priživa,	
što saj sviet za službu sudjen'je dariva ;	-
gdi je plač i tužba i truda za dosti	
i skržit od zuba i vječne žalosti,	260
od koje ja družbe bojim se jadovit,	
da moje sve tužbe ne bude ponovit ;	
sve sile za-č spravlja svaki čas svaki hip	
ter meni ponavlja vas čemer i nalip.	
Jošte sam vrhu svieh, o bože, tvoj sluga	265
neprijatelja mojieh učinjen poruga	
i njih pogrdjen'je, ter trudan ostaju ;	
nu moje strpjen'je sve tebi pridaju,	
ti čuvaj, ti bljudi i ti me obrani,	
od toli zlieh ljudi i moj duh sahrani.	270
I od susjed od mojieh pogrdjen sam vele,	
ki kožu svu na mieh odriet mi svi žele,	
lie tvojoj ljubavi duh se moj pridava,	
da se sad izbavi od vukov i lava,	
na mene ki reže, vikaju i viju,	275

- i skrovno me preže, da moju krv piju.
 Znancem sam mojiem strah i velik nepokoj,
 ki žele strt u prah prie reda život moj ;
 i ki me vidjahu, ti daleč od mene
 svi vanka bježahu iz jame pakljene, 280
 u ruci držeći objestran bridak mač
 i mene sliedeći zadat mi grozni plač.
 Zabiven jošte bjeh jak mrtav od srca,
 ter blago zaman rieh plav moja sve krca ;
 blizu sam ja školja, jur se ću razbiti, 285
 tjeri me nevolja, kamo ću ispliti ?
 tjere me valovi i tužne nezgode
 i od svieta jadovi sa mnom se svud brode.
 Zgar bože a za toj pogledaj me trude,
 čin' trudan da duh moj s plavcom se sabljude. 290
 Vrh mene pogledaj, ne moj me zabiti
 i plavci ti ne daj mojoj se razbiti ;
 za-č vidim nebog ja od mora dubinu,
 ka na me vajmeh zja, da s plavcom poginu.
 Jošte bih učinjen, nebogu vaj meni, 295
 jaki sud izgubljen, ufan'ja u kom ni,
 koji je za ništar, koji se svud valja,
 kako sve ona stvar, ka ništo ne valja ;
 jer slušah od onieh, u okolo ki bjehu,
 pribivalac tamnieh, čineći u griehu 300
 opogovaran'je, kada se kupljahu
 ter s himbom varan'je jednaga stavljahu ;
 ter se svjetovaše, moj bože, ljuveni,
 za jedno se staše suprotiva meni,
 da mi vazmu dušu, zadat mi nepokoj, 305
 da s tilom razdružu čemeran život moj.
 Za toj se ja ufah u te, gospodine :
 tiem primi moj uzdah, da mi duh ne izgine ;
 od tužne te družbe, o višnja ljubavi,
 i pakljene tužbe ti mene izbavi. 310
 I ovo ja rekoh, da bog ti jesi moj,
 komu se utekoh, kako sve sluga tvoj,
 svasma t' se pridati, bože milostivi,
 ki moreš liek dati svakojzi protivi ;

- i u tvojih su rukah još ždriebi sve moje. 315
 Za toj me u tugah blaženstvo toj tvoje
 izbavi od ruka neprijatelja mojieg,
 i pakljenieg muka i od zlotvor oda svieg,
 ki mene progone usionom napasti, 320
 da duh moj potone u vječnoj propasti,
 u vječne pomrake, vjekušta gdi je noć,
 svitlosti ni zrake vidjeti gdi nie moć,
 i gdi je magla taj i tmasti tolike,
 kojim nać na sviet saj ja ne viem prilike.
 Tiem višnji bože moj, smiluj se vrh mene, 325
 taj tmasti nepokoj odvratil od mene ;
 i učin' me spasena u milosti tvojoj,
 i od gniewa pakljena ukloni život moj ;
 gospodine bože, za-č duh moj po vas viek
 u drugom ne može dušici najti liek, 330
 ni oružja ni štita, ner tebe samoga,
 o stvorče od svieta i bože svieg boga,
 čiem bih se obranil od neprijatelj mojieg
 i moj duh sahranil od zlotvor pozlobnieg.
 I ne postidim se ja tebe zovući, 335
 ledeno da mi se srdačce savrući,
 u živoj žeravi i u plamu živomu,
 od tvoje ljubavi po daru po tvomu ;
 za-č se smrzlo jes i u mrazu pribiva
 ter žalos i boles s tugami priživa, 340
 s tolikom tužicom, ku nie moć zbrajati,
 gdi tilo s dušicom hoće se rastati
 od sile tolike od mojieg krvnika
 i od družbe razlike otrovnieg jezika,
 koji ne praštaju trud meni dajući 345
 i kako psi laju na mene lažući.
 O vječna ljubavi, za toj mi milos daj,
 trudna me ne ostavi, zgar na me pogledaj.
 da ti psi pristanu, na mene ki laju,
 i ljutu mi ranu po sreću zadaju. 350
 Ufan'je nu moje, ja ki se skončavam,

u ruke u tvoje sve tebi pridavam,
 i tugu i moj trud, ki moj duh rastavlja,
 pravedan za-č tvoj sud pravednieh ne ostavlja.
 Svršio si oniemi, ki u te ufaju, 355
 človječiem sinovmi, ki ti se pridaju,
 ljuvenu svu rados za što im ti plati,
 i tužbu i žalos u pokoj obratí,
 da mirno svi stoje bez tuge i vaja,
 i da se pokoje u dvoru od raja; 360
 i od njih ćeš svakoga potajom pokriti,
 i od lica od tvoga nećeš ih dieliti,
 i od smeće človjeka njih ćeš obraniti,
 i rane bez lieka na zdravje shraniti
 u crkvi u tvojoj od protivnieh jezik, 365
 sahranit u kojoj more se živ človik;
 pravedno za što je, da se ti pomogu,
 na službi ki t' stoje, kako no sve bogu.
 O slavni bože moj, za toj me sahrani,
 i stav' me u taj broj, gdi su ti izbrani; 370
 i s plačem i tužbom ti mene rastavi,
 i s himbenom družbom po tvojoj ljubavi,
 himbeno ki hode, prijamši ostale,
 sve gore i vode da na me navale.
 Nu se sam utrudil u bogu blaženu, 375
 i tuj sam pogrdil svu družbu pakljenu.
 I prasca divjaka pogrdih ja takoj,
 prid kojiem proplaka veće krat život moj;
 i sada na-nj plaću gdi oštri zle zube
 ter božju polaću podrieva i dube. 380
 Vinograd spleasa vas i obujmi sve lozje,
 prišadši u nečas i odjema sve grozdje.
 Još biesno toj prase, o višnji moj bože,
 svu njivu popase, do klasa i pože;
 pak zube ocjeri gorčije od jada 385
 ter ovce rastjeri božjega van stada.
 Napokon pastira praščad rogoborna
 nastoji da odtira van svoga obora,

373 *rkp.* himbene. 387 praščad] *rkp.* praška.

neka se sam žiri i nokti i zubi, kad ovce s pastiri do traga pogubi.	390
Za toj te sad molim, o bože pravedni, ja ki se nag bolim i plaču po sve dni: satri mu gubicu, skrši mu sve zube, da tvoju kućicu ne rije ni dube; svasma ga zasliepi i s vidom rastavi,	395
neka ne koriepi vinograd gizdavi; ali mu prikrati svu silu i kripos, i k sebi obrati na ljubav i milos, neka ja mogu riet: višnji bog pravedni pogleda na saj sviet u ove naše dni,	400
svoja vlas tolika višnji raj otvori, od prasca človika ter sada satvori. Za to je blaženi gospodin vrhu nas i sada i sve dni bez konca po viek vas, milosrd'je svoje za što on vrh mene	405
na pristol'ju stoje od pravde blažene takoj mi umnoži, kako bih sam hotio, ter mi se odloži žalosti velik dio, u oružnomu gradu njemu se moleći, suzice u jadu s čemerom roneći,	410
gdi moj duh proplaka u tužnoj nezgodi od prasca divjaka da mene slobodi. U žasnutju za toj od pameti moje rekoh ja sluga tvoj u napasti stoje: odvržen jur sam ja od lica za moj grieh	415
daleče, bože, tja i od oči tvojih. Usliši za toj glas od molitve moje, i mene u taj čas blaženstvo toj tvoje u trudu pomili, za ljubav i milos, djavoljoj toj sili ter skrati usilos,	420
kad zazvah tebe ja, o višnja ljubavi, ter tužbe i vaja ti mene izbavi. Za toj se svak spravi, višnjega ter boga i hvali i slavi jak stvorca pravoga. Ljubte gospodina njegovi svi sveti,	425

- u trojstvu jedina, neka vas on sveti
od svake napasti, a navlaš zlieh ljudi
i od donje propasti, gdi su vječni trudi;
za što će gospodin istinu iskati,
i za vaš svaki čin razloga pitati. 430
- I mimo sve ino uz množna svoja vlas
dati će obilno činećiem oholas
žalosti i vaja i trude razlike,
da slave od raja stradaju u vieke.
Vi koji ufate svi u gospodina, 435
muški se vladajte svrh svakoga čina,
sve muški činite, neka se bog slavi,
i njega scienite, da je stvorac on pravi,
srdačca ter vaša hoće se kriepiti;
vječni kram tko praša, š njim ga će dobiti. 440

4

Psalam de profundis, po načinu od molitve.

- Iz tmaste dubine, gdi velmi tuguju,
k tebi gospodine iz glasa klikuju,
u jami stojeći, beza dna gdi je jaz,
skrušeno moleći prislavnu tvoju vlas,
najmanši da sine svjetlosti tvoje trak 5
vrh ove dubine, gdi je vajmeh tmasti mrak.
Bez dnevi gdi je noć, gdi cvili život moj,
prijeti gdi nie moć ni mira ni pokoj,
ni zimi ni ljeti ni u vrime ostalo
tih sanak vidjeti, ni vele ni malo; 10
ner tužan u trudu i ob noć i ob dan
rvem se za ludu i trud je moj zaman.
Trudim se jadovan, u tmasti stojeći,
kako rob okovan, slobode želeći,
aliti kad trudi na smrti taj človjek, 15
ki drugo ne žudi ner zdravju svomu liek.
U tmasti tiem stoje, sunačce gdi ne sja,
za zlobe za moje gdi nebog cvilim ja,
i za grieh ki traju moj život pritužan,
za ki se poznaju, da sam kriv i dužan: 20

za toj gospodine, usliši ti moj glas,
 iz ove dubine, pretmasta gdi je propas,
 gdi je tužba, gdi je jad, ki nie moć izrieti,
 i gdi je veći smrad, ner niedan na svieti,
 u koji ja padoh, izgubiv drum pravi, 25
 i daleč vaj zajdoh od tvoje ljubavi,
 gdi me grieh moj čini i zloba velika
 u tmastoj dubini cviliti do vieka.
 Gdi cvilim u suze, tebi se moleći,
 konopac i uze na grlu noseći, 30
 tve uši prislavne da budu u saj čas
 na molbu mu spravne čuti moj tužan glas,
 koji t' ja rascviljen u ruke predaju,
 za-č s tobom razdiljen svasma se poznaju. 35
 Grieh me moj rastavi od tvoje milosti
 i od tvoje ljubavi, o vječna svitlosti.
 Nu ako sam i zgriešil, a višnji moj bože,
 ljubavi daj mi dil, ako se bit može;
 milosrd'ja tvoga ni krati ni brani,
 grješnika ovoga pomiluj i shrani. 40
 Čin' milos tvoja taj, grješniku da meni
 obrati tmasti vaj u plamen ognjeni,
 plamenak oni dim, bez koga nikadar
 svjetlosti ne vidim, ni niednu drugu stvar;
 bez koga nie mi moć iz ove dubine 45
 k svetomu dvoru doć nebeske visine.
 Visinu tuj pravim, gdi moj duh stvoren bi,
 neka te tuj slavim i hvalu dam tebi.
 Lie niesam podoban k nebesom pozrieti,
 jaki no sve zloban, komu tvoj sud prieti, 50
 a kamo tuj milos od tebe isprosit,
 iz mraka na svitlos da budu k tebi prit.
 A za toj, a za toj, o višnja ljubavi,
 ti zlobe i grieh moj na razlog ne stavi;
 smrsi sve jednaga, što zgrieših sva ljeta, 55
 tvoja krv pridraga man da nie prolita.
 Za-č ako me zlobe obslužiš ti bože,
 pakljene hudobe izbavit tko može?
 I tko će trpjeti, van tebe samoga,

pod nebom na svieti zled grieha tamnoga ?	60
Za ku zled vapiju k tebi, gospodine, da trudan ispliju iz tmaste dubine.	
Ufan sam nu za toj, da se neć kratiti iz dubin život moj na svitlos vratiti,	
za-č ljubav gorušta, moj bože, tvoja taj	65
s neba se dopušta za me prit na sviet saj ; raspet krv proliti, na križu nag stoje, da budeš odmiti zgriješ'en'je sve moje.	
Tiem hrli i prieši, ter tvojom oblasti plačna me utješi u ovoj propasti.	70
Čin', da nie za ludu prolita krv tvoja, u muc i u trudu za djela zla moja.	
Pomiluj pomozi, o slavni stvorče moj, i od mene ne odnosi prislavni obraz tvoj.	
Čin pogled tvoj blažen vrh mene da sine, u tmasti poražen gdi život moj gine.	75
Me tielo za-č gine i moj duh, neka znaš, s nebeske visine ako me ne obsjaš ; i ako se ne spravi tva milos jedina, da mene izbavi od mrklich dubina :	80
beza dna u jami po vas viek ostaju, sadržžen s tugami, u družbi i u vaju, pri tebi za što je taj ljubav i milos, po skali od koje mogu prit na svitlos.	
Zakona tvoga rad i radi još tebe	85
ja trpim plačni jad i obadjam sam sebe, jaki sve krivac taj, ki glavom duguje, gledaje smrtni vaj ter velmi tuguje ; tuguje i trudi, o slavni bože moj,	
i drugo ne žudi ner shranit život svoj.	90
Nu toli ne preda od straha prid smrti, prid sobom ku gleda kad ga će satrti, koliko se boji kušaje vječnu noć, u misleh ter stoji na pokon gdi će doć :	
tako ja dan i noć, svaki hip i svak čas,	95
razbiram za svu moć tvoj, bože, strašan glas, kad me ćeš zazvati jaki sve pravi bog, da budem pridati od grieha pun razlog,	

vaj kojiem život moj ne može u vieke
 pribrojit pravi broj ni najti prilike. 100
 Tiem k tebi da pridju, moj bože milostiv,
 očito ja vidju da ti sam velmi kriv ;
 za toj se ja boju, sudit me kad budeš,
 dušicu da moju ognievit ne budeš.
 Tiem plačno iz glasa k nebesom vapiju, 105
 da iz tmasta propasa na bil dan ispliju ;
 na bil dan, ne velim ki stiže tmastu noć,
 ner oni ki želim vidjeti za svu moć,
 gdi se plač prikrati, kad bože grješnika
 tva milos obrati, da je živ bez vieka. 110
 Za toj se obraćam ja bože na pospjeh
 i plačem dug plaćam od grieha oda svieh.
 Za toj me mimo sve pomiluj, Jesuse,
 i u slavno krilo tve prim plač moj i suze,
 u krilo prislavno, koje je vajmeh tač 115
 vazda krat pripravno od grješnik prijat plač.
 Duša je ma trpila slavnu rieč njegovu,
 iz tmasta tamnila na pomoć ku zovu ;
 i ufa duša ma svasma u gospodina,
 da moj glas posluša iz mrklieh dubina, 120
 jadan glas ki evili s uzdahom i tuži,
 jeda me pomili i s tužbom razdruž
 Jesus moj gospodin, človjek i bog pravi,
 jeda me iz dubin u polje zastavi,
 u slavno dim polje, gdi je velmi za dosti 125
 vesel'ja do volje i svake radosti,
 gdi cvietak tuj svaki s blaženstvom vazda cti,
 gdi miris prislatki dušicu nasiti ;
 rajski taj miris dim, ki ovdí ne ćutim,
 ni cvietje toj vidim, vidjeti ko žudim ; 130
 ni društvo blaženo, s kojim bih rad biti,
 po vas viek za jedno svak čas se slaviti.
 Za-č druga nie družba sa mnome u jami,
 ner uzdah i tužba i gork plač suzami,

106 propasa sravní na str. 428 k stihu 26 u opasci, odakle se vidi, da i ondje može stojati ista rieč u tekstu.

gdi željno uzdišem u ovoj mrklosti i duh moj uzdvižem k nebeskoj svitlosti, a grieh ga tegli zgar i prit mu tuj ne da kako sve težka stvar, zgar na tli ka pada, gdi viekom nikada žalosti ne lipše	135
i gdi se od jada gorčije uzdiše ; duboka gdi je jama, gdi je život moj mučen i gdi sam od krama višnjega razlučen ; nepomstvo gdi moje čini me vajmeh prit i zloba, rad koje tužan ću vazda bit.	140
Jesuse prislatki, Jesuse dragi moj, pokle si trud svaki i svaki nepokoj podnesal za mene da na križ pristupiš. od jame pakljene vaj da me iskupiš, ne kamen'jem draziem, ni zlatom ni blagom, smiljen'jem ner blaziem i krvi pridragom :	145
molim te za svu moć i sa svom kriposti, ne moj me trudna oć u mrkloj mrklosti. Za onuj krunicu od trna nemila, koja t' je glavicu do moždan probila ; za on trud i muke od čaval najliše,	150
kiem noge i ruke k drievu ti pribiše ; za udarac on priljut, od koga vaj kade prisvetu tvoju put oštar šip propade ; i za krv prislatku, koju ktje proliti da budeš zled svaku od grješnik odmiti :	155
čin', da taj krv tvoja bude me oprati od zloba bez broja, ke nie moć zbrajati. I za svoj plaćni glas i ljubav istahnu, kad kliče u on čas prije ner izdahnu, na križu viseći vas ranav i krvav,	160
otcu se moleći, da ukaže tuj ljubav narodom vajmeh sviem, rad kojieh izdaše a navlaš onimiem, ki ti smrt zadaše :	165
Jesuse ljuveni za trude te tvoje oprosti i meni zgriešen'je sve moje, prostiti kom si ktil koji ti zliem tvoriše ,	170

i od kieh si raspet bil i ki te umoriše ;
 neka sam sluga tvoj ja jedan od tizieh,
 postavljen u taj broj, kojim si prostil grih,
 da mene opere tvoj živac krvavi 175
 i svu zled podere, ka moj duh zatravi,
 od jutrnje straže i večer do noći
 zgar svtlos da kaže dar tvoje pomoći.
 Za-č moj grieh dan u noć i u mrklos obrati
 i moju malu moć duhovnu prikrati ; 180
 nepomstvo za-č moje u tielu i u duši
 zakone sve tvoje na puno ne obsluži.
 Vaj da ih obslužim, ne bih se tužbi dal,
 u tmasti da tužim, strmoglav gdi sam pal.
 Jesuse, a za toj vapjen'je sliš moje 185
 i uzdah tužni moj u dubini stoje,
 s vrućiami suzami ki grozno polievam
 beza dana u jami ke k tebi posilam,
 Izrael da u te ufa gospodina,
 komu si ti pute prik morscieh dubina 190
 otvoril, moj bože, ki vladaš vas sviet saj,
 po kopnu da može s pukom prit na on kraj ;
 ter silu porazi, ka tvoj puk sliedjaše,
 da ju more zajazi, kudi prit ktijaše.
 Taj tvoja slavna vlas tuj silu prikrati, 195
 oružna oholas da bude ostati,
 gdi ju more zajazi, da niedan živi duh
 mora van ne izgazi opeta na sviet saj.
 Tuj bože pravi sud ter takoj učini,
 da prime smrtni trud u morskoj dubini, 200
 da nitkor ne reče, da tvoje ljubavi
 Izrael ne steče, ner ga tuj ostavi
 i da ga u ruke krvnikom, da puk tvoj
 podnese sve muke, da skonča narod svoj.
 Za-č si ti milostiv i milos ne kratiš 205
 grješniku, ki t' je kriv, da mu duh sahraniš,
 u svako jur doba tko t' dužan ostaje,
 od grieha i zloba kada se pokaje ;
 i tvoju tuj milos na dar mu darivaš,
 kad s mraka na svtlos k sebi ga prizivaš. 210

- A mene oholas i š njome taman sviet
 u ovi strmen jaz učini tužan prit,
 gdi me je sinj oblak od zgara poklopio
 i s maglom tmasti mrak svieh strana obujmio.
 Priplačno tiem plaču i uzdišem grozeći, 215
 trnovu vaj draču u srcu noseći,
 i grozni vajmeh plač u jami pritmasti
 čini mi kako mač srdačce propasti,
 kušaje neharstvo za koje voljno sam
 izgubih toj carstvo i višnji dvor i kram. 220
 Iz tmastih dubina tiem viču gdje ginu,
 moga gospodina na milos da prignu ;
 pri mom gospodinu za što je taj milos,
 da tmastu mrklinu može dat na svitlos ;
 jošte je obilno prid njim odkupljen'je 225
 i ne želi ino, ner pravo skrušen'je,
 da grješnik prolieva s jadovi suzice
 i s njimi da oživa sve griešne tužice.
 I sam si hotio reć, da grješnik u tuzi
 tuj milos može steć, kad grozno prosuzi ; 230
 i grješnik ne umira, ner žive po viek vas.
 ki svoj grieh opira suzami svaki čas.
 Tiem bože grozni plač i uzdah moj umnoži,
 neka se meni tač zgriešen'ja odloži,
 da mi se svrh pleći toj brime isprti, 235
 prie ner li priteći bude čas od smrti ;
 da moj duh lak bude, nebogu vaj meni,
 kad svali sve trude od grieha s rameni.
 Za-č kad smrt priteče, noseći stril priljut,
 trjebi je daleče putovat na dug put. 240
 Razgovor još tužan u jami još čuju,
 gdi kako sve sužan evileći tuguju :
 ovoj mi smrt pravi, pride ti skončan dan,
 zgriešen'je probavi, s koga si sit i pjan ;
 skoro ćeš poznati, prid bogom kako je 245
 razlogo pridati za zledi za tvoje.

221 mjesto prignu rkp. prigiu 228 rkp. griěškom i sgni, oživa u rkp. ispravljeno iz prvotnoqa odieva. 235 rkp. piše ovdje vrieme

Isprazno tiem ne stoj, ner spravno sve sa sviem,
 da pridaš razlog tvoj prid sudom pravedniem.
 Vaj višnji moj bože, a ne zna život moj,
 pridati tko može od zloba razlog svoj; 250
 za što je smeten vas, u jami stojeći.
 svaki hip i svak čas zlobštine brojeći.
 Tužba ga sva smeta od plača i vaja,
 s početka opeta gdi se grieh pobraja.
 Ter što je na saj sviet ter što je na sviet saj 255
 gorčije probavit ner samo čemer taj,
 a to zna život moj, koji je plača sit,
 kakov je nepokoj zdravicu tuj popit,
 na srce ka pada sa sviemi tugami,
 gorčije od jada miešana suzami. 260
 Nu grješnik ufam ja prit s tvojom milosti,
 gdi drugo sunce sja od višnje svjetlosti ;
 i on će odkupit od grieha svakoga
 i na milos primit Izraela svoga.
 O višnji moj bože, mislit je čudna stvar, 265
 sam človjek da može procienit tolik dar,
 ljubavi velje plam gdi, slavo jedina,
 čini te priti k nam s nebesiech visina,
 utroba od žene ter te je nosila
 od dieve blažene i naga rodila ; 270
 mliekom te zadoji i taj te pričista
 njegov a goji triesti i tri godišta.
 U tielo ter takoj odkli se uputi.
 vas trudan život svoj do smrti očuti.
 Uzmnožnu desnicu nu po tom pak spravi, 275
 pakljenu tamnicu ter s robjem rastavi ;
 za-č slavan pristupi, o kralju kralja svieh,
 ter vrata razlupi od dvora pakljenieh ;
 i tuj tme prosjeni tuj svitlos i zrak tvoj,
 i silom poplieni sužanstva tolik broj, 280
 te duše blažene ter sobom za milos
 iz jame pakljene izvede na svitlos.
 Izrael tvoj dake po tvojoj ljubavi
 vjekušte pomrake tobom se izbavi.
 Izrael dake tvoj, pravo se može reć, 285

vječni mir i pokoj po tebi može steć; za što se dopušta, za što je toj ktjela tva ljubav gorušta u odjeći od tiela :	
dragu krv proliti i umrieti za puk tvoj i od grješnik odmiti svu zlobu i grieh svoj.	290
Od suza u jezeru tiem pokli ja plivam, vaj gdi grieh moj peru i zlobe odmivam, velmi se boleći, kajući zled moju i tebe moleći da milos daš tvoju,	295
Jesuse tuj milos, Izrael po kojoj iz dubin na svitlos prišal je u dvor tvoj, gdi vikom nikada vidjeti nie moći sunčana zapada ni mraka ni noći, ner li je milos taj i tvoj zrak priblažen, ki obsieva vas sviet saj bez konca i amen.	300

5

Psalam : Salvum me fac Deus.

Shranjena učini ti mene, bože moj, u morskoj pučini, gdi tonem sluga tvoj ; me tužne zle zgode za što me vaj cvile, gdi me su sve vode vrh glave pokrile, koje me u jadu na pokon još čine	5
da u jaz upadu beza dna dubine ; jaz gdi se upada za griehe na on sviet, radosti nikada gdi nie čut ni vidjet ; jaz gdi je cvieljen'je i plača za dosti i vječno dieljen'je od božje milosti ;	10
jaz tužni gdi gore i žele umrieti, a umriet se ne more ni zdravja vidjeti. Za toj te ja molju, ja bože za svu moć, u ovuj nevolju budi mi na pomoć.	15
Čin' da sam sahranjen, o slavo prisveta, ki sam vas izranjen od glave do peta, ne strilom priljutom, ni kopjem ni mačem, ner zlobom minutom, suzami ku plačem ; i perem i plaču, jeda kad pride čas, da onu slas raslaču, u koj je vječna čas' ;	20

jeda li pride red ter se trud moj skrati.
 da mi se u slatki med vas naliep obrati,
 ter tebe proslavim ljuveno i milo,
 kad čemer probavim i tužno gorčilo. 25
 i tužbu svu moju, rad koje raseviljen
 pod vodom vas stoju ponužen i umiljen,
 velni se boleći i plačno za dosti,
 tebi se moleći: ti moj grieh oprosti.
 Za-č vode uzljezoše do grišne me duše
 i naglo pridoše, vaj da me zaduše. 30
 Voda je vajmeh taj, s kojom je grozni plač,
 s kojom je vječni vaj, s kojom je bridak mač.
 ki meni u vodi i ob noć i ob dan
 trudan duh prohodi i srce objestran;
 koje me još vode svaki čas, vaj meni, 35
 k dubinam zavode u ponor pakljeni,
 a duh moj ne može po svojoj kriposti,
 da se sad pomože bez tvoje milosti;
 za što sve napasti, ke iz pakla ishode,
 u vječne propasti doli me zavode, 40
 gdi je plač i tužba i jadovne pjesni
 i skržit od zuba i uzdah s boljezni.
 Za toj me pomili, o bože milostiv,
 da veće ne cvili moj život boljezniv,
 pod vodom stojeći i u san i javi, 45
 spasen'ja želeći pri tvojoj ljubavi;
 za-č javi i u san topim se u vodi,
 gdi plačna boljezan nigdir me ne ohodi.
 vodene gdi sile tope me i dave, 50
 ke mi su usplile visoko vrh glave,
 ter duha pojmiti ne da mi boljezan,
 ni na kraj ispliti iz trudnieh voda van;
 pod skorup ner plovem od vodene sile,
 gdi zaman sve zovem i drage i mile,
 a nitkor neće doć, gdi plovem u vodi, 55
 da meni da pomoć i da me slobodi.
 Dosta bi meni toj, da k meni neće prit,
 čemeran život moj potopa slobodit;
 ner li me još tope i nuzaju mene,

- da me prie poklope te sile vodene, 60
 da veće hip ni čas, gdi moj duh tuguje,
 od mene pusti glas veće se ne čuje.
 Sadanja vrjemena za-č s himbom toj čine,
 da ljubav pravedna s korienkom pogine, 65
 i ljubav taj prava još gdi je ponikla,
 svudi je koštrava s troskotom pronikla ;
 i gdi se još plode svi trni, sve drače,
 ter moj duh prohode, ki grozno sad plače,
 vrh onieh najliše, rad kojieh tuguju
 ki pravdu pokriše a himbu niguju, 70
 moj bože, ter sade nastāše podhibe
 a korien od pravde do traga pogibe.
 Velmi još tuguju od muke velike,
 u glavah gdi čuju dvoduple jezike,
 ki čemer njeguju i naliep vajmeh taj 75
 medenom ter truju sladosti vas sviet saj.
 Himbeni taj narav ter pravdom privrati.
 i od drazieh svu ljubav gori dnom obrati ;
 taj čemer žestoko ter drazieh razdieli
 i oko na oko sad plače i cvieli. 80
 Taj čemer tač s jadom i s medom svieh truje,
 s gospodjom nepravdom, ka vas sviet kraljuje.
 Nenavid još je š njom, rad koga sviet tuži,
 moj život pod vodom ki topi i duši ;
 moj život za-č suzi, za-č mnozieh i mene 85
 nenavid ponuzi pod sile vodene,
 gdi je propas taj puna koprjeve, ka prudi,
 i lisie i kuna, koje su zle čudi,
 ke kune kudami frudaju i glade,
 i hitro suzami zadaju sve jade. 90
 K tomuj se. moj bože, čuti trud pakljeni,
 gdi ognjeni plam lože u vodi studeni,
 s vodami jednaga gdi se taj plam goji,
 od mila do draga prijazan ter dvoji,
 i ljubav razluči, ter vajmeh jadovan 95
 pravedan sad muči, a kriv je darovan.
 Još evilim bezredno, pod vodami stoje,
 videći za jedno dvie tužne gospoje :

lakomos i oholas, jednaga u družbi, rad kojieh sviet je vas u plaču i tužbi,	100
i zlosrdi njih narav, s koga sviet zlopati. svu milos i ljubav poplesa potplati; i ovdi pod vodu proklete njih stope ne samo gospodu nuzaju i tope,	105
ner čine vajmeh još po zlomu zakonu, erkovnieh glava množ strmoglav da tonu, koje bog ne ljubi, za-č goje zlu volju, meu sobom ter zubi dave se i kolju.	110
Plačni su toj jade i žalos vrh tuga, pravedniem gdi vade srdačce van kruga; njih narav zlosrdi ter, slavni bože moj, svu ljubav pogrđi i blažen mir i goj, čineći osvetu, a svoj grieh ne kaju.	115
u jamu prokletu rad koga padaju, koje zlo ne tvori u pustoj dubravi zvieren'je u gori zlosrde naravi; za-č zvieri u lugu ne živu u svadi, ner li jedna drugu miluje i gladi, i ljubi i liže s velikom ljubavi,	120
koje su najliše jednake naravi; a človjek človjeku zadava gorki jad, aliti smrt prieku a navlaš blaga rad. A ki su na svieti gorčiji porazi, vaj ner li vidjeti, gdi mili i drazi	125
zlosrdo meu sobom blaga rad i slave s nemirom i zlobom kolju se i dave? Vode su dake toj, u kojieh ja tonu ke tope život moj po zlomu zakonu, i griesi ostali, ke nie moé izrieti,	130
koji su nas dali odavna umrieti. Od dubin u kalu zaboden ja sam vas, gdi tužbu ostalu ponavljam svaki čas, a nije krieposti-u meni ni bitja, iz kaone tamnosti da budem izit ja, gdi trepti ma duša u glibieh i tone,	135

jak ptica grmuša, na vesku kad prione,
 na prutu viseći od truda i muke,
 dana se videći ptičaru u ruke ;
 ali zvir, ka čezne od straha i preda,

ka u tonotu vezne ter prieku smrt gleda, 140
 kad hitri taj lovac, ki lovi zvier svaku,
 zapina tonotac i mrježu pritanku,
 s kojieh se može riet, o zrako sunčana,
 da je njimi obuzet vas saj sviet sieh strana ;
 gdi je kao pun gnusa i svake tužice, 145
 zgriješn'je gdi nuza i topi dušice,
 gdi u brlog taj padu i u glibieh ostanu,
 u telesnom smradu ki svoje dni traju.
 A ki je veći smrad, ali ki veći trud,
 telesni ner li gad i od svieta tašti blud ? 150
 Ki hitrom prijazni, jak ribar ribicu,
 obrumom priblazni nespomnu dušicu,
 gdi s bludom raskošē i oholas s gizdami
 vjekovnji plam lože u pakli pod nami ;
 koji plam pod nami, sudjeni gdi gore, 155
 sve more s vodami zagasit ne more.
 Sudjene gdi duše ne mogu najti liek,
 ner cvile i tuže bez konca po vas viek.
 Za moja zla djela za toj ću cvieliti,
 čiem moj duh od tiela bude se dieliti, 160
 jeda kad pride red, da od suza u jezeru
 sve griehe i svu zled skrušeno operu ;
 jeda kad red pride, jeda kad pride rok,
 da oči me vide istočni taj istok ;
 jeda me taj zraka puna sve milosti 165
 izvede iz mraka k nebeskoj svitlosti,
 neka se te zrake ma dušę nasiti,
 nečistoće svake kada se očisti.
 Nebeski oče moj, pučinom još zajdoh,
 gdi mira ni pokoj s vesel'jem ne najdoh ; 170
 ner žalos još goru, ner je kao smrdeći,
 u duboku moru trudan se topeći.

144 rkp. optječen, ali radi sroka treba da bude rieč obuzet ili objet.

Pridoh u dubine meu tužne valove,
 od morske pučine gdi su sve jadove, 175
 i zlo vrieme mene potopi smeteno,
 gdi duša ma čezne prid smrti bezredno.
 Sad ne viem, moj bože, živoga človjeka,
 procienit da može tuj žalos do vieka,
 i velje nezgode i velik nepokoj,
 ke u dno zavode topeći život moj. 180
 Lie samo ti sužni tuj žalos poznaju,
 (u) lažni i tužni ki u saj sviet ufaju ;
 za što sviet tužice s jadovi sazdava,
 i mnoge dušice topeći skončava. 185
 Toj li mi tko pravi, koje je more toj,
 gdi je taj trud krvavi i tolik nepokoj ?
 More je dim ovoj, gdi je trud pakljeni,
 gdi nuze život moj valovi smeteni,
 gdi je školja tolikoj, mrkienat i seka, 190
 kojim se ne zna broj, o slavo prisveta !
 Ter nitkor ne može na zdravje vajmeh proč,
 s kojim nie, moj bože, prislavna tvoja moć.
 Za što se toj more ne može progazit,
 ni svoj jaz sve gore s briegovi zajazit ;
 za što je toj more, gdi nie moć počivat, 195
 gdi jedva vaj more stota plav isplivat ;
 za što je toj more, ko višnji kram brani,
 gdi jedva prav more dušicu da shrani ;
 za što je toj more, ko goji i blazni
 razlike zlotvore s djavoljom prijazni ; 200
 za što je toj more, gdi je s plačem trudni vaj,
 i blažen tko more isplivat na suj kraj ;
 za što je toj more, gdi vidjet nie moći
 danice ni zore, ni mjesec pri noći,
 ni sunca da sine priko dne nie vidjet, 205
 ni zvezde jedine, kojom se vlada sviet ;
 ner je dan vazda tmas i mračna mrkla noć.
 Tiem tvoju slavnu vlas vapiju na pomoć,
 ti tvojom milosti i tvojom ljubavi

188 *glagol nuze nije pouzdan, jer rkp. ima nekakvu zamrčenu rieč.*

ove me žalosti i tužbe izbavi, 210
 jeda tvom oblasti trud se moj prikrati,
 gdi su sve napasti, sa mnome u rati,
 gdi nie mir, gdi nie goj, ni prave ljubavi,
 razmi sam trudan boj i nemir krvavi ;
 u komu ja boju i rati pritužnoj 215
 provodim čes moju u rati nemirnoj ;
 gdi vajmeh trudih se tebe vapijući,
 i u duhu smutih se dubinom plovući,
 jeda zgar pogledaš utopavca mene,
 ter meni dielak daš milosti blažene, 220
 jeda plač moj zaman i uzdah ne bude
 tvoj pogled prislavan ter mene sabljude.
 Za-č nie čas, za-č nie hip, ni vrieme niedno.
 kad duh moj jadan šip ne rani bezredno
 strilami bez lieka, kiem nitkor ne može 225
 liek najti do vieka bez tebe, moj bože ;
 žalosti rad koje me srce uzdiše
 i vilice moje mukle se učiniše,
 tebi se moleći, moj bože, za svu moć,
 ovdí se topeći, da meni daš pomoć, 230
 ti koji zgar vladaš nebesa i sviet saj,
 da na me pogledaš i na moj plačni vaj,
 razlike napasti gdi mene sad vežu
 i od vječne propasti u ponor potežu. 235
 I za toj me oči lipsaše u glavi,
 gledaje k istoći od tvoje ljubavi,
 ufaje u boga, ki kara i cvieli,
 gospodina moga, ki svaki dar dieli,
 sunačce jeda toj od slavne oblasti 240
 obasja život moj u tamnoj propasti,
 gdi je velja vajmeh množ od sile pakljene,
 ti bože koju mož odvratit od mene,
 i dat mi oni dar, ki želim, moj bože,
 od koga niedna stvar draža bit ne može :
 a to jest, da moju sahraniš dušicu, 245
 u trudnomu boju ka čuti tužicu.
 Koja je vaj tuga i žalos tolika,
 kojoj se nać druga ne može prilika ;

za-č se množ ljudi svieh umnoži i spravi, 250
 vrhu vlasa mojeh ki mi su na glavi ;
 ljudi su dim oni, nenavid od kojieh
 svudi me progoni i sledi strana svieh,
 koji se u jatü jednaga sastaše
 ter meni zlu platu jednaga sazdaše,
 navlaš bez uzroka, do duše ter sam sit 255
 čemera žestoka, koga mi daše pit.
 Nu pokli toj takoj sudi me čes moja,
 da trudan život moj ne prija pokoja :
 k tebi ću moj bože iz glasa vapiti,
 za-č moj duh ne može tolik trud trpiti. 260
 Tolik trud i muke za što me skončaju,
 za toj ti u ruke moj život pridaju.
 Ti bože pogledaj na trude i plač moj,
 splesat me ter ne daj družini himbenoj :
 za-č se duh moj boji, ar se pokriepiše 265
 neprijatelji moji, ki me progoniše,
 i ki me progone ter trpjet nie moći,
 gdi život moj tone a neće pomoći.
 Ne bi po pečali, kada bi vaj mene
 potjerom prognali iz kuće blažene ; 270
 ner blazne i blude, a kad se sastaju,
 celovom od Jude pravu krv izdaju.
 Toj bi mi za dosti, kad bi me prognali ;
 ner veće žalosti meni su zadali,
 vrh tuga vrhu svieh ter grozno proplakah, 275
 za-č vazeo što ne bjeh, pravedan toj plaćah,
 a ti sam bože znaš bezumje sve moje,
 razložno ki vladaš stvoren'je sve tvoje,
 i griesi svi zlobom koji su pri meni,
 viem niesu prid tobom ni od tebe skroveni ; 280
 niti se niedna stvar pod nebom na svieti
 prid tobom nikadar ne može sakriti,
 za-č mogu vidjeti tve oči prislavne,
 sve stvari na svieti skrovne i potajne ;
 pod zemlju još da se ukopa koja stvar, 285
 prid tobom tajat se ne može nikadar.
 Na pokon oči tve očito gledaju

- potajne misli sve, ke se van ne znaju.
 Potaje zaman sve za toj su na svieti,
 kom svietle oči tve sve mogu vidjeti. 290
 Niedan grieh ni zloba pokli t' se ne može
 po sve dni do groba potajat, moj bože :
 što oni, ki sliede čemeran život moj,
 cviele me i vriede himbeno tolikoj ?
 Ja scienim nie drugo, ner misle ne umrieti 295
 i život u dugo provodit na svieti,
 za zlobe za mnoge ter neće smišljati
 prid tobom razloge da imaju pridati,
 ter himbu ku mogu spravljaju toliku,
 zadat mi nebogu prie reda smrt prieku. 300
 Ah je li pravedno, hoće li pravi sud,
 da toli bezredno daju mi tolik trud ?
 Mnim kad bi scienili, od smrti što je vlas,
 ne bi me sliedili, kako li sljednik pas ;
 i kad bi poznali, vaj što su skrivili, 305
 mene bi ohali a sebe sudili.
 Da bi se do danas mnom ne postidili,
 ki me su svaki čas himbeno sliedili,
 ki tebe čekaju, slavni gospodine,
 da razlog pridaju za svoje krivine ; 310
 gospodine jaki, uzmnožne kriposti,
 ki vladaš stvor svaki razložno za dosti,
 ti od zgar pogledaj na slabos na moju,
 i milos tuj mi daj priživjet u goju,
 vrijeme na toj malo da u goju potratim, 315
 što mi je ostalo da moj trud prikratim,
 jeda se slobodim ter vajmeh od sada
 moj život provodim bez tuge i jada.
 Za-č ovi nepokoj, ki nie moć izrieti,
 trudan je bože moj udilje podnieti, 320
 trudan je u puti, trudan je i u duši
 taj čemer priljuti, s koga moj duh tuži,
 ki cvili i tuži, cvilit će i svak čas,
 dočiem ga razdruži od tila smrt na vlas.
 I takoj cvileći skončat ću dni moje, 325

306 ohali] *rkp.* prijali. 325 *rkp.* skončaću.

taj napor videći od zlobnih ki stoje
 sve sa sviem pripravni, a ne viem za ki sud,
 moj bože prislavni, zdat mi tolik trud.
 Ufan'je sve moje, nu ako sam i u vaju,
 u ruke u tvoje, moj bože, pridaju; 330
 za-č tko ufa u tebe, nećeš mu zabranit
 da bude sam sebe pri tebi sahranit;
 i tko t' se pridaje i za te tko trudi,
 taj blažen ostaje van broja zlih ljudi.
 Da bi se vrh mene još ne posramili, 335
 sve trude pakljene ki su navalili
 vrh mojeh ramena da nosim na svieti,
 o slavo blažena, što nie moć podnieti;
 ter nosim vrh pleći taj priekor i ruge,
 ke nie moć izreći od jada i tuge. 340
 Za-č ktješe toj takoj, da vajmeh u jadu
 toliki nepokoj i trud mi zadadu
 koji ištu tebe, Izraelov bože;
 ter stojim vrh sebe, gdi život moj može
 te jade trpjeti s nepravdom tolikom, 345
 ke nie moć izrieti človječjim jezikom.
 Aj za što tebe rad, za branit istinu,
 ja trpim ovuj sad s priekorom vaštinu:
 stid pokri moj obraz, ki vene brideći,
 svaki hip i svak čas jadovno evileći; 350
 nevolja za što je, eviliti da budu,
 smiljen'je sve moje za što je za ludu.
 Za-č bratji ja mojoj tudjin sam učinjen,
 tere sam vaj za toj s vesel'jem razdiljen,
 u tužbi još stoje sinovom nebavac, 355
 od majke od moje tudjin inostranac;
 bratinstvo vajmeh toj ter me ne poznavaj,
 ter velik nepokoj i trud mi zadava;
 ter kako neznanae, na domu na momu,
 ja služim nebavac pravedno svakomu. 360
 Za vernu tuj službu nu platu ne prosim,
 a gork plač i tužbu s boljezni podnosim;
 i tač ću plakati u mucu i trudu,
 dočiem se rastati životom ja budu.

- Ljubav doma tvoga za što izjie mene, 365
da od mene neboga vječne su spomene ;
spomene da ostanu ter vajmeh tebe rad
u tuzi i u vaju probavljam tolik jad,
i sva priročanstva zlieh ljudi čujućí,
vlas tvoga božanstva s prikorom psujućí. 370
- Padoše vrh mene ter trudan ostaju,
sve trude pakljene ter meni zadaju ;
toliku sramotu ter patih na sviati,
ku momu životu nie dano izrieti ;
vaština tolika ter me je sledila. 375
od Nila sva rieka ku ne bi odmila.
- Vrh mene videćí toliku tužicu,
pokrih ja postećí vaj moju dušicu ;
nu taj pos' zaman bi, za-č trudna za dosti
veća me oznobi boljezan s žalosti, 380
i tužba još gora stiže me i prija,
za-č mi bi s prikora, što veće postih ja ;
i stavih odjeću ne od svile predenu
ner li oštru vreću od struna predenu,
i takoj umiljen vrhu svieh vaj tuga 385
ja njim bih učinjen u priču od ruga,
tolik rug činećí od života moga,
tako me videćí smetena neboga ;
i meni protiva oni govorahu,
prie reda ki živa trudna me morahu, 390
da trudan život moj u tuzi i jadu
u vječni nepokoj bezredno podadu.
- Na vratieh sjedećí ki vince pijahu,
grozno me cvielećí ter me pripievahu.
Mnim vajmeh ognjen zmaj toliko priljuti, 395
razgovor tužni taj da čuje i ćuti,
ognjenu usilos i jade sve svoje
prignuo bi na milos tužice rad moje ;
a od njih milosti nitkore ne imaše
vrh moje žalosti, gdi moj duh civiljaše. 400
- A ja stanovito k tebi gospodine,
velni temeljito gdi život moj vene.
vas skrušen u sebi, trudećí vaj takoj,

Ispravci i dodateci.

Rukopis, po kojem su ove pjesme štampane (gled. predgovor), nije baš vele poman priepis s nekojega starijega izvora, možda čak pjesnikova autografa. Osobito često dade se prepisač zavarati okom te napisa u dva stiha na poreda iste rieči — pravomu nije se lako svagdje domisliti. Mnogim ispravkom nadam se ipak da sam se sretno i sam domislio, koji su već u tekstu spomenuti; nekoje ovdje uz razne druge dodatke naknadno prilazem.

I. pj. 1. stih 9 čitaj *čuti* mjesto *čuti*, st. 25 *ter* bolje bi bilo *ner*; pj. 2. st. 17 *gora* možda *goru*, st. 22 *ništor* bolje bi bilo *nitkor*, st. 153 *ohale* ispravi u *ostale*, st. 178 *ponor* bilo bi bolje *pomor*; pj. 3 dolazi u jednom rukopisu akad. (br. 8 Strossm. zbirke) s ovimi razlikami: st. 5 *tušbu moju*, st. 14 *tužna*, st. 15 *ter* mjesto *sve*, st. 24 *iz dubine*, st. 32 *u vihar*, st. 40 *da* mjesto *gdi*, st. 53 *polaće* mj. *pokoru*, st. 55 *gdi su hridi i gomile*, st. 58 *busa-čipresa*, st. 64 *dohodi*, st. 68 *iznahodi* mjesto *samo plodi*, st. 70 *bobovnika bez i*, st. 74 *do dva*, st. 76 *međna*, st. 82 *golubka*, st. 95 *veću*, st. 104 *rodi* mjesto *raste*, st. 106 *olisnu*, st. 113 *drače*, čitaj *radje drače*, ak. rkp. *drača*, st. 116 *naranču*, st. 121 *na vručini* mjesto *i jeseni*, st. 124 *dokli skvasi*, st. 125 *jer* mj. *ter*, st. 140 *sve iz zemlje na dvor lasi*, st. 150 *garbina*, možda bolje po hrv. izvogoru *grbina*, st. 156 čitaj *svieh*, akad. rkp. *leti* mjesto *lieta*, st. 158 *tugujem*, st. 159 *još* mjesto *gdi*, st. 160 *zahukujem*, st. 162 nije razumio *k čerieniu* te napisa nesmislicu *mlicerieniu*, st. 168 *sagmi*, st. 171 *otisnu* mj. *obisnu*, st. 174 *i s valovim zakrvavi*, st. 176 *spravi*, st. 178 *njeko* mj. *tada*, st. 183 *izdiraju*, st. 194 *trudnu* mjesto *vajmeh*, st. 205 *ter mi kurent sa svieh strana*, st. 208 ima akad. rkp. *zbilja oko seka svija njimi*, st. 211 *a* mj. *i*, st. 219 *i tad imam*, st. 220 *er ne isvadim*, st. 226 *podniet* ispravi u *pojmit*, ak. rkp. *primit*, st. 231 *vodim* bolje valjda po ak. rkp. *vidim*, st. 234 čitaj *treptim*, st. 251 *neg mi jošte sve obhode*, st. 254 *od morača i od bitvice*, st. 257 ak. ima *zbilja repušca*, st. 258 *struk* mjesto *trs*, st. 267 mj. *poberu* bolje ima ak. rkp. *poderu*, st. 268 *ni* mj. *i*, st. 270 *kraj od i pokraj*, st. 274 *po mraku*, st. 276 *starat*, st. 277 *skarma*, st. 279 *nigdje* mjesto *na dvor*, st. 292 *tužna* mj. *često*, st. 301 *odnesoš*, st. 303 *trepilja*, st. 306 *ponesoš* mjesto *sve odnesoš*, st. 309 *ne manjka*, st. 316 *drobne mravi*, st. 325 *tunjicu* mjesto *tršticu*, st. 334 *gledati*, st. 343 *kraja* mjesto *Pšunja*, st. 348 *pak dosti*, st. 349 *sanka*, st. 361 *kinci*, st. 370 *i tu grače*, st. 371 *pak* mjesto *ner*, st. 373 *si* ispravi u *se*, mjesto *pati* ak. rkp. bolje *čuti*; stihova 377—432 nema u akad. rkp., st. 439 *prebih* m. *smrskah*, st. 442 *stanih* mjesto *stavih*, st. 444 *koljena*, st. 449 *drači*, st. 452 *savik*, st. 455 *vedašne*, st. 460 *petu* mjesto *nogom*, st. 461 *zabode se*, st. 468 *mač*

na ispravi u *mačnu*, sa stihom 488 dovršuje u akad. rkp.; pj. 4. st. 131 ispr. *k stanu vratu*, premda je u rkp. onako, st. 247 *opražena* bolje je izm. u *oplažena*, stih 255 čitaj *čombali*, stih 412 *vaše* ispravi na *vaša*; pj. 5 izvadjena je iz k. IV., a ne V., kako je na str. 37 na dnu, st. 4 izost. *se*, čitaj: *čiem ga se slobodi*, st. 40 *zgnie*, premda je tako u rkp., ispravi u *žnje*. pj. 6 st. 18 *mu* ispravi u *me*, ovo je u rkp. pj. 11, ne 12, kako je štampano, st. 319 *pouran* ispravi u *povran*, st. 334—335 istri interpunkciju poslije *guli*, a mjesto *Od piši od*, st. 393 *svaki* ispravi u *svak*; pj. 7. st. 180 čitaj *svjetlos*, st. 216 bolje bi bilo *jadovno*, st. 230 *prožile* ispravi u *prošile*, st. 354 valjda *kud gode*, st. 356 bolje *rasiplju*, prem da je štampano po rkp., st. 463 možda bolje *sud hotjel je*; pj. 8. st. 540 možda bi bolje bilo *sentina*, st. 596 *suzi* bolje bi bilo *tuzi*, st. 612 mjesto u *suhu* razgovjetnije *uz suhu*, sravni na str. 217 st. 160; pj. 9. st. 55 *svoj* ispr. u *tvoj*; pj. 10. st. 65 *plamen* ispr. u *pramen*, st. 204 *do* ispr. *da*, st. 436 mj. *prognane* bolje *pognane*, st. 535 *sliedi* ispr. u *sliedi*, st. 602 *toga* ispr. *tuga*, st. 619 *so* ispr. *se*, st. 687 mjesto *vozimo* bolje da ostane *vorimo*; pj. 11. st. 93 *boden'*je rastavi u *boden je*, st. 102 mjesto *tuži* bolje je čitati *duži*, st. 122 *koj* ispr. *koji*; pj. 12 st. 205 *čes* ispr. *čes*, st. 348 *slieđiti* rastavi *sliedi ti*; pj. 13. st. 45 *plješe* ispr. *plježe*, st. 140 mj. *pohodi* bilo bi bolje *podhodi*; pj. 14 st. 1 čit. *košulje* mj *košuljne*, stih 125 *razni* ispr. *razmi*, st. 247 čitaj *plježu* mjesto *plješū*, st. 401 *ljubavi* ispravi *ljubezni*, 404 *vjerne* bolje bi bilo *vječne*, st. 411 *umnožit* ispr. *uzmnožit*, st. 413 *vrhu* ispravi *vrti*; pj. 15. st. 42 mjesto *pognuše* valjda *poklaše*, st. 82 rastavi *veće mu*; pj. 17. st. 10 *krvnika* ispravi u *krvniku*, st. 82 čitaj *na ljubav i milos*, st. 132 dopuni ovako: *da pridu na on svit*; pj. 18. st. 56 mjesto *dobiva* po svoj prilici *pribiva*, st. 261 mjesto *ufanja* jamačno bolje *ufana*, st. 290 *toj* bolje bi bilo ispraviti u *taj*, st. 377 čitaj *tolike*; pj. 19 st. 27 *penisa* možda *peniza*, to je tal. rieč *pennese* ili *penneso* (Untersteuer-mann), st. 112 čitaj *za-č*; pj. 20. st. 77 *mnogo* ispr. *mnoge*, st. 123—124 u jednom ili drugom stihu valjalo bi *ognjena* zamieniti u *vodena*.

II. pj. 1 st. 45 možda bi bolje bilo *izvodi*; pj. 2 st. 2 *selenoj* zamieni radi sroka u *visokaj*, st. 64 možda bi valjalo čitati *ranice* (bez interpunkcije) tada bi u predj. stihu imalo stojati *na nice*; st. 120 *pobrajat* ispravi u *potrajat*, st. 164 valjda *postavil* ili *zastavil*; pj. 3. st. 180 *trn u draču* ispr. *trn i draču*; pj. 5 (kojoj je krivo nadjenut broj 4) st. 20 *jadove* ispr. u *jadovne*, st. 53 izmieni interpunkciju: *reč*; pj. 6. st. 26 *sahranit* bolje bi bilo *za shranit*. pj. 9 st. 24 *zviezde* ispravi u *zviezda*; pj. 12 st. 58 mj. *loveću* možda *bludeću*, st. 63 možda *ishitrim* ili *ishinim*, st. 127 *er vam je* možda bi ispravnije bilo *er vam će*; pj. 13 st. 97 mj. *jedna* bolje *jadna*; pj. 14 st. 13 možda bi valjalo sastaviti u jednu rieč *pročuzorje*; pj. 15 ima krivo nadjenut br. 13; pj. 16. st. 168 *Albeniju* po svoj prilici *Armeniju*; pj. 17 st. 153 *bužba* ispravi *tužba*, st. 180 *do sto* ispr. *da sto*; pj. 19 ima krivo nadjenut br. 12; pj. 20 st. 59 čitaj *tvoja stada*; pj. 21 st. 31 *ne* ispr. *ki*.

III. pj. 1 st. 100 čitaj u *smradu i kalu*, st. 285 *jehćuci* ispravi u *i ćuti*, st. 305, 317, 335 čitaj *dievo*; pj. 4 st. 23 valja u tekst povratiti *plaši*, pj. 13 st. 275 *larda* ispravi u *srda*, st. 538 valjda *nečiste* — *nećisti*, st. 622 *put* možda *prut* ili *prst*; pj. 14 stih 197 čitaj *strah*; pj. 15 st. 237 čitaj *a po sviati trešnja*, st. 243 čitaj *ljubavi*, st. 289 čitaj *tere tvoja*, st. 385 čitaj

duhovni; pj. 16 st. 35 čitaj *moždana*; pj. 17 st. 227 čitaj *kad vam se će*.
pj. 19 st. 92 po svaj prilici *sušim* mjesto *lužim*, st. 110 *privarku* možda
privrlu ili *pri vrhu*, st. 224 *razgnije* valjda *ne zgnije*; pj. 20 st. 48 čitaj
izgube, st. 211 *toj* ispr. *taj*.

IV. pj. 1 st. 26 *pribijen* čitaj *pribjen*; pj. 15 st. 30 mjesto *kori* valjda
bi trebalo da je *psuje*; pj. 18 st. 11 *svod* ispravi u *svud*.

Psalam 1. st. 83 *među* ispr. *meu*; ps. 2. st. 81 čitaj *bolosti*, st. 303
suvišna je riječ *vas*; ps. 3 st. 216 *tuguju* po svoj prilici *puluju*, st. 266 *po-
ruga* moglo bi ostati *od ruga*; ps. 4. 188 čit. *beza dna*.

Neke sitnine, kao izvrnuta slova, neće nikomu u čitanju smetati. Riječ
marginj (sr. str. 9 st. 109, str. 234 st. 167, str. 269 st. 39) bolje bi bilo
čitati *mriginj*; tako i riječ *markienta* ispr. na str. 15 st. 111 u *mrkienta*;
adverbij *obje stran* bilo bi zgodnije svagdje pisati kao jednu riječ *objestran*.
Neka su mjesta i neke riječi u tekstu tamne, ali za to ne valja ih smatrati
pogrješkami.

Ak. rkp. br. 779 ima poslije pjesme Vetranićeve I, 6 —, a prije nje-
gove „komedije od Uskrsnutja“, dakle među samim Vetranićevim sadržajem,
ove dvie pjesme, koje su po svoj prilici također Vetranićeve a nema ih u rkp.
fr. knj. br. 77 :

Tužbe me i brige s vesel'jem združiše
i zlate verige i okovi sputiše;
slobodan i okovan u vezu još stoju
i ob noć i ob dan ja evilim i poju;
i rob sam i sužan, bez straže a hodim,
i vesel i tužan život moj provodim,
Srce mi ispada u tuzi i vaju,
od tuge i jada niednu stvar ne haju.
Bodu me sve striele trnove svaki čas,
a oči me ne cviele, neg li sam vesel vas.
Shiepe su me oči i mrklu noć tjeram,
a zraku s istoči daleče naziram.
Velmi sam jošte gluh, nu daleč od mene
oćutim vjetra ćuh slamicom gđi krene.
Niednu stvar ne ćuju, neg li plač glasovit;
i kada putuju, tadaj sam stanovit.
Velmi sam jošte niem a mnogo govorim,
govorim a ne viem ni usni da otvorim.
Ne mislim niednu stvar neg stojim u goju,
a misal jak vihar zanosi svies moju.
Vazda sam vode sit a od žedje uzdišu,
i kada hoću pit, sve vode prisišu.

I sit sam i lačan i rados razbiram,
 vesel sam i plačan a rado umiram.
 Dresel'je i rados još nigdir ne ostavljam,
 gorčilo i slados jednaga probavljam.
 I pojem i cvilim u vrieme u svako,
 i rado duh dielim i gorko i slatko.
 Sve imam ljuvezni, sve mi je na volju,
 a ćutim boljezni i s trudom zlu volju.
 Od jada umiram i ćutim dresel'je
 a rados razbiram i vječno vesel'je.
 Po trnu gdi hodim, vesel'je sve združim,
 a gdi cvit nahodim, tuj cvilim i tužim.
 Vesel'je sve gledam a vas se dreselim,
 prid smrti vas predam i umrieti ja želim.
 Željno mi duh cvili, veselo a stoji,
 da se prie razdieli i s tielom razdvoji.
 Počivam u goju, a život trudi moj,
 rvem se u boju a ćutim vječni goj.
 Kad bojak dobuđu i kada počinu,
 najdem se u trudu, bojim se i ginu.
 Vidim se u slavi, a rados ne primam ;
 gdi je trud krvavi, tuj rados uživam.
 Nahodim a gubim, i tonu a plivam,
 mrzne mi što ljubim, što neću sve imam.
 Što tjeram, sve stižem, što stignu sve bježi ;
 sve plačno uzdišem a plač me moj tješi.
 I kad sam u družbi, tada sam ostaju.
 kad li sam u tužbi, mnim da sam u raj.
 U plamu gorim vas, nu plama ne hajem,
 i kako led i mraz u plamu dni trajem ;
 i veće što stinu u ognjenom porazu,
 to veću toplinu ja ćutim u mrazu.
 Srjeća me svud tjera, blago mi sve daje,
 svud mi drum zapira i za me ne haje.
 Svakomu dug plaćam, za blago ne haju,
 svakomu sve vraćam a dužan ostaju.
 Svakomu darivam, što imam do konca,
 a ja se nazivam za tvrda lakomea.
 I tko ima s mirom stat, na me se taj tuži,

i meni tko ima dat, krivi me i duži.
 Jošte me svak plieni a k plienu pritječu
 i tko mene cieni, toga se odriču.
 Tko se mnom naruga i sa mnom razdruži,
 bude mi taj sluga i mene taj služi.
 Er moje toj kolo kud godi prohodi,
 vrti me okolo i svud me zavodi,
 i hrli i prieši, dan i noć ter dieli.
 mno-krat me utješi a mno-krat rasevieli.
 Čini me veće krat u plaču smijati,
 čini me gojno spat i sna mi prikрати.
 Čini me na pospjeh, u mao čas i mao hip
 obratit plač u smieh i rados u nalip.
 Ove sam ispisal u kratko potaje,
 gdi pamet i misal sva moja ostaje.
 Nie šala ni gluma ni tašta isprazos,
 neg je puč razuma i plač je i rados.
 Sladak je i priljut, prava je istina,
 i kaže pravi put od gornjih visina.
 Vele je slavan dar ter tko ga bude čtit,
 ne moj ga nikadar na lievo obratit.

Ako ste i kadar po svietu vi hode
 za jednu čudnu stvar, o sliepi narode,
 pozrievši uzgori smišljali, nebesa
 od ništa tko stvori i sva njih čudesa ;
 ali pak s istoči na sunce gledaje
 proč sebi gdi oči obratit ne daje ;
 bez broja zvezde pak, kad mrkla noć pride,
 kojiem se čudi svak, načine ke slide ;
 i mjesec ki vieku ne stoji na mjeri,
 nego li prem njeku zamjernu čud tjeri ;
 i rieke iz gora iz susieh ke teknu
 na pokon put mora, ne pristav čas vieku,
 i za sve još za toj široko toj more
 nikako mimo svoj kraj uzit ne more ;
 i čuda još koja nije moć izreći,
 za što ih svies moja ne more doseći ;
 ter da vi od toga stvorca znat želite :

na križu oto ga pribjena pozrite!
Može bit da ga vi u slavi scinite,
koju on ostavi, kako svi vidite,
ter s neba na sviet saj na tuj smrt hotje doć,
zadat vam višnji raj i djavlju slomit moć.
Smislite za vaš grieh na što se dopusti,
od djaval da vas zlieh slobodi iz usti.
Toga cjeć kami je i tvrdji neg kami,
tko se ne oblije grozniemi suzami,
smišljaje na svoj grieh i ljubav njegovu,
da on sam za vas svieh htje prijat smrt ovu.
O čudne ljubavi, ku izriet nie mi moć,
da on raj ostavi a na smrt hotje doć.
Stvoren'je sve plaće, gdje mu je na glavi
taj kruna od draće cjeć naše ljubavi;
na glavi, angjeli kojoj se klanjaju.
Mislite sad, je li žalos još i u raj.
Pozrite na lica s krvaviem kosami,
ke slavi danica sa sviemi zvezdami.
Nut ruke gdi stoje, ke čavli pribiše,
vas ovi sviet koje od ništa stvoriše.
Stoje mu raspete, jer želi i hrli,
da tebe, zli sviete, k sebi sad prigrlj.
Noge su čavlom još pribjene radi vas,
kojiem su za podnož nebesa i sviet vas.
Tko će bit sad kami, da mu greb prikrije?
grješnik ki suzami vas se ne oblije.
Za-č će taj tvrdji bit neg mramor od gore,
jer žalos na saj sviet veća bit ne more.
Plači sad dake svak, jer ste vi uzrok vas,
tko neće za grieh pak u vječnu poč propas.
Jer oto vidj gore i mramor i kami
i rieke i more i sunce s zvezdami,
gdi plaču smišljaje stvoritelja od svieh,
pogrdjen tač da je i raspet za naš grieh.
Koliko veće mi, koji smo uzrok vas,
imamo suzami cviliti po svak čas,
da bi nam prostiti hotio uzrok taj
i svieh nas primiti na milos u svoj raj.

510906

STARI PISCI HRVASKI.

KNJIGA III.

PJESME

144

MAVRA VETRANIČA ČAVČIČA.

NA SVIET IZDALA

JUGOSLAVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI.

DIO I.

U ZAGREBU 1871.

U KNJIŽARI FR. ŽUPANA (ALBRECHTA I FIDLERA) NA PRODAJU.

510906

STARI PISCI HRVASKI.

KNJIGA III.

PJESME

144

MAVRA VETRANIĆA ČAVČIĆA.

NA SVIET IZDALA

JUGOSLAVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI.

DIO I.

U ZAGREBU 1871.

U KNJIŽARI FR. ŽUPANA (ALBRECHTA I FIDLERA) NA PRODAJU.



U knjižarnici Fr. Župana (Albrehta i Fiedlera) u Zagrebu mogu se dobiti knjige jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti i koje izlaze njezinom pomoću:

Rad jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Knjiga I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. IX. X. XI. XII. XIII. XIV. XV. XVI. U Zagrebu 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. Ciena svakoj knjizi 1 for. 25 novč. a. v.

Povjestni spomenici južnih Slavenah. Izdaje Ivan Kukuljević Sakcinski. Knjiga I. U Zagrebu 1863. Ciena 3 for. a. v.

Historija književnosti naroda hrvatskoga i srbskoga. Napisao V. Jagić. Pomoću jugosl. akademije znanosti i umjetnosti. Knjiga I. Staro doba. U Zagrebu 1867. Ciena 1 for. 20 novč. a. v.

Rječnik lěčničkoga nazivlja. Sastavio dr. Ivan Dežman. Troškom jugosl. akademije znanosti i umjetnosti. U Zagrebu 1868. Ciena 1 for. 50 novč. a. v.

Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium. Vol. I. II. Listine o odnošajih izmedju južnoga slavenstva i mletačke republike. Skupio S. Ljubić. Na sviet izdala jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Knjiga I. II. U Zagrebu 1868. 1870. Ciena svakoj knjizi 3 for. a. v.

Stari pisci hrvatski. I. Pjesme Marka Marulića. Skupio I. Kukuljević Sakcinski. Na sviet izdala jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. U Zagrebu 1869. Ciena 2 for. a. v.

Stari pisci hrvatski. II. Pjesme Šiška Menčetića Vlahovića i Gjore Držića. Skupio V. Jagić. Na sviet izdala jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. U Zagrebu 1870. Ciena 2 for. a. v.

Stari pisci hrvatski III. Pjesme Mavra Vetranića Čavčića. Sakupili dr. V. Jagić i dr. I. A. Kaznačić. Na sviet izdala jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. U Zagrebu 1871. Ciena 2 for. a. vr.

Flora croatica. Auctoribus Dr. Jos. Schlosser et Lud. Farkaš-Vukotinović. Sumptibus et auspiciis Academiae scientiarum et artium Slavorum meridionalium. Zagrabiae 1869. Constat 6 fl. a. v.

Starine. Izdaje jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Knjiga I. II. III. U Zagrebu 1869. 1870. Ciena prvoj knjizi 1 for. 25 novč. a. v., a drugoj i trećoj po 1 for. 50 novč. a. v.

Dvie službe rimskoga obreda za svetkovinu sv. Ćirila i Metuda izdao Ivan Berčić. Troškom jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. U Zagrebu 1870. Ciena 1 for. a. vr.

Historija dubrovačke drame. Napisao prof. Armin Pavić. Izdala jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti U Zagrebu 1871. Ciena 1 for. 25 novč.



